

ČASOPIS

ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.

Acta Societatis Entomologicae Bohemiae.

ROČNÍK IX. 1912.

V PRAZE.

Nákladem České společnosti Entomologické.

Tiskem Dra Ed. Grégra a syna.

OBSAH.

I. Seznam pojednání dle spisovatelů.

II. Seznam všeobecný dle obsahu.

III. Podrobný seznam věcný.

C. Diptera.*)

*) Druhy uvedené v seznamu českých Dipter str. 49—80 nejsou sem pojaty.

D. Hymenoptera.

E. Lepidoptera.

F. Plecoptera.

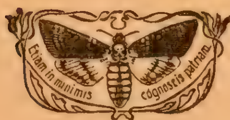
G. Rhynchota.

Strana

H. Siphonaptera.

ČASOPIS
ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.
Acta Societatis Entomologicae Bohemiae.

ROČNÍK IX. 1912. ČÍSLO 1.

V PRAZE.

Nákladem České společnosti Entomologické.

Tiskem Dra Ed. Grégra a syna.

ČASOPIS
ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.
ACTA SOCIETATIS ENTOMOLOGICAE BOHEMIAE.

ROČNÍK IX. 1912.

Novum genus et nova species Delphacinarum.

Napsal Dr. L. **Melichar** ve Vídni.

Homosura nov. gen.

Capite ante oculos in processum longissimum, cylindricum, rectum producto; capitis processu a supero viso apicem versus levissime angustato, lateribus subparallelis; vertice carina longitudinali instructo; fronte elongata, carina longitudinali media antice furcata instructa, ramis furcae parallelis, usque ad apicem processus percurrentibus; ante oculos carina longitudinali laterali distincta; clypeo triangulari, medio carinato; oculis subovalibus, infra sinuatis, antennis in sinu positis; antennarum articulus basalis parvus, secundus primo duplo longior, tertius longus, cylindricus, secundo triplo longior; seta brevis; ocelli parvi; rostrum sat longum, coxas posticas attingens.

Pronotum antice inter oculos rotundatum, postice fere rectum, tricarinatum.

Scutellum pronoto paullo longius, tricarinatum.

Tegmina elongata, subhyalina, apicem abdominis superantia, apicem versus sensim levissime angustata, apice rotundata, venis longitudinalibus tribus instructa; vena externa (n. radialis) in medio corii, vena mediana (n. ulnaris ext.) paulo ante seriem venularum, vena interna (n. ulnaris int.) proxime ante medium furcatae; linea transversa e venulis transversis formata, venulae apicales quinque, venula tertia et quinta furcata.

Alae tegminibus breviores, hyalinae.

Pedes mediocres, graciles; tibiis posticis bispinosis, apice calcari mobili instructis; articulo primo tarsorum posticorum elongato, duobus sequentibus unitis longiore.

Typ. gen. H. Braunsi m.

Africa meridionalis, Terra cappensis.

1. *Homosura Braunsi n. sp.*

Pallide tastacea, carinis albescentibus, apicibus venarum apicalium, rostri tarsorumque fuscis, femoribus minutissime fusco conspersis.

♀ Long. corporis 9 mm.; capitis cum processu 3 mm.

Patria: Terra capensis, Algas Bay (Dr. Brauns), species haec typica in uno exemp. ♀ in museo viennensi.

Genus hoc *Dyctyophorae* valde simile, calcaris tamen mobilis tibiarum posticarum causa ad *Delphacinas* est ferendum.

Homosura *n. g.*

Hlava je silně válcovitě v před prodloužena. Hrot ten, který se vpřed ponenáhlu zúžuje jest na hranách jemnými kýly vrouben, a to na horní jeho straně jest jemný kýl a podobný kýl táhne se též od předního kraje očního po straně zevnější. Čelo podlouhlé, všude stejně široké, okraje zevní kýlnaté, kýl střední mezi očima ve dvě větve rozdělen, které souběžně po dolní straně hrotu až na jeho konce probíhají. Oči podlouhlé, ovální, dole vykrojené, kde jsou tykadla umístěna, první článek tykadel krátký, druhý dvakrát tak dlouhý jako první, třetí válcovitý, asi 3krát delší druhého, brva tykadlová krátká, očka malá; štítek čelní trojúhlý, uprostřed kýlem opatřený: sosák dosahuje zadní kyčle. Štít šíjový vpřed zakulacený, vzadu skoro rovný, na povrchu se 3 kýly. Štítek delší štítu šíjového, též 3 kýly opatřený.

Přední křídla podlouhlá, zadek těla přesahující, do zadu poněkud zúžená a vzadu zakulacená; tři podélné žilky, z nichž první (n. radialis) uprostřed koria, druhá (n. ulnaris ext.) blízko před čarou příční žilkovou, třetí (n. ulnaris int.) poněkud výše než žilka druhá se dělí; větve těchto žilek jsou spojeny příční čarou žilek příčných, ze které vybíhají žilky krajní počtem 5, žilka apikální 3. a 5. jsou vidlicovité. Křídla dolní jsou blánitá, menší horních. Nohy tenké, zadní holeně na

straně zevní s 2 ostny, článek první chodidel zadních dlouhý, delší než oba články zadní dohromady; na konci holeně nalézá se veliký pohyblivý osten.

1. H. Braunsi *n. sp.*

Bledožlutý, veškeré kýly bělavé, konce žilek apikalních horních křídel, konec sosáku a konce chodidel tmavohnědé; stehna velmi jemně skvrnitá.

♀ Délka 9 mm., délka hlavy s hrotem 3 mm. Kapsko, Algas Bay od Dr. Braunse objeven (jedinec typický ♀ ve vídeňském museu).

Tento druh podobá se velice našemu známému druhu rodu *Stenocranus*, liší se ale hlavou v neobyčejně dlouhý hrot prodlouženou, která připomíná velmi některé druhy rodu *Dictyophora* s dlouhým hrotem čelním. Na první pohled by každý považoval druh ten za *Dictyophoru*, však pohyblivý hrot na konci zadních holení nás přesvědčí, že patří tento křísek do skupiny *Delphacin*.

O. H. Swezey popsal (Proc. Hav. E. S. I. 1907, p. 104) podobný rod pod jménem *Dictyophorodelphax* pro jeden druh *(D. mirabilis)*, který byl nalezen v Konahuanu, Oahu. Tento rod však liší se tím, že hrot se poznenáhlu ke konci ztlušťuje a končí poněkud kyjovitě, podobaje se více hrotu u rodu *Scolops* ze severní Ameriky. U rodu amerického jsou křídla zadní zakrnělá, u rodu afrického vyvinuta.

Novae Buprestidarum species.

Napsal PhSt. **Jan Obenberger.**

1. Kollega Ph. St. Veselý podnikl roku 1910 větší cestu s kol. Javůrkem na Kavkaz. Podařilo se mu získati větší počet zajímavých a pro Kavkaz typických druhů krasců. Zvláště teplé údolí Araxu poskytlo vydatné loviště svými houštinami, kde dosti hojně vyskytovaly se nápadné formy rodu *Julodis* Eschsch; byly to na př. *Julodis (sbg. Julodella Semen.) globithorax Stev., Julodis variolaris rassa Faldermanni Mann., Julodis Andrei ab. lineigera Mars.;* s nimi zároveň chytány byly některé druhy rodu *Sphenoptera: Sieversi B. Jak.* (jeden exemplář — vzácná), *antiqua Illig.* hojná (jeden z nejrozšíře-

nějších druhů) a *Chrysoblemma Jak.* (*Fairmairei Mars.*, *Scovitzi Fald.* a *Beckeri Dohrn.* — všechny typické pro Kavkaz.) Z ostatních hojných druhů je nutno zmíniti se o *Coroebus robustus Küst.*; tento druh je typický pro kavkazské země a velmi rozšířený a hojný; s ním chycen 1 exemplář *Coroebus aeneicollis Vil.* (dosti vzácný); aby scházel nezbytný jihoevropský ubiquist *Agrilus roscidus Ksw.* je téměř nemyslitelno. Z Agrilů chyceny též 2 ex. *Agrilus transversesulcatus Rtt.*; brouk tento je velmi zajímavý a typický pro údolí Araxu. Z jiných vzácných krasců pozoruhodna je *Capnodis miliaris var. aurata Ab.*; pod tímto jménem bývají ve sbírkách obyčejně typické *miliaris* s trochu zlatitými šupinkami na krovkách; typická *aurata Ab.* je velmi vzácná; *všechny* šupinky krovečné jsou měďově nebo zlatově zbarveny, tedy scházejí šupinky bílé. Zvíře toto podobá se barvou trochu *Capnodis tenebricosa Oliv.* Z *Acmaeoder* chytil koll. Veselý jen dvě — *Boryi Brul.* (na Kavkaze hojná) a *Acmaeod. v. Mimonti Boiel.* (vzácnější). Z *Trachys* chycena typická pro Kavkaz *splendidula Rtt. Cylindromorphus araxidis Rtt.* ovšem též nescházel; dosti hojně chytány též Anthaxie: *A. hungarica Scop.*, *A. hungarica v. ♀ sitta Küst.* (2 ex.), *A. nupta* (1 ex., vzácná); *A. discicollis Lap.* (1 ex.), též jeden exemplář naší *A. candens Pnz.* Nejhojnější byla ovšem nezbytná na Kavkaze, pro něj charakteristická *Anthaxia bicolor Fald.* Zároveň s typickými kusy tohoto druhu přinesl kollega Veselý velmi krásnou novou aberraci tohoto druhu, jejíž popis následuje:

Anthaxia bicolor a. Veselýi mihi.

Liší se pouze barvou od typické formy. Štít je temně modrý, s nádechem do fialova, skutellární skvrna je jasně zlatově zelená; *přilehlá část krovek je modrofialová, velmi tmavá, s modrým nádechem; ostatní část a konec krovek jest krásně lazurově modrý, s nazelenalým leskem* — tedy právě ta část, jež u typické formy je *nejčervenější*, je zde *nejzelenější*, bez nejmenší stopy po nějakém nádechu neb odlesku červeném. Ta část krovek, která leží nejblíže k štítové skvrně, je *modrofialově lesklá.* —

Výskyt této variety jest velmi překvapující — je známo, že typická forma poměrně jen velmi málo jest variabilní

— mezi šestnácti kusy mé sbírky (několik z Ordubadu, ze sběru kol. Veselého) není nejmenšího rozdílu, co se barvy dotýče. Výjimku činí jeden maloasijský exemplář z Ak-Chebiru, jenž má štítovou a štítkovou barvu zelenou, zastoupenou barvou modrofialovou — zjev ten ale sem nespadá — zjev, jenž se opakuje ostatně i u naší obyčejné *salicis F.* ve značné míře. (Je to vlastně »přebarvené« individuum.)

Že nejedná se o žádný snad nový »druh«, je jisto, ježto ve všech ostatních znacích (strukturou štítu, úpravou konce krovek, spodkem těla, zbarvením tykadel atd. atd.) úplně se shoduje s druhem *bicolor Fld.* Ostatně ode všech příbuzných druhů mám tak značné serie variabilních individuí ve sbírce, že nějaký omyl zde je vyloučen.

Jediný exemplář této nádherné a pozoruhodné variety ulovil Ph. St. Veselý, jehož jméno varieta tato nese, v Ordubadě, v údolí řeky Araxu a laskavě mně přenechal.

2. Anthaxia grammica Lap. ab. cyanifulgens m.

Prostřednictvím pana MUDra J. Pečírky dostalo se mi do rukou něco Buprestidů, jež nasbíral pan vrchní štábní lékař Dr. Grabowski v Hercegovině. Mezi jinými pěknými druhy nalezl jsem tam novou, mně již déle známou, aberraci od A. grammica *Lap.*

Liší se pouze zbarvením od typické formy — *jest modrá neb modrozelená, s fialovým nádechem a leskem na krovkách.* Ač se zde jedná o pouhou barevnou odchylku, přece rozhodl jsem se zvíře toto pojmenovati. Stojí totiž k druhu *grammica Lap.* v témže poměru, jako *Anthaxia a. azurescens Lap.* ku druhu *fulgurans Schrnk.* Je pak tento zjev, vytvořování totiž *modrých nebo modrofialových »azurescentních«* variet pro přirozenou skupinu *Anthaxie fulgurans* velmi charakteristický. Tyto se vyskytují, ať jest zbarvení základní formy jakékoliv. Jest to:

od druhu *fulgurans Schrank a. azurescens Lap.*
od druhu *grammica Lap. a. cyanifulgens m.*
od druhu *bicolor Fald. a. Veselýi m.*

Ostatně tím není řada ukončena — pokládám za jisté, že podobná varieta najde se též u *thalassophila Ab.*, jež stojí

oběma druhům (*fulgurans Schrnk.* i *grammica Lap.*) velmi blízko, a též u příbuzné s *A. grammica, A. myrmidon Ab.* Od tohoto druhu mám dokonce již ve své sbírce jedince, kteří jeví »náběh« k »cyanismu«.

Zajímavé při tom jest, že u skupiny *systematicky velmi blízké* (skup. *nitidula L.*) *jeví se totožný úkaz.* My známe již déle formu *Anth. nitudula a. cyanipennis Lap.*; při determinaci materiálů firmy Dr. Staudinger & Bang-Haas dostal se mi do rukou větší počet individuí dvou příbuzných »druhů« z této skupiny — *anatolica Chevr.* (= *ferulae Gené*) a *Antharia lucidiceps Gory.* Myslím, že jednám správně, pokládám-li *lucidiceps Gory* za pouhou »cyanescentní« aberraci od *anatolica Chevr.* Především: Oba druhy, pokud se velikosti a struktury týče, nelze od sebe vůbec odděliti. Jeden i prvý »druh« je více méně variabilní — ale v celku tytéž odchylky strukturné, jež nalezli jsme na *anatolica Chevr.*, shledáme i na *lucidiceps Gory.* To ovšem jest méně patrné, jestliže se jedná *o méně individuí,* kde tedy snadněji již nějaké ty individuelní rozdíly se najdou. — Ale měl jsem po ruce tak značný materiál obou forem, že bylo lze všechny stupně variabilnosti sledovati; rozhodně pak nebylo mi lze eliminovati z četných individuí žádný strukturný (ani *mikroskopický*) znak, jenž by odděloval tyto »druhy« *v každém případě* od sebe. Jediný rozdíl je v barvě — zda postačitelný k oprávnění jedné formy jako *druhu* zvláště v čeledi nejvariabilnější ze všech, v Buprestidech, je rozhodně velmi problematické. *Penisy* bohužel prozkoumati jsem nemohl, ježto mé exempláry *lucidiceps* jsou až na jediný samé samice, onen ♂ pak jest kus velmi starý a vypreparování jeho penisu se mi nepodařilo. Doufám však, že ani tu moje mínění nebude zvráceno. Avšak nejzajímavější jest, že nacházíme takové barevné přechody mezi oběma »druhy«, že každý mohl by vždy se stejnou přesností a jistotou přičísti tato individua k jednomu neb k druhému druhu. Okraj štítu je zlatový — ale ne konstantně — je variabilní od tmavobronzové hnědi až k zlatové žluti a dokonce i k smaragdové zeleni! Tmavé proužky na štítě vyskytují se *u obou* druhů — jednou více, jednou méně zřetelně — ovšem — že pak u *lucidiceps* splývají velmi často s temně modrou barvou plošiny štítu. I spodek těla je docela totožný u obou forem.

Pokládám tedy za správno psáti synonyma druhu *anatolica Chevr.* ve formě, jaká je u katalogů obvyklá, takto:

Anthaxia anatolica Chevr. Silb. rev. V. 1838. 75., M. 241. Ca. J. Alg.

Syn.: ferulae Gené M. Torin 1839. 53. Mars. pg. 241
vittaticollis Luc. Rev. Zool. 1844. 89. S. Hi.

ab. lucidiceps Gory, Mon. 289. Mars. Mon. 244, T. Gr.

Syn.: Mulsanti Mars. Mon. 243 Gr.
hilaris Muls. Ac. Lyon. 1855. 7.

Při čemž podotýkám, že lucidiceps je *cyanescentní* aberrací od *anatolica*. — Jeden exemplář *A. anatolica Chevr.* mám v kollekci s lokalitou: »Italia«. Není mi dosud známo, že by v některém díle byl tento druh citován i z této země. — Ostatně není vyloučeno, že též *A. auriceps. Mén.* jest synonymem některé z těchto forem — aspoň všecky kusy, jež jako *auriceps* se mi dostaly do rukou, byly buď jeden nebo druhý z obou druhů — Marseulova pak diagnosa v jeho »Monografii« není zrovna nejpodrobnější, tečky na konci krovek jsou variabilní u obou zmíněných forem a snad i u této jako všechny ostatní znaky.

Anthaxia a. cyanifulgens m., od níž zde poněkud jsem se odchýlil, je mi známa již déle z jednoho kusu, jejž chytil koll. JUSt. Heyrovský na Bledu. Jinak sbírána panem drem. Grabowskim na místech Plasa-Planina, Bišina a v Mostaru v Hercegovině; ostatně nebude tato aberrace asi na Balkáně a vůbec na jihu Evropy vzácností.

3. Mezi krasci pana Grabovského byl též jediný exemplář velmi význačné, nádherné Anthaxie, skoro osaměle stojící, spojující svými znaky nejodlehlejší skupiny. Jinak dokazuje tento nádherný druh, jak málo jest nám dosud známa fauna zemí nám tak poměrně blízkých, jako je Hercegovina, a jak mnoho nového lze dosud tam nalézti.

Anthaxia Grabowskii mihi.

Délka: 7·5 mm., šířka: 2·5 mm. Podlouhlá, slabě klenutá, krovky ploché, až do tří čtvrtin délky rovnoběžné, odtud v slabě klenuté křivce až na konec zúžené; jsou slabě lesklé, matné; strany štítu a zvláště spodek těla jsou silně lesklé. Čelo je hladké, jen se stopami vlásků stěží patrných, vrásčité,

s mělkou sice, ale přece zřetelnou jamkou, se zřetelným, dosti vyhloubeným a širokým příčným vtiskem mezi kořeny tykadel. Čelo je ohnivě oranžově zlatové, zbarvení přechází na temeně do zelenavého nádechu; epistom je slabě vykrojený. Tykadla jsou dosti dlouhá, první článek tykadlový je více než dvakráte delší než druhý, třetí je tak dlouhý jako druhý, ostatní od čtvrtého počínaje jsou trojúhlé, stále širší a širší, až po devátý článek — odtud tykadla se opět zúžují. Štít je o polovinu širší než delší, na stranách se zřetelnými ocelly; zrnka, tvořící strukturu, jsou uprostřed splynulá ve zřetelné, dosti daleko od sebe vzdálené příčné vrásky. Po stranách je štít ploše a mělce vtisklý, po každé straně střední rýžky, jež je jen v zadní půlce délky štítové patrnou, (v první polovici je téměř neznatelna), jsou dva mělké, ale zřetelné vtisky; leží právě ve středu délky štítové. Štít sám jest lysý, též na stranách; do předu mnohem silněji zúžen než do zadu; uprostřed délky stran je téměř rovný; následkem jamek na štítě zdá se povrch tohoto býti slabě ploše příčně vtisklý. Strany štítu jsou krásně zlatozelené, uprostřed délky zlatožluté, na ploše temně bronzové se zeleným nádechem. Všechny tyto odstíny splývají neurčitými přechody v sebe. Přední okraj prosterna je vroubený, prosternum je smaragdově zeleně zbarveno; po stranách je zlatově červené; od výběžku středoprsního, středem předoprsí prochází zlatově červený pruh, který dosahuje téměř až k přednímu okraji prosterna. Výběžek předoprsní je široký, trojhrotý, rovněž jako ostatní předoprsí síťovitě vráščitý, bez ocellů. Krovky jsou splynulé, velmi nezřetelně tečkovaně rýhované, více než třikráte delší štítu, temně olivově zelené, při pohledu se strany s temně fialově modrým nádechem podél stran, konec každé krovky je jednotlivě zaokrouhlen. Okraj krovek je silně vrouben, ku konci silněji odlišen. Šev je teprve od poloviny délky snížen. Ramenní jamky jsou dobře patrné, dosti značně prohloubené; část krovek za nimi, šikmo, směrem ke středu délky švu vzata, jest slabě zdvižena.

Nohy jsou tmavě smaragdově zelené, holeně jsou na distálním konci zelené se zlatovým nádechem, tarsy jsou černozelené. Spodek těla jest ohnivě měďově červený, poslední abdominální segment je celistvý, zadní kraj jeho je silně zdvižený.

Tento druh je jedna z nejpodivuhodnějších forem, jež jsem kdy viděl. Postavou, formou těla, celkovou stavbou i vzhledem podobá se značně některým Anthaxiím z »černé« skupiny (na př. *canifrons Ab.*, *sepulchralis F.* etc. etc.); systematicky stojí nejblíže u *A. Hackeri Friv.*; barvou pak upomíná nejvíce na některé exempláry *aurulenta F.* Od těchto a ode všech jiných ovšem velmi lehce rozeznatelná nedostatkem opýření, formou štítu, atd. atd.

Hercegovina — Bišina. (Coll. MUDr. Grabowski.)

4. Anthaxia kanaanita n. sp.

Délka: 4·5—4·75 mm., šířka 1·25—1·50 mm. Systematicky jest nejpříbuznější s *Anth. discicollis Lap.*, pokud se barvy týče, upomíná velice na *Anth. Olivieri Lap.*

Hlava mezi očima má rovnoběžné kraje, je velmi hustě ocellovaná, jest ohnivě červená (u druhého typického kusu jest zlatová, se slabounkým nazelenalým nádechem). Témě jest u obou typů černomodré. Čelo a hlava jsou beze střední rýžky — jen se slabě pozorovatelným vtiskem uprostřed hlavy. Mezi kořeny tykadel leží mělký příčný vtisk. Epistom je vykrojený. První článek tykadlový je dvakráte delší druhého, tento je zdélí třetího, ostatní, čtvrtým počínaje, jsou trojúhlé, na vnitřní straně každý článek je opatřen několika černými brvami. Oči nedosahují předního kraje štítového — tedy spánky jsou vyvinuty. Síťkování štítu je obdobné jako u *discicollis Lap.*, je však, zvláště na tmavé (černé) části plochy štítové *jemnější*; je složeno z ocellů, které na stranách štítu, jež jsou kovově zbarveny, jsou větší a patrnější »zrnka« ocellů tamtéž jsou zřetelnější než na ploše; podklad ocellů je zřetelně, dosti hrubě chagrinován. Štít je černomodrý; strany jeho jsou u jednoho z typických exemplářů podobně jako hlava ohnivě červené, u druhého zlatové; tento exemplář má též trochu hruběji síťkovanou plochu štítovou; štít u obou exemplářů na stranách (u hranice obou zbarvení) nese mělký a plochý sice, avšak dosti zřetelný vtisk. Krovky jsou obdobně jako u *discicollis Lap.* utvářeny — avšak struktura jest jemnější; jsou matné, slabě lesklé, temně indigově modré. Spodní strana jest modrá, na prosternu se zlatozeleným nádechem. Poslední abdominální segment jest celistvý, jeho

strany jsou zdviženy a prostor za nimi je trochu brázdovitě prohlouben.

Hezounká tato *Anthaxia* snadno se rozezná od *Olivieri Lap.*, s kterou vykazuje něco analogie, svým zbarvením, skulpturou krovečnou, celkovým klenutím a hrubším síťkováním štítu; od *discicollis Lap.*, druhu to, s nímž jest nejpříbuznější, jest rozdílná svým zbarvením a retikulací štítovou; tato zpravidla u *discicollis Lap.* bývá daleko hrubší; u *kanaanita mihi* jest jemnější *a odlišná dle okrsků jednotlivého zbarvení štítového.* (Na tmavé [černé] části štítu je retikulace mnohem jemnější, na kovově zbarvené mnohem hrubší; tamtéž vystupuje velmi zřetelně spodní chagrinace.) Též zřetelné a určité omezení a ohraničení obou barev štítových, jež spolu *nesplývají* (jak tomu je přečasto u *discicollis Lap.*) oddělují tento druh od *discicollis Lap.*, kde nenáleží k vzácnostem kusy, jež jeví zcela nenáhlé přechody mezi oběma zbarveními, jak na př. dosvědčuje i několik exemplářů v mé sbírce. Pokud se zbarvení týče, připomíná tento druh *lucidiceps Gory,* rassu druhu *anatolica Chevr.*

Dva exempláry tohoto nádherného a pozoruhodného druhu jsou v mé sbírce s lokalitou »Syria«.

5. Anthaxia Rambousek mihi.

Délka: 5—5·6 mm., šířka: 1·20—1·40 mm. Velmi příbuzná druhu *Anthaxia Kiesenwetteri Mars.* Velmi štíhlá, mnohem štíhlejší než *Kiesenwetteri,* též mnohem menší než tento druh. Povrch je zrnitý a to na krovkách jemněji, na štítě hruběji než u zmíněného druhu. Černá s černohnědým leskem, štít na stranách nese stopy fialového nádechu.

Hlava je slabě klenutá, s několika bílými, na dvě strany rozčísnutými vlásky, s mělkým, plochým a širokým podélným vtiskem. Struktura je složena z velmi silných, silně vyvinutých ocellů. Štít je ku přednímu okraji trochu rozšířen, jeho největší šíře leží ve třetině délky (měřeno od předního kraje); od tohoto místa počínaje slabě zúžený; zadní rohy jsou téměř pravoúhlé. Strany štítové jsou nenápadně bíle pýřité. Tykadla jsou podobně jako u *Kiesenwetteri* stavěna — jsou široká, dosti dlouhá a nedosahují až na konec štítu. První článek tykadlový je veliký, druhý jest štíhlejší a o polovinu

kratší prvního; třetí jest na základně o třetinu užší druhého; následující čtvrtým počínaje jsou trojúhlé, sedmý článek je nejširší, odtud pak stávají se tykadla opět užšími — poslední článek je též nejužším. Za očima nejsou vyvinuty spánky — oči dosahují tedy až ku přednímu okraji štítu. Struktura štítová je mnohem silnější a hrubší než u *Kiesenwetteri;* též jest jinak upravena. U druhu *Kiesenwetteri* jsou ocelly dobře patrny i ve středu; příčné vrásky nejsou tu nápadně vyvýšeny; celý štít pak činí mnohem jemnější, stejnoměrnější dojem. U druhu *Rambouseki mihi* jest struktura štítová mnohem hrubší (ačkoliv zvíře je mnohem menší než *Kiesenwetteri M.)* a proto jest velmi nápadná; sestává ze silně vyvinutých ocellů, jež splývají na ploše v silné a hrubé příčné vrásky; mezi těmito není lze pozorovati nějakých ocellů. Štítek je lehce konvexní, ne trochu vydutý, jak tomu je u *Kiesenwetteri* (jak exempláry mé kollekce ukazují). Krovky jsou mnohem štíhlejší nežli u *Kiesenwetteri;* též poněkud jemněji zrnité, černé s hnědým leskem, beze stop po splynulých podélných řadách mělkých prohlubeninek, které často vykazuje druh *Kiesenwetteri Mars.* Spodní strana je obdobně stavěna jako u tohoto druhu, fialová, na prosternu zelenavá.

Nepovažuji za vyloučeno, že, ačkoliv je zde, jak patrno, s dostatek odlišných znaků, jež tento druh charakterisují, že přece může se zde jednati o severní rassu druhu *Kiesenwetteri Mars.* Druh *Kiesenwetteri Mars.* představuje totiž samostatnou skupinu, jest velmi vzácný, téměř rarita (zvláště v Evropě — v Malé Asii je hojnější), a neměl jsem tudíž výjimečně po ruce větší srovnávací materiál, z kterého by byly patrny meze variability; u takovýchto vzácných skupin pak zvláště je dlužno dbáti opatrnosti. Že by odchylné znaky tuto popsané mohly dokonce individuelními býti, zdá se mi býti vyloučeno, ježto popsány jsou dle dvou, takřka úplně shodných jedinců. Ovšem nesmíme zapomínati, že jedná se o zástupce z čeledi krasců, čeledi tak podivně variabilní, že »překvapení« nikdy tu nejsou vyloučena — jak dokázalo ostatně již Kerremansovo zpracování rodu *Julodis,* kde staženy mnohé formy, dříve jako samostatné druhy platící, na pouhá synonyma. (Ovšem zdá se, že Kerremans poněkud přehání a vůbec nerespektuje stavbu penisů; některá jeho synonyma

budou moci asi představovati určité lokální rassy — na př. u skupiny *variolaris* Fald.) A co platí o *Julodis*, to také platí aspoň částečně u *Anthaxií* a zvláště u *Agrilů* a *Cylindromorphů*, kde, hlavně u poslednějších, jistě se na mnoha místech jedná místo o druhy o pouhé rassy lokální nebo i o přechodní tvary a synonyma. Dva totožní shodní jedincové sloužili za typy k mé diagnose. Chyceni byli p. Phil. C. F. J. Rambouskem z Prahy dne 24. června 1909 na jeho cestě po Bulharsku ve Slivně; jeden exemplář byl mi velmi laskavě panem Rambouskem přenechán a je nyní v mé sbírce, druhý nachází se v kollekci p. Fr. Štěrby, technického správce cukrovaru v Pečkách.

6. Coroebus lampsanae a. bicolor mihi.

Mezi materiály p. Rambouska, jež přivezl z Balkánu, hlavně z Bulharska, našel jsem též novou aberraci od *Coroebus lampsanae Bon.* Vyznačuje se tím, že thorax je zlatový a krovky špinavě modrošedě zbarveny. Jeden exemplář, chycený ve Varně (přím. Bulharsko. VII. 1908) jest nyní v mé sbírce.

Auszug.

1. Mein Freund PhSt. J. Veselý in Prag hatte im Jahre 1910 eine Reise nach Caucasus gemacht; er hatte (besonders im Ordubad-Araxestal) eine ziemlich grosse Anzahl von für Caucasus und Araxes typischen Buprestiden erbeutet — wie z. B. *Julodella globithorax* Stev., *Julodis variolaris Faldemanni* Mnn., *Julodis Andreae lineigera* Mars. — alle auf Tamariscus bei Ordubad, wo sie recht häufig vorkommen — *Capnodis miliaris v. aurata ab. vera*, ein Tier, das noch in Collectionen selten ist, *Perotis cuprata* Klg. *Chrysobothrys v. tetragramma* Mén. (selten); *Sphenoptera Sieversi* Jak. (selten), *antiqua* Klig., *Chrysoblemma Fairmairei* Mars., *Scovitzi Fald.*, *Beckeri* Dohrn. (alle *Sphenopteren* und *Chrysoblemmen* unter denselben Verhältnissen wie die *Julodis*); *Coroebus robustus Küst.* (in Mengen — typisch für Caucasus), *aeneicollis* Villers (selten), *Agrilus transversesulcatus Rtt.* (typisch für Araxes), *roscidus* Ksw., (ein südeuropäischer Ubiquist), *Cylindromorphus araxidis* Rtt. (ebenso wie *A. transversesulcatus* Rtt. für Caucasus typisch); dann brachte er auch eini-

ge *Anthaxien,* wie *candens* Pnz. (selten), *discicollis* Lap. (selten) und die für Caucasusländer sehr charakteristische *Anthaxia bicolor* Fald. in Mengen. Mit typischen, von einander nicht abweichenden Exemplaren hat er eine neue, sehr auffallende Varietät gefunden deren Beschreibung folgt:

Anthaxia bicolor v. Veselýi m.

Dieser sehr merkwürdige Käfer weicht von der typischen Form nur durch die Färbung ab, aber so auffallend, dass ein Anfänger annehmen könnte, dass es eine selbständige Art ist. Der Halsschild ist dunkelblau, mit violettem Anfluge, der Scutelardreieck hinter dem Halsschilde hell goldgrün, die angrenzende Partie der Flügeldecken blauviolett, mit blauem Anfluge, der weitere Teil und das Ende der Flügeldecken ist schön lazurblau mit schwachem grünem Glanze. Die Partien, welche nächst dem Scutellarmakel liegen, haben einen violettroten Schein.

Dass wir hier mit einer besonderen Art zu tun hätten, ist ausgeschlossen, weil alle anderen Merkmale mit jenen der *Anthaxia bicolor f. typica* übereinstimmen: es sind hier ebenso gefärbte Fühler, ebenso sculptierter Halsschild und ebenso charakteristischer Rand der Flügeldecken vorhanden.

Ein einziges Exemplar dieser prachtvollen Varietät wurde von meinem Freunde Veselý, dem ich sie dedicierte, bei Ordubad am Araxes durch Kötschern erbeutet und mir freundlichst überlassen.

2. Anthaxia grammica a. cyanifulgens m.

Ich habe einige, von Herrn Oberstaabsarzt MUDr. Grabowski in Herzegowina gesammelte Buprestiden zur Determination erhalten. Unter ihnen befand sich eine bemerkenswerte Farbenaberration der *A. grammica Lap.*, bei welcher die Flügeldecken blau oder blaugrün mit violettem Anfluge sind. Ich entschloss mich diese Form, obwohl ich die Farbenvarietäten und Abänderungen einer der variabelsten Coleopterengruppe, der Budprestiden, etwas mistrauisch betrachte, doch zu benennen, weil es höchst bemerkenswert ist, dass solche »Cyanescente« Aberrationen für die natürliche *Fulgurans-*

Gruppe der Anthaxien sehr charakteristisch sind. Diese neue Aberration steht zur *grammica Lap.* in derselben Beziehung, wie *a. azurescens* Lap. zur *A. fulgurans* Schrnk. Ein solches Auftreten cyanescenten Aberrationen kommt meines Wissens bei: *fulgurans Schrnk.* (mit *a. azurescens* Lap. G.), *grammica* Lap. (*ab. cyanifulgens m.*) und auch bei der *bicolor Fald.* vor (oben beschriebene *var. Veselýi m.)*, wo diese Erscheinung besonders auffallend ist. Ich glaube auch, dass sich solche Varietäten auch bei anderen Arten dieser Gruppe vorfinden werden (wie z. B. bei der *thalassophila Ab.* und *Myrmidon Ab.*); einige Individuen, welche Tendenz zur »Cyanescenz« zeigen, befinden sich schon in meiner Collection. Ich erwähne auch, dass dieselbe Erscheinung bei der *Nitidula*-Gruppe, die der *Fulgurans*-Gruppe ziemlich nahe steht, möglich ist. Eine solche Aberration ist schon von *nitidula L.* bekannt *(A. cyannipennis Lap.)*. Bei der Determination von Materialen der Firma Dr. Staudinger und Bang-Haas habe ich vor mir ein grösseres Material von *Anthaxia lucidiceps Gory* und *anatolica Chevr.* (= *ferulae Gené)* gehabt. Ich glaube, dass *lucidiceps Gory* nur eine cyanescente Form der *anatolica Chevr.* ist, weil si ebenso in der Struktur variirt wie *anatolica*, deren Hinterrand der Flügeldecken oft ebenso gebaut ist wie bei der *lucidiceps*, deren einige Individuen aber bis auf die Färbung vollkommen mit *anatolica* übereinstimmen und weil da in der Färbung schöne Übergange vorhanden sind; die normale Färbung ist bei *anatolica* goldgrün, sie variirt aber so, dass man grünen, smaragdgrünen, und auch blaugrünen Individuen begegnet. Zwei solche smaragdgrüne Individuen, mit etwas bläulichem Anfluge besitze ich aus Biskra. Auch die Färbung der Seiten des Halsschildes variirt ungemein. Die zwei erwähnten Stücke von Biskra haben den Rand nur etwas heller (goldener) gefärbt als die übrige Oberseite; bei anderen Stücken meiner Collection, sowie der Staudingerschen Sammlung ist die Oberseite markanter, mehr oder minder goldener, bis purpurrot. Dasselbe gilt aber auch für *lucidiceps*. Marseul sagt in seiner Monographie pg. 208., dass auch ein dunkelblaues Band am Halsschilde, welches bei *ferulae Gené* = *anatolica Chevr.* vorhanden, und welches bei *Mulsanti Mars.* (= Synonym der *lucidiceps Cast.*) und *luci-*

diceps Cast. nicht deutlich sein soll, beide Arten von einander trennt. Dieses Merkmal genügt aber nicht: ein solches Band ist bei *anatolica* je nach Individuen mehr oder minder deutlich und dasselbe gilt ebenfalls für *lucidiceps;* bei dieser Art kommen auch sehr dunkelblau gefärbte Stücke vor, bei welchen selbstveständlich die Differenz zwischen der schwarzen und dunkelblauen Farbe am Halsschilde, wo auch die Reticulation und Glanz das Beobachten erschweren, illusorisch ist. *Dürfen aber solche von einander nicht anders als durch die Färbung trennbare Arten als solche bestehen, wenn noch überdies die Färbung ungemein variirt und wenn es eine Menge von Zwischenformen gibt?* Meine Ansicht darüber habe ich höher ausgesprochen.

Die höher beschriebene Aberration *cyanifulgens m.* ist mir in mehreren Exemplaren bekannt; diese stammen aus folgenden Lokalitäten:

Veldes (Bled) — Krain — von meinem Freunde JUSt. Heyrovský in einem Exemplare gefunden — jetzt in meiner Collection. Plasa-Planina, Bišina, Mostar (Herzegovina) von Herrn Oberstabsarzt MUDr. Grabowski erbeutet.

Sonst scheint diese Aberration im Süden Europas nicht eben selten zu sein. Mehrere Exemplare in der Collection des Herrn MUDr. Grabowski und in der meinigen.

3. In den Buprestidenmaterialen des Herrn Dr. Grabowski befand sich ein Exemplar einer sehr auffallenden, sehr ausgezeichneten, nur etwas mit *Hackeri Friv.* verwandten und in der Färbung etwas an *aurulenta F.* errinnernden Anthaxia, deren Beschreibung folgt:

Anthaxia Grabowskii n. sp.

Long. 7·5, larg. 2·5 mm. Oval, schwach gewölbt, Flügeldecken flach, bis zum dritten Viertel der Länge parallel, von da schwach rundlich bis zum Ende verengt. Die Flügeldecken schwach, die Seiten des Halsschildes und besonders die Unterseite stark glänzend. Die Stirn ist kahl, nur mit Spuren kaum bemerkbarer Härchen, granuliert, mit einem seichten, aber deutlichen Grübchen, mit einem deutlichen, ziemlich tiefen und breiten Quereindrucke zwischen den Fühlergrübchen. Die

Stirn ist feuer-orangegoldfarben, die Färbung übergeht am Vertex in einen grünlichen Anflug; Epistom ist schwach ausgerandet. Die Fühler sind ziemlich lang, das erste Fühlerglied ist mehr als zweimal so lang wie das zweite, das dritte ist so lang wie das vierte, die anderen vom vierten an sind dreieckig bis zum neunten Gliede etwas an Breite zunehmend — von diesem Gliede an werden sie wieder schlanker. Der Halsschild ist um die Hälfte breiter als lang, an den Seiten deutlich ocelliert; die Granulation der Fläche ist in der Mitte zu deutlichen, von einander ziemlich entfernten und breiten Querrunzeln verflossen; an den Seiten ist der Halsschild flach und seicht eingedrückt, jederseits der Mittelrinne, welche nur in der hinteren Hälfte merklich ist, indem sie vor der Mitte kaum bemerkbar wird, befinden sich zwei deutliche, aber seichte Eindrücke. Diese liegen eben in der Mitte der Länge. Der ganze Halsschild ist kahl, auch an den Seiten, zum Vorderrande viel stärker verengt als zum Hinterrande, an den Seiten in der Mitte gerade; der Grübchen auf der Scheibe wegen scheint die Oberseite des Halsschildes etwas quereingedrückt.

Die Seiten des Halsschildes sind schön goldgrün, in der Mitte der Seiten goldgelb, an der Fläche düster bronzefarben mit einem grünen Anfluge. Sämmtliche Farbenabweichungen fliessen undeutlich untereinander. Der Vorderrand des Prosternums ist gerandet, Prosternum selbst ist smaragdgrün, an den Seiten goldrot, vom Prosternalfortsatze und über die Mitte des Prosternums geht ein rotgoldener Streif, der fast bis an den Vorderrand reicht. Der Prosternalfortsatz ist breit, dreispitzig, ähnlich wie das ganze Prosternum netzartig grob granuliert, ohne Ocellen.

Die Flügeldecken sind sehr undeutlich verflossen punktiert gestreift, mehr als dreimal so lang wie Pronotum, dunkel schwarzolivgrün, von Seiten gesehen mit dunkel violettblauem Anfluge längs der Seiten, die Spitze jeder Flügeldecke ist einzeln abgerundet. Der Seitenrand der Flügeldecken ist stark gerandet, nach der Spitze zu stärker abgesetzt. Die Naht ist erst von der Mitte der Länge niedergebogen.

Die Schultergruben sind recht deutlich, ziemlich vertieft;

die Partie der Flügeldecken (von den Schultergruben schief zur Mitte der Naht) hinter ihnen ist schwach erhoben.

Die Füsse sind dunkel smaragdgrün, die Schienen sind an dem distalen Ende grün mit goldenem Anfluge, die Tarsen sind schwarzgrün. Unterseite des Körpers ist feuerig kupferrot, das letzte Abdominalsegment ist nicht ausgerandet, der Hinterrand dieses Segmentes ist stark erhoben.

Es ist eine der merkwürdigsten Anthaxien, die ich gesehen — in der Gestalt, Körperform, dem Baue und besonders in der Form der Flügeldecken zunächst mit einigen Anthaxien der »schwarzen« Gruppe übereinstimmend, (*canifrons Ab., sepulchralis F. etc.*), aber systematisch zunächst mit *Hackeri Frir.* verwandt; in der Färbung einigen *aurulenta F.* etwas ähnlich, aber von ihnen, sowie von *Hackeri* durch Absenz der Behaarung, Form des Halsschildes etc. etc. leicht zu unterscheiden. Bišina. Herzegowina. (Coll. MUDr. Grabowski.)

4. Anthaxia kanaanita *mihi.*

L. 4·5—4·75, larg. 1·25—1·50 mm. Systematisch nächstens mit *A. discicollis Lap.* verwandt, in der Färbung sehr an *Olivieri Lap.* erinnernd. Der Kopf zwischen den Augen ist parallelseitig, sehr ocelliert, feuerrot (bei dem zweiten typischen Exemplare golden, mit einem sehr leichten grünlichen Anfluge).

Vertex ist bei beiden meinen Stücken schwarzblau. Stirn und Kopf sind ohne Mittelrinne, nur ein kaum bemerkbarer Eindruck in der Mitte des Kopfes ist vorhanden. Zwischen den Fühlerwurzeln liegt ein seichter Quereindruck. Epistom ist ausgerandet. Das erste Fühlerglied ist zweimal so lang, wie das zweite, das zweite ist so lang, wie das dritte, die anderen, vom vierten an sind dreieckig, an der inneren Seite mit einigen schwarzen Borsten versehen. Die Augen reichen nicht bis an den Vorderrand des Halsschildes, es sind demnach die Schläfen ausgebildet.

Die Reticulation des Halsschildes ist ähnlich wie bei *discicollis Lap.*, ist aber feiner, besonders an der schwarzen Partie der Scheibe; sie besteht aus Ocellen, welche an den metallisch gefärbten Seiten des Halsschildes grösser und markanter sind; die Körnchen ebenda sind deutlicher als an

der Fläche; der Untergrund der Ocellen an den Seiten ist deutlich, recht grob chagriniert. Der Halsschild ist blauschwarz, die Seiten sind bei einem der typischen Exemplare ähnlich wie der Kopf feuerrot, bei dem zweiten golden; dieses Exemplar hat auch eine etwas gröbere Reticulation der Fläche des Halsschildes; der Halsschild hat bei beiden Exemplaren an den Seiten (an den Grenzen der Färbung) einen zwar seichten und flachen, aber ziemlich deutlichen Eindruck. Die Flügeldecken sich ähnlich wie bei *discicollis Lap.* skulptiert, jedoch ist die Skulptur etwas feiner; sie sind matt, dunkel, indigoblau. Die Unterseite ist blau, auf dem Prosternum mit goldgrünem Anfluge. Das letzte Abdominalsegment ist nicht ausgerandet, seine Seiten sind erhoben und der Raum hinter ihnen ist etwas furchenartig vertieft.

Diese hübsche Art ist durch Färbung, Skulptur der Flügeldecken, Wölbung, Form und gröbere Reticulation des Halsschildes von *Olivieri Lap.* verschieden; von *discicollis Lap.*, welcher Art sie sehr nahe steht, durch Färbung und Reticulation des Halsschildes, die bei *discicollis* in der Regel viel gröber ist, indem sie bei *kanaanita m.* feiner, und je nach den Färbungszonen differenziert ist. (Auf der schwarzen Partie des Halsschildes ist die Reticulation viel feiner, auf der metallischen grob und mit sehr deutlichem Chagrin). Auch die deutlichen Gränzen der Färbung, die nicht zusammenfliesst, trennen diese Art von *discicollis Lap.*, wo nicht scharf ausgeprägte Grenzen zwischen beiden Halsschildfarben existieren. In der Färbung erinnert diese Art auch etwas an *lucidiceps Gory,* die Rasse von *anatolica Chevr.*

Zwei Exemplare dieser schönen und merkwürdigen Art befinden sich in meiner Collection mit der Lokalität »Syria« versehen.

5. Anthaxia Rambouseki *m. n.*

Long. 5—5·6 mm, larg. 1·20—1·40 mm. Am nächsten mit *Anthaxia Kiesenwetteri Mars.* verwandt. Sehr schlank, viel schlanker als *Kiesenwetteri,* auch viel kleiner als diese Art. Granuliert, auf den Flügeldecken feiner, auf dem Halsschilde gröber als bei der erwähnten Art skulptiert.

Schwarz, mit schwarzbraunem Glanze, der Halsschild an den Seiten mit Spuren von violettem Anfiuge. Der Kopf

ist schwach gewölbt, mit wenigen weissen Härchen, mit einem flachen, seichten und breiten Längseindrucke. Die Struktur besteht aus sehr starken, stark entwickelten Ocellen.

Der Halsschild ist nach dem Vorderrande zu etwas verbreitert, seine grösste Breite liegt in 1/3 der Länge (vom Vorderrande gemessen); von diesem Punkte an ist er schwach verengt; die Hinterecken sind fast rechteckig. Die Seiten des Halsschildes sind nicht auffallend, weiss tomentiert. Die Fühler sind ähnlich wie bei *Kiesenwetteri* gebaut — sie sind breit, ziemlich lang, und sie reichen nicht bis an das Halsschildsende. Das erste Fühlerglied ist gross, das zweite ist schlanker und um die Häfte kürzer als das erste Glied; das dritte an der Basis um ein Drittel schmäler als das zweite, die folgenden vom vierten an sind dreieckig, das siebente Glied ist das breiteste, von da werden die Fühler wieder minder breit — das letzte Glied ist auch das engste. Die Augen lassen keine Schläfen hinter sich frei. Die Struktur des Halsschildes ist viel stärker als bei *Kiesenwetteri;* auch ist sie anders gebaut. Bei *Kiesenwetteri* sind die Ocellen auch in der Mitte gut bemerkbar, die Querrunzeln sind nicht auffallend erhöht; der ganze Halsschild hat ein feineres, gleichmässiges Aussehen.

Bei *Rambouseki m.* ist die Struktur des Halsschildes *viel gröber* (obwohl das Tier viel kleiner ist als *Kiesenwetteri*) und deshalb sehr merklich; sie besteht aus stark entwickelten Ocellen, welche auf der Scheibe in starke Querrunzeln, zwischen welchen keine Ocellen bemerkbar sind, verfliessen. Das Schildchen ist leicht konvex, nicht etwas konkav, wie bei meinen Exemplaren der *Anthaxia Kiesenwetteri.*

Die Flügeldecken sind viel schlanker als bei *Kiesenwetteri,* etwas *feiner* granuliert, schwarz, mit braunem Glanze, ohne Spuren von verflossenen Längsreihen seichter Vertiefungen, welche oftmals *Kiesenwetteri* zeigt. Die Unterseite ist wie bei *Kiesenwetteri* gebaut, violett, auf dem Prosternum grünlich.

Es ist nicht ausgeschlossen, das es sich hier nur um eine nördlichere Rasse der *Kiesenwetteri* handelt, aber nach meiner Meinung kann es eine gute Art sein, weil sie durch obere Merkmale genug ausgezeichnet ist.

Zwei gänzlich untereinander übereinstimmende Exemplare wurden von Herrn PhC. F. J. Rambousek von Prag den 24. VI. 09. während einer Forschungsreise in *Sliven* (Bulgarien) gefunden; ein Exemplar wurde mir freundlichst überlassen und befindet sich in meiner Sammlung, das zweite gehört der Sammlung des Herrn Fr. Štěrba, des technischen Verwalters der Zuckerfabrik in Pečky (Böhmen), an.

6. Coroebus lampsanae a. bicolor *mihi.*

Unter den Materialen des Herrn Prof. Rambousek, die er in Bulgarien gesammelt hatte, befand sich auch eine neue Farbenaberration des *Coroebus lampsanae Bon.* Bei dieser Form ist der Thorax golden, die Flügeldecken schmutzig blaugrau gefärbt. Ein Exemplar wurde in Varna (Bulgar. maritim. VII. 1908) gefunden. Jetzt in meiner Collection.

O nálezu jeskynních brouků v opuštěné šachtě.

Napsal **JUSt. Leo Heyrovský,** Praha.

Loni (r. 1911) v červenci učinili jsme s přítelem E. Pretnerem z Terstu zajímavý nález. Při entomologickém výletě na horu Stol v Karavankách v Kraňsku podrobili jsme prohlídce též opuštěnou šachtu ve výši as 1100 m. Dle udání zdejších salašníků opuštěna byla as před 30ti lety. Šachta je zasypána, takže je pouze as jen 15 m. daleko přístupna. Vchod, který se nalézá uprostřed bukových stromů, je z pola zasypán listím. Uvnitř je šachta velmi vlhká. Dřevěné opěrné trámy jsou úplně prohnilé, většinou se stropu na zem spadané. Pod kusem takového trámu nalezli jsme 1 ex. *Anophthalmus hirtus Sturm. subspec. Micklitzi Ganglb.* Na dalších výletech nalezl tu přítel 2 larvy rodu *Anophthalmus sp.?*, a na polícené maso 1 ex. *Anophthalmus Mariae Schatzm.*, (čímž zjištěna nová lokalita, poněvadž týž popsán a dosud chytán byl pouze v »Eggerlochu« na Dobrači u Běláku v Korutanech) a 5 *ex. Aphaobius Milleri Schmidt*, vesměs ♀♀. Nálezy pozoruhodné také jsou tím, že na blízku se žádná jeskyně nenachází.

Povzbuzeni těmito nálezy prohledali jsme as 10 opuštěných šachet na hoře Golici (též v Karavankách), které mnohem později opuštěny než šachta na Stolu. Zde však nenalezli jsme ničeho.

Připomínám těm, kdož by v podobných šachtách chtěli hledat, že práce ta je velmi namáhavá a nebezpečná pro možné nenádálé sesutí se celé šachty. V dlouhých šachtách možno též lehce zbloudit.

Jehnědové housenky.

Píše stavební rada J. Srdínko, na Smíchově.

Není-li sběratel nadšeným lovcem motýlů nočních (mur) buď na světlo aneb jiné známé návnady a léčky, nepřihodí se mu právě zhusta, aby nalezl leckterého všudybyla, třebas i hojný býval v jeho lovišti; myslím na př. — jen namátkou — Agrotis segetum, nigricans, Mamestra oleracea, brassicae, Orrhodia vaccinii, erythrocephala a m. j. Jsouť, jak známo, oči takových mur pro účinky denního světla velice dojemlivy a že pocity ty asi jim milé nejsou, k tomu neomylně ukazuje již zvyk jejich, vyhledávati si ke snivému odpočinku dennímu jen takové zákoutí a skrýše, v nichž se ocitují ve svém pravém živlu: v šeru nebo ve tmě.

Najde-li je sběratel v jejich úkrytech, což jak povědomo jen zřídka a náhodou se stává, mívají obyčejně již hodně ošumělý šat, nehodící se naprosto do pečlivě uchované jeho sbírky a umínil-li si zásadně, jak se i sluší, zařazovati zástupce jen zcela čisté a v každém ohledu bezvadné, pak ovšem nezbývá mu než píditi se po housenkách a odchovem si takové ubiquisty opatřiti. A to je věcí snadnou, vždyť zná k ukořistění housenek více různých a osvědčených způsobů, z nichž každý nesporně má svůj vlastní půvab a nalézá též ten který způsob mezi sběrateli své věrné ctitele a horlivé vyznavače.

Milovník t. zv. »sejpání« (prosívání) může již v květnu vytřásti ze suchého listí pod *jehnědokrčtými* stromy a pod křovím mnohou vítanou a hezky již odrostlejší housenku, která za svého mládí se živila výhradně jen jehnědami, na

nichž i kolébka její stála — vajíčka její nakladena byla. Než mnohem pohodlnějším a i jistějším způsobem, případně i u větším počtu, lze mu takové řekněme *jehnědové housenky* si opatřiti, a o tom *jak a kdy* hodláme v těchto řádcích porozprávěti, třebas bychom dobře toho vědomi si byli, že tím zkušenému pranic z brusu nového nepovíme, kojíme se však tou nadějí, že se zavděčíme aspoň snad méně věci znalému.

Jak povědomo, leží v moci pěstitelově, až po jistou míru, ovládati trvání rozvoje v některých jeho stadiích; tak víme, že na rychlost vzrůstu a i zdatnost jedinců — za poměru jinak normálních — rozhodný má vliv netoliko hojnost, ale měrou značnou i jakost vhodného krmiva, tak jako že vyšší neb nižší teplota a této přiměřená vlhkost důležitými jsou činiteli pro zrychlený nebo zdržovaný vývoj *embryonální a larvální.*

Toliko prvopočáteční postup života zárodečního *před uzráním a snešením vajíček* vymyká se, jda svou přirozenou cestou, vůli a vlivům pěstitelovým a všemocná příroda ve své nekonečné rozmanitosti i v tomto ohledě jeví se nám v pravdě velkolepou. Víměť, že někteří druhové motýlí snášejí vajíčka hned aneb nedlouho po oplození, jiní že si k tomu dopřávají dobu značně delší, a posléze, že i tací nescházejí, kteří drahně času se snášením vajíček otálejí; stejně však pro všechny že platí pravidlo, že snešením vajíček téměř končí jich života pouť, jejíž přednímu úkolu, postarati se o potomstvo, úkonem tím zadost bylo učiněno.

Motýlové našich housenek jehnědových náleží většinou k nečetné, posléze uvedené skupině, *těšící se nejdelšímu živolu;* vyvíjejíce se v dokonalý obraz (imago) dílem již v pozdním létě, dílem na začátku podzimu, prožijí nebo spíše prodlí v ztuhlosti celou dobu naší dlouhé zimy. Dle Lederera jsou prý to jen oplozené samičky, jak toho obdobných příkladu i u různých jiných řádů hmyzích shledáno. Příštím jarem, sotva že vlahý dech jara ze zimní strnulosti přírodu vyprostil a první známky jejího obrození v rostlinstvu jeviti se počaly, již probouzí se a své zimní skrýše opouští tento přezimující svět hmyzu a pookřáv životodárným teplem slunečním, shání se chtivě po výživě, ještě poskrovnu jen tu

a tam se vyskytující. Je to v tu dobu téměř výhradně jen některé jehnědokvěté křoví a stromoví, kvetoucí již před rašením listí a skytající vyhladovělému hmyzu tomu vytouženou pastvu. Zvlášť po teplém deštíčku za slunného dne vídáme i slýcháme pestrou a četnou družinu kutiti, mlsati a bzučeti na květech jehnědových topolů a vrb — *hlavně osyk a jív* — a za večeru hned se soumrakem dostavovati se sem — k hodům — přezimovavší můry rodů: Orrhodia, Scoliopteria, Scopolosoma, Xylina a některé i z rodu Orthosia.

A tu již skoro nadešla doba pro entomologa, aby za nedlouho potom — jak to určí pohoda — ku sběru našich jehnědových housenek se chystal. Nikoli v stinných houštinách rostoucích, nýbrž spíše o samotě stojících topolů, stromů a keřů jívových, vrbových a osykových, zvlášť v mlází, na pokraji lesa, ve světlých průsecích, nebo výslunných stráních křovinatých — má si všímati a prostě — ale obezřele, aby housenky nevypadaly — květů pestíkových i prášníkových z nich natrhati a do těsně uzavírající krabice zatím uložiti.

Setká-li se při té příležitosti — jako že ano — mimo s břízou a s lískou obecnou, s olší u potůčku, neopomeň i něco jehněd z těchto s sebou vzíti a při vycházkách *pozdějších* patřičný ohled bráti na jehnědy jiných stromů lesních, zejména habrů a číškonosných dubů a buků. Možná dosti, že při tomto ovšem *málo slibném pokusu* jeho touha žádoucího výsledku třeba tentokráte se nemine.

Nesmí však jehnědy z různých keřů a stromů vkládati pospolu do jediné krabice, nýbrž každý druh o sobě, do zvláštního uzavření dáti, netoliko k vůli poznání druhů mur, kladoucích vajíčka do těch kterých jehněd, ale i z příčin níže uvedených.

K tomu konci má pěstitel, jak samozřejmo, každý druh odděleně chovati nejlépe v přiměřeně velkých skleněných nádobách o širokém hrdle. Na dno houseníků těch nasype nejprve vrstvičku jemného, říčního písku, na ten rozprostře načechraně as 5 cm zvýší *dřevité vlny* a na tu posléze rozloží jehnědy tak, aby stejnoměrně povrch kryly.

Zdá se, jakoby dřevitá vlna v houseníku byla věcí zcela podřízenou; tomu však není tak, jestiť ve svých důsledcích

spíše prvořadým a pro zdařilý chov nad jiné prospěšným opatřením, neboť na *vlně leží jehnědy téměř volně ve vzduchu a nebývají tak znečišťovány trusem propadajícím dřev. vlnou volně na písek; mimo to housenky rády do dřev. vlny zalézají, nalézajíce tu příhodná místa při svlékání se a — což budiž obzvlášť zdůrazněno — nejsouce stále vyrušovány při každé výměně krmiva, dobře prospívají.* Neméně důležito je i to, že lze čistotu v houseníku v patřičné míře zachovati, když při tomto opatření pískem obalený trus *za sucha* snadno a dokonale kdykoliv odstraniti možno jest a takto zabrániti vzniku a šíření plísně, tomuto právem obávanému zlu v houseníku.

Chov sám neukládá pěstiteli velikou neb dlouho trvající práci, ač byl-li nedočkavý, vyšed sobě na sběr příliš brzy a přinesl-li si místo housenek vajíčka v jehnědách — pak ovšem vyžadovati bude chov vedle delší péče ještě i dosti jeho trpělivosti, jak už při chovech ab ovo vždy bývá a to tím větší u těch druhů, které jako Xanthie, jsouce dospělý, v zámotku dlouho odpočívají, než se v kuklu promění, a najisto hynou, byly-li z tohoto klidu vyrušovány.

Netřeba, tušíme, pěstiteli ani připomínati, že dokud krmí jehnědami nejlépe učiní, když svým svěřenkám nositi bude plnější a proto pro krmení vydatnější pestíkové jehnědy, místo prázdnějších prášníkových, a že, jak známo, povyrostlejší housenky všelikými t. zv. nízkými bylinami se spokojují, vždyť ani na svobodě nevedou si jinak, prožívají totiž jen své mládí na stromech a křovích, dokončujíce svůj larvový život na zemi, kde jim různý plevel dobře svědčí.

Samozřejmo, že dlužno mu šetřiti i *všech* známých opatrností, jež vyžaduje úspěšný chov, zejména, že nebude housenek mnoho a tím méně různých druhu pospolitě chovati, mimo jiné již z té příčiny, že i mezi rodovými a i druhovými sestrami nepanuje vždy shoda a mír.

Pověděli jsme v krátkosti čeho potřebí věděti méně obeznalému, aby na jaře se zabavil sběrem a odchovem jehnědových housenek a takto si opatřil pro svoji sbírku v exemplářích bezvadných téměř většinu Xanthií: lutea Ström. (flavago F.), fulvago L., ab. flavescens Esp., gilvago Esp., ocellaris Bkh., pak nekteré Orthosie: circellaris Hufn., macilenta

Hüb. a helvola L.; a konečně z Orrhodií: rubiginea S. V., vaccini L. a erythrocephala S. V. a možná i jiné, anoť — jak se podobá — pole jehnědových housenek do dnes zevrubně probádáno ještě není.

Koleopterologické výsledky mé cesty na Kavkaz v červenci r. 1910. Quid novi de Coleopterorum Caucasi ad occidentem vergentis fauna in meo itinere Julio mense anni 1910 suscepto cognoverim.

Prof. **J. Roubal** (Příbram).

V.

Krásnaja Poljana.

Cisidae Mell.

V tvrdých houbách na různých listnatých stromech, odumřelém dříví a p. jsem sbíral:

Cis Jacquemarti *Mell.* hojně.

C. Jacquemarti *Mell.* v. glabratus *Mell.* s předešlým několik jedinců.

*

C. bituberculatus *sp. n. m.*

Eridaulus Thoms. — Štít kratší, klenutější než u *Jacquemarti* Mell., zvláště ke stranám jakoby naběhlý, ku předu značně zúžen; po stranách silně zaokrouhlen, za polovinou nejširší, odtud souvislým obloukem v zadní okraj přecházející. Střed předního okraje vystupuje silně vpřed a jest tu ozbrojen dvěma malými, tupými, dosti od sebe vzdálenými hrbolky, takovými, (ale slabšími) jako jsou u *bidentatus* Oliv. Tento znak ovšem jest velmi památný, neboť ve skupině Eridaulus Thoms. nebylo dosud ani zdání nějaké tendence k němu.

Přední rohy štítové jako u *Jacquemarti* Mell.; povrch jeho hustěji tečkován, dobře viditelnými mikroskopickými světlými štětinkami poset. Krovky s takovou strukturou a mikroskopickými, skoro neviditelnými štětinkami, jako u *Jacquemarti* Mell. a *nitidus* Hbst.

Barva těla jako u posléze jmenovaných, tykadla a makadla žlutá, nohy hnědožluté.

Poněkud větší a silnější, než ony dva druhy. S předešlými jsem našel 3 jedince, z nichž považuji za samičku 1 exemplář s hrbolky štítovými menšími.

*

Eridaulus Thoms. Habitu generali *C. Jacquemarti* Mell. et *nitidi* Hbst., sed robustior; castaneus, antennis palpisque flavis, pedibus rufotestaceis; differt ab ambobus vicinis pronoto breviore, valde convexiore; eiusque lateribus manifeste rotundatis, post mediam partem latissimo, apicis parte media producta, utroque in sexu tuberculis duobus obtusatis (ut in *bidentato* Oliv., sed minoribus), dense punctato, setulis brevissimis, sed apparentibus; structura setuliaque elytrorum ut in *Jacquemarti* Mell.

Femina: Pronoti tuberculis minoribus.

Exemplaria tria (2 ♂♂, 1 ♀) cum aliis Cisibus ad Krásnaja Poljana inveni.

*

C. boleti *Scop.* Hojný.
C. setiger *Mell.* 1 kus.
C. micans *F.* 1 ex.
C. Lederi *Reitt.* — 4 ex.
C. hispidus *Gyll.* Hojně.
C. quadridens *Mell.;* více jedinců.
C. fissicollis *Mell.;* vzácný.
C. festivus *Gyll.* — 2 ex.
C. vestitus *Mell.* — 3 ex.
C. castaneus *Mell.* — 1 ex.
Ennearthron affine *Gyll.* Hojně.
Octotemnus glabriculus *Gyll.* Několik exemplářů.

*

Chrysomela Linné.

Hojně pod kameny, mechem, listím, v starých pařezech atd. žijí tu vysokohorské kavkazské druhy spřízněné s naší *rufa Duft.;* i jiných bylo velmi po skrovnu.

Ch. porphyra *Fald.* v subalpinském i alpinském pásmu všude na naznačených lokalitách.

Ch. caspica *Ws.* (det. J. Daniel) nejhojnější druh; všude na příhodných místech s předešlou; zvláště hojně pod kameny, kusy shnilého dřeva, rozpadlých pařezů na stinných místech a ve vlhku v údolí potoků a říček.

(Ch. *Rosti Ws.*, o níž jsem se zmínil v úvodu, jsem nesbíral — poznámka týká se příbuzného nového druhu níže uvedeného.)

*

Chrysomela J. Danieli *sp. n. m.*

Mezi *caspica Ws.* a *Rosti Ws.*: od prvé se liší: tmavohnědou barvou s nádechem skoro do olivovova, (*caspica Ws.* jest »laete rufa«), tmavou barvou extremit, tělem méně klenutým, krovkami do zadu nikoli baňatě rozšířenými, interstitiálními tečkami krovek poněkud řídčeji tečkovaných mnohem jemnějšími. Od *Rosti* Ws. se liší kratším tělem, vyklenutějším, méně parallelních okrajů postranních, tmavší barvou povrchu, tmavohnědou vespod, (u *Rosti* Ws.: »subtus ferruginea«), tykadly, u nichž jsou pouze kořeny rezavé, tmavými, štítem znatelně užším než krovky, netečkovaným středem hustě tečkovaného štítu; rýhy omezující vzadu postranní ztlustlé obruby štítové jsou podobny oněm u *caspica* Ws.

Velká jako nejmenší *caspica* Ws., 5 mm.

Jediný ex., který mi byl jako nový druh panem Drem Josefem Danielem označen, našel jsem společně s předešlými v okolí Krásné Poljany.

Na důkaz přátelství věnuji ji panu dru J. Danielovi v Íngolstadtě.

*

Inter *caspicam* Ws. ea *Rosti* Ws. ponenda; differt a *caspica* Ws., laete rufa, colore obscure-brunneo, pedibus antennisque valde obscurioribus; minus convexa, elytris postice non dilatatis, rarius punctatis, interstitiis punctis subtilioribus; a *Rosti* Ws.: statura corporis breviore, convexiore colore supra obscuriore, subtus obscure-brunneo (in *Rosti* Ws. »subtus ferruginea«), antennis obscuris, solum basi fer-

ruginea; pronoto elytris angustiore, crebre et fortius punctato, sed in media parte laeve, prothoracis plica posticali non subcurvata, ut in *caspica* Ws.

Long. 5 mm.

Specimen unicum ad Krásnaja Poljana inventum et doctori J. Daniel, viro doctissimo, dedicatum.

*

Ch. h y p e r i c i *Forst.* 1 kus tmavozelené barvy.

Ch. g r a m i n i s *L.* na květnatých stráních několik ex.

Ch. m e n t h a s t r i *Suppr.* na mátě v údolí Ačišcha 1 ex.

Cucullia campanulae Fr. a Pantea coenobita Esp.

Napsal **Jar. Tykač.** učitel v Plzni.

Letošního roku bylo mi opět možno několik dní na počátku prázdnin pobýti na Rabenstejně. Již v roce 1908 dopřáno mi v této bohaté krajině sbírati a z té doby uveřejnil jsem v našem časopise v 6. ročníku krátce své pozorování o Cuc. campanulae, které týkalo se dvou nálezů (celkem 4 exemplářů) na dvou místech. Stručný můj referát doplnil svým výborným článkem p. stav. rada J. Srdínko, který vylíčil život této kukléřky, jak jej pozoroval více let. Každý zajisté vítal jeho pojednání, že mohl opět čerpati z jeho dlouholetých zkušeností. Dle tohoto článku snažil jsem se hledati a nalezl jsem během 10 dnů, trávených na Rabenstejně 29 housenek Cuc. campanulae Fr. všech velkostí a v dosti pěkných varietách, jež jsem praeparoval.

Lokalita letošního roku byla na opačné straně než v r. 1908. Jest to paseka vzdálená od města as 3 minuty, obrácená k jjv a porostlá, přes letošní sucho, bujnou vegetací, s níž se obyčejně na pasekách shledáváme. Dle nalezených jednotlivých housenek možno snad souditi na směr, kudy samička letěla a vajíčka kladla; avšak není též vyloučeno, že tyto všechny pocházejí od více samiček. Jsme však oprávněni tvrditi o nálezu, kde jsou pohromadě vyrostlé a malé, že jedná se o dvoje housenky a ne od jedné samičky pocházející.

Každý, kdo poněkud sbíráním housenek se zabývá, ví, že jest možné »zpoždění« ve vývoji, ale nikdy v tak značné míře, že by vyrostlé a malé byly pohromadě. Svleklé pokožky, které též na nalezišti kukléřek shledáme, jsou (dle mého náhledu) od housenek jiných, které se někam zatoulaly. Sbíráme-li na určité lokalitě několikráte, poznáme dle ožraných zvonků, že skutečně se někam zatoulají a po druhé že se opět objeví.

Podnikl jsem též několikráte noční lov na C. campanulae, bych přesvědčil se o jejich celém životě jak denním tak nočním. Shledal jsem, že se stěhují i v noci, jak též p. stav. rada Srdínko dobře napsal a souhlasím, když nazývá je »tulačkami«. Stane se nám dosti často, že nalezneme úplně vyrosté housenky hodující za bílého dne (byť i do nich pražilo slunce). Podobných nahodilých případů jest dosti při jiných, podobně žijících druzích. Zjev takový vysvětlíme si tím, že z úkrytu vypudil je hlad. Stěhování housenek nemůžeme si vysvětliti pouhým působením vlhkosti, neboť, jak jsem pozoroval, mění svá místa jak ve vlhkých údolích, tak i na vyprahlých pasekách.

Letos pozoroval jsem též, že malé housenky (velikost až půl druhého cm.) byly částečně schovány do poloviny v koruně zvonku. Jak líbí se nám sám sebou krásný květ zvonku, zde tím více ještě, když v něm jest částečně ukryta housenka Cuc. campanulae.

Z mých nálezů zde uvedených, ze článku p. stav. rady Srdínka a jeho rozmluv s ním soudím, že Cucullia campanulae žije tak, jak bylo v časopise našem uveřejněno a proto považuji úsudek z jednoho nahodilého nálezu o negaci v pojednání za úplně nesprávný, zvláště když usuzuje se na všechny zkušenosti a považuji snad veškeré další příspěvky o jejich biologii (ne výskytu, variet atd.) za zbytečné.

Panthea coenobita *Esp.*

Dovoluji si podati zprávu o letošním nálezu housenek tohoto, jak Joukl uvádí, dosti vzácně v Čechách se vyskytujícího motýle. Mimo Jouklem uvedené lokality pro Čechy dodávám: Borský les a Zábělá u Plzně, kde dosti často objeví se motýlové. Skoro úplně vyrostlé housenky nalezl jsem dne

31. července 1911, ačkoliv pro ně uvádí Hofmann srpen a září. Brzké jejich dospění i výskyt možno přiřknouti letošnímu teplu. Housenky nalezeny v »Parezovkách« u Mlýnečku (Kouto-Domažlice), kde v mlází již více povyrostlém byly na všech smrčcích kol menší světlinky. Housenek bylo celkem 8 a to 3 byly nahoře na větvičce a 5 na spodní straně. Nechci z tohoto jediného, skrovného nálezu usuzovati na celou jeho biologii, neboť nebylo mi možno podruhé vrátiti se na onu lokalitu a dále sledovati jejich život. Stručný tento referát dovoluji si podati jako výzvu k onomu pánu, který zná jejich celý život, by laskavě nám popsal své zkušenosti o této rovněž zajímavé housence.

Coccidae Regni Bohemiae, in literatura adhuc commemoratae.

Napsal **Dr. Karel Šulc**, Michálkovice—Ostrava.

Zprávy o českých červcích jsou tak roztroušené ve světové literatuře, že se jeví záhodno snésti je kriticky v jedno, aby se nabyl přehled o dosud známých záznamech a bylo možno doplnění.

První zprávy o českých červcích jsou již ze století XVIII. od *Mayera* 1760. a *Sandberga*, ba jistou zmínku o Kermes quercus činí prý již *Balbín*, který tento svůj nález na dubech mylně pokládal za »polského červce«, Porphyrophora polonica; v polovici století XIX. jsou zprávy od *Baerensprunga* a *Ammerlinga*, ač vzhledem k moderní systematice a synonymice jsou i s předcházejícími ceny pouze historické.

Z moderních prací věnuje první vzpomínku českým červcům prof. *Vejdovský* ve studiích: Dnešní stav zoografie, ve stati »Červci«, uveřejněné v *Ottově* Slovníku Naučném a místy ve své Všeobecné Zoologii: *Vejdovský* shledal přes 40 druhů českých červců, přicházejících na divoce rostoucích i pěstěných rostlinách, ale domnívá se, že počet ten bude při soustavném zkoumání daleko větším; úhrn jeho druhů jest podán více všeobecně, jednotlivé rody a druhy nejsou definovány a také naleziště se neudávají, poněvadž sbíral a stu-

doval jen pro vlastní informaci. — Dále shledáváme roztroušené zprávy americké, anglické a německé, povstávající tím, že badatelé rozepisují se o českém červcovém materiálu, který jim zasílal podepsaný ku studiu nebo výměnou; česky jest psáno několik studií pisatele, uveřejněných v Král. České Společnosti Nauk a práce *J. Stehlíka* (tamtéž), pojednávající o voskotvorných žlazách některých našich domácích druhů červců a uvádějící současně jmény druhy jím zkoumané.

Postup, kterého se v přítomném sdělení přidržuji při výpočtu našich, dosud literárně známých červců, jest vzat z katalogu *Fernaldova;* ačkoli nesouhlasím na mnohých místech s postupem ve vyjmenování druhů, jich synonymikou a rodovým zařazením, zachovávám přece jeho nomenklaturu, aby se vycházelo alespoň od jednoho většího celku, jako snůšky našich vědomostí o červcích; katalog jest pečlivě uspořádán, i pouhým výpočtem druhů a synonym velmi úplný a třeba bez bližších definicí srozumitelný; běžná jména učebnicová, nebo ze *Signoreta* obvyklá přičiňuji místy k vůli bližší orientaci; co se týče pojetí červcových systematických kategorií, vycházím od *Handlirsche,* jenž červce vůbec pojímá jako subordo Coccoidea.

V přítomném soupisu zjistil jsem 34 nepochybných druhů červců, uvedených z Čech dosud literárně.

Ordo Homoptera. Subordo Coccoidea Handlirsch.
Fam. Ortheziinae.

Gen. Orthezia *Bosc.*

urticae *L* 1766., *K. Šulc* (32); poznámky o kvasinkách u Orthezií přicházejících, týkají se této specie; loc.: Královédvůr n. L., Praha s okolím, leg. *Šulc.* — *J. Stehlík* (22).

Přichází na Urtica urens všude sice, ale jen roztroušeně v koloniích, nejčastěji u plotů a v křoviskách.

cataphracta *Shaw* 1794; Krkonoše leg. *Zacharias* (36); Krkonoše, Údolí Úpy, Urlasgrund, leg. *Šulc.* — Udání *Vejdovskýho* (33), vztahuje se na Ortheziola *Vejdovskýi Šulc.*

Ve Sphagnum a na plazivých odencích Homogyne alpina dosti hojná. (*Šulc*).

Gen. Newsteadia *Green* 1902.

floccosa Degeer 1778. — *R. Newstead* (17).

Loc.: Králové Dvůr n. L., leg. *Šulc.*

Všude v lesním mechu a prsti, hlavně kolem stromů jehličnatých, smrků a borovic.

Gen. Ortheziola *Šulc* 1894.

Vejdovskýi Šulc 1894. — *Šulc* (24), *Maskell* (15). T. D. *Cockerell* (6); *Vejdovský* (sub Orthezia cataphracta), *Green* (9a).

Loc.: Bechlín, leg. p. prof. *Vejdovský;* okolí Prahy, Králové Dvůr n. L., leg. *Šulc.*

V mechu, na kořání trav jím porostlých, na vlhkých mezích a březích, hlavně k severu obrácených.

Fam. Hemicoccinae. *Green.*

Gen. Kermes *Boitard.* 1828.

quercus *L.* 1758; *Newstead* (17), *L. Reh* (18), *K. Šulc* (27), (32).

Loc.: Třeboň, VII. 1897, leg. *Klapálek;* Praha, Výstaviště v Královské Oboře a Krč, leg. *Šulc.*

Vyskytá se hojně v puklinách kůry na kmenech duba (♀♀ i ♂♂).

roboris *Fourcrois* 1738 (= variegatus *Gmelin* 1789); *Newstead* (17).

Loc.: Podbaba, leg. *Duda.* (Quercus).

Sedí jako duběnky (kterým jest k nerozeznání podoben) na tenkých větvičkách dubů a to na koncích, nebo v rozsochách.

Fam. Coccidae.

Gen. Phenacoccus. *Cockerell* (= Pseudococcus *Sign,* nec *Westwood)*

farinosus *Degeer* 1776 (= Ph. aceris *Signoret* 1875); *Šulc* (23, 31, 32); *Vejdovský* (34), sub Ps. pruni.

Loc.: Praha s širokým okolím na ovocných a listnatých keřích a stromech.

Gen. Heliococcus *Šulc* 1912 (popis v následujícím článku).

b o h e m i c u s *Šulc* 1912. sub a e s c u l i *Signoret, Stehlík* (22).

Loc.: na Aesc. hippocastanum u Prahy, leg. *Stehlík.*

Tuto novou specii jsem sbíral již 22. října 1907. na Robinia pseudacacia (II. stad.) v Kanálce, Praha, později ve značném množství ♀ III. stadium 15. června 1906. na akátech, jež tvoří stromořadí ulic na Žižkově a konečně 20. června 1910. v Brně, ve stromořadí Písárecké ulice proti číslu 66.

G e n. T e t r u r a *Lichtenstein* 1882 (= Coccura *Šulc* 1907).

c o m a r i *Künow* 1880; *Šulc* (28, 31, 32).

Loc.: Králové Dvůr n. L., leg. *Šulc.*

Hojný na Rubusech, ale často našim zrakům ukrytý tím, že ♀♀ sedí příliš nízko u samé země na kořenu větví, nebo že je ojediněle i výše sedící překlenuta mravenci celými kobkami z rozkousané trávy a země.

Popis ♂ (28), který jsem podal r. 1907, nenáleží k ♂ Tetrura comari, ale jest ♂ E r i o c o c c u s s p., kterého jsem tenkráte našel náhodou sedícího na ♀♀ Tetrura (coitus aspecificus), jak jsem se nyní z chovu T e t r u r a poučil.

G e n. C e r o p u t o *Šulc* 1897.

p i l o s e l l a e *Šulc* 1897; *Šulc* (26).

Loc.: Hodkovička, leg. *Vejdovský, Šulc;* Králové Dvůr n. L., leg. *Šulc.*

Žije na Hieratium pilosella, sedí většinou na spodní straně listů.

G e n. F o n s c o l o m b i a *Licht.* 77. (R i p e r s i a).

f r a x i n i *Kaltenbach* 1874; *Newstead* (16).

Loc.: Praha, Letenská stráň, leg. *Šulc.*

Žije na kmenech jasanů u velikém množství.

G e n. R i p e r s i a *Signoret* 1875.

Roubal (19), pg. 17. uvádí, že našel dva druhy tohoto rodu, žijící hojně u Tetramorium caespitum L. a Lasius po celých Čechách, zvláště však v Povltaví; druhů však blíže neurčil.

Mně jsou z okolí Prahy známy dva druhy, oba jemně voskovými krupičkami (makroskopicky) poprášené, jeden s pokožkou pleťově růžovou, druhý s bílou; prvý druh jest:

c o r y n e p h o r i *Signoret* 1875.

Loc.: Stráně u Hodkoviček atd., široké okolí Prahy, Králové Dvůr n. L., leg. *Šulc,* na kořenech trsů Corynephorus canescens ve společnosti mravenců; vytrhneme-li trs, zachraňují a zanášejí mravenci s kořenů trávy odpadlé červce do hlubších a neporušených míst hnízda.

halophila *Hardy* 1860.

Loc.: Praha, valy pod Karlovem k Nuslím, 24. května 1895, leg. *Šulc,* na kořenech trav pod kameny i ve společnosti mravenců.

Gen. Cryptococcus. *Douglas* 1890.

fagi. *Baerensprung* 1849; *Šulc* (26); *Newstead* (17).

Loc.: Okolí Prahy, Králové Dvůr n. L., Spindelmühle, leg. *Šulc;* všude hojný na kůře kmenu starších buků.

Fam. Lecanidae.

Sbf. Lecaniini.

Gen. Eulecanium *Ckll.* 1896.

capreae *L.* 1766. — *Vejdovský* (34, 35), sub Lec. mali, ulmi; *Šulc* (29).

Loc.: Okolí Prahy, Králové Dvůr n. L., leg. *Šulc.*

Přichází v celých Čechách na ovocných stromech a keřích velmi hojně a každoročně.

alni *Mod.* 1778 (= ciliatum *Douglas* 1891, = Douglasi *Šulc* 1895), *Šulc* (25, 29), *Cockerell* (6).

Loc.: Okolí Prahy, Motoly, leg. *Šulc.*

Vyskytuje se spoře na břízách, ořechu vlašském a olších.

Gen. Palaeolecanium *Šulc* 1908.

bituberculatum *T. T.* — *Newstead* (17), *Šulc* (29).

Loc.: Praha se širokým okolím na Crataegus oxycantha, leg. *Šulc.*

Gen. Sphaerolecanium *Šulc* 1908.

prunastri *Fonsc.* 1834.

Šulc (29), *Douglas* (8) v jednom sezení Entomological Society demonstruje živé, mnou z Čech zaslané ♂♂.

Loc.: Široké okolí Prahy, Králové Dvůr n. L., leg. *Šulc.*

Přichází v Čechách hojně všude na trnce a švestce domácí.

Gen. Parthenolecanium *Šulc* 1908.

c o r y l i *L.* 1746 (= persicae Geoff. 1762).

Šulc (29), *Newstead* (17), *Vejdovský* (34, 35) ♀ sub Lec. coryli *L.*

Loc.: Okolí Prahy na lískách, ovocných a listnatých keřích i stromech.

Sbf. Pulvinariini mihi.

G e n. P u l v i n a r i a *T. T.* 1869.

e r i c a e *Loew.* 1883. — *Šulc* (26).

Loc.: Králové Dvůr n. L. VI. 1897 a 1909 hojně na Vaccinium myrtillus, sporádicky na Erica europaea.

v i t i s *L.* 1758. — *Vejdovský* (35), ♂ sub Lecanium coryli; *Vejdovský* (27), sub P. ribesiae.

Pulvinaria přichází na nejrůznějších listnatých keřích a stromech všude; jednotlivé druhy až na P. e r i c a e *Loew.* nelze dle stavu literatury rozlišiti; obyčejně každý autor dle rostliny, na které ji shledal, ji také pojmenuje; druhy rodu tohoto vyžádají si k objasnění ještě mnoho času a trpělivosti. Z mnohých nesrovnalostí, které jsou mezi literaturou a mými pozorováními, uvádím jen na př. tu okolnost, že na révě u nás P. v i t i s nemá ♂♂, jest parthenogenetickou, ale již *Signoret* píše »le mâle est assez commun« a také *Newstrad* ho vyobrazuje; naproti tomu jsem našel na podzim hojně ♂♂ jednou na posledních tenkých větvičkách břízy, po druhé na zcela nizounké (cca 20 cm) vrbě (obojí na pasece), jednotlivé větvičky poseté ♂♂ štítky a z části ještě živé ♂♂. — Pokládal bych za správný postup zpracovati co nejpodrobněji jako typy P. v i t i s a P. e r i c a e, které jsou od sebe dobře rozlišitelné a od nich pak differenciální diagnosou odvoditi druhy ostatní; dnešní literární diagnosy na stanovení druhů rozhodně nestačí.

Sbf. Physokermini mihi.

G e n. L e c a n o p s i s *T. T.* 1869.

f o r m i c a r u m. *Newstead* 1893; *Roubal* (19).

Loc.: Chuchle, Sázava, leg. *Roubal;* Hlubočepy, leg. *Šulc.*

Sbf. Physokermini mihi.

Gen. Physokermes *T. T.* 1869.

abietis Geoffroy 1762; *Newstead* (17), *Šulc* (27), *Vejdovský* sub. Lec. racemosum (34).

Loc.: Králové Dvůr n. L. Picea excelsa; v rozsochách větviček velmi hojný.

Fam. Diaspidinae.

Sbfm. Aspidiotini.

Gen. Aspiotus *Bouché* 1833.

zonatus *Frauenfeld* 1868 (= quercus *Signoret* 1869), leg. *Vejdovský* (34).

Loc.: Na dubech v městském parku, Praha, leg. *Šulc.*

osteaeformis *Curtis* 1843. — *Cockerell* (7), sub. Asp. betulae *T. T.*; *Šulc* (32), *Vejdovský* (34).

Loc.: Na větvích a kmenech listnatých a ovocných stromů i keřů v širokém okolí Prahy, Králové Dvůr n. L., jinak v celých Čechách hojný, leg. *Šulc.*

abietis *Schrank* 1776.

Newstead (16), *Cockerell* (3, 6).

Loc.: Okolí Prahy, na Pinus silvestris a Picea excelsa, všude velmi hojný, leg. *Šulc,* na kůře kmene Abies pectinata, Bohemia, *Lindinger* (in lit.).

Sbfm. Diaspidini.

Gen. Aulacaspis *Cockerell* 1893 (= Diaspis *Costa* 1828).

rosae *Bouche.*

Sandberg (20), *Vejdovský* (33, 34).

Loc.: Široké okolí Prahy na šípkách (Rosa canina) velmi hojný; dle *Vejdovský*-ho zavlečen ušlechtilými růžemi z Francie a u nás zdomácnělý.

Gen. Chionaspis *Signoret* 1869.

salicis *L.* 1758.

T. D. A. Cockerell (4), sub. Ch. alni et vaccinii, *Newstead* (17), *Vejdovský* (34).

Loc.: Okolí Prahy, Králové Dvůr n. L., leg. *Šulc.*
Velmi hojný na vrbách, olších a stonkách borůvčí.

Sbfm. Mytilaspini.

Gen. Mytilaspis *Signoret* 1868 (= Lepidosaphes *Shimer* 1868).

pomorum *Signoret* 1870 (= ulmi *L.* 1758).

Vejdovský (34, 35), *Šulc* (32), *Ammerling* (1).

Loc.: Okolí Prahy, na listnatých, hlavně ovocných stromech a keřích, velmi hojný, až i škodný červec.

Newsteadi *Šulc* 1895.

Šulc (26), *Reh* (18), *Leonardi* (9b).

Loc.: Košíře, obecní lesík, spoře; sedí na jehlicích, nikdy na větvích Pinus silvestris; (mimo to: Michálkovice, Těšínsko).

Sbfm. Leucaspini.

Gen. Syngenapsis *Šulc* 1895.

parlatoriae *Šulc* 1895.

Šulc (26), *Reh* (18), *Lindinger* (10), *Leonardi* (9b).

Loc.: Králové Dvůr n. L., Starý Harzdorf u Liberce, Bezděz; leg. *Šulc* na Picea excelsa.

Na uvedených lokalitách jest dosti hojnou, sedí na spodní straně jehlic.

Gen. Leucaspis *Targ. Tozz.* 1869.

candida *T. T.* 1869 (= pini *Hartig-Signoret* 1870).

Šulc (26), *Reh* (18), *Lindinger* (10), *Vejdovský* (34).

Loc.: Okolí Prahy, leg. *Šulc.*

Na jehlicích Pinus silvestris velmi hojný červec.

Šulcii *Newstead* 1894.

Newstead (16), *Šulc* (26), *Reh* (18), *Lindinger* (10), *Leonardi* (9b).

Loc.: Okolí Prahy, zvláště lesy u Krče, Králové Dvůr n. L., leg. *Šulc.*

Velmi hojná na jehlicích Pinus silvestris, hojnější než předešlá, se kterou začasté spolu přichází.

? pusilla *Loew* 1883.

Šulc (26).

Jeden exemplár (sporného určení) na Pinus silvestris u Lovosic, leg. *Šulc.*

Literatura.

1. *Ammerling,* Sebrané spisy přírodovědecké z Kr. Č. Sp. Nauk, Praha.

1. *a) Baerensprung.* Zeitschr. f. Zool. u. Palaeozoologie, 1848.

1. *b) Berlese,* Le Cocciniglie Italiane, Il Dactylopius, Portici 1893.

2. *Brehm,* Život zvířat, přeložil Duda L., Praha 1889.

3. *Cockerell T. D. A.,* Further Notes on Scale Insects (Coccidae), The Canadian Entomologist, pg. 190., 1894.

4. — The Species of Chionaspis which infest trees of the tribe Betulaeae Canad. Entom. 1894. pg. 33.

5. — Notes on the geographical Distribution of Scale Insects, Proceed. of the U. S. Nat. Museum, Washington, 1895. pg. 617.

6. — The food-plants of Scale Insects, Proceedings of the Nat. Mus. Wash., 1897.

7. — The San Jose scale and its nearest allies, U. S. Dep. of Agr., Entom., Tech. series. No. 6. pg. 15., Washington, 1897.

8. *Douglas J. W.,* Lecanium prunastri, Ent. Monthly. Mag., London 1896. (Zpráva ze sezení Ent. Society Lond.)

9. *Fernald M. E.,* A Catalogue of the Coccidae of the world, Bull. of the Hatch Experim. Station of the Mass. Exper. College, 1903.

9. *a) Green E. E.,* On a Coccid new to Great Britain. Ent. M. Mag. London, 1911.

9. *b) Leonardi,* Generi e specie di Diaspiti Mytilaspidae, Parlaroriae, tec. Annali della R. Scuola Sup. di Agricoltura Portici, 1903.

10. *Lindinger L.,* Die Schildlausgattung Leucaspis, Jahrb. d. Hamb. natwiss. Anstalten, Hamburg, 1905.

11. — Bestimmungstafel der Deutschen Diaspinen, Ent.-Blätter, Schwabach, 1907.

12. — Die Cocciden-Literatur des Jahres 1907. Zeitschr. f. wiss. Insektenbiologie, 1908.

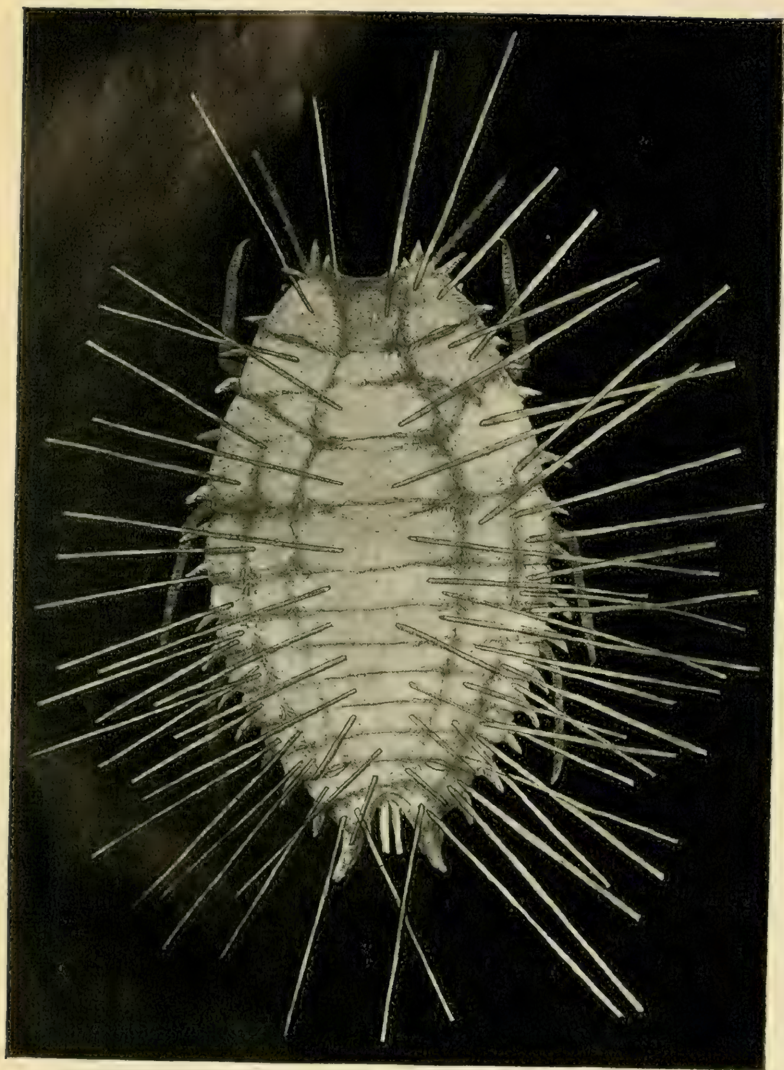
13. — Beiträge zur Kenntnis der Schildläuse und ihrer Verbreitung I., II., Zeitschr. f. wiss. Insektenbiologie, Bd. V.—VII. Berlin, 1911.

14. *Mayer,* 1760, citováno dle Vejdovskýho: Zoografie 1891.

15. *W. M. Maskell,* Notes on some Genera and Species of Coccidae. Annals and Magazine of Nat. History, 1895.

16. *Newstead R.,* Observations on Coccidae (8), (10), Ent. Mon. Mag. London, 1894.

17. — Monograph of the Coccidae of the British Isles, Roy Soociety London, 1901 et 1903.

Obr. 1. Heliococcus bohemicus n. gn., n. sp.

18. — *Reh L.*, Zur Naturgeschichte mittel- und nordeuropaeischer Schildläuse, Allgem. Zeitschrift f. Entomologie, Neudamm, 1903-4.
19.— *Roubal J.*, Prodromus myrmekophilů českých, Věstník Král. Č. Spol. Nauk, Praha 1905.
20. *Sandberg*, Die Schildläuse des Rosenstrauches, Abhandlung. Privatgesellsch. Böhmens, pg. 317., Prag, 1784. (Cit. dle Vejdovský: Zoografie.)
21. *Signoret*, Essai sur les Cochenilles, Annales de la Soc. ent. de France, Paris 1868-76.
22. *Stehlík J.*, O voskotvorných žlazách hmyzu, Věstník Kr. Č. Spol. Nauk, Praha 1906.
23. *Šulc K.*, Coccids associated with ants, Ent. M. Mag., London, 1894.
24. — O novém rodu a druhu červců, Ortheziola Vejdovskýi, Kr. Č. Spol. Nauk, Praha 1894.
25. — Description of a new species of Lecanium from Bohemia, Ent. M. Mag., London, 1895.
26. — Studie o Coccidech I.-II. Kr. Č. Spol. Nauk, Praha, 1895-97.
27. — Kermincola kermesina atc., neue Mikroendosymbiotiker der Cocciden, ibidem, 1906.
28. — Nové zprávy o červcích (Coccidae), Věstník Klubu přír. v Prostějově, 1907.
29. — Towards the better knowledge of the genus Lecanium, Ent. Mon. Mag., London, 1908.
30. — O některých neznámých obranných žlazách hmyzu. Věstník IV. sjezdu českých přírodozpytců a lékařů, Praha, 1908.
31. — Zur Anatomie der Cocciden. Zool. Anzeiger, Leipzig, 1909.
32. — »Pseudovitellus« und ähnliche Gewebe der Homopteren sind Wohnstätten symbiotischer Saccharomyceten, Sitzb. d. kön. Ges. d. Wissensch., Prag, 1910.
33. *Vejdovský F.*, Dnešní stav zoografie české, Živa 1891. Praha.
34. — Červci, (Coccidae), Ottův Slovník Naučný, Praha.
35. — Všeobecná Zoologie, Praha, 1898.
36. *Zacharias O.*, Das Vorkommen der Ortheziola cataphracta Shaw im Riesengebirge, Zool. Anzeiger, Leipzig, 1886.

Heliococcus bohemicus n. gn. n. sp.

Napsal Dr. **Karel Šulc**. Michálkovice-Ostrava.

Def. gen. — Femina in caput, tria segmenta thoracalia et 8 abdominalia divisa; antennis 9 articulatis; pedibus bene evolutis; tarsus 2 pilis sensoriis subtilissimis, unguis infra

dente, ad basin utrinque spina instructus; oculis conicis: labio biarticulato; stigmatibus utrinque duobus; setis circumanalibus 6; cumuliculis periferieis 18; organis adipopugnatoriis duobus in capite, duobus VI.—VII. intersegmentaliter supra positis; glandula abdominali intersegmentali (II.—III.) singula, abortiva integumento materia cerea diffuse farinoso, supra numerosis pilis cereis, in periferia 18 processibus cereis (in cumuliculis positis); sine ovisacco, ovovivipara, valde similiter parthenogenetica. — Definitio specifica ex figuris satis elucet; habitat in Bohemia et Moravia in Robinia pseudacacia; ♀ matura mense VI. collecta.

Tělo dospělé samice se skládá z hlavy, 3 článků hrudních a dorsálně osmičlenného, ventrálně sedmičlenného zadku; tykadla jsou devítičlenná; nohy: všechny tři páry vyvinuty, jsou obvykle dělené na koxu, trochanter, femur, tibii a tarsus; tento na konci nahoře s prostými smyslovými nežlaznatými chloupky, tarsální drápek jeden, má místo žlaznatých chlupů jen trny; oči malé kuželovité; pochva štětinná (labium) dvoučlenná; kruh anální se 6 chlupy; prostá vulva mezi VI. a VII. břišním článkem, stigmat dva páry, meso- a metathorakální; 2 páry tukoobranných orgánů na hřbetní straně, jeden na hlavě, druhý intersegmentálně mezi VI. a VII. článkem položený; jediná břišní intersegmentální žláza (II.—III.), redukovaná jen na ztluštělý chitinový discus, pod nímž jest celkem atrofický nežlaznatý epithel; 18 postranních hrbolků; povrch těla jest pokryt diffusně makroskopicky krupičnatou, neurčitě hrudkovitou hmotou voskovou, ze hřbetní strany vynikají četné paprskovité nitky voskové; na periferii jest 18 voskových růžků sedících na periferních hrbolcích; nevytvořuje zámotku; jest ovoviviparní, nejspíše parthenogenetická.

Heliococcus bohemicus *n. sp.*

Tělo dospělé samice jest obrysu elliptického, v předu na hlavě i vzadu u řiti mírně vykrojené; chitinový integument jest všude jemný, průhledný, bez struktury, postranní

hrbolky na periferii zvířete nemají silněji chitinisovaného terčku, jest jich celkem 18, 4 na hlavě, po 2 na pro-, meso- a metathoraxu, po jednom na 8 článcích břišních; pokryty jsou trojotvůrkovitými terčovitými vývody voskotvorných žlaz, voskotvornými chlupy (cerochety) a prostými chlouky i chlupy; označíme-li terčky arabskými a cerochety římskými číslicemi, shledáme na hrbolku 1.=6+II., 2.=7+IV., 3.=16+X., 4.=7+III., 5.=9+III., 6.=11+II., 7.=8+III., 8.=8+III., 9.=7+II., 10.=8+III., 11.=8+II., 12.=8+II., 13.=10+II., 14.=8+II., 15=9+II., 16.=9+II., 17.=10+II., 18. = terčků asi 50, 1 dlouhý, jeden velmi dlouhý cerochet, 2 voskotvorné ostny, asi 7 chlupů a chloupků, konečně dva veliké cylindrické oostněné vývody.

Tykadla jsou 0·86 mm. dlouhá, jednotlivé články měří v 0·00 mm.: 1=7, 2=14, 3=15, 4=8, 5=10, 6=7, 7=5, 8=5, 9=5, 10=9; na druhém článku jest jedna prostá okrouhlá smyslová jamka, chlupy dosti dlouhé, řídké, rozestavení naznačeno jest na vyobrazení.

Nohy: Rozměry jednotlivých částí v 0·00 mm. jsou: koxy: 15, 20, 20, trochantery: 14, 15, 15, femury: 35, 40, 45, tibie: 38, 42, 50, tarsy 13, 12, 12, drápky 3; drápky 3; první číslo odnáší se k I., druhá k II., třetí k III. páru noh. — Celá končetina jest mírně, středně dlouze chlupatá, vnitřní strana konečné třetiny tibií asi s 10 silnými ostnitými chlupy; smyslové chloupky tarsu jsou jemné, dlouhé, na konci bez paliček, drápek mírně dolů ohnutý, tupě zašpičatělý, dole s pravoúhlým zubcem, u báse po stranách místo žlaznatých chlupů jen krátké, silné, na konci tupě zaoblené trny.

Pochva štětinná (labium) jest dvojčlenná, na posledním, konečném článku hustě chloupky posázená.

Tukoobranná ústrojí (organa adipopugnatoria) dvě na hlavě, dvě na hřbetě mezi VI. a VII. článkem obvyklé štěrbinovité formy a polohy jako u Pseudococca.

Břišní žláza (glandula abdominalis) jest již při mírném zvětšení patrnou jako ellipsovitý terček, ležící uprostřed mezi segmentem II. a III.; na řezech vedených sagitálním směrem našel jsem zde jen silně ztluštělou chitinovou vrstvu terčku, na povrchu nerovnou, s četnými nepravidelnými cípka-

tými výběžky a místy se silněji chitinisovanými klínky; buňky vrstvy této měly ráz rozhodně prostě epitheliální a byly silně vyžilé; oproti Pseudococcus farinosus nenašel jsem zde tedy žádných činných elementů žlaznatých.

Řitní otvor má podobu široké ellipsy, kol kolem jest silněji chitinisovaný kruh s četnými vývody voskových žlaz a 6 dlouhými chlupy.

Povrch zvířete jest celý pokryt různými druhy voskových nití a z nich složených produktů, vývody voskotvorných žlaz, voskotvornými ostny, chlupy i jednoduchými chloupky a chlupy. — Lze rozeznávati:

1. *Malé terčovité vývody* trojotvůrkové voskotvorných žlaz; jsou velmi nepatrné (zevní průměr celého terčku jest 0·003 mm.) na obvodu okrouhlé, nebo slabě trojstranné, kupolovitě vyklenuté se třemi okrouhlými, šikmo nahoru a na ven hledícími okrouhlými otvůrky, jež se jeví při posunování mikrometrickým šroubem jako ústí tří krátkých, esovitě kolem společné osy se vinoucích trubiček; na řezech shledáváme zde váčkovité, několikabuněčné žlázky voskotvorné; sekret těchto ústrojí jest nitkovitý, nitky se silně drátovitě nebo S-ovitě kolem sebe nepravidelně proplétají a jeví se makroskopicky jako hrudky moučnatě krupicovitého vosku; jsou nejčetnějšími ze všech druhů žlaz a roztroušeny po celém povrchu, ale hlavně na hřbetní straně a postranních hrbolcích.

2. *Střední terčovité* vývody voskotvorných žlaz na obvodu se silnějším kruhovitým rámcem, ve středu se 6 otvůrky vývodnými, z nichž jeden jest centrální, ostatních 5 periferní; histologické složení jako u předešlých, jsou velmi sporé, roztroušené hlavně na přední polovině břišní strany.

3. Poměrně *veliké terčovité vývody* (0·006 mm.) voskotvorných žlaz o silnějším kruhovitém rámci, prázdném středu; na vnitřním obvodu rámce kruh asi se 24 malými otvůrky; histologicky jsou to složené váčkovité žlázky; jsou rozsety na břišní straně kolem vulvy; sekret jejich má podobu dlouhých nitkovitých dutých válců žlutavě zbarvených.

4. *Veliké válcovité (cylindrické) oostněné vývody* váčkovitých voskotvorných žlaz; popsány byly z většiny *Berlesem* 1893 (grosse ghiandole ciripare dei margini laterali dei seg-

menti) a *Stěhlíkem* 1906; než mnohé zajímavé podrobnosti a vlastní vysvětlení celé jejich složité funkce lze teprve tímto podati; na zvířeti vyvařeném v louhu vidíme, že vývody těchto žlaz jsou zapuštěny v silném chitinovém rámci zhruba trojúhelníkovité podoby, v rozích jeho sedí silné ostny, tedy pravidelné tři, jen někdy dva, co nejřídčeji 4 (*Stehlík* udává zpravidla 4); z rámce vyniká nad povrch krátký cylindr o okrouhlém ústí, prodlužující se plynule do dutiny tělní jako duplikatura chitinové vrstvy; čím dále od ústí stává se silnějším a něco se šíří; jeho dno se nám jeví při pohledu shora jako terček žlázy sub 3. popsané, jen s tou nepatrnou obměnou, že na jednom místě mezi zevní rámec a vnitřní otvůrkový kruh (opět asi se cca. 24 malými vývody) ústí tenký dlouhý kanálek, na konci se rozšiřující v (různě pomačkaný) sběrný míšek; celé dno mimo kanálek sběrný a jeho ústí překlenuto jemnou blankou kupolovitě vydutou; na řezech stihnuvších přesně podelnou osu válce jeví se konečné zakončení takto: jemná blanka kupolovitě vydutá, pod ní sběrná dutinka oddělená od světlosti vývodu terčkem, na obvodu perforovaným; distální ústí těchto jemných kanálků (v lumen cylindru) jest něco prodlouženo, tak že mezi stěnou jich a stěnou válce vývodného vznikla brázda, do které ústí na jednom místě jedinečný svrchu popsaný dlouhý sběrný kanálek. — Na histologických preparátech: nasedá na kupolovitou blanku 10 až 11 žlaz, beze zřetelných hranic mezi sebou, o podélné žíhané nebo síťovitě více méně vláknité plasmě, prostoupené oky a vakuolami, jež jsou směrem k ústí větší, menšími jádry buď kulatými, nebo protaženými; na jedné straně nasedá na toto žlaznaté syncytium jediná obrovská buňka s velkým, silně se barvícím jadrem, hustě síťovitou plasmou, prostoupenou svrchu popsaný vývodným chitinovým kanálkem a sběrnou vakuolou, naplněnými hustou, silně se barvící hmotou; kanálek a vakuola mohou býti na několika řezech zasáhnuty tak, že se zdá, jako by v plasmě byly nesouvislé inkluse; sám veliký společný válcovitý vývod jest obalen plochou buňkou, jež ho vytvořila a začasté najdeme u veliké buňky ještě nepatrnou buňku druhou, již pokládám za tvůrkyni vývodného kanálku buňky obrovské; celý váček obdán jest basální membránou, složenou z plochých buněk o nepatrných jádrech;

svalstva není; sekret těchto žlaz z vývodného válce vycházející má podobu dlouhých, tuhých paprskovitých rovných, nebo tíhou svou prohnutých nití, jež krásně irisují a zastírají povrch červce jako ostny dikobraza; pod mikroskopem jeví se jako duté do sebe zapuštěné dvojaté válce; zevní válec jest jasný, homogenní, vnitřní šroubovitě žíhaný; nevysvětlený dosud způsob jich vzniku lze vyložiti tak, že hmota vnitřního válce se shromažďuje ze syncytiálních žlaz do kupolky nade dnem cylindrického vývodu, odtud se tlačí 24 otvůrky kruhu do vnitř vývodu, a tvoří vnitřní žíhaný válec; ale poněvadž vnější ústí otvůrků není těsně u stěny válce, může mezi vnitřním válcem a stěnou vývodu (kam ústí kanálek obrovské buňky) se utvořiti vnější homogenní válec, který jest tedy produktem obrovské kanalisované buňky a má vzhled spíše lakový než voskový; lze tedy vnitřní válec a jej secernující buňky pokládati za voskové, buňku obrovskou za lakotvornou. — Na každém segmentu na hřbetní straně shledáváme asi po 8 oněch irisujících dlouhých nití, mají ráz zřejmě obranný, chrání červce před lumčíky mechanicky, nebo snad i určitým stupněm lepkavosti.

Žlázy tyto lze považovati za veliké terčovité žlázy (sub 3. popsané) vnořené, k nimž se přidal vývod cylindrický (přeměněná část povrchu) a přistoupila obrovská kanalisovaná buňka lakotvorná.

5. *Malé bezostné cylindrické vývody* s kuželovitým ústím a váčkovitou žlázou; jsou rozestaveny hlavně na periferii povrchu hřbetní strany; histologicky jsou úplně shodně ustrojeny jako žlázy sub 4. popsané, mají také přídatnou obrovskou buňku lakotvornou; sekret jejich jsou nitkovité tenké, žlutavé válce, na nichž není znáti žíhání, svité jako drát do hustých kotoučů a věnečků; tvoří větší hrudky a účastní se na tvoření válečků periferních.

6. *Voskotvorné ostny* najdeme na postranních hrbolcích, secernují dutá jasná vlákna, jež tvoří osy voskových periferních válečků.

7. Krátké, dlouhé *chlupy* jsou rozsety po celém povrchu, ale hlavně na spodně hlavy; hojnější ještě jsou nepatrné *ostěnky*.

8. Na periferii těla shledáváme 18 kratších delších růžkovitých *kuželičků — válečků voskových*, jež sedí na počátku již popsaných periferních hrbolcích; skládají se z 2—3 pevných dutých nití, vytvořených voskotvornými ostny jako z osy, kolem níž kroutí se vlákna malých terčků (sub 1.) a malých bezostných cylindrických vývodů (sub 5.); nejkratším jest první pár na hlavě, ostatní jsou skoro stejně dlouhé a hrubé; největší a nejsilnější jest pár 18.

9. *Kruh análních žlaz* vylučuje dva *voskové žlábky*, levý a pravý, mezi nimiž vycházejí výkaly; oporou jim jsou ve žlábky pojaté perianální chlupy.

Živná rostlina: Žije hlavně na agátech a to na kmenech a silnějších větvích v puklinách kůry přisedlý; ♀ nevytvořuje zámotku, něco vajíček a z nich ihned se líhnoucích mláďata sedí pod matkou; mladé se brzo rozlézají na listy a mladší výhonky; jindy nalezl jsem ho i na kaštanu.

Způsob života: ♀ snáší mláďata v polovině června (sbíral jsem je jednou 15., jednou 20. června); po několika nedělích druhé svlékání; II. stadium, v říjnu hotoví se ku přezimování v úkrytech kůry; ♂ jsem nenalezl a nevím, není-li parthenogenetickou.

Zeměpisné rozšíření: Dosud ho znám z Prahy (se širokým okolím: Praha, Letná, stromořadí akátová v žižkovských ulicích, 15. června 1896); z Brna na akátech v Písárecké ulici proti číslu 66, 20. června 1910, v obojím případě v mnohých jedincích. — *Stehlík* zkoumal na něm voskové žlázy a pokládal ho za Pseudococcus aesculi, materiál měl rovněž z okolí Prahy.

Ocenění a poznámky. Nádherný tento červec působí úplně exotickým dojmem a není nemožným, že k nám byl vlastně zavlečen akáty, které se šířily po celé Evropě z Jardin des Plantes v Paříži; tím není řečeno, že by se jednalo o amerikána, neboť do Paříže se pravděpodobně akát dostal přes moře jako semeno; naopak zase celá organisace nového tohoto rodu a druhu dá se nenásilně odvoditi od našeho domácího Pseudococcus farinosus, od něhož se podstatně liší gegenricky nově získanými tuhými voskově lakovými vlákny, jež nahražují ochranný zámotek, dále parthenogenesou, úplnou ztrátou břišní žlázy i břišního segmentu a značnou atrofií druhé II.

až III. intersegmentální žlázy; i tvar a ústrojení veškerých voskových vývodů našeho nového červce dají se nenuceně odvoditi z vývodů Pseudococca, jenž jest tedy rozhodně méně differencovaným původnějším rodem, nepochybně phylogeneticky starším Heliococca.

Literatura.

Berlese A., Le Cocciniglie Italiane, I. Dactylopius, Portici 1893.

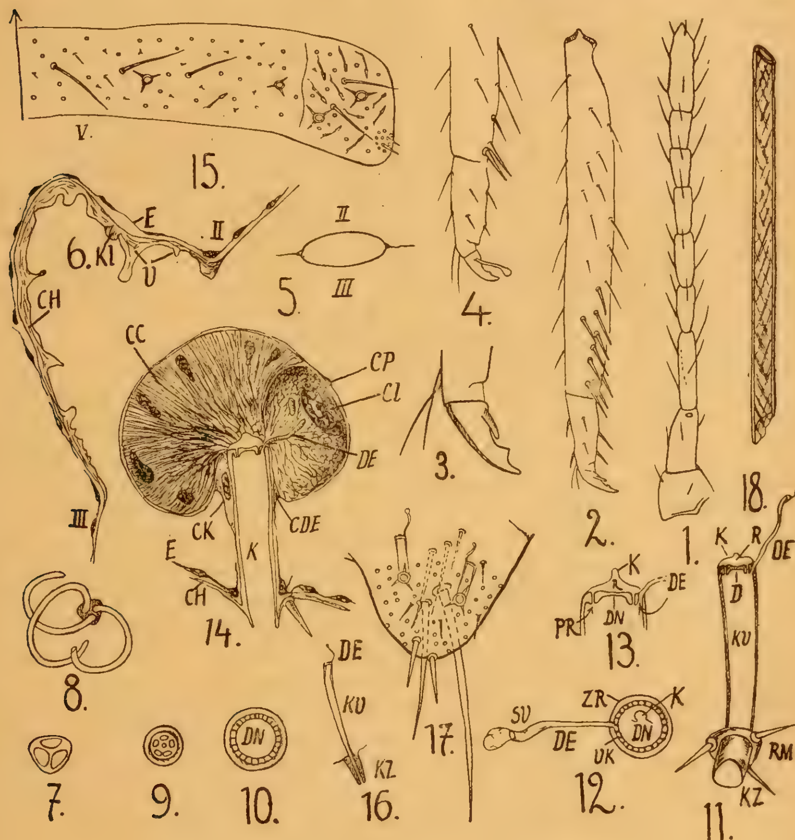
Stehlík J., O voskotvorných žlázách hmyzu, Věstník Král. České Spol. Nauk, Praha 1906.

Šulc K., Zur Anatomie der Cocciden. Zool. Anzeiger, Leipzig 1909.

Vysvětlení tabulky.

Heliococcus bohemicus *n. gn. n. sp.* 1—2, 4—18; Pseudococcus (Phaenacoccus) farinosus *De Geer.* 4. — 1. Tykadlo. — 2. Tibia a tarsus zadní nohy. — 3. Konec tarsu a drápek zadní nohy. — 4. Konec tibie, tarsus a drápek se žlaznatým chlupem, zadní noha. — 5. Terček břišní žlázy, intersegmentálně položený mezi II.—III. segmentem břišním, zevní forma. — 6. Týž na sagitálním řezu: *CH* vrstva chitinová, *V* její cípkaté výběžky, *KL* v ní zapuštěné klínky, *E* epidermis, II., III., konec druhého a začátek III. segmentu břišního. — 7. Malý terčkovitý vývod míškovité trojotvůrkovité žlázy voskotvorné. — 8. Z téže žlázy vycházející drátovitě kroucené nitě voskové. — 9. Střední terčkovitý vývod míškovité voskotvorné žlázy šestiotvůrkový. — 10. Veliký terčovitý vývod voskotvorné míškovité žlázy uvnitř zevního rámce s kruhem o 24 otvůrcích. — 11.—13. Oostněný vývod vnořené míškovité voskotvorné žlázy: *KZ* zevní ústí vývodného válce, *Rm* rám, v němž jest v niveau povrchu zapuštěn vývodný válec, *KV* vývodný cylindr žlázy, *D* dno cylindru, *R* kupolovitý reservoir nade dnem, *DE* vývodný kanálek lakové buňky, *PR* vývodné pory z reservoiru do vývodného válce, válec a dno jsou kresleny v optickém průřezu, *SV* sekreční sběrná vakuola, *ZR* zevní rám dna válce shora, *V* vnitřní kruh s vývodnými pory shora, *K* kupole; (13. = dno kanálu v optickém průřezu, zvětšené, 12. = dno kanálu shora.) — 14. Histologický řez oostněným cylindrem a příslušnými elementy buněčnými: *K* výhodný válec, *CH* chitinová vrstva, *E* epidermis, *CK* buňka tvůrkyně vývodného kanálu, *CDE* buňka tvůrkyně sběrného kanálu lakové buňky, *CL* obrovská laková buňka, *CC* syncytium buněk voskotvorných, *DE* sběr-

ný kanálek buňky lakové, *CP* membrana basilaris. — 15. Pravá polovina hřbetního V. segmentu znázorňující, jak jsou zde rozsázeny chlupy, chloupky, osténky, polohu postranních hrbolků, malých trojotvůrkovitých terčkovitých vývodů, jednoduchých válcovitých vývodů a vývodů oostněných → ukazuje ku hlavě. — 16. Malý bezostný cylindrický vývod: *KZ* zevní násadcovité ústí

Obr. 2, Heliococcus bohemicus n. gn., n. sp.

vývodného cylindru, *KV* vnitřní část kanálu, *DE* sběrný kanálek lakové buňky. — 17. Lobus analis, resp. kraj VIII. hřbetního segmentu s vývody voskových žlaz, voskotvornými ostny a chlupy. — 18. Sekret vycházející z velikých oostněných cylindrů na opt. průřezu: vnitřní voskový válec jest žíhaný, zevní lakový jest homogenní. — 6., 14. Dle histologických řezů, 8. dle živého zvířete, ostatní dle praeparátu vařených v louhu draselnatém a montovaných v glycerinu.

Erklärung der Tafel als Resumé.

Fig. 1—2 und 4—18 Heliococcus bohemicus *n. gn. n. sp.* Fig. 14. Phaenacoccus (Pseudococcus) farinosus *De Geer.*

1. Fühler. — 2. Tibia und Tarsus des Hinterfusses. — 3. Tarsus und Klaue des Hinterfusses. — 4. Tibia, Tarsus und Klaue mit Drüsenhaaren, der hintere Fuss. — 5. Äussere Scheibe der intersegmental (II—III) gelegenen Bauchdrüse. — 6. Schnitt derselben sagital getroffen: *CH* Chitinschicht, *V* ihre zipfelförmige Ausläufer, *KL* in derselben eingelassene Chitinkeile, *E* Epidermis, II., III. Ende des zweiten und Anfang des dritten Bauchsegmentes. 7. Kleiner scheibenförmiger, dreilöcheriger Ausführungsgang einer beutelförmigen Wachsdrüse. — 8. Aus derselben Drüse herausgehende drahtförmig gewundene Wachsfäden. — 9. Mittelgrosser sechslöcheriger scheibenförmiger Ausführungsgang einer beutelförmigen Wachsdrüse. — 10. Grosser scheibenförmiger 24löcheriger Ausführungsgang einer beutelförmigen Wachsdrüse. — 11.—13. Bedornter Ausführungsgang einer eingesenkten beutelförmigen Wachsdrüse: *KZ* äussere Mündung des Ausführungscylinders, *Rm* Rahmen, Niveau der Oberfläche, in dem der Cylinder eingelassen ist, *KV* cylindrischer Ausführungsgang der Drüse, *D* Boden des Cylinders, *R* kuppelförmiger Reservoir über dem Boden, *DE* Ausführungsgang einer Lackzelle, *PR* ausführende Poren vom Reservoir in den Cylinder, derselbe und dessen Boden sind im optischen Durchschnitt gezeichnet, *SV* Sekretionsvakuole, *ZR* der äussere Rahmen des Walzenbodens von oben, *V* der innere Ring mit ausführenden Poren von oben, *K* Kuppel; (13. der Boden der Ausführungswalze im optischen Durchschnitt vergrössert, 12. derselbe Boden von oben.) — 14. Histologischer Schnitt durch bedornte Wachsdrüsenausführungsgangswalze mit zuständigen histologischen Elementen: *K* Ausführungscylinder, *GH* Chitinschicht, *E* Epidermis, *CK* Cylinderzelle, *CDE* Ausführungsgangszelle der Lackzelle, *CL* Lackzelle, *CC* Syncytium der Wachszellen, *DE* Ausführungsgang der Lackzelle, *CP* Membrana basilaris. — 15. Rechte Rückenhälfte des V. Abdominalsegmentes die Lage und Zahl der Haare, Dornen, seitlichen Höcker, und Wachsdrüsenausführungsgänge darstellend zeigt ⇝ zum Kopfe. — 16. Kleiner dornenloser cylindrischer Ausführungsgang: *KZ* die äussere Mundstückförmige Ausmündung der Ausführungswalze, *KV* innerer Teil der letzteren, *DE* Ausführungsgang der Lackzelle. — 17. Lobus analis, resp. der Rand des VIII. Rückensegmentes mit wachsdrüsigen Ausführungsgängen, Dornen und Haaren. — 18. Wachssekret der bedornten Ausführugsgänge (beschrieben sub 11.—13.) eine Doppelwalze bildend; die innere ist schraubenförmig gestreift, die äussere homogen. — Die Abbildungen 6 und 14 sind nach histologischen Praeparaten, 8 nach dem Leben, die übrigen nach den in *KOH* ausgekochten und im Glycerin montierten Tieren dargestellt.

Seznam českých dipter.

Napsal Ant. Vimmer.

(Pokračování z roč. VII. str. 90.).

immaculata *Mg.* VI. Závist, Kokořín, Blatná, Žamberk, Říčky v Orl. horách.

latipennis *Lw.* Kowarzův seznam.

lineola *F.* VII. VIII. Houška, Toušeň, Čelakovice, St. Boleslav, Smečno.

maculata *Mg.* VII. VIII. Frant. Lázně, Mar. Lázně, Jilemnice.

monticola *Egg.* Kowarzův seznam.

notata *Mg.* VI. Tábor, Týn n. Vlt., Soběslav.

punctata *Lw.* VII. Frant. Lázně, Cheb, Týniště n. Orl., Jablonné, Bělá p. B.

scolopacea *L.* VI. VII. VIII. Závist, Jevany, Kokořín, Neratovice, Kolín, Fr. Lázně, Cheb, N. Bydžov, Chlumec, Blatná, Velešín.

strigosa *L.* VI. VIII. Skalka, Smečno, Protivín, Cheb, Labský důl, Vrchlabí, Bedřichov.

tringaria *L.* VI. VII. Vysočany, Závist, Selc, Houška, Obříství, Oupor, Smečno, Kladno, Navarov, Tanvald, Jilemnice, Kr. Hradec, N. Bydžov, Č. Třebová, Police n. M., Broumov, Váp. Podol, Golč. Jeníkov, Strašice a Dobřív v Brdech, Bělá p. B.

vitripennis *Mg.* V. VII. Skalka, Černošice, Kublov, Jevany, Neratovice, Toušeň, Kokořín, Tábor, Domažlice, Kysibl, Frt. Lázně, Cheb, Kolín, Váp. Podol, Bělá p. B., Nový Bydžov.

C h r y s o p i l a *Mcq.*

atrata *Fabr.* V. VI. Chabry, leg. Dr. Klička, Radotín, Selc, Obříství, leg. Vimmer, Kostomlaty, Sv. Prokop, Hlubočepy, Neratovice, leg. Binder, Bělá p. B., Veltrusy.

aurata *Mg.* VII. Selc, Veltrusy, Bělá p. B., Jilemnice, Kr. Hradec, Cheb, Fr. Lázně.

erythrophtalma *Lw.* VII. Fr. Lázně.

flaveola *Mg.* VI. Karlův Týn, leg. Vimmer.

helvola *Mg.* VII. Protivín, leg. Vimmer. Cheb, leg. Grudl.
nubecula *Fll.* VII. Čelakovice, Toušeň, Houška, St. Boleslav.
splendida *Mg.* VII. VIII. Aš, Cheb.
nigrita *Fabr.* VII. VIII. Smečno, leg. Duda. Mříčná u Jilemnice a Bělá p. B., leg. Vimmer. Blatná, leg. Janů.
bicolor *Fabr.* VII. Praha: Štvanice, leg. Duda, det. Vimmer.

Ptiolina *Ztt.*
obscura *Fll.* Praha: univ. botan. zahrada, leg. Dr. Peklo.

Atherix *Mg.*
Ibis *F.* V. VI. Podbaba, Neratovice, Poděbrady, Hředle u Zdic, Kr. Hradec, Navarov, Hirschberg, Rejštýn.
marginata *F.* VI. VII. Radotín, Cheb, Maria Sorg v Rudohoří, Horní Litvínov.

Symphoromyia *Frf.* (= Ptiolina Schin. 179).
melaena *Mg.* VII. Cheb.
crassicornis *Panz.* VII. VIII. Aš, Cheb, Krkonoše pod Kotlem.

Čeleď 21. Asilidae. Nechybí v žádné části Čech; přece vyskytují se nejhojněji v Polabí a v lesnatých krajinách.

Leptogaster *Mg.*
cylindricus *Dg.* VI. IX. Aš, Fr. Lázně, Cheb, Velké Březno, Blatná, Karl. Týn, Čerčany, Nová Huť, Smečno, Obříství, Velký Osek, Golč. Jeníkov.
guttiventris *Ztt.* VII. Kowarzův seznam. Cheb.

Dioctria *Mg.*
aurifrons *Mg.* VI. Kolín, Kr. Hradec.
atricapilla *Mg.* V. VI. VII. Praha, Toušeň, Čelakovice, Neratovice, Karl. Týn, Kolín, Kr. Hradec, Bělá p. B., Cheb.
flavipes *Mg.* VI. VII. Praha, Selc, Smečno, Toušeň, Neratovice, Obříství, Kolín, Blatná, Jilemnice, Frant. Lázně, Cheb, Bělá p. B., N. Bydžov, Dobřív.
Hercyniae *Lw.* VI. VII. Cheb.
hyalipennis *F.* VII. Písek, Protivín, Vodňany.
lateralis *Mg.* VI. Závist, Týniště, Opočno, Kr. Hradec, Cheb, Aš.

linearis *F.* VI. Praha, Starkoč, Kr. Hradec, Jin. Hradec.
longicornis *Mg.* VI. Neratovice, leg. Vimmer et Binder.
oelandica *L.* VI. VII. Praha, Hvězda u Prahy, Krč, Kunratice, Nová Huť, Čerčany, Ouvaly, Kolín, Kr. Hradec, Bělá p. B., Plzeň.
Reinhardi *Mg.* V. VIII. Závist, Houška, Krušovice, Křivoklát, Rakovník, Kr. Hradec, Jablonné, Kyšperk, Aš, Cheb.
rufipes *Dg.* V. VI. Praha, Hvězda u Prahy, Karl. Týn, Veltrusy, Kokořín, Neratovice, Kolín, Poděbrady, Maria Sorg v Rudoh., Hor. Litvínov, Cheb.
bicincta *Mg.* VII. Protivín, Vodňany, Bavorov.

Dasypogon *Mg.*
teutonus *L.* V. VI. Praha, Jílové, Krušovice, Řídká, Řevnice, Prachovské skály, Týniště, Kr. Hradec, Neratovice, Cheb.
diadema *F.* VI. VII. Praha, Lány, Krušovice, Rakovník, Cheb, Hrubá Skála, Jílové, Závist, Radotín, Bělá p. B.

Holopogon *Lw.*
nigripennis *Mg.* VI. Kolín, leg. P. Kubes. Praha, St. Boleslav, Závist, Velešín.
fumipennis *Mg.* VI. Kolín, Závist.

Leptarthrus *Steph.* (Isopogon Lw. et Schin.)
brevirostris *Mg.* VII. VIII. Fr. Lázně.

Lasiopogon *Lw.*
cinctus *F.* VI. Mníšek, Rovensko, Turnov, Aš, Cheb, Fr. Lázně.

Cyrtopogon *Lw.*
lateralis *Fll.* VI. VIII. Neratovice, Kokořín, Doksy, Strašice a Dobřív v Brdech, Kr. Hradec, Jablonné.
maculipennis *Mcq.* VI. VII. VIII. Strašice v Brdech, Eisenstein, Spindelmühle, Kleis v Luž. hor.
ruficornis *F.* VII. VIII. Cheb, Kleis v Luž. hor.

Laphria *Mg.*
flava *L.* VII. VIII. Všude ve větších lesích.
fimbriata *Mg.* VIII. Nový Jáchymov, Nižbor, Tábor, Cheb, Fr. Lázně, Milešovka, Dobřichovice.

gibbosa *L.* VI. Hředle, Strašice v Brd., Protivín, Písek, Bělá p. B., Maria Sorg v Rudoh., Cheb, Fr. Lázně.

gilva *L.* VI. VII. VIII. Jirny, Řevnice, Dobřichovice, Hředle u Zdic, Kačlehy, Váp. Podol, Strašice, Bělá p. B., Mimoň, Kuří Vody, Třeboň, Blatná, Cheb, Aš, Chudenice u Klatov, Golč. Jeníkov.

ignea *Mg.* VI. VII. Jirny, Radotín, Bělá p. B., Kleis v Luž. Hor.

marginata *L.* VII. Jirny, Ouvaly.

Andrenosoma *Rd.*

atra *L.* IX. Závist, Podbaba, Roztoky, Jílové, Kr. Hradec, Boubín.

Protophanes *Lw.* (Schin.: Asilus, Lophonotus).

punctipennis *Mg.* VII. Závist, Mníšek, Rovensko, Železný Brod, Král. Hradec.

bifurcatus *Lw.* VI. VII. Jevany, Protivín, leg. Vimmer.

Eutolmus *Lw.* (Eutolmus et Machimus Schin. I. 148.)

rufibarbis *Mg.* VII. Blatná, leg. Janů.

Dysmachus *Lw.* (Schin. I. 147: Asilus, Lophonotus.)

forcipula *Zell.* VI. VII. Toušeň, Říčany, Kr. Hradec, Fr. Lázně, Cheb, Eisenstein, Kleis v Luž. Hor.

spiniger Zllr. VI. VII. Cheb, Aš.

trigonus *Mg.* V. VI. VII. Závist, Toušeň, Neratovice, Tuchoměřice, Lysá, Turnov, Hrubá Skála, Král. Hradec, Maria Sorg v Rudoh., Bärnwald v Orl. Hor.

bimucronatus *Lw.* VII. Protivín, Jablonné, Kyšperk, leg. Vimmer.

Machinus *Lw.* (Schin. I. 142: Asilus.)

atricapillus *Fll.* VI. VII. Krč, Jirny, Houška, Kublov, Smečno, Chudenice u Klatov, J. Hradec, Turnov, Jilemnice, Fr. Lázně, Cheb, Aš, Váp. Podol, Bělá p. B.

chrysitis *Lw.* V. VI. VII. Krč, Závist, Jirny, Dobřichovice, Řevnice, Karl. Týn, Krušovice, Křivoklát, Váp. Podol.

latinulatus Lw. VII. Protivín, Navarov, Tanvald, Jilemnice, leg. Vimmer.

rusticus Mg. VI. VII. Krč, Houška, Lysá, Krušovice, Křivoklát, Kr. Hradec, J. Hradec, Velešín, Krumlov, Bělá p. B., Doksy.

Mochtherus *Lw.* (Sch. I. 142: Asilus.)

flavicornis *Rut.* IV. VIII. Závist, Dobřichovice, Nový Bydžov, Bělá p. B.

pallipes *Mg.* VII. Závist, Dobřichovice, Karl. Týn, Kr. Hradec, Aš, Cheb, Frant. Lázně, Čelakovice, Houška, Chlumín, Bělá p. B., Doksy, Mužský u Mn. Hradiště, Dobřív.

Stilpnogaster *Lw.* (Schin.: Asilus.)

aemulus *Mg.* VI. Přelouč, Kolín.

Itamus *Lw.* (Schin.: Asilus.)

cyanurus *Lw.* VI. VII. VIII. Bělá p. B., Doksy, Smečno, N. Jáchymov, Krušovice, Křivoklát, Řevnice, Košíře, Houška, Čelakovice, Strašice a Dobřív v Brdech, Vel. Březno, Jilemnice, Vrchlabí, Česká Třebová, Weckelsdorf, Police n. M., Velešín, Č. Krumlov, Protivín, Blatná.

geniculatus Mg. VI. VII. Velešín, Č. Krumlov, Zlatá Koruna, Kr. Hradec, Cheb, Frant. Lázně, Blatná, Třeboň, Ročov, Chabry.

socius *Lw.* VII. Cheb, Frant. Lázně, Aš, Bělá p. Bezd., Doksy.

Tolmerus *Lw.* (Schin.: Asilus.)

atripes *Lw.* VII. Týniště n. Orl., Babiččino údolí, Č. Skalice, Kr. Hradec.

pyragra *Zllr.* VI. VIII. Cheb, Aš.

poecylogaster *Lw.* leg. Kowarz, Fr. Lázně.

Epitriptus *Lw.* (Schin.: Asilus.)

cingulatus *Fb.* VII. VIII. Chabry, Smečno, Kokořín, Nový Knín, Velešín, Váp. Podol, Cheb, Aš, Bělá p. B., Doksy.

setoselus *Zllr.* VII. VIII. Houška, Smečno, Týniště n. O., Kr. Hradec.

arthriticus *Zllr.* VI. Cheb, leg. Gradl, Kolín, leg. P. Kubes, Tábor, leg. Vimmer.

Pomponerus *Lw.* (Schin.: Asilus.)

germanicus *F.* VI. Závist, Lysá, Neratovice, Kokořín, Rožďalovice, Třeboň, Nové Hrady, Tábor, Kr. Hradec, Frant. Lázně.

Antipalus *Lw.* (Schin.: Asilus.)

varipes *Mg.* VII. Neratovice, leg. Binder, Bělá p. B., leg. Vimmer.

Echthistus *Lw.* (Schin.: Asilus.)

rufinervis *Wd.* Cheb, Aš.

Asilus *L.*

crabroniformis *L.* VIII. IX. Chuchle, Závist, Károv, Dolánky u Troje, Břežany, Strašice v Brdech, Opočno, Král. Hradec, Cheb.

albiceps *Mg.* VI. Houška, Smečno, Kolín.

Rhadiargus *Lw.*

variabilis *Ztt.* Aš.

Čeleď 22. Bombylidae. Divocí tito letouni milují teplé travnaté a křovinaté úvaly a výslunné stráně i v horách, kde žije dosti včel a pavouků. V největším množství vyskytují se v okolí Pražském, v Polabí, v poříčí Cidliny a v písčité krajině severo-české od Mšena přes Doksy k Bělé p. B.

Anthrax *Scp.*

cingulatus *Mg.* V. VII. Cheb, Aš.

circumcaudatus *Mg.* VI. Cheb.

fenestratus *Fll.* VII. VIII. Závist, Sv. Dobrotivá, Blatná, Bělá p. Bezd., Kr. Hradec, Cheb, F. Lázně, Písek, Protivín.

flavus *Mg.* VI.—VIII. Krč, Závist, Jirny, Houška, Kolín, Č. Třebová, Kr. Hradec, Protivín, Písek, Velešín, Cheb, Fr. Lázně.

halteralis *Kow.* VI. Fr. Lázně, Col. Mus.

hottentotta *L.* VI.—VIII. Polabí od Obříství až ku Hradci Král., Protivín, Zaječice, Bylany, Vel. Březno, Cheb.

humilis *Rth.* VI. Neratovice, Kolín, Lab. Týnice.

maurus *L.* VI. VII. Košíře, Houška, Kolín, Kr. Hradec, Maria Sorg v Rudoh., Cheb, M. Lázně, K. Vary.

paniscus *Rossi* VI. VII. Jirny, N. Jáchymov, Protivín, Cheb, Č. Třebová, ex Agrotis pronuba L., Bělá p. B.

velutinus *Mg.* VI. Lysá, Houška, Kolín, leg. Vimmer.

Hemipenthes *Lw.*

morio *L.* VI. VII. VIII. Závist, Jirny, Košíře, Karlův Týn, Kublov, N. Huť, Jílové, Kamenice u Jíl., Pyšely (hojně), Houška, Neratovice, Kolín, Kutná Hora, Golč. Jeníkov, Bělá p. B. (hojně), Kleis v Luž. Hor., Aš, Fr. Lázně.

Argyromoeba *Schin.*

varia *F.* VI. VII. Váp. Podol, Kolín, Hr. Králové.

sinuata *Mg.* = anthrax *Schrank,* V. VII. Závist, Smečno, Karl. Týn, Hředle u Zdic, Kr. Hradec, Kysibl, Frant Lázně, Cheb.

binotata *Mg.* = subnotata *Mg.* VI. Závist.

Exoprosopa *Mcq.*

capucina *F.* VI. Závist, Houška, Neratovice, Osek, Kolín, Chlumec n. C., Bělá p. B., Aš, Fr. Lázně, Blatná.

cleomene *Egg.* VI. Mníšek, leg. Binder, VII. Houška, leg. Vimmer.

Jacchus *Fb.* = picta *Mg.* VI. Lysá, Kolín, Beronu, Závist, leg. Vimmer.

Lomatia *Mg.*

lateralis *Mg.* VI. VII. Závist, leg. Vimmer.

Bombylius *L.*

ater. *Scop.* VI. VII. Praha (Štvanice, leg. Prach), Závist, Károv, Karlův Týn, Chlumín, Osek, Poděbrady, Kolín, Chlumín.

canescens *Mkn.* V. VIII. Krč, Práče, Záběhlice, Hostivař, Radotín, Kr. Hradec, Cheb, Bělá p. B., N. Bydžov.

cinerascens *Mkn.* V. VII. Císařský ostrov u Prahy, Karl. Týn, Turnov, Hrubá Skála.

discolor IV. V. Záběhlice, Radotín, Libšice, Libáň, Kr. Hradec, Tábor, Cheb.

fimbriatus *Mg.* V. VI. Krč, Radotín, Sv. Dobrotivá, Tábor, Cheb, Bělá p. B.

fugas *Wd.* VI. VII. Protivín, Skalka u Mníšku, leg. Vimmer, Veltrusy, leg. Binder.

major *L.* V. VI. Závist, Kokořín, Třeboň, Cheb, Král. Hradec.

medius *L.* V. VI. Troja, Sv. Dobrotivá, Týniště n. O., Kr. Hradec.
nubilus *Mkn.* VI. VII. Český Les.
pictus *Scop.* IV. VI. Krč, Vrané, Jindř. Hradec, Kr. Hradec, Týniště n. O., Cheb.
punctatus *Fbr.* VI. Krč, leg. Zeman, Bělá p. B., leg. Hartmann.
undatus *Mkn.* VI. Fr. Lázně.
variabilis *Lw.* VI. VI. Ouvaly, leg. Černý, Záběla u Plzně, leg. Binder.
venosus *Mkn.* IV. V. VII. VIII. Krč, Hostivař, Dobřichovice, Radotín, Kublov, Veltrusy, Neratovice, Poděbrady, Rovensko, Tábor, Chlumín.
vulpinus *Mg.* Cheb, Col. Mus.

S y s t o e c h u s *Lw.*
nitidulus *Mg.* VII. VIII. Houška, Týniště, Opočno, Kr. Hradec, N. Bydžov, Blatná.
sulphureus *Mkn.* V. VII. VIII. Jirny, Protivín, Písek, N. Bydžov, Blatná.
ctenopterus *Mkn.* VII. VIII. Závist, Protivín, Týniště, Kr. Hradec, Nový Bydžov, Blatná.

P l o a s *Ltr.*
virescens *F.* V. VI. Závist, Podbaba, Selc, Roztoky, Veltrusy, Neratovice, Cheb.

P h t i r i a *Mg.*
pulicaria *Mkn.* Leg. Kowarz.

Čeleď 23. Therevidae. Vyskytují se nejhojněji v Polabí a v teplém okolí pražském; mimo to žijí rozptýleně po Čechách.

T h e r e v a *Ltr.*
amoena *Kow.* Fr. Lázně.
anilis *L.* V. VI. Závist, Houška, Neratovice, Poděbrady, Kolín, Kr. Hradec, Plzeň, Turnov, Hrubá Skála, leg. Vimmer, Řídká, Plzeň.
annulata *F.* VI. Karl. Týn, Kolín, leg. Vimmer, Kr. Hradec, leg. Dr. Uzel.
auricincta *Egg.* VI. VII. Kublov, leg. Stříbrský, Plzeň.

Pořad schůzí Č. S. E. ve správním roce 1912.

Leden	Únor	Březen	Duben	Květen
30.	27.	26.	23.	21.
Červen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
25.	24.	15. a 25.	12. a 26.	17.

Schůze konají se v zasedací síni Zemědělské rady pro král. České, Václavské nám., č. 54 v I. posch., a počínají přesně o ½8. hod. več.

Valná hromada konána bude v neděli 19. ledna 1913 o 10. hod. dopol. tamtéž.

Dopisy přijímá prof. Fr. Klapálek, Karlín 263.

ČASOPIS
ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.
Acta Societatis Entomologicae Bohemiae.

ROČNÍK IX. **1912.** ČÍSLO 2.

V PRAZE.

Nákladem České společnosti Entomologické.

Tiskem Dra Ed. Grégra a syna.

circumscripta *Lw.* VI. Radotín, Bechyně, Tábor, Kleis v Luž. Horách.

fulva *Mg.* VIII. Karl. Týn, leg. Černý.

marginula *Mg.* VIII. Kr. Hradec, Vys. Újezd, leg. Dr. Uzel.

microcephala *Lw.* VII. Turnov, Malá Skála.

nobilitata *Fbr.* = nobilis *Gmel.* VII. Jirny, Radotín, Kr. Hradec, Váp. Podol, Cheb, Fr. Lázně, Tábor, Bělá p. B., Kolín, Strašice, Dobřív.

oculata *Deg.* VII. VIII. Blatná, Houška, leg. Duda, Ladví u Prahy, leg. Pastejřík, Bělá, Dobřív, Strašice, Padrť, leg. Vimmer.

plebeja *L.* = lugens *Lw.* VI. VIII. IX. Cheb, Aš, Král. Hradec, Kostomlaty n. L., Neratovice, Veltrusy, Karl. Týn, Plzeň.

subfasciata VI. Leg. Prach, Štvanice v Praze, Col. Mus.

superba *Egg.* VI. Nový Jáchymov, Tábor.

valida *Lw.* VII. Strašice v Brdech, Bělá p. B., leg. Vimmer.

P s i l o c e p h a l a *Zett.*

ardea *F.* VI. VII. Houška, Smečno, Kr. Hradec, Bělá p. Bezd.

eximia *Mg.* VI. Eisenstein v Šumavě.

Čeleď 24. Scenopinidae jsou ubiquisti, připoutaní životem svým k obydlím lidským.

S c e n o p i n u s *Latr.*

fenestralis *L.* VII. VIII. Všude obecná.

niger *Dg.* VII. Velešín, Protivín.

Čeleď 25.*) **Acroceridae.** Vyskytují se velmi zřídka.

O n c o d e s *Ltr.*

zonatus *Er.* VIII. Troja i Maniny u Prahy, Hradec Král.

gibosus *Ltr.* = zonatus *Er.*

A c r o c e r a *Mg.*

globulus *Pnz.* Oparské údolí.

---

*) Tato čeleď patří před „Leptidae," z piety zanechali jsme ji na místě, kam ji Kowarz zařadil.

Tribus 2. Orthogenia.

Čeleď 26. Empidae.

O e d a l e a *Mg.*
flavipes *Ztt.* VI. VII. Fr. Lázně. Col. Musei.
Holmgreni *Ztt.* VIII. Kow. sezn.
stigmatella *Ztt.* VII. Jičín.
tristis *Schlt.* VI.—VIII. Kow. sezn.

T r i c h i n a *Mg.* (Microphorus *Ztt.*)
clavipes *Mg.* VI. Fr. Lázně, leg. Kowarz; Plzeň.
flavipes *Mg.* VI. Plzeň.

M i c r o p h o r u s *Macq.*
anomalus *Mg.* VI. VII. Plzeň.
velutinus *Mcq.* VII. Cheb, Rovensko, Jičín.

B i c e l l a r i a *Macq.* 1823. (Cyrtoma *Mg.* 1824, Schin.)
atra *Mg.* VI. VII. = spuria *Fll.* Bělá p. B., Žalý v Krkonoších, Velešín, Č. Třebová, Krč, N. Bydžov.
nigra *Mg.* Cheb.
simplices *Ztt.*, snad také »spuria« *Fll.*

M i c r o s a n i a *Ztt.*
pectipennis *Ztt.* Kow. sezn.

D r a p e t i s *Mg.*
pusilla *Lw.* Cheb. Col. Mus.
flexuosa *Lw.* Cheb. Col. Mus.
exillis *Mg.* VI. Mníšek.

R h a m p h o m y i a *Mg.*
anthracina *Mg.* VII. VIII. leg. Vimmer, Protivín, Kr. Hradec, Vrchlabí, Obří důl.
atra *Mg.* VI. Hostivař, Praha, Fr. Lázně.
conformis *Kw.* V. Fr. Lázně. Col. Musei.
cinerascens *Mg.* Cheb. Col. Musei.
dentipes *Ztt.* Kow. sezn.
filata *Ztt.* V. Aš.
fuliginella *Ztt.*, leg. Gradl, Cheb. Col. Mus.
geniculata *Mg.* Kow. sezn.
gibba *Fll.* VIII. Jilemnice, Jablonec, Rokytnice.
laevipes *Fll.* Kow. sezn.
nigripes *Mg.* V. VIII. Cheb, Aš, Kostomlaty, Kr. Vinohrady.

nigripennis *Mg.* Kow. sezn.
pennata *Mcq.* IV. VI. Nová Huť.
platyptera *Panz.* IV. VI. Kačlehy, leg. Dr. Vávra (Col. Musei), Jirny, Třeboň.
plumifera *Ztt.* VII. Protivín.
pinetorum VI. Nová Huť, leg. Binder.
spisirostris *Fll.* Cheb, Aš, Rovensko, Kostomlaty n. L.
sulcata *Fll.* IV. V. VII. Krkonoše: Obří důl, Hrubá Skála, Rovensko, Jindř. Hradec, Cheb.
tarsata *Mg.* Kow. sezn.
tibialis *Mg.*, leg. Gradl, Cheb, Aš, Col. Mus.
tephraea *Mg.* VI. Vinohrady.
tenuirostris *Fll.* VII. Kow. sezn.
umbripennis *Mg.* V. Třemošná, leg. Binder, VII. Dobřív, leg. Vimmer.
vespertilio *Ztt.* Kow. sezn.

Empis *L.* rozdělil Bezzi (Deutsch. Ent. Zeitschr. 1909) na podrody Xanthempis, Anacrostichus, Argyrandrus, Haplomerinx, Lissempis, Coptophlebia, Polyblepharis, Pachymera, Pterempis, Empis.
aestiva *Lw.* Kow. sezn.
albinervis *Fll.* (Coptophlebia Bez.) VIII. Č. Třebová.
appendiculata Aš.
borealis *L.* VI. Cheb, Mádr, Eisenstein, Třeboň, Herda-Magdalena.
bistortae *Mg.* (Anacrostichus Bez.) VII. Krausovy Boudy v Krkonoších.
ciliata *Fbr.* VII. Madr v Šumavě.
cincinnatula *Lw.* Kow. sezn.
confusa *Lw.*, leg. Gradl, Aš. Col. Mus.
chioptera *Fll.* V. VI. VII. Protivín, Písek, Vodňany, Praha, Závist, Cheb, Aš, Rovensko, Č. Třebová.
dasyprocta *Lw.* VIII. Rovensko.
decora *Mg.* VI., leg. Vimmer, Hostivař.
florisomna *Lw.* VIII. Krausovy Boudy, Harrachova Skála, Žalý v Krkonoších, leg. Vimmer.
gravipes *Lw.* VI. VII. Madr v Šumavě.
livida *L.* VI.—VIII. Všude obecná, místem hojná.
levis *Lw.* Kow. seznam.

nigricoma *Lw.* Kow. sezn.
nitida *Mg.* (Anacrostichus Bez.) Kow. sez.
opaca *F.* V. VI. Cheb, Fr. Lázně, Tábor, Houška, Rovensko, Závist.
pennipes *Lw.* V.—VII. Krč, Kunratice, Troja, Císařský ostrov, Plzeň, N. Bydžov, Fr. Lázně, Cheb.
pennaria *Fll.* V. VI. N. Bydžov.
pilosa *Lw.* Kow. sezn.
procera *Lw.* VII. Cheb, Aš, leg. Gradl.
prodromus *Lw.* Kow. sezn.
punctata *Mg.* (Xanthempis Bez.) Kow. sezn.
pusio *Egg.* VII. Dobřív, Padrť, Strašice.
rufiventris *Mg.* VI. Kolín.
rustica *Fll.* V. VIII. Tábor, Kolín, Neratovice, leg. Vimmer.
stercorea *L.* V.—VIII. (Xanthempis Bez.), Neratovice, Kolín, Tábor, Cheb, Fr. Lázně, Praha: Štvanice, leg. Prach v 60. let. min. stol.
semicinerea *Lw.* (Xanthempis Bez.), Kow. sezn.
serotina *Lw.* Kow. sezn.
sulcata *Fll.* VI. Kr. Vinohrady.
testacea *Mg.* V. Neratovice.
tesselata *F.* V.—VII. Houška, N. Huť, Eisenstein, N. Hrady, Cheb, Fr. Lázně, Hor. Krupka, Jilemnice, Bělá p. B.
trigramma *Mg.* (Xanthempis Bez.) V. Závist, Stromovka, Císař. ostrov, Troja, Smečno.
truncata *Mg.* Kow. sezn.
univittata *Lw.* (Xanthempis Bez.), Kow. sezn.
vernalis *Mg.* IV. V. VI. Krč, Kunratice, Aš, Frant. Lázně, Rovensko, Plzeň, Stodo, N. Bydžov.
vitripennis *Mg.* V. VIII. (Coptophlebia Bez.), Karl. Týn, Bělá p. B., Č. Třebová (v ohromných hejnech), Aš, Cheb.
volucris *Mg.* VIII. Police n. M., Weckelsdorf, Č. Třebová, Dobřív, leg. Vimmer.

P a c h y m e r i a *Steph.*
femorata *F.* V. VI. Závist, Karl. Týn, Oužice, Fr. Lázně, Krkonoše (Dvorské boudy).

R a g a s *Wlk.*
unica *Wlk.* Kow. sezn.

H i l a r a *Mg.*
cinerea *Mcq.* Kow. sezn.
clypeata *Mg.* VII. Aš, leg. Gradl. Col. Mus.
chorica *Fll.* VII. VIII. Dobřív a Strašice v Brdech.
ephippium *Scholtz* (= nitens *Macq.*), Kow. sezn.
femorella *Ztt.* VI. Neratovice, Mar. Lázně, leg. Kowarz.
flavipes *Mg.* VII. Kr. Hradec, Cheb, Dobřív.
fuscipes *F.* Kow. sezn.
gallica *Fll.* V. Krč, Kunratice, Třeboň, leg. Vimmer.
hirtula *Ztt.* Aš, Cheb. Col. Gradl.
interstincta *Fll.* VIII. Aš, Cheb. Col. Mus.
longivittata *Ztt.* VII. Kow. sez.
litorea *Macq.* VII. VIII. Tábor, Bechyně, Milevsko, Dobřív.
manicata *Mg.* Aš, Cheb.
maura *F.* V. VI. Skalka u Mníšku, Plzeň, Jindř. Hradec, Sušice, Kašp. Hory.
matrona *Hal.* Kow. sezn.
pilosa *Ztt.* (= interstincta *Mg.)* V. VII. Hostivař, Tábor, Č. Třebová, Aš, Cheb.
pinetorum *Ztt.* V. VI. Skalka u Mníšku, N. Huť, Dobřív, Cheb, Labský důl.
pubipes *Lw.* Kow. sezn.
quadrivittata *Mg.* VII. VIII. Praha: Štvanice, Holešovice.
setimana Mar. Lázně.
vulnerata *Schin.* (= pruinosa *Mg.*) VII. Č. Třebová.

O r e o g e t o n *Schin.* (Gloma *Lw.*)
basalis *Lw.* Kow. sezn.

G l o m a *Mg.*
fuscipennis *Mg.* Hor. Litvínov.

T r i c h o p e z a *Rd.* (Brachystoma *Mg.*, *Mcq.*).
longicornis *Mg.* Kow. sezn.

H e l e o d r o m i a *Hal.* (Dle Catal. der palaearkt. Dipteren je podrodem rodu Clinocera *Mg.*)
fontinalis *Hal.* Kow. sezn.

stagnalis *Hal.* Kow. sezn.
Vesmaeli *Macq.* Kow. sezn.

Eucelidia *Mik.* (Dle Catal. der palaearkt. Dipteren je podrodem rodu Clinocera *Mg.*)
pirata *Mik.* Kow. sezn.
Zetterstedti *Fll.* Kow. sezn.

Philolutra *Mik.* (Je podrodem rodu Clinocera.)
Bohemani *Ztt.* VII. VIII. Fr. Lázně.

Wiedemannia *Ztt.* (Je podrodem rodu Clinocera.)
rhynchops *Now.* Aš, Cheb.

Dolichocephala *Macq.* (Ardoptera *Macq.* 1827, *Schin.*)
irrorata *Fll.* VI. Cheb, Aš, Bělá p. B., Doksy.

Sciodromia *Mg.*
immaculata *Hal.* VII. Žalý a Benecko v Krkon.

Hemerodromia *Mg.*
precatoria *Fll.* VI. Cheb, Aš. Col. Mus.
raptoria *Mg.* Kow. sezn.

Lepidomyia *Big.* (= Thamnodromia *Mik.*)
melanocephala *F.* — Cheb?

Elaphropeza *Mcq.*
ephippiata *Fll.* Kow. sezn.

Tachista *Lw.* (Tachydromia *Schin.*)
arrogans *L.* (= cimicoides *F.*) Bělá p. B.
calcanea *Mg.* Kow. sezn.
annulimana *Mg.* Čes. Lípa?

Tachydromia *Mg.* (Platypalpus *Mcq. Schin.*)
agilis *Mg.* Kow. sezn.
articulata *Mcq.* Cheb.
bicolor *Fb.* VII. Janské Lázně, Labský důl, Žalý v Krkonoších, Jilemnice, Police n. M.
candicans *Fll.* Aš.
calceata *Mg.* Kow. sezn.
ciliaris *Fll.* VIII. Kow. sezn.
cimicoides *Fb.* V. VIII. Kr. Vinohrady, Braník, leg. Vimmer.
compta *Wlk.* Cheb?
conexa *Mg.* VI. Jindř. Hradec, leg. Vimmer.
cursitans *Fb.* VI. VII. Tábor, Rovensko, Hrubá Skála, N. Bydžov.

flavicornis *Mg.* VII. Protivín, Vodňany.
flavipalpis *Mg.* Kow. sezn.
flavipes *Fb.* V. VI. VII. Stromovka, Podbaba, Sele, Podhoř u Prahy, N. Huť, Neratovice, Rovensko, Cheb.
fuscicornis *Ztt.* VIII. Jilemnice, Jablonec, Vrchlabí.
major *Ztt.* VI. VIII. Cheb, Turnov.
minuta *Mg.* VII. VIII. Rovensko, Žel. Brod, Bydžov.
notata *Mg.* VIII. Kow. sezn.
nervosa *Mg.* IV. Cibulky, Modřany u Prahy, leg. Zeman.
pallipes *Fll.* Kow. sezn.
palidiventris *Mg.* Kow. sezn.
picta *Mg.* V. Karl. Týn.
pubicornis *Ztt.* Kow. sezn.
rufipes *Mg.* V. N. Bydžov.
unguiculata *Ztt.* VIII. Police n. M., Broumov, Weckelsdorf, Labský důl a údolí Bílého Labe v Krkonoších.
varia *Wlk.* VII. Velešín, Zlatá Koruna.

L e p t o p e z a *Mcq.*
flavipes *Mg.* VII. Kow. sezn.

O c y d r o m i a *Mg.*
glabricula *Fll.* V. VII. Závist, Smečno, N. Bydžov, Protivín, Cheb, Aš.

H y b o s *Mg.*
culiciformis *Fb.* VII. St. Boleslav, Bělá p. B.
flavipes *Fb.* Kow. sezn.
fumipennis *Mg.* VII. Bělá p. B., Doksy.
funebris *Fb.* VIII. Smečno, Lány.
grossipes *L.* VII. Bělá p. B., Kuří Vody, Dobřív, Mirošov.
nigripes *Ztt.* Kow. sezn.

Čeleď 27. Dolichopodidae běhají a lítají po rostlinách na vodě vzplývajících, některé druhy klouzají se i po hladině vodní. Četné druhy ukrývají se na listech rostlin pobřežních a jen některé vyhledávají keře a kvetoucí okoličnaté na výsluní.

S c i a p u s *Zll.* (Psilopus *Meig., Schin.*)
albifrons *Mg.* IV. VII. Závist, Houška, Bělá p. Bezd., Frant. Lázně.
flexus *Lw.* VII. Cheb, Aš, Fr. Lázně.

lobipes *Mg.* IV. Fr. Lázně, Mar. Lázně.
longulus *Fll.* Cheb.
platypterus *Fb.* Fr. Lázně.
Wiedemanni *Fll.* Cheb, Aš, Fr. Lázně.

N e u r i g o n a *Rd.*
quadrifasciata *Fb.* V. VI. Závist, Cheb, Fr. Lázně, Mar. Lázně.
suturalis *Fll.* V. Závist, Károv.

H y g r o c e l e u t h u s *Lw.* V. VI.
latipennis *Fll.* VI. Frant. Lázně.

D o l i c h o p u s *Latr.* IV.—VIII.
acuticornis *Wd.*
atripes *Mg.* VII. Frant. Lázně, Blatná.
atratus *Mg.* VI. Cheb, Aš, Frant. Lázně, Eisenstein.
arbustorum *Stann.* VII. Jilemnice.
apicalis *Ztt.* VI. Frant. Lázně, Lysá.
agilis *Mg.* IX. Cheb, Aš.
argyrotarsis *Wbg.* VI. Frant. Lázně, Nová Huť.
brevipennis *Mg.* VII. Frant. Lázně.
clavipes *Hal.*
campestris *Mg.* VI. VII. Frant. Lázně, Plzeň, Stodo.
claviger *Stann.* VI. Stromovka, Štvanice, (leg. *Prach.* Coll. Mus.), Fr. Lázně.
caligatus *Wbg.* VII. Frant. Lázně.
discifer *Ztt.* VI. Mádr, Frant. Lázně.
excissus *Lw.* VII. Protivín, Krč, Kunratice, Čelakovice.
griseipennis *Stann.* VI. VII. VIII. Houška, Protivín, Fr. Lázně, Jilemnce.
hilaris *Lw.* VI. Frant. Lázně, Libochovice, Třebenice.
lepidus *Stg.* VI. Houška, Frant. Lázně, Plzeň.
latelimbatus *Mcq.* VI. VII. Toušeň, Houška, Frant. Lázně, Bělá p. Bezd.
litorellus *Ztt.*
linearis *Mg.* VI. Frant. Lázně.
lineatocornis *Ztt.* VII. Tábor.
longicornis *Stann.* VI. Krč, Závist, Štvanice, Bělá p. B., Cheb.
longitarsis *Stann.* VI. Houška, Toušeň, Frant. Lázně.
melanopus *Mg.* VII. Frant. Lázně.

nubilus *Mg.* VI. Frant. Lázně.
notabilis *Ztt.* VI. Frant. Lázně.
nitidus *Fll.* VI. Troja, Cheb, Frant. Lázně.
planitarsis *Fll.* VI. Frant. Lázně, Cheb, Turnov, Železný Brod.
picipes *Mg.* VI. Cheb, Frant. Lázně.
pennatus *Mg.* VI. Cheb, Aš, Frant. Lázně.
popularis *Wd.* Frant. Lázně.
plumitarsis *Fll.* VIII. Stará Boleslav.
plumipes *Scop.* VII. VIII. Protivín, Blatná, Plzeň, Hradec, Dobřív, Krč, Závist IX., Frant. Lázně, Cheb, Aš, N. Bydžov.
parvicaudatus *Ztt.* Kow. sezn.
rupestris *Hal.* VII. Aš, Cheb.
sabinus *Hal.* VI. Frant. Lázně.
signatus *Mg.* VI. Kladno VII., Cheb, Frant. Lázně, N. Bydžov, Krč, Kunratice, Bělá p. B.
signifer *Hal.* VI. Lány.
simplex *Mg.* VI. VII. Frant. Lázně, Jilemnice, Rokytnice, Martinice.
tanythrix *Lw.* Frant. Lázně.
trivialis *Hal.* VII. Cheb, Frant. Lázně.
ungulatus *L.* = aeneus *Deg.* V. VI. VIII. Veltrusy, Houška, Velešín, Plzeň, Cheb, Fr. Lázně, Neratovice, Krč, Hodkovičky, N. Bydžov.
vitripennis *Mg.* VI. Frant. Lázně.

Tachytrechus *Stann.* VI. VII.
consobrinus *Wlk.* Kow. sezn.
insignis *Stann.* Kow. sezn.
genualis *Lw.* VII. Blatná.
notatus *Stann.* VII. Frant. Lázně.
ocior *L.* VI. Frant. Lázně.

Poecilobothrus *Mik.* VII. VIII.
nobilitatus *L.* (*Schin.* I. 206: Gymnopternus) VIII. Protivín, Krumlov, Kr. Hradec, Fr. Lázně.
ducalis *Lw.* VII. Frant. Lázně.

Sybistroma *Mg.* V. VI.
nodicornis *Mg.* VII. Frant. Lázně.

Hercostomus VI—VIII. (Schin. I. 207: Gymnopternus.)
cretifer *Wlk.* Kow. sezn.
chaerophylli *Mg.* VI. VII. Frant. Lázně, Č. Třebová, Bělá p. Bezd.
chrysozygos *Wd.* VI. Krč, Kr. Hradec VII., Frant. Lázně, Protivín.
longiventris *Lw.* Kow. sezn.
laevifrons *Lw.* Třemošná.
germanus *Wd.* VI. VIII. Stodo, Plzeň, Protivín, Krč, Velešín, VII., Č. Třebová, Kr. Hradec, Frant. Lázně.
nigripennis *Fll.* VII. Frant. Lázně, Cheb.
rusticus *Mg.* Kow. sezn.
Sahlbergi *Ztt.* VI. Frant. Lázně.
vivax *Lw.* VII. Frant. Lázně.
Hypophyllus *Lw.* V. VI.
obscurellus *Fll.* V. VI. Nový Bydžov, Chlumec, Skřivany.
Gymnopternus *Lw.* VI.—VIII.
celer *Mg.* VI. Cheb, Frant. Lázně.
aerosus *Fll.* VII. Protivín, Cheb, Frant. Lázně, Plzeň, Stodo, Bělá p. B.
cupreus *Fll.* VI. Frant. Lázně.
angustifrons *Stg.* VII. Cheb, Frant. Lázně.
nigriplantis *Stann.* VI. Praha: Štvanice, leg. Prach (Col. Mus.)
nigricornis *Mg.* VI. Bělá p. B.
Lamprochromus *Mik.*
bifasciatus *Mcq.* Kow. sezn.
Diaphorus *Mg.* VI.—VII.
Hoffmannseggi *Mg.* VII. Chomûtov, Frant. Lázně, Cheb, Č. Třebová.
nigricans *Mg.* VII. Frant. Lázně.
longifilus *Lw.* VII. Dobřív, Padrť.
oculatus *Fll.* VII. Protivín, Písek.
cyanocephalus *Mg.* Fr. Lázně, Protivín, VII., N. Bydžov, leg. Kowarz et Vimmer.
Melanostolus *Kow.*
melancholicus *Lw.* VI. Fr. Lázně.
Chrysotus *Mg.* VI. VII. (VIII.)
amplicornis *Ztt.* Kow. sezn.

cilipes *Mg.* VI. Frant. Lázně.
cupreus. *Macq.* Protivín VIII., Velešín, Krumlov, Jilemnice, Blatná, N. Bydžov.
femoratus *Ztt.* VII. Cheb.
gramineus *Fll.* Protivín VIII., Velešín, N. Bydžov, Houška, Krč, Kunratice, Bělá p. B., Police n. M. VII., Weckelsdorf, Cheb, Č. Třebová.
laesus *Wd.* VI. Toušeň, VII. Cheb, Frant. Lázně, Jilemnice, Bělá p. B.
microcerus *Kow.* VI. VII. Frant. Lázně.
neglectus *Wd.* VII. Houška, Frant. Lázně, St. Boleslav.
pulchellus *Kow.* VI. Frant. Lázně.
suavis *Lw.* V. VII. Police n. M., Cheb, Frant. Lázně, Jilemnice, Blatná, Bělá p. B., N. Bydžov.
varians *Kow.* VI. VII. Frant. Lázně.

Nematoproctus *Lw.* VI. (Diaphorus *Schin.*)
distendens *Mg.* V. VI. Cheb, Frant. Lázně, N. Bydžov, Protivín VII., Vodňany, Bavorov.

Argyra *Mcq.* VII. VIII.
argentina *Mg.* Velešín VII., Krumlov, Zlatá Koruna, Fr. Lázně, Cheb.
argyria *Mg.* VII. Frant. Lázně.
auricollis *Mg.* Frant. Lázně.
elongata *Ztt.*
diaphana *Fb.* (Lasyargyra *Mik.*), Cheb, Fr. Lázně.
leucocephala *Mg.* Cheb, Frant. Lázně.
Loewi *Kow.* Frt. Lázně. (Lasyargyra Mik.)
spoliata *Kow.* Kow. sezn.

Leucostola *Lw.*
vestita *Wd.* (Viz Schiner: »Argyra-Leucostola«, str. 189), Cheb, Fr. Lázně.
Miki *Kow.* Sezn. Kow.

Porphyrops *Mg.* VII. (VIII.)
crassipes *Mg.* VII. Cheb, Frant. Lázně, Bělá p. B.
elegantulus *Mg.* VI. Cheb.
fascipes *Mg.* Cheb, Frant. Lázně.
fractus *Lw.* Aš.
micans *Mg.* VIII. Cheb, Frant. Lázně.

nasatus *Fll.* V. Frant. Lázně, Podbaba, Podhoř, Sele, Roztoky.
neniorum *Mg.* VI. Cheb, Aš.
penicillatus *Lw.* Praha: Štvanice, Frant. Lázně.
praerosus *Lw.* Frant. Lázně.
spinicoxus *Lw.* VI. Cibulky u Prahy, Závist u Prahy.

Achalcus *Lw.*
cinereus *Wlk.* VIII. Hluboká.

Xiphandrium *Lw.*
appendiculatum *Lw.* (Schiner. I. 195: Rhaphium) VI. Fr. Lázně.
calinotum *Mik.* Kow. sezn.
caliginosum *Mg.* VIII. Cheb, Frant. Lázně.
fasciatum *Mg.* (Schin. I. 195: Rhaphium) VI. Fr. Lázně.
fissum *Lw.* V. (Schin. I. 194: Rhaphium), Frant. Lázně, Hostivař.
lanceolatum *Lw.* (Schin. I. 195: Rhaphium), Sv. Ivan V.
monotrichum *Lw.* (Schiner. I. 195: Rhaphium) VII. Frt. Lázně.
quadrifilatum *Lw.* (Schiner I. 195: Rhaphium.)

Rhaphium *Mg.* V. VI.
longicorne *Fll.* Aš, Cheb, Frant. Lázně, Houška.

Syntormon *Lw.*
biseriatus *Lw.* VI. Frant. Lázně.
monilis *Wlk.* VI. Kokořín, Mšeno.
pallipes *F.* VII. Frant. Lázně.
pumilus *Mg.* VII. Frant. Lázně.
sulcipes *Mg.* Kow. sezn.
tarsatus *Fll.* VI. Frant. Lázně.
Zelleri *Lw.* Kow. sezn.

Thrypticus *Gerst.*
divisus *Str.* Kow. sezn.

Mederus *Fischer.*
ambiguus *Ztt.* Kow. sezn.
apicalis *Ztt.* Frant. Lázně.
dendrobaenus *Kow.* Frant. Lázně.
diadema *L.* VII. Houška, Kr. Vinohrady (žitné pole, VI.), St. Boleslav.
dichrocerus *Kow.* Frant. Lázně.

infumatus *Lw.* Frant. Lázně.
jaculus *Mg.* VII. Rovensko, Turnov, Frant. Lázně, Plzeň.
obscurus *Ztt.* VI. Rovensko, Hrubá Skála, Turnov.
pallipes *Ztt.* Frant. Lázně.
pinicola *Kow.* Fr. Lázně.
signaticornis *Lw.* Kow. sezn.
tristis *Ztt.* VII. Prachatice, Husinec.
truncorum *Mg.* VIII. Protivín, Velešín, Frant. Lázně, Jilemnice.

Oligochaetus *Mik.* (je subgenus rodu Medeterus Fisch.)
micaceus *Lw.* (Schin I. 238: Medeterus), Frant. Lázně.

Systenus *Lw.*
adpropinquans *Lw.* Kow. sezn.
bipartitus *Lw.* Kow. sezn.

Scellus *Lw.*
nebulosus *Fll.* IV. V. Frant. Lázně, Karl. Vary.

Hydrophorus *Wbg.*
balticus *Mg.* VII. Frant. Lázně.
bipunctatus *Lehm.* VII. Bílé Labe, Labský důl, Obří důl.
borealis *Lw.* Kow. sezn.
inaequalipes *Macq.* VII. Dobřív, Strašice, Padrť.
litorellus *Fll.* Frant. Lázně
praecox *Lehm.* Frant. Lázně.
viridis *Mg.* Kow. sezn.

Liancalus *Lw.* VI.—VIII.
virens *Scop.* Štvanice, Cheb, Frant. Lázně.

Campsicnemus *Hal.* VI.—IX.
curvipes *Fall.* IX. Frant. Lázně, Cheb.
compeditus *Lw.* Kow. sezn.
loripes *Hal.* Kow. sezn.
lumbatus *Lw.* Kow. sezn.
magius *Lw.* Kow. sezn.
pectinulatus *Lw.*
pusillus *Mg.* IX. Frant. Lázně.
scambus *Fll.* IX. Frant. Lázně.
umbripennis *Lw.* Frant. Lázně.

Sympycnus *Lw.* VII.
aeneicoxus *Mg.* Frant. Lázně.
annulipes *Mg.* Cheb.

pullatus *Kow.* Frant. Lázně.
Teuchophorus *Lw.* VII. VIII.
calcaratus *Mcq.* Kow. sezn.
monacanthus *Lw.* Kow. sezn.
pectinifer *Kow.* Kow. sezn.
spinigerellus *Ztt.* Frant. Lázně.
Xanthochlorus *Lw.*
tenellus *Wd.* Frant. Lázně.
ornatus *Hal.* Frant. Lázně.
Anepsiomyia *Bezzi* (Anepsius *Lw.*).
flaviventris *Mg.*
Acropsilus *Mik.*
niger *Lw.*
Thinophilus *Wbg.* V.—VII.
flavipalpis *Ztt.* Frant. Lázně.
ruficornis *Hal.*

Tribus 3. Acroptera.

Čeleď 28. Lonchopteridae. Dle naší zkušenosti lze druhy sbírati na podzim a z jara smýkáním v trávě, mezi rákosím a spadlým listím.

Lonchoptera *Mg.* VI.—IX.
lacustris *Mg.* V. Rovensko, Hrubá Skála, Neratovice, Poděbrady, Dobřív.
lutea *Pz.* VIII. IX. Vel. Chuchle, Frant. Lázně, Č. Třebová, Blatná.
trilineata *Ztt.* IV. IX. Frant. Lázně, Chomůtov, Velký Osek, Poděbrady.
punctum *Mg.* ♂ VIII. Jilemnice, Vrchlabí; leg. Vimmer.

Subordo: Diptera cyclorrhapha.

Sectio I. Aschiza.

Čeleď 29. Syrphidae.

Bacha F.
elongata *F.* VII. VIII. Protivín, Kr. Hradec, Strašice.
nigripennis *Mg.* VI. VIII. Kr. Hradec.
obscuripennis *Mg.* VI. VIII. Kr. Hradec.

S p h e g i n a *Mg.*
clunipes *Fll.* VI. VII. VIII. Cheb.
Zetterstedti Schin. VII. Cheb.
N e o a s c i a W i l l i s t.
podagrica *F.* IV. VI. Krč, Kolín, Bydžov.
floralis *Mg.* V. VIII. Bydžov.
dispar *Mg.* V.—VIII. Kow. sezn.
lanceolata *Mg.* = podagrica *F.*, leg. Prach.
X a n t h o g r a m m a *Schin.*
citrofasciatum *Dg.* V. VII. Všude, nikde hojná.
ornatum *Mg.* VI. VIII. Všude v lesnatých krajinách, pořídku.
S p h a e r o p h o r i a *St. Fg. et S.* = Melithreptus *Lw.*
flavicauda *Ztt.* VII. VIII. (var. nitidicollis *Ztt.*)
menthastri *L.* V.—VIII. Na lukách, nikde hojná.
var. picta *Mg.*, var. taeniata *Mg.*,
var. philantus *Mg.* = melisae *Mg.* s původním tvarem na společn. místech.
scripta *L.* VII. VIII. Všude na travnatých místech obecná.
var. dispar *Lw.*, var. strigata s původním tvarem.
P e l e c o c e r a *Mg.*
tricincta *Mg.* VI. Kolín, Velešín.
C h a m a e s y r p h u s *Mik.* = Pelecocera *Mg.*
scaevoides *Fll.* VII. Kolín.
D i d e a *Mcq.*
alneti *Fll.* VI. VII. VIII. N. Bydžov, Tábor, Dobřív.
fasciata *Mcq.* VII. VIII. Milešovka, Dobřív.
intermedia *Lw.* VII. Č. Třebová, Bělá, Dobřív.
I s c h y r o s y r p h u s *Big.* = Lasiopticus *Rd.* = Catabomba *O. S.*
glaucius *L.* VII. VIII. Maria Sorg v Rudoh., Velešín, Lagerberg.
laternarius *O. F. Mül.* VIII. Bělá p. B.
pyrastri *L.* VI. VIII. Všude obecná, v Krkonoších ještě ve výši 1300 m.
leiophtalmus *Schin.* Doksany n. Oh., leg. Binder.
S y r p h u s *F.*
albostriatus *Fll.* VII. Krč. var. confusus *Egg.* tamtéž.

annulipes *Ztt.* VII. VIII. Luž. hory. Dobřív.
arcuatus *Fll.* VI. VIII. Maria Sorg v Rudh., všude zřídka.
auricollis *Mg.* VII. Dobřív, Velešín (syn. decorus *Mg.)*
balteatus VI.—IX. Všude obecná.
barbifrons *Fall.* = nitidulus *Ztt.*,*) leg. Gradl, Cheb. Col. Mus.
bifasciatus *F.* IV. V. Závist, Kostomlaty n. L., Králové Hradec.
cinctellus *Ztt.* VI. VII. Strašice, Dobřív, Kr. Hradec, Jilemnice.
cinctus *Fll.* VII. VIII. *Kow. sez.*
corollae *F.* V. VII. VIII. Obecná.
curvipes Boh. *Kow.* sez.
euchromus *Kow.*
excisus *Ztt.*, leg. Gradl, Cheb.
grossulariae *Mg.* Kr. Hradec. Padrť.
guttatus *Fll.* VI. *Kow.* sez.
lasiophtalmus *Ztt.* V. VI. Cheb.
lineola *Ztt.* V. VIII. Protivín, Písek, Č. Třebová.
luniger *Mg.* VI. VII. Jevany, Milešovka, Radobýl.
lunulatus *Mg.* V. VI. VII. Karl. Týn, Čelakovice, Hředle.
macularis *Ztt.* V. VII. Kr. Hradec.
melanostoma *Ztt.* *Kow.* sez.
nitidicollis *Mg.* *VI.—VIII.* Kr. Hradec, Ratibořice.
ochrostoma *Ztt.* V. VI. Kolín, Tábor.
ribesii *L.* V. VII. VIII. Všude obecná.
sexmaculatus *Ztt.* *Kow.* sez.
tarsatus *Fll.* VI. N. Bydžov, leg. Vimmer.
trianguliferus *Ztt.* *Kow.* sez.
topiarius *Ztt.* = torvus Ost.-Sack. Podhorní a horský druh.
tricinctus *Fll.* VIII. Kr. Hradec. Kublov.
umbellatarum *F.* VI. VIII. = amoenus *Lw.*
venustus *Mg.* = hilaris *Ztt.* VI. Cheb, Aš, N. Bydžov.
vittiger *Ztt.* V. VII. VIII. Dosti rozšířená.
vitripennis *Mg.* V. VII. VIII. Velmi obecná.

---

*) Druhdy Melanostoma *Schin.*

M e l a n o s t o m a *Schin.*
ambiguum *Fll.* V. Kostomlaty n. L.
cingulatum *Egg. Kow.* sezn.
dubium *Ztt.* VI. Třeboň.
gracile *Mg. Kow.* sez.
mellinum *L.* V.—IX. Všude obecná.
quadrimaculatum *Verr. Kow.* sezn.

X a n t a n d r u s *Verr.*
comptus Harr. *(Schin.:* Melanostoma hyalinatum *Fll.)* VII. VIII. Kr. Hradec.

P l a t y c h i r u s *St. Farg.* et. *Serv.*
albimanus *F.* V. VI. VII. St. Boleslav, Kostomlaty, Kolín, Dobřív.
clypeatus *Mg.* VI. VIII. Kralupy n. V., Bělá n. B., Vodňany, Písek.
discimanus *Lw. Kow.* sez.
fulviventris *Mcq.* Cheb. Col. Mus.
manicatus *Mg.* V. Kostomlaty n. L.
peltatus *Mg.* VII. VIII. Všude, nikde hojná.
podagratus *Zett.* V. VIII. Všude.
scambus Ztt. Kow. sez.
scutatus Mg. V. VI. Kr. Vinohrady, Dobřív, Police n. M., Protivín.
tarsalis Schml. VII. Kow. sez.

P y r o p h a e n a S c h i n.
ocymi F. VI. Houška.
rosarum F. VI. Neratovice.

C h i l o s i a *Mg.*
albitarsis *Mg.* V. VIII. Tábor, Hostivař, Černošice, Kostomlaty n. L.
antiqua *Mg.* V. VIII. Karlův Týn, Neratovice.
barbata *Lw.* V. VII. Police n. M.
canicularis *Pnz.* VI. VIII. Cheb.
carbonaria *Egg.* Frt. Lázně, Bělá p. B., N. Bydžov.
coerulescens *Mg.* Kow. sezn.
decidua *Egg.* VIII. Č. Třebová.
fasciata *Egg.* VI. Nová Huť.
flavicornis *F.* V. Veltrusy, Lysá, Bělá.

frontalis *Lw.* VII. Sedmidolí, Labský důl, Harachov, Milešovka.
gilvipes *Ztt.* Kow. sez.
grossa *Fll.* VII. VIII. Radotín, Čes. Třebová.
Hercynae *Lw.* VII. Kr. Hradec, Č. Skalice; leg. Dr. Uzel.
chloris *Mg.* V. Maria Sorg v Rudoh.
intonsa *Lw.* = fraterna Ztt. Bělá p. B.
impressa *Lw.* Kow. sez.
insignis *Lw.* VII. Tábor.
lasiopa Kow. Cheb.
melanopa *Ztt.* V. VIII. leg. Vimmer. Písek, Tábor, Velešín.
modesta *Egg.* V. Karl. Týn, leg. Binder.
montana *Egg.* VI. VII. Cheb, Maria Sorg, Labský důl, Strašice.
morio *Ztt.* Kow. sez.
mutabilis Fall. IV. Cheb. Col. Mus.
oestracea *L.* VII. VIII. Krumlov, Schöninger, Mádr, Jilemnice, Police n. M. Žamberk, Weckelsdorf, Říčky.
olivacea *Ztt.* Kow. sez.
pagana *Mg.* = means Fbr., Bělá.
pigra *Lw.* V. Týniště.
plumulifera *Lw.* VII Č. Třebová.
praecox *Ztt.* VIII. Protivín, Doksany, Radotín.
proxima *Ztt.* VII. leg. Vimmer. Kolín, Náchod, Protivín.
pubera *Ztt.* V. Plzeň, Zábělá, Mokropsy.
pulchripes *Lw.* VI. VIII. Velešín, Protivín, Plzeň, Bělá p. B.
rostrata *Ztt.* VII. Kow. sez.
scutellata *Fll.* VI. VIII. Police n. M., Broumov, Bělá.
sparsa *Lw.* IV. V. VI. leg. Vimmer, Hostivař, Radotín, Kolín, Náchod.
soror *Ztt.* VII. leg. Vimmer, Náchod, Č. Třebová.
variabilis *Pnz.* V. VII. Závist, Velešín, Kolín, Strašice v Brd.
vernalis *Fll.* IV. V. VIII. Všude na lukách.

Leucozona *Schin.*
lucorum *L.* VII. VIII. Řídká, Broumov.

Eriozona *Schin.*
syrphoides *Fll.* Všude v lesn. krajinách, ale vzácně.
Brachyopa *Mg.*
conica Pnz. Col. Mus.
dorsata *Ztt.* Col. Mus.
Rhingia *Scop.*
rostrata *L.* VII. VIII. Kr. Hradec, Žamberk.
Volucella *Geoffr.*
bombylans *L.* VI. VIII. Všude.
inanis *L.* VII. VIII. Všude; v Broumovsku hojně.
pellucens *L.* VI. VIII. Všude obecná.
zonaria *Pd.* VII. VIII. Závist, Károv, Orlička v Orl. hor.
Sericomyia *Mg.* = Cincia *Mg.*
borealis *Fll.* VII. VIII. Rudohoří, Labský důl, Čerchov, Strašice v Brd., Závist.
lappona *L.* VII. VIII. Sedmidolí v Krkonoších.
Arctophila *Schin.*
bombiformis *Fll.* VI. VII. Dobrá Voda v Novohrad. hor.
mussitans *F.* Madr, Maria Sorg, Dobřív v Brd.
Eristalis *Ltr.*
aeneus *Scop.* IV. VII. Všude.
alpinus *Pnz. Kow.* sezn.
arbustorum *L.* IV. IX. Všude hojná.
cryptarum *F.* VII. *Kow.* sezn.
horticola *Dg.* VI.—VIII. Velešín, Kr. Hradec, Maria Sorg, Strašice, Váp. Podol, Bělá.
intricarius *L.* IV. VII. až IX. Kr. Hradec, Jílové, Kostelec n. L.
nemorum *L.* VI.—IX. Všude.
pertinax *Scop.* V.—IX. Všude.
pratorum *Mg.* VII. Nikde hojná.
rupium *F.* V.—IX. Všude.
sepulcralis *L.* IV.—IX. Nikde hojná.
tenax *L.* VI. IX. Velmi obecná.
Myiathropa *Rd.*
florea VI.—VIII. Všude obecná.
Helophilus *Mg.*
frutetorum *F.* Cheb. Col. Mus.
floreus *L.* VIII. Jilemnice, leg. Vimmer.

pendulus *L.* VI. VIII. Všude na lukách, ne hojně.
peregrinus *Lw.* VII. Milešovka.
transfugus *L.* Col. Musei. Cheb.
trivittatus *L.* Všude na lukách, ne hojně.

E u r y m y i a *Big.* = T u b i f e r a *Mg.*
lineata *F.* VII. Padrť v Brd.

M a l l o t a *Mg.*
fuciformis *F.* *Kow.* sezn.

M e r o d o n *Mg.* = L a m p e t i a *Mg.*
armipes *Rd.* *Kow.* sezn.
aeneus *Mg.* VI. Kolín, Blatná.
equestris VII. leg. Dr. Uzel, Kr. Hradec, Kolín.
clavipes *F.* VI. Károv.
ruficornis *Mg.* VI. Cibulky u Košíř, leg. Zeman.
rufus *Mg.* V. Radotín, leg. Šustera.
senilis *Mg.* VI. VII. Col. Mus.

S p i l o m y i a *Mg.*
diophtalma *L.* VI. Houška, Tábor.

T e m n o s t o m a *St. Farg. et Serv.*
bombylans *Mg.* VI. leg. Binder, Nová Huť.
speciosa *Rossi.* V. VI. Krč, Neratovice, Řevnice.
vespiformis *L.* *VI.* Kokořín, Doksy.

C y n o r h i n a *Will.*
fallax *L.* Maria Sorg. v Rudoh.
oxyacanthae *Mg.* VI. Nová Huť.

X y l o t a *Mg.* = Z e l i m a *Mg.*
abiens *Mg.* VI. VIII. Padrť a Dobřív v Brd.
confinis *Ztt.* *Kow.* sezn.
curvipes *Lw.* *Kow.* sezn.
femorata *L.* V. VI. VII. Strašice v Brd., Kr Hradec, Řevnice.
florum *F.* VI. VIII. Strašice, Kr. Hradec.
ignava *Panz.* VI. Bělá p. B., Č. Skalice, Kr. Hradec.
lenta *Mg.* VII. Závist, Kolín, Kr. Hradec.
nemorum *F.* VI. VIII. Jilemnice, Borohrádek, Kr. Hradec.
pigra *F.* *Kow.* sezn.
segnis *L.* VI. VIII. Krč, Golč. Jeníkov, Jilemnice, Ostaš v Polic. stěn, Kr. Hradec.

sylvarum *L.* VI. VIII. Kolín, Kr. Hradec, Č. Třebová, Jilemnice, Štěchovice.

S y r i t t a *St. Farg. et Serv.*
pipiens *L.* VI.—IX. Všude velmi obecná.

B r a c h y p a l p u s *Meq.*
augustus *Egg.* VII. *Kow.* sezn.
chrysites *Egg.* VII. Smečno, Cheb, Kr. Hradec.
vulgus *Pnz.* VII. Kublov, Zdice.

Criorhina *Macq.* = P e n t h e s i l e a *Mg.*
asilica *Fll.* VI. Károv, Chlumec u Třeboně.
berberina *F.* VII. Col. Mus.
ranunculi *Pnz.* = ruficauda *Degg: Kow.* sezn.

P o c o t a *St. Farg. et Serv.*
apiformis *Schrk.* Col. mus.

E u m e r u s *Mg.*
elegans *Schin.* VIII. Dobřív, leg. Vimmer.
flavitarsis *Ztt.* VII. Col. Mus.
lunulatus *Mg.* V. VII. Všude, ale jen pořídku.
ornatus *Mg.* VII. Protivín.
ovatus *Lw.* VII. Protivín, Vodňany.
ruficornis *Mg.* Sezn. *Kow.*
subulonum *Fll.* VI. Neratovice, Čelakovice.
tarsalis *Lw. Kow.* sezn.
tricolor *F.* VI.-VII. Toušeň.

C h r y s o c h l a m y s *Rd.* = F e r d i n a n d e a *Rd.*
cuprea *Scop.* = nigrifrons *Egg.* VI. VIII. Houška, Toušeň, Čelakovice, Zbraslav, Krč, Ouvaly, Strašice.
ruficornis *F.* VI. Čelakovice, Lysá.

O r t h o n e u r a *Mcq.**)
geniculata *Mg.* Cheb.
nobilis *Fll.* VII. Turnov, Malá Skála, Hrubá Skála, Dobřív.

C h r y s o g a s t e r *Mg.*
aerosa *Lw. Kow.* sezn.
coemeteriorum VII. VIII. Všude na lukách, nikoli hojná.
hirtella *Lw. Kow.* sezn.

---

*) Kertész považuje ji za podrod rodu Chrysogaster.

chalybeata *Mg.* VII. Jilemnice, Golč. Jeníkov, Č. Třebová.
Macquarti *Lw.* V. VI. Radotín, Kralupy, Chlumín, Karl. Týn.
metallica *F.* VII. Fr. Lázně, Houška.

H e r i n g i a *Rd.* (Pipizela *Rd.* p. p.)
annulata *Mcq.* V. VII. VIII. Všude.
flavitarsis *Mg.* VII. Předměřice.
Heringii *Ztt.* = Zetterstedti *Rd. Kow.* sezn.
virens *F.* V. VI. VIII. Obecná.

P i p i z a *Fll.*
austriaca *Mg.* IV. V. Karl. Týn, Bubovice, Sv. Jan pod Sk.
festiva *Mg.* IV.—VI. Skoro všude, nikde hojně.
gutttata *Mg.* VI. Kolín.
chalybeata *Meq.*, Cheb, leg. Gradl.
lugubris *F.* V. *Kow.* sezn.
noctiluca *L.* VII. VIII. Č. Skalice.
quadrimaculata *Pnz.* V. VI. Skalka, Mníšek, Kleis v Luž. hoř.
signata *Mg.* IV. VI. Veltrusy.
stigmatica *Ztt.* Kow. sezn.

C n e m o d o n *Egg.*
vitripennis *Mg.* V. Černošice, leg. Vimmer = brevidens *Egg. Kow.* sezn.
fulvimanus *Ztt.* V. *Kow.* sezn.
morionellus *Ztt. Kow.* sezn.
latitarsis *Egg. Kow.* sezn.

P e n i u m *Phil.*
carbonarium *Mg.* VI. Skalka (Schin.: Pipiza I. 264).

P a r a g u s *Ltr.*
albifrons *Fll.* VI. Chlumec n. C.
bicolor *F.* V. VIII. Závist, Radotín, Protivín.
lacerus *Lw.* VII. Kr. Hradec, leg. Dr. Uzel, Čes. Skalice.
tibialis *Fll.* VI. N. Bydžov.

C h r y s o t o x u m *Mg.*
arcuatum *L.* VI. VII. VIII. Tábor, Maria Sorg v Rudh.
bicinctum *L.* VI. VIII. Všude.
cautum *Harr.* = sylvarum *Mgr.* Col. Mus.
elegans *Lw.* VI. VII. Všude, nikde hojně.

fasciolatum *Dg.* VI. VIII. Všude, ale řídce.
festivum *L. VI.—VIII.* Všude.
intermedium *Mg.* VI.—VIII. Frant. Lázně.
lineare *Ztt.* VI. Cheb.
octmaculatum *Curt.* VII. Strašice, Dobřív, Lysá, Bělá.
vernale *Lw.* V. VI.—VIII. Ouvaly, Kolín, Veltrusy, Kleis v Luž. h.

P s a r u s *Ltr.*
abdominalis *F.* VI. Pikovice, Károv, Selc, Nový Bydžov.

M i c r o d o n *Mg.*
mutabilis *L.* V. Závist, Řevnice, Kr. Hradec, Lagerberg.
devius *L.* V. Závist, Kr. Hradec.

C a l l i c e r a *Pnz.*
aenea *F.* VI. Herda Magdalena u Třebně.

C e r i a *F.*
conopsoides *L.* V. VII. Lány, Smečno, Závist, Cheb.

Čeleď 30. Dorylaidae = Pipunculidae.

C h a l a r u s *Wlk.*
spurius *Fll.* VII. *Kow.* sezn.

D o r y l a s *Mg.* = Pipunculus *Ltr.*
campestris *Latr.* = *ater Mg.* = *Wolfii Kow.* V. N. Bydžov.
flavipes *Mg. Kow.* sezn.
furcatus Egg. = Cephalops auctus Fll. Kow. sezn.
fuscipes *Ztt.* Cheb.
geniculatus *Mg.* = nigritulus *Ztt.* VIII. V. Chuchle.
pratorum *Fll.* V. Stromovka, Císař. ostrov, N. Bydžov, Chlumec.
pulchripes *Thm.* V. Kow. sezn.
rufipes *Mg.* V. VI. Kostomlaty n. L.
ruralis *Mg.* V. VIII. Písek, Protivín, Vodňany.
sylvaticus *Mg.* V. VII. Neratovice, Lysá.
xanthocerus Kow. VI—IX. Kow. sezn.

V e r r u l l i a *Mik.* = Cephalops *Thm.* p. p.
pilosa *Ztt.* Kow. sezn.

Čeleď 31. Phoridae.

C o n i c e r a *Mg.*
atra *Mg.* Cheb.

Gymnophora *Macq.*
arcuata *Mg.* VII. Fr. Lázně, Blatná.

Phora *Ltr.*
abdominalis *Fll.*, leg. Gradl, Aš.
agilis *Mg.* VIII. Labský důl.
brachyntera *Egg.* III. IV. Cibulky u Prahy.
ciliator *Zett.* IX. Závist, Jilemnice, leg. Vimmer.
concinna *Mg.* Kow. sezn.
femorata *Mg.* VII. VIII. Police n. M., Machov Bělá, Č. Třebová.
flava *Mg.* VI. VIII. Protivín.
funebris *Mg.* VII. Jilemnice, Mníšek.
Giraudi *Egg.* IV. VII. VIII. Police n. M., Cibulky, leg. Vim.
heraclae *Bouch.* VII. VIII. Velešín, leg. Vimmer.
nigricornis *Egg.* Kow. sezn.
Nickerli Kow. Kow. sezn.
opaca *Mg.* V. St. Boleslav.
pulicaria *Fll.* VII. VIII. Protivín, leg. Vimmer.
rufipes *Mg.* VII. Jilemnice, Martinice.
thoracica *Mg.* Kow. sezn.
urbana *Mg.* VIII. Č. Třebová.

Trineura *Mg.*
aterrima *Fbr.* VI. VII. Mníšek, Police n. M., v údolích krkonošských: Labský důl, Sedmidolí.
Schineri *Beck.* VII. VIII. Police n. M., Doksany, Broumov, leg. Vim. = stictica *Mg.*

Čel. 32. Clythiidae = Platypezidae.

Clythia *Mg.* = Platypeza *Mg.*
subfasciata *Mg.* Kow. sezn.
atra *Fall.* VII. Bělá p. B.
infumata *Hal.* Kow. sezn.

Callimyia *Mg.* = Callomyia *Mg.*
speciosa *Mg.*, elegans *F.*, antennata *Fll.* vesměs z Kow. sezn.

Příspěvek k poznání fauny bulharských Oedemerid.

JUSt. Leo. Heyrovský, Praha.

Roku 1908 a 1909 konal přítel Ph.C. Fr. Rambousek entomologickou cestu po Bulharsku. Z přineseného odtud materiálu svěřil mi k determinaci čeleď Oedemeridae. Určení revidováno je Drem Seidlitzem, začež mu vyslovuji srdečný dík. Podávám seznam zjištěných druhů, chytaných v měsíci červnu a červenci.

A n o n c o d e s D u p.

ruficollis F. ♂♂ a ♀♀. Rumelia: Sliven.

D o l i c h o p y g a S e i d l i t z.

incana Schm. ♂♂ a ♀♀. Rumelia: Straldřan.

C h r y s a n t h i a S c h m.

viridissima L. Bulgaria: Rila, Čamkorja.

I s c h n o m e r a S t e p h.

coerulea L. Bulgaria: Sofia, German. m., Vršec.

O e d e m e r a O l i v.

penicillata Schm. Rumelia: Sliven.

flavipes F. Rumelia: Sliven, Kužbonar.

podagrariae L. Rumelia: Sliven, Bulgaria: Sofia, German. m.

flavipennis Schm. 1 ♂. Rumelia: Sliven. N o v ý d r u h p r o E v r o p u. Dosud známé lokality: Cypr, Karamanie. (Nat. der Ins. Deutsch., V. Bd., pag. 912.)

flavescens L. Rumelia: Sliven.

virescens L. Bulgaria: Rila, Čamkorja, Musala.

caudata Seidl. Rumelia: Sliven, Bulgaria: Sofia, Germ. mon., Macedonia: Bitolja, Perister.

Auszug.

B e i t r a g z u r K e n n t n i s d e r b u l g a r i s c h e n O e d e m e r i d e n-F a u n a.

Im Jahre 1908 und 1909 unternahm mein Freund Ph.C. Fr. Rambousek eine entomologische Reise durch Bulgarien und von dem mitgebrachten Materiale übergab er mir zur Determination die Familie der Oedemeriden. Die Determination war von Herrn Dr. Seidlitz revidiert, wofür ich ihm freund-

lichsten Dank sage. Im obigen Verzeichnisse sind neben den Namen die Lokalitäten beigefügt. Der interessanteste Fund ist die für Europa neue *Oedemera flavipennis Schm.* Die bisher bekannten Lokalitäten derselben waren: Cypern, Karamanien. (Nat. d. Ins. D., V. Bd., pag. 912.)

Úmrtí.

Dne 5. června t. r. zemřel po dlouhém a bolestném utrpení p. c. k. vládní rada Ludvík Ganglbauer, ředitel zoolog. sbírek c. k. dvorního musea, rytíř řádu Františka Josefa, dop. člen cís. Akademie Nauk ve Vídni, čestný člen k. k. zoolog.-bot. Gesellschaft ve Vídni, deutschen Entom. Gesellsch. v Berlíně, Entomol. Society v Londýně i Společnosti naší. Nar. r. 1856. ve Vídni, věnoval se studiu koleopter, podnikl řadu vědeckých cest a vedle celé řady pojednání pracoval na znamenitém díle svém »Die Käfer von Mitteleuropa,« které k velikému žalu všech koleopterologů zůstává nedokončeným torsem. Ale právě tak jak byl vynikajícím vědcem, tak byl také znamenitým člověkem. Jeho milá, dobrosrdečná a skromná povaha činila mu přítelem každého, s kýmkoli se osobně stýkal. I my jsme měli příležitost ve kruhu svém jej viděti. Jeho osobnost zůstane nám všem nezapomenutelnou právě tak jako jeho práce bude vždy ceněna jako důležitá etappa na našem postupu ve znalosti řádu hmyzího, jemuž se byl věnoval.

Druhý mezinárodní sjezd entomologický.

Na sjezdu prvém, který za hojného účastenství entomologů všech národů konán byl v Brusselu 1.—6. srpna 1910. bylo usneseno, aby sjezd nejblíže příští konán byl již za dva roky, další sjezdy pak vždy po třech letech, tak, aby sjezd entomologický konán byl na příště o rok dříve, než sjezd zoologický. Současně zvoleno za sídlo sjezdu nejblíže příštího staroslavné sídlo universitní Oxford, zvolen předsedou prof. Dr. E. B. Poulton a jenerálním tajemníkem Dr. Malcolm Burr. Sjezd konán bude 5.—10. srpna. Řádní členové platí příspěvek 1 £ =

25 Fr. a obdrží za to veškeré publikace tohoto kongressu; dámy a dítky členy provázející platí 10 sh = 12·50 Fr. a požívají všech práv členů, vyjma nárok na publikace. Členové doživotní platí nejméně 10 £ (250 Fr.) a dostanou zdarma všecky příští publikace kongressové. Zvláštní komité pečuje o ubytování účastníků; svobodní členové mohou dostati levný příbytek v hotelích.

Přihlášky členské a přednášek, a veškeré dotazy řízeny buďte na:

MALCOLM BURR, Dr. Sc.
c/o Entomological Society of London.
11. Chandos Street, Cavendish Square, London. W.

Drobnosti.

Palaeopsylla klebsiana Dampf. První bezpečný nález blechy zkamenělé učiněn byl v jantaru (Schriften d. Physik-ökonom. Gesellsch. zu Königsberg in Pr. LI. Jhrg. II. str. 248—259). Je neobyčejně zajímavo, že první nalezený zkamenělý zástupce řádu blech, jejichž fylogenetický vývoj posud je hádankou, náleží do rodu již velice specialisovaného, jehož posud popsaní 3 členové žijí na krtku, čtvrtý pak na rejsku. Ačkoliv nám nepodává žádného pokynu, kde máme hledati tvary, z nichž se tento cizopasný řád vyvinul, přece ukazuje, že stáří jeho musí býti veliké, když již v oligocaenu vyskytají se formy s nynějšími tak blízce spřízněné. Máme sice již z triasu a jury zbytky, jež můžeme za zbytky ssavčí pokládati, ale některá posud učiněná pozorování nevylučují možnost, že blechy i na jiných živočiších cizopasily, než se na ssavce omezily. Tak dle Rothschilda nalezena byla Sarcopsyllida Echidnophaga ambulans Oliff. na hadu, Dampf pozoroval Ceratophyllus gallinae ssající chlupaté housenky Acronycty a Fernton shledal, že na Korsice velmi hojné blechy v tamějších domech z nouze ssají i letu neschopné mouchy. *Kpk.*

Oprava.

O nálezu jeskynních brouků v opuštěné šachtě.

Ve stejnojmenném článku v IX. r. č. 1. Časop. České společ. entomol. uvedl jsem, že chytán byl v opuštěné šachtě též Aphaolius Milleri Schmidt. Právě jsem se dověděl, že kusy zde chycené, a jako tento druh určené, jsou druhem novým. Popsán bude Drem. Müllerem z Terstu jako *Aphaolius Pretneri n. sp.* Liší se od podobného *Aph. Milleri Schmidt* hlavně postavou a tvarem penisu.

L. Heyrovský, Praha.

Plecopterorum genus: Kamimuria *Klp.*

Prof. **Fr. Klapálek.**

V pojednání: Japonské druhy podčeledi *Perlinae* (Rozpr. Čes. Akad. Roč. XVI. čís. 31. 1907) stanovil jsem mezi jinými i podrod *Kamimuria* — v rodu *Perla* (Geoffr. — na základě znaků vzatých hlavně ze vnějších částí pohlavních. Při dalším zpracování bohatého materiálu shledal jsem, že lépe poslouženo bude přehlednosti soustavné, když podrody ty postaveny budou jako samotné rody, poněvadž znaky vzaté z ústrojů pohlavních ukazují se neobyčejně stálými a provázeny jsou mimo to jinými rovněž velmi význačnými vlastnostmi.

Tělo jest celkem téhož tvaru jak u našich zástupců rodu *Perla;* má hlavu jen mírně dlouhou, s očima značně velikýma, někdy jen slabě klenutýma. Očka jednoduchá jsou tři, zpravidla značně veliká a téměř vždy jsou zadní patrně větší než přední: odlehlost zadních jest obyčejně jen mírně větší, zřídka značně větší než jejich vzdálenost od vnitřního kraje očního a nepatrně větší nebo skoro stejná jako vzdálenost od očka předního, takže očka tvoří trojúhelník rovnostranný nebo jemu se blížící. Mozolky čelní nejčastěji veliké, napříč nebo poněkud šikmo postavené, vejčité a od vnitřního kraje očního a oček zadních stejně vzdálené, zřídka vnitřnímu kraji očnímu zřetelně bližší. Čára *M*-ovitá zřetelně vyniklá. Přední šíje zpravidla lichoběžníkovitá, napřed asi tak široká jako týl, do zadu značně zúžená, při čemž délka rovná se asi čtyřem pětinám přední šířky; slemenní rýha hluboká a široká, do zadu ještě rozšířená; střední pole uprostřed nebo za středem nejužší, asi osminu až desetinu celé šířky tam zabírající, na obě strany mírně obloukovitě rozšířené. Křídla nejčastěji široká, s vrcholem parabolickým; první větev odnože vřetenní tvoří s velmi šikmou příčkou *r-s* počátek přepážky; Cu_1 obyčejně značně do předu zahnutý a několik větví vysílající. Přední větev žilky střední a druhé ž. hřbetní ve křídlech zadních není nápadně prohnutá a políčko $1M_2$ v týchž křídlech aspoň třikrát, obyčejně však mnohokrát delší než jeho stopka.

Sameček má kroužky zadečkové až k devátému beze zvláštních známek pohlavních; devátý kroužek jest na straně

břišní jen slabě prodloužen a chlopeň podplodní jest jen slabými dvěma záhyby odlišena; na straně hřbetní má tento kroužek vždy střední část polštářkovitě vzedmutou, četnými krátkými osténci posázenou a na zadním kraji dvěma vruby od ostatního kraje odlišenou. Desátý kroužek hřbetní jest uprostřed rozčísnut, kraje rozčísliny jsou zduřelé, přiléhají těsně k sobě a v předu vybíhají ve dva krátké, válečkovité výběžky. Chlopně podřitní krátké, nijak nevynikající. Štěty mírně dlouhé.

Samičí chlopeň podplodní vždy nejvýše jen mírně dlouhá, obrysu trojúhlého nebo obloukovitě zaokrouhleného, ale vždy uprostřed vrubem trojúhlým nebo okrouhlým vykrojená. Desátý kroužek hřbetní zpravidla mírně trojúhle protažen.

Rod tento posud znám jest toliko z Asie a to z Japanu, odtud jde podél východního břehu Asijského přes Čínu a Tibet do zadní Indie a na Filippiny.

Přehled druhů.

1. Mezi přední a střední větví druhé žilky hřbetní křídel zadních příčka . . . . , . 2.
— Tamtéž není příčky . . . . 4.
2. Na temeně mezi očky černá skvrna, ve vrcholu křídel více méně četné příčky, rozpětí samičky 66—73 mm . . . . *amoena n. sp.*
— Očka pouze lemována černě na své vnitřní straně, ve vrcholu křídel nejvýše jedna nebo dvě příčky, rozpětí samičky 65 *mm* . . . . 3.
3. Křídla silně lesklá, poněkud medově zbarvená, se žilkami jen nezřetelně temněji lemovanými, střední a zadní šíje stěží tmavší než šíje přední . *fulvescens n. sp.*
— Křídla jen mdle lesklá, zřetelně šedě zkalená a podél žilek tmavší: šíje střední a zadní patrně tmavší než přední . . . . *latior n. sp.*
4. Nohy žluté, nejvýše jen stehna ke kolenám tmavší nebo na kolenním kraji s temným kroužkem . . . . 5.
— Nohy dvojbarvé . . . . 8.
5. *C.* a *Sc.* ve křídlech předních nápadně světlejší, žluté, proti hnědým žilkám ostatním; tykadla nápadně tmavší

hlavy, hnědá (viz: Japonské druhy počel. Perlinae, pag. 15.) . . . . *quadrata Klp.*

6. Hlava žlutohnědá, jen očka na vnitřní straně s černohnědým lemem; křídla široká s vrcholem ostře parabolickým a nečetnými příčkami vrcholovými, *chinensis n. sp.*

— Hlava hlínožlutá, buď s černou skvrnou mezi očky nebo s černohnědou kresbou . . . . 7.

7. Mezi očky černá skvrna, v předu na obě strany rozšířená, křídla spíše úzká s vrcholem zaokrouhleným; rozpětí ♂ 38—41 *mm* . . . . *coarctata n. sp.*

— Hlava na týle a mezi očky světlá s černohnědým kruhem, který jde přes očka zadní, mozolky a střed štítku čelního; křídla k vrcholu silně rozšířená, s vrcholem zřetelně parabolickým, rozpětí; ♂ 33 *mm.* *kelantonica n. sp.*

8. Nohy černohnědé, jen holeně z větší části žluté; křídla zahnědlá, ale žilky vesměs světlé; samičí chlopeň podplodní krátká . . . . *tibialis Pict.*

— Nohy v dolejší části žluté, od poloviny nebo konce stehen tmavší, hnědé až černohnědé . . . . 9.

9. Přední šíje světlá, někdy s temnější kresbou . . . . 10.

— Přední šíje černohnědá, často se světlejší kresbou . . 11,

10. Křídla čirá, silně irisující . . . . . . *atricornis n. sp.*

— Křídla zakouřena s předním krajem žlutým. *Schenklingi n. sp.*

11. Přední šíje černohnědá, kol do kola žlutě lemovaná. *circumscripta n. sp.*

— Přední šíje černohnědá, nejvýše jen na předním kraji světlá . . . . 12.

12. Pole příkrajní a vrchol křídel zřetelně zakouřené, *Sc.* hnědá; rozpětí 32 *mm* . . . . *praeusta n. sp.*

— Pole příkrajní čiré, vrchol nejvýše jen slabě zakouřený; *Sc.* žlutá; rozpětí 39 *mm* . . . . *similis n. sp.*

1. Kamimuria amoena *n. sp.*

Tělo hlínožluté, u samiček poněkud světlejší: mezi očky jest tmavo- až černohnědá skvrna, která při vnitřní straně

oček zadních jest nejtemnější, do předu a do vnitř světlejší se stává, takže střed sám někdy není o mnoho tmavší než ostatní plocha hlavy. Přední šíje jest asi van Dyckově hnědá, střední a zadní šíje mají temena vypuklých částí také temnější než ostatní plochu; rovněž zadeček ke konci poněkud temnější. Tykadla světle nebo žlutě hnědá s prvým článkem tmavším; makadla temně hlínožlutá, nohy hlínožluté se stehny ke konci tmavšími a kolenním krajem černohnědě lemovaným; také holeně pod koleny a na konci jakož i chodidla tmavší. Štěty žlutohnědé. Křídla přední žlutošedě zkalená, podél kraje předního poněkud temnější: zadní jen docela slabě zažloutlá vyjma přední kraj, podél něhož jest zbarvení poněkud zřetelnější. Žilnatina hlínožlutá.

Hlava lichoběžníkovitá, hned za očima zakulacená. Přední kraj štítku čelního je slabě obloukovitý, zdéli dvou třetin šířky čelní a přední rohy zaokrouhlené. Oči dosti veliké a silně kulovitě klenuté. Očka jednoduchá sestavená v trojúhelník rovnoramenný: zadní, zvláště u samečka nápadně veliká, jsou vzájemně více odlehlá než od kraje očního i očka předního vzdálená; poměr těchto odlehlostí jest 30 : 24 : 27. Mozolky čelní veliké, dlouze vejčité, napříč postavené a od oček i vnitřního kraje očního skoro stejně vzdálené. Čára M-ovitá jsouc právě tak jako mozolky čelní trochu světlejší než okolní plocha hlavy jest dosti zřetelná.

Přední šíje jest slabě lichoběžníkovitá, napřed patrně užší než týl za očima, u samečka slaběji, u samičky silněji do zadu zúžená; poměr rozměrů jest u onoho 50 : 46 : 42, u této 50 : 40 : 42; jest ovšem nesnadno tyto rozdíly pouhou růzností vyschnutí vysvětliti a zdá se, že skutečně jakési rozdíly u obou pohlaví panují ve tvaru přední šíje. Druhé dva kusy, které mám po ruce mají bohužel tuto část pochroumanou. Celkem jeví se však pronotum poměrně delším, než jest u rodu Perla obvyklo. Přední i zadní kraj jsou obloukovité a strany rovné; všecky 4 rohy tupé. Rýha slemenní jest nápadně široká a hluboká; pole střední jest asi v polovině nejužší a zabírá tady asi devítinu celé šířky. Červovité mozolky jsou silné a dosti pravidelně vějířovitě uspořádané.

Křídla široká s vrcholy parabolickými. Příčky v pol krajním křídel předních dosti četné, v zadních daleko řidší

a jemnější a počínají dosti daleko od spodiny křídlové nechávajíce někdy celou spodní polovinu prázdnou. V poli příkrajním jest počet příček značně i u jednoho a téhož kusu proměnlivý; bývá jich 3—7. Odnož vřetenní má nejčastěji 4, řidčeji 3 nebo 5 větví a prvá z nich s velmi šikmou příčkou *r—s* kořenem svým přispívá ke tvoření anastomosy. Ve vrcholu křídel jsou někdy tak četné příčky, že by druh tento bez rozpaků mohl býti zařazen mezi typické *Acroneurie.* Přední ž. loketní vysílá ve křídlech předních 5—6, v zadních 2 větve přídatné. Políčko středové ve křídlech zadních jest 3—6krát delší své stopky. Přední větev druhé ž. hřbetní vysílá u samečka 3, u samičky 4—5 větví a poslední z nich jest spojena se střední větví jmenované žilky příčkou; někdy nacházíme také nějakou příčku mezi větvemi samými.

U samečka jest devátý kroužek na straně břišní téměř vůbec neprodloužen; na hřbetní odlišeno jest uprostřed úzce lichoběžníkovité a asi pětinu celé šířky zabírající pole, které jest tečkovaně štětinkaté na rozdíl od ostatních částí kroužku, které jsou jemně a hustě chlupaté s povrchem hladkým; strany tohoto pole tvoří dva, do předu poněkud sbíhavé podélné záhyby.

U samičky jest osmý oblouček břišní dvěma podélnými záhyby rozdělen ve dvě pole, z nichž prostřední jest vzadu tupoúhle protaženo, ale na vrcholu trojúhle vybráno, takže vznikají dva trojúhlé cípky; konečná, tyto cípky zabírající část jest odlišena obloukovitou vráskou a má povrch svraštělý. Kroužek desátý jest v prostřední polovině tupoúhle protažen.

Délka těla u ♂ 20 *mm*, u ♀ 21—26 *mm*; rozpětí u ♂ 49 *mm*, u ♀ 66—69 *mm*.

1 ♂ a 3 ♀ mezi Sogon Gomba a řekou I-Čju nad Modrou Řekou, koncem července r. 1900 sbíral K. Kozlov. (Mus. Cís. Akad. Petrohrad); 2 ♀ ves Čerku, basin Modré Řeky, Kham, J. V. Tibet, ve výši 11400' sbíral v půli srpna Kozlov (tamtéž); tyto dva kusy mají křídla temnější, našedlá a jsou o něco větší, majíce v rozpětí 73 *mm*.

Čítám sem ještě 1 ♀ *China, Chen-Si*, leg. A. David, 1875 (Mus. Paris), která shoduje se s typickými kusy ve velikosti, temné skvrně na čele a četných příčkách vrcholo-

vých, liší se však podstatně postavením oček, které odpovídá spíše *K. fulvescens.*

Tento druh jinak velmi příbuzný druhým dvěma ze skupiny vyznačené příčkou mezi $2A_1$ a $2A_2$ liší se od nich již svou velikostí, četnými vrcholovými příčkami, temnou skvrnou mezi očky, která jest tím nápadnější, že ostatní tělo jest světlejší; tělo samo jest štíhlé, křídla jemná se žilnatinou nápadně nevynikající, jemně našedlá blána křídlová jest nelesklá, mdlá.

2. Kamimuria fulvescens *n. sp.*

Celé tělo do medova žlutohnědé, oči černé, očka po vnitřní straně černohnědě lemovaná, kterýžto lem někdy se poněkud rozšiřuje; scutum na střední i zadní šíji na temeně kaštanové a přes scutellum táhne se na každé straně hnědý setřelý pruh, čímž světlejší slémě vyniká. Tykadla stěží tmavší než hlava. Kolena mají na holeních vně malou černou skvrnu a kolenní kraj stehen s úzkým černým lemem; chodidla jsou ke konci tmavší. Křídla jsou jen slabě zkalena, u kusů čerstvých značně lesklá a mají stejnoměrně žlutohnědou silnou žilnatinu.

Hlava jest lichoběžníkovitá, na předním kraji štítku čelního téměř tak široká jako dvě třetiny šířky čelní. Oči dosti veliké a klenuté. Očka tři, liché přední menší než sudá zadní; jsou sestavena v trojúhelník téměř rovnostranný a tak, že u ♂ odlehlost vzájemná zadních jest u ♂ zřetelně (30:25) u ♀ mírně větší (30 : 27) než vzdálenost od vnitřního kraje očního. Mozolky čelní silně vyniklé, podlouhlé, šikmo postavené a od oček zadních i od vnitřního kraje očního stejně vzdálené. Čára M-ovitá široká, zvláště ve své části střední ploše vyniklá.

Přední šíje lichoběžníkovitá, napřed patrně užší než týl za očima, do zadu značně zúžená; poměr rozměrů jest 50 : 41 : 38. Přední i zadní kraj silně obloukovitý, postranní rovné; rohy přední téměř pravoúhlé, zadní tupoúhlé. Rýha slemenní silná a zvláště vzadu ještě rozšířená; pole střední dosti široké, asi uprostřed nejužší a tu asi osminu celé šířky zabírající, do předu i zadu jen slabě rozšířené.

Křídla mírně široká s vrcholem parabolickým. Příčky v poli krajním jsou řídké, takže odlehlost jejich jest značně větší než délka, zvláště ve křídlech zadních, kde jsou velmi slabé. Ve vrcholu pole příkrajního 4—5 příček. Odnož vřetenní křídel předních a přední větev ž. střední v zadních má 4 větve, z nichž prvá s velmi šikmou příčkou *r-s* tvoří počátek anastomosy. Přední ž. loketní vysílá ve křídlech předních 4, v zadních 2 větve přídatné. Středové políčko křídel zadních jest devětkrát delší své stopky. Ž. 24_1 vysílá 3 žilky přídatné, které se ž. 24_2 a někdy i mezi sebou příčkami jsou spojeny. Ve vrcholové části obojích křídel bývají příčky, ale v počtu velmi sporém tak, že i v některém křídle docela scházejí.

Sameček má 9. oblouček břišní jen slabě obloukovitě prodloužen a kratičkými záhyby postranními opatřen, takže stěží lze o nějaké chlopni podplodní mluviti. Příslušný k němu oblouček hřbetní jest uprostřed na lichoběžníkovitém místě vtisklý a ostrými zrníčky posázený. Desátý oblouček hřbetní má v čáře slemenní zářez, jehož okraje jsou zdýmelovitě ztlustlé, vyvýšené, k sobě přitisklé, proti ostatní ploše kroužkové silným jamkovitým vtiskem ohražené, ale nezdá se, že jsou jako u vlastního rodu Perla do předu trnovitě protažené.

U samičky tvoří osmý oblouček břišní parabolickou asi třetinu délky a na kořeně třetinu šířky kroužku devátého zabírající chlopeň podplodní, která na vrcholu tak jest vykrojena, že vznikají dva trojúhlé cípy. Desátý oblouček hřbetní jest uprostřed silně trojúhle protažen.

Délka těla u ♂ 16—19 *mm*, u ♀ 20—25 *mm*; rozpětí u ♂ 50—52 *mm*, u ♀ 58—60 *mm*.

1. ♂ a 1 ♀ z Mou-Pin, leg. A. David 1870 (Mus. Paris); Si-Čuan, Tacienlu, 2., 10., 20., 22., 23. VI. a 18. VII. 93 řada exemplářů leg. Potanin (Mus. Petrohrad).

Druh tento velikostí a žilnatinou shoduje se více s K. latior než s K. amoena, od které rovněž liší se tím, že očka jsou pouze na vnitřní straně černě vroubena, jest však přece méně robustní a světlejší než K. latior, liší se od ní též nápadně lesklými do medova zabarvenými křídly, jejichž blána jest jen stejnoměrně a slabě zkalena.

3. Kamimuria latior *n. sp.*

Hlava temně hlínožlutá, zadní očka na straně vnitřní temně roubená, kterážto ovruba někdy velmi se rozšiřuje, takže vzniká černohnědá, k čáře slemenní poněkud setřelá a obě očka spojující skvrna, která však nesáhá až k přednímu očku lichému, jež jest vzadu pouze slabě černohnědě lemováno; také při kořeně tykadel jest na každé straně štítku čelního slabý tmavý obláček. Přední šíje Van Dyckově hnědá, zřídka světlejší, střední a zadní leskle kaštanově hnědé, na scutellu někdy trochu do červenava přecházející. Zadeček hlínožlutý; rovněž tak spod těla. Tykadla tmavě, na kořeně až černě hnědá, makadla světle hnědá; nohy tmavě hlínožluté, stehna na konci s černým kolenním lemem, holeně na začátku a na konci černohnědé, chodidla tmavohnědá. Štěty tmavě hnědé, patrně tmavší než zadeček. Křídla jsou zřetelně šedohnědě zabarvená, ale střed políček jest trochu světlejší. Žilnatina žlutohnědá, svým žlutším zabarvením zřetelně od blány spíše šedé se odrážející. Tvar hlavy, postavení oček (30 : 24 : 27), mozolků a tvar přední šíje (50 : 36 : 37) sotva se liší od *P. amoena*. Střední pole pronota uprostřed zabírá jen 1 jedenáctinu celé šířky. Křídla jsou však patrně širší. Odnož vřetenní křídel předních má nejčastěji 3, přední větev ž. střední ve křídlech zadních 4 větve, při čemž nezřídka některá z nich jest opět vidličnatá. Přední ž. loketní vysílá ve křídlech předních nejčastěji 4, řidčeji 3 nebo 5 větví, ve křídlech zadních 2 nebo jen 1 větev. Políčko středové křídel zadních 5—6 krát tak dlouhé jako jeho stopka. Přední větev druhé ž. hřbetní vysílá 3 větve, z nichž nejzadnější spojena jest příčkou s větví střední; někdy nacházíme ještě několik příček jiných.

Samičí chlopeň podplodní neliší se, jak se zdá, tvarem od téhož ústroje *P. amoena*. Kroužek desátý jest na hřbetě v prostřední třetině rovněž trojúhle protažen, leč něco méně než u druhu právě jmenovaného.

Délka těla 20—22 *mm*, rozpětí 50—54 *mm*.

♀ Mezi Sogon Gomba a řekou I-Čju, na horním toku Modré Řeky, koncem července sbíral Kozlov: 2 ♀ Darindo při horním toku Modré Řeky, sbíral týž v prvé půli srpna 1900,

1 ♀. Již. Alašan, Gobi, v druhé půli září sbíral rovněž Kozlov; všecky tyto kusy jsou v Museu cís. Akademie v Petrohradě.

Není žádné pochybnosti, že tyto kusy stojí velmi blízko P. amoena, leč širší tělo, nápadně širší a temnější křídla, tmavší střední a zadní šíje, stačí jako znaky druhové tím spíše, že některé kusy byly sbírány ve stejných končinách.

Ze tří druhů této skupiny jest tento, ač nikoliv největší, přece těla nejširšího. Přední hruď tmavší než hlava a světlejší než černohnědá šíje střední a zadní, očka pouze na vnitřní straně černě vroubená, křídla silně šedě zkalená a se žilkami zřetelně temněji vroubenými odlišují druh tento od obou druhých.

4. Kamimuria chinensis *n. sp.*

Tělo mimo nahnědlou šíji přední žlutohnědé; na hlavě jsou očka jednoduchá na vnitřní své straně černohnědě lemována a štítek čelní od kraje předního až do středního úhlu čáry M-ovité hnědý. Tykadla žlutohnědá, makadla nahnědlá, nohy světle hnědé, kořen stehen, příkyčlí a kyčle žlutohnědé; barva stehen jest od žlutohnědého kořene až k černohnědé skvrně při koleně poznenáhlu tmavší. Štěty žluté. Křídla slabounce zkalená a to v obou polích při kraji předním poněkud silněji. Žilnatina jest mírně silná, žlutohnědá, dolejší polovina ž. vřetenní žlutá.

Poněvadž přední rohy štítku čelního jsou zaokrouhlené, jest hlava obrysu téměř polokruhovitého. Oči dosti veliké jsou mírně vyklenuté. Očka sestavena jsou v trojúhelník rovnostranný a odlehlost zadních jest nepatrně větší než vzdálenost od vnitřního kraje očního a od očka předního poměr (30 : 27 : 26); očka zadní jsou nápadně větší než liché očko přední. Mozolky čelní veliké, vejčité, téměř příčně postavené, od oček zadních i od vnitřního kraje očního asi stejně vzdálené. Čára M-ovitá mírně silná.

Přední šíje lichoběžníková, napřed zšíři týlu za očima, do zadu silně zúžená; poměr rozměrů jest 50 : 36 : 33. Přední i zadní kraj jsou mírně široké, obloukovité, strany téměř rovné, přední rohy pravoúhlé, zadní tupoúhlé. Rýha slemenní

jest velmi jemná, střední pole mělké, mírně široké, za středem nejužší a asi desetinu celé šířky zabírající, do předu i do zadu obloukovitě rozšířené. Červovité mozolky sporé a a jemné.

Úzká křídla mají vrchol parabolický, v poli krajním nečetné, řídce rozložené příčky, z nichž prvá velmi je vzdálena od příčky ramenní; v křídlech zadních jest jen asi 6 příček ve vnější polovině jmenovaného pole. Ve vrcholové části pole příkrajního jsou příčky četné a to v křídlech předních 9, v zadních 6—8. Odnož vřetenní má 4 větve, z nichž prvá se šikmou příčkou *r-s* kořenem svým přispívá k tvoření přepážky. Přední ž. loketní vysílá ve křídlech předních 4, v zadních 2 ž. přídatné. Políčko středové křídel zadních jest nezcela 4krát delší své stopky. Ž. $2A_1$ vysílá 3 větve bez příček.

Samička má osmý oblouček břišní prodloužen v polokruhovitou téměř chlopeň podplodní, jež kořenem svým zabírá asi prostřední dvě čtvrtiny šířky kroužku devátého a na konci jest hluboce a úzce vykrojena; strany tohoto výkrojku jsou téměř rovnoběžné, jeho dno okrouhlé, takže lze jej v celku jako poloelliptičný označiti. Desátý oblouček hřbetní jest uprostřed okrouhle prodloužen.

Délka těla 17 *mm*, rozpětí 56 *mm*.

Známa mi jediná ♀ ze Střední Číny, leg. SCHERZER 1892. (C. k. dvorní museum ve Vídni).

Druh tento náleží nepochybně do blízkého příbuzenstva s *P. quadrata:* rozdíly spočívají jednak ve velikosti, ve zbarvení žilek křídel předních a do jisté míry také v celkovém tvaru křídel.

5. Kamimura coarctata *n. sp.*

Celé tělo se všemi okončinami hlínožluté, jen očka spojena jsou černohnědou skvrnou, která před zadními na strany se rozbíhá: štítek čelní při předním kraji tmavší. Křídla, zvláště přední jsou žlutavě zkalená. Žilnatina stejnoměrně žlutá. Na pronotu jest střední pole (vyjma rýhu) jakož i přední a zadní kraj tmavší.

Hlava lichoběžníkovitá s rovným předním krajem a zaokrouhlenými předními rohy štítku čelního, který v předu měří nezcela dvě třetiny šířky mezioční. Oči jen mírně veliké a klenuté. Očka dosti veliká, zvláště zadní, v trojúhelník téměř rovnostranný sestavená; odlehlost zadních malinko větší než jejich vzdálenost od vnitřního kraje očního a od očka předního; poměr jest 30 : 23 : 28. Mozolky čelní podlouhle vejčité, šikmé a od oček zadních i vnitřního kraje očního stejně vzdálené. Čára *M*-ovitá slabá.

Šíje přední lichoběžníkovitá, napřed sotva zšíři týlu, do zadu silně zúžena; poměr rozměrů jest 50 : 40 : 43. Přední i zadní kraj mírně obloukovité, strany skoro rovné, rohy přední pravoúhlé, zadní tupoúhlé. Rýha slemenní mírně silná, střední pole mírně široké, v druhé třetině nejužší a desetinu celé šířky zabírající, do předu i do zadu silně rozšířené. Červovité mozolky silné.

Křídla dosti široká s krajem předním a zadním mírně rozbíhavým a vrcholem okrouhle parabolickým. Příčky v poli krajním nečetné, jejich vzájemná odlehlost větší než délka; v křídlech zadních jest jich jen 6—8. Ve vrcholu pole příkrajního 3—5 příček. Odnož vřetenní má 3 větve, z nichž prvá kořenem přispívá k tvoření přepážky. Přední ž. loketní vysílá ve křídlech předních 3, v zadních jedinou větev přídatnou. Políčko středové více než 4krát delší stopky. Přední větev 2. ž. hřbetní vysílá 2—3 větve přídatné bez příček.

Sameček má devátý oblouček břišní jen slabě okrouhle rozšířený se dvěma krátkými záhyby postranními, kterými jest chlopeň podplodní nedokonale oddělena. Příslušný oblouček hřbetní jest uprostřed své zadní poloviny vtisklý, čímž vzniká příčně podlouhlé pole, jehož strukturu nelze však pro špatný stav kusu zjistiti. Desátý oblouček hřbetní jest uprostřed rozčísnut a vzhůru vyhrnuté kraje tohoto výkrojku jsou v tenký, tyčinkovitý a do předu namířený výběžek protaženy.

Délka těla 13—15 *mm*, rozpětí 38—41 *mm*.

1. ♂ China, leg. Dr. Sjantsky (Mus. Petrohrad); ♂ Nord Pekin, leg. A. David 1865 (Mus. Paris).

Nepodléhá žádné pochybnosti, že druh tento jest blízce příbuzen s P. fulvescens, od které odlišuji jej pro menší

velikost a hlavně nedostatek příčky mezi přední a střední větví 2 *A*.

6. Kamimuria kelantonica *n. sp.*

Hlava temně hlínožlutá se setřelým černohnědým kruhem, který přes zadní očka, mozolky čelní, postranní úhly čáry *M*-ovité a střed štítku čelního se táhne jsa těmito světlejšími částmi přerušován. Šíje přední jest rovněž temně hlínožlutá, na předním kraji hnědá, na kraji zadním nahnědlá s černohnědými přehrnutými kraji postranními. Šíje střední a zadní jsou hlínožluté, vyklenuté části praescuta a scuta na šíji střední nahnědlé. Spod i zadeček světle žlutý. Tykadla i makadla žlutá, tato na konci článků temnější. Nohy žluté, stehna s úzkým černohnědým lemem kolenním a holeně na vnitřní straně svého kořene s krátkou čárkou téže barvy. Štěty světle žluté. Křídla slabě našedlá, s dosti silnou, přední s temněji, zadní se světleji žlutou žilnatinou.

Hlava široká, příčná, téměř polokruhovitá: přední kraj štítku čelního v tupém úhlu zlomen; oči veliké a klenuté. Očka v trojúhelník rovnostranný sestavená, zadní veliká, přední nápadně menší; vzájemná odlehlost zadních zřetelně větší než jejich vzdálenost od vnitřního kraje očního (30 : 24 : 30). Mozolky čelní značně veliké, podlouhle elliptické, šikmé, málo do předu posunuté a od oček zadních asi stejně jako od vnitřního kraje očního vzdálené. Čára *M*-ovitá silně vyniklá.

Na kuse, který mám před sebou nelze tvar přední šíje sledovati, poněvadž přehrnutý kraj jest shora poněkud viditelný. Přední kraj jest zřetelně užší než týl, přední rohy ostré, zadní silně zaokrouhlené. Poměr přední šířky k délce jest 50 : 41. Rýha slemenní jest velmi široká a hluboká: pole střední asi uprostřed nejužší a tam desetinu celé šířky zabírajíc do předu i do zadu obloukovitě rozšířené. Červovité mozolky silné.

Křídla úzká s vrcholem parabolickým; příčky krajní slabé, zvláště ve křídlech zadních a dosti řídké. *Rs* se třemi větvemi, z nichž prvá spojena jest přepážkou. Cu_1 silně vybočuje do předu a má ve křídlech předních 4, v zadních

2 větve. M a přední větev 2.4 nejsou prohnuty, poslední se 2 větvemi bez příčky.

U samečka nezabírá ostnitý polštářek na 9. obloučku hřbetním celou jeho délku, nýbrž asi polovic a má zadní kraj zaokrouhlený.

Délka těla 13 *mm*, rozpětí 33 *mm*.

1 ♂ Kelanton, Vých. Malakka (Mus. Hamburg).

7. Kamimuria atricornis. *n. sp.*

Tělo hlínožluté vyjma šíji střední a zadní, které jsou do olivova hnědé, na praescutu a scutellu světlejší. Tykadla mají prvý článek hlínožlutý, s hlavou stejnobarvý, kdežto ostatek jest černohnědý. Makadla hlínožlutá. Nohy mají kyčle, příkyčlí a stehna hlínožlutá vyjma kraj kolenní, který jest černý; ostatek noh jest hnědý. Štěty hlínožluté. Křídla čirá silně irisují: žilnatina světle hlínožlutá, jen žilka vřetenní temnější; první tři hlavní žilky podélné vůbec na kořeně silné a nápadně vyniklé. Všecka očka jednoduchá při vnitřní své straně lemována černou skvrnou.

Hlava i přední šíje jsou následkem seschnutí nedocela vyspělého kusu poněkud znetvořeny, takže údaje rozměrů nemohou býti zcela přesné. Oči mírně veliké a mírně klenuté; očka jednoduchá sestavena v trojúhelník slabě rovnoramenný, odlehlost zadních, která jsou mnohem větší, jest zřetelně větší než jejich vzdálenost od vnitřního kraje očního a slabě větší než vzdálenost od očka předního (30 : 22 : 27). Mozolky čelní značně veliké, podlouhlé, šikmé a od oček jako od vnitřního kraje očního skoro stejně odlehlé.

Tvar přední šíje jest bezpochyby lichoběžníkovitý.

Křídla dosti široká s vrcholem ostře parabolickým. Příčky v poli krajním křídel předních husté a silné, v zadních slabé a velmi řídké. Odnož vřetenní má 4 větve, z nichž prvá kořenem svým pospolu s velmi šikmou příčkou *r—s* tvoří počátek anastomosy. Přední ž. loketní vysílá ve křídlech předních 6, v zadních 2 větve přídatné. Políčko středové ve křídlech zadních jest čtyřikrát delší stopky. Přední větev druhé ž. hřbetní ve křídlech zadních vysílá 4 větve bez příčky.

Přátelské schůzky týdenní

konají se nyní každé úterý (v týdnech schůzí občasných v sobotu) v »Obecním domě pražském ve zvláštních pokojích v polopatře (vchod z ulice Pařížské).

ČASOPIS
ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.

Acta Societatis Entomologicae Bohemiae.

ROČNÍK IX. **1912.** ČÍSLO 3.

V PRAZE.

Nákladem České společnosti Entomologické.

Tiskem Dra Ed. Grégra a syna.

Sameček má kroužky genitální vyvinuty stejným způsobem jako ostatní druhy tohoto rodu. Vypouklé, štětinkatě tečkované střední políčko na devátém kroužku hřbetním jest podoby zaokrouhleně lichoběžníkovité, v předu širší než vzadu.

Délka těla asi 16 *mm*, rozpětí 51 *mm*.

1 ♂ Cachin Hills, leg. H. L. Stanton (Mus. Londýn)

8. Kamimuria Schenklingi *n. sp.*

Tělo světle medově žluté, na hlavě jest uprostřed štítku čelního vejčitá, na temeně mezi očky čtyřúhlá a v předu na obě strany protažená černá skvrna. Na šíji přední jsou pole střední, přední kraj až přes přední brázdu a přehnuté kraje postranní černohnědé. Tykadla na kořeně žlutá, ostatně černohnědá. Makadla černohnědá. Nohy až do prostřed nebo druhé třetiny stehen žluté, ostatně černohnědé. Štěty žluté. Křídla silně zakouřená, pouze pole krajní jest sírožluté. Žilnatina temně hnědá. *C.*, *Sc.* a příčky krajní žluté, *R.* silně vyniklý.

Hlava značně široká, lichoběžníkovitá, silně do předu zúžená s obloukovitým předním krajem štítku čelního. Oči značně veliké a klenuté. Očka sestavená v trojúhelník téměř rovnostranný, zadní poněkud větší než přední: odlehlost od vnitřního kraje očního patrně menší než jejich vzájemná vzdálenost. Mozolky čelní veliké, příčné, široce vejčité a vnitřnímu kraji očnímu bližší než očkám zadním. *M*-ovitá čára zřetelná.

Šíje přední šestiúhlá, napřed nezcela zšíři týlu, z počátku stejnoměrně široká, poněkud za středem silně do zadu zúžená (50 : 33 : 40). Velmi úzký kraj přední a zadní slabě obloukovité, strany tupoúhle zlomené. Rýha slemenní úzká, ostrá; pole střední uprostřed nejužší, stěží více než desetinu celé šířky zabírající, do předu a do zadu obloukovitě rozšířené. Červovité mozolky lesklé a jen málo vyniklé.

Křídla úzká s vrcholem téměř elliptickým. Krajní příčky slabé, od sebe daleko odlehlé a ve křídlech zadních jen ve vnější polovině pole vyvinuté; ž. příkrajní 2—3. *Rs* má dvě větve, z nichž prvá souvisí s přepážkou. Cu_1 ve křídlech

předních se 2, v zadních 1—2 větvemi. M a přední větev $2A$ neprohnuté. Políčko $1R_1$ ve křídlech předních něco více než dvakrát, $1M_2$ v zadních téměř 5krát tak dlouhé jako stopka.

Sameček ukazuje normální u tohoto rodu vytvoření kroužků konečných.

Délka těla 10 *mm* rozpětí 21 *mm*.

1 ♂ Kosempo, Formosa. X. 1909 a 1 ♀ Fuhosho, Formosa. III. 1909, oboje sbíral H. SAUTER (Deutsch. Entom. Museum).

9. Kamimuria circumscripta *n. sp.*

Hlava nahoře i dole veskrze tmavě sepiově hnědá, jen slabě lesklá; přední, střední i zadní šíje sepiově hnědá, prvá však kol do kola žlutě lemována. Ostatní tělo a strana spodní mimo hlavu, žlutá. První článek tykadlový téměř černý, bičík tmavohnědý. Nohy černé, s přilehlou částí až do polovice stehen žlutou. Největší díl štětů exempláře, který mám po ruce schází, ale zbytek jest tmavě sepiově hnědý vyjma nejdolejší kořen, který jest žlutý. Křídla přední velmi slabě, jen na přepážce zřetelněji zkalená; zadní čirá; vnější polovice vrcholu všech čtyř křídel jest silně hnědě zbarvená. Přední křídla jsou mdlá, zadní silně irisují. Žilnatina silná, tmavohnědá, jen žilka krajní, příkrajní, všecky příčky v poli krajním a skoro všecky v poli příkrajním jsou žluté.

Hlava a přední šíje na kuse, který mám před sebou, jsou poněkud znetvořeny. Hlava jest lichoběžníkovitá, přední kraj štítku čelního rovný, poněkud více než polovic tak široký, jako čelo mezi očima. Tyto mírně veliké a klenuté. Očka rovněž prostředně veliká, v trojúhelník rovnostranný sestavená; odlehlost zadních zřetelně větší než jejich vzdálenost od vnitřního kraje očního (v poměru 30 : 22 : 28). Mozolky čelní široce ledvinkovité, asi stejně od oček zadních i od vnitřního kraje očního vzdálená. Čára M-ovitá slabě vyvinutá.

Přední šíje lichoběžníkovitá, napřed málo užší než hlava i s očima, do zadu mírně zúžena; poměr rozměrů jest 50 : 43 : 41. Kraj přední mírně obloukovitý, postranní při všech rozích vykrojený, takže rohy samy zoubkovitě vyni-

kají, což však může býti následkem seschnutí. Rýha slemenní dosti silná, pole střední asi uprostřed nejširší, zde asi sedminu celé šířky zabírající do předu obloukovitě, v zadní třetině břichatě rozšířené.

Křídla úzká, jejich vrchol parabolický. Příčky v krajním poli ve křídlech předních četné, v zadních sporé a zvláště v dolní polovině nevyvinuté. Příčky ve vrcholové části pole příkrajního četné (6—7). Odnož vřetenní má 4 větve, z nichž první pospolu s velmi šikmou příčkou *r—s* tvoří počátek přepážky. Přední ž. loketní má ve křídlech předních 3, v zadních 2 přídatné větve, z nichž prvá jest vidličnatá. Políčko středové křídel zadních jest téměř pětkrát delší své stopky. Přední větev druhé ž. hřbetní ve křídlech zadních má 2 větve bez příček.

Samičí chlopeň podplodní jest jazykovitá, na konci tupoúhle vykrojené a zabírá asi třetinu šířky a polovinu délky devátého kroužku břišního. Kroužek desátý jest na straně hřbetní i břišní obloukovitě prodloužen.

Délka těla 18 *mm*, rozpětí 49 *mm*.

1 ♀ Tonkin Bac Kan, Song Kao, leg. A. Bertrand, 1. Sept. 1903. (Mus. Paříž.)

10. Kamimuria praeusta *n. sp.*

Hlava svrchu i vespod Van-Dycke-ově hnědá, mozolky čelní červenohnědé a čelo mezi očky černohnědé. Přední šíje s hlavou stejnobarvá jen na kraji předním světlejší. Ostatní tělo žluté, jen střední a zadní šíje uprostřed nahnědlé. Tykadla jsou bohužel ulomena až na prvý článek, který jest černohnědý. Makadla černohnědá, nohy rovněž tak vyjma kořen stehen, který je do prvé třetiny žlutý. Štěty až na nejspodnější žlutou část černohnědé. Křídla lesklá, čirá, jen pole příkrajní a vrchol silně zakouřené a na přepážce předních křídel jest slabý obláček; rozhrání vrcholové skvrny jde právě uprostřed mezi přepážkou a vrcholovým krajem napříč přes vrchol křídla. Žilnatina zřetelná, tmavší než blána, nahnědlá, zvláště ž. vřetenní silná; jen. ž. krajní a příčky krajní jsou žluté.

Hlava lichoběžníkovitá; štítek čelní vpředu silně vyniklý s předním krajem rovným a delším než $^2/_3$ šířky čelní. Oči veliké, ale slabě klenuté; očka mírně veliká sestavená v trojúhelník rovnostranný; odlehlost zadních nepatrně menší než dvojnásobná vzdálenost od vnitřního kraje očního (30 : 16 : 32). Mozolky čelní dosti veliké, ledvinovité a vnitřnímu kraji očnímu mnohem bližší než očkám zadním. Čára M-ovitá slabě vyvinuta.

Přední šíje příčně podlouhlá, napřed stěží užší než hlava i s očima, patrně širší než týl, do zadu málo zúžena; poměr rozměrů jest 50 : 44 : 34. Přední kraj dosti silně obloukovitý přední rohy téměř pravoúhlé, zadní tupoúhlé. Rýha slemenní v předu slabá, do zadu silnější, pole střední mírně široké, za středem něco méně než osminu celé šířky zabírající, napřed silněji, vzadu méně rozšířené. Červovité mozolky nehojné, ale hrubé.

Křídla úzká, s vrcholem parabolickým. Příčky v poli krajním křídel předních četné, v zadních méně hojné, v přilehlé polovině docela scházejí. Vrcholové příčky příkrajní ve křídlech předních 2—3, v zadních 4. Odnož vřetenní má 3 větve, z nichž prvá s velmi šikmou příčkou *r-s* tvoří počátek přepážky. Přední ž. loketní vysílá ve křídlech předních 3 větve přídatné, v zadních žádnou. Políčko středové křídel zadních více než třikrát delší své stopky. Přední větev 2. ž. hřbetní ve křídlech zadních vysílá *2* větve nespojené příčkami s ostatními žilkami.

Samička má zřetelnou trojúhlou, na konci vykrojenou a do středu devátého kroužku sáhající chlopeň podplodní. Kroužek desátý jest na hřbetě uprostřed silně obloukovitě protažen,

Délka těla 11 *mm*, rozpětí 32 *mm*.

1 ♀ »Frontier Chine-Tonkin, Region de Lao-kay et Ho-Kheou«, leg. Ch. Dupont 1900. (Mus. Paříž).

11. Kamimuria similis n. sp.

Hlava svrchu za obloukovitou čarou temenní žlutohnědá, před ní sepiově hnědá, mezi očky černá; mozolky čelní a čára

M-ovitá červenohnědé. Přední šíje Van Dyckově hnědá, ostatní tělo i spodní strana světle žlutohnědé, jen střední a zadní šíje i hrdlo hnědě zabarvené. Tykadla kusům, jež mám po ruce bohužel scházejí až na prvý článek, který je černohnědý; makadla černá, nohy černohnědé, kyčle, příkyčlí, kořen stehen, kolena a konec holení žlutohnědé; štěty černohnědé, jen nejdolejší část kořene světle žlutohnědá. Křídla slabě zkalená, pole krajní a příkrajní až k přepážce světlé, ostatek pole příkrajního zakouřený. Ž. krajní, příkrajní a příčky v poli krajním žluté, ostatní hnědé a zvláště ž. vřetenní velmi nápadná.

Hlava lichoběžníkovitá, do předu silně zúžená; přední kraj štítku čelního téměř rovný a stěží delší než polovina šířky čelní. Oči veliké, mírně klenuté. Očka veliká, sestavená u ♂ v trojúhelník rovnoramenný a odlehlost zadních jest téměř dvakrát větší než vzdálenost od vnitřního kraje očního a něco větší než vzdálenost od očka předního v poměru 30 : 17 : 27. Mozolky čelní úzce kopinaté, téměř docela příčné a vnitřnímu kraji očnímu poněkud bližší než očkám zadním. Čára M-ovitá jen mírně vyvinutá. Obloukovitá čára temenní velmi patrná.

Přední šíje lichoběžníkovitá, napřed zšíři týlu, do zadu zřetelně zúžená; poměr rozměrů jest 50 : 37 : 38. Přední kraj jest široký, obloukovitý, strany rovné, rohy přední trochu ostroúhlé, zadní tupoúhlé. Rýha slemenní hluboká a široká, zvláště vzadu; pole střední prohloubené, široké, na místě nejužším šestinu celé šířky zabírající, do předu i do zadu obloukovitě rozšířené. Červovité hrbolky četné a silné.

Křídla dosti široká s vrcholem parabolickým. Příčky v poli krajním křídel předních četné, zadních méně četné, ba v dolní polovině docela scházejí. V poli příkrajním ve vrcholu 3—4 příčky. Odnož vřetenní má 3 větve, z nichž prvá spolu s příčkou *r-s* tvoří počátek anastomosy. Přední ž. loketní vysílá v křídlech předních 3, v zadních jen 1 větev přídatnou. Políčko středové křídel zadních více než třikrát delší své stopky. Přední větev druhé ž. hřbetní ve křídlech zadních vysílá 3 větve; příčky scházejí.

U samečka jest devátý oblouček břišní normální, stěží prodloužený; příslušný k němu oblouček hřbetní jest upro-

střed na místě obrysu lichoběžníkovitého poněkud vyvýšen a na zadním kraji zduřelý a jemnými osténci a delšími štětinkami posázený. Desátý oblouček hřbetní jest v čáře slemenní rozčísnut s kraji střechovitě proti sobě zdviženými a zduřelými.

Délka těla 12 *mm*, rozpětí 37 *mm*.

1. ♂ Frontière China-Tonkin, region de Laokay, et Ho-Kheou. (Mus. Paris).

Druh tento stojí velmi blízko *K. praeusta* a mohli bychom snadno oba kusy, jež mám před sebou, pokládati za různá pohlaví téhož druhu, ale tu by sameček byl mnohem větší než samička, což posud nikde u pošvatek známo není; mimo to jest u *praeusta* pole příkrajní a vrchol křídlový zřetelně hnědě zbarven rovněž tak jako ž. příkrajní, kdežto u *K. similis* jsou jmenovaná pole čirá a subcosta žlutá. Zmínky také zaslouží světlejší kraj pronota u *K. praeusta*.

Řadím sem samičku, která však ukazuje některé dosti podstatné rozdíly takže přináležitost její jest značně pochybná. Týl není tak světle zbarven, ačkoli jest zřetelně světlejší než přední část hlavy, vrchol křídel jest zřetelně zahnědlý a zadeček má poněkud temnější barvu. Očka jednoduchá sestavena jsou v trojúhelník téměř dokonale rovnostranný a odlehlost zadních má se ke vzdálenosti od vnitřního kraje očního jako 30 : 22.

Osmý oblouček břišní tvoří dlouhou, zadního kraje kroužku devátého dosahující chlopeň podplodní, která zpočátku až asi do poloviny silně a rychle se zúžuje, ale pak jest téměř rovnoběžnostranná, čtyřúhlá s rohy zaokrouhlenými. Kroužek desátý jest na hřbetě uprostřed silně okrouhle rozšířen.

Délka těla 13 *mm*, rozpětí 39 *mm*.

Chen-Si, China, leg. A. David 1875. (Mus. Paříž).

Auszug.

In der Abhandlung »Ueber die Arten der Unterfamilie Perlinae aus Japan« (Bullet. internat. del' Acad. des Sciences de Bohême, XII. 1907 S. 9,) habe ich *Kamimuria* als eine Untergattung von *Perla* Geoffr. aufgestellt, aber während

des weiteren Studiums eines ansehnlichen Materiales von Plecopteren bin ich zu der Ueberzeugung gelangt, daß es ratsamer sei, dieselbe als eine selbständige Gattung zu betrachten, da besonders die sexuellen Charaktere auffallend konstant sind und durch ebenso wenig wandelbare andere strukturelle Merkmale begleitet werden.

Der Körper zeigt im Ganzen dieselbe Form, wie unsere Arten der Gattung Perla. Kopf mäßig lang, immer mit ziemlich großen, selten nur flach gewölbten Augen, mit drei in der Regel recht großen Punktaugen, von welchen die hinteren meist bedeutend größer sind als das unpaare vordere: der gegenseitige Abstand der hinteren ist meist nur mäßig, selten bedeutend größer als die Entfernung vom Innenrande der Augen und kaum größer oder so groß wie die Entfernung vom vorderen Punktauge, so daß dieselben ein mehr oder weniger gleichseitiges Dreieck bilden. Stirnschwielen meistens groß, quer oder etwas schief gestellt, eiförmig, von dem Innenrade der Augen und den hinteren Punktaugen gleich entfernt, selten dem Innenrande deutlich näher. M-linie deutlich vortretend. Pronotum in der Regel trapezoid, vorn etwa so breit wie das Hinterhaupt, nach hinten recht stark verschmälert, wobei die Länge etwa vier Fünfteln der vorderen Breite gleich ist; Mittelfurche tief und breit nach hinten noch etwas erweitert; Mittelfeld in der Mitte oder etwas hinter derselben am schmälsten, etwa ein Achtel bis ein Zehntel der ganzen Breite daselbst einnehmend und nach beiden Seiten bogenförmig erweitert. Flügel meist breit mit parabolischer Spitze; erster Ast des *Rs* bildet mit der sehr schiefen Querader *r-s* den Anfang der Anastomose: Cu_1 gewöhnlich stark vorgebogen und im Vorderflügel mehrere Aeste entsendend. Vorderast der *M* und *2A* nicht auffallend gebogen in den Hinterflügeln und die Zelle *1M*, in denselben wenigstens dreimal, meist aber vielmals länger als ihr Stiel.

Die Hinterleibsegmente des Männchens sind bis zum neunten ohne besondere Auszeichnung; der neunte Ring ist auf der Bauchseite nur schwach vorgezogen und die Subgenitalplatte nur durch zwei schwache Längsfalten abgesondert; auf der Rückenseite ist seine Mittelpartie polsterartig

verdickt und mit kleinen Spitzen besetzt, wodurch eine Raspel entsteht, deren Hinterrand durch zwei Einschnitte in den Hinterrand des Segmentes begrenzt und bogenförmig wird. Der zehnte Ring ist auf der Rückenseite in der Mittellinie gespalten, die Ränder des Spaltes wulstartig verdickt und in zwei parallel an einander liegende, kurze walzenförmige Fortsätze verlängert. Die Subkanalklappen wie bei Perla kurz.

Die weibliche Subgenitalplatte immer nur mäßig lang oder kurz, von dreieckigem oder bogenförmigem Umrisse, aber immer in der Mitte mit einem dreieckigen oder rundlichen Kerbe. Die zehnte Rückenplatte immer mäßig dreieckig vorgezogen. Ich weise hier auf die Abbildungen in der oben genannten Abhandlung hin.)

Diese Gattung ist bis jetzt nur aus Ostasien bekannt und zwar aus Japan, dann längs der Ostufer Asiens, aus China, Tibet, Hinter-Indien, Malakka und Formosa.

Übersicht der Arten.

1. Zwischen dem Vorder- und Mittelaste der zweiten Analader eine Querader 2

— Daselbst keine Querader 4

2. Auf dem Scheitel zwischen den Punktaugen ein schwarzer Makel; in der Flügelspitze ziemlich zahlreiche Queradern.

Körper licht gelbbraun, Pronotum etwas dunkler, Vandyck-braun, Fühler gelbbraun, ihr erstes Glied etwas dunkler; Flügel gelblich grau getrübt mit nicht auffallender etwas dunklerer Nervatur; *R.* deutlich dunkler gesäumt. Punktaugen mit Abständen 30:24:27. Pronotum trapezoid, vorn schmäler als das Hinterhaupt; die Verhältnisse der Ausmaße beim ♂ 50:46:42, beim ♀ 50:40:42; das Mittelfeld etwa in der Mitte am schmälsten und daselbst etwa ein Neuntel der ganzen Breite einnehmend. Die weibliche Subgenitalplatte kurz stumpfwinklig, an der Spitze ausgeschnitten. Körperlänge des ♂ 20 mm, des ♀ 21—26 mm; Flügelspannung des ♂ 49 mm, des ♀ 66—73 mm. — Zwischen Sogon Gomba und dem Fl. Itschu an Oberlauf des Blauen Flusses, Ende VII. leg. *Kozlov* und Dorf Tscherku, Bass. des Blauen Fl. S. O. Tibet

in der Höhe 14.000 Mitte Octob. leg. *Kozlov* (Mus. St. Petersburg). amoena n. sp.

— Die Punktaugen nur innen schwarz gerandet; in der Flügelspitze höchstens nur spärliche Queradern . . 3

3. Flügel stark glänzend, etwas honiggelb gefärbt, ihre Adern nur unter der Lupe dunkler gesäumt.

Der vorigen sehr ähnlich, aber die Körperfarbe mehr rötlich oder honiggelb, Fühler nur wenig dunkler als der Kopf mit Ausnahme des 1. und 2. Gliedes die dunkelbraun sind. Die Punktaugen in ein fast gleichseitiges Dreieck gestellt und zwar so, daß der gegenseitige Abstand der hinteren beim ♂ deutlich, beim ♀ kaum größer ist als ihre Entfernung vom Innenrande der Augen. Pronotum scheint etwas breiter zu sein (50:41:38). Körperlänge des ♂ 16—19 mm, des ♀ 20—25 mm, Flügelsp. des ♂ 50—52 mm, des ♀ 58—60 mm. — Ssi Tschuan, Tatsienlu 2., 10., 20., 22., 23. VI. und 18. VII. 93. leg. *Potanin* (Mus. St. Petersburg). 1 ♂ und 1 ♀ Moupin, leg. *A. David* 1870 (Mus. Paris).

fulvescens n. sp.

— Flügel nur matt glänzend, deutlich grau getrübt und schon dem bloßen Auge der Adern entlang dunkler.

Körper robuster als bei beiden vorigen Arten, ockergelb, Pronotum Vandyck-braun, Meso- und Metanotum glänzend kastanienbraun; Fühler dunkelbraun, an der Wurzel schwarzbraun, Schwanzborsten dunkelbraun. Pronotum 50:36:37 und das Mittelfeld nimmt etwa in der Mitte kaum etwas mehr als den elften Teil der ganzen Breite daselbst ein. Stellung der Punktaugen wie bei amoena. Körperlänge des ♀ 20—22 mm, Flügelspannung 50—54 mm. —Ich habe nur Weibchen gesehen. 1 ♀ zwischen Sogon Gomba und dem Fl. Itschu, Oberlauf des Blauen Flusses, 2 ♀ Darindo, an dem Oberlaufe des Blauen Flusses in der ersten Hälfte August 1900 und 1 ♀ Im Süd. Alaschan, Gobi in der zweiten Hälfte Septembers an allen drei Lokalitäten gesammelt von *Kozlov* und im Mus. St. Petersburg verwahrt. —

latior n. sp.

4. Beine gelb, höchstens die Schenkel nach der Spitze zu etwas dunkler, oder mit einem schwarzen Saume an dem Knierande 5

— Beine zweifarbig 8

5. *C* und *Sc* in den Vorderflügeln gelb, auffallend lichter als die braunen übrigen Adern; auch Fühler braun, auffallend dunkler als der Kopf (Siehe: Über die Arten d. Unterf. Perlinae aus Japan S. 10.)

quadrata Klp.

— *C* und *Sc* in den Vorderflügeln sind nicht auffallend lichter als die übrigen Adern, im Gegenteil erscheint *R* an der Wurzel manchmal lichter 6

6. Kopf gelbbraun, nur die Punktaugen an ihrer Innenseite schwarzbraun gesäumt; Flügel breit mit scharf parabolischer Spitze, in welcher spärliche Queradern vorkommen.

Körper gelbbraun, nur das Pronotum etwas dunkler; Flügel nur in der costalen Region deutlicher bräunlich getrübt; die untere Hälfte des *R* gelb, lichter als die übrige Nervatur des Vorderflügels. Abstände der Punktaugen 30:27:26; die hinteren Punktaugen viel größer als das vordere. Stirnschwielen groß, eiförmig, wenig nach vorn geschoben und von den hinteren Punktaugen gleich wie vom Innenrande der Augen entfernt. Pronotum stark nach hinten verschmälert (50:36:33). Das Mittelfeld in der Mitte etwa ein Zehntel der ganzen Breite einnehmend. Die weibliche Subgenitalplatte fast halbkreisförmig, an der Wurzel etwa die Hälfte der Breite des I. Ringes einnehmend, an der Spitze tief und schmal ausgeschnitten. Körperl. 17 *mm*, Flügelspannung. 56 *mm*. — 1 ♀ aus der Mittleren China leg. *Scherzer* 1892. (K. k. Hofmuseum). chinensis n. sp.

— Kopf ockergelb mit schwarzem Makel zwischen den Punktaugen oder mit schwarzer Zeichnung . . . 7.

7. Zwischen den Punktaugen ein schwarzer, vorn nach beiden Seiten erweiterter Fleck; Flügel schmal, an der Spitze abgerundet; Flügelspannung des ♂ 38—41 mm.

Körper samt allen Gliedmaßen gelbbraun, Flügel, besonders die vorderen gelblich getrübt, mit gleichmäßiger gelber Nervatur. Punktaugen nur mäßig groß, die hinteren etwas

größer, ihre Abstände 30:23:28. Pronotum trapezoid, bedeutend länger als bei K. chinensis (50 : 40 : 43). Das Mittelfeld im zweiten Dritel am schmälsten, hier ein Zehntel der ganzen Breite einnehmend, bogenförmig erweitert. Die polsterförmige Raspel des 9. Dorsalringes nimmt nur die hintere Hälfte der Länge des Segmentes ein und ist infolge von zwei Einschnitten hinten rundlich umschrieben. Körperlänge 13—15 mm, Flügelsp. 38—41 mm. — 1 ♂ China, leg. *Dr. Sjantsky* (Mus. St. Petersburg), und 1 ♂ Nord Pekin, leg. *A. David* 1865 (Mus. Paris. . . . . . coarctata n. sp.

— Kopf auf dem Scheitel zwischen den Punktaugen und auf dem Hinterhaupte ockergelb mit einem schwarzbraunen Ringe, welcher über die hinteren Punktaugen die Stirnschwielen und die Mitte des Kopfschildes sich zieht und von diesen Teilen und von der M-Linie, welche licht sind, unterbrochen wird. Flügelspannung des ♂ 22 cm.

Vorderkörper dunkler gelbbraun, Hinterleib lichtgelb Vorderrand und die umgeschlagenen Seitenränder des Pronotums fast schwarz; Flügel schwach graulich getrübt, die vorderen mit dunklerer, die hinteren mit lichter gelber Nervatur. Punktaugen in ein gleichseitiges Dreieck gestellt, die hinteren auffallend groß, viel größer als das vordere (30: 24:30). Das Verhältnis der vorderen Breite des Pronotums zu seiner Länge 50:41. Das Mittelfeld in der Mitte am schmälsten, ein Zehntel der ganzen Breite einnehmend. Flügel nach der paraboliche Spitze zu stark erweitert; Cu_1 stark vorgebogen. Die polsterförmige Raspel des 9. Ringes kurz, mit bogenförmigem Hinterrande. Körperlänge 13 mm. — 1 ♂ Kelanton, Ost-Malakka (Mus. Hamburg)

kelantonica n. sp.

8. Beine schwarzbraun, nur die Schienen größtenteils gelb; Flügel bräunlich, aber die Adern alle gelb; die weibliche Subgenitalplatte kurz . . . . tibialis Pict.

— Der proximale Teil der Beine gelb, von der Mitte oder von Ende der Schenkel ist die Farbe dunkelbraun bis schwarzbraun . . . . 9.

9. Pronotum licht, manchmal mit dunkler Zeichnung . . . . 10.

— Pronotum schwarzbraun, öfters mit lichter Zeichnung . . . . 11.

10. Flügel hyalin, stark irisierend.

Körper ockergelb, Meso- und Metanotum grünlich braun, Fühler schwarzbraun mit ockergelbem Wurzelgliede; Hüften, Trochanteren und Schenkel bis auf den Knierand, welcher samt dem übrigen Teile der Beine braun ist, ockergelb; Schwanzborsten ockergelb. Punktaugen am Innenrande schwarz gesäumt. Hintere Punktaugen viel größer als die vorderen; Abstände 30:22:27. Flügel breit mit parabolischer Spitze. Körperlänge etwa 16 mm, Flügelspannung 51 mm—1 ♂ Cachin Hills, leg. *H. L. Stanton* (Mus. London).

atricornis n. sp.

— Flügel deutlich angeraucht mit gelbem Vorderrande.

Körper licht honiggelb, die Mitte des Kopfschildes und ein viereckiger Fleck zwischen den Stirnschwielen und dem vorderen Punktauge schwarz; auf dem Pronotum ist der Vorderrand bis über die Vorderfurche, das Mittelfeld und die umgebogenen Seiten schwarzbraun. Fühler schwarzbraun, an der Wurzel gelb; Taster schwarzbraun; Beine bis zur Mitte oder zweitem Drittel der Schenkel gelb, sonst schwarzbraun; Schwanzborsten gelb. Nervatur dunkelbraun, nur *C*, *Sc* und die costalen Queradern gelb. Punktaugen in ein gleichseitiges Dreieck gestellt, die hinteren größer (30:25:31). Pronotum sechseckig, vorne nicht so breit wie das Hinterhaupt, anfangs gleichmäßig breit, etwas hinter der Mitte nach hinten stark verschmälert, so daß die Seiten im stumpfen Winkel gebrochen erscheinen (50 : 33 : 40); Mittelfeld in der Mitte am schmälsten, etwa ein Zehntel der ganzen Breite daselbst einnehmend. Flügel schmal mit fast elliptischer Spitze; Cu_1 im Vorderflügel mit 2, im Hinterflügel mit 1—2 Aesten. Körperl. 10 mm, Flügelsp. 21 mm. — 1 ♂ Kosempo, Formosa, X. 1909 und 1 ♀ Fuhosho, Formosa, III. 1909, beide leg. *H. Sauter* (Deut. Ent. Mus.) . . . Schenklingi n. sp.

11. Pronotum schwarzbraun, ringsum gelb gesäumt.

Kopf oben und unten dunkel sepiabraun, der Körper sonst gelb. Erstes Fühlerglied fast schwarz, die Geißel dunkelbraun, Beine schwarz, die Wurzel derselben bis zur Mitte der

Schenkel gelb; Schwanzborsten dunkel sepiabraun, bis auf die gelbe äußerste Wurzel. Vorderflügel sehr schwach, an der Anastomose deutlicher getrübt, die Hinterflügel wasserklar, die äußere Hälfte der Flügelspitze bei beiden Paaren stark angeraucht; Ader stark dunkelbraun, nur *C*, *Sc* und alle Queradern im Costalfelde und die meisten im Subcostalfelde gelb. Punktaugen mäßig groß, die hinteren wenig größer, die Abstände 30:22:28. Flügel schmal mit parabolischer Spitze. Beim ♀ ist der 8. Ventralring in der Mitte in eine zungenförmige, etwa ein Drittel der Breite des Ringes einnehmende und an der Spitze dreieckig, stumpfwinklig ausgeschnittene Subgenitalplatte vorgezogen. Körperlän. 16mm Flügelsp. 49 mm. — 1 ♀ Tonkin Bac Kan, Song Kao, leg. *A. Bertrand* 16. Sept. 1903 (Mus. Paris) . circumscripta n. sp.

— Pronotum schwarzbraun, höchstens nur am Vorderrande lichter . . . . 12.

12. Das Subcostalfeld und die Flügelspitze deutlich angeraucht; *Sc* braun.

Kopf und Pronotum Van Dyck-braun, Vorderrand des Pronotums lichter; der übrige Körper gelb, nur Meso- und Metanotum in der Mitte bräunlich. Beine schwarzbraun, nur ihre Wurzel bis zum ersten Drittel der Schenkel gelb. Flügel bis auf das Subcostalfeld und die Spitze hyalin. Nervatur braun, nur *C* und costale Queradern gelb. Augen groß, aber wenig gewölbt; Punktaugen nur mäßig groß, fast gleich. Der gegenseitige Abstand der hinteren viel größer als die Entfernung vom Innenrande der Augen, aber etwas kleiner als die Entfernung von dem vorderen Punktauge (30:16:32). Stirnschwielen dem Innenrande der Augen näher gelegen als dem hinteren Punktauge. Pronotum schwach trapezoid (50:44:34). Mittelfeld hinter der Mitte etwa ein Achtel der ganzen Breite einnehmend. Die weibliche Subgenitalplatte ähnlich wie bei der vorigen Art, aber stärker verschmälert und demnach mehr dreieckig. Körperl. 11 mm, Flügelsp. 21 mm. — 1 ♀ Frontière Chine-Tonkin, Region de Laokay et Ho-Kheou, leg. *Ch. Dupont* 1900 (Mus. Paris)

praeusta n. sp.

Das Subcostelfeld hyalin, die Flügelspitze nur schwach angeraucht und *Sc* gelb.

Kopf hinter der Scheitellinie gelbbraun, vor derselben sepiabraun, zwischen den Punktaugen schwarz: die Stirnschwielen und M-Linie, Pronotum Van Dyck-braun, der übrige Körper samt der Unterseite gelbbraun. Beine schwarzbraun. Hüften, Schenkelringe, die Wurzel der Schenkel, Knie und die Spitze der Schienen licht gelbbraun. Flügel schwach getrübt, *C*, *Sc* und die Queradern im Costalfelde gelb, die übrigen Adern braun, besonders *R* sehr auffallend. Die hinteren Punktaugen groß, viel größer als das vordere; ihre Abstände 30:17:27. Stirnschwielen schmal, quer dem Innenrande der Augen deutlich näher als dem hinteren Punktauge. Pronotum trapezoid (50:37:38), das Mittelfeld, hinter der Mitte etwa ein Sechstel der ganzen Breite einnehmend. Flügel mäßig breit mit parabolischer Spitze: Cu_1 im Vorderflügel mit 3, im Hinterflügel mit 1 Aste. Körperlänge 12 mm, Flügelsp. 37 mm. — 1 ♂ Frontière de Chine-Tonkin, Region de Laokay et Ho-Kheou (Mus. Paris) . similis n. sp.

Přástevník jestřábníkový. Coscinia striata L. (Cosc. grammic L., palladida Foucr., Emydia variegata L.)

Jar. Šípek, c. k. pošt. assistent.

S příkladným, abych tak řekl, konservatismem lpí na své »rodné půdě« přástevník jestřábníkový. Šestý rok vždy mezi 10.—15. červencem chytám tohoto malého, ale úhledného přástevníčka, jen a jedině na nepatrném travnatém svahu u Hutě, asi tři čtvrtě hodiny od Příbramě. Křížem krážem každoročně proběhám daleko široko příbramské okolí a přece nikde nepodařilo se mi zjistiti dosud jediný exemplář mimo jmenované naleziště.

Poprvé sbíral jsem Coscinie na Greifensteině u Vídně, v roce 1901 na Hradišti u Volyně a o něco později na Vodolence u Sušice. Na Strakonicku, Přešticku a Klatovsku, kde po více než jedno desetiletí pilně sbírám materiál pro své sbírky, nepodařilo se mně nikdy zjistiti jejich existenci, ač na jmenovaných místech vyskytoval se vždy dosti hojně a letos

zvláště na poměrně nevelikě ploše několika čtverečných metrů objevil se v nadzmíněné době nadmíru četně.

V září líhnou se z vajíček, jež samička prstýnkovitě nakladla na stéblo, pravidelně na krček klásku živné traviny, černé, chlupaté housenky po stranách bílé, s jasným pomorančovým pruhem hřbetním a hvězdovitě chlupatými bradavkami. V mládí žijí ve společném hnízdě v 15—20ti členné rodině, na podzim rozlézají se každá za svým vlastním cílem. Jsou polyphagní, nejraději však vyhledávají traviny, hlavně lipnici a medyněk (Poa et Holcus) a záhy z jara v dubnu již vylézají na vrcholky suchých klásků a hlavně k večeru spatřujeme je hojně a čile pobíhající. Přezimují a ačkoliv jeví neobyčejnou žravost, přece rostou velmi pomalu a zakuklují se teprve v polovici května na zemi v rudohnědou nehybnou kuklu v lehkém bělošedém zámotku. V červenci rok co rok mezi 10.—15. červencem líhnou se jakoby na povel tito malí přástevníčkové. Přes den usedají na klásky travin a jen samečkové jsou poněkud neklidní a snadno se plaší. Vypuzeni daleko neodlétají a hnedle zase usadí se na některém z okolních stébel. Se západem slunce nastává šum a rej. Samečkové donchuanisticky usilují o přízeň své vyvolené a po dosažené náklonnosti oddávají se v brzku svatebnímu veselí . . .

Celkem trvá tento existenční boj asi 14 dní a po Cosciniích ani památky, toliko stearinově bílá vajíčka — plod pro příští generace na usýchající trávě prozrazuje rodiště, působiště i pohřebiště těchto zatvrzelých konservativců . . . Hampson řadí Coscinie do podčeledě malých přástevníků (Micraretiinae), jež celým svým zevnějškem podobají se příbuzným lišejníkovcům (Lithosiinae), a také stejně v klidu skládají svá křídla. Zadní v jemných záhybech vějířovitě složená, ukryta jsou pod přední úzká křídla těsně k tělu přiléhající, tak že Coscinie v klidu podobají se malým proužkům slámy rozházené po kláscích žloutnoucích travin . . . Věru mateřsky postarala se všedobrá příroda o tyto malé tvory, přizpůsobila jejich úbor dovedně k tomu kousku země, na kterém generace za generací dosti bezúhonně se množí, chrání před různými nepřáteli-zhoubci, a při jejich zarputilém konservatismu zajisté nemálo účelně. Přástevník jestřábníkový jest jediný zástupce rodu Coscinia v naší české fauně a ačkoliv místy

dosti hojně se vyskytuje, přece jsou daleko široko celé kraje, ve kterých úplně schází a proto dosti vzácný a hledaný.

Nejčastější odchylky, které vyskytují se mezi druhem u nás v Čechách jsou ab. pallida Btlr., intermedia Spul. a melanoptera Brhm.

1. ab. pallida Btlr. Přední křídla samiček bělavá. Stopy černých podélných čar úplně mizí.

2. ab. intermedia Spul. Pomorančová barva hlavně zadních křídel tmavší a lem zasahá až do středu k srpovité skvrně. Jest to přechodné stadium ku

3. ab. melanoptera Brhm. Zadní křídla jsou úplně černá.

V Pyrenejích vyskytuje se:

4. ab. xanthoptera Oberthür. Přední křídla krásně okrově žlutá bez veškeré konfigurace. Jest to západní odchylka, upomínající na naši ab. pallida Btlr.

5. ab. bipunctata Stdgr. Pruhy předních křídel redukují až na dvě černé diskoidální skvrny.

6. ab. funerea Eversm. Jsou jižní a východní černohnědé odrůdy.

Zajímavo jest, a to jest také motiv, který mne přinutil k tomuto článku o Cosciniích, že v příbramském lovišti převládá u samiček ab. pallida Btlr. s bělavými křídly, tak že normální typ poněkud samečka bledší a setřený po všechna léta vyskytuje se naopak vzácně.

Ab. melanoptera ulovil jsem dosud jen jediný exemplář.

Příbram, 29. srpna 1912.

Příspěvek k znalosti bourovce Epicnaptera ilicifolia L.

Sděluje stav. rada J. Srdínko.

Tento motýl počítán bývá, ač ne plným právem, ke vzácným druhům. Pátráme-li po příčině, můžeme ji spatřovati jednak v tom, že v některých krajinách buď zcela schází, nebo jen na málo místech si libuje — je místní — jednak, a to asi po přednosti, že někteří sběratelé nevědí, jak se housenka hledati má.

Nalézti již motýle v přírodě nepřihodí se nám tak snadno; snad řadí se k oněm, jež — denního světla se štítíce — vyhledávají k pobytu dennímu temné úkryty, v nichž jen zřídka a to náhodou bývají dopadeni; aspoň se nám dodnes nepoštěstilo setřásti na stanovištích, kde h. ilicifolie druhdy byla dosti hojná, motýle samého.

Samozřejmo, že v podobných případech sběrateli nezbývá, než pátrati po h. a tu jest mu především znáti její života zvyklosti; znalost ta stává se tím naléhavější, že na ní nezřídka i zdar odchovu závislý bývá. Tedy, jak řečeno, dlužno začasto píditi se po h., ale jen j a k, k d y a k d e? Dovede-li sběratel k těmto třem otázkám správně odpověděti, pak mu nebude mnohý skutečně vzácný druh a tím méně i E. ilicifolia vzácnou, žije-li vůbec v jeho lovišti. Jen že v častých případech nebývá mu snadnou věcí dáti kladnou odpověď, ježto se obyčejně nedočetl žádoucího poučení v té příčině; jen povšechnými údaji, jako »h. žije v tu a tu dobu na té které rostlině« věru pramálo je řečeno, aby ji bezpečně mohl nalézti.

Co tu pohříchu marné a druhdy i namahavé práce bylo sběrateli vykonati a drahého času promarniti, než pouhou náhodou na pravou stopu byl přiveden! Opravdu, že ten sběratel za šťastna pokládati se má, jemuž dopřáno těžiti ze znalostí již zkušeného kollegy; však žel, že u sběratelů vůbec chvályhodná vlastnost »sdílnost« nebývá právě silnou stránkou povahy, nýbrž spíše ustupuje (ať právem či neprávem) v častých případech, řekněme — tajemnůstkářství, jak třeba čtoucí z vlastní zkušenosti nejednou sám již poznal. Zbývá mu tedy začasto jediné útočiště — k svépomoci, t. j. vlastním přičiněním dopracovati se, čeho třeba k cílevědomému hledání. Doklad toho spatřujeme i na E. ilicifolii. Je sice pravda, jak se dočítáme, že h. její žije — mimo jiné — též na vrbách (na jívě) a těmto blízce příbuzných topolech (vlastně osikách), však nikoli na vysokých stromovitých, z nichž by se jen pomocí klepače setřásti dala, nýbrž výhradně jen na nízkých, křovinatých osikách; rovněž bychom ji marně hledali v hustých a kmenovitých porostlinách lesních, ana si oblibuje mýtiny a mladé kultury, v nichž kře osik porůznu stojí a tato zpravidla jen pořídku se vyskytuje na bujících a hustších

keřích, za to spíše na nízkých, osamotě rostoucích a nuzných keříčkách. Z takových ji — ovšem malou — může sběratel již v druhé půli měsíce května do deštníku setřásti, bylo-li počasí na jaře příznivo.

Má totiž ilicifolia, tak jako její blízké příbuzenstvo, v obyčeji, že za mladosti žije jen na tenkých větvičkách, povyrostši však a svléknuvši se po třetí, vyhledává k svému odpočinku již silnějších větví, až posléze svléknuvši se naposled (po čtvrté), uchyluje se skoro zpravidla až dolů na kmínek a sedává tu téměř při samé zemi.

Když h. k tomuto stupni dospěly, což za příznivé pohody bývá u nás na konci června a v prvé polovici července — nejlépe jest na příhodných stanovištích je hledati a nejsnáze je pouhým okem i nalézti, any — jak podotčeno — zcela na jevo sedávají a svým dosti svítivým zbarvením cvičenému oku sběratelovu hrubě ani ujíti nemohou.

Chov, třeba od vajíčka, neukládá pěstiteli dlouho trvajících starostí, ba ani zvláštní péče, má-li jen po ruce osiku nebo vrbu, aby mohl denně čerstvou potravu h. dávati, a že oboje toto krmivo příliš brzy zvadne, má se do láhvičky s vodou klásti a chov sám ve skleněných nádobách o širokém hrdle předsevzíti, ježto v nich poměrně nejdéle svěžím dá se uchovati. I na tom nemálo záleží, může-li si pěstitel vybrati ty druhy vrby a osiky, které přece poněkud déle svěžími zůstávají. Mezi vrbami jsou to, jak zkušenějšímu dobře známo, některé druhy prutin košařských (viminalis) s drobnějšími a užšími listy, kdežto u osiky naopak radno bráti větvičky nikoli z keřů, leč ze stromů, majících na dlouhých řapících listy velké, tlusté a kožovitě tuhé; z topolu pak — topol černý, pravý (genuina).

Nebude snad zbytečno připomenouti méně zkušenému, že dobře učiní, zvlášť chová-li větší počet ilicifolií pospolitě, když mimo dřevitou vlnu ke krmné rostlině postaví několik kusů silnějších prutů, na něž h. dle rozeného zvyku rády usedají, a aniž by je z jejich klidu vyrušoval, pruty k obnovenému, čerstvému krmivu opět přikloní.

Jako Lasiocampy vůbec, páří se i naše E. ilicifolia dosti lehko v zajetí; ne tak snadno však, opakuje-li se chov po více po sobě jdoucích generací. Neúprosně hlásí se pak přírody

zákon k svému právu — křížení s jedinci jiného původu z přírody samé, aby potomstvo nechřadlo a jeho životní mohutnost se opět osvěžila.

Doma děje se proměna v motýle zpravidla za dne — odpůldne — a v přírodě, bylo-li počasí jarní příznivo — bezpochyby již v půli dubna.

Samička nesnáší vajíček ihned ten večer po výkonu pohlavním, nýbrž teprv po několik následujících večerů, polétujíc při tom od místa k místu, tedy jednotlivě je kladouc; na počet jich bývá as 100 i nad to; jsou tvaru elliptičného a na základní bílé půdě nepravidelně zdobeny páskou tmavohnědou na obou protilehlých, podélných stranách.

Doba embryonálního vývoje řídí se u velké míře teplotou a vlhkostí vzduchu; za poměrů normálních v pokoji opouští housenečka slupku zárodeční přibližně po 20 dnech, co vajíčka nakladena byla. Zajisté dosti dlouhá to doba zárodečního rozvoje, srovnáme-li ji s dobou žití larvového. Je-li o ni pečlivě dbáno, housenka nemálo pospíší si u vzrůstu, svlékajíc se každým týdnem, takže poslední 4. svlékání se děje asi 26. den po vylíhnutí housenky a po té v době dalších as 10 dnů k úplné vyspělosti dorůstá a k zakuklení se má; tak můžeme housenčí věk ilicifolie počítati jen asi na 5 neděl a celkovou dobu vývoje od vajíčka až k zakuklení přibližně pouze na 8 neděl.

Netřeba zajisté ani podotýkati, že ne všechny h. téhož pokolení stejně rychle dorůstají, jen větší jich počet, a že zvlášť na svobodě — v přírodě — pro rušivé účinky atmosferické druhdy nemalé zpozdění v rozvoji může nastati. Z vajíčka právě vylíhlá housenečka je všechna jednotvárně černá; po 1. svlékání v zářezech segmentů žlutě kroužkovaná, neměníc tento vzhled ani po 2. svlékání a teprv po 3., jsouc as zpola vyrostlá, nabývá známého celkového vzezření dospělé h. s delšími chloupky v bocích u průduchů.

Jak víme, nejsou nijak vzácny exempláře odchylně od typů zbarvené, druhdy i do té míry, že by začátečník v také barevné odrůdě dočista ani h. E. ilicifolie nikdy netušil.

Vyrostlá h. je na zdání váhavá a líná, a není bez zajímavosti pozorovati ji, kterak se snaží posuňky nepřítele odpuditi. Pozpod táhne se uprostřed po vší délce široký pruh černý,

jen žlutými zářezy přerušený a po stranách bíle lemovaný, rozšiřující se na segmentech.

Tuto sytě a křiklavě zbarvenou spodní stranu pitvorně na pastvách obrací h. proti rušiteli svého klidu, zvednuvši přední půli těla vzhůru stočenou do oblouku — přes hřbet. Nikoli bez důvodné příčiny označili jsme h. jako na zdání — línou; takou jeví se nám skutečně za bílého dne, avšak zcela jinou bude za šera a za noci; tehdy vyznačovati se bude asi čilostí tulačky, soudíme-li dle toho, že ji najdeme dnes na keříku daleko v okruhu o samotě stojícím, na němž bychom ji ve dnech právě prošlých ani nebyli mohli přehlédnouti; sem tudíž na svých pozdních potulkách zablouditi musila. Ostatně toto stěhování s rostliny na rostlinu není obyčejem osoblivým jen naší ilicifolii; nezřídka setkáváme se s tímto zjevem i u více jiných druhů.

Škůdcové cizopasní asi jen zřídka strojí úklady h., usuzujeme-li dle toho, že jsme během doby dosti motýlů vypěstovali z h. v přírodě nasbíraných, ale dosud nějakého larvomorného škůdce z řádů dvou- a blánokřídlého hmyzu nepoznali; pravda, že za to třeba jen i holé náhodě děkovati.

Často zakuklí se h. v zajetí mezi dvěma listy v zámotku více méně běložlutém, pevném a kukla sama obalena jest — jak známo — hojně špinavě bílým práškem, jako u příbuzných druhů: E. tremulifolie, G. populifolie, quercifolie a j. Lze nám pravděpodobně se domnívati, že i na svobodě zakuklení se děje mezi listy bez připředení jejich řapíků k větvičce, a že při opadávání listí kukla, spadnuvši na zemi, na ní přezimuje. Že zmíněný prášek, jenž černohnědou kuklu obaluje, není bez významu pro vývoj, nelze pochybovati; nebudeme asi dalecí od pravdy, myslíme-li, že to prostředek ochranný, zabraňující přílišné vlhkosti, již kukla dobře nesnáší.

Dodatkem jest ještě připomenouti, že se nám dosud nepřihodilo, zastati h. ilicifolie blíže Prahy na jiné výživné rostlině než na osice, jakkoli na lokalitách, kde se vyskytuje tu a tam i jíva a borůvčí roste, jimiž h. v zajetí nepohrdá a jež na předním místě za její krmné rostliny se vydávají.

Pokus osaditi ilicifolii na Petříně, aby tu zdomácněla,

nadobro selhal, snad z té příčiny, že h. nesvědčí prudký střik vody z hadic při častém někdy kropení v těchto sadech.

O zeměpisném rozšíření našeho bourovce u nás nelze nám sděliti mnoho dat; mimo malý okršlek: Všenory, Dobřichovice, Řevnice, Skalka a Karlík nikde jinde jsme v Čechách ilicifolii nenašli, ačkoli jsme o to se snažili na rozličných, vzdálenějších od Prahy končinách naší vlasti a to v pravou dobu a na lokalitách příhodných i slibných.

V díle »Motýlové a housenky střední Evropy« jmenovány jsou též Sojovice — blíže Brandýsa n. L. — kde † Jouklem nalezena byla h. sedící na kmínku břízy, kterouž však odmítá. Najdeme-li ji za dne na některé rostlině, nesmíme hned tuto považovati za její živnou rostlinu: zvolila si ji po svých nočních potulkách jen maně a dočasně jako místo odpočinku denního.

O výskytu několika vzácnějších druhů coleopter v okolí pražském.

Blattný Vladimír, stud.

Dovoluji si uvésti několik zajímavějších specií z bližšího i širšího okolí pražského:

Myrmedonia similis *Märkel.* Homole. 28. dubna 1912 pod kamenem.

Tachinus rufipennis *Gyll.* Z listí na Závisti 17. břez. 1912 Gerhardt doporučuje jej chytati v mechu položeném na vytékající šťávě z navrtaných bříz.

Tachyporus transversalis *Grav.* Čelakovice. 3. dubna 1911 proset z náplavu.

Neuraphes Sparshalli *Denny.* Homole. Z olšového listí 24. břez. 1912. (Det. p. Dr. Lokay).

Rhagonycha nigriceps *Waltl.* Karlické údolí. 20. května 1911 jedinec sesmýkán.

Elater Megerlei *Lac.* Stromovka. 8. prosince 1910. Proset z listí. (Det. p. v. št. lékař Dr. Pečírka.)

Grammoptera humeralis *Schal.* Chuchle. 25. května 1912.

Ceutorrhynchidius Barnevillei *Grav.* Chuchle. 4. června 1911, Závisť 25. června 1911.

Ceutorrhynchus Möbleri *Thoms.* Stromovka 14. května 1911, Radotín 21. května 1911. Smýkáni.

Tychius tibialis *Boh.* Krč 25. května 1911. Jediný kus jsem sesmýkal.

Příspěvek k poznání hálek dolnorakouských.

Dr. E. Baudyš.

Při své cestě do Vídně vyjel jsem si 18. září letošního roku do Badenu a Traiskirchenu, kde jsem sebral něco cecidií, z nichž *Eriophyidae* (sp.?, viz: *C. Houard:* Les Zoocécidies des Plantes d'Europe, I. d., str. 145, S. 59) na Salix vitellina L. jest nové a cecidie na Matricaria inodora L. dosud nepopsaná.

Agropyrum repens R. B.

Isosoma graminicola *Gir.* pl. lod.[1]): Traiskirchen.

Salix vitellina L.

Eriophyidae (sp.?) pl. l. = čís. S. 59, str. 145 v díle Honardově: Park dělostřelecké kadetní školy v Traiskirchen (nové)!

Pontania proxima (*Lep.*) pl. l.: Traiskirchen!

Salix incana Schrank.

Pontania pedunculi *Hart.* pl. l.: Traiskirchen!

Populus italica Moench.

Pemphigus spirotheca *Pass.* pl. l.: Baden!

Quercus pedunculata Ehrh.

Neuroterus quercus-baccarum (*L.*) pl. l.: Traiskirchen!

---

pl. = pleurocecidie, ac. = acrocecidie, lod.: = lodyha, l. = list, kv. = květ, pup. = pupen.

Urtica dioica L.

Dasyneura urticae *Perr.* pl. l.: Traiskirchen a Baden!

Schizotheca patula Čel.

Aphis atriplicis *L.* pl. l.: Traiskirchen!

Chenopodium album L.

Aphis atriplicis *L.* pl. l.: Traiskirchen a Baden!

Raphanus raphanistrum L.

Dasyneura raphanistri *Kieff.* ac. kr.: Traiskirchen!

Astragalus onobrychis L.

Dasyneura [onobrychidis *Bremi*]?: Traiskirchen.

Medicago falcata L.

Dasyneura ignorata *Wachtl.* ac. pup.: Traiskirchen!

Rosa canina L.

Dasyneura rosarum *Har. pl. l.:* Traiskirchen!
Rhodites rosae *L.* pl. l. a ac. pup.: Traiskirchen!
Rhodites spinosissimae *Gir.* pl. l.: Traiskirchen!

Ribes rubrum L.

Myzus ribis *L.* pl. l.: Baden!

Pimpinella saxifraga L.

Schizomyia pimpinellae *Fr. Löw.* ac. plodu Traiskirchen!

Sambucus nigra L.

Epitrimerus trilobus (*Nal.*) pl. l.: Traiskirchen!

Sonchus laevis Alb.

Cystiphora sonchi (*Fr. Löw*) pl. l.: Traiskirchen!

Achillea millefolium L.

Rhopalomyia millefolii *H. Loew.* ac. pup.: Traiskirchen a Baden!

Matricaria inodora L.

Tripetidae (sp.?) ac. hlávky: Traiskirchen (18. IX. 1912)!
Květy napadené jsou menší normálních. Lůžko úborové jest širší, uvnitř jeho jest barva špinavě bílá obsah lůžka vyžírající. Jest to larva některé mouchy z čeledi Trypetidae, jak pan inspektor *Ant. Wimmer* mi ochotně určil, začež mu srdečně děkuji. Bude to asi Trypeta stellata neb Urophora stigma, které na příbuzném rodu (rmenu) Anthemis acrocecidium lůžka působí.

Artemisia vulgaris L.

Cryptosiphum artemisiae *Pass.* pl. l. a ac. lod.: Triskirchen a Baden!

Centaurea scabiosa L.

Löwiola centaureae *F. Löw.* pl. l.: Traiskirchen!

Carduus acanthoides L.

Urophora solstitialis *L.* ac. hlávky: Baden!
Lůžko úboru má býti naduřelé, vejčité, tvrdostěnné s větším počtem larvových komůrek. V našem případě však byla nalezena larva v úborku vzniklém proliferací úboru (na lůžku vytvořily se totiž místo květů nové stopkaté úborky), tak že úborek obsahuje pouze jednu komůrku larvovou.

Resumé.

Bei meinem Ausflug nach Wien fand ich auf Salix vitellina L. eine Galle von Eriophyidae (sp.?) (Houard S. 59) verursacht, die in »Les Zoocécidies des Plantes d' Europe ert.« von C. Houard noch nicht angeführt ist.

In Traiskirchen bei Wien fand ich in den Köpfchen von Matricaria inodora L. eine Larve, die zu Trypetidae gehört. Der Fruchtboden ist etwas breiter. Es ist ein Acrocecidium des Köpfchens.

Chlorops strigula Fbr. na pýru.

Dr. E. Baudyš.

Počátkem března letošního roku pozoroval jsem v Havlíčkových sadech na Král. Vinohradech, že většina lodyh

pýru plazivého (Agropyrum repens) jest velice zkrácená, poněkud cibulovitě naduřelá, s čepelemi listovými velice krátkými a trochu širšími listů normálních. (Viz obr. 1.) Považoval jsem zpočátku tuto abnormitu za cecidii vyvolanou některým druhem rodu Isosoma, jak *Ross*[1]) uvádí. Sebral jsem větší množství materiálu; a abych mohl zjistiti hmyz, zasadil jsem několik rostlinek do květináče, postavil na skleněnou desku a přikryl zvonem, ostatní materiál dal jsem do krabice. Pod zvonem (od 12. III. do 23. IV.) vylíhla se jediná moucha a sice Chlorops nasuta *Schrnk.*;[2]) kdežto v krabici na počátku května vylíhlo se šest mušek, ku podivu však, Chlorops strigula *Fabr.*

Chlorops strigula Fabr. znetvořuje pýr tak, jako Chl. taeniopus Meig. obilniny — hlavně pšenici, neb Chl. cingulata Meig. Brachypodium silvaticum. O znetvořenině vyvolané Chl. strigula na žitě zmiňuje se *Frank A. B.* (Die Krankheiten der Pflanzen 1906, III. d.), neboť praví: »Larvy žijí v dubnu v pochvách listových žita nad krčkem kořene, čímž stéblo tloustne, listy jsou širší, rostliny jsou robustní, po zději larva vyléza ve stéble výše, stéblo schne, láme se, larva se zde zakukluje a počátkem července vylézají mouchy.« V našem případě shoduje se pozorování naše s Frankovým pouze v tom, že žije larva v pochvách listových nad krčkem kořene; neleze však ve stéble výše, nýbrž zakukluje se, jak průřez hálkou podává (viz obr. 2.) a koncem dubna a počátkem května líhne se již hmyz (což jest první generace). Znetvořenina však zůstala až do vývoje hmyzu zelená a teprv potom zaschla. Tedy o nějakém poklesání stébel a zasýchání jich nelze v našem případě jednati, neboť nebylo zjištěno ani na znetvořeninách vyvolaných generací druhou.

Cecidie způsobené na pýru generací druhou nalezl jsem hojně v Jetenovicích u Horažďovic koncem července a v Březnici počátkem srpna. Cecidie tyto jsou na konci stébel, na první pohled připomínají cecidie vyvolané vosou Isoso-

---

[1]) Ross H.: Die Pflanzengallen Mittel- und Nordeuropas etc. 1911 (viz str. 89. čís. 73.).

[2]) Jak larvy, tak hmyz určil mi laskavě p. inspektor Ant. Wimmer, začež mu vzdávám srdečný dík.

ma graminicola Gir. (viz obr. 4.). Cecidie způsobené mouchou Chlorops strigula skládají se z pochev listových delších a volněji sestavených (viz obr. 3.), takže hálka jest měkká, kdežto hálka Isosomy jest velice tvrdá a pevná. Stéblo jest však zkrácené v hálce vyvolané Chloropsí právě tak jak Isosomou, takže kolénko stojí těsně nad kolénkem listy ne-

1. Acrocecidium lodyhy způsobené Chl. strigula.
2. Průřez od obr. 1.
3. Pleurocecidium lodyhy způsobené Chl. strigula.
4. » » » Isosoma graminicola.

soucím, pochvy listové silně nahloučené tvoří »schránku«, chovající uprostřed larvu. Tímto liší se podstatně působení Chlorops strigula od Chlorops taeniopus, jejíž larva druhé generace vyžírá rýhu postupující od kořene klasu ke kolénku, kdež se zakukluje. Následkem toho klas zůstává částečně vězeti v pochvě listové, jak lze na obilí pozorovati. (Pýr plazivý jest též hostitelem Chlorops taeniopus, neboť nalezl jsem jej v Pačivě u Horažďovic.)

V našem případě jedná se o hálky dvě:

1. Generace první způsobuje acrocecidium lodyhy: Konce výhonků mají listy nahloučené, krátkopoševné, s čepelemi listovými krátkými a širšími. Kořen kštice jest poněkud naduřelý; uvnitř jest dutina, v níž jest bělavá larva.

2. Generace druhá vyvolává pleurocecidium lodyhy: Listy na konci lodyh silně nahloučené, pochvy listové zkrácené a rozšířené, vnitřní bezčepelné, tvořící doutníku podobný smotek, chovající uvnitř dutinku, v níž jest larva.

Resumé.

Chlorops strigula verursacht am Agropyrum repens zwei Formen der Pflanzengallen:

1. Erste Generation verursacht im Frühling das Acrocecidium des Stengels. Die Pflanze ist etwa 8 *cm* hoch, am Grunde etwas angeschwollen, bis 1 *cm* breit. Die Blattscheiden sind gehäuft, sind kürzer und breiter, mit sehr kurzen und breiten Platten. Im Innern ist eine Höhle mit weisser Larve.

März, April: Havlíčkovy sady in Král. Vinohrady (12. III. 1912).

2. Zweite Generation verursacht im Sommer das Pleurocecidium des Stengels. Sprossenspitze schopfförmig. Die Blattscheiden sind kürzer und breiter, im Innern ohne Platten, sie bilden eine zigarrenförmige Zotte, die von der durch Isosoma grammicola Gir. verursachten Galle dadurch sich unterscheidet, daß sie weich, nie hart ist. Im Innern ist eine Larve.

Juli, August: Březnice (3. VIII. 1912). Jetenovice bei Horažďovice (29. VII. 1912). Žďárek bei Liebenau (2. IX. 1912).

Úmrtí.

Dne 15. října t. r. uložili jsme k věčnému odpočinku p. prof. V. Kracíka, který v ranném věku 28 let po delší chorobě zesnul. Svou milou a přímou povahou, svou poctivou snahou o prospěch Společnosti naší zjednal si upřímnou

lásku a přátelství všech. Připravoval se s p. drem. Lokayem sestaviti katalog českých brouků, v čemž mu však zabráněno bylo těžkou chorobou srdeční, která u něho se vyvinula ze chřipky a byla následkem toho, že nešetřil se konaje horlivě svou povinnost učitelskou. Zůstane vždy v naší milé paměti.

Drobnosti.

Nová zygaena (vřetenuška) pro Čechy. Dne 20. července 1910 chytil jsem v Závisti u Prahy vřetenušku: Zygaena purpuralis Brünn, se zadečkem rudě opásaným. Tento pro Čechy nový motýl byl před několika roky nalezen v Prusku a byl popsán v Entom. Zeit. Ver. XX. 1906 pag.: 153 pod jménem: Zygaena purpuralis ab cingulata Burgbff.

Cís. rada F. Veselý.

Velleius *Mnnh.* **v Krči.** Dne 20. září 1910 ulovil jsem jeden kus na šťávě vytékající ze stromu osazeného sršni. V srpnu letošního roku podařilo se mi z hnízda benzinem omámeného vybrati párek neporušených Velleiů. *J. Zeman.*

Koleopterologické výsledky mé cesty na Kavkaz v červenci r. 1910. Quid novi de Coleopterorum Caucasi ad occidentem vergentis fauna in meo itinere Julio mense anni 1910 suscepto cognoverim.

Prof. **J. Roubal** (Příbram.)

VI.*)

Krásnaja Poljana.

Eucnemidae.

*

Dromaeolus gracilicornis *sp. n m.* Velmi podoben druhu barnabita Villa a teprve po pozorném a podrobném studiu lze ho určitě od barnabita Villa specificky odlišiti; kromě toho na první pohled poukazují některé znaky tykadel na blízký rod

*) Část V. v 1. čísle tohoto časopisu, letošního ročníku.
**) Pars V. in numero primo 1912.

Megathambus Rtt. — avšak silně a ostře obroubený přední okraj čelní našeho druhu jest charakteristikou rodu Dromaeolus Kiesw. a od jeho jediného druhu evropského liší se gracilicornis m. takto: celková postava (»habitus«) úplně jako u barnabita Villa, avšak užší, štíhlejší; také celý černý, avšak lesklejší; tykadla ke konci (poslední 4 články) zahnědlá, chodidla světle hnědá. Štít jemněji, zadní polovina krovek řídčeji tečkovaná. — Tykadla velmi odlišná: jsou mnohem tenší a při tom přec ještě kratší než u barnabita Villa; od 4. článku k 9. (velmi už slabě) znatelně, ač slabě, skoro více než pouze »naznačeně«, zubatá a tím s naprostou určitostí od barnabita Villa odlišný, neboť tam jsou vyloženě články tlustých tykadel válcovité (»Antennes nullement dentées«, Bonvonloirova Monografie, str. 202.). Článek 2. malý, nejmenší, 3. delší než 4.; 4. až 9. šířkou délce rovný, 10. předchozího poněkud delší, poslední štíhlý, dlouhý, zaostřený.

Popsaný exemplář jsem dobře srovnal s D. barnabita Villa, nota bene s kusem mé sbírky, který jest jedním z oněch Heydenem u Frankfurtu sbíraných a všude v literatuře citovaných.

V Romanovsku na starém plotě ze suchého tvrdého dřeva o poledni jsem našel 1 kus.

*

Dromaeolo barnabitae Villa statura, veste, corporis colore simillimus, differt autem: Gracilior, antennis apicem versum brunescentibus, tarsis totis ferrugineis; pronoto minus grosse, elytris postice rarius punctatis ac nitidioribus; antennis valde gracilioribus et brevioribus, articulo 2o minimo, 3o latitudine longiore, 4o usque ad 9um aequaliter longis ut latis, 10o latitudine fere longiore, subdentato, ultimo longo, gracili, subacuto.

Speciem unicam in Romanovsk inveni.

*

Dirrhagus pygmaeus *F.* 1 ♂ na Ačišchu ve značné výšce sesmýkán. Nový pro Kavkaz.

Nematodes filum *F.* Začátkem srpna (tedy ještě spadal do fauny červencové) na cestě do Adlera o polednách na telegrafní tyči společně s Rosalia alpina L., Dicerca aenea

L., Eurythyrea scutellaris Oliv. Byla to samička kladší vajíčka do nahnilého místa. Nový pro Kavkaz — vzhledem k Reitterovu etc. katalogu 1906.

Xylobius corticalis *Payk.* Dva živí a jeden suchý exemplář; na jediném pouze místě v kůře starého padlého buku ve značné výši na Ačišchu. Nový pro Kavkaz.

Trixagus carinifrons *Bonv.* Hojný; smýkán s křovin.

T. obtusus *Curt.* Jako u nás.

(Pokračování. — Materia instituta porro tractatur).

Dvě cesty do východních Karpat (na Czarnohoru.)

Píše **MUDr. Em. Lokay.**

Broukařské výlety do východních Karpat, zejména na Czarnohoru byly oblíbeny před 40ti léty. Tak roku 1867 vídeňský entomolog Miller zde sbíral a r. 1874 Weise, pak 1876 Reitter a jiní přinášeli nové brouky z tohoto území a popisovali Karpatské druhy. Od té doby cizí broukaři sem nechodí, za to z haličských mnozí badatelé zde sbírali, zejména Lomnicki a zemřelý Rybinski. Němci z říše dnes do tohoto území nechodí, neboť se svým jazykem zde nevystačí a polsky neb rusínsky se nesrozumějí, další příčinou jest také nehostinnost těchto pohoří, neboť není tu hotelů v horách, ba téměř ani ochranných chat; také cesty bývají neschůdné, zejména cesty přes pralesy jsou často rozmočeny. Zato vycházky jsou zde velmi ladné a vděčné, příroda velebná, původní, lid nefalšovaný, dobrý; kdo miluje pralesy při naprostém klidu, čistý horský vzduch a velikolepé panorama kopců, ponejvíce lesnatých, zde jistě pocítí se šťastným a zotaví se. Entomologa však, zejména broukaře čeká zde veliká dřina, neboť musí se zde oddati nádenické práci, chce-li k nějakým výsledkům dospěti a pak jsou ty výsledky ještě závislé od rozmaru počasí a proto někdy dosti chudé i co do množství i co do druhů.

Promluvím nyní o cípu východních Karpat: Czarnohoře a okolí, kde jsem po dvakráte sbíral a sice

r. 1908 počátkem září po 11 dnů společně s panem prof. Klapálkem, a roku 1911 v červnu společně s lvovskými entomology pány Stöcklem, Kauckým a Dzięndzielewiczem po 23 dny.

Z Prahy možno vyjeti z nádraží st. dráhy nočním rychlíkem v půl dvanácté, ráno jsme v 8 hodin již v Krakově, ve 2 hodiny odpůldne ve Lvově, po 4té hodině ve Stanislavově a v $8^1/_2$ večer ve Vorochtě, konečné to stanici pod horami Karpatskými. Cestování Haličí nepatří k příjemnostem; až do Lvova totiž se jede bez přestupování v jednom voze z Prahy, tedy možno si dobré místo opatřiti buď hned aneb mezi jízdou. Za to ze Lvova do Stanislavova jest rychlík odpolední vždy přeplněn a bývá to trýzní, jeti přes dvě hodiny v nečistém voze s nečistými spolucestujícími. Ze Stanislavova do Vorochty jede lokálka na Körös Mező, které se málo používá, jede se proto ve vlaku skoro prázdném. Tak jsem loni za jarního teplého večera blížil se k horám, které se rýsovaly černě na skvostném červánkovém nebi. Dosti rychle mineme větší stanice Nádwornou, Jaremcze, Delatyn s četnými pěknými vilami bohatých, letních hostí ze Stanislavova a Lvova a již jedeme k Mikuliczynu a Vorochtě stále podél Prutu širokým údolím, které teprv za Tatarówem k Vorochtě se úží. V samý večer opouštíte vlak a spěcháte do nedalekého dvorce czarnohorského cestou, vedoucí pěkným parkem podél kolejí dráhy, který náleží letní kolonii pro děti úředníků dráhy. Dvorek jest ukryt v parkové zahradě, či spíše v řídkém jehličnatém lese, na úbočí výběžků vrchu Rebrovce a sestává ze dvou stavení; v hlavním stavení jest kuchyně, byt hospodáře a několik hostinských pokojů, v druhém, dřevěném letním domě jest veliká světnice jako jídelna, která z nouze při návalu turistů může sloužiti i za společnou ložnici a po stranách menší pokojíky pro hosty. V letní době obědvá se i večeří pod verandou venku v zahradě, což bývá velmi příjemné.

Dvorek jest majetkem Odzialu tovaryšstva tatranskiego v Kolomyji a jest velmi řádně zpravován. Jídla jsou dobře upravena, porce jsou velké a ceny mírné. Nocování jest pohodlné, ale bývá zde v noci zima, v červnu bývalo zde v noci 4—5° a ve dne často 10—11°, což není příjemné. Vorochta jest větší obec, podél Prutu velmi rozlehlá,

takže se táhne skoro $^{3}/_{4}$ hodiny až k tartaku či pile. Vlastní obec jest poněkud výstavnější na silnici blíže nádraží, kde jest také více obchodů, hostince a poštovní úřad. Kostel jest za nádražím pod kopcem, pěkný, nový; blíže stojí též sanatoř pro kněze. Na druhé straně přes Prut nad Vorochtou na kopci jest zámeček barona Hormuzakiho pěkně položený a dosti výstavný. Blíže dvorku czarnohorského stojí podél silnice několik vil pro letní hosty.

Vorochta jest vesnice nejvíce rusínská. Byl jsem tam loni z jara právě v době voleb do říšské rady; za Vorochtu zvolen poslancem Ukrajinec. Rusíni jsou lid tichý a pracovitý, skromný a intelligentní, jich řeč podobá se dosti češtině. Muži jsou ztepilí, černých dlouhých vlasů a jiskrných hledů, ženy vynikají pěknou souměrností tahů obličeje, avšak dosti brzy stárnou a jsou pak ošklivé. Polské i rusínské ženy kouří často cigaretty; v Haliči se vůbec kouří mnohem více než u nás a to většinou cigaretty.

Dříve všickni Rusíni měli revolvery, ty jim byli po vraždě místodržitele odebrány.

Prve nežli přejdu k vylíčení svých výletů a lovů, zmíním se ještě všeobecně o poměrech geologických, jakož i o zdejším podnebí.

Karpaty jsou původu třetihorního a sice eocenního, tedy asi z polovice doby třetihorní, podobně povstala i pohoří balkánská, Appenin, Přímořské Alpy. Kol Vorochty i na Czarnohoře jediným kamenem jest flyš, který jeví se zde jako tvrdý, dosti jemnozrný, šedavě bílý vápenec, postrádající skoro úplně zkamenělin; tento kámen hodí se výborně za stavivo a dává také dobrou podložku pro faunu i floru.

Členění se Karpat nastalo tedy v třetihoří, ale mohlo zajisté později ještě až do diluvia doznati tektonických změn. Tak povstaly zde v této krajině, kde jest jako moře kopců zcela paralelní vrásky, totiž nynější pohoří Czarnohora, které jest asi 30 *km* dlouhé, s ním souběžné, něco nižší pohoří Kostryce, dále k Tatarovu zase pohoří Lišňova a s ním souběžné pohoří Magury, Chomiaku, Siniaku, Gorganu. U Vorochty jest směrem k pile veliká kulatá kotlina, kde diluviální jezero usadilo množství

hlíny cihlářské, taktéž na úbočí Rebrovace jest spousta této hlíny a podobně pod Vorochtenskim. Hlína v době dešťů činí cesty lesní neschůdné, neboť se do ní hluboko nohy boří; tu jest malý, bosenský koník, který jest zde oblíben, velmi výhodným pro dopravu, neboť kráčí velmi opatrně a bezpečně, vyhýbaje se kalužím.

Glaciální poměry v diluviální době byly v Karpatech poněkud jiné než v Alpách. Jsou sice i na Hoverle stopy po ledovci a pod ní morény, ale zledovatění nebylo v Karpatech tak mohutné jako v Alpách a nemělo tak zhoubných účinků; také hranice ledová byla zde až asi v 1500 *m*, tedy mnohem výše v Karpatech než v Alpách, takže fauna zony alpské i fauna hořejší hranice lesní mohly se zde dobře udržeti, taktéž jistě dobře se zde udržely lesy jedlové i bukové na horách v době zalednění.

Severní led nesahal až do samých Karpat, nýbrž asi k severním výběžkům Bezkyd. V nejhorší ledové době diluviální sahal severní led asi až do Haliče, do rakouského Slezska i do severní Moravy; okraje tohoto ledu třely se až k úpatí severnímu Karpat, o čemž svědčí erratické balvany severního původu na této straně Karpat až do výše asi 400 *m* nalezené.

Podnebí Karpat jest kontinentální. Vzdálenost moří činí zde rozdíly teploty letní a zimní značně příkrými. Též rozdíly teploty denní a noční jsou zde značné.

Veliké rozlohy lesů udržují stále vláhu, jako houba, a jsou zde deště proto velmi časté a vydatné; pro faunu i floru jest to jednak výhodné, že půda se udržuje po celý rok vlhkou, jednak toto hojné omývání hor působí časté, prudké a veliké povodně a strhuje množství hmyzu k potokům a řekám; výsledek jest, že některé vysokoalpské druhy nalézáme pak pravidelně také v povodí, na př. Prutu. Pro entomologa jest to osudné, že právě nejlepší letní měsíce v Karpatech propršÍ. V Czarnohoře prprší aspoň půl června a půl července a srpna ještě asi třetina. Co se týče tání sněhu v horách, bývá toto ukončeno začátkem července, málo sněhu na štítech přetrvá v dolíkách červenec. Na Czarnohoře jest 6 štítů vyšších než 2000 *m*. Hoverla jest 2058 *m*, za ni Pietrosz 2022 *m*, ten

leží již na území uherském; na druhém konci pohoří ční Pip Ivan 2026 *m* vysoko. Poslední sníh padává někdy až kol 20. června a první sníh zase začátkem září; sám jsem zažil nahoře 16. června nový sníh a chodil přes pěkná, nová sněhová pole na exkurse. Czarnohora jest rozvodím tří řek a sice pro Tisu, Prut a Čeremoš. Tisa sbírá se pod Hoverlou a jde do Uher ku Körösmezö. Prut se sbírá od Hoverly až k Turkulu asi ze sedmi potoků a jde k Vorochtě, Čeremoš se zbírá pod Pip Ivanem a jde k Žabímu; proto jest na planinách nad hranicí lesů všude samý potok a jen štíty jsou suché. Prší-li zde, jsou obyčejně deště vydatné, 60—80 *mm srážek* není tu vzácností. Lesy pod Czarnohorou jsou skoro neustále vlhké a tím cesty neschůdné, takže na mnohých místech musí se choditi po skácených kmenech, jinak se nohy v bahně hluboko zabořují.

Lesy jsou tu jehličnaté, smrkové a jedlové, buků málo viděti; nad 1400 *m* končí les a počíná kleč, nad 1600 *m* je jen ještě jalovec, výše pak tvrdá, dlouhá tráva, kterou spásá dobytek, přes celé léto zde volně pobíhající; jsou tu nejvíce stáda ovcí, ale též četní koníci a krávy. Tyto poloniny co pastvy pronajímá rząd (erár) a vynášejí dosti pěkný nájemný peníz do roka; proto snaží se země, aby poloniny co do vegetace zlepšila i jest nahoře, ve výši 1374 *m* pokusná, botanicko rolnická stanice zemská, kde se konají též celoroční meteorologické záznamy. Pronájmu a zužitkování polonin vadila by ovšem rozvětvená turistika a z těchto důvodů není zde turistika fedrována, není tu hotelů v horách, ba ani ochranných chat. Jediné sehronisko pro turisty jest na Zarošláku pod Hoverlou, ve výši asi 1400 *m*, které po vyhoření bylo znovu postaveno a kde po dva letní měsíce červenec a srpen bývá hospodář od turistického spolku; převodnictví na těchto horách jest také ještě v plenkách a jest nouze o vůdce.

Promluvím nyní o zvláštnostech broučí fauny Czarnohory a s ní sousedících kopců. Fauna zdejší náleží již k tak zvané fauně černomořské, kam také patří zdejší flora, proto jest pro našeho entomologa zde vše novým a zajímavým. Takřka každý brouček, kterého chytíme zde, jest jiný druh, než u nás v Čechách.

Některé druhy brouků jsou vůbec známy jen z Czarnohory tak: Rybinskiella magnifica Ryb., Atomaria carpathica Reitt., Cerylon atratulum Reitt.

Některé známe z Alp i Karpat na př.: Atheta cribripennis J. Sahlbg. ulovil jsem na Czarnohoře, na Bučeči, ale též na Zirbitzkogelu v Korutanech.

Některé druhy jsou zde, pak v Bezkydách a na Krkonoších, na př. Pterostichus negligens Sturm., Atheta islandica Kr., Atheta silesiaca Gerh. (chytil jsem ji na Bučeči, na Czarnohoře, v Alpách transylvánských), Stenus gracilipes Kr., nalezl jsem ho na Chomiaku, na Pradědu i v Krkonoších.

Některé druhy jsou na Czarnohoře a též ve vysokých Tatrách, třeba na př.: Trechus fontinalis Ryb.

Některé druhy jdou z Czarnohory Sedmihradskem na Balkán a do Bosny i Hercegoviny, na př.: Helophorus confrater Kuw. jde z Praděda, Czarnohory až na Rilo-Dagh., Liosoma bosnicum K. Dan. jde z Czarnohory na Alpy transsilv. a do Bosny; Otiorrhynchus Leonhardi Reitt. nalezl jsem na Czarnohoře a jest též v Hercegovině.

Některé druhy jdou z Czarnohory až do Tyrolska, jako na př.: Aegialia latipuncta Gredl. byla popsána Gredlerem z Tyrolska, později nalezena v Solnohradsku, pak v okolí Vídně, dále na Štrbském plesu a mnou u Vorochty, v náplavu Prutu. Také Leptusu v. Koronensis Ganglb. chytal jsem zde na Rebrovaci, ale též na Javorníku, nad jezerem Círknickým v Krajině. Ba jsou druhy, které jsou na Czarnohoře a přeskočivše celé Alpy, objeví se až zase v Alpes maritimes, na př.: Sipalia infirma Weise jest na Czarnohoře a též na přímořských Alpách u Digne.

Některé druhý jdou odtud na východ na př.: Tropiphorus micans Boh., kterého jsem chytil pod Rebrovacem u Vorochty, jde do Bukoviny a jižního Ruska.

Zmíním se nyní o několika výletech, které jsem ve Vorochtě podnikal a také o svých lovech z těchto výletů.

Nejbližší výlet na kopec z Vorochty jest na Rebrovac, 1270 *m*; až nahoru jest to z Vorochty malá hodinka, po cestě sbíral jsem sklepáváním s Alnus incana a křovin: Anthobium aucupariae Kiesw., Anthophagus alpestris a. transversus

Motsch., Elater pomonae Steph., Metanomus montivagus Rosh., Otiorrhynchus opulentus Germ., Kratterери Boh., obsidianus Boh., Phyllobius alpinus Stierl., Cryptorrhynchus a. alpinus Fügner, Cryptocephalus signatus Laich., a. bothnicus L. Prosíváním získal jsem zde: Ocyusida rufescens Kr., Leptusa alpicola Brancs., v. Koronensis Gglb., Stenus glacialis v. punctatissimus Pen., Bythinus Weisei Saulcy, Deubeli Gglb., Cephennium Reitteri Bris., difficile Reitt., Cryptophagus reflexicollis Reitt., transsilvanicus Gglb., Otiorrhynchus a. comosellus Boh., v. rugirostris Stierl. Po cestě chytal jsem: Philonthus marginatus Stroem., Atheta laevana Rey, Sphaerites glabratus F.

Jiný blízký kopec jest Vorochtenski, ten má velmi zajímavé brouctvo a má též pod špičkou pěkný, odumírající prales, v němž jsem chytal pod kůrami buků: Pterostichus cordatus Letzn., Quedius maurus Sahldg., Leptusa carpathica Weise, Atheta arcana Er., Stichoglossa prolixa Grav., Oxypoda bicolor Rey., Neuraphes minutus Chaud., Thymalus limbatus F. Nahoře jest dosti pěkná planina se salašemi; zde byla hojná v kořenech trav prosíváním: Ousipalia alpicola Mill., Oxypoda montana Kr., dále též Stenus v. carpathicus Gglb., Otiorrhynchus Leonhardi Reitt., Rhytidosoma monticola Otto, Liosoma bosnicum K. Dan. V krásném údolí pod Vorochtenskim možno smýkáním nachytati mnohé pěkné druhy, na př. chytil jsem zde Ischnomera sanguinicollis F., Mordellistena a. maculicollis Schil., mnoho Anthobií a Anthophagus; prosíváním nalezl jsem: Stenus asphaltinus Er., pak v pařezech javorových Phyllodrepa scabriuscula Kr., Phymatura brevicollis Kr.

Jiná rozkošná dolina jest na říčce Pihy, blíže Tatarova; zde jest tak jako někde ve Švýcařích, na jedné straně jest údolí vroubeno čtyřmi kopci Lišnova, za sebou jdoucími, s druhé strany sklání se sem lesnatý Grebieň od Vorochty. Vegetace při říčce jest bujná a jest zde hojně alnus incana i vrbových a jiných křovin; smýkáním i sklepáváním docílí se pěkných výsledků. Po cestě běhali: Carabus v. scythicus Schm. a též Staphylinus fulvipes Scop.; hojně tu létala podél silnice Cicindela silvicola Latr.; na okoličnatých rostlinách byl hojný Evodinus clathratus F. i a. brunnipes Muls.; smý-

káním získal jsem Meligethes subrugosus Gryll., tristis Sturm., Cantharis sudetica Letzn., Malthodes v. misellus Kiesw., Hypera velutina Boh., Liophloeus gibbus Boh., Ceutorrhynchus trimaculatus T. V náplavu při potoku chytal jsem: Trechus latus Putz., rubens F., Bembidion Redtenbacheri K. Dan., monticola Strom., Millerianum Heyden., Quedius riparius Kelln., Mycetoporus corpulentus v. Halbherri Luze, Liogluta longiuscula Grav., Bythinus carpathicus Saulcy. Údolí toto jest velmi dlouhé a končí pod vrchem Ledeskulem vodní nádrží, ku které jsem nemohl dojíti. Na tomto výletu měl jsem krásné červnové počasí, proto byla kořist velmi značná.

Loni, když jsem přijel do Vorochty, začalo hned 9. června pršeti a nepřestalo se líti až 12. odpůldne. Moji entomologičtí kollegové mne litovali, že nemohu sbírati, ale jakmile přestalo pršeti, vydal jsem se ihned k řece Prutu, která byla rozvodněna, na náplav. Našel jsem příznivá místa mezi Vorochtou a Tatarovem. Poněvadž na jaře před tím málo pršelo, byla to v tomto roce první větší zátopa a náplavy byly velmi bohaté. Sbíral jsem zde: Bembidion Redtenbacheri K. Dan., Millerianum Heyd., monticola Strm., tricolor F., Schüppeli Dej., Trechus rubens F. i Trechus subterraneus Mill. jeden kus, Megarthrus nitidulus Kr., Lesteva monticola Kiessw., Geodromicus globulicollis Mannh., Deleaster v. Leachi Curt., Ancyrophorus aureus Fauv., longipennis Fairm., Thinobius angusticeps Fauv., linearis Kr., delicatulus Kr., Stenus neglectus Gerh., eumerus Kiesw., incanus Er., v. longelytratus Bernh., Stilicus angustatus Geoffr., Lathrobium Taxi Bernh., Xantholinus hungaricus Reitt., Othius transsilvanicus Gglb., Quedius riparius Kelln. collaris En., Philonthus rubripennis Kiesw., exiguus Nordm., Trichophya pilicornis Gyll., Apimela pallens Rey, Atheta subtilissima Kr., tenuissima Epls., fragilis Kr., currax Kr., cambrica Wol., aegyptiaca Motsch., insecta Thoms., sequanica Bris., autumnalis Er., diversa Sharp., longiuscula Grav., macrocera Thoms., Sipalia infirma Weise, Bythinus specialis Saulcy, carpathicus Saulcy, Helophorus arvenicus Muls., quadrisignatus Bach., Dryops striatopunctatus Heer, Byrrhus v. regalis Steff., Omias Hanaki Friv. Též jsem zde nalézal Atomaria carpathica Reitt. Později

koncem června byly zde v luzích kol Prutu na květech Spiraei a na okoličnatých rostlinách : Strangalia aethiops Poda, Nivellia sanguinosa Gyll., Gaurotes excellens Brancz., Pidonia a. Ganglbaueri Ormay, a jiných tesaříků více. Kdo z turistů zavítá do Vorochty, každý touží vystoupiti na Chomiak. Jest to haličský Rigi, neboť stojí dosti osamocen, takže s něho jest viděti celé pohraniční horstvo Haliče. S Rebrovace vyjímá se Chomiak jako vzdálená homole cukru; Chomiak jest na cestě z Tatarova k Jablonici, jest tedy od Vorochty značně vzdálen. Jeli jsme tři entomologové vozem až do Blotku, kde jest pod Chomiakem veliká pila, či tartak, jízda z Vorochty sem trvala skoro půl druhé hodiny. Z Blotku na Chomiak pod špičku jest 10 *km* a odtud nahoru na špičku ještě 4 *km* po nově sdělané serpentině. Na jednodenní výlet jest to značná námaha, obzvláště, nese-li entomolog nazpátek v ranci na zádech asi 10 *kg* proseté hlíny pěšky až do Tatarova na dráhu, což jest cesta nejméně tříhodinová; jsou tedy brouci na Chomiaku sebraní opravdu zaslouženi, tím spíše, že na Chomiak vede bídná, kamenitá cesta, jakoby vyšutrovaná, na které jsem dobré boty vespod úplně rozřezal. Celý tento kopec sestává jen ze sesutého flyše, jsou to balvany značné velikosti, které jsou k severní straně nahoře zelenavým lyšejníkem porostlé, čímž jest špička kopce pěkně barvena. Chomiak jest 1544 *m* vysoký a souvisí sedlem se Siniakem, který jest 1664 *m* a vybíhá v další vrch Gorgan, též přes 1400 *m* vysoký. Jest tedy středem nejvyšším tohoto pohoří Siniak, na ten však za jeden den nelze dojíti a noclehu po cestě není. Na Chomiaku jsem byl dvakráte, poprvé roku 1908, 5. září společně s panem professorem Fr. Klapálkem a panem radou Dzięndzielewiczem, a to jsme na zpáteční cestě důkladně zmokli; po druhé, loni v červnu, jsem měl lepší štěstí, toho dne bylo krásně a horko; již při jízdě vozem do Blotku nalétla mi na vůz Saperda scalaris L. i tušil jsem dobře, že budu míti toho dne dobrý lov. Po cestě nahoru smýkal jsem: Metanomus montivagus Rosh., Selatosomus angustulus Kiesw., Elater nigrinus Payk., Cyrtusa Fussi Seidl., Abrinus analis Panz., Cantharis sudetica Letzn., Otiorrhynchus Schaumi Stierl., Hypera rubi Krauss. a jiné pěkné druhy; po cestě běžel Staphylinus fulvipes Scop. Nahoře u pramene ve výši již asi 1100 *m* byly Ne-

bria Reitteri Ryb. a Deltomerus carpathicus Mill. Prosíváním buků získal jsem zde Bolitobius speciosus Er., Leptusa carpathica Weise, Stenus v. carpathicus Ggl., Bythinus Deubeli Gglb., Weisei Saulcy, Cryptophagus Deubeli Gglb., Phloeostichus denticollis Redtb., Tetratoma ancora F., Orchesia minor Walk., blandula Brancz. Na cestě ku špičce běhali Carabus arvensis v. carpathus Born. Na nejvyšší špici jest jen kamení a žádná prsť, ani vegetace a přece i zde v hlubokých děrách, mezi balvany vyšťáral jsem, kde bylo ještě vlhko po roztálém sněhu mechy s prstí, v nichž bylo několik druhů brouků, zejména: Mycetoporus flavicornis Luze, Ocypus v. Ormayi Reitt., Leptusa v. sudetica Lok., Euplectus Fischeri Aub., Cryptophagus transsylvanicus Gglb., Stenus gracilipes Kr. a Otiorrhynchus proximus Stierl. Tedy i zde zachytilo se několik, ač málo, druhů; na Siniaku nahoře bude rozhodně více, neboť ten není rozpadlý v balvany, tam je též dosti hojný Carabus Fabricii v. malachiticus G. Thoms.

Zbývá mi ještě vypsati výlet z Vorochty na Czarnohoru. Z Vorochty k tartaku (pile) jest přes 2 kilometry, odtud do Foreščenky až pod Kukul vede 16 *km* dlouhá kolejka, která tahá dříví z lesů do pily, dříve z ochoty brala s sebou též turisty, neboť 16 *km* se pěšky špatně šlape. Na Czarnohoře jsem byl dvakráte, po prvé 9. září 1908 s pány prof. Fr. Klapálkem a radou Dzięędzielewiczem, to jsme ještě jeli kolejkou, po druhé loni 14. června, tu jsem použil příležitosti za 12 korun až pod Kukul. Odtud nahoru do Zarošláku k schronisku jsou ještě dobré 2 hodiny, lesem podél Prutu, ale, jelikož jest zde výborné sbírání, protáhne se cesta na celé půldne. Již ve Foreščence, kde jest ohromné skladiště dříví a vyvrácených pařezů, možno za pěkného dne uloviti vzácné druhy na dříví. Chytal jsem zde: Pterostichus cordatus Letzn., Dendrophagus crenatus Payk., Elater tristis L., Xylita livida Sahlb., Orina v. punctatissima Suffr. Na cestě lesem nahoru chytal jsem: Carabus v. Escheri Pall., Pterostichus foveolatus Duft i v. interruptestriatus Bielz, v. Heydeni Dej., V. Welensi Drap., Philonthus puella Nordm., Quedius transsilvanicus Weise, Sphaerites glabratus F., Elater nigrinus Payk., Otiorrhynchus Deubeli Gglb., Schaumi Stierl., irritans Hbst., corvus Boh., obsidianus Boh., Leonhardi Reitt., Liophloeus

gibbus Boh., Hypera rubi Krauss, Liosoma bosnicum K. Dan., Phymatodes angustus Kriechb., Chrysomela olivacea Suffr., rufa Duft. Při Prutu: Nebria Gyllenhali Schh., Heegeri Dej., Patrobus quadricollis Mill. V této lesní zoně jest vůbec nevyčerpatelné bohatství brouků a možno ještě kolem schroniska v Zarošláku výborně loviti; chytil jsem tam na př.: Otiorrhynchus Küenburgi Stierl. Nad Zarošlákem počíná již mizeti les; výše nad 1400 *m* jest jen kleč, avšak ta má též velmi zajímavou broučí faunu; zde, hlavně v mokrých rašeliništích, houpajících se loukách, tak zejména v rozkošné kotlince mezi Hoverlou a Breskulem chytal jsem: Carabus variolosus F., Agonum fuliginosum Panz., Trechus carpathicus Ryb., fontinalis Ryb., Agabus melanarius Aubé, Stenus transsilvanicus Bernh., phyllobathes Pen., brunnipes Steph., Quedius fulvicollis Steph., alpestris Heer, Geostiba infirma Weise, Oxypoda montana Kr., Bythinus carpathicus Salcy, Helophorus confrater Kuw., brevitarsis Kuw., Cryptophagus Deubeli Gglb., Paranomus guttatus Germ., Otiorrhynchus dubius Ström, Schaumi Stierl., proximus Stierl., Leonhardi Reitt., Phaedon segnis Weise, Psylliodes Frivaldskyi Ws. Zde jsem též pozoroval zajímavý úkaz stěhování se brouků dle různé doby denní; byl krásný zářijový den a ráno v deset hodin hemžilo se tu v mokřinách v kořenech trav všemi vyjmenovanými druhy, tu rozbil jsem si síto a byl jsem nucen jíti si pro druhé as půl hodinky cesty; když jsem se mezi 11. a 12. hodinou vrátil na totéž místo, nebylo zde skoro nic v travinách; patrně šli brouci, puzeni slunečním žárem, hlouběji do země a pak vylézají zase na povrch až k večeru, kdy některé druhy též létají.

Z výletů na Czarnohoře, jichž jsem konal po obékráte několik, pěkné jsou zejména: výlet na Požyżewskou, do výše asi 1800 *m*, výlet k Dancéři, kde jest divoký, kamenitý důl a výlet na potok arendarský, od Dancéře jdoucí; na tomto potoku nasbíral jsem z trav: Trechus fontinalis Ryb., carpathicus Ryb., Stenus obscuripes Gglb., Othius transsilvanicus Gglb., Aphodius alpinus Scop. i a. Schmidti Heer. Nahoře na Požyżewské chytal jsem: Bembidion glaciale Herr, Leistus piceus Frôl., Cychrus v. pygmaeus Chaud., Niphetodes Redtenbacheri Mill., Quedius Haberfelneri Epp., Atheta silesiaca

Žádáme důtklivě

všecky pp. členy, kteří ještě příspěvek nezapravili, aby tak učinili přiloženým složním lístkem. Těm, kteří tak neučiní, nebude Časopis dále zasílán!

ČASOPIS
ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.
Acta Societatis Entomologicae Bohemiae.

ROČNÍK IX. 1912. ČÍSLO 4.

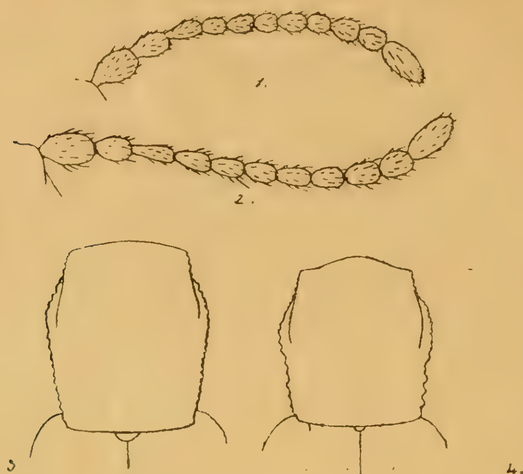
V PRAZE.
Nákladem České společnosti Entomologické.
Tiskem Dra Ed. Grégra a syna.

Gerh., cribripennis J. Sahlbg., laevicauda J. Sahlbg., hypnorum Kiesw., Brachyodontus Reitteri Weise, Orina viridis Duft. Jiný, velmi ovšem vzdálený výlet jest na Turkul a ku Špyci, oba kopce jsou přes 1900 *m*; jest to cesta na celý den, ale dosti pohodlná po nově zřízené pěšině. Pod Turkulem jest jezírko Samovite, které má rašelinné břehy; poletoval zde Quedius unicolor Kiesw., pak jsem zde prosíval: Niphetodes Redtenbacheri Mill., Eppelsheimi Gglb. Deubeli, v. Huppenthali Lok., Omalium funebre Fauv., Bryoporus rugipennis Pand., Mycetoporus laevicollis Epp., niger Fairm., Mulsanti Gglb., flavicornis Luze, Leptusa flavicornis Brancz., v. sudetica Lok., Aleochara spissicornis Er., Carpathobyrrhulus transsilvanicus Suffr., Crepidodera transsilvanica Fuss., Orestia arcuata Mill., Aphodius mixtus Villa, gibbus Germ. a mnohé jiné druhy. Dále za Turkul jsem nepřišel; jsou potom dva kopce přes 2000 *m* a sice Menczil a Tomnatek, pod nímž jest také jezírko, kde by se jistě výborně sbíralo; druhý konec pohoří tvoří hora Pip-Ivan, vlastně Czarnohora zvaná, která jest 2026 *m* vysoká a pod níž jest schronisko druhé, přináležející k Žabie. Všude po horách jsou pěkné poloniny s travinami, málokde holé skály, chodí se zde tedy i bez cest pěkně. Rozhled jest překrásný; v září 1908 viděl jsem se shora Koroněž i Kuhhorn velmi blízko, v dáli bylo jasně viděti Alpy transsylvánské se Šulerem, Bučečem a Königsteinem, za to roku loňského 16. června napadl mi zde čerstvý sníh a druhý den chodil jsem přes sněhová pole a prosíval jsem Niphetodesy pod zasněženým Turkulem ze sněhu při 2° C.

Končím vypsání svých výletů do těchto, pro broukaře vděčných hor, přidávám jen ještě krátký popis nové, mnou zde nalezené subspecie Niphetodes Deubeli Gglb., kterého jmenuji v. Huppenthali Lok. ku poctě milého mi přítele pana Karla Huppenthala, přednosty zemské stanice botanicko-rolnické, který mi při výletech radou i skutkem velice ochotně byl nápomocen.

Niphetodes (Hypsonothrus) Deubeli Gglb., *var. Huppenthali* Lok. vyniká svou velikostí, neboť jest tak veliký jako N. Apfelbecki Gglb.; délka těla jest 3—3·4 *mm*, šířka hlavy 0·66 *mm*, šířka pronota 0·55 *mm*, abdom. 1—1·04 *mm*, tykadla jeho (obr. 2.) jsou značně štíhlejší a delší než u N. Deubeli (obr. 1.)

tak zejména třetí článek jest o $^1/_3$ delší druhého a mnohem štíhlejší a čtvrtý až osmý článek jsou značně delší své šířky. Celé pronotum jeví se poněkud delší a nejširší jest za třetinou přední (obr. 3.) u Deubeli asi v přední třetině (obr. 4.).

Obr. 1. Antenna N. Deubeli. Obr. 2. N. Huppenthali. 3. Pronotum N. Huppenthali. 4. N. Deubeli.

Zwei Ausflüge in die Ost-Karpaten (Czarnohora-Gebiet).

Von MUDr. Em. Lokay in Prag.

Der Verfasser schildert seine koleopterologischen Ausflüge in die Umgebung von Worochta und auf das Czarnohora-Gebirge in den Jahren 1908 und 1911; erwähnt dabei die geologischen und klimatischen Verhältnisse der Ost-Karpathen und giebt in zoogeographischer Hinsicht wichtige faunistische Beiträge zur Kenntnis der Käferfauna. In den Ausflügen auf die Berge Rebrovacz, Worochtenski, Chomiak, ferner im Czarnohora Gebiete auf: Breskul, Požyžewska, Dancerz, Turkul sind einzelne interessante neue Funde für Galizien verzeichnet. Zum Schlusse ist eine neue Varietät von Niphetodes (Hypsonothrus) Deubeli Gglb., benannt *var. Huppenthali* Lokay beschrieben; diese unterscheidet sich von der Stammform N. Deubeli durch bedeutendere Grösse (ist so

gross, wie N. Apfelbecki (Gglb.), Körperlänge 3—3·4 *mm*, Breite des Kopfes 0·66 *mm* des Pronotum 0·55 *mm*, des Abdomen 1—1·04 *mm*. Die Fühler sind bei var. Huppenthali (Fig. 2.) bedeutend schlanker und länger als bei N. Deubeli (Fig. 1.) Namentlich das dritte Glied der Fühler ist um ein Drittel länger, als das zweite und das vierte bis achte Glied ist deutlich länger als breit auch schlanker als bei N. Deubeli. Das Pronotum (Fig. 3.) ist auch etwas länger als bei N. Deubeli und erst hinter dem vorderen Drittel am breitesten, nicht wie bei Deubeli im vorderen Drittel (Fig. 4.).

Phytomyza albiceps Mg. a Phytomyza flavoscutellata Fall. jako rostlinní parasiti.

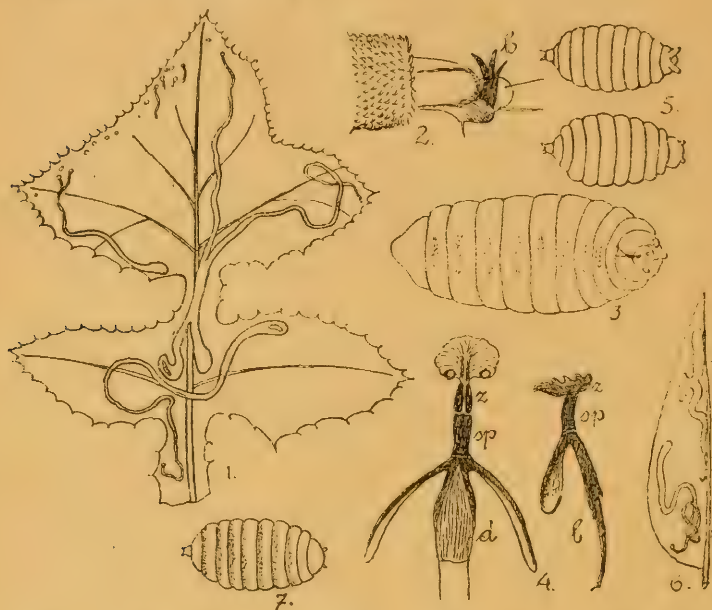
Napsal **Ant. Vimmer** z Kr. Vinohrad.

Pan Dr. Baudyš pátraje při svých exkursích po halkách (cecidiích), sbírá pilně též podkopěnky čili miny v listech rostlinných, kteréž mi s nevšední ochotou odevzdává k dalšímu studiu. Za tuto vzácnou službu vzdávám mu tímto veřejný dík.

Phytomyza albiceps *Mg.* klade vajíčka na listy mléče hladkého (Sonchus laevis *All.*), jenž roste často mezi obilím jako plevel. Samička počne klásti vajíčka při kraji listovém a nasadí jich značný počet. Pro každé vajíčko natrhne pokožku listovou a do trhlinky vpustí vajíčko. Větší část vajíček zahyne a jen z menší části vyloupnou se larvy asi $^1/_4$ *mm* dlouhé, které hned začnou vyhlodávati v listech chodbičku, jíž přírodozpytci dali jméno podkopěnka (Bayer?) čili mina (obr. 1.). Leč i nejmladší larvy ještě hynou z příčin nám neznámých, sotva že vyryly podkopěnku 1—3 *mm* dlouhou. Jindy opět vylíhly se larvy ze dvou sousedních vajíček a ryjí chodbičky sbíhající se. Mínou 4—6 *mm* dlouhou prodírají se společně, načež stopy po druhé larvě zmizí a v podkopěnce zůstává larva jediná; proč, nedovedeme udati. Při hlodání koná přední část larvy pohyby kývavé, ovšem že velmi povlovné, aby mohla vykroužiti všecek mesophyl na dosah háčků. Nepřímo nasvědčuje tomu také ukládání trusu, které

se děje pravidlem na okraj míny mimo záhyby, kde je uložen uprostřed. Poloha trusu právě tu svědčí o kývavých pohybech larvy, kteráž by nemohla jinak záhyb vyhlodati.

Mnoho larev druhu Phytomyza xylostei *Kltb.* hyne v mládí nákazou mikroskopickými houbami, čehož o larvách Phytomyza albiceps *Mg.* tvrditi nemůžeme. Nenašli jsme v nich mycelium.

Aby mohly samičky $1^1/_2$—2 *mm* dlouhé pokožku listovou natrhávati, mají dobře upravené kladélko. Na zevnějšku skládá se toto ze dvou válcovitých částí, z nichž tenčí může se všinouti do tlustší. Tato (obr. 2.); je hustě poseta tvrdými černými háčky z chitinu, jež jsou přeměněné štětinky. Vlastní kladélko vyzbrojují na části distální tři mohutné háčky chitinové (obr. 2. h.). Natrhuje-li samička jimi pokožku listovou, toho nelze pro nepatrné rozměry zahlédnouti, ale dle všeho jinému účelu tři mohutné háčky asi neslouží. Protržení pokožky mohla by také vykonávati drobnými háčky na tlustší části kladélka, leč tím by samička udělala buď několik trhlinek nevhodných, protože příliš malých, neb společnou trhlinu dlouhou, též nepřiměřenou.

Larvy již byly ve stavu kuklení (obr. 3.) a proto nemůžeme o jejich zevnějšku mnoho pověděti; jsou barvy žluté, dvanáctičlenné. Na ventrální části mají políčko s černými mikroskopickými háčky na 3.—10. čl. Přední stigmata sedí na poměrně dosti dlouhých nosičích a mají na temeni mnoho pupenů, jednoduchých to stigmat. Tak zvané antenny larví odrážejí se svojí červenou barvou zřetelně od žlutého těla. Za nimi směrem ventrálním jsou ještě druhé dvě papilly, v běžném slova smyslu makadla.

Schránka cephalopharyngeální (obr. 4.) prokmitává koží na straně ventrální. Skládá se z tenkých a úzkých desek horizontálních a vertikálních jako při všech posud známých larvách z rodu Phytomyza. Část, která spojuje tyto čtyři desky pharyngeální s háčky (obr. 4., sp.) je poměrně dosti dlouhá, při larvách Tachin však krátká. Háčky podobají se plochým destičkám z tuhého chitinu, snazšímu hlodání slouží čtyři zoubky na nich (obr. 4.a, z). Poněvadž se mohou háčky pohybovati pouze nahoru a dolů v rovině vertikální, nebyly by larvě při kruhání mesophylu pranic platny. Proto larva leží, jak se zdá, na boku, při té poloze přešinou se háčky do roviny horizontální, takže mohou jejich zoubky vnikati do mesophylu. Již Holmgren pojednávaje o larvě Phytomyza xylostei, upozornil, že buď leží na boku, neb přední část těla zkrucuje na stranu. Ač jsem mnohokrát pozoroval larvy v živém listě pod mikroskopem, nepodařilo se mi nikdy zahlédnouti ani známky po překroucení přední části těla, proto myslím, že larvy leží na boku. Vskutku přední část těla zakrucují větší larvy (4—5 *mm* dl.) druhu A g r o m y z a l a t e r a l i s, jež vyhlodávají mesophyl v listech pšeničných.

Kukly (obr. 5.) vejčité a zřetelně článkované vynikají velmi lesklým povrchem; okrová jejich barva vyznačuje se zlatým nádechem hlavně na částech osvětlených; délka měří 2 *mm*, šířka 1 *mm*. Prvý a druhý článek velmi úzký způsobuje, že se zdá kukla v předu v úzký kužel povytažena, z něhož vyčnívají stigmata přední jako dva tmavé, ke špičce se rozbíhající růžky. Stigmata posteriorní jsou též rozbíhavá, vzdálenost jejich terminálních plošek měří asi tolik, kolik délka předposledního článku. Na ventrální straně kukličky prokmitává schránka cephalopharyngeální od 1. do 3. kroužku.

Poněvadž Phytomyza albiceps *Mg.* cizopasí na pleveli, nepřímo prospívá polním hospodářům.

Phytomyza flavoscutellata *Fll.**) je přímým a novým škůdcem polního hospodářství v Čechách, neboť larvy hlodají v listech bobu (Vicia faba). Miny jejich (obr. 6.) bývají jako křivolaké chodbičky často dohromady zapletené neb také jen dlouze elliptičné. Činí tedy některé z nich přechod k puchýřnatým podkopěnkám, jaké vyžírají larvy Pegomyií.

Kukly (obr. 7.) podobají se velikostí, tvarem i barvou kuklám druhu Phytomyza albiceps. Ač bylo materiálu ke zkoumání velmi málo, toliko po jedné zachovalé kukle obou druhů, přece objevil se mezi oběma kuklíčkami rozdíl, jejž potvrdí teprve nové a nové srovnání kukel. Kukla druhu albiceps *Mg.* má ventrálně políčka krátká, toliko ve středu článků; tato při malém zvětšení vypadají jako dvě rovnoběžné rýhy na každém článku; kukla druhu flavoscutellata má široká políčka z mikroskopických háčků ventrálně po celém článku rozvinutá. Políčka jsou vytvořena z většího počtu zoubků, které seřadily se v 5 i více řad. Stigmata neliší se ničím od stigmat předešlého druhu.

Dle tvrzení pana doktora Baudyše vyskytly se larvy (později již zakuklené) v bobovém poli blíže Smidar v červenci r. 1912 a to v úžasném množství.

Poněvadž jsem zkoumal již větší počet larev z rodu Phytomyza, mohu se odvážiti předběžného nástinu jejich společných znaků. Posud podařilo se mi poznati jen dvě stadia, nejmladší a dospělé. Nejmladší stadium podobá se larvě Perrisie z čeledě Cecidomyinae tvarem těla i rozestavením štětin. Liší se však od ní cephalopharyngeální schránkou a háčky.

Dospělá larva je válcovitá, k zadnímu konci tlustší, barvy jako slonovina bílé, bledě okrové neb žlutavé. Tvar její dobře vystihl Holmgren, jenže zakreslil stigmata poněkud dlouhá i mohutná. Články lze rozeznati jen dle pásků, kteréž vytvořily hustě seřaděné mikroskopické háčky. Význačným jejich znakem je štíhlá, z tenkých tyčinek složená cephalopha-

---

*) V literatuře Agromyza scutellata.

ryngeální schránka vedle háčků, čtyřmi zuby znamenaných (obr. 6.).

Je nápadno každému pozorovateli vývoje Phytomyz, že po velikém výskytu larev bývá mušek málo. Podařilo se nám tento zjev vyložiti larvími parasity, jež patří mezi drobné vosy z čeledi Pteromalinae, Braconidae a Cynipidae (?). Larvy těchto parasitů zakuklují se často v kukle muší, někdy jen volně v mině. Larvám i kuklám z rodu Phytomyza škodí také mikroskopické houby, jejichž mycelium bývá v churavých larvách a mrtvých kuklách těchto drobounkých mušek.

Tři nové hálky Apiony vyvolané.

Napsal Dr. E. Baudyš.

1. Apion minimum *Herbst* na Salix aurita *L.* (viz obr. 1.). Na břehu rybníka Prklase u Lomnice nad Luž. upoutal moji pozornost řapík listový od Salix aurita na basi poněkud zveličelý s malou kuželovitou vypuklinkou otvorem opatřenou. Z paždí listu vyrůstala znetvořená větévka. Při rozříznutí nádorku objevila se dutinka, v níž seděl nosatčík. Dutinka jest 3 *mm* dl. a 2 *mm* široká, zabírá prostor mezi úžlabním pupenem (který dal vznik krátké, hustě listy pokryté větévce), větévkou, která jest poněkud v místě dutinky vyhloubena, a rozšířenou basí řapíku listového, která jest celá dutá s ústím v konickém výrostku, uprostřed rozšířené base řapíkové. Působením hmyzu bylo vyvoláno zveličení base řapíkové a utvoření se výrostku abnormálního, jest tedy toto znetvoření hálkou a sice pleurorecidiem base řapíkové či listu.

Původce uvedené hálky jest nosatčík Apion minimum *Herbst;* určení moje laskavě zrevidoval a potvrdil pan MUDr. *Em. Lokay,* měst. okresní lékař v Praze, začež mu uctivě děkuji. Apion minimum *H.* (velox Kirby, foraminosum *Gyll.*) jest uváděn na vrbě již *Kaltenbachem*[1]: »Larva prý tvoří dřevnaté, jednoprostorové hálky na řapíku listovém Populus tremula. *Walton* nalezl brouka na vrbách. Obdržel brou-

---

[1]) Viz str. 563.: Die Pflanzen-Feinde aus der Klasse der Insecten. 1872.

ka koncem července a srpna z pevných tvrdých hálek střed. nervu listového Salix cinerea... Hálky nalézaly se zejména na spodu listu... Jest pravděpodobno, že tento Apion není původcem hálky, nýbrž pouze obyvatel hálky některé Diptery...« Uvedená hálka jest tedy pochybná, proto také *Houard*[2]) ji uvádí na Salix cinerea v závorce, neboť *Perris* našel r. 1863 tohoto Apiona v hálce od Pontania a *Loiselle* r. 1903 v hálce Oligotrophus capreae var. major. Rovněž *Kleine*[3]) uvádí larvy Apiona minimum jako pravděpodobné

nájemníky hálek od Nematus. *Ross*[4]) ve svém díle tuto hálku vůbec neuvádí. *Kleine* nalezl Apiona minimum na listech Salix cinerea L., S. vitellina L., S. petandra a Phragmites communis.

Mnou nalezená hálka jest však na Salix aurita L. (nalezená 23. VII. 1912) není na středním nervu listovém, nýbrž na basi řapíku a žádné dosud známé hálce na vrbách se nepodobá. Jest to tedy hálka nová.

2. Apion amethystinum *Mill.* na Trifolium pratense *L.* (viz obr. 2.). V červenci (4. VII. 12) objevila se ve »Venkově« zpráva o zkáze jetelů v okolí Německého Brodu.[5]) V měsíci květnu jetele uschly a zčernaly, proto byly

[2]) C. Houard: Les Zoocécidies des Plantes d'Europe et du Basin de la Méditerranée 1908, viz str. 175. a 143. S. 50.

[3]) Rich. Kleine: Rhynchophorenstudien III. d. Die Lariiden u. Rhynchophoren und ihre Nahrungspflanzen, 1900, str. 119.

[4]) Ross: Die Pflanzengallen ect 1911.

[5]) E. Baudyš: Nemoci a škůdci rostlin kulturních r. 1912 v Čechách se vyskytnuvší. (Zemědělský Archiv č. 10. 1912.)

pokoseny a nově vyražené rostlinky záhy zčernaly a počátkem července byly jetele úplně suché. Dle pisatele článku p. *A. Chroustovského* jednalo se o »červíčka«, který přežral lodyhy a kořen zůstal zdráv. Byv upozorněn na tuto kalamitu laskavostí pana *Ad. Prokůpka,* presidenta čes. odb. zeměd. rady atd. atd., požádal jsem o zaslání vzorku napadeného jetele a shledal jsem, že spojilo se více škodlivých činitelů k zničení jetele.

Na zaslaném vzorku nebyl kořen úplně zdráv, nýbrž některé kořínky prostoupeny chodbičkami, způsobenými pravděpodobně larvami kovaříků a larvami brouka Hylastes trifolii Müll. V pletivu krčku kořenného a srdéčka nalezl jsem při mikroskopování velké množství háďátek, Tylenchus devastatrix Kühn, která způsobují odumření rostlin a tím i značné škody. To byl asi hlavní činitel, kalamitu působící. Doporučuje se spáliti nemocné rostliny, jež byly exstirpatorem vytrhány, po té zasíti lapací rostliny, jíž jest pohanka, která se po odkvětu odstraní.

Konečně nalezl jsem v basi lodyhy kukly nějakého Apiona. Podařilo se mi však jednoho brouka vypěstovati a určil jsem ho jako A p i o n v i r e n s *Hbst.* Kukly i brouka zaslal jsem do Hamburku panu dr. *F. Eichelbaumovi,* který mi laskavě sdělil, že zaslaný brouk není Apion virens *Herbst.*, nýbrž A p i o n a m e t h y s t i n u m *Miller.* Tento Apion není dosud z Čech znám a dle písemného sdělení *C. Purkyně jun.* vyskytuje se tento brouk pouze v Rakousích a Hamburku. Dr. *Eichelbaum,* výborný znalec larev a kukel brouků, nejlépe mohl rozhodnouti, o který druh se jedná, neboť má jak kuklu tak brouka. Kromě toho líší se i působení tohoto brouka v rostlině od Apiona virens, jehož larva žere uvnitř stonku, aniž by dala vznik hálce. Brouk žije na listech Trifolium pratense, incarnatum a repens.

Apion amethystinum Mill., totiž larva jeho vyžírá pletivo na basi lodyhy, po případě i v krčku kořenném, tím ovšem porušen jest značně styk nadzemních částí rostliny s kořenem a rostlina následkem toho chřadne. Napadená rostlina reaguje na dráždění, způsobené žraním larvy tím, že se base lodyhy naduřuje a k jedné straně se vyklenuje. Uvnitř vyklenuté části povstává dutina, jejíž stěny jsou hnědě zbarveny. P o-

vstává hálka, která jest pleurorecidiem lodyhy. Apion amethystinum může sice na kulturách škoditi, nikdy ne však tou měrou jako háďátka.

3. Apion seniculum Kirby na Vicia cracca *L.* (viz obr. 3.). Poblíž Bílého mlýna u Jičína nalezl jsem letos (15. VII. 1912) hálku na Vicia cracca, která dle popisu v díle *Houardově* neb *Rossově* odpovídala hálce, způsobené larvou Apion Gyllenhali Kirby. Totiž lodyha jest dvojnásobné tloušťky normální lodyhy, uvnitř naduřeniny jest dutina, v níž jest jedna larva. Jak jsem však byl překvapen, když z hálky vypěstovaný Apion byl laskavostí pana *C. Purkyně jun.* určen jako Apion seniculum Kirby, což bylo opětně potvrzeno panem MUDr. *Em. Lokayem.* Jest to zajímavý případ, neboť Apion seniculum jest dle *Kleineho* znám dosud ze stonků (nevšak deformovaných) Trifolium pratense, T. medium, Ononis sp.? a Meliotus officinalis a nyní nalézáme tohoto brouka na novém živiteli Vicia cracca, kde tvoří pleurorecidium lodyhy právě tak jako Apion Gyllenhali. Jak na obrázku patrno, jsou v našem případě též listy silně nahloučené, což však není pravidlem.

Resumé.

Ueber drei neuen, von Apion erzeugten Gallen:

1. Apion minimum *Herbst* bildet ein Pleurocecidium des Blattes von Salix aurita L. Der Blattstiel ist am Grunde verbreitert mit einem kleinen, konischen Auswuchse, der in das Innere des Blattstieles führt. Die Kammer sitzt in der Blattstielbasis. Die Galle ist ebenso gefärbt, wie das umgebende Gewebe. Dieselbe ist keiner von den auf Salix vorkommenden und früher beschriebenen Gallen ähnlich.

Bohemia: Prklas bei Lomnice a. d. Luž. (23. VII. 1912).

2. Apion amethystinum *Mill.* verursacht ein Pleurocecidium der Sprossenachse von Trifolium pratense L, die einseitig angeschwollen ist. Die Kammer befindet sich im Wurzelhalse oder an etwas höherem Teile der Sprossenachse.

Bohemia: Německý Brod (VII. 1912).

3. Apion seniculum *Kirby* verursacht ein Pleurocecidium der Sprossenachse von Vicia cracca L., gerade so wie Apion Gyllenhali *Kirby*. Befindet sich die Galle an der Spitze der Sprossenachse, sind die Blätter meist (obwohl nicht immer) gehäuft.

Bohemia: Jičín (15. VII. 1912).

Revise Psyll sbírky Dudovy.

(Část III. a poslední, jako pokračování Č. Č. E. S. roč. IV. čís. 4., 1905.)

Dr. Karel Šulc.

Fam. Triozidae.

Gn. Trichopsylla *Thomson.*

1. Walkeri *Foerster.* 9. V. 88. Cibulka u Prahy; Smečno 2. VIII. 92; Král. Hradec 2. IX.; hojně jedinců, určení vesměs správné.

Gn. Trioza *Foerster.*

1. centranthi *Vallot,* není zastoupena ve sbírce ani dokladem, ani štítkem, ač ji *Duda* v seznamu uvádí; její přítomnost jest tedy dosud pro Čechy velmi pochybnou.

2. galii *Foerster f.* velutina (= velutina *Foerster).*
f. typica (= galii *Foerster*).

Kysibl 25. VII. 89 jako jediné označené naleziště; dva kusy určené *Dudou* jako galii jsou typická saundersi; ostatní jedinci jsou správně určeni.

3. chenopodii *Reuter,* jediný takto určený kus sbírky, bez udání naleziště, není než ♀ cerastii; chenopodii jest tedy z Čech dosud neznámou.

4. albiventris *Foerster,* J. Hradec; Praha, Královská Obora; několik kusů bez označení naleziště. — Správné určení.

5. rhamni *Shrk.* Praha, zrušená botanická zahrada na Smíchově 4. V. 89; několik jedinců bez naleziště, patrně také z téže lokality. — Správné určení.

6. urticae *L.* Král. Hradec v zimě pod mechem (přezimující). — Několik jedinců bez označení naleziště; ubiquist; správné určení.

7. s a u n d e r s i *M. D.* Několik exemplárů sbírky, označených *Dudou* jako s a u n d e r s i jest vesměs s t r i o l a *Flor* a jich naleziště, pokud jsou udána, připojím k jejímu heslu; za to kus s a u n d e r s i J. Hradec, det. *Duda*, v coll. K. k. Hofmuseum ve Vídni jest správná s a u n d e r s i; dále má *Duda* ve sbírce 2 kusy s a u n d e r s i, které určil jako g a l i i (bez naleziště); jest tedy s a u n d e r s i z Čech nepochybnou.

8. m a u r a *Foerster.* Praha, Král. Obora 14. X., 1 ♀. Správně určeno, ostatně jsem m a u r u také sám několikráte ve Stromovce sbíral.

9. n i g r i c o r n i s *Foerster.* Kysibl 24. VIII.; několik jedinců bez označení naleziště. — Správné určení.

10. a c u t i p e n n i s *Zett.* 2 správně určené kusy bez udání naleziště; 1 kus bez udání naleziště určený a zařazený původně *Dudou* jako s t r i o l a.

11. s t r i o l a *Flor.* Zařazen jeden kus bez naleziště, který jest typická a c u t i p e n n i s; za to jsem našel ve sbírce několik spravedlivých s t r i o l původně pochybně určených a pod jinými hesly zařazených s nalezišti: Karlův Týn 28. V. 93, Kysibl 9. VIII.

12. s e n e c i o n i s *Scop.* Kysibl 24. VII.; 2 kusy z neznámého naleziště; vše jen ♀.

13. (a e g o p o d i i *Loew*) = f l a v i p e n n i s *Foerster-Flor.* 2 ♀ z Kysiblu 6. VIII. 89.

14. c e r a s t i i *H. Loew.* ♂ i ♀ z Kysiblu 30. VII. 89; J. Hradec 24. IV. 87., několik ♂ správného určení bez nalezišť.

15. v i r i d u l a *Zett,* Kysibl 28. VIII.; několik jedinců bez nalezišť; správné určení.

Až potud určený materiál *Dudův.* — Mimo to našel jsem ve sbírce 2 druhy pro Čechy nové, z nich jeden nový vůbec a to:

16. a b d o m i n a l i s *Flor,* Kysibl 6. VIII. na Tanacetum; nevybarvený jeden ♂, určen ze zásob (inserend).

17. n. s p. m i h i, popíši ve své vydávané Monografii gn. Trioza (Král. Č. Uč. Spol.); Čechy, bližší naleziště neznámo; určena byla *Dudou* za s a u n d e r s i.

Výsledek této poslední části revise jest, že odpadají z 16 T r i o z pro Čechy *Dudou* uváděných dva druhy T r.

centranthi a chenopodii; za to přibývají dva nové abdominalis a n. sp. mihi; velutina podřazuji jen jako formu ku galii.

Dodatek. Mezi několika kousky neurčených inserend zcela obyčejných druhů bez udání nalezišť byl 1 kus Psylla abdominalis *M. D.*, Hradec Králové, z Čech dosud unicum. — Konečně došel jsem při studiu druhu Psylla pyri *L.* k výsledku, že zaměňovány bývají dva druhy Psylla pyri *L.* jako typický druh a od ní odlišitelná sp. Ps. pyrarboris *Šulc* 1910 (Věstník Král. Č. Spol. Nauk); z *Dudova* materiálu zařazeného sub pyri *L.* jest několik kusů (v Revisi uvedených sub 2.) z Petřína 8. V. 89, které jsou pyri *L*; ostatní veškeren materiál (Revise sub 1., 3., 4., 5.) jest vše pyrarboris *Šulc.*

Michálkovice, 25. prosince 1912.

Fauna bohemica.

I. *Noví brouci pro českou faunu.*

Podávají pánové: Blattný Vladimír, stud., Heyrovský Leopold JUSt., Klenka Karel, c. k. pošt. oficiál, MUDr. Em. Lokay, Josef Pleticha, c. k. pošt. oficiál v Praze, Josef Šulc v Sobotce, Josef Zeman v Nuslích.

Carabus violaceus *L.* a. candisatus *Duft.* Typický pro Čechy. Čelakovice 27. VI. 09. (Heyrovský.)

Bembidion fluviatile *Dej.* Na Štěpánském přívoze u Mělníka 1 jedince. (Klenka.)

Oxytelus Saulcyi *Pand.* Jedinec ♂ ze Stromovky v Praze na jaře. (Lokay.)

Philonthus temporalis *Rey.* Sbíral pan učitel Ransdorf pod mechem u Městečka. (Pleticha).

Quedius humeralis *Steph.* a. pseudonigriceps *Rttr.* Závist VI. 12. (Blattný.)

Quedius auricomus *Kiesw.* Štvanice XI. 12. (Blattný.)

Quedius boops *Grav.* a. fallaciosus *Kr.* Závist IV. 12, Purkarec VIII. 12. (Blattný.)

Tachinus fimetarius a. Pečírkae *Rttr.* Boubín IX. 12. (Blattný.)

Atheta (Ceritaxa) dilaticornis *Kr.* Dva jedince z okolí Prahy. (Lokay.) V Krči ji ulovil též pan Rambousek.

Euplectus nitidus *Fairm.* Vrané n. Vlt. pan JUC. Theod. Krása. (Lokay.)

Euplectus tenuicornis *Rttr.* Ve Stromovce XII. 12. ♂ *g.* (Blattný.)

Euthiconus conicicollis *Fairm.* Jedinec v hnijícím pařezu bukovém v Purkarci. VII. 12. (Blattný.)

Ptenidium Brisouti *Matth.* Vrané n. Vlt. v drti bukového pařezu. 22. X. 11. (Pleticha.)

Cantharis lateralis L. v. nigronotata *Pic.* Smýkán VI. u Prokopa. (Pleticha.)

Heterostomus pulicarius *L.* v. cinereus *Heer.* Smýkán 9. VI. 12 na Vraném n. Vlt. (Pleticha.)

Phalacrus fimetarius *F.* v. Humberti *Ryc.* Smýkán VII. 12. Chrouskov. (Pleticha.)

Atalia conglomerata *L.* a. decas *Beck.* Jílové 4. VIII. 09. Heyrovský.

Coccinella lyncea *Oliv.* a. 12. pustulata *Ws.* Týn n. Vlt. (Blattný.)

Coccidula scutellata *Hbst.* a. arquata *Ws.* Šlejferenský rybník u Sobotky s formou základní. (Šulc.)

Abraeus granulum, *Er.*, Na Hluboké (pí. Lokayová), v Král. Oboře v trouchu starých stromů (Dr. Lokay).

Cardiophorus atramentarius *Er.* V Chuchli 12. V. jedince. (Zeman.)

Cardiophorus incanus *Er.* V Závisti 17. V. 12. jedince. (Zeman.)

Aphanisticus elongatus *Villa.* Chlomek u Mělníka 26. IV. 03. jedinec. (Šulc.)

Rhinosimus aeneus *Oliv.*, Krč. 26. X. více jedinců. (Zeman.)

Stenochorus meridianus *L.* a. cantharinus *Hbst.* Čelakovice 23. VI. 12. (Heyrovský.)

Cortodera femorata *F.* a. flavipennis *Reitt.* Nová Huť. Ex. coll. Schiffner. (Heyrovský.)

Leptura sexguttata *F.* a. exclamationis *F.* Krč 10. VI. jedince. (Zeman.)

Leptura sexguttata *F.* a. biguttata *Muls.* Krč 10. VI. jedince. (Zeman.)

Leptura sexguttata *F.* a. unicolor *Fleisch.* Krč. 10. VI. jedince. (Zeman.)

Hoplosia fennica *Payk.* Hojně chytána na Křivoklátsku panem inženýrem Šulou, v Čelakovicích jedince smýkal v červnu pan inženýr Jedlička. (Heyrovský.)

Saperda 8-punctata *Scop.* a. sexpunctata *Fleisch.* Jedince s lokalitou: »Pürglitz«. (Heyrovský.)

Galerucella nymphaeae *L.* a. aquatica *Gerffr.* Nepoměřice. 15. VII. Smýkáním. (Pleticha.)

Epithrix atropae *Foudr.* a. nigritula *Ws.* Davle 24. V. jedince. (Zeman.)

Psylliodes cuprea *Koch.* Modřany. VI. 12. (Pleticha.)

Haltica quercetorum *Foudr.* Jirna 31. X. 11. Smýkáním. (Pleticha.)

Aphthona pallida *Bach.* Krč. 4. X. (Zeman.)

Aphthona nigriceps *Redtb.* Krč 25. VI. Prokop. 8. VI. (Zeman.)

Longitarsus absinthii *Kutsch.* Prokop 28. VII. více jedinců. (Zeman.)

Longitarsus brunneus *Duft.* a. picinus *Ws.* V okolí Prahy. (Zeman.)

Longitarsus nigrofasciatus *Goeze* v. patruelis *All.* Krč. 11. XI. jedince. (Zeman.)

Longitarsus tantulus *Foudr.* v. minimus *Kutsch.* Vrané 9. VI. 12. (Pleticha.)

Longitarsus rubiginosus *Foudr.* Lobkovice 11. IX. Více jedinců. (Zeman.)

Longitarsus pellucidus *Foudr.* V okolí Prahy všude. (Zeman.)

Bruchidius nanus *Germ.* Smýkán p. učitelem Ransdorfem v Městečku. (Pleticha.)

Dorytomus hirtipennis *Bedel* v. taeniatus *Faust.* Vrané n. Vlt. 19. VI. 12. (Pleticha.)

Dorytomus melanophthalmus *Pay.* a. eli-

tellarius *Boh.* Modřany 8. IX. Braník 27. IX. Více jedinců. (Zeman.)

Ceutorrhynchus carinatus *Gyll.* Troja 2. VI. 12. Smýkáním. (Pleticha.)

Poophagus Hopffgarteni *Tourn.* Lobkovice 19. V. jedince. (Zeman.)

Gymnetron rostellum *Hbst.* Vrané n. Vlt. 9. VI. Smýkáním. (Pleticha.)

Magdalis carbonaria *L.* Štěchovice. 13. V. jedince. (Zeman.)

Apion distinctirostre *Desbr.* Roztoky v červnu, dva jedince. (Lokay.)

Melolontha melolontha *L.* a albida *Muls.* Kocerady n. S. V. 11. (Blattný.)

II. *Hemiptera.* Piezostethus formicetorum *Boh.* z čeledi Cimicidae — nalezl u Hluboké ve hnízdě mravence lesního 12. III. 1906 MUDr. Jar. Pečírka, c. k. vrchní štábní lékař v Praze. *Fr. Mužík.*

Drobnosti.

Bělásek ovocný — Aporia crataegi L. Po několik roků sleduji výskyt běláska ovocného v okolí Sobotky. — Letos spatřil jsem však jediný 11. června 1912 u Sobotky. Jos. Šulc.

Coscinia striata L. V Jouklově atlasu motýlů čtu »Coscinia striata L. nehojný druh« — dovoluji si sděliti, že uvedený přástevník vyskytl se v Táboře letos (na pasece výslunné v údolí Lužnice — jediné místo — u Příběnic) v množství takém, že možno bylo jich na sta nachytati. Jiná léta jsem jej vůbec nespatřil. Podobně i variace téhož přástevníka hojná. Frant. Štraberger, adjunkt pošty v Táboře.

Hmyz a zatmění slunce. Denní listy před úplným zatměním slunce, dne 17. dubna 1912, upozorňovaly čtenáře své, aby věnována byla též pozornost podivnému chování zvířat po dobu zatmění. — Pokud jsem v krátkém čase trvání zatmění pozorovati mohl, nápadné bylo, že různé druhy much usedaly na jasněji osvětlená místa (obílené stěny domovní a nová prkna, kterými byl plot nastaven), kde v klidu setrvaly po dobu nejvyššího stupně zatmění. — Připomínám, že obloha od počátku do ukončení zatmění byla úplně čistá, bez mraků. — V téže době roj komárů vesele počal křepčiti kolem pumpy, ač obyčejně komáři »tanec« svůj provozují při slunce západu neb zamračené obloze. Jos. Šulc, Sobotka.

VĚSTNÍK.

V osmé řádné valné hromadě za r. 1912 dne 21. ledna 1912 byli do výboru zvoleni: za pokladníka pan cís. rada F. Veselý, za knihovníka pan ing. Old. Šustera, za kustoda pan Dr. Jindřich Veselý, za zapisovatele pan Dr. Jaromír Pečírka a Phil. Cand. Fr. Rambousek; do kontrolující komise pan mag. rada Fr. Pokorný, pan revident Fr. Vopršal a pan účetní Ed. Kudlička; do redakčního komité pp. Dr. Em. Lokay, Dr. Jos. Maličký, Old. Šustera a Ant. Wimmer.

Pan Dr. Maličký se zavazuje sestaviti katalog českých motýlů a p. Dr. Lokay katalog českých brouků.

Přítomno 28 členů, 1 host.

V občasné schůzi ze dne 30. ledna 1912 přednášel pan ing. *Old. Šustera o problémech systematiky vos hrabavých.* Uvedl s jakými obtížemi se setkává stanovení přirozených skupin, pouze na základě suchého materiálu, pomocí morfologie a fylogenie; různé tvary svádějí k ohraničování ve mnoho skupin a tak se stalo Ashmeadovi, že obdržel 32 rodů. Na základě velkého materiálu rozdělil pan přednášející vosy hrabavé (Psammocharidae olim Pompilidae) na 7 rodů, ve které stáhl oněch 32 rodů Ashmeadových. Zajímavo jest, že p. Banks, entomolog Washingtonského musea, který pracuje rovněž v této skupině, přišel k témuž rozdělení a sice, což jest důležito, na základě jiných kritických znaků než jich užil pan přednášející. Může se z toho souditi, že toto rozdělení na 7 rodů bude míti přirozený podklad, kdežto zmíněných 32 rodů Ashmeadových bylo tříštěním.

Pan *Obenberger* přinesl serii nových druhů krasců, které jako nové sám diagnostikoval. Budou publikovány v časopise.

Přítomno 20 členů, 7 hostí.

V občasné schůzi dne 27. února 1912 přednášel pan JUSt. *Leopold Heyrovský o svých potulkách po Istrii.* Byl nejprve v Pulji, kde však jako v každém pevnostním pásmu jest entomologie bez přispění vojenských osob a úřadů nemožná. Ačkoliv bylo horké a suché léto již pokročilé, přece

byl překvapen množstvím jak druhů, tak jedinců. Z Pulje odešel na Učku Goru (Mte. Maggiore) památnou svou květenou i zvířenou. Les ji kryjící je bukový a lokalita je nevyčerpatelná. Možno tu s dobrým výsledkem sbírati v každou roční dobu a je tu celá řada endemitů hoře té vlastních. Mimo to jest v hoře více jeskyň, které mají svou vlastní zvířenu. Z Učky vede do Opatie silnice bukovým lesem, lučinami a krasovým terrénem, doleji jsou dubiny promísené jedlým kaštanem, a je tu i bohatá zvířena. —

Pan *Obenberger* ukázal zajímavé krasce z Alžíru, které dle všeho budou novými druhy.

Pan odb. učitel *Mušík* přinesl živého roháče, který byl chycen loni v červnu. Byl chován v chladu a stal se na podzim nehybným. Při dotknutí nebo přenesení do tepla, dává známky života a stává se čilým. Tvrdí se totiž, že roháči po krátkém životě jako imago hynou a nikdy nepřezimují.

Pan účetní *Kudlička* přinesl vzor nové, pohodlné cyankalové láhve na motýle.

Přítomno 21 členů, a 5 hostí.

V občasné schůzi dne 26. března 1912 přednášel p. Dr. *Jindřich Veselý o vývoji vajíčka u hmyzu.* Upozornil, že vajíčko jest druhem buňky a ačkoliv jeví se velmi jednoduchým, přece nová bádání shledala, že je to orgán velmi složitý. Popisuje dále vaječník u různých řádů hmyzu a vývoj vajíčka. Otázku tuto studoval hlavně u hmyzu rovnokřídlého a podařilo se mu zjistiti celý pochod, jak buňka výstelková různými pochody se přetvořuje ve vajíčko. Prací jeho byl zjištěn celý vývoj od prvopočátku buňky výstelkové až do uzrání vajíčka.

Pan Dr. *Baudyš* demonstruje pupeny šeříku, deformované roztočem Eryophyes Löwi.

Přítomno 19 členů.

V občasné schůzi dne 23. dubna 1912 přednášel pan odb. uč. *Vimmer o larvách mušich.* Nejprve se zmiňuje o larvě rodu Microdon Meig. která se nápadně podobá malému slimáku a je v Čechách vzácná. Pak popisuje šíře zařízení stigmat u larev muších, o různých ochranných orgánech proti útokům hmyzu, vlhkosti a špíně, a podotýká že jsou mnohé orgány, jichž účel není ještě objasněn. Pak přechází ku larvě mouchy

Vermileo Degeeri *Schiner*, která si vrtá nálevkovité otvory v úplně suchých místech v nejjemnějším, téměř popelovitém písku. O larvě této se vypráví, že podobně jako larva mravkolva hází kaménky po hmyzu na okraji nálevky, což pan přednášející vlastním okem pozoroval.

Pan *Obenberger* přinesl veliké serie rodů krasců Capnodis, Chalcophora, Ptosima a Polyctesis, pocházející ze sbírky Meyer-Darcisovy. Serie demonstrované okazují velikou proměnlivost a tolik přechodů, že oprávněnost jednotlivých druhů se stává opravdu pochybnou.

Přítomno 25 členů, 9 hostí.

V občasné schůzi dne 21. května 1912 přednášel pan Phil. Stud. *Jan Obenberger o čeledi krasců.* Je to jedna z nejkrásnějších čeledí broučích, ve které různí milovníci a i obchodníci spáchali mnoho systematických hříchů. Všichni jsou parasiti rostlin u nás nehojně se vyskytující, kteří ale v teplých krajinách se mohou státi katastrofou, vystoupivše v obrovském množství. Některé druhy jsou rozšířeny po velikých oblastech a podléhají lokálním změnám. Systematika je dost těžká, protože i v barvitosti, zejména však ve struktuře chitinových částí je u jednoho a téhož druhu velká proměnlivost, jinak zase stejné znaky se u odchylných druhů vyskytují. Pan ing. Šustera uvádí k tomu, jaký asi je poměr systematiky ku variabilitě druhů a upozorňuje na důležitou v tom směru práci Osbornovu.

Za člena přijat pan Rudolf Ješina.

Přítomno 18 členů, 1 host.

V občasné schůzi dne 25. června 1912 přednášel pan předseda prof. *Fr. Klapálek o rodu Taeniopteryx* z řádu Pošvatek. Je to již od Linnea známý rod a má velmi krásné znaky v pohlavních ústrojích. Pan přednášející rozdělil dřívější rod Taeniopteryx na čtyři: Taeniopteryx, Nephelopteryx, Oemopteryx a Rhabdiopteryx. Pro rozlišování druhů lze výborně užiti žilnatiny křídel, možno však též jak rody, tak i druhy u rodu Taeniopteryx sens. strict. dle konce zadečku a pohlavních ústrojů jasně rozeznati. Též úprava tykadel je důležitá; někde jsou růžencovitá, někde až i štětinovitá. Z Čech jsou známy jen rody Taeniopteryx a

Nephelopteryx. Pan přednášející popsal nové druhy: T. arcuata, graeca a risi.

Pan *Obenberger* přinesl zajímavé brouky ze Španěl a krasce Anthaxia salicis v. semicuprea *Küst.* v Čechách sbíranou.

Přítomno 21 členů, 4 hosti.

V občasné schůzi dne 24. září 1912 přednášel p. Dr. *Emanuel Lokay o svých výzkumech na Černé Hoře ve východních Karpatech.* Viz Časopis str. 126.

Pan *Blattný* referuje *o zvířeně kol Vltavotýna.*

Za člena přijat pan Rudolf Tesař, lesník ve Stříteři na Moravě.

Přítomno 34 členů, 4 hosti.

V občasné schůzi dne 15. října 1912 přednášel pan Dr. *Ed. Baudyš o cecidiích a moderním názoru na cecidologii.* Je to věda, ve které se stýká několik odvětví přírodních věd, protože se zabývá i parasity živočišnými i rostlinnými a tím se dělí obor práce její na zoocecidie a phytocecidie. Je tedy odvětvím phytopathologie, nauky o chorobách rostlinných, zajímajíc se o cecidie, t. j. nádory rostlin, jež zoveme vědecky halkami. Slovo to pochází od »haliti«. Pole činnosti je tu ohromné a hromadí se tu problém na problém jak anatomicky, tak biologicky. První průkopníci vědy té byli Malpighi a Réaumur, a v r. 1856 byl vydán prvý seznam halek asi 350 druhů. Pak to šlo rychleji a r. 1909 vydal Houard katalog se 6279 druhy.

U nás v Čechách se až do konce 18. století nepracovalo. Pirchner a Ammerling začali, po nich pokračovali Duda, Šulc, Vimmer, Uzel a zejména Emil Bayer, který vydal seznam českých forem se 413 druhy; v dodatku zvýšil se počet na 604. Pan přednášející odhaduje počet druhů pro Čechy asi na 3000 druhů, sám jich nalezl pro Čechy 150 a vůbec 15 nových. Pak demonstroval pan přednášející řadu zajímavých nádorků způsobených hmyzem.

Pan účetní *Ed. Kudlička* přinesl svou sbírku hálek.

Pan *Obenberger* demonstruje několik serií severoamerických brouků.

Pan odb. uč. *Vimmer* demonstruje mouchu *Phlebotomus*, jež vyvolává v jižních krajinách zimnici. — Přítomno 26 členů, 3 hosti.

V občasné schůzi dne 29. října 1912 byly demonstrovány různé pomůcky ku sbírání hmyzu, jež konstruovali členové společnosti. Síťky, mimo známý již systém p. Vopršala, demonstrovali prof. Hartmann a p. účetní Kudlička. Týž přinesl přístroj k současné praeparaci více housenek, jejž sám sestrojil. Je zařízen na plynový plamen a stojí asi 5 K. Ku pozorování života hmyzu užívá pan Kudlička zalepených lepenkových skříněk se zaskleným příkrovem.

Pan předseda demonstruje cestovní přístroj ku praeparování a uschování hmyzu síťokřídlého. Ku nabodávání minutií užívá špendlíčků vlastní výroby z ryzího stříbrného drátu, pan odb. uč. Mužík žíně.

Pan Obenberger přinesl zajímavě znetvořeného roháče.

Přítomno 26 členů, 3 hosti.

V občasné schůzi dne 12. listopadu 1912 přednášel pan Phil. Stud. *Jan Obenberger o své exkursi do východních Karpat a Sedmihrad.* První cíl jeho cesty byla Worochta, kde téhož roku byl p. Dr. Lokay (viz Časopis). Tato část exkurse byla hodně pokažena deštěm. Pan přednášející byl tam s p. Frankenbergrem celkem 14 dní, ale z těch byly snad 2, kde bylo počasí skutečně příznivé. Jeden z těchto dnů bylo sbíráno na Kičeru, druhý na Hoverle, tam to však zkazil déšť a druhý den byla mlha. Z Worochty odebral se pan přednášející jednou jízdou do Brašova a odtud na Bučeč, kam přišel 1. srpna. Les sáhá v těchto krajích asi do výše 1700 *m*, do 1200 *m* jde les listnatý, nad 1700 *m* jest jen kleč. Pro turistickou entomologii jsou velkou výhodou v krajině této ochranné chaty sedmihradského turistického spolku. Oblasť tato má mnoho endemitů a úlovek byl jak do počtu druhů, tak do počtu jedinců velmi dobrý. Počasí bylo příznivější a byly konány tři větší exkurse za sebou. Z Brašova odebrali se výletníci do Ršavy, kde jest terrén entomologický velmi zajímavý. Hned první den nanesl velký liják bohatý náplav. Ze Ršavy odešli pánové do Herkulových Lázní a Mehadie. Pak se vrátili

po Dunaji Železnou Branou do Baziáše, kde skončili svou entomologickou činnost.

Přítomno 28 členů, 4 hosté.

V občasné schůzi dne 26. listopadu 1912 přednášel p. odb. uč. *Vimmer o minirujících larvách much.* Tvoření chodeb v listech povstává činností molů a much. Z much jsou to maličké druhy, kde jsou samičky zařízeny na kladení vajíček na list. Ostnem kladélka natrhne pokožku, nazvedne ji a tam vloží vajíčko. Mnoho jich zahyne, buď seschnou nebo larva zhyne. Které se uchovají na živu, žijí v listu a před zakuklením se prokousají a padnou do země. Potravou stávají se zelenými. K životu v mesophyllu jsou zvlášť zřízeny. Dýchání děje se zadkem těla a jest zajímavo, že mezi stigmatem a průduškou jest zvláštní přepážka plsťovitého tkaniva, jež dle všeho filtruje vzduch. Háčky ústní mají vertikální pohyb. Proto že ale mesophyll se musí rušiti horizontálně, kladou se na bok a udržují se v této poloze štětinkami a papillami. Larev bývá v listu jen málo. Za těmito larvami nalézá se z pravidla larva Cecidomyie. Co je tam láká, jest ještě záhadou. Mimo to táhnou se za nimi ještě jiní parasiti a jsou to zejména lumčíci z rodu Pteromalus a Torymus. Někdy zůstanou kukly v listech. Jsou to plísněmi choré larvy, které nemohou více opustiti list. — Larvy ty škodí polnímu hospodářství a zejména sadům. Minirují též v pšenici a ječmenu. Phytomyza flavoscutellata se objevila ve velikém množství na Smidarsku v bobu, takže úroda byla opravdu ohrožena.

Přítomno 25 členů, 3 hosté.

V občasné schůzi dne 17. prosince 1912 přednášel pan ing. *Old. Šustera o problému vědecké systematiky.* Zavedením rodů byly od dob Linneových stanoveny vyšší jednotky systematické, tvořené na základě znaků morfologických. Rody sestávaly z druhů si podobných, bez ohledu na jich skutečnou příbuznost. Nauka vývojová dala však systematice jiný podklad a nutno tudíž místo systému umělého zaváděti přirozený na základě fylogenetické příbuznosti druhů. Problémem vědecké systematiky jest pak stanovení takových znaků, které mají fylogenetický význam, a ocenění těchto znaků pro genealogii organismů a utváření přirozené soustavy. Podmín-

kou správného rodu jest původ z jediného druhu (monofyletický), z pravidla z určitého střediska a přesné ohraničení oproti příbuzným druhům. Systematice pomáhá morfologie a anatomie, při čemž však nutno bráti v úvahu co možno nejvíce znaků a bionomii; fysiologie a psychologie nehrají dosud u hmyzu velkou úlohu. Velmi důležitá jest však zoogeografie a v novější době i palaeontologie s palaeografií. Pan přednášející zmiňuje se dále o vývojových principech a to hlavně o vývoji adaptivním, který při korrelaci znaků dává vznik novým formám. Pak probírá zákony Osbornovy, poukazuje hlavně na vývoj determinovaný, adaptační, analogní, na parallelismus ve vývoji, opakování se přírody, na periodicitu a na polyfylii mnohých rodů. — Aby systematika mohla dostáti své nové úloze, nutno dosavadní vědeckou methodu doplniti analytickou a zavésti srovnávací systematiku, která by stanovila znaky a vlastnosti, dle jich významu fylogenetického a hledala příslušné zákony srovnáváním různých dosavadních pokusů. Tento postup se již částečně děje; tak na př. víme, že větší počet žilek se vyskytuje u všech druhů resp. rodů atd. fylogeneticky starších. Další podobné problémy byly by na př. stanoviti, zdali zakrnění nebo ztráta křídel děje se jen u skupin starého původu, zdali rozeklané drápky u nohou jsou vždy produktem drápků jednoduchých, zdali morfologický rozdíl pohlaví podmíněn jest fylogenetickým stářím rodu, při čemž zase druhy fylogeneticky nejmladší se pohlavně nejvíce různí a pod. Zákony těmito bylo by velmi ulehčeno dosavadním pokusům o přirozenou soustavu a zabránilo by se omylům. Mimo to mohly by býti činěny i různé jiné závěry, důležité pro zoogeografii a hlavně vývojovou nauku, jelikož získal by se přehled vývojového pochodu různých skupin.

Pan *Obenberger* demonstruje nový druh krasce z rodu Chrysobothrys, dále nového krasce Anthaxia Minerva a některé jiné vzácné krasce.

Pan prof. *Klapálek* demonstruje dosud neznámého samečka plekoptery Capnioneura nemuroides Ris.

Za člena přijat pan Josef Fiala, c. k. vrchní poštovní správce v Kroměříži.

Přítomno 31 členů, 2 hosté.

V roce 1912 byli mimo své stálé působiště entomologicky činni pánové:

Absolon K., Dr., Bosna, Hercegovina, Černá Hora.

Baudyš Ed., Dr., Jižní a sev.-východní Čechy, Baden a Kreuzkirchen u Vídně.

Blattný Em., c. k. dvorní rada, Týn nad Vltavou. Purkarec, Boubín.

Borek Jan, fotograf, Česká Třebová.

Cífka Jos., c. k. setník, Lodenice.

Frankenberger Zdeněk, phil. stud., Východní Karpaty, Sedmihrady, Herkulovy Lázně.

Graf Josef, c. k. ředitel účtárny, Kraňská Gora, Grado.

Hartmann Rob., c. k. professor, Kijev a okolí.

Heyrovský Leop., jur. stud., jižní Dalmácie, Korutany, Istrie.

Hilitzer Alois, Dr., c. k. štábní lékař, ostrov Krk.

Holík P. Bedřich a *Holík Frt.*, učitel, Orlické pohoří.

Klapálek Frt., c. k. professor, Bled.

Klenka Kar., c. k. pošt. oficiál, Mariánské Lázně, Istrie (Lupoglava), Bled.

Klička Ladislav, Dr., Vlašim.

Lokay Eman., Dr., okresní lékař, Východní Karpaty.

Maťcha Jarosl., c. a k. nadporučík, Morava (Drahanská vysočina), Korutany.

Melichar Leop., Dr., c. k. sekční rada, Kavkaz.

Obenberger Jan, phil. stud., Východní Karpaty, Sedmihrady, Herkulovy Lázně.

Pečírka Jaromír, Dr., c. k. vrchní štábní lékař, Oetzthal v Tyrolích.

Pleticha Jos., c. k. pošt. oficiál, Kutná Hora.

Pohnert Edvard, Dr., šlechtic, c. k. rada zemského soudu, Meklenburský Balt.

Rambousek Fr., PhC., univ. assist., Istrie (Vela Učka), ostrov Krk.

Roland J., c. k. pošt. úřed., Pardubice.

Roubal J., c. k. professor, Příbramsko, Pacovsko, Chu-

denice, Podwoloczyska, Kyjev v Rusku, Kislowodsk a Pjatigorsk na rozhraní jihoruských stepí a Kavkazu, sev. Kavkaz mezi Těberdou a Kluchorem.

Sekera Emil Dr., c. k. professor, Holoubkov.

Sekera Jan, řed. cukrovaru, Eisenstein.

Srdínko Jos., stav. rada, Luhačovice.

Svoboda Jan, úředník města Smíchova, Křivoklát.

Šustera Old., ing., Sadská.

Uzel J., prof., Dr., u Jinec v Brdech (loni v okolí Pohledu u Něm. Brodu).

Veselý Ferd., cís. rada., Oděsa.

Žežula Bedř., mag. úředník, Dalmácie.

Bohužel nezaslali všichni páni členové zprávy, kde byli letos entomologicky činni. Jest tím více co želeti, protože činnost členstva ve výzkumu jest daleko větší než hořejší seznam uvádí.

ZPRÁVA VÝROČNÍ

za správní rok 1912.

Výbor České Společnosti Entomologické.

Předseda:

Prof. Frant. Klapálek.

Místopředseda:

Prof. Rob. Hartmann.

Zapisovatelé:

C. k. vrchní štábní lékař MUDr. Jaromír Pećírka.
PhC. Frt. Rambousek.

Pokladník:

Cís. rada Ferd. Veselý.

Knihovník:

Oldřich Šustera, účet. úředník zem. výboru.

Kustos:

Ph. Dr. Jindř. Veselý.

SEZNAM ČLENŮ.

A. ČLENOVÉ ČESTNÍ.

1907 Bolívar, Don Ignacio, ředitel přírodnického musea v Madridě.

1907 †Ganglbauer Ludvík, c. k. vládní rada, ředitel c. k. dvorního musea ve Vídni.

1907 Horváth, Dr. Géza, ředitel Magyar Nemzeti Muzeum v Budapešti.

1910 Lobkovic, J. J. Ferdinand princ, z. nejvyšší maršálek Kr. Č. atd.

1910 Melichar MUDr. Leop., c. k. sekční rada v Brně, Rudolfova tř. *(Homoptera Coleopt.)* (Členem od r. 1904.)

B. ČLENOVÉ ZAKLÁDAJÍCÍ.

1904 Klapálek František, c. k. professor v Karlíně (1907).

1904 Kubes, P. Augustin, provinciál řádu O. O. kapucínů v Kolíně (1907). *(Hym.)*

1904 Šulc MUDr. Karel, báňský lékař v Michálkovicích v Rak. Slezsku (1910). *(Psyllidae, Coccidae.)*

C. ČLENOVÉ ČINNÍ.

1905 Absolon, PhDr. Karel, docent geografie při české universitě v Praze, kustos musea v Brně. *(Apteryg., fauna jeskynní.)*

1907 Albrecht Hynek, strojvůdce ve Veselí n. Luž. *(Col.)*

1910 Babák Dr. Ed., prof. české univ. v Praze II., Fysiol. ústav. *(Fysiol. hmyzu.)*

1911 Baudyš Dr. Ed., assist. bot. při technice, Vršovice, Palackého 46. *(Cecidie.)*

1906 Bayer Emil, c. k. prof. v Brně, Šturmova ul. 16. *(Hálky a hmyz duběnčivý.)*

1907 Benešová Heda, choť hoteliera v Praze, Petrohradská ul. *(Lep.)*

1904 Binder Emil, majitel domu v Praze-I., Karlova ul. 88.

1904 B í z e k Rudolf, správce skladů železáren v Komárově (*Col.*)
1904 B l a t t n ý Em., c. k. dvorní rada, Vídeň VI., Hofmühlgasse 22. (*Lep.*)
1910 B o r e k Jan, fotograf, Čes. Třebová. (*Coleopt. Bohem.*)
1905 B r o ž e k Arth., prof. dr. v Praze, na Vyšehradě. (*Theorie variační.*)
1904 B r ý d l Rudolf, c. k. professor v Chrudimi. (*Col.*)
1906 B u š e k Alois, učitel v Lysé n. L. (*Lep.*)
1907 C í f k a Jos., c. k. setník, Král. Vinohrady, Nerudova 34. (*Lep.*)
1910 Č e r m á k JUDr. Boh., advokát v Hořovicích. (*Lep.*)
1904 Č e r n ý Jos., hostinský ve Vršovicích. (*Lep.*)
1905 D u c h o ň Manuel, odb. učitel v Rakovníce. (*Col.*)
1906 F o r m á n e k Romuald, c. k. vrchní poštovní rada v Brně, Veverská ul. č. 69. (*Col.*)
1909 F r a n k e n b e r g e r Zdeněk, MUSt. v Praze-II., Štěpánská ul. (*Col.*)
1905 G r a f Josef, c. k. ředitel účtárny, Král. Vinohrady, Korunní tř. 105. (*Lep.*)
1907 G ü r t l e r Hugo, c. k. účet. rada v Praze, Mezibranská ul. č. 15. (*Lep.*)
1904 H a r t m a n n Rob., c. k. professor na Smíchově, Jeronýmova ul. 7. (*Lep.*)
1909 H e y r o v s k ý Leop., JUSt., Praha-I., Jilská ul. 2. (*Col., sp. Ccramb.*)
1909 H i l i t z e r, MUDr. Alois, c. k. štábní lékař, Smíchov, Husova 4. (*Col.*)
1907 H o l í k, P. Bedřich, katecheta v Žižkově. (*Col.*)
1906 H o l í k Frant., učitel v Praze-Holešovicích (*Hym.*)
1904 H u d e č e k Lad., řídící učitel v Žeravici u Kokor na Moravě. (*Lep.*)
1908 H u l a Jan B., ing. chemie v Rakovníce.
1906 C h a l u p s k ý Josef, odb. učitel v Písku. (*Col.*)
1906 J a n d a, Dr. Viktor, c. k. professor v Karlíně. (*Anat., Metam.*)
1910 J a v ů r e k Vlad., PhDr., Praha-II., Wenzigova 11.
1908 J e d l i č ka Arn., ing., Vršovice, Hálkova 520. (*Carabidae,* spec. *Pterostichus.*)

1909 J e l í n e k Ant., řídící učitel, Slapy n. Vlt. *(Lep.)*
1904 J e l í n e k, MUDr. Robert, panský lékař v Dobříši. *(Lep.)*
1912 J e š i n a Rud., odb. učitel, Žižkov, Havlíčkova tř. 42.
1904 J o h n Jan, c. k. ředitel reálky v Táboře. *(Lep.)*
1904 J u r e č e k, MUDr. Štěpán, c. k. pluk. lékař v Turnově. *(Col.)*
1904 K h e i l Nap. M., reditel soukr. obch. školy a translator in hispanicis v Praze. *(Lep. Orth.)*
1910 K l e n k a Kar., c. k. pošt. vrchní officiál, Praha 262-I. *(Lep. Col.)*
1905 K l i č k a, MUDr. Ladislav, lékař v Praze-I., Křižovnická ul. č. 87. *(Col.)*
1911 K l i e r, Dr. Ceněk, ředitel městské spořitelny pražské, Praha I.
1904 K r a n i c h Jan, professor paedagogia a redaktor »Přírody a Školy« v Pol. Ostravě.
1904 K r á t k ý František, ředitel reálky v Nymburce.
1904 K r a u s k o p f Adolf, ředitel měšť. školy v Mladé Boleslavi.
1906 K r u t a Alfred, c. k. berní officiál v Bělé p. Bezd. *(Col. Lep.)*
1906 K ř e p e l k a Adolf, cís. rada, přednosta fil. rak.-uher. banky v Praze-II., Bredovská 6.
1904 K u d l i č k a Eduard, účetní na Král. Vinohradech, Rubešova ul. 1. *(Škodný a užitečný hmyz.)*
1910 L a d i s l a v Joža, pokladník cukrovaru v Kralupech nad Vlt.
1904 L o k a y, MUDr. Emanuel, měst. okresní lékař v Praze II., Na Poříčí 35. *(Col.)*
1906 L u k e š Jos., c. k. professor v Písku. *(Col.)*
1906 M a l i č k ý, JUDr. Josef, advokát v Hořovicích. *(Lep.)*
1911 M a r t í n e k Otokar, učitel ve Ždírci.
1911 M a f c h a Jaroslav, c. a k. nadporučík, Smíchov, Ferdinandovo nábřeží 29. *(Col.)*
1905 M a u l e, Dr. V., prof. v Turnově. *(Col.)*
1908 M a z u r a Kar., disponent Agrobanky v Brně. *(Col.)*
1909 M e ř i č k a Jos., odb. učitel v Náchodě. *(Lep.)*

1907 Molek, MUDr. Alois, c. a k. pluk. lékař v Praze, Břevnov. *(Col.)*
1905 Mrázek, PhDr. Alois, ř. prof. čes. univ. v Praze II., Dřevní ul. 381. *(Biol., Anat. Metam.)*
1904 Mužík František, odb. učitel v Kralupech. *(Hemipt.)*
1906 Nejdl, Dr. Viktor, ředitel gymn. Mělník.
1906 Nosek Ant., c. k. professor na Smíchově, Husova tř. 1109. *(Arachn.)*
1905 Novák Bohumil, professor prům. školy v Brně, Kafkova ul. 12.
1910 Obenberger Jan, Ph. St., Praha II., Olivova ul. č. 5. *(Col.)*
1910 Osvald Jan, phil. st. Kr. Vinohrady, Táborská ul. 60.
1904 Pastejřík Jan, odb. učitel v Karlíně č. 430. *(Dipt.)*
1908 Paul Jarosl., prof. vyšší dívčí školy v Praze. *(Lep.)*
1912 Pazourek Andreas, stát. učitel, Vídeň XII./1., Fabrikgasse 12. *(Col.)*
1904 Pečírka, MUDr. Jaromír, c. k. vrchní štábní lékař v Praze. Oujezd 602. *(Col.)*
1912 Pflanzer Vilém, majitel pivovaru u Šenfloků, Praha II., Václavské nám.
1910 Pleticha Jos., c. k. pošt. officiál, Žižkov, Štítného ul. 14. *(Col. Bohemiae.)*
1911 Pohnert, Dr. Edvard šlechtic, rada zemsk. soudu, Mezibranská 17. Praha II. *(Col.)*
1909 Pokorný Fr., mag. rada, Praha 335-II. *(Lep.)*
1904 Preis Karel, c. k. dvorní rada, professor vys. učení technického na Smíchově, Ferdinandovo nábř. 31. *(Lep.)*
1905 Princ Vojt., c. k. professor v Praze.
1909 Procházka Al., techn. cukrmistr v Klobúkách u Slaného.
1911 Prokůpek Adolf, velkostatkář, předseda Českého odboru Zemědělské rady v Praze.
1904 Rádl, Dr. Em., docent české university, c. k. professor v Praze II.
1904 Rambousek Frt., phil. cand., assist. zool. čes. univ., Kr. Vinohrady, Čermákova 7. *(Col., sp. Staphyl.)*
1912 Roland Jarosl., pošt. úřed., Král. Vinohrady, Slezská tř. 72a. *(Col., Hem.)*

1904 Roubal J., professor v Příbrami. *(Col.)*
1906 Růžička Ant., prof., Chrudim, Palackého tř. 76. *(Lep.)*
1905 Řivnáč Ant., knihkupec, presid. obch. a živn. komory v Praze.
1912 Schönfeld, Dr. Ant., Král. Vinohrady, Jungmannova tř. 65. *(Apidae.)*
1904 Secký Rudolf, účetní revident zemsk. výboru v Praze II., Fügnerovo nám. 3. *(Lep.)*
1905 Sedláková, sl. Jarosl. v Polné *(Col.)*
1908 Seehák Jindř., c. k. prof., Praha VII. *(Lep.)*
1904 Sekera, Dr. Emil, c. k. professor v Praze I.
1904 Sekera Jan, ředitel cukrovaru Legnago u Verony, Italia. *(Col.)*
1908 Senc P. Aug., farář v Hostímě u Mor. Budějovic. *(Col.)*
1907 Smolka Al., ředitel c. k. průmysl. školy v Praze. *(Col.)*
1910 Sokolář Dr. Frt., dvorní a soudní advokát, Vídeň III./2, Disslerg. 6. *(Col.)*
1909 Soukup Václ., stud., Praha, Náprstkova 8. *(Lep.)*
1904 Srdínko Josef, stav. rada v. v., Smíchov, Ferdinandovo nábř. 27. *(Lep.)*
1912 Svoboda Frt., měst. úřed., Smíchov. *(Col., Lep.)*
1904 Svoboda Jan, učitel ve Větrném Jeníkově. *(Col.)*
1909 Šandera, JUDr. Čeněk, adv. v Trhových Svinech. *(Hym.)*
1905 Šípek Jan, c. k. pošt. assistent v Příbrami. *(Col.)*
1904 Šrámek August., professor v Nymburce. *(Col.)*
1904 Štěrba Frant., techn. správce cukrovaru v Pečkách. *(Col.)*
1907 Štraub Ant., inženýr v Praze III. *(Lep.)*
1905 Štrof Jan, preparator musea král. Českého v Praze.
1904 Šula Jaroslav, inženýr na Smíchově, Karlova 4. *(Col.)*
1906 Šulc Josef, úředník města Sobotky. *(Col.)*
1906 Šustera Oldřich, účetní úředník zem. výboru v Praze, Smíchov čp. 553. *(Hymen.)*
1912 Tesař Rud., lesní, Stříteř, pp. zámek Rožinka, Mor.
1909 Tille, JUDr. Cyrill, c. k. podplukovník auditor ve Vídni VIII., Lenaugasse 7.

1908 T o c a u e r Ad., kníž. polesný v Maškrově u Stodů. *(Col.)*
1906 T y k a č Jaroslav, učitel v Plzni. *(Lep.)*
1907 T y l, MUDr. Jindř., c. a k. štábní lékař v Písku. *(Col.)*
1904 U z e l, Dr. Jindřich, prof. čes. vysoké školy technické, přednosta fytopathol. odděl. Výzk. stanice cukrovar. při technice, Smíchov, Na Skalce č. 15. *(Apteryg., Thysanopt., lep. a škůdci.)*
1912 V a c a Rud., učitel, Marianské Hory, Mor.
1909 V a n ě k Jan, c. k. poštmistr v Dobrovicích u Ml. Boleslavi. *(Lep.)*
1911 V á v r a Stanislav, architekt, Smíchov, Ferdinandovo nábř. 29. *(Col.)*
1904 V á v r a, Dr. Václav, kustos musea král. Českého v Praze, Vysočany. *(Orthopt.)*
1904 V e s e l ý Ferdinand, cís. rada na Král. Vinohradech, Slezská ul. 33. *(Lep.)*
1905 V e s e l ý, PhDr. Jindřich, v Praze III., Velkopřevorské nám. 1. *(Col.)*
1904 V i m m e r Antonín, odb. učitel, inspektor škol na Král. Vinohradech, Palackého tř. 37. *(Dipt.)*
1904 V l a c h Vilém, professor obchodní akademie v Plzni, Karlovarská tř. *(Lep.)*
1905 V o p r š a l Fr., účetní revident zem. výb. v Praze VII., Čechova tř. 224. *(Lep.)*
1906 W e i n f u r t e r Karel, Nusle, Slavojova ul. *(Dipt. Microlep.)*
1904 W e n d l e r Jan, továrník v Praze I., č. 386, na Můstku. *(Col.)*
1907 Z a m a s t i l Stanisl., prof. v Domažlicích. *(Hym.)*
1910 Z á r u b a Ant., uměl. zahradnictví, Libeň, »Na Korábě«. *(Col.)*
1904 Z a v ř e l, prof. Dr. Jan, v Hradci Král. *(Dipt.)*
1904 Z e l i n k a Bohdan, c. k. ředitel reálky v Jičíně.
1905 Z e m a n Josef, typograf, Nusle, Jaromírova 488. *Lep. Col.*
1905 Ž e ž u l a Bedř., mag. úředník v Praze, č. 1014. *(Lep. Col.)*
1912 Z o u f a l Vladimír, c. k. prof., Prostějov. *(Col.)*

ZPRÁVA JEDNATELSKÁ.

Ve valné hromadě, konané dne 21. ledna 1912, zvoleni byli v čele uvedení členové výboru. Do kontrolní komise zvoleni p. ředitel Jos. Graf, mag. rada p. Frant. Pokorný a p. rev. Frt. Vopršal. V redakčním komitétu zasedají pp. prof. Frant. Klapálek, MUDr. Em. Lokay, JUDr. Jos. Maličký, odb. učitel Ant. Vimmer a Oldř. Šustera.

V tomto roce čítala Společnost 5 členů čestných, 3 zakládající a 128 činných.

Občasné schůze členské, jichž bylo celkem 12, navštívilo nejméně 19, nejvíce 36 členů. Letos přítomno bylo občasným schůzím mnoho hostí, což svědčí o zájmu a významu, jakého si ponenáhlu v naší intelligenci dobývá naše Společnost.

Přednášky konané v občasných schůzích uvedeny jsou pořadem ve Věstníku.

Výborové schůze konány celkem 2.

V tomto roce ztratila Společnost čestného člena, upřímného přítele a rádce svého, p. Ludv. Gangelbauera, c. k. vládního radu a ředitele dvorního zoolog. musea ve Vídni. Zemřel dne 9. června 1912. Dne 12. října 1912 zemřel pilný a nadějný badatel v oboru Coleopter, prof. karlínské reálky p. Václ. Kracík. Vyrván byl z práce o katalogu českých brouků. Četní členové Společnosti doprovodili jej na poslední cestě. — Čest budiž jejich památce! — Bližší zprávy o nich podány byly v Časopise.

Letošní ročník Časopisu honosí se opětně bohatým a rozmanitým obsahem a vyšla 4 čísla jako každoročně s mnoha původními illustracemi, jež sice vědeckou cenu jeho zvyšují, vyžadují však stále většího nákladu. Časopis vyměňuje se nyní s 98 vědeckými společnostmi a redakcemi.

Letos nebyla vydána žádná příručka.

P. MUDr. Em. Lokay koná přípravné práce ku katalogu českých brouků, jež s prof. V. Kracíkem započal. JUDr. Jos. Maličký pracuje o seznamu českých motýlů.

Výbor nespustil se myšlenky, vyslovené již ve valné hromadě dne 28. ledna 1911, aby desetiletí Společnosti, připadající na rok 1914, oslaveno bylo důstojným způsobem a doufá, že členové Společnosti budou k této chvíli připraveni. Bohužel postrádá Společnost doposud vlastního útulku, jakého v cizině podobným společnostem poskytují musea, hospodářská učiliště a jiné korporace, kde by sbírky se mohly zakládati, kde by nyní již bohatá knihovna byla členům snadno přístupna a kde by tito ku své vědecké práci našli nezbytného místa a pohodlí.

Výbor staral se i letos všemožně o finanční zajištění Společnosti a vydávání Časopisu. Bylo by si jen přáti, aby všickni členové v čas odváděli své členské příspěvky, neboť tyto především tvoří stálý a hlavní zdroj příjmu Společnosti.

Česká Spořitelna v Praze darovala Společnosti opětně jakožto subvenci na rok 1912 100 K, bohužel méně nežli v roce 1909 (200 K). Rovněž Občanská záložna v Karlíně, uznávajíc snahy Společnosti, opětně věnovala 50 K a rada král. hlav. města Prahy povolila 50 K pro rok 1912 a uvázala se na dále odebírati 1 výtisk Časopisu pro obecní knihovny. Pražská Spořitelna darovala Společnosti subvenci 10 K. V tomto roce opětně dostalo se Společnosti od c. k. min. orby subvence na vydávání Časopisu a jiných entomol. publikací v obnosu 300 K na doporučení českého odboru rady zemědělské, zvláště zásluhou p. presidenta Adolfa Prokůpka.

Ku přátelským schuzím scházeli se členové od počátku roku pravidelně vždy v úterý v kavárně Orient. Ode dne 14. května konány tyto schůzky v kavárně Obecního domu v Praze, kam z kav. Orientu byla i knihovna přenesena, ale jen na čtvrt roku, neboť od 1. října 1912 konají se tyto schůzky v kavárně akademické ve Vodičkově ulici, a to v poslední době v úterý i v sobotu toho dne ve zvláštní místnosti, kde jest i knihovna umístěna. V těchto schůzích vyloženy bývají publikace Společností odebírané aneb výměnou jí zasílané, sem přináší se nasbíraný materiál, zde děje se výměna a po případě určování jeho. V téže době vracejí se vypůjčené knihy z knihovny a vypůjčují se nové. Tím, že i v sobotu se konají tyto přátelské schůze, dostavilo se v uplynulém roce více venkovských členů než jindy. JUDr. Jos. Maličký, advokát z Hořovic, p. Vilém Vlach, prof., a p. Jarosl. Tykač, odb. učitel z Plzně, pluk. lék. MUDr. Št. Jureček opětovně se do těchto schůzí dostavili, a předložili vzácné ukázky tepelných aberrací motýlů, jež sami vypěstovali. V březnu dostavil se prof. Vlad. Zoufal z Přerova, známý pracovník v oboru Coleopter. V červnu zavítal do přátelské schůze p. Jan Sekera, ředitel cukrovaru v Legnago u Verony v Italii (Col.). V téže době meškal v Praze p. Nathan Banks z East Falls Church v Sev. Americe, jenž našel ve Společnosti mnohé přátele.

K 50tiletému trvání spolku »Der Naturwissenschaftliche Verein für Steiermark« odeslán byl pozdravný přípis.

Všem váženým dárcům peněžitých podpor, zvláště vys. c. k. ministerstvu orby, České Spořitelně, Občanské záložně v Karlíně, slavné měst. radě král. hl. města Prahy a Pražské spořitelně za peněžní podpory, pp. dárcům knih a všem vůbec podporovatelům snah Solečnosti vzdává tato na tomto místě veřejné díky!

Rovněž vzdává Společnost díky slavné Radě zemědělské, zvláště p. předsedovi J. J. knížeti Bedř. Schwarzenbergovi, p. tajemníku JUDru Kar. Mandlovi za prokázanou přízeň propůjčováním zasedací síně k občasným schůzím členským.

Dále vzdává díky předsedovi českého odboru rady zemědělské p. Ad. Prokůpkovi za vzácnou podporu snah Společnosti, jakož vůbec všem, kdo jakýmkoli způsobem podali Společnosti pomocné ruky.

Slavným redakcím časopisů Nár. Listy, Nár. Politiky, Union, Hlasu Národa, Samostatnosti a Času rovněž povinna jest Společnost díky za laskavé uveřejňování zpráv o schůzích Společnosti.

Prof. *Rob. Hartmann*,
t. č. místopředseda.

ZPRÁVA POKLADNÍ.

Rok 1912.	Příjem								Úhrn příjmu		Vydání								Úhrn vydání	
	řádný		fond paní Uzlové		fond tiskový		fond pana P. Kubese				správní a jiné výlohy		fond paní Uzlové		fond tiskový		fond pana P. Kubese			
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
Přenos z roku 1911	243	77	500	13	625	08	.	.	1368	98	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Příspěvky členů	1078	—	.	.	.	.	.	.	1078	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Fond P. Kubese	.	.	.	.	.	.	61	26	61	26	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Dary:																				
České spořitelny	100	—	.	.	.	.	.	.	100	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Rady král. města Prahy	50	—	.	.	.	.	.	.	50	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Občanské záložny Karlínské	50	—	.	.	.	.	.	.	50	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Městské spořitel. Pražské	10	—	.	.	.	.	.	.	10	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
MUDra K. Šulce, zakládajícího člena	20	—	.	.	.	.	.	.	20	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Za odebrané ročníky časopisu společnosti	48	—	.	.	.	.	.	.	48	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Úroky:																				
Z poštovní spořitelny za rok 1911	4	14	.	.	.	.	.	.	4	14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Z Karlínské záložny (fond pí. Uzlové) za čas od 1. VII. 1911 do 30. VI. 1912	.	.	21	14	.	.	.	.	21	14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Z průmyslové banky (fond tiskový) za čas od 1. VII. 1911 do 30. VI. 1912	.	.	.	.	26	83	.	.	26	83	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Rozličné příjmy	191	67	.	.	.	.	.	.	191	67	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Správní výlohy:																				
Tisk časopisu společnosti, autotypie atd.											1207	71							1207	71
Poštovní výlohy spojené se zasíláním časopisu											70	35							70	35
Osvětlování, úklid a vytápění zasedací síně ku občasným schůzím											45	—							45	—
Abonement časopisů											68	20							68	20
Koupě děl vědeckých											77	—							77	—
Tisk separátů z časopisu společnosti											30	25							30	25
Pojištění knihovny proti požáru za r. 1912 a 1913											8	28							8	28
Rozličná vydání											50	09							50	09
Dohromady	1795	58	521	27	651	91	61	26	3030	02	1556	88							1556	88
Od toho vydání	1556	88							1556	88										
Zbývá čistého jmění	238	70	521	27	651	91	61	26	1473	14										
Toto jmění jest uloženo:																				
Ve spořitelně poštovní	157	82																		
Hotově v pokladně	80	88																		
Fondy:																				
V obč. záložně Karlínské a to fond pí. Uzlové	521	27																		
V průmyslové bance (fond tiskový)	651	91																		
V obč. záložně Karlínské (fond p. Kubese)	61	26																		
Dohromady hořejších	1473	14																		

V Praze, dne 31. prosince 1912.

Ferdinand Veselý, t. č. pokladník.

F. Pokorný, E. Kudlička, Fr. Vopršal, t. č. přehlížitelé účtů.

Entomologické příručky.

Zpráva pokladní 1912	Příjem za rok 1912 K	h	Vydání za rok 1912 K	h	Poznámka
Přenos z r. 1911	482	47	*) .	-.	*) V tomto přenosu obsažena jest též záloha pr: 265 kor. svého času 16ti členy složená.
Za prodané příručky . . .	50	92	.	.	
Úrok za čas od 1. července 1911 do 31. prosince 1911 z průmyslové banky . . .	9	09	.	.	
Úrok za čas od 1. ledna 1912 do 30. června 1912	5	85	.	.	
Dohromady . .	548	33	.	.	
Od toho vydání	172	30	.	.	Koncem roku 1912 zbývajících 376 K 03 h uloženo:
Zbývá koncem roku 1912 .	376	03	.	.	a) hotově v pokladně 105 K 62 h
Po odečtení výše uvedené zálohy pr	265	.	.	.	b) v průmyslové bance 270 K 41 h
Zbývá čisté jmění	111	03	.	.	Což činí 376 K 03 h

V Praze, dne 31. prosince 1912.

Ferdinand Veselý,
t. č. pokladník.

ZPRÁVA KNIHOVNÍ.

I letošního roku těšila se knihovna vzácné přízni ctěných příznivců, kteří opět věnovali k jejímu doplnění mnohá vzácná a nákladná díla velké duležitosti. Tyto četné, každoročně se opakující vzácné dary mnohých základních děl přispívají značnou měrou k oblibě knihovny, zjevné ve stále stoupajícím počtu vypůjčených knih. Mimo to stále vzrůstá i počet děl periodických, ježto letošního roku přibyly tři nové společnosti, s nimiž časopis společnosti jest vyměňován. Vřelý dík budiž tu vysloven všem ctěným dárcům a to pánům: Dru. A. Brožkovi, řed. J. Grafovi, L. Heyrovskému, Dru. G. Horváthovi, Ch. Janetovi, Dru. Vl. Javůrkovi, prof. Fr. Klapálkovi, P. A. Kubesovi, G. Meyer-Darcisovi, J. Obenbergrovi, Dru J. Pečírkovi, J. Purkyňovi, Fr. G. Rambouskovi, prof. J. Roubalovi, N. Simonovowi, Jos. Slavíkovi, Dru J. ze Sternecků, Dru K. Šulcovi, Jar. Tykačovi, Dru. J. Uzlovi, archit. p. St. Vávrovi, Dru J. Veselému a insp. A. Wimmrovi.

Spisy periodické.

A. Výměnou:

Angers: Société d'études scientifiques d'Angers
342 *Bulletin* Nouv. Sér. An. XL. (1911).

Baltimore; The John Hopkins University
146 *Circular* 1911 No. 3—10.

Barcelona: Club Montanyenc.
653 *Butleti.* Ang. I. No. 1—7.

Bayreuth: Naturwissensch. Gesellschaft.
654 *Bericht* I.

Berkeley: College of Agricultural experimental Station University of California.
278 *Bulletin* No. 212—228.

Berlín: Kgl. zoolog. Museum
149 *Mitteilungen* Bd. VI. Hft. 2.
225 *Bericht* 1911.
— 369 *Entomologische Blätter* VIII. No. 1—12.

Berlin: Deutsches entomolog. National-Museum.
583 *Deutsche Entomol. National Bibliothek.* Jhrg. II. No. 24 a *Entomol. Mitteilungen* Bd. I. No. 1—12.
Bern: Schweizerische entomologische Gesellschaft
237 *Mitteilungen* Vol. XII., Hft. 3.
Béziers: Société d'étude des sciences naturelles de B.
282 *Bulletin* Vol. XXXII. (1910).
Bremen: Naturwissensch. Verein.
85 *Abhandlungen* Bd. XXI., Hft. 1.
Breslau: Verein f. schlesische Insektenkunde
217 *Jahresheft.* Hft. 4 a 5.
Brisbane: Queensland Museum
197 *Annals* No. 10.
Brünn: Der naturforschende Verein in Brünn
200 *Verhandlungen* Bd. XLIX.
183 *Ergebn. d. phaenol. Beobacht.* 1906.
Bruxelles: Société entomologique de Belgique
147 *Annales* T. LV. No. 12—13, LVI. No. 1—11.
261 *Mémoires* No. XIX., XX.
Budapest: Musei Nationalis Hungarici
67 *Annales historico-naturales* Vol. IX. p. 2, Vol. X. p. 1.
— 540 *Rovartani Lapok* XVIII. füz. 10—12, XIX. füz. 1—8.
Cassel: Verein f. Naturkunde
181 *Festschrift.* (1911).
Catania: Academia Gioenia di scienze naturali
144 *Bolletino* Série sec., fasc. 19—23.
Colmar: Naturhist. Gesellschaft.
106 *Mitteilungen* Bd. X., XI. u. Katalog d. Bibliothek.
Danzig: Westpreus. botan.-zoolog. Verein.
655 *Bericht* 31 u. 32.
— Naturforsch. Gesellschaft.
656 *Schriften.* 1910.
Firenze: R. Stazione di Entomologia Agraria
133 »*Redia*« Vol. VII. fasc. 2, Vol. VIII. fasc. 1.
Frankfurt a. M. Internat. Entomol. Verein
68 *Entomol. Zeitschrift.* Jhrg. XXV. No. 50—52. XXVI. No. 1—39.
Graz: Naturwissenschaflicher Verein für Steiermark
218 *Mitteilungen,* Bd. 48 (1911).

G u b e n: Der internationale Entomologen-Bund.
491 *Internationale Entomologische Zeitschrift*. Jhrg. 5. No. 38—52. Jhrg. 6. No. 1—39.
H a l i f a x: Nova Scotian Institute of Science.
288 *Proceedings and Transactions*. Vol. XIII. P. 1—2.
H a l l e a. S a a l e: Kaiserl. Leopoldinisch-Carolinische Deutsche Akademie der Naturforscher.
Nova Acta XCII. No. 2. (Verhoeff K. Dr. Über Diplopoden.)
H e l s i n g f o r s: Societas pro fauna et flora Fennica.
172 *Meddelanden* 1909—1911.
H e r m a n n s t a d t: Der Siebenbürgische Verein für Naturwissenschaften
416 *Verhandlungen u. Mitteilungen* Bd. LXI., 1—3.
C h a r k o v: Société des natur. à l' université imperiale
253 *Travaux* T. XLIV. a XLV. (1911—1912).
I g l ó: Ungar. Karpathenverein.
224 *Jahrbuch* XXXIX. (1912).
I t h a c a: Cornell University Entomological laboratory 6 brožur.
365 *Bulletin* No. 308, 311 a 4 separata.
K i e l: Naturwiss. Verein für Schleswig-Holsten:
372 *Schriften* Bd. XV. H. 1.
K r a k o v: Akademia umiejętności
213 *Rozprawy wydzialu matematiczno-przyrodnickiego*, Ser. III. Tom. 11 A, B. — Vol. III. T. III.
105. *Sprawozdanie* T. 45.
K y j e v: Кiевское общество естествоиспытателей. (Société des natutalistes.)
216 *Записки*. Том. XXII. 1—4.
L a R o c h e l l e: Académie de la Rochelle
198 *Annales*. No. 36.
L w ó w: Polsk. towarzystwo przyrodników im. Kopernika
269 *Kosmos* XXXVII. Zesz. 1—9.
M a d i s o n: Wisconsin Academy.
252 *Transactions*. Vol. XVI, 1—6.
M a d r i d: Real Academia de Ciencias exactas fisicas y naturales de Madrid.
122 *Revista* X. Núm. 1—12.

Madrid: Real Sociedad Española de Historia Natural.
93 *Boletin* Tomo XI. Núm. 8—10, XII. Núm. 1—9.
270 *Memorias* Tomo VII. Mem. 1—3a, VIII. Mem. 1—2a.

Moskva: Société impériale des naturalistes de Moscou
249 *Bulletin* Année 1910 No. 4. 1911 No. 1—3.

Nancy: Société des Sciences
193 *Bulletin* des séances Sér. III., Tome XII. Fasc. 1—3.

Nantes: Société des sciences naturelles de l'Ouest de la France
283 *Bulletin* III. Ser., Tom. I. 1—4.

Napoli: Museo zoologico della università
246 *Annuario* Vol. III, 1—27.

New Brighton: Staten Island Association of Arts and Sciences
281 *Proceedings* Vol. III. Part. 3, 4.
281 *Museum Bulletin* No. 40—51.

Nürnberg: Naturhistor. Gesellschaft.
119 *Abhandlungen*. Bd. XVIII, Hft. 2, Bd. XIX. Hft. 1-3.
259 *Mitteilungen*. II. No. 2—5, III. No. 1.

Padova: Academia Scientifica Veneto-Trentino-Istriana,
182 *Atti* Terza Ser., Anno IV. fasc. 1—2.

Parma: Prof. Ant. Porta
559. *Rivista coleotterologica Italiana*. Anno IX, No. 8—12, X. 1—2.

Paskov: Ed. Reitter
Wiener Ent. Zeitung XXX., 9—10, XXXI. 1—10.

Petersburg: Императ. Снт. Петербургъ-Общество Естество-испытателей.
212 *Section de Zool. et Physiol.*
T. XLI., 2. a No. 21.
212 *Comptes rendus des séances*
T. XLII., No. 5—8, T XLIII. No. 1—3.

— Русск. Энтомологическ. общество
191 *Русское энтомологическое обозрѣніе* (Revue Russe d'Entomologie) T. XI. No. 3—4, T. XII. No. 1—2.
211 *Horae societatis entomol. Rossicae*
T. XL. No. 2—3.

Philadelphia: 155 *Entomological News*, Vol. XXIII. No. 1—10.

Pisa: Società Toscana die Scienze Naturali

153 *Atti* Vol. XX. No. 4—5, Vol. XXI. No. 1—2.

Portici: Laborat. di Zoologia generali e agraria

451 *Bolletino* Vol. VI. (1912).

Portland: Portland Society of Nat. History

118 *Proceedings* Vol. II. Part. 9.

Praha: Klub přírodovědecký.

94 *Sborník* 1911.

Prostějov: Klub přírodovědecký.

45 *Věstník*, roč. XIV. (1911.)

Roma: Società zoologica italiana

248 *Bolletino* Ser. II. Vol. XII. fasc. 9—12. Ser. III. Vol. I. fasc. 1—10.

Stockholm: K. Svenska Vetenskaps Akadem.

173 *Arkiv för Zoologii* Bd. VI. Heft 2,, VII. Heft 1—3.

Stockholm: 169 *Entomologisk Tidskrift*. Arg. 32. Hft. 1—4 a Alfab. Register 1890—1909.

Stuttgart: Internat. Entomolog. Verein

68 *Entomologische Rundschau*, Jahrg. 28. No. 23—24. Jahrg. 29. No. 1—24.

68 *Insectenbörse*, Jahrg. 28. No. 45—50., Jahrg. 29. No. 1—50.

Upsala: Centralanstalten för Jordbruksförsök.

640 *Flygblad*. Nr. 29—31.

Meddelanden Nro. 6, 7, 9, 14, 18, 19, 53—55.

Washington: Unit. St. Nat. Museum

160 *Proceedings* No. 1869, 1880, 1885, 1888, 1889, 1897, 1902, 1910, 1920, 1925, 1927, 1928, 1930.

— Smithsonian Institution.

513 *Miscellaneous Collections* No. 2039, 2079, 2080, 2088, 2133.

161 *Anual report of the board of regents of the Smiths. Inst. for the year ending 30*, June 1910, 1911.

Wien: Zoolog. botanische Gesellschaft

99 *Verhandlungen*. Band LX Hft. 9—10.

— Coleopter. Verein:

651 *Coleopt. Rundschau* 1912.

Wiesbaden: Nassau. Verein f. Naturkunde:
199 *Jahrbücher*. Jahrg. 65. (1912.)
Zagreb: Hrvatsko prirodoslovno društvo.
171 *Glasnik* God. XXIII., 3--4, XXIV., 1—3.
Zürich: Frl. Marie Rühl
271 *Societas entomologica*. Jahrg. XXVI. No. 19—24. Jahrg. XVII. No. 1—24.

B. Darem.

369 Schwabach: *Entomolog. Blätter*. Jahrg. VII. a VIII. (Dr. J. Pečírka.)

652. Stuttgart: *Aus der Heimat*. XXII. (1909.) (L. Heyrovský.)

499. Berlin: *Deutsche Entomol. Zeitschrift*. 1911 a 1912. (Dr. J. Pečírka.)

474. Berlin: *Naturae Novitates*. 1911. No. 23—24. (Dr. A. Brožek.)

C. Koupí:

360. Lipsiae: Zool. Anzeiger, Bibliographia Zoologica. Vol. XXI., pag. 121—480, Vol. XXII. 1—480.

335. Seitz Ad. Dr.: Die Grossschmetterlinge der Erde. Lfg. 107—145.

657. Bruxelles: *I. Congrès International d' Entomologie*. Vol. I. 1812.

— Schröder Dr. Christoph, 3. *Zeitschrift für wissenschaftl. Insektenbiologie*. Bd. VII. Hft. 12, Bd. VIII. Hft. 1—12.

II. **Spisy neperiodické, darem získané.**

658. Brožek Dr. Art.: Ukázky z exper. biologie: mendelism, dědičnost a variabilita. (Otisk z »Besedy Učit. 1910.) (Dar autora.)

662. Duda L.: Naši potápníci. (Dyticidae). (Výroč. zpráva gymnasia v Písku 1881.) (Dar L. Heyrovského.)

675. Emery C.: Fam. Formicidae. Subfam. Dorylinae. (Wytsman: Genera Insectorum 1910.) (Dar P. A. Kubese.)

679. — Fam. Formicidae. Subfam. Ponerinae. 1911. (Dto.)

680. Förster Dr.: Monographie der Gattung Hylaeus F. (Sep. a. d. Verh. d. k. k. zool. bot. Ges. Wien. 1871.) (Dar Dra. J. Pečírky.)
681. —: Monographie der Gattung Campoplex. Grv. (Dto 1868.) (Dto.)
682. Friese H. Dr.: Über die Bienen der russisch. Polarexped. 1900—1903. Petrohrad 1908. (Dar Dra. J. Veselého.)
683. Hennevogl Fr. v. Ebenburg: Zur Käferfauna des Böhmerwaldes. (Gesellsch. f. Physiokr. Prag. 1905.) (Dar J. Purkyně.)
730. Heyne-Taschenberg: Die exotischen Käfer. Bd. I. u. II. Leipzig. 1912. (Dar p. arch. Vávry.)
663. Horváth G. Dr.: Nomenclature des Familles des Hémiptères. (Annal. mus. nat. Hungar. 1911.) (Dar autora.)
639b. Janet Ch.: Note sur la phylogenèse de l'insecte. Rennes. 1909. (Dar autora.)
— c. Sur la morphologie de l'insecte. Limoges. 1909. (Dto.)
— e—f. Tři separ. otisky z Mém. de la Soc. Acad. de l'Oise. 1909. (Dto.)
664. Javůrek Vl.: O histolog. struktuře a exkr. činnosti malphig. žláz některých coleopter. (Z Věst. kr. č. spol. nauk. Praha. 1912.) (Dar autora.)
677. Kieffer J. J.: Fam. Belytidae. (Wytsman: Genera Insectorum. 1910.) (Dar P. A. Kubese.)
665. Klapálek Fr.: Plecoptera. (Wissensch. Erg. d. Deutsch.-Zentral-Afrika-Exped. 1907—8. Leipzig 1911.) (Dar autora.)
666. —: Beitr. z. Kenntn. d. Metamorph. v. exot. Plecopteren. (Notes fr. t. Leyden Mus. XXXIII.) (Dto.)
667. —: Plecoptera norvegica. (Sep.: Nyt. Mag. f. Naturvidens. Christiania. 1912.) (Dto.)
668. —: Neoperla leroiana n. sp. (Sep.: Wien. ent. Zeit. 1911.) (Dto.)
669. —: Plecopt. genus: Kamimuria Klp. (Čas. č. sp. ent. 1912.) (Dto.)
670. —: Bittacus tipularius L. Příspěvek k morfologii genital. segmentů. (Dto. 1910.) (Dto.)

671. —: Neuropteren. (Ergeb. d. zool. Forschungsreise, Dr. F. Werner's u. d. ägypt. Sudan u. Nord-Uganda.) (A. d. Sitzungsber. d. K. Akad. d. Wissensch. in Wien 1912.) (Dto.)
672. —: H. Sauter's Formosa-Ausbeute. Plecoptera (A. d. Entom. Mitteil. Berlin, 1912.) (Dto.)
673. —: Plecoptera aus Java. (Not. f. t. Leyden Museum. XXXIV.) (Dto.)
684. —: Collect. Zoolog. du bar. Edm. de Selys Longchamps. Fam. Perlodidae. Bruxelles, 1912. (Dto.)
685. Laicharting J. Edl. v.: Käferartige Insecten. Zürich. 1781. (Dar Dra J. Pečírky.)
661. Lubbock J.: Ursprung u. Metamorphosen d. Insecten. Jena. 1876. (Dto.)
686. Meyer-Darcis G.: Descript. de deux Polybothris nouv. de Madagascar. (Ext. d. Bullet. d. l. soc. entom. de France. Paris. 1906.) (Dar autora.)
687. Obenberger J.: Novae Buprestidarum species. (Čas. č. spol. Ent. 1912.) (Dar autora.)
688. —: Neue palaearkt. Buprestiden. (Coleopt. Rundsch. 1912.) (Dto.)
689. Petri K. Dr.: Ergebn. entom. Excur. im Gebiete Schässburgs. (Progr. d. ev. Gymnas. in Schässburg. 1885.) (Dar Dr. J. Pečírky.)
690. Rambousek Fr. G.: Fauna coleopt. Bulgarica. Sofia. 1912. (Dar autora.)
691. —: Kopaonik. (Z Časop. turistů. XXIV.) (Dto.)
692. —: Cytolog. poměry slinných žláz u larev Chironomus plumosus L. (Z Věst. Kr. č. společ. nauk. 1912.) (Dto.)
693. Redtenbacher L.: Die Käfer. (Fauna austriaca I., II. Wien. 1874.) (Dar Dra J. Pečírky.)
538c. Reitter E.: Die Käfer d. Deutschen Reiches. (Fauna Germanica. Stuttgart. 1911. Bd. III. (Dto.)
694. Roubal J.: Deux nouv. coléopt. de la rég. européenne. (Ex. d. Bull. de la Soc. ent. de France. Paris. 1911.) (Dar autora.)
695. —: Drei palaearkt. Nova. (A. d. Coleopt. Rundsch. 1912.) (Dto.)

696. —: Einige Bericht. i. d. entom. Literatur. (S. a. d. Entom. Blättern. 1912.) (Dto.)
697. —: Einige Beiträge z. Lebensweise der Coleopt. (Dto.)
698. —: Neuheiten d. palaearkt. Koleopterenfauna. (Wien. ent. Zeit. 1911.) (Dto.)
699. —: Neue Käfer d. palaearkt. Fauna. (Dto.)
700. —: Nonnullorum Europae Coleopterorum patriae novae. (S. a. d. Entom. Blättern. 1911.) (Dto.)
659. Rudow Dr.: Einnige Bemerk. über Entwicklungszustände der Blattwespen. (Ill. Wochenschr. f. Ent. 1897.) (Dar p. řed. J. Grafa.)
660. Schlechtendal u. Wünsche: Die Insecten. Leipzig. 1879. (Dar p. L. Heyrovského.)
701. Simonow N.: Le coton et ses ennemis. Kazaň. 1910. (Dar autora.)
702. Schmidt-Göbel: Naturgesch. d. Thierreiches. III. Bd. Insecten. Prag. 1844. (Dar Dra J. Pečírky.)
678. Szépligeti Gy. V.: Fam. Ichneumonidae. Gruppe Mesochoroidae. (Wytsman: Gen. Insect. 1911.) (Dar P. A. Kubese.)
703. Slavík Jos.: O zažívacím ústrojí kobylky Diestrammena marmorata D'Haan. (Z Věst. kr. č. spol. náuk. Praha. 1912.) (Dar autora.)
704. Sterneck, J. von Dr.: Ein Beitrag z. Schmetterlingsfauna Prags. (S. a. d. Lotos. 57.) (Dar autora.)
705. —: Botanische Reiseskizzen aus Griechenland. (Dto. Bd. 59.) (Dto.)
706. —: Verzeichnis der Macrolepidopteren des Egerlandes. (S. a. d. Lehr- u. Lehrmittel-Rundsch. 1909.) (Dto.)
707. Šulc K.: Ueber Respiration, Tracheensystem u. Schaumprod. d. Schaumcikadenlarven. (Zeitschr. f. wissensch. Zool. 1911.) (Dar autora.)
708. Šustera O.: Die paläarkt. Gattungen d. Fam. Psammocharidae (Pompilidae). (A. d. Verh. d. k. k. zool.-bot. Ges. Wien. 1912. (Dar autora.)
676. Turner E.: Fam. Thynnidae. (Wytsman: Genera Insect. 1910.) (Dar P. A. Kubese.)

709. Tykač Jar.: Praeparování housenek. 1912. (Dar autora.)
710. —: Nástin života a zeměp. rozšíř. otakárka ovocného v okr. rokycanském vzhledem k Plzeňsku. (z Brd. Kraje 1912.) (Dto.)
711. Uzel, Dr. J.: Beobachtungen über wandernde Schmetterlinge auf Ceylon. (Sep. a. d. Zeitschr. f. wiss. Insektenbiologie, 1912.) (Autor.)
712. —: Po druhé na Ceylon. (Otisk ze Živy, 1910.) (Autor.)
713. —: Mitteilung über Krankheiten u. Feinde d. Zuckerrübe in Böhmen i. J. 1907 u. d. mit derselben abwechselnd kultivierten Pflanzen. (Sep. a. d. Zeitschr. f. Zuckerindustrie in Böhmen, 1908/9.) (Autor.)
714. —: Bericht über Krankheiten u. Feinde d. Zuckerrübe in Böhm. etc. i. J. 1909. (Autor.)
715. —: Bericht über Krankh. u. Feinde d. Zuckerrübe i. Böhm. etc. im J. 1910. (Autor.)
716. —: Zpráva o škůdcích a chorobách řepy cukrové a rostlin střídavě s ní pěstovaných v Čechách r. 1909. (Otisk z Listů cukrovarnických, 1910/11.) (Autor.)
717. —: O dřepčících, žijících na řepě cukrové. (Otisk z Listů cukrovar., 1909/10.) (Autor.)
718. —: Ueber die a. d. Zuckerrübe lebenden Blattflöhe. (Sep. a. d. Zeitschr. f. Zuckerind. i. Böhm., 1910/11.) (Autor.)
709. —: Über d. a. d. Zuckerrübe lebenden Kleinzirpen. (Sep. a. d. Zeitschr. f. Zuckerind. i. Böhm., 1910/11.) (Autor.)
720. —: O třásněnkách čili puchýřnatkách (Thysanoptera), žijících na obilí v Čechách. (Otisk z »Kodyma«, 1912.) (Autor.)
721. Veselý Jindř.: Ovogenetické studie. I. (Z Věst. kr. č. spol. náuk. Praha. 1912.) (Dar autora.)
722. Vimmer Ant.: O hypopharyngu některých larev z podř. Orthorrhapha. (Rozpr. č. akad. cís. Frant. Jos. Třída II., čís. 32., 1911.) (Dar autora.)
723. —: Ueber die Metamorphose von Aricia laeta Fall etc. (S. a. Societas entomol. Jhrg. 26.) (Dto.)

724. —: Příspěvky k poznání kukel hmyzu dvojkřídlého. Dipt. cyclorrhappha. I. (Čas. č. sp. ent. 1911.) (Dto.)
725. —: O kuklách několika Bombylidů 1909. (Dto.)
726. —: Přísp. k poznání kukel hmyzu dvojkřídl. Dipt. cyclorrh. II. 1911. (Dto.)
727. —: Pachyrhina iridicolor Schum. jako škůdce řepy cukrové. 1905. (Dto.)
728. —: Muší rod Anthomyia Meig. a jeho význam pro polní hospod. 1905. (Dto.)
729. —: Mouchy, které cizopasí v larvách a kuklách některých čes. motýlů. 1907. (Dto.)

Oldřich Šustera,
knihovník.

Pořad schůzí Č. S. E. ve správním roce 1913.

Leden	Únor	Březen	Duben	Květen
28.	25.	18.	22	20.
Červen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
24.	30.	14. a 28.	11. a 25.	16.

Schůze konají se v zasedací síni Zemědělské rady pro král. České. Václavské nám., č. 54 v I. posch., a počínají přesně o ½8. hod. več.

Valná hromada konána bude v neděli 18. ledna 1914 o 10. hod. dopol. tamtéž.

ČASOPIS
ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.
Acta Societatis Entomologicae Bohemiae.

ROČNÍK IX. 1913.

V PRAZE.
Nákladem České společnosti Entomologické.
Tiskem Dra Ed. Grégra a syna.

OBSAH:

1. Seznam dle spisovatelů.

Strana

2. Seznam všeobecný dle obsahu.

3. Podrobný seznam dle obsahu.

*) Druhy obsažené ve Fauna bohemica nejsou tuto uvedeny.

C. Diptera.*)

*) Druhy obsažené v Seznamu hm. dvojkřídlého nejsou zde uvedeny.

D. Hymenoptera.

E. Lepidoptera.

F. Neuroptera.

G. Odonata.

H. Plecoptera.

J. Rhynchota.

ČASOPIS
České Společnosti Entomologické.
Acta Societatis Entomologicae Bohemiae.

ROČNÍK X. **1913.** ČÍSLO 1.

OBSAH:

Pořad schůzí Č. S. E. ve správním roce 1913.

Leden	Únor	Březen	Duben	Květen
28.	25.	18.	22.	20.
Červen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
24.	30.	14. a 28.	11. a 25.	16.

Schůze konají se v zasedací síni Zemědělské rady pro král. České. Václavské nám., čís. 54 v I. posch., a počínají přesně o ½8. hod. več. Přátelské schůzky jsou v úterý (vyjma dny schůzí občasných) a v sobotu o 6. hod. večerní v Akademické kavárně, Hlávkův palác, Vodičkova ulice.

V Praze.

Nákladem České společnosti Entomologické. — Tiskem Dra Ed. Grégra a syna.

ČASOPIS

ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.

ACTA SOCIETATIS ENTOMOLOGICAE BOHEMIAE.

ROČNÍK X. 1913.

Příspěvky ku znalosti paläarktických Psammocharid.

Od Oldř. Šustery.

Od vyjití mé práce »*Die paläarktischen Gattungen der Familie Psammocharidae*« (Verhandl. d. k. k. zool.-bot. Gesellsch. in Wien, 1912) měl jsem příležitost prohlédnouti za účelem determinace mnohé větší sbírky Psammocharid a dovoluji si nyní na základě tohoto daleko většího materiálu uveřejniti další příspěvky k systematice této čeledi, které mají především sloužiti lepšímu zjištění druhů mně známých.

I.

Clavelia Luc.

Jsou mi nyní známy veškeré dosud popsané paläarktické druhy rodů *Clavelia* Luc., a *Parapompilus* Sm. a musím přisvědčiti náhledu *W. A. Schulze,* že samci Clavelia náležejí k samičkám Parapompilus, následkem čehož rod Parapompilus jest jen synonymem rodu Clavelia. Také *Ch. Ferton* mne upozornil, že pozoroval pokus o kopulaci mezi oběma pohlavími těchto rodů (Revue scientifique 1890 p. 496), čímž tento náhled jest potvrzen.

V soustavě vos hrabavých náleží tento rod k okruhu forem dosud málo prozkoumaných, které mohly by dokonce tvořiti podčeleď. Druhy sem náležející jsou sice blízko příbuzny k podčeledím *Pepsinae* a *Denterageninae,* dají se však svými velmi krátkými makadly dobře rozeznati. Naproti to-

mu nehrají trny na zadních holeních tak velkou úlohu, jaká jim dosud byla přikládána, ježto vyskytují se i u pravých Denteragenin takové druhy, jichž zadní holeně jsou zřetelně pilovité.

Samičky, náležející k této podčeledi, jsou morfologicky velmi rozrůzněny a byly proto rozděleny v několik rodu. Tak náleží sem dle mého náhledu rod *Lissocnemis* Kohl, zbytek rodu Pedinaspis Kohl, representovaný druhem Ctenocerus ramosus Sm. a zařazený v mé, zprvu citované práci pod rod Clavelia, *Pseudopedinaspis* Brauns a *Apteropompilus* Brauns. Naproti tomu samečkové, ač liší se morfologicky značně od samiček, mají tělo mnohem méně differencované, takže u nich příslušnost k jednotlivým z těchto rodů není vždy zřejmá.

Jest to fylogeneticky prastará, zakrňující podčeleď, jejíž zástupci vyznačují se nejčastěji zkrácenými až chybějícími křídly a jež rozšířeny jsou hlavně po jižní polokouli.

Vzhledem k morfologické jednotnosti stavby těla samečků bude patrně lépe vymeziti hranice rodu raději šíře tím způsobem, že vedle samiček, popsaných v prvé mé práci pod rodem Parapompilus, budou sem náležeti i samičky zařazené tamtéž pod rod Clavelia. Popis samečků, podaný u tohoto rodu, má pak plnou platnost i pro takto rozšířený rod, jelikož na příklad sameček druhu Clavelia (Ctenocerus) ramosa Sm. jest i pokud se podivuhodně zformovaných tykadel týče, morfologicky skoro shodný se samečkem Clavelia pompiliformis Luc.

Veškeré druhy, známé z paläarktické oblasti, pocházejí z Alžíru a Tunisu a sice *Clavelia brevipennis* Fabr (♀), *bicolor* Sm. (♀) var. *bifasciata* Tourn. (♀), *pompiliformis* Luc. (♀♂) und *melas* Luc. (♂).

Analytický přehled druhů:

1. ♀. Tykadla normální, poměrně krátká. Křídla zakrnělá, dosahující nanejvýše ke třetímu abdominálnímu segmentu. Hruď s výjimkou zadního štítku a někdy i štítku červená. Kubitální žilka zadních křídel interstitiální, až daleko postfurkální 2

— ♂. Tykadla s jednotlivými články vyříznutými a listovitě rozšířenými. Křídla normální, přesahující konec zadečku. Hruď černá. Kubitální žilka zadních křídel zřetelně präfurkální, až skoro interstitiální 4

2. Zadeček úplně černý aneb na *basi* 2.—4. segmentu dorsálního se širokými páskami, utvořenými z hustých bílých chloupků (var. *bifasciata* Tourn.). Křídla skoro černá a neprůhledná, kožovitá, dosahující sotva ke středu druhého segmentu. Mediální (přesunutý) segment i na basi dosti hrubě a nepravidelně, v zadu příčně rýhován a silně lesklý, 12 až 24 mm . . . . *bicolor* Sm.

Zadeček na *konci* 1.—3.—4. dorsálního segmentu se dvěma příčně oválovitými skvrnami z bílých chloupků. Mediální segment na horní ploše většinou jemně zrnitý, jen v zadu příčně rýhovaný, slabě lesklý, křídla temná, ale průsvitná . . 3.

3. Mediální segment tak dlouhý, jako široký, v zadu dosti hrubě příčně rýhován. Tělo skoro tak široké, jako u bicolor Sm., druhý segment zadečku značně širší než delší. Křídla přesahují druhý segment. Chloupkové skrvny pouze na dorsální straně 1.—3. segmentu. Zadní holeně bez trnů. 12 až 24 mm . . . . *brevipennis* F.

— Mediální segment o polovici delší než širší, v zadu jen jemně rýhován. Tělo úzké, druhý segment tak dlouhý, jako na basi široký. Křídla o něco kratší. Chloupkové skvrny vyvinuty jsou na konci 1.—4. dorsálního segmentu a nezřetelně i na konci 2. a 3. vetrálního segmentu zadečku. Zadní holeně skoro pilovité. 14 mm . . *pompiliformis* Luc.

4. Tykadla při pohledu shora nebo zdola na obě strany s listovitými výčnělky. Zadní a někdy i střední stehna a holeně načervenalé. Poslední dorsální segment bílý. Anální ploška polokruhovitá, na bási poněkud kýlovitá, porostlá dlouhými vzpřímenými chloupky. 10—14 mm. *pompiliformis* Luc.

— Tykadla pouze na jednu stranu rozšířená. Nohy a poslední dorsální segment černé. Anální ploška polokruhovitá, plochá, slabě porostlá krátkými, přilehlými chloupky. 10—12 mm . . . . *melas* Luc.

AUSZUG.

Beiträge zur Kenntnis der paläarktischen Psammochariden. (Hym.)

Seit dem Erscheinen meiner Arbeit »*Die paläarktischen Gattungen der Familie Psammocharidae*« (Verhandl. d. k. k. zoolg.-bot. Gesellsch. in Wien, 1912) hatte ich die Gelegenheit, mehrere grössere Sammlungen der Psammochariden behufs Determination zu untersuchen und erlaube mir nun auf Grund dieses viel grösseren Materiales einige weitere Beiträge zur Systematik dieser Familie zu veröffentlichen, welche vor allem zur besseren Sicherstellung der mir bekannten Arten dienen sollen.

I. Clavelia Luc.

Es sind mir jetzt alle bisjetzt beschriebenen paläarktischen Arten der Gattungen *Clavelia* Luc. und *Parapompilus* Sm. bekannt und ich muss der Ansicht des *W. A. Schulz* beipflichten, dass die Clavelia-Männchen zu den Parapompilus-Weibchen gehören, infolgedessen die Gattung Parapompilus nur ein Synonym von Clavelia ist. Auch *Ch. Ferton* machte mich darauf aufmerksam, dass er einen Versuch der Kopulation zwischen beiden Geschlechtern dieser Gattungen beobachtete (Revue scientifique, 1890, p. 496), wodurch diese Ansicht bestätigt erscheint.

Im Systeme der Psammochariden gehört diese Gattung zu dem bis jetzt verkannten Formenkreise, welcher sogar eine Unterfamilie bilden könnte. Die hieher gehörigen Arten sind zwar mit den Pepsinen und Denterageninen nahe vewandt, sie lassen sich aber durch sehr kurze Palpen gut unterscheiden. Die Bedornung der Hintertibien spielt dagegen nicht so sehr grosse Rolle, wie bisjetzt die Anschauung war, da auch bei den echten Denterageninen solche Arten vorkommen, bei denen die Hintertibien sogar sägezähnig sind.

Die zu dieser Unterfamilie gehörenden Weibchen sind morphologisch sehr differenziert und wurden deshalb in mehrere Gattungen geteilt. So gehören meiner Ansicht nach z. B. hieher die Gattungen *Lissocnemis* Kohl, der Rest der

Gattung Pedinaspis Kohl, welche durch Ctenocerus ramosus Sm. repräsentiert ist und von mir in der oben zitierten Arbeit unter Clavelia eingereiht wurde, *Pseudopedinaspis* Brauns und *Apteropompilus* Brauns. Die Männchen dagegen, obzwar morphologisch von den Weibchen bedeutend abweichend, zeigen einen viel weniger differenzierten Bau des Körpers, so dass bei ihnen die Zugehörigkeit zu den einzelnen dieser Gattungen nicht immer deutlich hervortritt.

Es ist dies eine phylogenetisch archaistische, in der Rückbildung sich befindende Unterfamilie, deren Vertreter sich meist durch verkürzte bis fehlende Flügel auszeichnen und deren geographische Verbreitung sich hauptsächlich auf die südliche Hemisphäre erstreckt.

Mit Rücksicht auf die morphologische Einheitlichkeit des Körperbaues der Männchen wird es vielleicht von Vorteil sein, die Grenzen der Gattung lieber in der Weise zu erweitern, dass neben den Weibchen, welche in meiner bereits zitierten Arbeit als Parapompilus beschrieben wurden, hieher auch solche Weibchen kommen, welche dort unter die Gattung Clavelia eingereiht wurden. Die bei dieser Gattung gegebene Beschreibung der Männchen hat dann ihre volle Gültigkeit auch für eine so erweiterte Gattung, da z. B. das Männchen der Art Clavelia (Ctenocerus) ramosa Sm. auch in Betreff der sonderbar gestalteten Fühler morphologisch mit dem Männchen von Clavelia pompiliformis Luc. fast übereinstimmt.

Alle aus dem paläarktischen Gebiete bekannten Arten stammen aus Algier und Tunis u. zw. *Clavelia brevipennis* Fabr. (♀), *bicolor* Sm (♀), var. *bifasciata* Tourn. (♀), *pompiliformis* Luc. (♀♂) u. *melas* Luc. (♂).

Analytische Übersicht der Arten.

1. ♀. Die Fühler normal, verhältnismässig kurz. Die Flügel reduziert, höchstens zum dritten Abdominalsegmente reichend. Thorax mit Ausnahme des Hinterschildchens und oft auch des Schildchens rot. Die Kubitalader der Hinterflügel interstitial bis weit postfurkal . . . . 2.

— ♂. Die Fühler mit lappenartig erweiterten Gliedern.

Die Flügel normal, über das Hinterleibsende reichend. Thorax schwarz. Die Kubitalader der Hinterflügel präfurkal bis fast interstitial . . . . 4.

2. Abdomen ganz schwarz oder *an der Basis* des 2.—4. Dorsalsegmentes mit breiten, aus dichten, weissen Härchen gebildeten Binden (var. *bifasciata* Tourn.). Die Flügel fast ganz schwarz und undurchsichtig, lederartig, das dritte Segment nicht erreichend. Medialsegment auch oben auf der Basis ziemlich grob und unregelmässig, hinten sehr grob und quer gerunzelt, stark glänzend; 12—24 *mm* . . *bicolor* Sm.

Abdomen *am Ende* des 1.-3.-4. Dorsalsegmentes mit zwei querovalen, aus weissen Härchen gebildeten Flecken. Medialsegment oben grösstenteils feinkörnig, matt und nur hinten quergerunzelt. Die Flügel zwar dunkel, jedoch durchsichtig . . . . 3.

3. Medialsegment so lang als breit, hinten ziemlich grob quergerunzelt. Körper fast so breit als beim bicolor Sm., das zweite Abdominalsegment merklich breiter als länger. Die Flügel erreichen das dritte Segment. Die Haarflecke nur auf der Dorsalseite des 1.—3. Segmentes entwickelt. Die Hinterschienen nicht bedornt. 12—24 *mm* . . . *brevipennis* F.

— Medialsegment um die Hälfte länger als breit, hinten nur fein quergerieft. Körper schmal, das zweite Abdominalsegment so lang wie an der Basis breit. Die Flügel etwas kürzer. Die Haarflecke auf dem 1.—4. Dorsalsegmente und teilweise auch auf dem 2.—3. Ventralsegmente des Abdomens entwickelt. Die Hinterschienen fast sägeartig bedornt. 14 *mm* *pompiliformis* Luc.

4. Die Fühler bei der Ansicht von oben oder unten nach *beiden Seiten* erweitert. Die Hinter- und zuweilen auch Mittelschenkel und Schienen rötlich. Das letzte Dorsalsegment weiss. Die Analplatte halbkreisförmig, an der Basis etwas kielartig, mit langen, aufrechtstehenden Härchen bedeckt; 10 bis 13 *mm* . . . . *pompiliformis* Luc.

— Die Fühler nur einseitig erweitert. Die Füsse und das letzte Dorsalsegment schwarz. Die Analplatte halbkreisförmig, flach, mit kurzen, anliegenden Härchen schwach bedeckt. 8—12 *mm* . . . . *melas* Luc.

1. *Clavelia brevipennis* Fabr. 2 ♀ Oran, Algier (J. de Gaulle); 1 ♀ Oran, 25. IV. 1910 (Dr. J. Bequaert).

2. *Clavelia bicolor* Sm. 13 ♀ Orléansville, Mechéria (20. V. 1895) etc. (J. de Gaulle); 5 ♀ Tunis (le Kef, Remada, A. Sefva), Algier (Ouarsenis) Hofmuseum, Wien. Die gemeinste Art, wobei aber auffallend ist, dass das ♂ noch nicht mit Sicherheit bekannt ist; vielleicht lässt sich dasselbe vom C. pompiliformis Luc. nicht gut unterscheiden; *var. bifasciata* Tourn. 1 ♀ Mustapha, Algier (10. IV. 1910, E. de Bergevin coll. Dr. J. Bequaert). Dieses Exemplar zeigt solche Binden an der Basis der Hinterleibssegmente, welche *Parapompilus bifasciatus* Tourn. charakterisieren sollen, so dass ich dasselbe für diese Art halte. Da jedoch keine plastische Unterschiede zwischen *bicolor* Sm. und *bifasciatus* Tourn. vorkommen, so sehe ich die letztgenannte Art als eine blosse Varietät von *bicolor* Sm. an.

3. *Clavelia pompiliformis* Luc. 1 ♀ und 3 ♂ Toukal Ouardenis, Algier auf *Hippom. pterochl.* 18. V. 1910 in der Höhe von 1100 *m.* (Dr. J. Bequaert); 1♀ Littré, Dép. d'Alger, 14. VI. 1909 (J. Surcouf coll. J. de Gaulle); 1 ♂ Algier (Hofmuseum, Wien). Die drei ♂ aus Toukal Ouardenis entsprechen vollkommen der Beschreibung dieser Art von Lucas, dagegen das ♂ aus der Sammlung des Herrn J. de Gaulle ist grösser (über 12 *mm*), und hat fast die ganzen Hinterschenkel und nebstdem auch die Mittelschenkel auf der unteren Hälfte und grösstenteils auch die Mittelschienen rot, so dass ich geneigt wäre, dieses Stück als das ♂ von bicolor Sm. zu betrachten, wenn nur einige morphologische Differenzen entwickelt wären. Das mit den drei Männchen zusammen gefangene, bis jetzt unbekannte Weibchen ist dem C. brevipennis F. sehr ähnlich, aber das viel längere Mittelsegment, schlankere Gestalt, kürzere Flügel und bedornte Hinterschienen lassen beide Arten gut erkennen. Ausserdem sind auch die Vorderschenkel auffallend dicker und einzelne Fühlerglieder kürzer. Trotzdem ist es möglich, dass solche Weibchen nur eine Lokalform von C. bicolor Sm. vorstellen.

4. *Clavelia melas Luc.* 1 ♂ Sidi-Bel-Abbée und 1 ♂ zwischen Vaghouat und Ghardaio, Algier (J. de Gaulle). Diese

Art unterscheidet sich von pompiliformis Luc leicht durch ihre weniger differenzierten Fühler und flache, nicht abstehend behaarte Analplatte. Zu welchem Weibchen von beiden Arten: brevipennis Fabr. und bicolor Sm. er gehört, weiss ich mit Sicherheit nicht zu sagen. Wenn man jedoch die Entwicklungstendenz dieser Gattung in Betracht zieht, welche sich bei den Weibchen durch die Reduzierung der Flügel, bei den Männchen durch die lappenartige Verlängerung der Fühlerglieder auszeichnet, so ist es wahrscheinlich, dass diese Art mit weniger differenzierten Fühlern zu Clavelia brevipennis Fabr. gehört.

Svízel jako hostitel housenek motýlů v Čechách domácích.

Sděluje st. rada J. Srdínko.

Zkušenému teprv dovozovati potřebu a důležitost denníku entomologického, bylo by zajisté zbytečno, nikoli však méně zkušenému nebo dokonce začátečníku. Těmto nemůže ani dosti důtklivě k tomu raděno býti, aby nepřišli, jak tak mnohému již se stalo, k poznání této pravdy příliš pozdě — tehdy teprv, kdy náprava stala se již nemožnou.

Nesmí však začátečník se domnívati, že by ledajakými poznámkami v denníku potřebě s dostatek vyhovoval; k svému zármutku přesvědčil by se v budoucnu, že jen záznamy zcela určitě přesné a podstatné opravdovou mají cenu a to nejen pro něho samého jako sběratele a pěstitele, ale, byly-li dosud neznámy, po případě i pro vědu zoologickou.

Samoděk namane se tu začátečníku otázka, které že jsou ty důležité poznámky, jež v denníku jest mu zapisovati? Že k nim nepatří jen pouhé jmenování naleziště i datum a u housenek výživná jejich rostlina, netřeba tuším ani poznamenávati.

Byť snad u všech entomologů převládala z počátku neukrotitelná touha jen po hojném rozšiřování sbírky, nadejde u intelligenta dříve neb později doba, kdy také hromadné utrácení životů a bezduché množení mumií ve sbírce ustu-

povati počne lepší snaze *poznávati své miláčky blíže a to za živa.* K tomu cíli a konci nésti se má snaha entomologa, sběratele, a příležitostí k tomu naskytá se hojně povždy a všude. Ležíť otevřena před jeho zrakem kniha věčně krásné přírody, přímo vybízející všímavou jeho mysl, aby se v ní čísti učil pro své milé pobavení a i pro potřebné osvěžení ducha i těla po tísnivé únavě všedního, lopotného života, anebo — je-li hloubavou a bádavou myslí obdařen — aby dle svých sil i přispěl k objasnění toho, co do té chvíle v tajuplné dílně té zahaleno je v temno.

Než nejen muž vědy — badatel — i pouhý sběratel a pěstitel může svou činností přispěti — byť i skrovnější měrou — k poznání přírody, zejména po stránce vývojové, a pokud se týče známosti o jsoucnosti toho kterého druhu v jeho hájemství. Vždyť právě jen znalostí jednotlivých okrsků (sbírkami krajinnými) dopracovati se lze bezpečně k poznání zeměpisného rozšíření (oblastí) světa hmyzího v celých zemích a posléze po všem širém světě.

Jen mimochodem a s podivením budiž tu řečeno, že při rozšíření tom důležitou úlohu hrají bez pochyby příčiny složité, námi do dnes nepoznané; víměť z nejednoho případu, že byť by ta která lokalita *na zdání* všechny životní podmínky svědčící jistému druhu v sobě zahrnovala, že bychom přes to jej marně tu hledali. I tu zkušenost nás poučuje, jak pouhé zdání bývá klamné.

Aby tudíž sběratel a pěstitel k vyšším cílům dospěti mohl, a při tom zároveň měl své prospěchy sběratelské na paměti, má dobře si všímati a do denníku pilně zaznamenávati při všech nových a důležitých nálezech *jakého rázu bylo naleziště a jakým způsobem na něm žije* nalezený živočich. Znalosti ty jsou pro pěstitele nemalé důležitosti, neboť v častých případech může jen tehdáž naditi se kýžených výsledků odchovu, když svým chovancům v zajetí poskytne dle možnosti tytéž neb aspoň přibližně stejné poměry životní, za jakých je zastal ve volnosti — v přírodě.

Slovem — *života* svých vyvolených má si bedlivě všímati a nejen svá pozorování v živé přírodě, ale i všechny další pozoruhodné jevy *celého průběhu vývojového* při dochovu doma ve svůj denník věrně zaznamenávati. A

aby jednou, stejně se mnou nemusel toho trpce želeti, obzvlášť bedlivě si má všímati a zapisovati všechny stejně vysoce zajímavé jako poučné poměry *života cizopasného* při každém druhu bez výjimky. Znalosti toho druhu jsou nejen zajímavy po stránce biologické, ale ony i jinak dvojnásob zasluhují v plné míře naši pozornost svojí důležitostí v ohledech hospodářských; poukazujíť nás, jak se podobá, na jedině správnou cestu, na níž snad přece jednou bude možno klásti meze ničitelům našich lesů, rolí i sadů, proti jejichž nesčetnému rozmnožování se všechno lidské úsilí a dosavadní vymyšlenosti téměř naprosto malomocnými se jeví.

Ve všeobecných poznámkách nemají scházeti aspoň nejdůležitější povšechná data poměrů meteorologických i klimatických jednotlivých období ročních, jakož i data o rozvoji květeny v jeho lovišti v té které době; jsouť i tyto pro sběratele a pěstitele nemalé důležitosti, poučujíce jej dle převládající pohody dohadovati se s přibližnou jistotou, nejen kdy ten který druh v jeho lovišti se vyskytá, ale i k jakému stupni ve vývoji svém asi již dospěl.

Po létech bude takto psaný denník bohatou snůškou nálezů, objevů a poznatků o vrozených obyčejích a zvláštnostech životních jeho zajatců a hojných zkušeností z jejich vývoje; taký denník bude sběrateli spolehlivým rádcem a neocenitelnou příručkou v pokročilém věku, kdy paměť jej opouštěti počne. Než dosti již o denníku, přikročme k předmětu samému, o němž jest nám porozpráveti.

Nepostrádá zajímavosti sestavíme-li si po létech dle denníku seznam všech těch h. (housenek), jež jsme v našem lovišti na *jisté* rostlině sbírali a překvapí nás výčet ten svou četností rodů a druhů, jež hostí některé rostliny. Jsou to ovšem jen některé, jež se staly obzvláště oblíbenou krmí mnohým h., a jak uvidíme, náleží k těmto vyvoleným hostitelům, byť i ne na prvém tož rovněž nikoli na místě posledním *i mařinovitý svízel (Galium)*. Pravda, že nemůže se ani z daleka srovnávati náš svízel s králem všech hostitelů — s dubem, jenž hostí *dle Kaltenbacha* zjevných i skrytých 537 (ba mnohem více!) různých druhů hmyzu, ani s vrbou — 396 druhů živící, dále s břízou — 270, s trnkou — 233, s bukem — 154, s olší 119, s hlohem — 104, s osykou — 264, s lípou — 102; dále

hostí habr — 88 druhů, jilm 95, javor 68, jasan 51, smrk, jedle, borovice a modřín dh. 299; dle téhož pramene hostí šťovík 112 druhů, jitrocel — 81, kopřiva — 70, janovec — 90, jetel 68, pampeliška — 51 a že mezi nízkými bylinami je křehoučký a šťavnatý salát nejštědřejším hostitelem, ví dojista každý pěstitel motýlů. Pokud se týče našeho hostitele, vyňal jsem z denníku svého ty druhy motýlů, jichž housenky jsem za svého dosavadního entomologického žití *v Čechách* na svízeli našel a svízelem je nejvíce i vypěstoval.

Jsou to z lyšajů:

1. Deil. galii
2. Chaer. elpenor
3. Met. porcellus
4. Mac. stellatarum;

z přástevníků:

5. Phrag. fuliginosa
6. Spil. lubricipeda
7. Spil. menthastri
8. Spil. mendica
9. Rhyp. purpurata
10. Arc. casta
11. Arc. aulica
12. Arc. maculosa
13. Syn. phegea;

z můr:

14. Agr. linogrisea
15. » plecta
16. » pronuba
17. » xanthographa
18. » margaritacea
19. » multangula
20. » lucipeta
21. » forcipula
22. Agr. nigricans
23. » tritici
24. » segetum
25. » exclamationis
26. » c nigrum
27. » obelisca
28. Tain. gothica
29. Orth. rubricosa
30. » litura
31. Pol. chi
32. » xanthomixta
33. Amph. tragopogonis
34. Leuc. *L* album
35. Car. respersa
36. » taraxaci
37. » ambigua
38. » superstes;

z píďalek:

39. Acid. rufata
40. » degeneraria
41. » inornata
42. » deversaria
43. » aversata
44. » fumata
45. » remutaria
46. Mes. virgata
47. Lar. dotata

48. Lar. tristata		57. Lar. sociata (alchemilata)	
49. » ocellata		58. » bilineata	
50. » olivata		59. » rubidata	
51. » viridaria		60. Gnoph. obscuraria	
52. » salicata		61. Boar. cinctaria	
53. » ferrugata		62. Orth. bipunctaria	
54. » frustata		63. Eup. castigata	
55. » cucullata		64. » satyrata	
56 » galiata		65. » scabiosata.	

Dlouhá to řada 65 druhů, avšak přes to nikterak ještě není vyčerpána všemi na galium žijícími Heterocery, uvážíme-li, že hoření výčet druhů obmezuje se převážnou většinou pouze na neširoké okolí pražské a že jen pranepatrná část — celkem 6 druhů píďalek — v době nejvíce letní v jiných končinách naší vlasti byla sbírána. Z toho plyne nade vši pochybnost, že by se řada strávnic na galium ještě nemálo prodloužila, najmě druhy takových Macrolepidopter, jež jsou jen nahodilými hosty na galium a jež souhrnem všežery (Polyphagae) slují, a kdybychom ještě přihlíželi k celým Čechám a při tom i zařadili všechny na svízeli žijící h. motýlů drobných a posléze i larvy všech ostatních řádů hmyzích.

A ne bez důvodné příčiny hostí svízel tolik strávnic; jak známo, jesti tato vytrvalá a na druhy dosti bohatá bylina po celých Čechách rozšířena a hojna, poskytujíc nejen od časného jara až do pozdní jeseně, nýbrž často i v zimě v míře dostatečné potravu h. na ní žijícím.

Výhoda tato obzvláště padá na váhu, hledíme-li k rozsáhlému rodu mur a z píďalek v první řadě k řádu Acidalií, jichž hojně přezimující h. druhdy i v zimě vítanou krmi na svízeli nalézají. Jak známo, spokojí se leckterá z oněch v tu dobu — z nouze — i suchým listem a není-li právě krutých mrazů, žije a roste některá i v zimě, příkladně: Ag. margaritacea, linogrisea, pronuba a j.

Každému pěstiteli známo, že jen bujné výhonky svízele časně na jaře déle svěží lze uchovati, pozdější však, že mnohem dříve uvadnou a proto je radno, zvláště bude-li nám starati se o malé h. přezimujících píďalek rodů Acidalií, Larencií a j., zavčas na to se připraviti, totiž záhy z jara přesaditi do květ-

níku pěkný, mladý trs svízele, abychom později na živé bylině bezpečně a pohodlně chov předsevzíti mohli.

Pokud mi známo, nehostí svízel u nás ani jedinkou h. Rhopalocer a z těch Heterocer, které na něm žijí, jest 17 druhů, jež, jak se zdá aspoň v Čechách, svízel za výhradní potravnou bylinu si zvolilo.

Takovými jednožery (Monophagy) jsou zejména z přástevníků: Arc. casta a maculosa, z mur: Agr. margaritacea a multangula, z píďalek: M. virgata; Lar. viridaria, salicata, ferrugata, frustata, cucullata, galiata, sociata (alchemilata), rubidata, tristata, dotata, ocellata a olivata. Všechny zbývající (46 druhů) spokojí se též se svízelem, nepohrdnouce však i mnoha jinými výživnými bylinami.

Jak patrno, náleží lví podíl mezi výhradními hosty svízele — *píďalkám,* najmě Larenciím.

Všímavý sběratel zajisté pozoroval, že h. vedou na svízeli život rozmanitý a vzájemně odlišný. Mláďata mohou ovšem přece poněkud bezstarostně si vésti, žijíce zcela na jevo na svízeli; jinak však, jakmile povyrostla. Pouze M. stellatarum, Arc. purpurata a aulica, Syn. phegea , Tain. gothica, Pol. chi, Am. tragopogonis, Lar. dotata a cucullata, Boar. cincta a ony tři Tephroclystia (Eup.) prožívají celý svůj housenčí věk volně (na jevo) na bylině, kdežto všechny ostatní za dne se pečlivě uchylují k zemi, aby buď pod kamenem, v mechu a t.p. aneb aspoň v husté spleti lodyh blíž země bezpečného úkrytu si vyhledaly. Proto by měl sběratel pod rozložitý trs svízele hodně daleko podstrčiti deštník, chtě z něho h. setřásti, aby padaly do deštníku a ne mimo.

Pozornějšímu asi rovněž neušlo, jak droboulinká mláďata, zvlášť všech lyšajů, na svízeli sedávají, totiž nejčastěji po rubu lístečků přeslenu na středním hlavním žebru, jsouce takto shora kryty a chráněny aspoň před nepohodou, když ne před některými ze svých nepřátel. Tolikéž asi jest mu známo, jak se bojácně skrývá u svízele -- až na zemi — M. porcellus, Ch. elpenor a i D. galii; jak posledně jmenovaného červencové a pak zářiové sluněčko vyláká z úkrytu a že za jasu slunečního nejsnáze jest h. galii sbírati; pak dále, že zimomřivé h. její (D. galii) druhého pokolení — letního — ku konci září i v říjnu žijící, druhdy nemálo nočním chla-

dem trpí a jsouce, jak říkáme »namrzly« v smuteční, téměř černý háv se halí, předzvěstné i neomylné to znamení jejich zhouby.

Beze vší pochyby pozornému sběrateli je dostatečně povědomo, jak h. M. stellatarum vůbec a obzvláště po posledním svléknutí kvapně — takořka jen v několika málo dnech — k zakuklení dorůstá, jakoby utéci mínila hrozivému nebezpečí své časté hubitelky — larvomorné kuklice (Tachina). Mohl by se domnívati, že to zaviňuje po výtce jen její vrozená záliba v požitku — stále dlíti v plném svitu slunečním, kdyby se byl u blízkého soudruha M. porcellus — a, zajisté vícekráte, nesetkal se stejně žalným jeho osudem přes to, že týž ze samé opatrnosti teprve po soumraku z úkrytu na svízel vylézá. Patrně datuje se jeho cizopasná násada z prvnějších stadií larvových, dokud malá h. zjevně sedávala na bylině.

Hodno zmínky, že po stránce vývojové nebude asi do dneška vše nad slunce jasno u M. stellatarum; někteří entomologové tvrdí, že v našem podnebí motýl, jiní opět, že některá kukla přezimuje, a ani třetí nescházejí, tvrdící, že oba mají pravdu. Vychoval jsem po dlouhá léta své sběratelské činnosti mnohokráte naši dlouhozobku svízelnou, ale *nikdy* kukla nepřezimovala. Housenky vídáme v měsících letních (převážnou většinou v měsíci červenci a srpnu) a motýli z jejich kukel se líhnou již v srpnu a září t. r. V roce minulém (1911) nalezl jsem na železniční hrázi u Zlíchova ještě ku konci září as s pola vyrostlou housenku a třeba že její kukla uložena byla v chladu, vyvinul se z ní motýl přece ještě téhož podzimku (v druhé půli listopadu). Tak značně zpožděný výskyt h. mohli bychom si vysvětliti tak, že to byla příslušnice *druhé, letní* generace, již vyvolati mohlo nadobyčejně parné léto toho roku, kdežto vývoj motýle ještě v tak pozdní době tomu by nasvědčoval, že mají pravdu ti, jež tvrdí, že — aspoň u nás — motýl a nikoli kukla přezimuje. Sluší však tu hned doložiti, že jedině z tohoto fakta naprosto ještě nelze stanoviti *pravidla* v tak záhadné otázce.

Vycvičenému oku sběratelovu prozradí požerky na galium samy, nejen že přítomná, ale často i jaká as h. tu jest; v tom ohledu zvlášť lyšajové zapříti se nedovedou nápadným

požíráním zvlášť květů a nedozralých nažek (plodů) lat vrcholičnatých.

Posléze budiž učiněna zmínka ještě o denníku, že po létech, když sběratel hojnými nálezy vyčerpal motýlí faunu svého loviště, přikročiti mu lze ku sestavení *kalendáře housenek* buď dle alfabetního pořadí výživných bylin, aneb dle postupu časového tak, aby v každém měsíci nalezl v něm vyčtěny h. na té které rostlině v tu dobu žijící; připojený abecední rejstřík všech v kalendáři uvedených h. usnadní mu nalézti druh hledaný.

Z ciziny často ku koupi nabízené kalendáře toho druhu obyčejně nevyhovují *plně* jeho potřebám, ježto ne vždy jak podnebí, tak i květena se shoduje s poměry jeho loviště, tudíž v obou pro úspěšný sběr rozhodujících okolnostech: o době vyskytování se h. některých specií a jejich výživných rostlinách — žádoucího poučení v takových koupených kalendářích ani se mu nedostane.

Ad Neuropteroidorum faunae bulgaricae cognitionem additamentum.

Prof. **Frant. Klapálek.**

Krátká, ale některými druhy zajímavá řada Neuropteroid, které zde uvádím, sbírána byla p. Drem *Frant. Rambouskem* na jeho cestě po Bulharsku. Získal si tím o poznání této země znamenitých zásluh, poněvadž současně také naše znalost zeměpisné oblasti u některých druhů velmi byla rozšířena.

1. *Neuroptera.*

Formicaleo tetragrammicus *F.* Sliven, konec června, 1 ♂.

Nothochrysa fulviceps *St.* German. monast. Sofia 2. VI. 1 ♂.

Hemerobius nervosus *F.* Marica pod Musallou 30. VII. 1 ♀.

Hemerobius micans *Oliv.* Sliven. 27. VI. 2 ♀.

2. *Trichoptera.*

Limnophilus decipiens *Kol.* Marica pod Musallou 30. VII. 1 ♂.

Asynarchus fusorius *Mc. Lachl.* Jezero pod Musallou, 1. VIII. 2 ♂.

Drusus rectus *Mc. Lachl.* Jezero pod Musallou 31. VII. 2 ♂, neobyčejně malé kusy, mající v rozpětí 16 *mm.*

Drusus discolor *Rmb.* Jezero pod Musallou. 1. VIII., 4 ♂; Vitoša 21. VII. 1 ♀.

Catadice tenella *Klp.* Jezero pod Musallou 31. VII. 1 ♂.

Silo pallipes *F.* (?). Jezero pod Musallou 1. VIII., 1 ♀.

Philopotamus montanus *Donov.* Marica pod Musallou 30. VII.

Philopotamus amphilectus *Mc. Lach.* Marica pod Musallou 30. VII. 3 ♂ a 3 ♀.

Rhyacophila tristis *Pict.* Jezero pod Musallou 1. VIII. 1 ♀.

Glossosoma Boltoni *Curt.* Marica pod Musallou 30. VI. 1 ♀.

3. *Odonata.*

Sympetrum flaveolum *L.* Marica pod Musallou 30. VII. 1 ♂.

Calopteryx splendens *Harr.* Sliven konec VI. 1 ♀.

Lestes viridis *Vdl.* Sliven, konec VI. 1 ♀.

Ischnura elegans *Vdl.*, Sliven, konec VI. 1 ♀.

4. *Plecoptera.*

Chloroperla grammatica *Scop.* Marica pod Musallou 30. VII. 1 ♂.

Chloroperla viridinervis *E. Pict.* Vitoša 21. VII. 2 ♂ a 1 ♀.

Nemura *sp.* Jezero pod Musallou 31. VII. 3 ♂. Druh z příbuzenstva N. cambrica; tykadla světlá, žlutohnědá, ale prvé dva články černohnědé.

N e m u r a *sp.* Vitoša 21. VII. 1 ♂, 2 ♀, s neobyčejně prodlouženými chlopněmi podřitními.

L e u c t r a n i g r a *Oliv.* Vitoša 21. VII. 1 ♀.

L e u c t r a c i n g u l a t a *Kny.* Jezero pod Musallou 1. VIII. 1 ♀.

O skupině plemen Carabi violacei obliqui Thoms.

Sepsal dr. **Fr. Sokolář**, dv. a soud. advokát ve Vídni.

Soudilo se dříve, že je prý krovečná skulptura střevlíka tohoto jediným základem roztřiďování jeho plemen. Byl a je to omyl se skutečností se nesrovnávající. Co jsme se od Thomsona naučili dbáti rozdílu v útvaru penise střevlíka tohoto, je nade vši pochybnost jisto, že jedině penis hodí se k rozpoznávání hlavních plemen v i o l a c e a, skulptura pak že platí teprve v druhé řadě.

Jedním z hlavních *Car. violacei* jest plemeno, které považoval Thomson za zvláštní druh a pojmenoval ho *Car. obliquus.* Byl to přehmat doby tehdejší, historicky poněkud vysvětlitelný, dokud se nevědělo, že jsou všude přechody z jednoho plemena do druhého a všechna plemena že činí celek, byť i různotvárný. Teprve později vyšlo na jevo, že ani tento *obliquus* není všude stejný a sice ani penisem, ani skulpturou krovečnou, nýbrž že má dle geografické polohy několik různých plemen.

Málo kdo zná rozpoznati útvar tohoto penise, poněvadž nejsou jeho popisy dostatečny a vyobrazení je téměř nemožné. Proto bych to rád zde znázornil. Celkových útvarů je několik: všechny souhlasí však v tom, že jsou penisy zakončeny drobounčkými, něco málo zploštělými paličkami, které však jsou jako přišroublé, totiž takové, jako kdyby se každá palička klíšťkami pootočila poněkud kol podélné své osy. Co se týká dalších útvarů těchto penisů, tudíž mimo ony paličky, jsou rovněž dle zeměpisné polohy rozdílné, kolísající mezi dvěma extrémy. Nejsevernější *obliquus*, totiž Thomsonova forma nominátní či jmenná, má penis nejtenší, téměř šídlovitě protáhlý a paličkou nahoře uvedenou zakončený, druhá pak, a to nejjižnější forma, t. j. *viol. Germari* Sturm, liší se od něho

penisem až po konec širším, náhle zúženým a toutéž paličkou zakončeným. Mezi těmito dvěma extrémy rozřaďují se penisy ostatních plemen *obliqui.*

Car. violaceus obliquus Thoms. ve smyslu širším jest výlučným obyvatelem Alpským, vyjma snad nejsevernější části a sice tyrolské, solnohradské a hornorakouské. Hranice na sever jsem dosud úplně zjistil pouze v Alpách dolnorakouských, tedy v nejvýchodnějších. Není správné, co tvrdí Kraatz a po něm pak ještě i Ganglbauer, že prý jest *obliquus* na sever rozšířen až do Šumavy.

Plemena *obliqui* dosud známá jsou:

1. *Obliquus nom.* Thom., nejsevernější, po Dolních Rakousích asi od 33. stupně vých. d. dle Ferro rozšířený až do Litavského pohoří a do Moravského Pole. Sahá-li dále ještě do Uher až do Bakoňského pohoří, což se posud tvrdí, nemohu posoudit, nemaje dotyčného materiálu odtamtud.

2. *Laevigatus* Dej., po severním Štýrsku a Korutanech bydlící.

3. *Neessii* Hoppe, obyvatel to alpských výšin.

4. Asi *sarinicus* Hammer, jehožto popis sotva že je dostatečný. Bude to podle geografické polohy asi přechod mezi *laevigatus* a *Germari.*

5. *Germari* Sturm, plemeno to nejjižnější, pozvolna se převrhující v *azurescens* Dej.

Plemena severnější, což jsou *obliquus nom.* a *laevigatus,* jakož i plemeno alpínské *Neessii* mají skulpturu krovečnou téměř úplně zhlazenou, totiž celou co nejjemněji granulovanou, *sarinicus* a po něm *Germari* však již skulpturu exasperovanou, t. j. žebírka primaerní, často i sekundaerní jsou zřetelná a celá skulptura je drsnější, hrubší.

K těmto přijde nyní tyrolská forma *obliqui* šestá, kteroužto jmenuji ku poctě zasílatele p. dra. Štěp. Jurečka, pluk. lékaře v Turnově, *Car. violaceus Jurečeki.*

Liší se již vzezřením ode všech jiných plemen *obliqui.* Penisem se řadí mezi plemeno *Germari* a formu nominátní, rovněž i skulpturou krovečnou. Penis není totiž tak krátký ani široký, jako u plemena *Germari,* ale ani tak šídlovitě protáhlý, jako u plemena jmenného, totiž *obliquus nom.* Thoms.

Skulptura krovek velmi jemně granulovaná, téměř *laevigatus* se blížící, přes to však přece již exasperovaná, ačkoliv rovněž velmi jemně. Postavou i velikostí je plemeno toto více na roveň *obliqui nom.* nežli formě *Germari*, kterážto je mnohem zploštělejší a zvlášť do zadu se silněji rozšiřující. Leskem se blíží střevlík tento více plemenu *laevigatus* nežli *Germari*, povrchní barvitostí svou ale již plemenu jižnímu *picenus* Villa); třpytí se jich totiž mnoho na povrchu do červena, do modra i do zelena, okraje pak jsou nezřídka silně zlatonachové.

Nasbíral tohoto střevlíka větší řady p. dr. Štěp. Jureček kolem Folgarie okresu Roveredského v jižním Tyrolsku (29 : 46 a, e, c zeměpisné polohy). Další geografické rozšíření třeba teprve zjistiti.

AUSZUG.

Über die Rassengruppe des *Carabus violaceus obliquus* Thoms.

In der Einleitung wird dargetan, dass nicht die Skulptur, sondern in erster Linie die Penisbildung, und erst in zweiter Linie die Deckenskulptur wie auch der Habitus als morphologische Basis für die Scheidung der Rassen bei diesem Carabus herangezogen werden können.

Im allgemeinen wird die Rassengruppe des *violaceus obliquus* Thoms. erörtert und der Penis sowie dessen Differenzierung in dieser Gruppe bei den einzelnen Rassen näher erläutert.

Es werden die bisher bekannten Rassen des *Viol. obliquus* Thoms. und deren geographische Wohngebiete näher angeführt u. zw.:

1. *Obliquus nom.* Thoms. als die nördlichste, über das n. ö. Alpengebiet, etwa vom 33. Grade östl. L. v. F. bis zur Donau nach Norden, bis ins Leithagebirge und ins Marchfeld reichende Rasse. Kraatz's und Gangelbauers Angaben, dass er bis in den Böhmerwald hinübergreift, sind nicht richtig. Ob er bis in das Gebiet des Bakonyerwaldes verbreitet ist, bedarf erst der Bestätigung. Wahrscheinlich ist es nicht.

2. *Obliquus laevigatus* Dej., über Nordsteiermark und das nördliche Kärnten weit verbreitet.

3. *Obliquus Neessii* Hoppe, Bewohner der Alpenhöhen über Nieder- und Oberösterreich, Salzburg und Tirol bis in die Schweiz.

4. *Obliquus savinicus* Hammer, dessen Beschreibung nicht ganz zutreffend ist, der aber offenbar ein Verbindungs-, daher auch Übergangsglied zur nächstfolgenden Rasse darstellen dürfte.

5. *Obliquus Germari* Sturm, die südlichste Alpenrasse, allmählich in *azurescens* Dej. überführend.

Als sechste Alpenrasse wird nun der südtirolische *obliquus Jurečeki* hier eingeführt und beschrieben. Er unterscheidet sich von allen anderen Obliquus-Rassen schon durch den ganzen Habitus im allgemeinen. Von Gestalt und Grösse dem *obliquus nom.* aus dem Wr. Walde am nächsten, nur in der Halsschildbildung dem *Germari* mehr entsprechend Penis ist jedoch nicht so schlank, wie bei der Nominatform, aber auch nicht so breit, kurz und jäh verengt, wie bei *Germari.* Deckenskulptur sehr zart granuliert, dabei aber auch sehr zart exasperiert. Dem Glanze nach näher dem *laevigatus* als dem *Germari,* der Färbung der Oberseite nach oft schon an den italienischen *picenus* Villa erinnernd, indem ein deutlicher Purpur-, Blau- bis Grünschimmer namentlich an frisch geschlüpften Tieren wahrnehmbar ist. Die Randfärbung steigert sich nicht selten bis zu Goldpurpur oder Goldgrün.

Gesammelt wurden davon grössere Reihen von Hrn. Dr. St. Jureček um Folgaria herum im Bezirke Rovereto in Südtirol (29 : 46 a, e, c). Die weitere Verbreitung wird erst festzustellen sein.

Coleopterorum novitates.

Phil. stud. **Jan Obenberger.**

1. Můj vzácný přítel, pan Procházka, technický cukrmistr z Klobuk u Slaného, zaslal mi před časem několik exemplárů Anophthalmus Bilimeki *Sturm.,* jež nalezl na své cestě v Bosně u Žepče. Brouky předal svého času k revisi panu císařskému radovi E. Reitterovi v Paskově, který již tehdá poznal, — jak již z lokality se dalo souditi — že nejedná

se o formu Bilimeki v severozápadní části Krasu obvyklou, nýbrž o novou subspecii, lokální rassu. Zvíře zůstalo delší dobu nepopsáno. Pan Procházka byl tak laskav, že vyměnil mi laskavě několik exemplářů této zajímavé subspecie, tím zajímavější, že pochází z krajiny, odkud na př. v Apfel-

Obr. 1. Anophthalmus Bilimeki Procházkai *sbsp. n.*

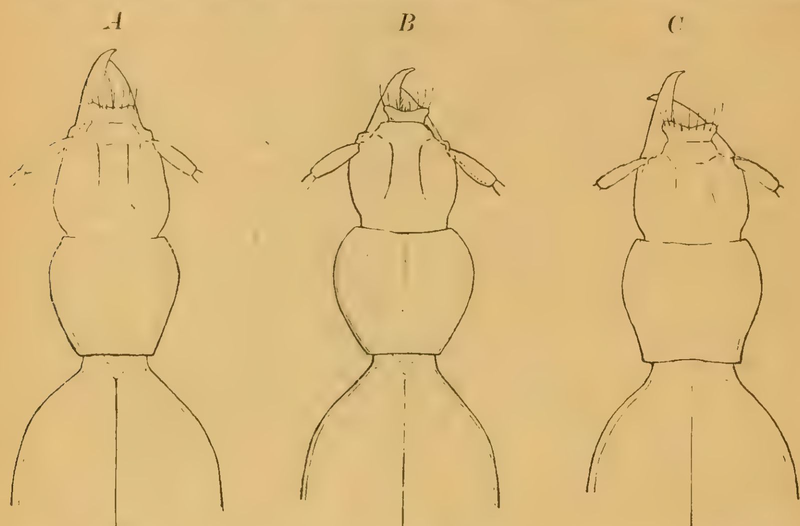
beckově díle ani typická forma ani některá ze známých rass druhu tohoto se neuvádí. V následujícím dovolím si vytknouti charakteristické znaky nového *Anophthalma*, o jejíž poznání náleží zásluha ovšem v prvé řadě císařskému radovi p. Reitterovi.

Naleziště Žepče, prozatím jediné známé, nalézá se na řece Bosně na 18. poledníku a asi 44° 30′ sev. šířky a jest se stanoviska zoogeografického i jinak velmi zajímavé. Sub-

specií touto rozmnožena jest fauna střední Bosny o nového zajímavého Speleophila.

Anophthalmus Bilimeki Procházkai ssp. n.

Hlava je užší štítu: tento je jen nepatrně delší než širší, srdčitý, na stranách zaokrouhlený, zadní rohy jsou tupé: po stranách je štít velmi jemně ovrouben. Hlava jest přiměřeně veliká, na tvářích (při pohledu shora) jen slabě zaokrouhlena.

Obr. 2. Přední část těla Anophth. Bilimeki, *A* sbsp. tergestinus *Müll.*, *B* Procházkai *m*, *C* Hacqueti *Sturm*.

Krovky po stranách zaokrouhlené, avšak méně než u příbuzných subspecií druhu Bilimeki *Sturm*. do předu více úhlovitě zúženy, dosti mělce rýžkované, v rýžkách sem tam možno pozorovati naznačené tečky. Od druhu Bilimeki *Sturm*. jsou známy (kromě někol. méně významných aberrací) celkem tři subspecie, jež dlužno považovati za lokální rassy. Subspecie právě popisovaná jest čtvrtou, jedinou dosud, pokud vím, z Bosny známou rassou tohoto druhu.

Rozdíly, jimiž se rassa tato liší od ostatních známých lokálních rass, jsou asi tyto:

1. Bilimeki tergestinus *Müll.* Rasse této podobá se Procházkai tvarem krovek, tyto jsou však po stranách

více úhlovitě do předu zúženy; liší se však od něho velmi podstatně tvarem a velikostí hlavy, jež je u tergestinus mnohem větší, robustní, se zaokrouhleně klenutými tvářemi po stranách; krovky u tergest. jsou jemněji rýhovány. Procházkai je celkem menší, hlava je mnohem užší, do předu méně zúžena než u tergestinus. Štít rassy tergestinus *Müll.* jest mnohem delší, po stranách daleko méně zaokrouhlený, linie okraje je plošší, okraj je daleko více, velmi silně odsazený. Zadní rohy štítu svírají u tergestinus méně tupý úhel. Tykadla rassy tergestinus jsou delší.

2. Bilimeki Hacqueti *Sturm.* liší se od nové rassy štítem, jehož zadní rohy jsou u Hacqueti přiostřené; tykadla Hacqueti jsou delší; štít nové rassy je ještě kratší nežli Hacqueti, po stranách je zaokrouhlenější, mnohem jemněji vroubený po stranách. Hlava Procházkai je užší než u Hacqueti; krovky jsou více úhlovitě do předu zúženy, po stranách rovnoběžnější.

3. Bilimeki Kiesenwetteri *Schaum* jest od Prochazkai m. odchylný svou štíhlou formou, plošše stavěnými krovkami a tvarem štítu.

4. Forma typica má obdobně upravenou hlavu jako Procházkai, liší se však od tohoto tvarem štítu a zvláště úpravou zadních jeho rohů, jež u typické formy ostře ven vyčnívají.

Panu A. Procházkovi v Klobukách věnován. Několik exemplárů nachází se v mé sbírce a ve sbírce pana Procházky. Všechny pocházejí z jakési jeskyně poblíže Žepče v Bosně.

2. *Cyphosoma Escalerae n. sp.*

$12^1/_2$ *mm* dlouhý, $5^1/_2$ *mm* široký (na nejširším místě štítu). Hlava jest přiměřeně veliká, nestejnoměrně hustě tečkovaná, s neurčitě ohraničeným nevelkým hladkým reliefem na čele. Tykadla jsou černavá, dosti krátká.

Štít jest více než dvakráte tak dlouhý jak široký, silně příčný, na přední straně jemně dvakráte vykrojený; zadní rohy štítové jsou pravoúhlé. Od zadních rohů až asi do $^1/_3$ délky okraje jest tento rovnoběžný, nezaokrouhlený, od to-

hoto místa do předu náhle kruhovitě rozšířený, tak, jak tomu jest u mnohých druhů rodu Capnodis, odtud do předu silně zaokrouhleně zúžený. Na rozšířené partii štítu jest tento mnohem širší nežli krovky; toto místo jest vůbec nejširší část těla. Před štítkem nachází se (jako u mnoha Cyphosom) zvláštní, stejně jako štítek chagrinovaný, plochý trojúhel-

Obr. 3. Cyphosoma Escalerae *sp. n.*

níček. Štít je hrubě, dosti nestejnoměrně tečkovaný, přední kraj štítu je bíle pýřitý; na štítě nachází se celkem 7 hladkých míst. Tyto reliefy jsou následovně sestaveny: uprostřed nachází se veliká podlohulá skvrna, hrotem směřující k štítku; jí z každé strany, napříč štítku, v jedné linii stojí po dvou reliefech, z nichž ony při kraji jsou lépe ohraničeny, než ony vnitřnější. Krovky jsou jemně tečkovaně rýhované, na švu a na přilehlé části krovek lesklé; po stranách jsou hrubě tečkované a tudíž matné; hrubé tečkování postranní tam, kde stýká se s jemněji vytvářenou partií u švu, ponechává sem tam několik míst netečkovaných, jež pak činí dojem reliefů. Pro dvojitou tuto strukturu činí zvíře zcela zvláštní dojem. Krov-

ky jsou dosti plošné, plošší než u druhů příbuzných, na hustě tečkovaných částech sem tam nenápadně bíle opýřené. Celý povrch jest tmavě měďový, lesklá místa na krovkách, štítu i na spodu jsou jemně mikroskopicky chagrinovaná. Prosternum jest uprostřed hrubě a spoře tečkováno, po obou stranách vroubeno čarou, skládající se z řady teček. Tarsy jsou černozelené.

Z nečetných zástupců rodu Cyphosoma jest druh tento nejblíže asi příbuzný se syrským druhem Cyphosoma curtula Abeille, jenž mně in natura není znám. Rozliší se od něj, dle popisu soudě, svým štítem, formy docela nezvyklé u tohoto rodu, více reliefy (curtula má jich jen 5) na štítě, krovkami, jež mají zcela jinou skulpturu; tyto jsou u curtula na konci jednotlivě zaokrouhlené — u Escalerae jsou na konci zašpičatělé; tarsy druhu curtula jsou modrofialové.

Mesopotamia, Euphrates. 1895. Jediný exemplár v mé sbírce. Chytán španělským entomologem de la Escalera, jemuž dovoluji si druh tento věnovati.

3. *Agrilus roscidus Adonis var. n.*

Zajímavou barevnou varietu druhu Agrilus roscidus *Ksw.*, jenž všude ve Středomoří jest rozšířen, mám z Dalmacie.

Od známých variet druhu tohoto liší se tato nová varieta tmavou, černofialovou barvou povrchu, jež zvláště na štítu je patrna — na krovkách ku konci stává se měďovější. Spodní strana, vnější kraj krovek a strany štítu jsou krásně červenoměďové. Hlava jediného mého exempláru je zlatová.

Svojí dvojbarevností a temným, nezvyklým zbarvením štítu velmi nápadná varieta.

* *
*

1. *Anophthalmus Bilimeki Procházkai sbsp. n.*

Herr A. Procházka in Klobuky bei Schlan hat auf seiner Reise in Bosnien einen Anophthalmus gesammelt, den er sei-

nerzeit dem Herrn kaiserlichen Rat E. Reitter in Paskau zur Determination sandte. Schon damals hat ihn Herr Reitter als »B i l i m e k i n. v a r.« bezettelt. Herr Procházka war so liebenswürdig, dass er mir einige Exemplare dieses Käfers im Tausche überliess; da das Tier noch immer unbeschrieben geblieben, und weil es einen recht interessanten Beitrag zur Höhlenfauna von Bosnien bildet, so entschloss ich mich es zu beschreiben und meinem geehrten Freunde, Herrn Procházka, der es bei Žepče gefunden hatte, zu Ehren zu benennen.

Der Kopf des P r o c h á z k a i m. ist schmäler als der Halsschild, dieser ist nur sehr wenig länger als breit, herzförmig, an den Seiten gerundet, die Hinterwinkeln sind stumpf und ragen nicht empor. Auf den Seiten ist der Halsschild sehr fein gerandet. Der Kopf ist mässig gross, auf den Wangen jederseits nur schwach gerundet (von der Oberseite gesehen). In dem Baue der Flügeldecken dem t e r g e s t i n u s *Müll.* sehr ähnlich. Das zweite Fühlerglied ist etwas kürzer als dasselbe Glied bei t e r g e s t i n u s. Der Kopf ist mässig klein, die Flügeldecken sind stärker als bei t e r g e s t i n u s *Müll.* sculptiert, mit hie und da angedeuteten Pünktchen in den Reihen.

Von der Stammform, mit welcher er in der Bildung des Kopfes übereinstimmen soll, unterscheidet er sich durch die Form des Halsschildes und besonders durch die Hinterecken, die bei der typischen Form scharf spitzig nach aussen vorspringen. Der Seitenrand der Flügeldecken ist mässig schmal abgesetzt, viel schmaler als beim typischen B i l i m e k i, mit hie und da angedeuteten Punkten in den Streifen. Vom t e r g e s t i n u s *Müll.* unterscheidet sich P r o c h á z k a i m. durch kleinere Gestalt, viel schmäleren Kopf, der an den Wangen bei t e r g e s t i n u s viel mehr verbreitert ist. Der Kopf ist auch bei t e r g e s t i n u s nach vorne viel mehr verschmälert. Der Halsschild des t e r g e s t i n u s ist viel l ä n g e r, die Seitenrandlinie ist viel flacher, der Seitenrand viel breiter abgesetzt. Die Hinterwinkel des P r o c h á z k a i m. sind viel stumpfer als jene des t e r g e s t i n u s. Die Flügeldecken des P r o c h á z k a i m. sind nach der Basis zu viel

schiefer, an den Schultern winkeliger verengt, anders sculptiert. Die Fühler sind bei Procházkai etwas kürzer als bei t e r g e s t i n u s.

Vom H a c q u e t i *Sturm.* ist P r o c h á z k a i m. durch die Form des Halsschildes, der bei H a c q u e t i *Sturm.* spitzwinkelig ist, verschieden. Die Fühler sind jedoch kürzer als bei H a c q u e t i *Sturm.*, der Halsschild ist noch kürzer, an den Seiten mehr gerundet, der Kopf nicht so breit, wie bei H a c q u e t i *Schaum.*, die Flügeldecken sind von den Schultern nach vorne mehr eckig verengt, an den Seiten mehr parallel. Vom K i e s e n w e t t e r i *Schaum.* ist P r o c h á z k a i m. durch schlanke Form, flacher gebaute Flügeldecken und durch die Halsschildform weit verschieden.

In einigen Exemplaren vom Herrn Procházka in einer Höhle unweit von Žepče erbeutet. B i l i m e k i war aus Bosnien bisher nicht bekannt.

Drei Typen befinden sich in meiner Collection.

2. *Cyphosoma Escalerae sp. n.*

12½ *mm* lang, 5½ *mm* an der breitesten Stelle (am Halsschilde!) breit. Der Kopf ist mässig gross, ungleichmässig dicht punktiert, mit einem schlecht begrenzten Makel in der Mitte. Die Fühler sind schwärzlich. Der Halsschild ist mehr als zweimal so breit wie lang, stark quer, am Vorderrande mässig, zweimal ausgerandet, die Hinterwinkel sind rechteckig. Von den Hinterwinkeln bis etwa ein Drittel der Länge ist derselbe paralellseitig, von da nach vorne plötzlich erweitert, wie es bei einigen C a p n o d i s arten der Fall ist, nach vorne stark rund verengt. An der verbreiterten Stelle ist er viel breiter als die Flügeldecken selbst; diese Stelle bildet die grösste Breite des Käfers. Vor dem Schildchen befindet sich, wie bei mehreren C y p h o s o m e n, ein ebenso wie das Schildchen sculptiertes, flaches Dreieck. Der Halsschild ist grob punktiert; sein Vorderrand ist fein weiss tomentiert; ein länglicher Makel in der Mitte, zwei schlechter begränzte neben ihm quergestelt, dann zwei grössere in derselben Querlinie näher dem Seitenrande gelegen, und zwei ebensolche hinter ihnen an der Basis gestellten, also 7 Reliefe bleiben unpunktiert, glatt und glänzend. Die

Flügeldecken sind fein punktiert gestreift, an der Naht glänzend; an den Seiten ist die Grundstruktur einer verworrenen, groben, unregelmässigen Punktierung wegen undeutlich. Von den Seiten verbreitet sich diese Punktierung zur Naht und lässt hie und da nur einige kleine Partien unberührt, die dann als glattere Reliefe vortreten. Darum scheint die Oberseite des Käfers ziemlich uneben, indem die Ränder der Flügeldecken matt, und die näher der Naht gelegenen Partien glänzend vortreten. Die Flügeldecken sind ziemlich flach, flacher als bei den verwandten Arten, nur schwer sichtbar, spärlich tomentiert. Die ganze Oberseite so wie die Unterseite ist ziemlich dunkel kupferig; die glänzenden Stellen (die Reliefe etc.) sind fein mikroskopisch chagriniert. Prosternum ist in der Mitte grob und spärlich punktiert, beiderseits durch eine Punktreihe gerandet. Die Tarsen sind schwarzgrün.

Von den sieben mir bisher bekannten Arten ist sie vielleicht mit c u r t u l a *Ab.* zunächst verwandt; diese unterscheidet sich aber von ihr sehr leicht durch die Form des Halsschildes, die Form des Kopfes, durch nur 5 Reife auf dem Halsschilde, unebene Flügeldecken, die auch bei c u r t u l a ganz anders sculptiert sind; diese sind bei c u r t u l a am Ende einzeln abgerundet, wogegen sie bei E s c a l e r a e eckig werden; die Tarsen der c u r t u l a sind blauviolett.

Eine der Form des Halsschildes wegen sehr interessante Art.

Mesopotamia — Euphrates. 1895. Vom Herrn de la Escalera gesammelt und ihm zu Ehren benannt.

3. *Agrilus roscidus Adonis var. nov.*

Es ist eine merkwürdig gefärbte Varietät des häufigen r o s c i d u s, die ich aus Dalmatien besitze. Der Halsschild so wie die Flügeldecken sind dunkel violett-grauschwarz; diese Färbung übergeht auf den Flügeldecken in eine mehr kupferige. Die S e i t e n des d u n k e l n H a l s s c h i l d e s sind schön f e u r i g k u p f e r i g; ebenso die Seiten der Flügeldecken und die Unterseite.

Der Kopf meines einzigen Exemplares ist feuerrot.

Der Zweifarbigkeit des Halsschildes wegen sehr interessant.

Příspěvek k rozšíření mimočeských hálek.

Dr. E. Baudyš.

Laskavostí pana professora Dr. *L. F. Čelakovského* dostalo se mi pěkných forem hálek z Dalmacie a Korutan, které jsou jednak ve sbírce autorově a jednak v herbáři dalmatské flory v botanickém ústavě české techniky v Praze. Panu professorovi dovoluji si vzdáti svůj srdečný dík. Díkem povinen jsem též panu Dr. *V. Vávrovi,* kustodu musea král. Českého za udání lokalit několika níže uvedených hálek; též děkuji panu odb. učiteli *Jos. Rohlenovi* a studujícímu *Silvestru Prátovi* za zapůjčení materiálu z Moravy.

(Formy tištěné ležatě nejsou uvedeny v základním díle *Houardově* »Les Zoocécidies des Plantes d'Europe etc.«)

Picea excelsa Link.

A d e l g e s a b i e t i s *Kalt.*, pl. l.*): Třebíč na Moravě (S. Prát)!

Andropogon hirtus L. var. pubescens Vis.

C e c i d o m y i d a e (sp.?), ac., srov. čís. 164 A, str. 60. v díle *Houardově:* Na ostrově Hvaru u města téhož jména (Lesina) v Dalmacii. (L. F. Čelakovský 25. VIII. 1912!)

Cynodon dactylon Pers.

L o n c h a e a l a s i o p h t h a l m a *Macq.*, ac. lod.: Lapad u Dubrovníka v Dalmacii (L. F. Čelakovský)!

Allium flavum L.

?, pl. l.: Kastel Lukšić u Splitu v Dalmacii (L. F. Čelakovský, 27. VII. 1910)! Na listech jsou vřetenovité hálky

---

*) ac. = acrocecidium, pl. = pleurocecidium, l. = list, pup. = pupen, pd. = plod, lod. = lodyha, kv. = květ.

2—3 *mm* dl. a 1 *mm* široké. Uvnitř hálky dutinka s malým otvorem. Otvory všech hálek téhož listu směřují v uspořádané řadě v tutéž stranu. Hálek jest vždy větší počet za sebou, tak že část listu, v hálky přetvořená, má vzhled nějaké šešule rostliny křížaté.

Populus nigra L.

Pemphigus bursarius *L.*, ac. pup.: Boka Kotorská v Dalmacii (V. Vávra, 1911)!

Salix viridis Fr. (S. fragilis × alba.)

Pontania salicis Christ., pl. l.: Vsetín na Moravě (Bubela, 2. VII. 1882)!

Salix pyrenaica Gow.

Pontania pedunculi Hart., pl. l.: Gavarnie ve Vys. Pyreneích ve Francii (S. Bordére, VI. 1887)!

Quercus pedunculata Ehrh.

Andricus fecundatrix *Hart.*, ac. pup.: Třebíč na Moravě (Prát 1911)!

Diplolepis longiventrix *Hart.*, pl. l.: Les »Chudoba« u Třebíče na Moravě (Prát, 1911)!

Quercus suber L.

[Neuroterus numismatis *Oliv.*], pl. l.: Řím v Italii (G. B. Canepa, XI., 1884)!

Quercus sp.

Cynips caput-medusae *Hart.*, ac. pd.: Castelnuovo v údolí k Zelenice v Dalmacii (V. Vávra 1911)!

Cynips calicis *Burgsd.*, ac. pd.: Castelnuovo v údolí k Zelenice v Dalmacii (V. Vávra 1911)!

Silene nutans L.

Gelechia cauligenella *Schmid*, pl. lod.: Třebíč na Moravě (Prát 1911)!

Potentilla hirta L. var. pendata Koch.

Xestophanes potentillae Retz., pl. l.: Kastel Lukšić u Splitu v Dalmacii (L. F. Čelakovský, 27. VII. 1912)!

Rosa tomentella Lém.

Perrisia rosarum *Hardy*, pl. l.: Castelnuovo v Dalmacii (F. L. Čelakovský 1910)!

Rosa tomentella Lein.

Rhodites eglanteriae *Hart.*, pl. l.: Třebíč na Moravě (Prát 1909)!

Rosa dumalis Bechst. b. oblonga (R. et Déseg).

Rhodites spinosissimae Gir., pl. l.: Znojmo na Moravě (Ad. Oborny, 1. IX. 1884)!

Calycotome infesta Guss.

Asphondylia (sp.?), ac. pd., srov. čís. 3387 str. 586., obr. 841. v díle Houardově: Mons Petka u Raguzy v Dalmacii (L. F. Čelakovský, 25. V. 1910)!

Medicago prostrata Jacq. var. *declinata Urban.*

Asphondylia Miki Wachtl, ac. pd.: Čičeov u Trebině v Hercegovině (L. F. Čelakovský, 5. VIII. 1912)!

Medicago sativa L.

Perrisia (sp.?), pl. l., srov. čís. 3518, str. 606. v díle Houardově: Kumbur u Castelnuovo v Dalmacii (Matičević, 26. VII. 1912)!

Pistacia terebinthus L.

Pemphigus cornicularius *Pass.*, pl. l.: Castelnuovo v Dalmacii (V. Vávra, 4. IV. 1911)!

Pemphigus semilunarius *Pass.*, pl. l.: Castelnuovo v Dalmacii (V. Vávra, 4. IV. 1911)!

Vitis vinifera L.

Eriophyes vitis *Land.*, pl. l.: Lopud u Dubrovníka v Dalmacii (L. F. Čelakovský, 4. VIII. 1912)!

Tilia grandifolia Ehrh.

Eriophyes tiliae *Pag.* var. exilis Nal., pl. l.: Třebíč na Moravě (Prát, 1908)!

Eryngium amethysticum L.

Cecidomyidae (sp.?), ac. lůžka: Lopud u Dobruvníka v Dalmacii (L. F. Čelakovský, 31. VII. 1912, Lůžko strboulové naduřelé v několik dutinek; každá dutinka obsahuje po jedné oranžově červené larvě (snad Lasioptera eryngii Vall.).

Lasioptera eryngii *Vall.*, pl. lod.: Lapad u Dubrovníka v Dalmacii (L. F. Čelakovský, 31. VII. 1912)!

Pimpinella peregrina L.

Lasioptera carophila F. Löw., pl. lod.: Lapad u Dubrovníka v Dalmacii (L. F. Čelakovský, 31. VII. 1912)!

Ptychotis ammioides Koch. (Seseli am. Gouan.)

Lasioptera carophila L. Löw., pl. lod.: Solin (Salone) u Splitu v Dalmacii (L. F. Čelakovský, 28. VII. 1912)!

Foeniculum officinale All.

Lasioptera carophila *F. Löw.*, pl. lod.: Castel Cambio u Splitu Dalmac. (L. F. Čelakovský, 27. VII. 1912)!

Ferulago galbanifera Koch.

Lasioptera carophila *F. Löw.*, pl. lod.: Štirnido v Černé Hoře (J. Rohlena)!

Vitex agnus-castus L.

Eriophyes Massalongoi *Can.*, pl. lod. a l.: Castel Lukšić u Splitu (L. F. Čelakovský, 27. VII. 1912).

Teucrium montanum L.

C o p i u m t e u c r i i *Host.*, ac. kv.: Kastel Lukšić u Splitu v Dalmacii (L. F. Čelakovský, 27. VII. 1912)!

Teucrium polium L.

C o p i u m t e u c r i i H o s t., ac. kv.: Nad Castel Lukšićem v Dalmacii (L. F. Čelakovský 27. VII. 1912)!

Thymus humifusus Bernh.

J a n e t i e l l a t h y m i Kieff., ac. lod.: Pod jezerem Dösener See u Malnic v Sev. Korutanech (L. F. Čelakovský, 26. VII. 1910)!

Veronica chamaedrys L. var. *lamiifolia (Hayne sp.).*

P e r r i s i a v e r o n i c a e *Vall.*, ac. lod.: Kumbur u Castelnuovo v Dalmacii (Matičević, 1. VI. 1911)!

Galium lucidum All.

E r i o p h y e s g a l i o b i u s *Can.*, ac. kv.: Castel Lukšić u Splitu v Dalmacii (L. F. Čelakovský, 27. VII. 1912)!

Phyteuma Michelii All.

P e r r i s i a p h y t e u m a t i s *F. Löw.*, ac. kv.: Pod Watzinger-Hütte u Malnic v Sev. Korutanech (L. F. Čelakovský, 14. VII. 1912)!

Hedraeanthus dalmaticus DC.

P e r r i s i a (sp.?), ac. pup. (srov. čís. 5551 str. 957 v díle H o u a r d o v ě): Orjen v Dalmacii (L. F. Čelakovský, 6. VIII. 1912)! Larvy v hálce jsou oranžově červené barvy.

Kritické poznámky ku Plectophloeus rhenanus Reitt. a tenuicornis Reitt. a nový nález dvou druhů Euplectus v Čechách.

Napsal Dr. Em. Lokay v Praze.

Jak již uvedeno ve 4tém čísle Čas. Čes. Spol. Ent., roč. IX., str. 150., podařilo se stud. panu Blattnému v prosinci m. r. nalézti v trouchu stromovém ve Stromovce u Prahy Plectophloeus tenuicornis Reitt. Z téhož místa a z týchž stromů donesla mi moje choť počátkem ledna t. r. prosívání,

v němž nalezl jsem 2 ♂ Plect. tenuicornis Reitt a 3 ♀ Plectophloeus, kterého jsem si určil jako rhenanus Reitt. Abych potvrdil tuto diagnosu, požádal jsem pana A. Raffraye v Římě, by laskavě porovnal mého domnělého rhenanus s jediným dosud známým typem tohoto druhu, též ♀, v jeho sbírce nyní se nalézajícím; tento jedinec byl nalezen drem Eppelsheimem před lety u Dürkheimu v Bavorsku a později popsán jako rhenatus Reitt. v Naturgesch. der Insect. Deutschl. 1882 na str. 114.

Pan Raffray ochotně potvrdil, že moji 3 jedinci ♀ jsou skutečně rhenanus Reitt. Prohlídkou 4 tenuicornis, které ulovil pan Blattný, seznal jsem, že jsou 3 z nich tenuicornis ♂ a jeden rhenanus ♀; bylo tedy uloveno ve Stromovce na jediném místě 5 jedinců tenuicornis ♂ a 4 rhenanus ♀. Okolnost tato nutí k uvažování, proč nebyla ulovena žádná ♀ tenuicornis a žádný ♂ rhenanus. Náhodou to jistě nebylo. Podotýkám, že v tomto trouchu vyskytoval se jen ještě hojně z Euplectů Karsteni Reichb.; jiný druh tam nebyl.

Plectophloeus rhenanus a tenuicornis byli tuto poprvé nalezeni pohromadě a jsou si oba úplně podobni, majíť společné znaky: značnou šířku hlavy, asi zšíři krovek, dvě veliké kulaté jamky po straně záhlaví, nepatrnou ďubku na zadním okraji střední vyvýšeniny temenní, týž tvar tykadel, stejnou délku krovek, jichž hřbetní rýžka nedosahuje středu.

Rozdíly obou jsou následující, dle originálu Reitterova popisu: Pl. rhenanus Reitt. ♀: Hlava velká, po stranách nejjemněji tečkovaná, na čele dvě souběžné rýžky velmi mělké, v předu spojené, v zadu do velké jamky ústící.

Pl. tenuicornis Reitt. ♂: Hlava veliká, řídce a jemně tečkovaná, v předu s velikou příčnou obloukovitou rýhou, záhlaví s dvěma jamkami, zadohrudí podélně vtlačené, šestý břišní článek úzounký a napříč oble vyvýšený, článek anální s podlouhlou mělkou jamkou, zadní holeně zevně ku středu zaobleně úhlovitě rozšířené, na konci s krátkou ostruhovitou osinkou.

Reitter při popisu praví o Pl. rhenanus: »Od následujícího druhu (tenuicornis), liší se skulpturou hlavy«, já však považuji onu příčnou jámu v předu čela u tenuicornis jenom

za odznak ♂ a tvrdím po srovnání všech 9 jedinců, ve Stromovce nalezených, že jest to vlastně druh jen jeden, jehož ♂ jest tenuicornis a ♀ rhenanus, neboť značné rozdíly hlavy vidíme také na př. u Plectophloeus Fischeri Aubé; jest to tedy u tohoto rodu znakem. Reitter sice při popisu tenuicornis na str. 116. Naturgesch. der Ins. Deutschl. praví, že přední okraj čela jest u obou pohlaví celý, z čehož by se dalo souditi, že při popisování měl před sebou ♂ i ♀ tenuicornis, avšak pan A. Raffray ve své: Revision des Euplectus paléarctiques z r. 1910 dí proti tomu u tenuicornis: ♀ inconnue, a to bude pravda.

Tvrdím proto, že jest zapotřebí stáhnouti oba v druh jediný a sice rhenanus Reitt., který jest popsán dříve, totiž na str. 114. a synonym: tenuicornis Reitt. ♂ popsaný na str. 115. téhož díla: Naturgesch. der Ins. Deutschl. 1882.

Ku konci zmiňuji se ještě o zajímavém nálezu dvou dalších Euplectů ze Stromovky, totiž: Euplectus Karsteni Reichb. var. Fauveli Guillb., jehož dva jedince ♂ jsem loni v únoru nalezl v trouchu starého jilmu (vidit Raffray) a nejnověji v březnu l. r. mnou tam objeveného Eupl. afer Reitt. var. infirmus Raffr., jehož mám 15 jedinců ♂ i ♀ z trouchu vrby. Již r. 1911 nalezl jsem jedinou ♀ tohoto druhu v zemi pod pekáčem zajíce u Prahy. Tyto dva druhy nalezeny byly dosud nejseverněji ve Francii a zejména infirmus znám jest též ze Španěl, Toskánska a Balkánu.

AUSZUG.

Kritische Bemerkungen zu Plectophloeus rhenanus Reitt. und tenuicornis Reitt. und ein neuer Fund zweier Euplectus-Arten in Böhmen.

Von **Dr. Em. Lokay** in Prag.

Wie schon in der 4ten Nummer der Acta Soc. Ent. Boh. IX. S. 150. erwähnt wurde, gelang es dem Herrn Blattný, Stud., in Baumgarten bei Prag den Plectophloeus tenuicornis Reitt. im Mulme alter Bäume aufzufinden. Von derselben Lokalität, aus denselben Bäumen brachte mir anfangs Jänner l. J. meine Frau gesiebten Mulm, in welchem ich neben 2 ♂ Pl. tenuicornis, noch 3 ♀ eines Plectophloeus fieng, den ich

mir als rhenanus Reitt. bestimmt habe. Um meine Diagnose zu bestättigen, ersuchte ich Herrn A. Raffray in Rom, er möge gefälligst mein Thierchen mit seinem rhenanus in der Sammlung vergleichen, denn er ist gegenwärtig im Besitze des einzigen Exemplares (♀) dieser Art, nach welchem Reitter die Beschreibung des rhenanus in der Naturgesch. der Ins. Deutschl. 1882, S. 114 veröffentlicht hat. Herr Raffray war so gütig, zu bestättigen, dass meine drei Plectophloeus ♀ wirklich rhenanus sind. Bei der Untersuchung der 4 Stücke von tenuicornis, die Herr Stud. Blattný sammelte, fand ich, daß 3 Stücke tenuicornis ♂ sind, und ein Stück rhenanus ♀.

Ich habe nun also 5 Stücke tenuicornis ♂ und 4 Stücke rhenanus ♀ sämtlich aus Baumgarten verglichen. Auffälig ist, dass kein tenuicornis ♀ und kein rhenanus ♂ gefunden wurde; Zufall war es jedenfalls nicht. Ich bemerke noch, dass in diesem Mulme nur noch Euplectus Karsteni Reichb. ziemlich häufig vorkam; ein anderer Euplectus ist nicht gefunden worden. Es ist dies der erste Fall, wo Plect. tenuicornis und rhenanus beisammen gefunden worden sind. Beide sind einander täuschend ähnlich. Gemeinsam haben sie: »Bedeutend breiten Kopf, (von der Breite der Flügeldecken), zwei grosse, runde, tiefe Stirngruben, den Scheitel am Hinterrande mit einem kleinen, länglichen, schwachen Grübchen, gleich geformte Fühler, gleich lange Flügeldecken, deren Dorsalstreifen die Mitte nicht erreicht.« Beide unterscheiden sich:

Plect. rhenanus Reitt. ♀: Capite magno, lateribus minutissime punctulato, sulcis frontalibus parallelis obsoletis, antice connexis, in foveis magnis excurrentibus.

Plect. tenuicornis Reitt. ♂: Capite magno, parce subtiliter punctato, antice fortiter transversim arcuate sulcato, in fundo subtrifoveolato, postice bifoveolato, metasterno longitudinaliter impresso, abdominis segmento sexto angustissimo, transversim obtuse elevato, segmento anali foveola oblonga levius impressa ornato, tibiis posticis extus in medio subangulatis, apice intus brevissime calcaratis.

Weiter sagt Reitter bei rhenanus: ‚von der nächsten Art (tenuicornis), durch die Sculptur des Kopfes verschieden'; ich aber betrachte diesen Quereindruck auf der Vorder-

fläche der Stirn eben nur als einen Charakter des ♂, und behaupte, durch den Vergleich aller 9 Exemplare bekräftigt, dass es sich eigentlich nur um eine und dieselbe Art handle, deren ♂ als tenuicornis, ♀ als rhenanus von Reitter beschrieben worden. Aehnliche Unterschiede in der Kopfbildung sehen wir auch bei Plect. Fischeri Aubé, ♂ et ♀.

Es scheint also dies für einzelne Plectophloeusarten charakteristisches Merkmal zu sein. Es sagt zwar Reitter bei der Beschreibung des tenuicornis, auf S. 116 der Naturgesch. der Ins. Deutschl. 1882, dass der Vorderrand der Stirn in beiden Geschlechtern ganzrandig sei, woraus man schliessen könnte, dass er bei der Beschreibung des tenuicornis beide Geschlechter vor sich hatte, aber Herr A. Raffray in seiner Revision des Euplectus Paléarctiques aus dem Jahre 1910 bemerkt bei tenuicornis: ♀ inconnue, und dies wird richtig sein.

Ich resumiere also: Plectophloeus rhenanus Reitt. und tenuicornis Reitt. sind eine und dieselbe Art: ♂ und ♀, und gilt für sie der Name: rhenanus Reitt., denn seine Beschreibung ist auf S. 114, während die des tenuicornis (Synonyme) erst auf S. 115 und 116 weiterfolgt.

Zum Schlusse bemerke ich noch, dass ich zwei Euplectus-Arten ebenfalls im Baumgarten fieng, deren Fund sehr auffallend ist. Es sind dies: Euplectus Karsteni Reichb. var. Fauveli Guillb., von dem ich 2 ♂ im Februar v. J. im Mulme einer Ulme gesammelt habe (vidit Raffray), und der von mir heuer im März dort entdeckte Eupl. afer. Reitt. var. infirmus Raffr., von welchem ich 15 Stücke, ♂ und ♀, im Mulme einer Weide gefunden habe. Schon im J. 1911 fieng ich ein ♀ infirmus in der Erde eines Hasenlagers bei Prag.

Die nördliche Grenze der Patria dieser beiden Euplectus-Arten war bisher Frankreich, und infirmus ist nebstdem aus Spanien, von Toskana und von der Balkanhalbinsel bekannt.

Seznam českého hmyzu dvojkřídlého.*)

Ant. Vimmer.

Sectio II. Schizophora.

Tribus 1. Eumyidae.

A. Schizometopa.

33. Čeleď: Tachinidae.

S e r v i l l i a *R. R. s. str.*

lurida *Fbr.* IV. V. Radotín, Černošice, Cheb; leg. Vimmer, Weinfurter.

E c h i n o m y i a *Dumér.*

fera *L.* VI.—IX. (= magnicornis *Ztt.*) Všude v lesnatých krajinách obecná.

grossa *L.* VI. VIII. V lesnatých krajinách, hlavně ve výše položených.

Marklini *Ztt.* VII. VIII. Maria Sorg. v Rudoh.

F a b r i c i e l l a *Bezzi.*

ferox. *Mg.* VI. VIII. (*Schin.*: Echinomyia.) V lesnatých krajinách.

P e l e t i e r a *R.-D.*

ferina *Ztt.* VI. leg. Černý. V lesnatých krajinách.

prompta *Mg.* (= tesselata *Ztt.*) V lučinatých a lesnatých krajinách.

L i n n a e m y i a *R.-D.* = Micropalpus s. str. *R.-D.*

compta *Fall.* VIII. leg. Vimmer. Police n. M., Velešín.

M i c r o p a l p u s *Mcq.*

haemorhoidalis *Fll.* (= pictus *Mg.*) V.—VIII. Protivín, Krumlov, Velešín, Plzeň, Bělá p. B., Čes. Třebová, Karlův Týn, Váp. Podol (syn. fulgens *Mg.).*

impudicus *Rd.* IV. Písty; leg. Binder.

vulpinus *Fll.* VII. VIII. Poříčí Malše, Bělá p. B.

G y m n o c h a e t a *R.-D.*

viridis *Fll.* VI. Hředle u Zdic, Kublov, Broumy, Křivoklát.

E r n e s t i a *R.-D.*

consobrina *Mg.* VII., VIII., leg. Vimmer, Žamberk, Č. Třebová, Krumlov, Zlatá Koruna.

---

*) Pokračování z roč. VI. čís. 1. str. 37.

radicum *Fabr.*, IV., VII., VIII., Tábor, Protivín, Velešín, Jindř. Hradec, Knín, Kostelec n. L.
virida *Ztt.* leg. Vimmer, Krumlov, Zlatá Koruna, Velešín, Strašice.

E u r y t h i a *R.-D.*
caesia *Fall.* VII., VIII., Velešín, Jindř. Hradec, Bělá p. B. (Schin.: Platychira).

P a n z e r i a *R.-D.*
rudis *Fall.* = strenua *Mg.* V.—VIII., Velešín, Jindř. Hradec, Nový Knín (Schin.: Platychira).

M e r i a n i a *R.-D.*
argentifera *Meig.* leg. Vimmer, VI., VIII., Žamberk, Protivín, N. Bydžov (Schin.: Nemorea).

E v e r s m a n n i a *R.-D.*
ruficauda *Ztt.* VII., Rudohoří a jeho úpatí (Schin.: Exorista).

L y p h a *R.-D.* = Aporomyia *Rd.*
dubia *Fll.* IV., VIII., Krč, Jindř. Hradec (Schin.: Exorista).

L y d i n a *R.-D.* = Polidea *Mcq.*
aenea *Mg.* VI., VIII., Protivín, Písek, Police n. M., Plzeň.

N e m o r a e a *R.-D.*
pellucida *Mg.* = conjuncta *Rd.* VII., VIII., Bělá p. B., Doksy.

S t u r m i a *R.-D.*
scutellata *R.-D.* = major *Mcq.* V., VI., Karl. Týn, Sv. Jan, Károv, Závist, N. Bydžov.

C h a e t o l y g a *Rd.*
amoena *Mg.* V., Neratovice, Radotín, Závist.

W i n t h e m i a s. str. *Girsch.*
erythrura *Mg.* VI., VII. leg. Vimmer, Krč, Černošice, Štěchovice, Slapy, N. Bydžov. — Ex. Cuculia verbasci.
nigrithorax *Egg.* VI., N. Bydžov, Smidary.
quadripustulata *Fab.* VI., VIII., Houška, Čelakovice, N. Bydžov, Smidary.
speciosa *Egg.* VII. Žamberk, Bánvald v O. h., St. Boleslav, Černošice.

C a r c e l i a *R.-D.* = Sisyropa *B. B.*

excissa *Fll.* = excavata *Ztt.* VII., Michle, Krč, Klánovice, Ročov, Jilemnice, Cheb.

cheloniae *Rd.* V., VI., N. Bydžov.

flavicans *Mcq.* VII., J. Hradec.

gnava *Mg.* IV., VII., Krč, Závist, Dobřichovice, Ouvaly.

E x o r i s t a *Mg.*

aenescens *Macq.* IX. Lysá n. L.

affinis *Fll.* IV., VII., VIII., Krč, Vršovice, Bělá p. B.

biserialis *Macq.* V., VIII. Vršovice, Kr. Hradec.

capillata *Rd.* VII., VIII., Náchod, Cheb.

confinis *Fll.* VI., VII., Mníšek, Dobříš.

fimbriata *Mg.* VI., VII., Velešín, N. Bydžov.

fugas *Rd.* VII., Cheb (M. R. Boh.)

noctuicida *Rd.*, Cheb (Mus. R. Boh.).

polychaeta *Macq.* VII., Bělá p. B.

P h r y n o *R.-D.*

perturbans *Zett.* VI., Fr. Lázně (Mus. R. Boh.).

N e m o r i l l a s. s t r. *B. B.*

maculosa *Mg.* VIII., Protivín, Vltavotýn.

notabilis *Mg.* VIII., Frant. Lázně (Mus. R. Boh.).

P h r y x e *R. D.* s. s t r.

vulgaris *Fall.* VII., VIII., Černošice, N. Bydžov, Č. Třebová, Kr. Hradec, Protivín, Velešín, Bělá p. B.

Z e n i l l i a *R. D.*

libatrix *Panz.* IV., V., Ouvaly, Jirny.

M a s i c e r a *Macq.*

silvatica *Fll.* VI., Protivín, Karl. Týn. Ex. Smer. ocellatus.

pratensis *Mg.* VII., Dobřichovice, Bělá p. B.

C e r o m a s i a *Rd.* s. s t r.

rutila *Meig.* = florum *Macq.* *VII.*, Protivín, Závist, Lysá, Strašice.

L y d e l l a *R.-D.*

ambulans *Rd.* VII., VIII., Mar. Lázně (Mus. R. Boh.).

juvenilis *Rd.* VII., Aš, Cheb (Mus. R. Boh.).

nigripes *Fll.* = agilis *Mg.* VII., Protivín, Velešín.

virilis *Rd.* VII., Frant. Lázně.

Erycia *R.-D.* s. str.
gyrovaga *Rd.* *VII.*, Mar. Lázně.

Prosopaea *Rd.* s. str.
nigricans *Egg.* V., VII., VIII., leg. Vimmer. Podbaba, Selc, Protivín, Velešín, Krumlov, Č. Třebová, Nový Bydžov.

Ptychomyia *B. B.*
selecta *Mg.* V., VI., N. Bydžov.

Frontina *Mg.*
laeta *Mg.* VII., VIII., Velešín, Protivín, N. Knín, Tábor, Bělá p. B., Č. Třebová, Houška.

Gaedia *Mg.*
connexa *Mg.* VII., N. Knín, Votice, Sedlčany.
distincta *Egg.* VIII., Kamenice u Jílového.

Phorinia *R.-D.*
aurifrons *R.-D.* (Plagia), VI., N. Bydžov, Blatná.

Compsilura *Bouché.*
concinnata *Mg.* = serriventris *Rd.* VI., VII., Krč, Kunratice, Prachovské skály, N. Bydžov (*Schin.*: Phorocera).

Pales *R.-D.*
pavida *Mg.* = cilipeda *Rd.* VII., VIII. Velešín, Protivín, J. Hradec.

Parasetigena *B. B.*
segregata *Rd.* VI., N. Bydžov.

Bothria *Rd.*
obliquata *Fall.* = frontosa *Mg.* IV. Všenory.

Phorocera *R.-D.*
assimilis *Fall.* V., Krč, Kunratice.
assimilis *Fall.* var. caesifrons *Mcq.* IV., VII., VIII., Cibulky, Velešín, N. Bydžov.
mundula *Ztt.* VII., Cheb, Aš.
rufipalpis *Mg.* VII., Pankrác. Ex. Acronycta aceris et Sph. ligustri.

Meigenia *R.-D.*
bisignata *Mg.* IV., VII., Kr. Vinohrady v sadech, Velešín, N. Bydžov.

floralis *Fall.* VII., VIII., Stromovka, Krč, Protivín, Bělá, N. Bydžov.
incana *Fll.* = agens *Egg.* VI., VIII., Bělá p. B., Bydžov.

Leucostoma *Meig.*
simplex *Fall.* VII., Protivín.

Dionea *R.-D.* = Labidogaster *Mcq.*
forcipata *Meig.* VI., N. Bydžov.

Tachina *Meig.*
larvarum *L.* III., VI., VII., VIII. Skoro všude, nikde hojná. (= fasciata *Fll.*)
vidua *Meig.* III. V pražském okolí.

Chaetotachina *B. B.*
nigricans *Egg.* VI. Michle, Záběhlice, Kolín, Bělá p. B.
rustica *Mg.* VII., VIII. Police n. M., Broumov, Č. Třebová, Velešín, Houška, Bělá p. B.

Microtachina *Mik.*
erucarum *Rd.* VII., VIII., IX. Závist, Krč, Kladno, Protivín, Kr. Hradec.
mimula *Mg.* VIII. Žamberk, Říčky v Orl. h.

Perichaeta *Rond.*
unicolor *Fll.* VI. Mar. Lázně, N. Bydžov.

Monochaeta *B. B.*
albicans *Fll.* = leucophea *Mg.* VII. Cheb, Čerchov, Houška, Toušeň.

Germaria *R.-D.*
ruficeps *Fll.* Černošice.

Pachystylum *Macq.*
Bremi *Macq.* VIII. Police n. M., Labský důl v Krk.

Onychogonia *B. B.*
flaviceps *Ztt.*

Gonia *Meig.* s. str.
capitata *Mg.* V., VII. Neratovice, Kostomlaty, Bělá p. B.
divisa *Mg.* IV. Závist, Vel. Osek, Bělá p. B.
fasciata *Mg.* VII. Cheb, Aš, Jáchymov.
ornata *Mg.* VII. Cheb, Jilemnice, Podbaba.

Cnephalia *Rd.* = Pseudogonia *B. B.*
hebes *Fll.* VII. Velešín.

Plagia *Mg.*
ruricola *M.* = nigripalpis *Rd.* VI. Neratovice.

V o r i a *R.-D.* = Plagia *B. B.*
curvinervis *Ztt.* VI., VII. N. Bydžov, Bělá p. B.
ruralis *Fll.* VI., VIII. Aš, Cheb, N. Bydžov.

P a r a p l a g i a *B. B.*
trepida *Meig.* = nigripalpis *R.-D.*, V., VI. N. Bydžov.

W a g n e r i a *R.-D.*
cunctans *Mg.* VI. Sezn. *Kow.*

P e t i n a *Mg.*
erinaceus *F.* VIII. Protivín, Vodňany.

R h a c o d i n e u r a *Rd.* = Roeselia *R.-D.*
antiqua *Mg.* V., VI., N. Bydžov.

B u c e n t e s *Latr.* = Siphona *Mg.*
cristata *F.* VI.—VIII. Velešín, údolí Malše.
flavifrons *Stg.* VI., VIII. Protivín, Váp. Podol, Č. Třebová, Dobřany.
geniculata *Dg.* = cinerea *Mg.* VI.—VIII. Police n. M., Jilemnice, Č. Třebová, Plzeň, Dobřany.

D i g o n o c h a e t a *Rd.*
setipennis *Fall. Kow.* sezn.

A c t i a *R.-D.* = Thryptocera *Mg.*
frontalis *Macq.* VI., VIII. Hostivař, Protivín.
bicolor *Mg.* VII. Váp. Podol.
crassicornis *Mg.* VII. Janské Lázně, N. Bydžov, Č. Třebová.
pilipennis *Fll.* VII. Kr. Vinohrady, Vršovice, Michle.
silacea *Mg.* VII. Kr. Hradec.

A d m o n t i a *B. B.* (*Schins.:* Degeeria *Mg.*)
blanda *Fll. Kow.* sezn.

C r a s p e d o t r i x *B. B.*
bohemiae *Kram.* Waltenberg, v Luž. hor.; leg. Krammer.

H y p o s t e n a *Mg.*
procera *Rd.* VII. Protivín, Velešín, Bělá p. B.

34. Čeleď Dexidae.

D e g e e r i a *Meig.*
luctuosa *Mg.* = medorina *Schn.* VIII. Protivín.
collaris *Fll. Kw.* sezn.
grandicornis *Ztt.* V., VI. N. Bydžov.

Anthracomyia *Rd.*
melanoptera *Fll.* V., VII. Podbaba, Selc, Jilemnice. (*Schin.:* Morinia.)

Macquartia *R.-D.*
chalconota *Mg.* = nitida *Ztt.* V.—VIII. Lesnaté části Krkonoš.
dispar *Fl.* = rufipes *Fll.* Lesnaté části Krkonoš, Rudohoří nad Litvínovem.
tenebricosa *Ztt.* VII. Č. Krumlov.

Hyalurgus *B. B.*
lucidus *Mg.* VIII. Labský důl, údolí Bílého Labe.

Macroprosopa *B. B.*
atrata *Fall.* V. Krč, Hodkovičky. (*Schin.:* Macqartia.)

Minella *R.-D.*
chalybeata *Meig.* VI. Cheb.
nigrita *Fall.* VI. Cheb.

Zophomyia *Mcq.*
temula *Scop.* V.—VII. Černošice, Milešovka, Kr. Hradec, Aš, Cheb. (= flavipalpis *Mg.*)

Demoticus *Macq.*
plebejus *Fall.* VI.—VIII. Jirny, Skalka, Protivín, Velešín, Č. Třebová, Kr. Hradec.

Bithia *R.-D.*
spreta *Meig.* = frontatus Bohem. VII. Protivín, Velešín. (*Schin.:* Demoticus.)

Aphria *R.-D.*
longirostris *Meig. Kow.* sezn.

Leskia *R.-D.*
aurea *Fall.* V. Ex Sesia asiliformis et cynipiformis. — Radotín, Károv.

Myiobia *R.-D.*
fenestrata *Mg.* V.—VIII. Krč, Bělá p. B., Velešín, Protivín, Police n. M., Jilemnice.
innanis *Fll.* VI., VII., Oužice, Velešín, Č. Třebová. (= pacifica *Mg.)*
longipes *Meig.* VII. Bělá p. B.
tibialis *Fll.* či snád tibialis *v. Ros.*? — *Kow.* sezn.

R h y n c h i s t a *Rond.*
prolixa *Meig. Kow.* sezn.
E r i o t h r i x *Meig.*
rufomaculatus *Deg.* = lateralis *Fbr.* VII.—IX. Všude v lesnatých krajinách.
O c y p t e r u l a *Rd.*
pusilla *Mg.* VII. Blatná.
O c y p t e r a *Latr.*
brassicaria *Fbr.* VIII. Všude v lesnatých a lučinatých krajinách.
Boscii *R.-D.* = cylindrica *Fabr.* Lysá n. L., Kysibl.
intermedia *Meig.* Kar. Vary, Kysibl.
pilipes *Lw.* VIII. Černošice.
M i n t h o *R.-D.*
praeceps *Scop.* VI., VII. Kr. Hradec, Č. Skalice, Žel. Brod, Č. Třebová.
P h y l l o m y i a *R.-D.*
volvulus *Fabr. VII.* Bělá p. B. *(Melania Schn.)*
T h e l a i r a *R.-D.*
nigripes *Fabr.* = leucozona *Pnz.* V., VI. Houška, Kostomlaty n. L., Krč, Závist.
G y m n o d e x i a *B. B.*
triangulifera *Zett.* VI. Ex S. populnea. — Krč.
B i l l a e a *R.-D.* s. s t r.
pectinata *Meig.* Žatec. Leg. Dr. Fr. Tölg.
E s t h e r i a *R.-D.*
cristata *Meig.* VII. Velešín, Římov. (*Schin.:* Dinera.)
D e x i a *Mg.*
rustica *Fabr.* VII., VIII. Velešín, Krumlov, Kr. Hradec, Protivín. (Jako larva ničí chroustí ponravy.)
D e x i o s o m a *Rdi.*
caninum *Fbr. Kow.* sezn.
P r o s e n a S t. *Farg.* S e r v.
longirostris *Egg.* VII. Velešín, Krumlov.
sybarita *Fabr.* V., VIII. Protivín, Nový Knín, Houška, Čelakovice, Neratovice, Kr. Hradec.
D i n e r a *Mcq.*
grisescens *Fall.* VII., VIII. Michle, Protivín, Č. Třebová.

M y i o c e r a *R.-D.*

carinifrons *Fll.* Všude obecná. VI., VIII.

ferina *Fall.* VII. Č. Třebová, Kr. Hradec, Labský důl.

Z e u x i a *Mg.*

cinerea *Mg. Kow.* sezn.

tessellata *Egg.* VII. Dobřív v Brdech.

R h i n o m o r i n i a *B. B.*

sarcophagina *Schin.* VI. *Kow.* sezn.

35. Čeleď: Rhinophoridae.

P l e s i n a *Meig.*

maculata *Fall. Kow.* sezn.

S t e v e n i a *R.-D.* s. s t r.

umbratica *Fall.* = simplicissima *Lw.* VII. Váp. Podol. (*Schin.:* Rhinophora.)

inornata *Lw.* VI. N. Bydžov.

F r a u e n f e l d i a *Egg.*

rubricosa *Mg.* VII. Černošice.

M e l a n o p h o r a *Meig.*

roralis *L.* = atra *R.-D.* Kr. Vinohrady, Praha, Váp. Podol.

R h i n o p h o r a *R.-D.*

lepida *Meig.* VI. Nymburk. (*Schin.:* Phyto.)

L i t o p h a s i a *Girschn.*

hyalipennis *Fall.*

36. Čeleď: Sarcophagidae.

S a r c o p h a g a *Meig.*

albiceps *Meig.* V., VII. Kr. Vinohrady, Police n. M., N. Knín, Bělá p. B.

carnaria *L.* VI.—IX. Všude obecná.

consobrina *Rd. Kow.* sezn.

cruentata *Mg.* VII. Weckelsdorf.

disimilis *Meig.* V., VI. N. Bydžov.

erythrura *Meig.* VII. Navarov, Tanvald, Velešín, Bělá p. Bezd.

haemorrhoa *Mg.* VI., VIII. Bělá p. B.

haemorrhoidalis *Mg.* V., VI., VII. Kr. Vinohrady, Police n. M., Protivín, Hředle, Skalka.

haematodes *Meig.* VI.—VIII. Strašnice, Protivín, Velešín, Police n. M.

juvenis *Rd.* VII. Bělá p. B.
laticornis *Meig.* *Kow.* sezn.
lineata *Fall.* VII. Dobřív.
nigriventris *Meig.* Prachovské skály.
striata *Fabr.* VII., VIII. Velešín.
vagans *Mg.* VI., VII. Velešín, N. Bydžov.
vulnerata *Schin.* VII. Bělá p. B.
Druhy atropos *Mg.*, agricola *Mg.*, obsoleta *Fll.*, setinervis *Rd.*, nurus *Rd.*, ofuscata *Mg.*, které uvádí *Kowarz*, jsou synonyma.

Hoplisa *Rd.*
tergestina *Schin.* VII. Houška.

Brachyoma *Rd.*
devia *Fall.* VII., VIII. Římov, Velešín.

Miltogramma *Meig.*
Germari *Meig.* VII. Písek, Protivín.
murinum *Meig.* = ruficornis *Mg.*
pilitarse *Rd.*
punctatum *Mg.*

Metopia *Mg.*
campestris *Fall.* VI. Krč, Neratovice, Kolín, N. Bydžov.
leucocephala *Rossi* = argyrocephala *Mg.* VI. Kolín, Neratovice, N. Bydžov.

Hilarella *Rd.*
stictica *Mg.* = italica *Rd.* VIII. J. Hradec, Kr. Hradec.

Sphecapata *Rd.*
conica *Fll.* = albifrons *Rd.* Kow. sezn.
penicillaris *Rd.* = intricata *Mg.* VII. Č. Třebová.

Rhaphiochaeta *B. B.*
breviseta *Ztt.* Kow. seznam.

Paramacronychia *B. B.*
flavipalpis *Girschn.* Kow. sezn.

Macronychia *Rd.*
agrestis *Fall.* VI., VII. Bělá p. B., N. Bydžov.
polyodon *Meig.* VI. Senohraby.

37. Čeleď Calliphorinae.

Pollenia *R.—D.*
rudis *Fabr.* = varia *Mg.* IV.—X. Všude obecná (= depressa *Mg.*).

vagabunda *Mg.* VI. Hředle u Zdic, N. Bydžov.
vespillo *Fabr.* = atramentaria *Mg.* Všude, nikde hojná.

P h o r m i a *R.—D.*
regina *Meig.* VI., VII. Police n. M. (*Schin.*: Lucilia.)
coerulea *R.—D.* = groenlandica *Zett.* VII. Velešín.

L u c i l i a *R.—D.*
caesar *L.* V.—IX. Všude obecná = albiceps *Mg.* = ruficeps *Mg.*
sericata *Meig.* = nobilis *Mg.* V.—VIII. Kr. Vinohrady, Strašnice, Závist, Houška, Protivín, Kr. Hradec, Strašice.
silvarum *Meig.* = cornicina *Mg.* = splendida *Mg.* V. až VIII. Všude, nikde hojně.

P r o t o c a l l i p h o r a *Hough.*
azurea *Fall.* = sordida *Ztt.* Všude, ale nikde hojná.
Braueri *Hend.* = chrysorhoea *Mg.* VI.—VIII. Velešín, Král. Hradec, Č. Třebová.

C a l l i p h o r a *R.—D.*
erythrocephala VI.—IX. Všude i v horách velmi obecná.
vomitoria *L.* VI.—VIII. S předešlou všude, ale řídčeji.

O n e s i a *R.—D.*
cognata *Mg.* V., VI. Stromovka, Krč, Radotín, Hostivař, Bělá, Protivín. (= gentilis *Mg.*)
sepulchralis *Mg.* = floralis *R.—D.* IV.—X. Všude obecná.

C y n o m y i a *R.—D.*
mortuorum *L.* Všude obecná, nikde příliš hojná; vystupuje až na hřebeny Krkonoš.

A c r o p h a g a *B. B.*
alpina *Zett.* Kobel, Bílá louka, Labský důl v Krkonoších.

C e p h e n o m y i a *Latr.* stimulator Clark. VII. Čerchov, Harrachova skála.

38. Čeleď Phasiinae.

G y m n o s o m a *Meig.*
rotundatum *L.* VI.—VIII. Všude na lukách, zvláště lesních.

S t y l o g y m n o m y i a *B. B.*
nitens *Meig.* VI., VIII. Závist, Čelakovice, Blatná.

I. Jak hledáme, usmrcujeme a pro sbírky upravujeme hmyz

napsali **Lad. Duda, H. A. Joukl, Fr. Klapálek, P. A. Kubes, Dr. E. Lokay, Dr. K. Šulc, Dr. J. Uzel, Dr. V. Vávra, A. Vimmer.**

S 28 obr. — Cena 80 h, pro členy 56 h, poštou franko 10 h více.

II. České síťnatky. Tingitidae.

Frant. Mužík. — (5 obrázků v textu). — 60 h, členové 40 h, poštou 5 h více.

III. Kůrovci v Čechách a na Moravě žijící.

Rom. Formánek. — (73 obr.) — K 1·60, členové K 1·08, poštou 10 h více.

IV. Evropští nosatci rodu Dorytomus Stephens.

Rom. Formánek. — (1 obr. a tab.) — 80 h, členové 54 h, poštou 5 h více.

V. Majky (Meloe *L.*) zemí koruny České.

Rom. Formánek. — (9 obr.) — 48 h, členové 32 h, poštou 5 h více.

VI. Klíč k určování českých Bembidiin.

A. Jedlička. — (15 obr. v textu.) — 60 h, členové 40 h, poštou 5 h více

---

VII. Evropští nosatci podčeledi Rhynchitinae.

Rom. Formánek. — (s tab. tříbarvou). — K 1·20, člen 80 h, poštou 5 h více

---

STANOVY ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.

Čl. 3. Každý přítel studia entomologického, ať bydlí v zemích království českého čili nic, může se státi členem Společnosti. Čl. 6. Každý činný člen platí předem roční členský příspěvek 8 K, splatný v Praze. Složí-li někdo jednou pro vždy do dvou let 150 K, stává se členem zakládajícím. Čl. 8. Každý člen má právo: 1. přednášeti, súčastňovati se rozprav i exkursí vědeckých, podávati referáty, a literární práce k uveřejnění, dostávati časopis Společnosti bezplatně a jiné publikace Společnosti za ustanovenou cenu sníženou, používati knihovny a vědeckých pomůcek.

Dopisy přijímá Prof. Fr. Klapálek, Karlín 263., peníze cís. rada Ferd. Veselý, Kr. Vinohrady, Slezská 33, výpujčky knih Old. Šustera, Smíchov 553.

// ČASOPIS
České Společnosti Entomologické.
Acta Societatis Entomologicae Bohemiae.

ROČNÍK X. **1913.** ČÍSLO 2.

OBSAH:

Pořad schůzí Č. S. E. ve správním roce 1913.

Leden	Únor	Březen	Duben	Květen
28.	25.	18.	22.	20.
Červen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
24.	30.	14. a 28.	11. a 25.	16.

Schůze konají se v zasedací síni Zemědělské rady pro král. České. Václavské nám., čís. 54 v I. posch., a počínají přesně o ½8. hod. več. Přátelské schůzky jsou v úterý (vyjma dny schůzí občasných) a v sobotu o 6. hod. večerní v Akademické kavárně, Hlávkův palác, Vodičkova ulice.

V Praze.

Nákladem České společnosti Entomologické. — Tiskem Dra Ed. Grégra a syna.

G y m n o p e z a *Zett.*
denudata *Ztt.* Kow. sezn.
C a t h a r o s i a *Rd.*
pygmaea *Fall.* = nigrosquama *Ztt.* Kow. sezn.
S y n t o m o g a s t e r *Schin.*
exigua *Meig.* VIII. Č. Třebová (= vidua *Egg.*)
B e s s e r i a *R.—D.*
melanura *Mg.* Kow. sezn.
P h a n i o s o m a *Rd.*
lateritium *Rd.* = appenicum *Rd.* VII. Protivín, Písek.
P h a n i a *Mg.*
vittata *Mg.* VII., VIII. Protivín, Vodňany.
C y s t o g a s t e r *Latr.*
globosa *Fabr.* VII. Písek, Protivín.
C l y t i o m y i a *Rd.*
helluo *Fabr.* = helvola *Mg.* VII. Č. Skalice, Kr. Hradec.
continua *Pnz.* VII. Velešín, Protivín, Krč.
S u b c l y t i a *Pand.*
rotundiventris *Fall.* Kow. sezn.
H e l i o z e t a *Rd.*
pellucens *Fall.* VI. Fr. Lázně. (*Schin.*, Clytia.)
P h a s i a *Latr.*
crassipennis *Fbr.* VII., VIII. Protivín, Velešín, Kr. Hradec, Chudenice u Klatov, Jirny. = annalis *Fabr.*
A l l o p h o r a *R.—D.*
hemiptera *Fabr.* V. VI.; leg. Mužík, Lány. (Col. *Mus.*)
H y a l o m y i a *R.—D.*
aurulans *Mg.* VII., VIII. Velešín, Protivín.
Bonapartea *Rd.* = aurigera *Egg.* IX.; leg. Weinfurter, Závist.
obesa *Fabr.* VII. Písek, Protivín, Velešín.
var. umbripennis *Mg.* VI., VII.; leg. Vimmer, Protivín, Veltrusy. (= cinerea *Fabr.*)
P a r a l l o p h o r a *Girschn.*
pusilla *Meig.* = hyalipennis *R.—D.* VII. Bělá, Velešín.
P h o r a n t a *Rd.*
subcoleoptrata *L.* V., VI. Lány, Kr. Hradec.

39. Čeleď. Hypoderminae.

Hypoderma *Latr.*

bovis *L.* VI. Miličov u Královic, Závist.

Diana *Brauer.* Orlické Hory.

40. Čeleď. Oestrinae.

Oestrus *L.*

ovis *L.* Třeboň.

Anthomyidae.

41. Čeleď: Gastrophilinae.

Gastrophilus *Leach.*

equi *Clark.*

42. Čeleď: Muscinae.

Graphomyia *R.-D.*

maculata *Scop.* VI. VII. Kublov, Chlumín, Velešín, Zlatá Koruna, Chudenice, Kr. Hradec.

caerulescens *Wahl.* = picta *Ztt. Kow.* sezn.

Morellia *R.-D.*

hortorum *Fall.* VI. VIII. Strašice v Brd., N. Bydžov, Č. Třebová, Bělá p. B.

podagrica *Lw.* VI. VII. IX. X. Košíře, Smečno, Houška, Protivín.

simplex *R.-D.* VII. VIII. Kostomlaty n. L., Bělá p. B., N. Bydžov.

Musca *L.*

corvina *Fabr.* VII. VIII. Tábor, Protivín, Police n. M., Blatná.

domestica *L.* IV.—X. Všude obecná.

tempestiva *Fall.* II.—XI. Obecná, zvláště v obydlí.

vitripennis *Mg.* VII. Kr. Hradec.

Dasyphora *R.-D.*

pratorum *Mg.* VII. Váp. Podol, Velešín, Strašice v Brd.

versicolor *Mg.* VII. N. Knín, Váp. Podol, Velešín, Strašice.

Pyrellia *R.-D.*

cadaverina *L.* V. VII. VIII. Protivín, Bělá p. B., Podbaba, Selc.

serena *Mg.* VI.—VIII. Kr. Hradec, Protivín.

Pseudopyrellia *Girschn.*
cornicina *Fabr.* VII. leg. Duda. Smečno.
Mesembrina *Meig.*
meridiana *L.* VI. VII. Pikovice, Náchod, Kr. Hradec.
mystacea *L.* VI. VII. Slapy, Náchod.
Stomoxyx *Geoffr.*
calcitrans *L.* VII. VIII. Všude obecná.
Muscina *R.-D.*
assimilis *Fall.* VII. Bělá p. B., Doksy.
caesia *R.-D.* VI. VII. VIII. Protivín, N. Bydžov.
pabulorum *Fall.* V.—VIII. Váp. Podol, Police n. M., Kr. Hradec, St. Boleslav.
pascuorum *Mg.* VI.—VIII. Strašice, Padrť, Bělá p. B.
stabulans *Fall.* VI.—VIII. Všude.
Polietes *Rd.*
lardaria *Fabr.* VI.—VIII. Skalka u Mníš., Kleis v Luž. hor.
Phaonia *R.-D.*
basalis *Zett. Kow.* sezn.
cincta *Zett.* = semidiaphana *Rd. Kow.* sezn.
errans *Mg.* V.—VIII. Velešín, Váp. Podol, Krumlov, Blatná, Kr. Hradec.
erratica *Fll.* VII. VIII. Velešín, Krumlov, Váp. Podol, Strašice.
fuscata *Fall. Kow.* sezn.
Gobertii *Mik. Kow.* sezn.
incana *Wied.* VI.—VIII. Velešín, Krumlov, Labský důl.
laeta *Fll.* VI. VII. Velešín, Krumlov, Dobřív.
lugubris *Mg. Kow.* sezn.
pallida *Fabr.* VI. St. Boleslav, Toušeň, Čelakovice, N. Huť. (= populi *Zett.*).
perdita *Mg.* VII. Velešín.
serva *Mg.* V.—VIII. Jirny, Jevany, Milá u Loun, Broumov, N. Bydžov, Neratovice, Police n. M., Zaječice.
signata *Mg.* VII. Velešín, Protivín, Kr. Hradec.
vagans *Fll.* VI.—VIII. Všude obecná.
variegata *Mg.* VII. Velešín.
Alloeostylus *Schnabl.*
diaphanus *Wied.* = flaveolus *Fall. Kow.* sezn.

T r i c h o p t i c u s *Rd.*
decolor *Fll. Kow.* sezn. (= cunctans *Schin.*).
hirsutulus *Ztt. Kow.* sezn.
longipes *Ztt. Kow.* sezn.
semicinereus *Wied.* VI.—IX. Police n. M., Jilemnice, Vrchlabí.
variabilis *Fall.* Frant. Lázně.

D r y m e i a *Mg.*
hamata *Fall.* VI.—VIII. Skoro všude.

P o g o n o m y i a *Rd.*
meadei *Pok.* IV. V. Krč, Michle, Stromovka, Hředle u Zd. (= Limn. atramentaria *Strobl*).

A c a n t h i p t e r a *Rd.*
inanis *Fall.* VI. Houška, Neratovice, Lysá.

H e b e c n e m a *Schnabl.*
umbratica *Mg.* Frant. Lázně.
vespertina *Fall.* V.—VIII. Protivín, Vodňany, Písek.

M y d a e a *R.-D.*
anceps *Ztt.* VIII. Jílové, Jilemnice.
ancilla *Meig.* V. VI. N. Bydžov.
angelicae *Fall.* VII. VIII. Protivín, Písek.
depuncta *Fall.* = demigrans *Zett.* = tetrastigma *Mg.* Cheb, Jilemnice, Velešín, Davle.
duplaris *Ztt.* VIII. St. Boleslav, Suchý Vrch.
duplicata *Mg.* VII. VIII.
flagripes *Rd. Kow.* sezn.
impuncta *Fall.* VII. VIII. Chuchle, Neratovice, Kolín, Tábor, Plzeň, Kr. Hradec, Velešín, Krumlov.
lucorum *Fall.* IV. V. VII. Kr. Vinohrady, Velešín, Protivín, Kostomlaty n. L.
marmorata *Zett.* V. VI. VII. Jevany, Strašice, v Krkonoších všude, ale na temenech 1300—1400 *m* vys. velmi hojně.
meditabunda *Fbr.* V. VII. Podbaba, Blatná, N. Bydžov.
obscurata *Mg.* VII. Protivín, Kr. Hradec.
obscuripes *Ztt.* = cothurnata *Rd. Kow.* sezn.
pagana *Fabr.* VI.—VIII. IX. Závist, Písek, Velešín, Kr. Hradec.

pertusa *Mg.* = hirticrura *Rd. Kow.* sezn.
quadrimaculata *Fll.* VII. VIII. Protivín, Velešín.
quadrinotata *Mg.* VII. Velešín, Krumlov, St. Boleslav.
quadrum *Fabr.* V.—VIII. Všude.
separata *Mg.* Velešín, Protivín.
tincta *Ztt.* Frant. Lázně.
urbana *Mg.* VII. VIII. Stromovka, Protivín, Písek, Náchod, Č. Třebová, Dobřív, Bydžov.
uliginosa *Fall.* VII. Kuří Vody.
vittifera *Zett.* IX. Závist.

Hydrotaea *R.-D.*
armipes *Fall.* V.—VIII. Strašnice, Hostivař, Houška, St. Boleslav.
bispinosa *Zett.* VII. VIII. Váp. Podol.
ciliata *Fabr.* V. VI. N. Bydžov.
dentipes *Fabr.* V.—VIII. Dosti obecná.
irritans *Fall.* = dentimana *Mg.* V.—VII. Labský důl, Sedmidolí, Harachov, Kaltenberg, Kublov, Krušovice, Jílové.
meteorica *L.* IV.—VIII. Dosti obecná.
occulta *Mg.* VII. Blatná.
palaestrica *Mg. Kow.* sezn.
velutina *R.-D.* = brevipennis *Lw.* V.—VIII. Labský důl, Janské Lázně, Toušeň.

Ophyra *R.-D.*
anthrax *Meig.* V. Kr. Vinohrady (staré zahrady).
leucostoma *Wied.* V.—VIII. Kolín, Váp. Podol, Protivín, Č. Třebová, N. Bydžov, Kr. Hradec.

Fannia *R.-D.*
armata *Mg.* Císař. ostrov, Černošice, Dobřív, Protivín, Police n. M.
canicularis *L.* IV.—IX. Všude obecná.
fuscula *Fll.* VI. VII. VIII. = floricola *Mg.* = obesa *Lw.* Bělá p. B., N. Bydžov, Velešín.
glaucescens *Zett.* = herniosa *Rd. Kow.* sezn.
incisurata *Zett.* IV.—VIII. Protivín, Kr. Hradec, Jilemnice.
manicata *Mg.* VII. Obří důl, planina pod Sněžkou.

monilis *Hall. Kow.* sezn.
mutica *Zett.* = lepida *Mg.* VI. VII. Strašnice, Police n. M.
scalaris *F.* V.—VIII. Smíchov, Radlice, Košíře, Černošice, St. Boleslav.
serena *Fll.* V. VI. N. Bydžov.
sociella *Zett.* VI. VII. Protivín, Plzeň.
tuberculata *Zett. Kow.* sezn.

Aželia *R.-D.*
aterrima *Mg.* VI. VII. Čes. Třebová, Ústí n. Orl.
cilipes *Hal.* = Staegeri *Ztt.* Cheb, Aš.
Macquarti *Staeg.* IV.—VIII. Velešín, Krumlov, Č. Třebová, Jilemnice, Bělá p. B.
monodactyla *Lw. Kow.* sezn.
triquetra *Wied.* V. VIII. (= nudipes *Ztt.*). Kostomlaty n. L., Bělá p. B., Č. Třebová, Police n. M., Velešín, Krumlov.

Limnophora *R.-D.*
carbonella *Ztt.* VII. VIII. leg. Vimmer. Protivín, Velešín, Dobřív, Žalý v Krkonoších.
compuncta *Wied. Kow.* sezn.
dispar *Fll.* (= Spilog. funeralis *Rd.*) VI. VII. Velešín, Krumlov.
maculosa *Mg.* = sigillata *Rd. Kow.* sezn. (Spilogaster).
notata *Fll.* Frant. Lázně.
pacifica *Schin.* VIII. Labský důl, Ústí vodopádu Panče. (Coenosia, *Schin.*)
septemnotata *Zett.* = didyma *Zett.* leg. Vimmer. Police n. M., Velešín, Jilemnice.
triangula *Fll. Kow.* sezn.

Dialyta *Mg.*
erinacea *Fall. Kow.* sezn.

Calliophrys *Kow.*
riparia *Fall.* (*Schin.*: Myopina). *Kow.* sezn.

Lispa *Latr.*
bohemica *Beck.* leg. Becker.
consanguinea *Lw.* Fr. Lázně, Aš.
litorea *Fll.* Cheb.

melaleuca *Lw.* Blatná.
pygmaea *Fll.* = tenuipalpis *Ztt. Kow.* sezn.
tentaculata *Deg.* VIII. Blatná.
uliginosa *Fall. Kow.* sezn.

C a r i c e a *R.-D.*
alma *Mg. Kow.* sezn.: Coenosia.
brachialis *Rd.* III. VI. VIII. Houška, Lysá n. L.
verna *Fbr.* V. VIII. Hradec Král.

43. Čeleď: Coenosiinae.

H y d r o p h o r i a *R.-D.*
Ambigua *Fll.* VII. Fr. Lázně.
caudata *Ztt. Kow.* sezn.
conica *Wied.* V.—VIII. Strašnice, Košíře, Strašecí, Police n. M., N. Bydžov, Č. Třebová.
ruralis *Mg.* = anthomyiea *Rd. Kow.* sezn.
Wierzejskii *Mik. Kow.* sezn.

H y l e m y i a *R.-D.*
antiqua *Mg.* VI. VII. Bydžov, Lysá, Protivín.
brunneilinea *Ztt.* = seticrura *Rd. Kow.* sezn.
cardui *Mg.* VI.—VIII. Protivín, Velešín, Police n. M., Kladno, Č. Třebová.
cinerella *Mg.* VII. VIII. V lesnatých krajinách dosti rozšířena.
cinerosa *Ztt. Kow.* sezn.
coarctata *Fll.* V. VII. VIII. Police n. M., Č. Třebová, Protivín, Plzeň, Vrchlabí, Jilemnice.
flavipennis *Fll.* VII. VIII. Protivín, leg. Vimmer.
grisea *Fl. Kow.* sezn.
lasciva *Ztt. Kow.* sezn.
nigrescens *R.-D. Kow.* sezn.
nigrimana *Mg.* V.—VIII. Kublov, Velešín.
paralleliventris *Zett.* V. VI. VIII. N. Bydžov, Velešín.
praepotens *Wied.* II. VII. Cibulky.
puella *Schin.* VII. Čes. Skalice.
pullula *Ztt. Kow.* sezn.
strigosa *Fll.* V.—VIII. Dosti obecná.
variata *Fll.* V.—VIII. Bydžov, Jilemnice, Blatná, Protivín.

virginea *Mg.* VII. leg. Vimmer. Strašice.

Eustalomyia *Kow.*

hilaris *Fll.* Fr. Lázně.

histrio *Ztt.* Fr. Lázně.

Hyporites *Pok.*

montanus *Sch. VIII.* Jilemnice, leg. Vimmer.

Prosalpia *Pok.*

Bilbergi *Ztt.* VI. Milešovka, leg. Binder, Ročov, leg. Pastejřík. silvestris *Fll.* Cheb, Aš.

Hammomyia *Rd.*

albiseta *v. Ros.* = albescens *Ztt.* IV.—VII. Stromovka, N. Bydžov, Bělá p. B., Blatná.

buccata *Fll.* V. VI. Stromovka, Císař. ostrov, Podbaba, N. Bydžov.

unilineata *Ztt.* (*Schin.*: Anthomyia). V. Stromovka.

Pegomyia *R.-D.*

bicolor *Wied.* V.—VIII. N. Bydžov, Bělá p. B., Č. Třebová, Dobřív (= mitis *Mg.*).

flavipes *Fll.* Cheb.

hyoscyami *Panz.* (Chortophila conformis *Fll.*-(*Neidl.*). N. Bydžov, Nymburk. Škůdce řepy cukrové.

nigritarsis *Zett.* V. VII. Jilemnice, Bydžov, Houška.

silacea *Mg. Kow.* sezn.

socia *Fll.* Fr. Lázně. *Schin.*: Hylemyia.

rufipes *Fll. Kow.* sezn.

ulmaria *Rd. Kow.* sezn.

transversa *Fll.* VI. X. Hostivař.

versicolor *Mg.* V. VII. leg. Vimmer. Krč, Tábor, Blatná.

vittigera *Ztt.* Frant. Lázně.

Winthemi *Mg.* = latitarsis *Ztt.* VI. St. Boleslav, Toušeň, Lysá, Strašecí (= digitaria *Rd.*).

Chortophila *Macq.*

brassicae *Bouché.* V. VI. Vršovice, Bráník, Velešín (= villipes *Ztt.*).

brevicornis *Strobl.* V. VI. Stromovka, Císař. ostrov.

cinerella *Fll. Kow.* sezn.

cilicrura *Rd.* IV. V. Podbaba, Šelc.

discreta *Mg.* VIII. Dosti obecná.

dissecta *Mg.* = ignota *Rd.*

floralis *Fll.* V.—VIII. leg. Vimmer. Hostivař, Strašnice, Velešín, Protivín.

humerella *Ztt.* V. VI. Troja, Stromovka, N. Bydžov.

lepida *Fll. Kow.* sezn.

lactucae *Bouché* = gnava *Mg. Kow.* sezn.

latipennis *Ztt. Kow.* sezn.

muscaria *Fabr.* (Friesiana *Bouché?*). Velešín, Č. Třebová, Neratovice, Police n. M.

pilifera *Ztt. Kow.* sezn.

pudica *Rd.* IV. V. Podbaba, Selc, Vršovice (= fugas *Mg.*).

pratensis *Mg.* V.—VIII. Police n. M., Protivín, Velešín, Kostomlaty n. L., Radotín.

platura *Mg.* IV.—IX. Všude obecná.

spreta *Strobl.* IV. V. Kr. Vinohrady, Strašnice, Hostivař, Toušeň, Č. Třebová.

sepia *Mg.* V.—VIII. Kostomlaty n. L.

striolata *Fll.* V.—VIII. Všude obecná.

trapezina *Ztt.* = impudica *Rd. Kow.* sezn.

trichodactyla *Rd.* VI. Lysá n. L.

vetula *Ztt. Kow.* sezn.

varicolor *Mg.* XI. Davle (♀♀).

L a s i o p s *Mg.*

adelpha *Kow.* Fr. Lázně.

parviceps *Kow.* Fr. Lázně.

Roederi *Kow.* Fr. Lázně.

A n t h o m y i a *Mg.*

aestiva *Mg. Kow.* sezn. (= sulciventris).

albicincta *Fall.* V. VI. N. Bydžov.

pluvialis *L.* Všude, nikde hojně.

pluvialis *L.* var. procellaris *Rd.,* pořídku s původním druhem.

pratincola *Panz.* VII. Velešín.

radicum. V.—VIII. Všude.

radicum var. ruficeps *Mg.* VII. VIII. Velešín, Protivín, Žamberk, Police n. M.

M y c o p h a g a *Rd.*

fungorum *Deg. Kow.* sezn.

Chirosia *Rd.*

remotella *Ztt.* VI. Plzeň, leg. Binder.

Dexiopsis *Pok.*

lacteipennis *Ztt.* (= Coenosia dle *Schin.*). *Kow.* sezn.

Macrorchis *Rd.*

intermedia *Fll.* VIII. Jilemnice, Sitová, Braná, Velešín.
means *Mg. Ztt.* V. Roztoky, Selc (= remotella *Schin.*).
meditata *Fll.* V. VIII. Krč, Veltrusy, Velešín, Jilemnice, Blatná.

Chelisia *Rd.*

monilis *Mg. Kow.* sezn.

Hoplogaster *Rd.*

molicullla *Fll.* VI.—IX. Dobřív, Blatná, Velešín, Bělá p. B., Č. Třebová (= cinctulla *Rd.*).

Coenosia *Mg.*

albifrons *Ztt.* = obscuripes *Rd.* Kow. sezn.
ambulans *Mg.* = nigrimana *Mg.* VIII. Č. Třebová.
decipiens *Mg.* VI. VIII. Velešín, Č. Třebová, Blatná.
geniculata *Fll.* Kow. seznam.
humilis *Mg.* = nana *Ztt.* VII. Vodňany, Blatná, Veltrusy.
rufipalpis *Mg.* = elegantula *Rd.* Kow. sezn
sexnotata *Ztt.* VI. VIII. Kr. Vinohrady, N. Bydžov.
sexpustulata *Rd.* Kow. sezn.
tigrina *Fbr.* VI. X. leg. Vimmer, Kladno. Velešín.
tricolor *Ztt.* V. VII. VIII. ♀♀. Kr. Vinohrady, Krč, Houška, Velešín.

Schoenomyza *Hal.*

litorella *Fall.* Kow. sezn.

Poznámka. Dr. J. Schnabel a Dr. H. Dziedzicki (1911) dělí »*Anthomyidae*« ve skupinu *Coenosinae*, *Anthomyinae* a *Gastrophilinae.*

Anthomyinae dělí dále v *Hylemidae*, *Homalomyidae*, *Muscinae mydaeformes* et *Muscinae limnophoraeformes*, *Muscinae ariciaeformes et Muscinae dasyphoraeformes.*

B. Hołometopa Becher.

44. Čeleď: Scatomyzidae.

Podčel. Cordylurinae.

C o r d y l u r a *Fall.*
biseta *Lw.* VII. Č. Krumlov.
ciliata *Mg.* V. VIII. Fr. Lázně.
pudica *Mg.* VII. VIII. Kr. Hradec.
pubera *L.* V. VIII. Krč, Č. Skalice, Kr. Hradec, N. Huť, Zbečno, Houška, Čelakovice.
rufimana *Mg.* Kow. sezn.
socialis *Beck.* VII. N. Bydžov.

P a r a l l e l o m m a *Beck.*
albipes *Fall.* V. VIII. Kr. Hradec, Č. Skalice (*Schin.*: Cordylura).

P h r o s i a *R.—D.*
albilabris *Fb.* V. VII. Krč, Houška, Kr. Hradec, leg. Vimmer et Dr. Uzel. (*Schin.*: Cordylura.)

S c o l i a p h l e p s *Beck.*
ustulata *Ztt.* Kow. sezn. (*Schin.*: Cordylura.)

C n e m o p o g o n *Rond.*
apicalis *Mg.* Cheb.

L e p t o p a *Zett.*
filiformis *Ztt.* Kow. sezn.

M e g a p h t a l m a *Beck.*
unilineata *Ztt.* Fr. Lázně.

A m a u r o s o m a *Beck.*
flavipes *Fall.* VI. Zábělá u Plzně.
tibiellum. *Zett.* VI. Plasy.

Podčel. Scatophaginae.

S c a t o p h a g a *Meig.*
anilis *Mg.* IV. J. Hradec, leg. Duda.
inquinata *Mg.* IV. V. VIII. J. Hradec, Třeboň, Chlum u Třeb.
lutaria *Fb.* V. VII. VIII. Všude, nikde hojná.
merdaria *IV.* V. VI. Kr. Vinohrady, Hostivař, Kladno, Kostomlaty n. L., Bělá p. B.

scybalaria *L.* VI. Fr. Lázně.
squalida *Mg.* V. Hor. Litvínov.
stercoraria *L.* Velmi obecná mimo temena hôr.
suilla *Fb.* = spurca *Mg.* Kow. sezn.

Podčel. Norellinae.

N o r e l l i a *R.—D.*
liturata *Mg.* Č. Skalice.
spinimana *Fll.* V. VIII. Protivín, Kr. Hradec.

Podčel. Hydromyzinae.

A c a n t h o c n e m a *Beck.*
glaucescens *Lw.* Kow. sezn.

T r i c o p a l p u s *Fll.*
fraternus *Mg.* Kow. sezn.
punctipes *Mg.* VII. VIII. Velešín, leg. Vimmer.

S p a t h i o p h o r a *Rond.*
hydromyzina *Fll.* = Falleni *Schin. VIII., leg. Vimmer.* Luční bouda v Krkonoších.

Podčel. Clidogastrinae.

C l i d o g a s t r a *Macq.*
anthrax *Schin.* VII. VIII. Protivín, leg. Vimmer.
nigrita *Fll.* Kow. sezn.

45. Čeleď: Borboridae.

B o r b o r u s *Mg.*
equinus *Fll.* IV.—IX. Krč, Strašnice.
glabrifrons *Mg.* = suilorum *Hal.* VI. VIII. Hostivař, Strašnice, Černošice, leg. Vimmer.
niger *Mg.* II. V. VIII. Krč, Hostivař, Radotín, Kr. Hradec, Doksany n. Oh.
nigriceps *Rd.* Kow. sezn.
pallifrons *Fll.* X., leg. Zeman, v kurníku v Davli.

T h e r i n a *Mg.*
femoralis *Mg.* VII. VIII. Blatná, leg. Janů.

O l i n a *R.—D.*
geniculata *Mcq.* Doksy, Bělá p. B.

A p t e r i n a *Macq.*
pedestris *Mg.* III., leg. Roubal, Velký Osek.

S p h a e r o c e r a *Latr.*
pusilla *Fll.* V. VIII. XI. Radotín, Chuchle, Modřany, Davle (v kurníku, XI.).
subsultans *Fb.* III. IV. VI. VIII. Všude obecná.

L i m o s i n a *Macq.*
akka *Rd.* Kow. sezn.
crassimana *Hal.* IV. VII. Závist, Károv, Police n. M.
coxata *Stenh.* VII. Protivín, Vodňany.
exigua *Rd.* Kow. sezn.
fenestralis *Fll.* VI. Fr. Lázně.
fontinalis *Fll.* IV. VI. VIII. Chuchle, Hostivař.
fulviceps *Rd.* Cheb.
fuscipennis *Hal.* Kow. sezn.
fungicola *Hal.* Kow. sezn.
limosa *Fll.* VI. VIII. Strašnice, Dobřív.
lutosa *Sten.* VII. Protivín, Písek.
ochripes *Mg.* III. Radotín.
oelandica *Sten.* VIII. Protivín.
pumilio *Mg.* III. VIII. = humida *Hal.* Černošice, Cibulky, leg. Zeman (v kurníku).
pusio *Ztt.* III. Radotín.
rufilabris *Sten.* Kow. sezn.
silvatica *Meig.* V. VII. Protivín, Písek.

46. Čeleď: Dryomyzidae.

D r y o m y z a *Fll.*
anilis *Fll.* VI. VIII. Kr. Hradec, Smečno, Říčky, Žamberk.
flaveola *Fb.* V. IX. X. Závist, Hostivař, Karl. Týn, Kr. Hradec.

47. Čeleď: Helomyzidae.

H e l o m y z a *Fall.*
flava *Mg.* VII. IX. Dobřív, Kr. Hradec, Byšice, St. Boleslav.

femoralis *Lw.* Kow. sezn.
laevifrons *Lw.* Kow. sezn.
maxima *R.—D.* VII. Kr. Hradec.
montana *Lw.* Kow. sezn.
olens *Mg.* VII. VIII. (= pallida *Fll.*) Velešín, Kolín.
rufa *Fll.* = affinis *Mg.* VII. VIII. Košíře, Houška, Čelakovice, Náchod, Váp. Podol.
similis *Mg.* VII. Č. Třebová, Bělá p. B.
univittata v. *Ros.* Kow. sezn.
ustulata *Mg.* VIII., leg. Vimmer, Velešín, Zlatá Koruna.
variegata *Lw.* = apicalis *Schin.* VII. Bělá p. B.
Zetterstedti *Lw.* Kow. sezn.

Scoliocentra *Lw.*
villosa *Mg.* III. IV. V. Davle, Rodotín.

Eccoptomera *Lw.*
longiseta *Mg.* VII. Kr. Hradec.
microps *Mg.* VII. Fr. Lázně.
ornata *Lw.* Kow. sezn.

Oecothea *Halid.*
fenestralis *Fll.* Kow. sezn.

Blepharoptera *Lw.*
caesia *Mg.* Kow. sezn.
cineraria *Lw.* Kow. sezn.
inscripta *Mg.* Kow. sezn.
modesta *Mg.* Kow. sezn.
pusilla *Lw.* Kow. sezn.
ruficornis *Mg.* Kow. sezn.
serrata *L.* III. IV. IX. XI. Všude; nikde hojně; i v kurnících.
variabilis *Lw.* Kow. sezn.

Heteromyza *Fll.*
atricornis *Mg.* Kr. Hradec, leg. Dr. Uzel.

Tephrochlamis *Lw.*
flavipes *Ztt.* Fr. Lázně. V opušť. úlech.
laeta *Mg.* Kow. sezn.
magnicornis *Lw.* Fr. Lázně.

48. Čeleď: Sciomyzidae.

Podčel. Sciomyzinae.

P h a e o m y i a *Schin.*

fuscipennis *Mg.* VI. VII. Kolín, Lab. Týnice.

S c i o m y z a *Fll.*

albo-costata *Fall.* Kow. sezn.

annulipes *Ztt.* VII. Velešín, Krumlov.

dubia *Fll.* VI. Fr. Lázně.

nana *Fll.* VI. Fr. Lázně.

notata *Mg.* = griseola *Fll.* VI. VII. Kostelec n. L., Nymburk, Lysá.

pallidiventris *Fll.* = ventralis *Mg.* VII. Bělá p. B.

scutellaris v. *Ros.* Kow. sezn.

B i s c h o f i a *Hendel.*

simplex *Fll.* Kow. sezn.

D i c h r o c h i r a *Hendel.*

glabricula *Fall.* Fr. Lázně.

D i t a e n i a *Hendel.*

cinerella *Fll.* VI. Byšice.

Podčel. Tetanocerinae.

R e n o c e r a *Hendel.*

striata *Mg.* = affinis *Ztt.* Fr. Lázně.

T e t a n o c e r a *Dumér.*

elata *Fb.* V. VI. VIII. Všude, nikde hojná.

ferruginea *Fll.* = robusta *Lw.* VI. Kr. Hradec.

laevifrons *Lw.* = hyalipennis v. *Ros.* VI. VII. Roztoky, Poděbrady, Kr. Hradec.

silvatica *Mg.* Všude, pořídku na lesních lučinách.

unicolor *Lw.* Kow. sezn.

D i c t y a *Mg.*

umbrarum *L.* VI. Kolín. (Tetanocera, *Schin.*)

T r y p e t o p t e r a *Hendel.*

punctulata *Scop.* VI. VIII. Protivín, Kr. Hradec. (Tetanocera, *Schin.*)

P h e r b i n a *R.—D.*

coryleti *Scop.* VI. Kolín, leg. P. Kubes, Protivín, Žamberk, Bělá p. B., leg. Vimmer. (Tetanocera, *Schin.*)

punctata *Fb.* = reticulata *Fb.* Kr. Hradec.

Elgiva *Megerle, Meig.*

albiseta *Scop.* VII. Nový Knín, Kr. Hradec.

Hedroneura *Hendel.*

rufa *Panz.* Kow. sezn. (Elgiva, *Schin.*)

Hydromyia *R.—D.*

dorsalis *Fb.* V. VII., leg. Dr. Uzel, Kr. Hradec. (Elgiva, *Schin.*)

Limnia *R.—D.*

fumigata *Scop.* = rufifrons *Fb.* VI. VII. Velešín, Čes. Skalice, leg. Vimmer.

unguicornis *Scop.* Všude obecná. VI. VIII.

Coremacera *Rd.*

cincta *Fb.* Kow. sezn.

marginata *Fb.* VI. VIII. Kr. Hradec, leg. Dr. Uzel, Bělá p. B., leg. Vimmer.

Sepedon *Latr.*

sphegeus *Fb.* Fr. Lázně.

spinipes *Scop.* Cheb.

Dichetophora *Rd.*

obliterata *Fb.* VIII. Velešín, leg. Vimmer.

49. Čeleď: Sapromyzidae.

Sapromyza *Fll.*

adumbrata *Lw.* = marginata *Mg.*, leg. Dr. Uzel, Kr. Hradec.

anisodactyla *Lw.* VII. VIII. Třeboň, Protivín, Jilemnice, leg. Vimmer.

apicalis *R.—D.* = obsoletoides *Schin.* VI. VIII. Hostivař, Kr. Vinohrady, Radotín, Bělá p. B.

bipunctata *Mg.* VI. Cheb.

decipiens *Lw.* Kow. sezn.

difformis *Lw.* = platycephala *Lw.* VI. VII. Maria Sorg v Rud., Protivín.

fasciata *Fll.* VIII. Váp. Podol, Bělá p. B.

flaviventris *A. Costa* VII. VIII. Kr. Hradec.

illota *Lw.* VII. VIII. Č. Třebová, Jilemnice, Plzeň, Stodo, Třemošná.

longipennis *Fb.* Kow. sezn.
lupulina *Fb.* VI. VIII. Kr. Hradec.
multipunctata *Fll.* Kow. sezn.
notata *Fll.* VII. Kysibl, Zaječice.
pallidiventris *Fll.* VIII. Žamberk.
plumicornis *Fll.* VII. VIII. Žamberk, Protivín, leg. Vimmer.
praeusta *Fll.* V. VIII. IX. Závist, Kr. Vinohrady.
quadripunctata *L.* VI. Kr. Vinohrady.
rorida *Fll.* V. VIII. IX. Závist, Černošice, N. Knín, Protivín, Bělá p. B.
sexpunctata *Mg.* VII. Kr. Vinohrady, Č. Třebová.
simplex *Lw.* VIII. Jilemnice.

Lauxania *Ltr.*
anaea *Fll.* V. VIII. Všude obecná.
atripes *Mg.* Kow. sezn.
cylindricornis *Fb.* V. VI. Kolín, Plzeň, Rokycany.
Elisae *Mg.* VI. Plzeň, Touškov, Stodo.
nitens *Lw.* V. VI. VIII. Všude obecná.

Pachycerina *Macq.*
seticornis *Fll.* Kow. sezn.

50. Čeleď: Lonchaeidae.

Lonchaea *Fll.*
chorea *Fb.* = vaginalis *Fll.* = flavidipennis *Ztt.* V. VII. Dosti obecná. *Strobl* považuje vaginalis a flavidipennis za variety, ne synonyma.
crassinervis *Ztt.* Kow. sezn.
dasyops *Mg.* Kow. sezn.
lucidiventris *Beck.* = Deutschi *Schin.* VI. Kladno.
palposa *Ztt.* Kow. sezn.

Palloptera *Fll.*
arcuata *Mg.* VII. VIII. Protivín, Vodňany.
saltuum *L.* Kow. sezn.
trimaculata *Mg.* Frant. Lázně.
umbellatarum *Fb.* Kow. sezn.
usta *Mg.* VII. Cheb.
ustulata *Fll.* VI. VIII. Jilemnice, Martinice, Štěpanice.

51. Čeleď: Ortalidae.

Podčel. Ortalinae.

H e r a m y i a *R.—D.*
bucephala *Lw.* VI. Cheb, Aš. Col. Mus. (Cermocaris, Kow.)

P t e r o p o e c i l a *Lw.*
lamed *Schrk.* V. Chuchle, leg. Weinfurter.

P t i l o n o t a *Lw.*
centralis *Lw.* VI., leg. Gradl, Cheb. Col. Mus.
guttata *Lw.* VI., leg. Gradl, Cheb. Col. Mus.

S y s t a t a *Lw.*
rivularis *Lw.* Kow. sezn.

O r t a l i s *Fll.*
formosa *Pz.* V. VI. Kolín, Černošice, leg. Vimmer et Vopršal.
ruficeps *Fb.* VI. Černošice, Roblín, leg. Vimmer.

H e r i n a *R.—D.*
frondescentiae *L.* IV. V. N. Bydžov, Smidary.
palustris *Mg.* Kow. sezn.

M e l i e r a *R.—D.*
crassipennis *Fb.* V. VIII. Protivín, Neratovice (Ceroxys, *Schn.*, *Kow.*).
picta *Mg.* VI. VII. Plzeň, Stodo.

T a n y p e z a *Fll.*
longimana *Fll.* V. Lysá.

P l a t y s t o m a *Mg.*
seminationis *Fb.* V. VI. Všude obecná.
umbrarum *Fb.* VI. Kolín, Starý Kolín.

R i v e l l i a *R.—D.*
syngenesiae *Fb.* VI. VII. Velešín, Plzeň.

Podčel. Ulidinae.

M y o d i n a *R.—D.*
vibrans *L.* Všude obecná.

U l i d i a *Mg.*
erythrophtalma *Mg.* V. VI., leg. Binder et Vimmer, Dobřichovice, Radotín, Zbečno, Čelakovice.

Chrysomyza *Fll.* (Chloria, *Schin.*)
demandata *Fb.* V. VI., leg. Vimmer, Krč, Obříství, Houška, Čelakovice, Plzeň.

52. Čeleď: Trypetidae.

Platyparea *Lw.*
discoidea *Fb.* V. Petřín.
poeciloptera *Schrk.* VI., leg. Dr. Uzel, Kr. Hradec.

Euphranta *Lw.*
conexa *Fb.* V., leg. Vimmer et Binder, Selc, Drahanská rokle.

Acidia *R.—D.*
cognata *Wied.* VI. IX. Kr. Hradec.
caesia *Harr.* = lychnidis *Fb.* V. VIII. Fr. Lázně.
heraclei *L.* V. VII. Doksy.
var. centaureae *Fb.*, leg. Duda, Smíchov. VI.
var. onopordinis *Fb.*, leg. Duda, J. Hradec. V. VI.

Spilographa *Lw.*
humifera *Lw.* Kow. sezn.
Zoë *Mg.* V. VI. Roblín.

Zonosema *Lw.* (*Schin.*: Spilographa.)
alternata *Fll.* Fr. Lázně.

Rhagoletis *Lw.* (*Schin.*: Spilographa.)
cerasi *L.* V. VI., leg. Dr. Uzel, Ústí n. L.

Trypeta *Mg.*
colon *Mg.* VI. VII., leg. Dr. Uzel, Kr. Hradec.
distans *Lw.* VI. Černošice.
cylindrica *R.—D.* = onotrophes *Lw.* VI. VII. Roztoky, Selc, Blatná, Kr. Hradec.
falcata *Scp.* VI. VII. Závist, Čelakovice, Žel. Brod, Bělá p. B., leg. Vimmer.
florescentiae *L.* = ruficauda *Fb.* VII., leg. Vimmer, Čes. Skalice, leg. Dr. Uzel, Kr. Hradec.
jaceae *R.—D.* VI., leg. Binder, Štěchovice, Davle, Kr. Hradec, leg. Dr. Uzel.
lappae *Mg.* Kow. sezn.

Ensina *R.—D.*
sonchi *L.* VI. VIII. Cheb.

Urophora *R.—D.*

aprica *Fll.* VI. VII. Radotín, Krč, N. Bydžov, leg. Vimmer.

cardui *L.* VII., leg. Gradl et Vimmer, Aš, Janské, Lázně.

eriolepidis *Lw.* VII. Radotín, leg. Vimmer.

quadrifasciata *Mg.* VII. VIII. Cheb, Aš, Blatná, leg. Gradl et Vimmer.

solstitialis *L.* VI. VIII. Podbaba, Sele, Roztoky, Chabry, Jindř. Hradec.

stylata *Fb.* V. Černošice, Radotín, Závist, leg. Binder et Vimmer, det. Vimmer.

Sphenella *R.—D.*

marginata *Fll.* VI. Fr. Lázně.

Carphotricha *Lw.*

guttularis *Mg.* Kow. sezn.

pupillata *Fll.* VII. Radotín.

Oxyphora *R.—D.*

flava *Geoffr.* = miliaria *Schrk.* V. VI. Radotín, Černošice, Dobřichovice, Závist, St. Boleslav, N. Bydžov.

Oxyna *R.—D.*

elongatula *Lw.* Kow. sezn.

flavipennis *Lw.* VII. Sv. Dobrotivá leg. Graf, det. Vimmer, Houška.

parietina *L.* = pantherina *Fll.* VI. Radotín, leg. Vimmer.

proboscidae *Lw.* VI. VIII. Protivín, Velešín.

Tephritis *Latr.*

arnicae *L.* VI. VII. Janské Lázně.

bardanae *Schrk.* Kow. sezn.

conjuncta *Lw.* Kow. sezn.

dilacerata *Lw.* Kow. sezn.

leontodontis *Deg.* Protivín, Velešín, Kyšperk.

ruralis *Lw.* VI. Houška.

Urellia *R.—D.*

stellata Fuessly. VII. Janské Lázně.

53. Čeleď: Sepsidae.

Sepsis *Fll.*

cynipsea *L.* VI. VIII. IX. Všude.

nigripes *Mg.* VI. VIII. Police n. M., Aš, Cheb, leg. Gradl et Vimmer.
punctum *Fb.* VI. VIII. Všude obecná.
violacea *Mg.* IV. VI. VIII. Všude hojná.

E n i c i t a *Westw.*
annulipes *Mg.* V. VI. VIII. Kladno, Týniště n. O., Jičín.

T h e m i r a *R.—D.*
minor *Hal.* VII. Ústí n. Orl., Čes. Třebová, Bělá p. B.
nigricornis *Mg.* = Falleni *Staeg.* VII. Nová Huť, Zbečno.
putris *L.* VI. VIII. Závist, Dobřív, Č. Třebová, Jilemnice.

N e m o p o d a *R.—D.*
cylindrica *Fb.* V. VIII. IX. Všude obecná.
stercoraria *R.—D.* Dosti obecná.
varipes *Mg.* Kow. sezn.

S a l t e l l a *R.—D.*
scutellaris *Fll.* Kow. sezn.

P i o p h i l a *Fll.*
affinis *Mg.* Kow. sezn.
casei *L.* VII. Kow. sezn.
pusilla *Mg.* Kow. sezn.

L i s s a *Mg.*
loxocerina *Mg.* VI. Houška, Lysá n. L., Sv. Jan pod Sk., leg. Weinfurter et Vimmer.

M y c e t a u l u s *Lw.*
bipunctatus *Lw.* VII. Čes. Třebová.

A m p h i p o g o n *Wahlb.*
spectrum *Wahlb.* Kow. sezn.

54. Čeleď: Mikropezidae.

C a l o b a t a *Mg.*
cibaria *Mg.* V. VI. Protivín, Houška, Toušeň.
cothurnata *Pnz.* VI. Toušeň, Čelakovice, Lysá, Poděbrady, Kolín.
ephippium *Fb.* VI. VII. Kr. Hradec, Čes. Skalice.
petronella *L.* VI. Závist.
trivialis *Lw.* Kow. sezn.

M i c r o p e z a *Mg.*
corrigiolata *L.* VI. Dosti obecná, místem hojná.

55. Čeleď: Psilidae.

Psila *Mg.*

abdominalis *Schum.* VII. Radotín.

atrimana *Mg.* Kow. sezn.

bicolor *Mg.* Kow. sezn.

debilis *Egg.* Cheb, leg. Gradl, det. Vimmer.

gracilis *Mg.* = villosula *Mg.* IV., Havlíčkovy sady na Kr. Vinohradech.

fimetaria *L.* VI. VIII. Všude na stinných lesních místech.

nigra *Fll.* Kow. sezn. = nigricornis *Mg.* Kow. sezn.

rosae *Fb.* = pectoralis *Mg.* VI. VII. Velešín, Police n. M., Jilemnice, Neratovice. (Škůdce mrkve.)

Psilosoma *Ztt.*

Audouini *Ztt.* VII. Žalý a Mechovinec v Krkonoších, leg. Vimmer.

Chyliza *Fll.*

annulipes *Mcq.* V. VII. Fr. Lázně.

vittata *Mg.* Kow. sezn.

Loxocera *Mg.*

elongata *Mg.* VII. Protivín, leg. Vimmer.

fulviventris *Mg.* VII. VIII. Dobřív a Strašice.

ichneumonea *Ztt.* VII. Jílové, Bělá p. B., Kr. Hradec, Protivín. (= aristata *Panz.).*

56. Čeleď: Chloropidae.

Podčel. Chloropinae.

Centor *Lw.*

cereris *Fll.* V. VII. VIII. Dosti obecná.

myopinus *Lw.* VI. Fr. Lázně.

medipes *Lw.* Kow. sezn.

Diplotoxa *Lw.*

albipila *Lw.*

inconstans *Lw.*

messoria *Lw.* VI. Závist, leg. Vimmer.

Meromyza *Mg.*

pratorum *Mg.* VI. VIII. IX. Toušeň, St. Boleslav, Bělá p. B., Chrudim.

saltatrix *L.* VI. VIII. N. Bydžov, Velešín.
variegata *Mg.* = laeta *Mg.* VI. VII. VIII. Všude, nikde hojná.

Chlorops *Mg.*
didyma *Ztt.* V. VI. VII. Všude, nikde hojná.
gracilis *Mg.* VI. VIII. Kr. Hradec, leg. Dr. Uzel.
hypostigma *Mg.* = minuta *Lw.* VII. Police n. M., Čes. Třebová.
nasuta *Mg.* = Meigeni *Lw.* V. VII. Protivín, Velešín, Police n. M., Č. Třebová, Kr. Hradec.
notata *Mg.* VI. N. Bydžov, Stromovka, leg. Vimmer.
puncticollis *Ztt.* Kow. sezn.
ringens *Lw.* VI. N. Strašecí.
rufina *Ztt.* Kow. sezn.
serena *Lw.* Kow. sezn.
scalaris *Mg.* VI. Kolín.
speciosa *Mg.* Kow. sezn.
taeniopa *Mg.* V. VII. Všude obecná.

Chloropisca *Lw.*
circumdata *Mg.* = ornata *Mg.* Kow. sezn.
glabra *Mg.* V. VII. Stromovka, Krč, Jindř. Hradec.
trifasciata *Zett.* VII. Cheb.

Platycephala *Fll.*
umbraculata *Fb.* VI. Radotín, leg. Šustera, det. Vimmer.

Podčel. Oscininae.

Siphonella *Macq.*
laevigata *Fll.* V. VII. IX. Závist, V. Chuchle, Váp. Podol, Č. Třebová, Bělá p. B., leg. Vimmer.
palposa *Fll.* VII. Bělá p. B., leg. Vimmer.
pumilionis *Bjerk.* Kow. sezn.
tristis *Lw.* VII. Bělá p. B., leg. Vimmer.

Oscinis *Latr.*
albiseta *Mg.* V. VIII. Skoro všude na lukách.
atricornis *Ztt.* Kow. sezn.
cincta *Mg.* VIII. Č. Třebová.
fasciella *Ztt.* Kow. sezn.
frit *L.* V. VIII. IX. Všady.
frontella *Fll.* VI. Toušeň.

fumipennis *Mg.* V. VI. N. Bydžov.
maura *Mg.* V. VIII. IX. Všude obecná.
pratensis *Mg.*
pusilla *Fll.* V. VIII. IX. Hojná.
rufipes *Mg.* IX. Vel. Osek, Kolín

N o t o n a u l a x *Beck.*
annulifera *Ztt.* VII. Dobřív.
linella *Fll.* VII. Dobřív.

L i p a r a *Mg.*
lucens *Mg.* Col. Mus.

E l a c h i p t e r a *Macq.*
brevipennis *Mg.* VIII. XII. Cibulky, Chuchle, Jirny, Štěchovice.

C r a s s i s e t a *v. Ros.*
cornuta *Fll.* Cheb?

57. Čeleď: Ephydridae.

Podčeleď: Notiphilinae.

N o t i p h i l a *Fll.*
annulipes *Stenh.* V. VII. VIII. Protivín, Vodňany, leg. Vimmer.
cinerea *Fll.* VI. VIII. Protivín, Blatná.
major *Stenh.* VI. Braník.
nigricornis *Stenh.* VII. Cheb.
riparia *Mg.* V. VI. VII. Braník, Blatná, Protivín.
uliginosa *Hal.* Kow. sezn.

D i c h a ë t a *Mg.*
caudata *Fll.* Kow. sezn.

T r i m e r i n a *Mcq.*
madizans *Fll.* ≟ nigella *Mg.* Kow. sezn.

A l l o t r i c h o m a *Beck.*
laterale *Lw.* Kow. sezn.

G y m n o p a *Fll.*
subsultans *Fb.* Kow. sezn.

I l y t h e a *Hal.*
spilota *Curt.* Kow. sezn.

A t h y r o g l o s s a *Lw.*
glabra *Mg.* VI. VIII. Kunratice, Károv.

E p h y g r o b i a *Schin.*

nitidula *Fll.* = compta *Mg.* VI. VIII. Kunratice, Krč.

polita *Macq.* V. VIII. Police n. M.

C l a s i o p a *Stenh.*

calceata *Mg.* Kow. sezn.

obscurella *Fll.* IX. Vršovice, na řepném chrástu.

pulicaria *Hal.* VI. VIII. Kunratice.

Podčel. Hydrellinae.

H y d r e l l i a *R.—D.*

albiceps *Mg.* = nigricans *Stnh.* V. Stromovka.

albilabris *Lw.* Kow. sezn.

chrysotoma *Mg.* = fulviceps *Stnh.* V. Císař. ostrov.

griseola *Fll.* V. VIII. Stromovka, N. Bydžov, Jilemnice, Čes. Třebová.

mutata *Ztt.* Kow. sezn.

modesta *Lw.* Kow. sezn.

nigripes *Ztt.* Kow. sezn.

pilitarsis *Stnh.* Kow. sezn.

ranunculi V. VI. VIII. Stromovka, Bělá p. B., Č. Třebová, Jilemnice.

thoracica *Hal.* Kow. sezn.

P h i l y g r i a *Stenh.*

flavipes *Fll.* VII. Č. Třebová.

interrupta *Hal.* Kow. sezn.

picta *Fll.* IV. VII. Č. Třebová.

H y a d i n a *Hal.*

guttata *Fll.* Kow. sezn.

nitida *Mcq.* VI. VIII. Č. Třebová.

Podčel. Ephydrinae.

O c h t h e r a *Latr.*

mantis *Dg.* VI. Krč, pozoroval Černý.

P e l i n a *Hal.*

aenea *Fll.* Kow. sezn.

aenescens *Stenh.* Kow. sezn.

L y t o g a s t e r *Beck.*

abdominalis *Stenh.* = ventruosa *Lw.*

P a r y d r a *Stenh.*
aquilla *Fll.* VI. Kladno, N. Strašecí.
fossarum *Hal.* Cheb.
pusilla *Mg.* Kow. sezn.
quadripunctata *Mg.* Kow. sezn.
E p h y d r a *Fll.*
macellaria *Egg.* Cheb.
micans *Hal.* Kow. sezn.
riparia *Fll.* VIII. Police n. M., Weckelsdorf.
S c a t e l l a *R.—D.*
lutosa *Hal.*
paludum *Mg.* = sorbillans *Hal.*
quadrata *Fll.*
silacea *Lw.*
stagnalis *Fll.*
S c a t o p h i l a *Beck.*
cribrata *Stenh.*
C a e n i a *R.—D.*
fumosa *Stenh.*

Podčel. Drosophilinae.

L i o m y z a *Macq.*
laevigata *Mg.*
scatophagina *Fll.*
P e r i s c e l i s *Lw.*
annulata *Fll.* V. Kunratice?
G i t o n a *Mg.*
distigma *Mg.* VI. Houška, leg. Vimmer.
L e u c o p h e n g a *Mik.*
maculata *Duf.* VI. Houška.
D r o s o p h i l a *Fll.*
approximata *Ztt.* IX. Kr. Vinohrady, v zahrádkách.
confusa *Stg.*
distincta *Egg.*
fenestrarum *Fll.* VIII. Černošice, Velešín, Jilemnice.
funebris *F.* VIII. IX. Všude obecná.
melanogaster *Mg.* s »fenestrarum«, ale řídčeji.
obscura *Fll.* VI. VIII. Krč, Kunratice.
phalerata *Mg.*

transversa *Fll.* VI. IX. Vysočany.

S c a p t o m y z a *Hardy.*

flaveola *Mg.* VI. N. Strašecí.

graminum *Fll.* VI. IX. Kladno, Police n. M., Broumov.

griseola *Ztt.*

C a m i l l a *Hal.*

glabra *Fll.* VIII. Krč, Kunratice.

Podčel. Geomyzinae.

D i a s t a t a *Mg.*

costata *Lw.* Cheb.

inornata *Lw.* VIII. Kr. Hradec?

nebulosa *Fll.*

T r y p t o c h a e t a *Rd.*

punctum *Mg.* Aš.

O p o m y z a *Fll.*

florum *Fb.* VII. VIII. IX. V. Chuchle, Dobřív, Strašecí, Bělá p. B., Horažďovice.

germinationis *L.* VI. VIII. IX., všude obecná.

B a l i o p t e r a *Lw.*

combinata *L.* VI. Hostivař, Braník, Hodkovičky.

tripunctata *Fll.*

venusta *Mg.* Troja, Dolánky u Troje.

A n t h o m y z a *Fll.*

albimana *Mg.* VII. VIII. Velešín.

sordidella *Ztt.* VI. VIII. Bělá p. B.

P a r a n t h o m y z a *Czerny.*

nitida *Mg.* = flavipes *Ztt.*

C h i r o m y i a *R.—D.*

flava *L.* Kr. Hradec, Bělá p. B.

Podčel. Ochtiphilinae.

O c h t i p h i l a *Fll.*

aridella *Fll.* VI. Blatná.

maritima *Ztt.* = juncorum var. b. *Fll.* VI. Čelakovice.

polystigma *Mg.* VI. Čelakovice, Toušeň.

Podčel. Milichinae.

P h y l o m y z a *Fll.*

securicornis *Fll.*

D e s m o m e t o p a *Lw.*
latipes *Mg.*
M-atrum *Mg.* VII. VIII. Velešín, Police n. M., Broumov.
M-nigrum *Ztt.* VII. VIII. Police n. M., Jilemnice (četná), Č. Třebová, N. Strašecí.

M o e n u r a *Rd.*
obscurella *Fll.* VI. Kr. Vinohrady (v parcích), Závist.

M a d i z a *Fll.*
glabra *Fll.* VII. Ústí n. O.

Podčel. Agromyzinae.

N e o a l t i c o m e r u s *Hendel.*
formosa *Lw.* (*Schin.:* Milichia.)

A g r o m y z a *Fll.*
abiens *Ztt.*
carbonaria *Ztt.* V. VII. Kr. Vinohrady, Stromovka, Císařský ostrov.
cunctans *Mg.*
errans *Mg.*
flaveola *Fll.*
geniculata *Fll.* = capitata *Ztt.* VI. Kladno, N. Strašecí.
gyrans *Fll.*
grossicornis *Ztt.*
lacteipennis *Fll.* Č. Třebová, Ústí n. O.
lutea *Mg.* VI. VIII. Všude, nikde hojně.
mobilis *Mg.*
morionella *Ztt.* VI. VII. Selc, Podbaba, Č. Třebová.
nana *Mg.*
nigripes *Mg.* IV. VI. VIII. Všude, ne hojně.
řeptans *Fll.* VI. N. Bydžov.
pascuum *Mg.*
pusilla *Mg.* VII. IX. Protivín, Velešín.
Schineri *Giraud.* VI. VII. VIII. Kladno, Police n. M.
variegata *Mg.* VII. Velešín, leg. Vimmer.

Podčel. Phytomyzinae.

P h y t o m y z a *Fll.*
abdominalis *Ztt.*
affinis *Fll.* V. IX. Toušeň, N. Bydžov, Žalý v Krkon.

albiceps *Mg.* VI. IX. N. Bydžov, N. Strašecí.
atra *Mg.*
flava *Fll.* VIII. Žalý a Labský důl v Krkon.
flavicornis *Ztt.* VI. Kr. Vinohrady (v zahrádkách).
flavoscutellata *Fll.* V. VI. Stromovka, Smidary.
fuscula *Ztt.*
geniculata *Mcq.* V. VI., dosti obecná, leg. Vimmer.
lateralis *Fll.* VI. VIII. Hostivař.
maculipes *Ztt.*
obscurella *Fll.* IV. VIII. Závist, Dobřichovice, Protivín, Police n. M.
pullula *Ztt.* VI. VIII. Stromovka, Žalý a Labský důl v Krkonoších.
pygmaea *Ztt.*
ruficornis *Ztt.*
zonata *Ztt.*

58. Čeleď: Conopidae.

Podčel. Conopinae.

C o n o p s *L.*

flavifrons *Mg.* VII. Protivín, leg. Vimmer.
flavipes *L.* VII. VIII. V lesn. a lučinatých krajích dosti obecná.
quadrifasciata *Deg.* VI. VIII., jako předešlá.
scutellata *Mg.* VIII. Police n. M., Weckelsdorf, Zaječice.
strigata *Mg.* VII. IX. Č. Třebová.
vesicularis *L.* VII. Lagersberg, leg. Klapálek, Podmokly.
vitellina *Lw.* VII. Kr. Hradec, leg. Dr. Uzel.

P h y s o c e p h a l a *Schin.*
rufipes *Fb.* VII. IX. Libice, Kostelec n. L.
chrysorrhoea *Megerl.* VII. Velké Březno, leg. Binder.
vittata *Fb.*

B r a c h y g l o s s u m *Rd.*
capitatum *Lw.*
coronatum *Rd.* VIII. Police n. M. (les), leg. Vimmer.

C o n o p i l l a *Rd.*
ceriaeformes *Mg.* VI. Kolín, leg. P. Kubes.

Podčel. Myopinae.

Myopa *Fb.*

buccata *L.* V. VI. Kolín, Kr. Hradec, Neratovice, Radotín.

dorsalis *Fb.* VI. VII. Neratovice, Kr. Hradec.

fasciata *Mg.* VI. VII. Velešín, Kolín.

occulta *Mg.* VI. VIII. Protivín.

picta *Pnz.* Cheb, leg. Gradl.

stigma *Mg.* VI. VIII. Řevnice, Skalka, Kolín.

testacea *L.* V. Petřín, Kr. Vinohrady (v libosadech), Ouvaly.

Occemyia *R.—D.*

atra *Fb.* VI. VIII. Maria Sorg v Rudoh., Police n. M., Broumov, Jilemnice, Kr. Hradec, Plzeň.

distincta *Mg.* V. VII. Jirny, Radotín, Lysá, Poděbrady, Kolín.

pusilla *Mg.* VII.

Zodion *Latr.*

cinereum *Fb.* VII. VIII. Čelakovice, Protivín, Kolín.

notatum *Mg.* VI. Obříství, Tábor.

Sicus *Scop.*

ferrugineus *L.* VI. VIII. Obecná, v horách vystupuje až do výše 1000 *m* (Žalý, Benecko).

Dalmannia *R.—D.*

punctata *Fb.* VI. Kralupy, Oužice.

Tribus II. Pupipara.

59. Čeleď: Hippoboscidae.

Hippobosca *L.*

equina *L.* VI. Praha.

Ornithomyia *Ltr.*

avicularia *L.* V. Chuchle, Závist, Jirny, Kr. Hradec, Jilemnice, Třeboň, Lagersberg.

fringillina *Curt.* VI. VIII. Kačlehy, Černé jezero, leg. Dr. Vávra, Třeboň, Jilemnice.

S t e n o p t e r y x *Leach.*

hirundinis *L.* VII. Černé jezero, leg. Dr. Vávra, Kr. Hradec, leg. Dr. Uzel, Lagersberg, leg. prof. Klapálek, Kr. Vinohrady, leg. Vimmer.

L i p o p t e n a *Nitzsch.*

cervi *L.* VI. VII. Kr. Vinohrady, Neratovice, Vel. Osek, Třeboň, Lagersberg, Veselí n. L., Jilemnice.

M e l o p h a g u s *Latr.*

ovinus *L.* VI. VII. Peruc, Vysočany, Třeboň.

60. Čeleď: Braulidae.

B r a u l a *Nitzsch.*

coeca *Nitzsch.* Radotín.

D o p l ň k y.

S c i a r i d a e. Sciara bicolor *Mg.* Bělá p. B. — Sciara longipes. *Mg.* Bělá p. B. — Sciara longiventris *Ztt.* Dobřív. VII.

M y c e t o p h i l i d a e. Platyura fugas *Win.* Dobřív. VII.

B i b i o n i d a e. Dilophus humeralis. *Ztt.* Dobřív. VIII.

C h i r o n o m i d a e. Tanytarsus flavellus *Ztt.* Bělá p. B. — Tanyt. letipes *Ztt.* Bělá p. B. — Chironomus albipennis *Mg.* Golč. Jeníkov. — Tanypus ferrugineicollis *Mg.* Golč. Jeníkov. — Ceratopogon flavirostris *Win.* N. Bydžov. — Ceratop. lacteipennis *Ztt.* Bělá p. B. — Ceratop. valvatus *Mg.* N. Bydžov. — Bezzia ornata *Mg.* Dobřív. — Orthocladius leucopogon *Mg.* Braník.

C e c i d o m y i d a e. Porrycondyla (Epidosis) albitarsis *Mg.* N. Strašecí. — Contarina loti *Deg.* (Diplosis). Bělá p. B. — Coprodiplosis tibialis *Win.* Bělá p. B.

T i p u l i d a e. Tipula mellea *Schum.* Bělá p. B., N. Bydžov. — Xyphura ruficornis *Mg.* Třeboň, leg. Klapálek. — Ctenophora elegans *Mg.* Třeboň, leg. Klapálek.

L i m n o b i d a e. Dicranoptycha cinerascens *Mg.* Bělá p. B. — Trichosticha icterica *Egg.* Bělá p. B. — Limnophila phae-

ostigma *Schum.* Bydžov. — Erioptera ochracea *Mg.* Golč. Jeníkov. — Anisomera nubeculosa *Burm.* Sušice, leg. Klapálek. — Poecilostolla pictipennis *Mg.* Třeboň, leg. Klapálek.

Clythiidae. Callimyia leptiformis *Fll.* Golč. Jeníkov.

Koleopterologické výsledky mé cesty na Kavkaz v červenci r. 1910. Quid novi de Coleopterorum Caucasi ad occidentem vergentis fauna in meo itinere Julio mense anni 1910 suscepto cognoverim.

Prof. J. Roubal (Příbram.)

VII.*)

Krasnaja Poljana.

Coccinellidae.

Subcoccinella 24-punctata *L.* Na jediné pouze horské loučce s dosti svéráznou florou 3 ex., jež jsou mnohem větší, živěji zbarveny a vůbec na prvý pohled se jeví býti zcela odlišnými od kusů obecného tohoto druhu; oním habituelním vzhledem připomínají spíše, na prvý zběžný pohled, Bulaea.

Hippodamia tredecimpunctata *L.* 1 ex.

Adonia variegata *Goeze.* a. neglecta *Ws.* Několik jedinců sesmýkáno v Romanovsku.

Semiadalia notata *Laich.* a. elongata *Ws.* 1 ex. pod Ačišchem. Dosud jen z Monte Rosy známá aberrace, nová pro Kavkaz.

S. 11-notata *Schneid.* U Černého moře hojná, do hor vystupuje vzácně, našel jsem jedinou.

Coccinella 7-punctata *L.* Hojná.

*

Anatis ocellata L. a duploconjuncta a. n. m.

U Anatis vznikají některé aberrace processem splývání krovečných teček, při čemž je pro druh tento charakteristi-

---

*) Část VI. v Č. IX. pg. 124—126.
Pars VI. in A. S. E. IX. pg. 124—126.

cké, že splývají dosti zákonitě: buď směrem příčným (a. subfasciata *Ws.*), nebo podélným, čímž vyniká památná a sličná a. hebraea *L.* Moje nová forma, se slabou tendencí k melanitismu, jest význačna tím, že směr splývání teček jest tu i příčný i podélný, totiž: na každé krovce splynuly tečky 4 + 5 + 6 + 8 + 9 + 10, takže mimo příčně souvisící 4 + 5 + 6 a 8 + 9 jsou v jedno spojeny i 6 + 9 + 10, čímž vynikla křivolaká, zohýbaná černá kresba na každé krovce.

Na naší lokalitě jsem našel 1 ex., jakož skoro samozřejmo, že interessantní a vzácné formy sluníček vždy jen jednotlivě se objevují.

*

Puncta 4 + 5 + 6 + 8 + 9 + 10 omnia connata sunt: extra transversim conjuncta puncta 4 + 5 + 6 et 8 + 9 etiam 6 + 9 + 10 in longitudine concrescunt nigram conturam curvam efficientia. Ad Krasnaja Poljana ex. solum unum inveni.

*

Vibidia 12-guttata *Poda.* Nevzácně, na křovinách.

Thea 22-punctata *L.* Hojná.

Calvia 10-guttata *L.* v. hololeuca *Muls.* 1 ex. sesmýkán.

C. 14-guttata *L.* Více s předešlými, pod Ačišchem.

Sospita 20-guttata *L.* Na trávě 1 ex.

S. a. Linnéi *Ws.* S předešlou, 3 jedinci.

Propylaea 14-punctata *L.* Ne tak hojná jako u nás.

P. a. conglomerata *F.* S předešlou.

P. a. leopardina *Ws.* Rovněž.

Chilocorus bipustulatus *L.* 1 ex. V údolí pod Aibhou.

Platynaspis luteorubra *Goeze.* Vzácně, na keřích.

Hyperaspis campestris *Hbst.* Na Ačišchu 2 ex.

Pullus haemorrhoidalis *Hbst.* Hojný.

P. auritus *Thunb.* Několikráte, všude.

Scymnus frontalis *F.* Hojný všude.

S. rubromaculatus *Goeze.* Rovněž.

Stethorus punctillum *Ws.* S křovin a trav všude smýkán.

*

Platystethus oblongopunctatus m. Č. Č. S. E. 1911, p. 2—3 = var. ad P. laevis *Kiesw.*

Poznámky k českým motýlům.

Prof. Dr. Jindřich Uzel.

Část první.

1. Pieris rapae *L.* ab. immaculata *Cock.* Dle Seitze (Tagfalter, p. 46) tmavé kresby skoro neb docela chybí a kořeny křídel jsou šedě popráše*n*y. Exemplář, který jsem u Bráníka 4. V. 1911 chytil, má přední rohy křídel ještě světlejší než na Seitzově obrazu (Taf. 20), a sice jen jednotlivými černými šupinkami poseté. — ab. messanensis *Zell.* ♀ (kresby velké, ostré a intensivní, podobné kresbám samic druhu P. brassicae *L.* Pohled u Něm. Brodu 15. VIII. 1911 (Uzel*).

2. Vanessa Calbum *L.* Sbarvení na dolejší straně křídel napodobuje, jak známo, uschlý list, nějakými houbami zničený. Viděl jsem v září r. 1911 u Něm. Brodu tuto babočku, jak sedala na křoví topolové, na němž viselo mnoho listů působením hub a bakterií odumřelých, které měly tentýž vzhled jako sedící mezi nimi babočka. I malé zelené ostrůvky na těch listech patrné, poslední to chlorofylem ještě sbarvené části, jsou u babočky též naznačeny. Tenkrát nabyl jsem přesvědčení, že ono bílé C není nic jiného než napodobená chodbička nějaké larvy neb mladé housenky drobného motýlka, jaké se často v téže podobě, velikosti i barvě na listech vyskytují.

---

*) V následujícím bude vždy užito zkratky »U«.

3. E p i n e p h e l e j u r t i n a *L.* Dne 12. VIII. 1910 viděl jsem v lese u Jiren samici tohoto motýle, která usedla na propocenou košili k sušení na zemi položenou a rozvinuvši sosák, dychtivě ssála z ní pot. Byvši při pozorování zaplašena, opět se vrátila a znovu pot ssála.

4. C a l l o p h r y s r u b i *L.* Jeden ♂, kterého jsem chytil u Chvojna v květnu 1895, má zcela neobvyklý vzhled tím, že zadní křídla jsou nahoře (místo stejnoměrně tmavohnědá) leskle světle ochrová s širokou, tmavohnědou stuhou kolem krajů (na pravém křídle je stuha na lemu trochu širší než na levém). — a b. p u n c t a t a *Tutt.* (s uzavřenou řadou bílých teček na rubu zadních křídel, která se prodlužuje též na přední křídla; Bráník 4. V. 1911, 1 ♀ (U.).

5. C o e n o n y m p h a p a m p h i l u s *L.* náběh k ab. b i p u p i l l a t a *Cosm.* (= b i o c e l l a t a *Strand*). Očko v předním rohu před. křídel má totiž vzadu k němu přiléhající menší očko, na rubu též bíle tupkované. Pohled u Něm. Brodu 28. VIII. 1911 (U.). — ab. p a l l i d a *Tutt.* (= e b u r n e a *Habich*; a l b u l a *Strand*) s barvou žlutavě bílou (místo ochrové), velmi lesklou. Jediný ex. 20. VIII. 1910 u Zlíchova (U.). — Jeden ex. mnou v Chuchli 30. V. 1911 chycený, nemá na předním rohu před. křídel na líci stopy po očku (ab. o b s o l e t a *Tutt.* = c a e c a *Strand.*), na rubu však je tamtéž očko normálně vyvinuto.

6. M a c r o g l o s s a s t e l l a t a r u m *L.* R. 1908 pozoroval jsem na Vyšehradě pod arkádami, hned vedle Mausolea, tuto dlouhozobku, jak snažila se vniknouti do namalovaných tam na stropě barevných květů, a sice po dobu 20ti minut, vždy znovu se k nim vracejíc. Podobný úkaz — mimochodem řečeno — pozoroval jsem na tomtéž druhu v dubnu 1906 v Rapallu na italské Rivièře. Otevřeným oknem vlétla totiž dlouhozobka a zdržovala se v letu po delší dobu u namalovaných květů na stropě, jeden po druhém navštěvujíc. Sem patří též úkaz, který jsem pozoroval 27. V. 1911 u Zlíchova, kdež bělásek, letící kamsi přímým směrem, se snesl k zemi k pohozenému tmavě karminovému papírku a nad ním se chvíli vznášel.

7. P h a l e r a b u c e p h a l a *L.* Přesvědčil jsem se, že tento motýl, když ve dne tiše sedí, napodobuje velice věrně

kousek zpuchřelé větvičky březové, a sice kůru její svými křídly šedostříbřitě se lesknoucími, do oblého tvaru těsně k tělu přitlačenými, která mají sem tam tmavé linie, nápodobené to trhliny v kůře. Avšak i lom té větvičky vpředu i vzadu věrně je nápodoben. Vpředu je tam totiž kolmo uťatá předohruď žlutavě sbarvena, právě tak, jako zpuchřelé dřevo. Tmavými pruhy je naznačena nepravidelně odchlíplá kůra kolem lomu. I dřeň je patrna! Vzadu pak, na konci obou křídel, je žlutý lom též velmi krásně naznačen velikou skvrnou, a sice lom nerovný, což dosaženo je temnějším stínováním některých částí té skvrny. Pod odchlípenou korou na okraji lomu (černá linie!) je patrno kousek tmavohnědého lýka. Lesník jistý, kterého jsem na tu věc upozornil, pravil, že nápodobení je pro jeho oči dokonalé.

8. Acronycta alni *L.* Hradec Král. (U.), Červený Hrádek (Rothenhaus) u Chomutova (dle J. Malocha).

9. Agrotis segetum *Schiff.*, osenice ozimní čili můra osenní. Housenky této můry, které zvány bývají od hospodářů, spolu s jinými podobně žijícími, housenkami zemními, objevily se v Čechách za neobyčejně suchého roku 1911 obzvláště hojně na řepě cukrové. Způsobovaly na povrchu kořene jejího mělké jamky, místy splývající, které se pravidlem úplně vyhojily a pokryly povrchní strupovitostí; jindy však — tak u Prahy — bývaly hlavy řep od housenek těch úplně rozežrány, čímž vznikly značné škody. Rány, způsobené na povrchu kořene housenkami zemními, hojí se někdy tak, že vznikne na tom místě nádorek, což jsem r. 1907 poprvé konstatoval na cukrovce zaslané z Moravan. O tom uveřejnil jsem r. 1909 v Listech cukrovarnických (roč. XXVIII., 1909-10, str. 326.) krátkou zprávu s podotknutím, že v tom případě byly rány ty bradavčitě přehojené asi následkem působení nějakého mikroorganismu. Dr. *K. Spisar* uveřejnil o dvě léta později v tomtéž časopisu (ročn. XXX., 1911-12, str. 345.) popis a vyobrazení téhož úkazu domněle jím objeveného, a má za to, že nádorky ony jsou způsobeny pouze housenkami zemními.

Okolnost, že housenky můry osenní se r. 1911 v tak neobvykle velikém množství na řepě cukrové objevily, vysvětluji si tím, že k ní byly asi přilákány mšicemi, které se tam za

velikého sucha toho roku panujícího a jím velmi svědčícího v nikdy nevídané míře rozmnožily. Listy cukrovky mšicí tou (A p h i s p a p a v e r i s *F.*) obydlené pokrývají se totiž lepkavou, sladkou šťávou, která není nic jiného než trus oněch mšic. V poslední době bylo v entomologických časopisech na to upozorněno, že medovou šťávu mšic vůbec vyhledávají rozličné můry a ssají ji chtivě. Není pak divu, že položí také na ta místa svá vajíčka, když se ona rostlina pro housenky jejich hodí. Že pak cukrovka byla r. 1911 téměř jedinou šťavnatou rostlinou v celém okolí, je snadno vysvětlitelno, že mšicemi přilákané můry položily tam hojně svá vajíčka, z nichž se pak vylíhly škodlivé housenky zemní v tak velikém množství.

Co se boje proti můře osenní týče, radí se sbírati housenky za pluhem neb v noci za svitu lucerny na chrástu cukrovky, poněvadž se v té době na ní pasou. Pěstitelé cukrovky však tomuto způsobu hubení nejsou nakloněni pro značné výlohy tím vznikající a oželí raději nějakou škodu. Také se jim nezamlouvá během léta v noci časem rozestavovati rozsvícené lucerny nad nádržkami s vodou, do níž světlem přivábené můry padají a se topí. Rovněž tak těžko lze přiměti je k zřizování příkopů kolem pozemku housenkami napadeného a vybírání spadlých tam škůdců těch a ještě nesnadněji k otravování chrástu svinibrodskou zelení. Spíše nakloněni jsou užiti po sklizni těžkých válců, neb opakovati válení válci lehčími, při čemž mnoho housenek bývá rozmačkáno. (Viz též můj článek z r. 1905 v Hospodářském slovníku naučném: Housenek hubení v poli.)

10. C a l y m n i a a f f i n i s *L.* Skoro dospělou housenku této můry nalezl jsem v čerstvě vyžrané dutině hálky od žlabatky houbové (T e r a s = B i o r h i z a t e r m i n a l i s *F.*) na dubu v Chuchli 30. V. 1911. Patrně chutnala jí nejen kyprá a šťavnatá dužnina tohoto nádoru lépe než listí dubové (kterým vedle jilmového se živí), nýbrž i četné larvy oné žlabatky v komůrkách v nádoru uložené. Připomínáme, že všichni zástupcové rodu C a l y m n i a jsou příležitostně masožraví, což pěstitelům motýlů zvláště dobře známo je o housenkách druhu C. t r a p e z i n a *L.*, které jim již mnoho škod nadělaly.

11. Plusia gamma *L.* Mám za to, že, podobně jako u Vanessa C. album, je i zde stříbrná neb zlatá kresbička v podobě písmena γ na líci předních křídel (uschlému, skvrnitému listu podobných) nápodobenina chodbičky (podkopěnky), způsobené larvou nějakého hmyzu, nad níž se naplnily buňky odchlípnuté pokožky listové vzduchem, čímž též vzniká stříbrný neb zlatý lesk.

12. Lithostege farinata *Hufn.* (= niveata *Tr.*). Praha, Šárka 30. V. 1910 (L. Hlinka); Velká Chuchle, na břehu Vltavy VI. 1910 (U.).

13. Eucosmia undulata *L.* Dobřichovice 14. X. 1871, housenka (J. Maloch), Hradec Král. (U.), Č. Skalice (E. Blatný), Svatojan. Lázně 28. VI. 1845 (J. Maloch).

14. Scotosia rhamnata *Schiff.* Hradec Kr. (U.).

15. Cleogene niveata *Sc.* Poznámka v Jouklově Atlasu na str. 345.: »Pan stav. rada Srdínko objevil tento druh v Čechách v okolí Prahy (Petřín, Zlíchov, Chuchle)«, týká se dle ústního sdělení pana stav. rady druhu Lithostege farinata *Hufn.* (= niveata *Tr.*).

16. Earias vernana *Hb.* V Jouklově Atlasu je na str. 350 u tohoto druhu připojena otázka: »Čechy?«, na kterouž mohu odpověděti: J. Maloch nalezl 16. VI. 1842 na Štvanici 8 exemplářů (patrně housenek).

17. Lithocolletis populifoliella *Tr.* V červenci 1910 byl jsem, jda přes most cís. Františka Josefa, překvapen vzhledem topolů rostoucích na břehu Vltavy před Odkolkovým mlýnem. Byly jakoby bílým květem obsypány a měly vzhled kvetoucích lip. Shledal jsem, že příčinou toho byly četné bílé puchýře na listech, v nichž žily housenky mole. Listy později houfně opadávaly a byly lidmi shrabovány jakožto stelivo kozám. V srpnu toho roku rojily se k večeru kolem kmenů těchto topolů oni moli v tak velikém množství, že jsem musil, ubíraje se kolem, oči zamhouřiti, abych je před nimi chránil. Podobné roje tohoto mole pozoroval jsem již vícekráte na Židovském a Střeleckém ostrově i na Štvanici.

Buprestidarum novitates.

Phil. stud. **Jan Obenberger.**

1. *Sphenoptera hellenica n. sp.*

14 *mm* dlouhá, 4·5 *mm* široká.

Hlava jest dosti široká, za kořeny tykadel mezi očima nízce příčně vypuklá. Vnitřní kraje očí na čele jsou parallelní; od předního kraje štítu jsou na temeni dosti vzdáleny. Měďové čelo jest rovné, nezbrázděné; jen s několika nezřetelnými příčně stojícími zdviženinami. Tykadla jsou měďová, prvý článek jest nejdelší; od čtvrtého počínaje stávají se jednotl. články trojúhlé. Druhý článek je asi o čtvrtinu kratší než třetí, stejně dlouhý jako čtvrtý.

Štít je asi $1^1/_2$kráte širší než uprostřed dlouhý, na stranách je asi až do tří pětin délky rovný, rovnoběžný, pak ku přednímu kraji je silně zúžen; téměř až ku přednímu kraji je dosti silně, velmi zřetelně ovrouben. Přední kraj štítu je dvojitě vykrojený, jemně vroubený. Base štítová je silně vlnitá, zadní rohy štítové jsou ostré a ční do zadu. Základní barva štítu je světle měďová. Na štítu jsou patrné tři podélné vtisky; jsou velmi zřetelné, zvláště prostřední, dosti hluboké. Oba poboční vtisky jsou na základně štítové nejširší, k přednímu kraji štítu se zúžují a stávají se méně zřetelnými. Tyto vtisky jsou krásně smaragdově zeleně zbarveny. Prostřední vtisk je světleji zelený a všude stejně široký. Štít je všude velmi jemně mikroskopicky chagrinován. Struktura sestává na stranách ze sporých, dosti hrubých teček; oba poboční vtisky jsou vyznačeny hustým, stlačeným, dosti silným tečkováním; též chagrinování jest zde silnější. Prostora, jež leží mezi těmito vtisky a mezi vtiskem středním, je hladká a lesklá, jen sem tam s několika, velice sporými, malými tečkami. Střední vtisk je opět vyznačen stlačeným, hustým tečkováním.

Prosternum je tak jako celá spodní strana jasně měďové, hrubě tečkované, výběžek prosternální je na ploše několika hrubými, jakoby dvojitou řadu tvořícími tečkami opatřen; po stranách je jednořadě tečkován; následkem toho zdá

se býti ovrouben — ale špička je neobroubena. Po stranách je prosternum spoře a krátce opýřeno.

Štítek je ellipsovitě trojúhlý, široký.

Krovky jsou štíhlé, 2., 4., 6., 8. mezera krovečná je velmi zřetelně kýlovitě zdvižena. Šev je silně zdvižen, hladký a lesklý. Zdviženiny tyto jsou obzvláště na přední straně krovek zřetelny. Mezi prvou zdviženinou a mezi rovněž zdviženým švem nachází se u štítku krátký, šikmý skutellární kýlek. Třetí a pátá mezera krovečná je na základně jamkovitě prohloubena. Krovky jsou jemně chagrinovány, měďové; struktura pozůstává z jemných teček, které na kýlovitě zdvižených meziržích jsou řídké a sporé, v mezerách pak četnější a stlačené; odtud jeví se též kýlovitá meziržží lesklejší. Šev jest úplně hladký, bez teček. Na konci jsou krovky jednotlivě zaokrouhleny.

Abdomen je značně vysoké, silně lesklé, ale bez jakýchkoli hladkých míst po stranách jednotl. článků. Struktura jednotl. článků sestává ze sporých teček — na stranách jsou články poněkud vráščité.

Nohy jsou měďové, všude hrubě tečkovány. Jednotlivé tarsální články jsou dvojklanné, šípovité.

Jediný exemplár z Attiky v Řecku v mé sbírce.

Druh tento patří mezi S p h e n o p t e r y s. s t r. a sice do příbuzenstva S. l a p i d a r i a. Avšak ode všech palearktických druhů rodu tohoto liší se dvojbarvým, velmi nápadným štítem, jeho zadními kraji, velmi silně zdviženými meziržžími, barvou etc.

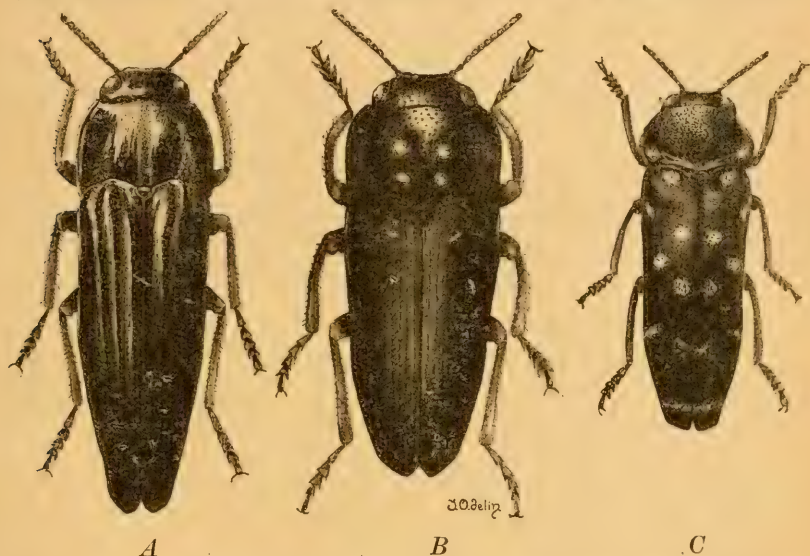
2. *Sphenoptera Ariadne n. sp.*

9·5 *mm* dlouhá, 3·5 *mm* široká.

Povrch tohoto druhu je černý, nelesklý; spodní strana je lesklá, černě kovová — asi tak zbarvena, jako spodní strana druhu o p o r i n a. Hlava je černá; jen ústa a blíže k nim položené partie čela jsou stejně zbarveny jako spodní strana. Vnitřní kraje očí jsou parallelní; epistom je vykrojený. Základna tykadel je kryta s každé strany ostrým, šikmým kýlkem, jenž probíhá šikmo od epistomu asi k polovině vnitřního okraje očí. Ta část hlavy, jež jest kovově lesklá, jest

též vyznačena hustším tečkováním; ostatní část hlavy jest, zvláště uprostřed, jen několika málo mělkými, plochými tečkami pokryta. Hlava je jako celé tělo pěkně jemně chagrinována. Zadní kraje očí jsou na temeně dosti oddáleny od předního kraje štítového. Tykadla jsou černavá.

Štít je na stranách rovnoběžný, k základně krátce a velmi jemně zúžen, k přednímu kraji štítu od tří čtvrtin délky (od základny!) zúžen. Na stranách, skoro až k přednímu kraji,

Obr. 1. *A)* Sphaenoptera hellenica n. sp., *B)* Sph. Ariadne n. sp. *C)* Coraebus cisteloides n. sp.

je jemně ovrouben; přední kraj štítu je velice úzce a jemně ovrouben. Štít je velmi zřetelně, jemně a stejnoměrně chagrinován. Struktura sestává z dosti velikých, mělkých, řídce a stejnoměrně sestavených teček. Štít je opatřen šesti vtisky; dva poboční jsou ploché, široké, podlouhlé a mělké. Jsou vyznačeny zvláštní strukturou — místo teček jsou spoře pokryty velmi krátkými, tenkými, ale přes to velmi zřetelnými, rovněž tak hustě jako tečky jinde na štítě sestavenými čárečkami, jež jsou s postranním krajem štítu rovnoběžné. Na ploše nalézají se ještě další čtyři vtisky, jež jsou okrouhlé, jamkovité, a jež stojí v obdélníku; přední jsou hlubší a zřetelnější; v těchto vtiscích nenalézají se žádné tečky.

Prosternum je lesklé, na výběžku prosternálním nachází se několik teček uprostřed a po stranách.

Krovky jsou černé, ploché a rovné; jsou v řadách rýhovány. Rýžky tyto sestávají z krátkých, velice ostrých a tenkých čárek. Mezirýží jsou plochá a rovná. Na konci jsou krovky jednotlivě zaokrouhleny.

Spodek je lesklý; jednotlivé abdominální segmenty jsou řídce, spoře tečkovány — jednotl. tečky jsou veliké. Anální segment je hustě tečkován.

Nohy jsou stejně zbarveny jako zadek, hrubě tečkovány; jednotlivé tarsální články jsou ostře dvojklanné, šípovité.

Druh tento patří mezi Sphenoptery s. str. Je známo více druhů s několika vtisky na štítě — připomínám zde na př. 4-foveolata *Mars.*, barbata *B. Jak.*, Christophi *B. Jak.*, thoracica *B. Jak.*, signaticollis *B. Jak.* etc.

Zvláště signaticollis *B. Jak.* podobá se novému druhu postavením vtisků a jich počtem — avšak velmi se odchyluje od Ariadne m. velikostí ($15^1/_2$ *mm*), barvou — jeť signaticollis navrchu leskle bronzová, vespod černě bronzová; též hlava je jinak upravena etc. Podobá se mému druhu skulpturou krovek. Velice význačný tento druh nalézá se v mé sbírce v jediném kuse s lokalitou »Creta«. Signaticollis *B. Jak.* je popsána z Mesopotamie.

3. *Coroebus cisseiformis n. sp.*

7·5 *mm* dlouhý.

Nápadný již barvou — hlava a štít je krásně karmínově fialový, krovky jsou černě fialové.

Čelo je dosti ploché, směrem k ústům na ploše velmi zřetelnou rýžkou opatřené, tamtéž i zřetelněji bíle opýřeno. Vlásky tyto jsou na pravo a na levo od rýžky sčesány. Struktura hlavy sestává z vrásek, jež na nezbrázděném čele jsou příčně sestaveny.

Štít je dvakráte tak široký jak dlouhý, krásně nachově violový, postranní kraje jsou uhlazeny; na basální části, asi

do $^1/_2$ délky jsou jemně, stejnoměrně, ostře zoubkovány. Jednotlivé zoubky jsou dosti dlouhé, šikmo do zadu obrácené. Žebérko na mém jediném exempláři není zřetelně vyvinuto. Štít je od stran směrem ke štítku široce šikmo vtisklý; v širokém, hlubokém vtisku u postranního kraje je zřetelně, skvrnitě, hedvábitě, bíle opýřen. Struktura sestává z vrásek, jež koncentricky, dosti pravidelně, jsou sestaveny a jež vyklenutou stranou jsou obráceny ke štítku. Krovky jsou fialově černé, ramena dosti vyčnívají; v ramenní jamce u ramene nachází se pravá bílá, z jemných bílých vlásků sestavená skvrna. Na každé krovce nachází se celkem osm takových skvrn; jich poloha jest naznačena na vedlejším vyobrazení. Poslední skvrna je příčná a veliká.

Konec krovek je zaokrouhlen, ale na špičce ještě poněkud vykrojen, zoubkován. Spodní strana a rovněž tak i nohy jsou černé, bíle pýřité.

Jediný exemplář, jenž pochází ze sbírky p. Nonfrieda v Rakovníce, nachází se v mé sbírce s lokalitou: »China«. Ode všech čínských druhů, tak význačných, liší se tento druh velmi značně formou krovek, skvrnami, štítem i barvou.

Pokud barvy se dotýče, připomíná nový tento druh na některé zástupce australského rodu Agrilinů *Cisseis*.

4. *Pachyschelus Roubali n. sp.*

2·5 *mm* dlouhý, 1·75 *mm* široký.

Plochý, opak vejčitý, trojúhle zúžený. Povrch těla je více méně temně černě fialový, kovově lesklý; štítek je mnohdy modrý; též na štítu je sem tam modrý odlesk patrný. U nejlépe vybarveného kusu je čelo zelenavé, téměř fialové s modrým odleskem.

Hlava je klenutá, beze stopy po nějaké rýžce; oči na hlavě jsou dosti rovnoběžně postaveny, jich vnitřní kraje sbíhají se poněkud směrem k ústům. Ústa leží úplně zakryta pod hlavou. Nad kořeny tykadel, těsně při vnitřním kraji očí leží dvě ostré, jakoby vpíchnuté tečky. Spodek je smolově černý, silně lesklý.

Štít je více než třikrát tak široký jak uprostřed dlouhý, postranní okraj je velmi ostrý, do zadu protáhlý; strany jsou v ploché křivce zúženy ku hlavě. Základna štítová je u štítku krátce úhlovitě vykrojena, postranní kraj je velmi ostrý; přední rohy štítu jsou (na přehnuté části) pravoúhlé.

Celý brouk je velmi plochý, zvláště spodní strana, daleko plošší, než jsou na př. mně známé druhy severoamerické. Nejvyšší vertikální klenutí brouka leží nedaleko za štítkem.

Obr. 2. *Pachyschelus Roubali* n. sp.

U nejlépe zachovaného exempláru lze, zvláště na stranách štítu, rozeznati několik sem tam roztroušených, bělostných vlásků; u jiných exemplářů chybí.

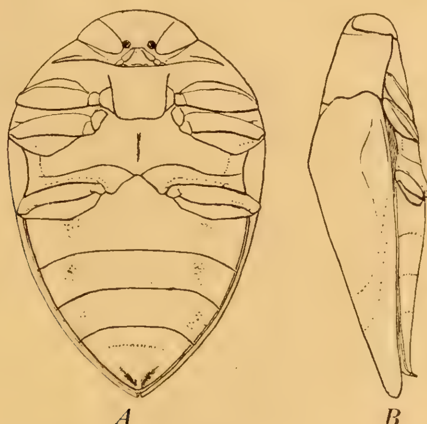
Štítek je asi jednou a půlkráte tak široký jak dlouhý, trojúhlý, obě šikmé strany jeho jsou však u základny rovnoběžně otupeny, takže přední rohy štítku svírají téměř úhel pravý. Štítek je naprosto hladký beze stopy po nějaké struktuře.

Krovky jsou oválně trojúhlé, na konci dohromady zaokrouhlené, hladké, bez chagrinu; zvláště na přední části spoře tečkovány. Tečky tyto jsou mělké a nestejné. Za štítem jsou krovky silně příčně klenuté; ramena vyčnívají; na základně

krovek za rameny jsou krovky příčně vtisklé; za rameny směrem ku konci krovek nachází se jamkovitý vtisk, u něhož je postranní okraj krovek sploštělý; ten nachází se u více P a c h y s c h e l ů. Na konci jsou krovky jemně ozubeny.

Na konci jsou krovky hladší; šev je tam slabě listovitě zdvižen.

Na krovkách nacházejí se 2—3 dosti nezřetelné, z bílých, měkkých vlásků sestavené příčné pásky. Ježto jsou

Obr. 3. *Paschyschelus Roubali* n. sp. *A)* z dola, *B)* se strany.

ale tyto vlásky velmi jemné, podléhají snadno odření, jak to dosvědčují některé moje kusy.

Prosternum je široké, ploché, hladké, na stranách velice tence a jemně ovroubené. Metasternum má uprostřed jemnou rýžku.

Abdominální články, zvláště poslední, jsou jemně chagrinovány; na stranách jsou všechny velmi ostře, jemně ovroubeny. Ovroubení toto je jakoby zaříznuto do ostatního povrchu jednotlivých článků.

Na části, jež nejblíže sousedí s trochantery, jsou zadní kyčle vyklenuty a zašpičatěly.

Anální segment je na konci opatřen dvěma šikmými vtisky. Nohy jsou černé, tibie široké, úhlovité.

Velmi zajímavý tento brouk nachází se ve sbírce mé ve čtyřech, a ve sbírce p. prof. Roubala v jednom exempláři s lokalitou »Algier-Grandin«.

Geografické rozšíření tohoto rodu jest vůbec velice zajímavé. Doposud jsou totiž známy jen dva druhy z Afriky, a to z Madagaskaru — P a c h y s c h e l u s h o v a n u s *Fairmaire* a P. a f r i c a n u s *Kerr.* od jezera Čadského; dalších šest druhů je známo z tropů malajských — jsou to druhy: m e l a s *H. Deyr.*, W e y e r s i *Kerr.*, D o h r n i *Kerr.*, c h r y s o c e p h a l u s *Kerr.*, a e n e u s *Kerr.* a M i g n e a u x i *H. Deyr.*

Z palaearktické oblasti nebyl dosud žádný druh tohoto rodu znám; hlavní centrum tohoto druhu leží ve střední a v jižní Americe — odtud je známo více než 145 druhů.

V severní Americe naproti tomu jest jen poměrně dosti málo druhů zastoupeno — ve Spojených Státech přichází celkem jen asi 5 specií (b i i m p r e s s u s *Motsch.*, o v a t u s *Say* — nejobyčejnější druh, p u r p u r e u s *Say*, S c h w a r t z i *Kerr.* a p o l i t u s *Kerr.*

Rozšíření rodu tohoto jest tedy zcela zvláštní a nezvyklé už tím, že chybí dosud druhy, jež by vysvětlovaly svým rozšířením ojediněle stojící druhy malajské — v Australii a v Polynesii rod tento vůbec chybí.

Ježto nikde dosud nebyl publikován klíč palaearktických Tracheinů, kde by všecky rody, v této oblasti se vyskytující, byly respektovány, dovolím si zde podati přehled rodů této skupiny.

1″ Tělo protáhlé, čárkovité. Holeně dají se vložiti do žlábku ve stehnech. Ponejvíce tmavě zbarvené druhy; celkem třináct specií — z těch tři v Japanu.

1. Aphanisticus, *Latreille.*

1′ Tělo kratší, zavalité, oválně trojúhlé.

2″ Tykadla jsou uložena ve zvl. vtisku na prosternu. Přední strana tohoto je obyčejně vlnitě vykrojena.

3″ Základna štítová jest nerovná, úhlovitě zprohýbaná; oči jsou šikmo postaveny.

4″ Přední rohy štítové jsou bez vtisků. Štítek je obyčejně velmi nepatrný. Krovky jsou na stranách bez podélného žebérka. 44 druhů — z nichž 22 v Číně a v Japanu.

2. Trachys, *Fabricius.*

4′ Přední rohy štítové jsou vtisklé, štítek jest větší; krovky jsou za rameny opatřeny dlouhým podélným žebérkem. Šest druhů — z těch tři v Japanu.

3. Habroloma, *Thomson.*

3′ Základna štítová je rovná; oválného tvaru; ramena neční, oči jsou parallelní. Štít je na stranách bez ovruby. Jediný druh (h e d e r a e *S. Saunders*) z Japonska.

4. Paratrachys, *E. Saunders.*

2′ Tykadla jsou uložena ve zvláštní, velmi zřetelné a hluboké brázdě.

5″ Holeně jsou štíhlé, nerozšířené, neohnuté. Jediný druh (o r i c h a l c e a *Kiesenwetter*) v Amuru. Více druhů v Severní Americe. **5. Brachys,** *E. Saunders.*

5′ Holeně jsou široké; mohou býti vloženy do zvl. žlábku ve stehnech.

6″ Štítek jest malý, podlouhle trojúhlý. Prosterální výběžek je na špičce vykrojen. Tři druhy — jeden z Cypru, dva z Afriky sev. — Habeš — Rudé Moře.

6. Janthe, *Marseul.*

6′ Štítek jest veliký, široce trojúhlý. Krovky jsou za rameny vtisklé a sploštělé. Prosternum je na špičce rovné. Zatím jen P. R o u b a l i *m.* z Alžíru.

7. Pachyschelus, *Solier.*

* *

*

1. *Sphenoptera hellenica n. sp. mihi.*

14*mm* lang, 4·5 *mm* breit.

Der Kopf ist ziemlich breit, zwischen den Augen hinter den Fühlerwurzeln niedrig quer gekielt. Die Stirn ist breit, mit einer unregelmässigen Punktur versehen; auf der Stirn sind die inneren Augenränder parallelseitig; die Augen bleiben vom Vorderrande des Thorax ziemlich entfernt. Die kupferige Stirn ist eben, ohne eine Mittelrinne, nur mit einigen, sehr undeutlichen Quererhebungen. Die Fühler sind kupferig, das erste Glied ist am längsten, vom vierten an werden die Glieder dreieckig. Das zweite Glied ist um ein Viertel kürzer als das dritte, ebenso lang wie das vierte Glied.

Der Halsschild ist etwa $1^1/_2$mal so breit als in der Mitte lang, an den Seiten bis etwa in $^3/_5$ der Länge (der Seiten! von der Basis gemessen) parallel, dann zum Vorderrande ziemlich stark verengt, fast bis zum Vorderrande ziemlich stark, sehr deutlich gerandet. Der Vorderrand ist in der Mitte etwas vorgezogen — doppelbuchtig, fein gerandet. Die Halsschildbasis ist stark doppelbuchtig, die Hinterecken sind scharf und ragen nach hinten vor. Die Grundfarbe des Halsschildes ist hellkupferig. Der Halsschild ist mit drei Längseindrücken versehen; diese sind sehr deutlich und, besonders der mittlere, ziemlich tief. Beide Seiteneindrücke sind an der Basis am breitesten, zum Vorderrande verengen sie sich und werden undeutlich, sie sind im Grunde schön smaragdgrün gefärbt. Der mittlere Eindruck, der auch grünlich, jedoch heller ist, ist überall gleich breit. Der Halsschild ist im Grunde sehr fein mikroskopisch chagriniert. Die Struktur besteht an den Seiten aus gröberen, spärlichen Punkten, die Seiteneindrücke sind durch dichte, gedrängte, ziemlich starke Punktierung markiert — auch der Grundchagrin wird hier gröber. Der zwischen ihnen und der Mittelrinne gelegene Raum ist glänzend glatt, nur mit einigen, äusserst spärlichen Pünktchen hie und da versehen. Die Mittelrinne ist wieder durch die eigenartige gedrängte Punktierung markiert.

Das Prosternum ist, wie die ganze Unterseite, hell kupferig, grob punktiert, der Prosternalfortsatz ist auf der Fläche mit einigen groben, wie in doppelte Reihe geordneten Punkten versehen, an den Seiten einreihig punktiert; durch diese Punktierung erscheint er gerandet.

Die Spitze bleibt ungerandet. An den Seiten ist das Prosternum spärlich kurz beharrt. Das Schildchen ist elliptisch-dreieckig, grünlich.

2., 4., 6., 8. Zwischenraum der Flügeldecken ist sehr deutlich erhöht. Die Naht ist stark erhöht und glänzend glatt. Die Erhöhung ist besonders auf der Vorderpartie deutlich. Zwischen der ersten erhöhten Rippe und der Naht befindet sich am Vorderrande eine kurze Scutellarippe. Der dritte und fünfte Zwischenraum ist an der Basis grubig vertief. — Die Flügel-

I. Jak hledáme, usmrcujeme a pro sbírky upravujeme hmyz

napsali **Lad. Duda, H. A. Joukl, Fr. Klapálek, P. A. Kubes, Dr. E. Lokay, Dr. K. Šulc, Dr. J. Uzel, Dr. V. Vávra, A. Vimmer.**

S 28 obr. — Cena 80 h, pro členy 56 h, poštou franko 10 h více.

II. České síťnatky. Tingitidae.

Frant. Mužík. — (5 obrázků v textu). — 60 h, členové 40 h, poštou 5 h více.

III. Kůrovci v Čechách a na Moravě žijící.

Rom. Formánek. — (73 obr.) — K 1·60, členové K 1·08, poštou 10 h více.

IV. Evropští nosatci rodu Dorytomus Stephens.

Rom. Formánek. — (1 obr. a tab.) — 80 h, členové 54 h, poštou 5 h více.

V. Majky (Meloe *L.*) zemí koruny České.

Rom. Formánek. — (9 obr.) — 48 h, členové 32 h, poštou 5 h více.

VI. Klíč k určování českých Bembidiin.

A. Jedlička. — (15 obr. v textu.) — 60 h, členové 40 h, poštou 5 h více

---

VII. Evropští nosatci podčeledi Rhynchitinae.

Rom. Formánek. — (s tab. tříbarvou). — K 1·20, člen 80 h, poštou 5 h více

---

Určovati řádně praeparovaný materiál hmyzí jsou ochotni:

A) Coleoptera: *Formánek R.* (Rhynchophora); *Heyrovský Leop.* (Cerambycida); *Jedlička Arn.* (Bembidiini); *Lokay Dr. Em.* (Staphyl., Pselaph., Myrmecophila); *Maťcha Jar.* (Chrysomelidae); *Obenberger Jan* (Buprestidae); *Pečírka Dr. Jar.* (Elateridae); *Rambousek Dr. Frt.* (Staphylinidae); *Roubal J.* (Col. omn.); *Sokolář Dr. Fr.* (Carabidae); *Tyl Dr. Jindř.* (Rhynchophora).

B) Diptera: *Vimmer Ant.*

C) Hemiptera: *Melichar Dr. Leop., Mužík Frt.*

F) Hymenoptera: *Šustera Oldř.*

E) Lepidoptera: *Maličký Dr. Jos., Pokorný Frt., ze Sterneckü Dr. Jak., Uzel Dr. Jindř., Vopršal Fr.*

G) Neuroptera: *Klapálek Frt.*

Dotazy týkající se výměny, nabídky a přání přijímá předsednictvo.

Dopisy přijímá Prof. Fr. Klapálek, Karlín 263., peníze cís. rada Ferd. Veselý, Kr. Vinohrady, Slezská 33, výpůjčky knih Old. Šustera, Smíchov 553.

ČASOPIS

České Společnosti Entomologické.

Acta Societatis Entomologicae Bohemiae.

ROČNÍK X. **1913.** ČÍSLO 3.

OBSAH:

Pořad schůzí Č. S. E. ve správním roce 1913.

Leden	Únor	Březen	Duben	Květen
28.	25.	18.	22.	20.
Červen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
24.	30.	14. a 28.	11. a 25.	16.

Schůze konají se v zasedací síni Zemědělské rady pro král. České. Václavské nám., čís. 54 v I. posch., a počínají přesně o ½8. hod. več. Přátelské schůzky jsou v úterý (vyjma dny schůzí občasných) a v sobotu o 6. hod. večerní v Akademické kavárně, Hlávkův palác, Vodičkova ulice.

V Praze.

Nákladem České společnosti Entomologické. — Tiskem Dra Ed. Grégra a syna.

decken sind, wie der ganze Käfer, im Grunde sehr fein chagriniert; die Struktur besteht aus feinen Punkten, die auf den Rippen spärlich, in den Zwischenräumen gedrängter sind. Darum erscheinen die Rippen auch glatter. Die Naht ist vollkommen glatt. Am Ende sind die Flügeldecken einzeln abgerundet.

Das Abdomen ist ziemlich hoch gewölbt, stark glänzend, ohne glatte Stellen. Die Struktur der einzelnen Segmente besteht aus spärlichen Punkten — an den Seiten sind die Segmente etwas gerunzelt. Die Füsse sind kupferig, überall stark punktiert — die einzelnen Tarsenglieder sind scharf zweigespalten.

Diese, wegen ihrer Färbung, Halsschild- und Flügeldeckenform höchst interessante Art gehört in die nahe Verwandschaft der lapidaria. Sie ist aber von allen palaearktischen Arten dieser »dreirinniger« Gruppe recht verschieden. Ein Exemplar dieser hübschen neuen Spezies besitze ich aus Griechenland, mit der Lokalitätangabe »Attica«.

2. *Sphenoptera Ariadne n. sp.*

9·5 *mm* lang, 3·5 *mm* breit.

Die Oberseite ist schwarz, matt, die Unterseite ist glänzend, schwarzmetallisch — etwa wie die S. oporina gefärbt.

Der Mund und die nächst angrenzenden Partien des Kopfes sind mit der Unterseite des Körpers gleichfarbig, die Stirn und der Scheitel sind schwarz, matt. Die inneren Ränder der Augen sind parallel; Epistom ist ausgerandet, die Fühlerbasis ist beiderseits durch eine scharfe Erhöhung, die vom Rande des Epistoms schief bis etwa zur Mitte des inneren Augenrandes verläuft, verdeckt. Die mehr kupferige, an das Epistom grenzende Partie des Kopfes ist gedrängter punktiert, der übrige Kopf ist nur spärlich; (besonders in der Mitte) mit grossen, flachen Punkten besetzt.

Der Kopf ist ebenso wie der übrige Körper im Grunde fein chagriniert.

Die hinteren Augenränder sind am Scheitel von dem Vorderrande des Halsschildes ziemlich weit entfernt. Die Fühler sind schwärzlich.

Der Halsschild hat parallele Seiten, ist an der Basis kurz und sehr schwach verengt, zum Vorderrande von 3. Viertel der Länge stärker verengt. An den Seiten ist er sehr fein bis fast zum Vorderrande gerandet, der Vordernad ist äusserst fein gerandet. Im Grunde ist er sehr deutlich, fein und gleichmässig chagriniert; die Struktur besteht aus grösseren, seichten, gleichmässig spärlich gestellten Punkten. Der Halsschild ist mit sechs Eindrücken versehen. Die zwei lateralen sind flach, breit, länglich und seicht. Die Struktur in ihnen ist etwas verändert — anstatt der Punkte findet man hier kurze, sehr scharfe, obwohl sehr seichte, ebenso dicht wie die übrige Punktierung gestellte linienart. Längsrunzelchen, die mit dem Seitenrande des Halsschildes parallel sind. Auf der Fläche befinden sich weitere vier Eindrücke, die mehr punktartig sind und die in ein Quadrat gestellt sind; die vorderen (etwa im 2. Drittel der Länge von der Basis) sind viel grösser und tiefer. Im Grunde sind diese Eindrücke unpunktiert. Das Prosternum ist glänzend, der Prosternalfortsatz ist mit einigen groben Punkten in der Mitte und an den Seiten versehen.

Die Flügeldecken sind schwarz, flach und eben; die Reihen treten nicht auffalend vor — sie sind aus feinen, hie längeren — dort kürzeren Linien zusammen gestellt. Die Zwischenräume sind flach und eben. An der Spitze sind die Flügeldecken einzeln abgerundet.

Die Unterseite ist glänzend, die einzelnen Abdominalsegmente sind mit spärlichen grösseren Punkten versehen — das Annalsegment ist dicht punktiert.

Die Füsse sind ebenso wie die Unterseite gefärbt, kräftig punktiert; die einzelnen Tarsalglieder sind stark pfeilförmig.

Diese kleine dunkle Art gehört in die Gruppe der grossen, echten, mit Signaticollis *B. Jak.* verwandten Sphenopteren. Von allen palaearktischen, mit Gruben am Thorax versehenen Arten ist diese Species durch ihre kleine Gestalt, Färbung und Struktur, ebenso wie durch die Form der Eindrücke weit verschieden.

Ein Exemplar aus Kreta in meiner Kollektion.

3. *Coroebus cisseiformis n. sp.*

7·5 *mm* lang.

Die Unterseite ist schwarz, der Kopf und der Halsschild ist rotviolett, die Flügeldecken sind violettschwarz.

Die Stirn ist ziemlich flach, an der Fläche zum Munde mit einer sehr deutlichen Mittelrinne versehen; eben da auch deutlicher reichlich behaart — die Haare sind von der Rinne nach links und rechts gekämmt. Die Struktur des Kopfes besteht aus Runzeln, die auf dem ungerinnten Scheitel quergestellt sind.

Der Halsschild ist zweimal so breit wie lang, schön karminviolett, die Seitenränder sind geglättet und in der basalen Partie (etwa bis $^{2}/_{3}$ der Länge) fein, gleichmässig, scharf gezähnelt — die einzelnen Zähnchen sind ziemlich lang, schief nach hinten gekehrt. Ein Leistchen ist auf meinem Exemplare nicht ausgebildet. Der Halsschild ist etwa von der Mitte der Seiten nach dem Scutellum hin schief und breit eingedrückt; in dem breiten, tiefen Eindrucke neben dem Seitenrande ist derselbe deutlich, makelartig, seidenartig behaart. Die Struktur besteht aus Runzeln, die konzentrisch gestellt sind und die mit ihrer gewölbten Seite zum Scutellum gewendet sind.

Die Flügeldecken sind violettschwarz, die Schultern ragen ziemlich empor; neben den Schultern, in dem Schultergrübchen befindet sich ein, aus weissen, dünnen, seidenartig schimmernden Härchen zusammengestellter, rundlicher, kleiner Makel. Ein zweiter liegt hinter den Schultern, der dritte noch weiter nach hinten hinter dem ersten, der vierte wieder weiter nach hinten und hinter dem zweiten, der fünfte hinter dem dritten, der sechste wieder näher dem Flügeldeckenende hinter dem vierten, der siebente hinter dem fünften nicht weit vom sechsten entfernt; derselbe ist auch mehr länglich; der letzte Makel ist quer, grösser. Das Flügeldeckenende ist abgerundet, ausgebuchtet, gezähnelt. Die Unterseite, ebenso wie die Füsse ist schwarz, weisslich behaart.

Ein Exemplar, das aus der Sammlung des Herrn Nonfried stammt, besitze ich aus China.

Diese Art erinnert durch ihre Färbung und durch die Makelbildung ziemlich an die australische Agrilinengattung Cisseis; von allen anderen mir bekannten chinesischen Arten ist diese Art durch mehrere Charaktere, sowie durch das Flügeldeckenende, Färbung etc. weit verschieden.

4. *Pachyschelus Roubali n. sp.*

2·5 *mm* lang, 1·75 *mm* breit.

Die Oberseite ist mehr oder minder dunkel violettschwarz metallisch, das Schildchen ist manchmal blau — auch der Halsschild zeigt blaue Reflexe. Bei dem ausgefärbten Exemplare ist die Stirn grünlich, der Scheitel violett mit bläulichen Reflexen.

Der Kopf ist gewölbt, ohne Spur von einer Mittelrinne, die Augen sind auf der Stirn ziemlich parallel gestellt, ihre inneren Ränder konvergieren ein wenig zum Munde. Dieser liegt vollkommen versteckt unter der Stirn. Oberhalb der Fühlerwurzel, dicht am inneren Rande der Augen, liegt beiderseits ein tiefes, kleines, sehr deutliches Grübchen. Die Unterseite ist pechschwarz, stark glänzend.

Der Halsschild ist mehr als dreimal so breit als in der Mitte lang, die Hinterwinkel sind sehr scharf, nach hinten vorgezogen, die Seiten sind zum Kopfe in flachem Bogen verengt. Basis ist neben den Schidchen kurz winkelig ausgerandet; der Seitenrand ist sehr scharf; die Vorderecken sind fast rechtwinklig (auf der umgebogenen Partie).

Der ganze Käfer ist sehr flach, besonders die Unterseite, viel flacher als die nordamerikanischen Arten. Die grösste vertikale Wölbung liegt unweit hinter dem Schildchen. (Siehe Abb.!) Beim besten Exemplare kann man, besonders an den Seiten des Halsschildes, einzelne, seidenschimmernde, feine weiche Härchen beobachten; bei anderen Exemplaren fehlen diese meistens.

Das Schildchen ist etwa $1^1/_2$mal so breit wie lang, dreieckig, beide schiefe Seiten sind in den Vorderwinkeln kurz abgestutzt, so daß die Vorderwinkel kurz rechteckig sind. Das Schildchen ist glänzend glatt, ohne Spur von einer Chagrinierung.

Die Flügeldecken sind oval dreieckig, am Ende zusammen abgerundet; sie sind im Grunde glatt, mit (besonders am Vorderrande) hie und da zerstreuten seichten unregelmässigen Pünktchen versehen. Sie sind hinter dem Schildchen ziemlich stark vertikal gewölbt; die Schultern ragen empor; neben den Schultern an der Basis des Halsschildes sind sie kurz eingedröckt; hinter den Schultern, nach dem Ende der Flügeldecken hin, befindet sich am Seitenrande ein grubiger Eindruck, der für mehrere Pachyschelusarten typisch ist, — neben ihm ist der Seitenrand abgeflacht. In der Apikalpartie sind die Flügeldecken fein gezähnelt. Nach dem Ende zu werden die Flügeldecken glatter; hier ist die Naht ein wenig leistig erhöht.

Auf den Flügeldecken befinden sich 2—3 ziemlich undeutliche, aus weichen, weisslichen, kurzen Härchen zusammengestellte Querbinden. Sie sind aber sehr subtil und können deshalb sehr leicht abgerieben werden.

Das Prosternum ist breit, flach, ohne jede Skulptur, an den Seiten äusserst fein gerandet. Das Metasternum ist in der Mitte fein gerinnt. Die Abdominalsegmente sind im Grunde fein chagriniert, besonders das letzte; an den Seiten sind alle sehr scharf und fein, auffallend gerandet; die Hinterhüften ragen auf dem zunächst zum Trochanter gelegenen Teile stark empor.

Das Analsegment ist an der Spitze mit zwei schiefen seichten Eindrücken versehen. Die Beine sind schwarz; die Tibien sind am Aussenrande winkelig; sie sind in einer Aushöhlung in den Schenkeln gelegen. Die Unterseite der Mitteltarsalglieder ist gelblich tomentiert.

Fünf Exemplare dieser hochinteressanten Art befinden sich in meiner Sammlug und derjenigen des Herrn Prof. Roubal, dem ich mir erlaube diese neue Art zu widmen.

Die Gattung Pachyschelus *Solier* hat eine höchstens bemerkenswerte Verbreitung — eine Art (hovanus *Fairmaire)* ist aus Madagaskar bekannt, eine (africanus *Kerr.* 1907) vom lac. Tschad, sechs weitere Arten (melas *H. Deyr.,* Weyersi *Kerr.,* Dohrni *Kerr.,* chrysocephalus *Kerr.,* aeneus *Kerr.,* Migneauxi *H. Deyr.)* kennen wir aus den Tropen der Alten Welt (Kerremansche

Arten aus Sumatra, die anderen aus Malacca, Borneo und aus Makiar). Eine grosse Seite der Arten (über 145!) ist aus der Neuen Welt, besonders aus Zentral- und Südamerika bekannt. In Nordamerika kommen etwa nur 5 Arten vor (b i i m p r e s s u s *Motsch.*, o v a t u s *Say*, p o l i t u s *Kerr.*, p u r p u r e u s *Say* und S c h w a r t z i *Kerr.)*. Die eben beschriebene Art ist also die einzige, in palaearktischer Zone bekannte Art.

Alle Exemplare sind mit einer Angabe: »Algier-Grandin« bezettelt. Die in der palaearktischen Zone vorkommenden Trachydengattungen sind in der nachstehenden Tabelle enthalten:

1.″ Länglich, linear. Die Schienen in eine Rinne der Schenkel gelegt. Meistens dunkel gefärbt. 13 Arten — davon drei aus Japan . . . .

1. Aphanisticus Latreille.

1.′ Kürzere, meist oval dreieckige Arten.

2.″ Die Fühler sind in eine Depression des Prosternums gelegt. Der Vorderand des Prosternums ist gewöhnlich ausgerandet.

3.″ Die Halsschildbasis ist winkelig; die Augen sind schief gestellt.

4.″ Die Vorderecken des Halsschildes sind eben, nicht eingedrückt. Das Schildchen ist gewöhnlich sehr klein; die Flügeldecken sind an den Seiten mit keiner Längsrippe versehen. 44 Arten — davon 22 in China und Japan . . . . .

2. Trachys Fabricius.

4.′ Die Vorderecken des Halsschildes sind eingedrückt, das Schildchen ist grösser, die Flügeldecken sind hinter den Schultern mit einer feinen Längsrippe versehen. 6 Arten — davon drei in Japan . . . .

3. Habroloma *Thomson.*

3.′ Die Halsschildbasis ist gerade; die Form ist mehr oval, die Schultern ragen nicht hervor, die Augen sind parallel. Der Halsschild ist an den Seiten ungerandet. Nur eine Art (h e d e r a e *E. S.* aus Japan) . . . .

4. Paratrachys *E. Saunders.*

2.′ Die Fühler sind in eine besondere, sehr deutliche und tiefe Rinne gelegt.

5.″ Die Schienen sind schlank, nicht verbreitert, nicht gebogen. Nur eine Art (orichalcea *Kiesenwetter*) aus dem Amurgebiete . . . .

5. Brachys *E. Saunders.*

5.′ Die Schienen sind breit; sie können in eine Rinne in den Schenkeln gelegt werden.

6.″ Das Schildchen ist klein, länglich dreieckig, Prosternum ist an der Spitze ausgerandet. Drei Arten — eine aus Cypern, eine aus Abyssinien und eine vom Roten Meer.

6. Janthe *Marseul.*

6.″ Das Schildchen ist gross, breit, dreieckig. Die Flügeldecken sind hinter den Schultern abgeflacht, eingedrückt. Prosternum ist an der Spitze gerade. Nur P. Roubali m. im Algier . . . .

7. Pachyschelus *Solier.*

Entomolog v Luhačovicích.

Píše stav. rada J. Srdínko.

Hned úvodem budiž řečeno, že nehodlám předvésti místní faunu motýlů luhačovických, nýbrž že předním účelem těchto řádků býti má, aby laskavý čtenář — zavítav do Luhačovic — tuto podaných pokynů při lovu a sběru s prospěchem použil ku své hojné kořisti entomologické. K tomu konci pozastavíme a pozdržíme se déle a bližší pozornost věnovati míníme některým z těch zástupců fauny luhačovické, kteří v středních Čechách buď jen vzácně se vyskytují, aneb — pokud známo — dosud u nás ještě jsou nezvěstny.

Není ovšem zejména těchto posledních, ba ani prvých na počet mnoho, nesporně by však druhů nemálo přibylo, kdyby se dosavadní naše pátrání po nich neobmezovalo na krátkou dobu několika měsíců letních, nýbrž kdyby obsáhlo i celou dobu jarní a podzimní a se opakovalo se stejnou horlivostí po celou řadu let. Než — jak víme — ani to vše by ještě nestačilo k výstižnému poznání místní fauny; nezbytno by bylo prodloužiti pátrání ze dne i na večery a noci a to nejen všemi známými vnadidly a léčkami na motýle, nýbrž i všemi ob-

vyklými způsoby na sběr housenek. Pak teprv bylo by nám možno podati jakýsi ucelenější obraz vzácnějších příslušníků luhačovické fauny motýlí.

Nuže k věci: Na předním místě jako chlouba motýlů luhačovických sluší uveden býti *Chrysophanus dispar var. rutilus Wernb.*, jenž — jak povědomo — jen na málo místech má svoji domovinu. V Luhačovicích setkali jsme se s naším zlatolesklým »ohniváčkem« v měsíci srpnu, plaše poletujícím na nevelkém květnatém úbočí blíž »Jestřabí«, hned za ústavem vodoléčebným a pak na rozsáhlém slunném svahu t. zv. »Malá Kamenná« — a tu poletoval na místech, kde nižší porost smrčí ráz lučiny dosud zcela nesetřel. Že bychom se s ním setkali i na jiných příhodných místech v okolí Luhačovic, nelze pochybovat.

S dobrou však se potážeme, dovedeme-li ukonejšiti vášeň chytání síťkou, a nehoníce se v potu tváře po těchto stráních za motýlkem, raději se zavčas poohlédneme po jeho housence. Rostouť všeliké druhy šťovíku, její živné byliny, tu a tam dosti hojně, jen si pospíšiti musíme, aby nás sekáči nepředešli a při senoseči všechny naše naděje na hojný sběr načisto nezmařili.

Najíti housenku není tak těžko, vždyť vysoké lodyhy šťovíku kadeřavého (Rumex crispus) již ze zdálí nás přímo vybízejí pátrati na nečetných, podlouhle kopinatých jeho lístech po housence, která se nám najisto prozradí svými zjevnými požerky. Potřebujeme jen ožraný list obrátiti na rub, kde zpravidla housenka odpočívá, a je-li poněkud vyrostlejší, svou temnou zelení a známým tvarem housenek rodů Lycaena a Polyommatus oku sběratelovu hrubě ani ujíti nemůže. A i chov do zakuklení není nesnadný; živná bylina déle svěží se uchová, zakuklení dlouho na sebe čekati nedá a vývin motýle — a č j e n p ř i p o č a s í t e p l é m — asi 3—4 neděle trvá. I přihodilo se nám, že v r. 1910 někteří motýlové ještě v měsíci srpnu t. r. se vyvinuli, kdežto část zbylých kukel přezimovala; v parném a suchém létě r. 1911 však v š e c h n y kukly již v druhé půli července a na začátku srpna motýle daly; za to loni (1912) při chladném počasí letním ani j e d i n ý motýl t. r. se nevyvinul a v š e c h n y kukly přezimovaly. S tímto přezimováním je však veliká nesnáz, ježto kukly nej-

častěji zaschnutím zhynou, podobně jako se obyčejně stává při přezimování kukel Lycaenid, Calls. rubi, Cyan. argiolus a j. V roce letošním (1913) ani housenky, ani motýlka jsme nespatřili; zajisté že to důsledek nepohody roku předcházejícího, jak s politováním jsme se přesvědčili i u více jiných druhů, kterým patrně jen počasí teplé a suché svědčí.

Jak shora řečeno, doporučujeme sběr housenek Chrys. dispar. Ostatně který entomolog by vroucně nezatoužil po odchovu motýlů a tohoto druhu zvlášť? Máť nesporně chov ať od vajíčka nebo jen housenky tolik poutavého a poučného do sebe, že by jen tuze málo horlivých entomologů se našlo, kteří by dovedli odolati této vábné touze. Však má také pro nás motýl — námi vypěstovaný — nesrovnale vyšší cenu a význam než motýl chycený neb jinak získaný. On není jen pouhou byť i pěknou mumií v naší sbírce, on dýše, řekli bychom, životem a mluví k nám řečí srozumitelnou, připomínaje nám celý postup vývojových proměn — tento divuplný pochod života hmyzího — se všemi poutavými podrobnostmi a zvláštnostmi stavu larvového a kuklového. Proto má pro nás motýl vypěstěný cenu vyšší, ať tak díme »ideální« oproti motýlu chycenému. Odtud snadno pochopitelná je touha a snaha sběratelova po zdárném odchovu motýlů, třeba že druhdy se snahou tou spojena byla nemalá starost, někdy i nemenší trpělivost a nad to i možnost odstrašujícího nezdaru všeho našeho přičiňování a konání.

Z téhož rodu *Chrysophanus* jako var. rutilus lítá — vzácně — na mokrých údolních lučinách v měsíci červnu krásný *alciphron,* častěji pak *hippothoe* a hojně na mýtinách a lesních kulturách setkáváme se s *virgaureae.* Z rodu *Satyrus* uloví sběratel — ač jen vzácně — *alcione* a *hermione* a na travnatých místech v sousedství vysokých lesů libuje si jiný okáč — *circe,* kterého jsme sami dosud v Čechách nepoznali, dle Joukla však na některých stanovištích i u nás je domovem. Není — pravda — circe z těch, jež příroda obmyslila nějakou vybranou barevnou zdobou, vábící a poutající oko laika, leč čeho jí odepřeno na vnějším vzhledu, vynahraženo štědře na vnadách jiného druhu, jež mile pobaví entomophila, pozorujícího její život ve volnosti — v přírodě.

Stačí již, povšimneme-li si dobře jejího letu, jak je svérázný a v pravdě hezoučký; případně srovnati jej možno, mimo jiné, s půvabným, plavným letem našich Apatur, Limenitis a některých Vaness, přes to může se však říci a to bez upřílišňování, že je ještě líbeznější. Živě sice — nikoli však zbrkle — poletuje s a m e č e k po travnatých místech, jakoby v delších neb kratších skocích bedlivě pátral mezi vysokou travou, kde by želaná a žádostivá milostnice na jeho dostaveníčko sama již čekala. Při tomto žádostivém shonu chvílemi usedá na místech volných: tu na holé zemi, na pařezu, na kamenu, na hranici dříví, tam na kmenu, větvi nebo i listu a t. p. a sedícího nejspíše lovec může polapiti, umí-li jen tiše se přiblížiti s velkou sice, ale lehkou síťkou na krátkém držadle, aby z blízka n a r á z buď jej zaklopil aneb střelhbitým mávnutím do síťky dostal. Nezřídka stává se, že pravšední náhoda zhatí nadobro všechnu jeho naději na zdařený úlovek. Když v mysli již v síťce vidí třepetající se kořisť — v tom lecjaký ať větší ať menší větroplach letí mimo a náš okáč již se vznesl a kvapně se žene za ním, ne snad aby si s ním zaskotačil — jak je zvykem některých druhů — nikoli, žertovat neleží v povaze jeho, jak uvidíme hned. Sotva že se s ním srazil, ihned poznal svůj omyl, že jeho aristokratickou krev pobouřil všední plebejec a pohrdlivě jej také hned opouští, aby buď k místu, kde odpočíval, se vrátil anebo ve shonu po ždané družce pokračoval.

Ale zcela jinak mají se věci, byl-li to druh rovnocenný; tu osvědčuje málo družné snášenlivosti a lásky bratrské, spíše představí se nám v pravém světle vznětlivé a bojovné své povahy, bezpochyby ze samé žárlivosti a závisti na svého pokrevence — soka, sledujícího ve vášnivém vzplanutí stejné, milostné cíle. S ním střetne se v tuhý a dlouhý boj, tu jde opravdu o »kdo s koho« a mela vzdaluje se dále a výše, až nám beze sledu zmizí v dálavě z obzoru, aby kdesi v koruně borovic boj o přednost rozhodnut byl. Někdy však se stává svár bratrům osudným, když na ráz polapeni byli oba.

Tuto bojovnost a svárlivost bratrů mějmež však omluvenu, vždyť plní vrozeným pudem vzbuzený, neuprosný a na zdání nespravedlivý příkaz moudré matky přírody — příkaz, dle něhož jen zdatnost a přesila dopomáhá k právu postarati

se o potomstvo svého druhu a bez jehož krutosti by tvorstvo, pozbyvši vší životnosti, degenerovat musilo.

Nejvydatnější máme lov, je-li nebe slabě oblaky pokryto; sledujeme-li circe povzdálí a »schová-li se sluněčko — jak říkáme — za obláček«, tu usedá náš okáč na nejblíže příhodném místě na tak dlouho, než se sluněčko zase »okáže« a sedícího mnohem snáze lze polapiti, než za jasu slunečního.

Hodno pozoru, že jestli vůbec, tak tuze zřídka uvidíme circe usednouti na nějakou kvetoucí bylinu; snad bez omylu domnívati se můžeme, že pohrdá sladkostí nektaru a jen po lásce baží a pro tu jen žije.

Přes svou chytrost a plachost ukáže se nám druhdy přítulným kamarádem; setká-li se při své potulce s lovcem, klidně stojícím, obletuje ho zvědavě v ladných kruzích, ano někdy i důvěrně usedne na jeho šat; povědomo, že tak činí někteří denní motýlové, jak za to máme, přilákáni byvše potem lovcovým.

Podivno, že za doby hlavního letu ♂♂ (v Luhačovicích v druhé půli července) téměř nikdy se nesetkáme soudobně se ♀♀; jsou — pravda — mnohem vzácnější, ale že bychom je přehlédli, to nezdá se pravděpodobno již z té příčiny, že ♀♀ jsou o hodně větší samečků a pak neméně, že hojnější běl křídel u ♀♀ tak bije do očí, že omyl jest u zkušenějšího znalce téměř vyloučen. Nejspíše spatříme a chytíme ♀♀, když takřka není již ani potuchy po ♂♂ (v Luhačovicích na některých letištích v půli srpna), jak z rána na travnatá místa z lesa přiletují, bezpochyby ke snášení vajíček. Odtud nelze bráti v pochybnost, že jako u některých druhů pravidlem bývá i u circe ♀♀ značně později než ♂♂ se líhnou a pak, že uzrání vajíček delší dobu vyžaduje a než tato doba ke kladení jich nadešla, že as ♀♀ více v ústraní se zdržují.

Všedním zjevem po celý červen je v Luhačovicích *Aporia crataegi,* jako přesvědčivý důkaz, že se tomuto škůdci — v Čechách po delší dobu již vzácnému — znamenitě daří v krajině, kde se nevěnuje náležité péče stromům ovocným.

V Luhačovicích leckdes na četných pastvinách, mezi rolemi, ano i uprostřed polí nasázeny jsou stromy, po přednosti švestkové, a ty obletuje bělásek, klada na ně vajíčka, z nichž potomstvo se nerušeně vyvíjí a množí, když stromy tyto zcela

na divoko rostou, tak že svým zanedbaným stavem žalostný vzbuzují dojem. Mechy a lišejníky obalují kmen, větve i větvičky v koruně, která je hustě zarostlá a proschlá, zabraňujíc volnému proudění vzduchu i pronikání paprskům slunečním. Ký div, že za takých poměrů s běláskem ovocným tak často se v Luhačovicích setkáme, když nalézá mimo tyto zanedbané stromy ještě dosti trnkových a hlohových houštin pro svá hnízda.

Jako zvláštnost uvádíme, že p. dvor. rada prof. K. Preis setřásl loni (1912) v půli měsíce srpna s krušiny ještě malé housenečky *Gonop. rhamni* a že vypěstoval z nich na podzim motýle, kdežto hlavní let žluťásků v Luhačovicích v době nálezu houseneček téměř již končil. Že by to byla druhá generace — nepodobá se pravdě, spíše domnívati se můžeme, že to byli — následkem deštivého a chladného počasí loňského — tak značně ve svém vývoji opozdění jedinci.

O denních motýlech, jež — jak samozřejmo — snáze i lépe nám bylo možno a to po více roků pozorovati a stopovati, povšechně můžeme říci, že jsou co do druhů v Luhačovicích jen slabě zastoupeni. Ano i s některými u nás hojnými kosmopolity z rodů *Vanessa, Pyrameis* a *Melitaea* až nápadně zřídka se setkáváme. Častěji vídáme všední *Argynnisy: aglaja, paphia, niobe* a *v. eris* a z rodu *Lycaena: Argiades, argus (aegon), argirognomon, astrarche, cyllarus, euphemus* a *arcas;* pak *Cyan. argiolus,* kdežto z *Apatur* pouze s *iris* a s *Lim. populi* svrchovaně zřídka a dobře o celý měsíc — proti u nás — opozděně se setkáme, ač bychom dle místních poměrů právem hojnějšího výskytu denních motýlů vůbec mohli se nadíti. Majíť Luhačovice v nejbližším okolí dosti lučin a pastvin na rozsáhlých stráních sousedních vrchů (Velká a Malá Kamenná, Lužná a Obětavá), mimo to i nízkých porostů kultur lesních. Ovšem že řečené pastviny nepadají v té příčině valně na váhu, nejsouce pro nerušený vývoj motýlů stanovištěm příznivým a zejména druhy, žijící na různém hloží, nalézají nebezpečné hubitele v mlsných kozách, jak bezpečně sběratel usuzovati může, vidí-li všechny větvičky (letorosty), na nichž některé druhy výhradně žijí, do značné výšky ukousány. O vzpomenutých stráních budiž poznamenáno, že se jejich hořejší vrstva země, spočívajíc na nepropustné podložce jílové, nebo

na skále břidlicové, ve značných plochách a kubaturách sesouvá.

Píli sběratelovu lépe než motýlové denní odměňují příslušníci ostatních skupin motýlích, jak příště pověděti míníme.

Pět nových brouků z Čech. — Quinque Coleoptera nova de Bohemia.

Prof. **J. Roubal** (Příbram).

1. Philonthus fuscus Grav. a Syrovátkai ab. n.

Corpore toto unicolori, nigro (ne paulum quidem nigropiceo), brunneis antennis, testaceisque palpis, pedibus 7. segmenti basi apiceque exceptis.

Chuděnice: in picorum nido in alno cava ex. unicum 23. VIII. 1913 cepi.

Základní forma jest jednou z nejmarkantnějších našich Philonthů svým vnějškem — na první pohled jsouc znatelna hnědočerveně zbarvenými partiemi těla; zajisté jest zjevem velmi řídkým, když hlavní tento znak tak zanikne, až vznikne naznačená melanitická odchylka, jejíž tělo je zcela černé (tedy ani trochu smolově černé), jen zadní okraj 7. zadečkového kroužku a špička těla žlutohnědé, tykadla světle hnědá, makadla a nohy žlutohnědé. Malý jedinec.

V staré olši s mnoha hnízdy kavek, špačků, žlun a datlů u Chudenic na Žďárské louce »u Kuchyně« 23. VIII. 1913.

Věnuji nápadnou a zajímavou formu panu správci Syrovátkovi z Rožmitála, dobrému přírodopisci-amatéru.

Novou tuto aberraci třeba popsati už proto, aby se zabránilo záměně s jinými černými druhy při posuzování povrchním, habituelním, při němž naše forma připomíná, nehledě k struktuře ovšem, druh immundus Gyll., umbratilis Grav. a pod.

*

2. Cantharis šumavica sp. n.

Ex affinitate C. fusca L., longicollis Kisw., oculta Gebl., obscura L., pulicaria F.

Tota nigra, ore, antennarum articuli primi basi, primis duobus articulis subtus, margineque abdominis flavis, basi femorum anteriorum thoraceque, margine anteriore excepto, carneis, capillis canis, nitidis, adpressis, modice longis densisque tecta.

Thorax paulum longitudine latior, lateribus protinus convergentibus, rotundatis, post angula anteriora subtilissime excisus, margine anteriore valde lateque elevato, antennarum articulo secundo bis et una quadrante tertio breviore.

Long. 10 mm.

In montibus »Šumava« ad culmen »Ostrý« ex. unicum 1. VI. 1903 inveni.

Opinionem meam, hanc speciem novam esse, † Ganglbauer, Reitter, Hubenthal, viri doctissimi, acceptaverunt.

*

Zcela černý, dolejší čelisti, kořeny prvních, hořejší pysk, místo inserce tykadlové a část hlavy pod nimi, první dva tykadlové články vespod, jakož i měkké okrajové přívěsky zadečku žluté; kořeny předních stehen a štít mimo přední zdvižený okraj masově červené, konce mandibul hnědé. Celý dosti dlouze, hustě, přitiskle (hlavně krovky zcela přilehle mimo několik chloupků před koncem) chloupky pokrytý; tyto jsou leskle šedé, takže povrch krovek se pěkně stříbřitým jeví. Tykadla dosti krátká, druhý článek skoro $2^1/_4$krát delší než třetí, třetí až jedenáctý nitkovité, tenší a tenší, poslední z nich nejkratší. Štít na první pohled celkovým vzezřením nápadný a od jiných odchylný; jest jen málo znatelně širší délky, ku předu značně zúžen, okrajů zaokrouhlených, před předními rohy velmi slabě dlouze vykrojen; okraje vyzdviženy nejznačněji a to velmi širokou partií jest vyzdvižen okraj přední, černě zbarvená to ona přední část a ten jest ve středu též slabě vykrojen; plošina má střední podélnou rýhu z tohoto výkrojku vycházející, podél ní jsou ve středu plošiny mírné vyvýšeniny; před štítkem jest hluboká jamka; lesklá plošina jest řídce a jemně tečkována.

Krovky s dosti silně naznačenými, nepravidelnými podélnými žebérky, hustě a drsně tečkovány, přiměřeně dlouhé.

Holeně noh prohnuté.

10 mm dlouhý.

Od *fusca Lin.* et ab. odlišný mnohem delším štítem a jeho tvarem, krátkým 2. článkem tykadel, od *longicollis Kiesw.* barvou, formou štítu etc., od *occulta Gebl.* et. ab. barvou, štítem atd., od *obscura Lin.* druhým článkem tykadel, od *pulicaria F.* velikostí, štítem, barvou etc. Podivně stavěným štítem, barvou, druhým článkem od všech středoevropských odchylný, a též se žádným jižním druhem totožný.

Vše jest zcela normální, symetrické, tak že možno na základě pečlivého studia byť jen jediný ex. jako nový specifikovati.

Záhadným tímto broukem jsem se už dávno zabýval — našelť jsem ho před deseti lety — a teprve teď přicházím popsati ho. Zemřelý Ganglbauer svého času, dále Reitter sdělili se mnou, že toho páteříčka neznají, Hubenthal rovněž potvrdil můj náhled. — Unikát. Našel jsem ho 1. VI. 1903 na Ostrém na Šumavě.

3. Olibrus pygmaeus Sturm., Binderi v. n.

Elytris striis dorsalibus regulariter sulcatis ut in *Phalacro substriato Gyll.*

Exemplaria duo ad St. Venceslaum prope Lysá n/L. urbem 23. Sept. 1906 inveni. Dom. E. Binder, Pragae, amico carissimo, dedicatus.

*

Krovky s pravidelnými, velmi hlubokými podélnými rýžkami, dobře i při slabém zvětšení znatelnými; u základní formy jsou pouze naznačené proužky; takové variety se analogicky objevují i u jiných druhů této čeledi, na př. u *Phalacrus fimetarius Fbr., m. Doebneri Flach, Stilbus atomarius L. v. sulcatus Gerh.*

Blíže sv. Václava u Lysé n/L. jsem s normálními exempláři našel dva stejné jedince 23. září 1906, sesmýkav je s nízké trávy na mezi u lesa.

Jmenuji varietu tuto na počest panu E. Bindrovi v Praze.

4. Melasis buprestoides Lin., rufescens a. n.

Corpore toto rufescente; exemplar subtilius.

Ab aberratione *rufipennis Pic.*, l'Ech. 1907 (= *a. semicastanea**) *Rtt.*, F. G. III.) colore prima vista optime distinguenda. Exemplar maturum, quia in volatu captum.

In regione Berounensi 30. V. 1913 exemplar unum inveni.

*

Úplně červenohnědá odchylka, dobře však zralý, tvrdý exemplář, chycený v letu; od *a. rufipennis Pic*, l'Ech. 1907 (= *a. semicastanea**) *Rtt.*, F. G. III.) na prvý pohled, odlišný, protože je jednobarevný.

Na Berounsku 30. V. 1913 jsem chytil nad habrovým dřívím 1 kus.

5. Sphaeroderma testaceum F., pacoviense a. n.**) Corpore nigropiceo, ore, palpis, antennis, fronte, femoribus, tarsis ferrugineis, ideo supra colore ut in Orestia apennina Wse; elytrorum punctis fortioribus.

Bohemia, in regione urbis Pacov, 4. VIII. 1913 ex. unum cepi.

Úplně tmavá forma, o níž nikde v literatuře jsem zmínky nenašel. Povrch těla smolově černokaštanový, jen štít při předních rozích poněkud světlejší; spodina těla též světlejší, okončiny mimo tmavé holeně jsou světle hnědy. Tmavý povrch při některé poloze jeví velmi slabý světelný efekt zelenavě kovový a celkově připomíná barvu, jakou má na př. Orestia apennina Wse. Tečky krovek hrubší než u základní formy.

Pacov, na pasece nad Červeným mlýnem na Carduus acanthoides 1 ex. 4. VIII. 1913.

Lepidopterologické črty z Grada.

Napsal **Dr. Maličký.**

Když jsem dne 15. července 1908 opustil v přístavišti mořských lázní Grado parník a malou procházkou po bližším okolí přesvědčil se o pustém lagunovitém okolí prostém lesů

---

*) »semicastanea«, non »semicasteneus« scribendum est, quia Melasis feminini generis est.

**) »pacoviense« — c ut c, non k legendum est!

a luk, s povzdechem jsem vybalil síťku k lovu motýlů určenou a ostatní sběratelské náčiní.

Jelikož pak večer při tropickém dusnu před hrozící bouřkou k obloukové lampě elektrické před hotelem jako jediný host dostavil se jedinec druhu *Euproctis chrysorrhoea L.*, klesly mé naděje dokonce pod bod mrazu.

Avšak přes tyto nepříznivé vyhlídky vzpomínám na čtyřnedělní pobyt v Gradu i v ohledu lovu miláčků našich velice rád, nikoliv snad, že bych byl ukořistil nějaké vzácnosti, nýbrž z té příčiny, že lov v území neobvyklém za zcela neobvyklých klimatických podmínek sám sebou jest pro nás entomology napínavou a vzácnou zábavou.

Jelikož dopoledne věnováno bylo koupání v moři, vycházel jsem na lov v prvních hodinách odpoledních za nesnesitelného úpalu jižního slunce, mírněného prudkým vánkem od moře, který také na způsob letu motýlů měl značný vliv, zejména *Satyrus statilinus var. allionia Hbn.* lítal velice prudce a bleskurychle zapadal mezi porost.

Nejoblíbenější mou vycházkou byl »háj« na pobřeží mořském u dědiny zvané »La Rotta«, vzdálené od Grada asi 40 minut, kamž vedla cesta místy dosti nepohodlná po úzkých náspech, utvořených mezi lagunami.

Tento, tak zvaný háj, pozůstával po většině z mladých topolů a výhonků topolových v podobě keřů, dále akátů a různých křovin a hraničil s pozemky osetými kukuřicí.

Cestou, místy pro chatrnost náspu dosti obtížnou, pozoroval jsem hojné *Colias edusa F.* (*croceus* Fourcr) a ojediněle *Pyrameis atalanta L.*, které však pro příliš prudký vítr nebylo lze chytiti.

Naproti tomu chytil jsem řadu exemplářů *Leucochloë daplidice L.* a hojný počet *Lycaena argus L.*; modráskové tito obletovali keře vojtěšky na určitém, dosti obmezeném místě onoho náspu, vodou dokola obklopeného, u velikém počtu rostoucí.

Také jiné lycaeny bylo lze viděti, ale právě pouze viděti, neboť vítr zanášel je mžikem dále a pod nohou nebyla pevná půda.

Ve zmíněném háji »La Rotta« honil jsem se vytrvale za *Satyrus allionia Hübn.*, které ulovil jsem v hojném počtu a krásných velkých exemplárech.

Dále byl háj oživován četnými *Melitaea didyma O.* a *Thanaos Tages L.* a jinými, u nás hojnými druhy; mne však vábil jiný lov, kterému jsem věnoval pravidelně několik hodin a sice platil modrásku *Tarucus telicanus Lang.*

Odpočíval jsem právě ve stínu několika akátových stromů, když pojednou asi o 3. hodině odpolední zpozoroval jsem malého motýlka kroužiti několikráte kolem akátové větvičky, slunečními paprsky plně ozářené.

Po déle trvajícím kroužení usedl na list a záhy octnul se první telicanus v mé síťce. Po chvíli objevil se druhý a usedl opět na tutéž větvičku a táž hra opakovala se několikráte i po následující dny tímtéž způsobem, takže to byl lov podobný čekané na srnce neb zajíce. Žel, že byli to vesměs pouze ♂♂.

Aby však i druhé pohlaví postaralo se o mou zábavu, o to přičinily se ♀♀ *Colias edusa F.*

Lov těchto posledně jších byl rovněž zajímavý.

Za hájem vícekráte zmíněným rozprostírala se volnější prostora, kde patrně z kořenů vykácených stromů hojně vypučely zákrsky topolové v podobě křovin.

Kolem těchto topolových keřů kroužily mezi 4. a 5. hodinou odpolední ♀♀ *Colias edusa* a po delším obletování vsedaly volně do keřů těch patrně za účelem nočního odpočinku, když předem obezřetně okolí byly prohlédly, nevím ovšem, zdali k vůli osobní své bezpečnosti.

A v těchto keřích nachytal jsem celou řadu překrásných těchto ♀♀ *C. edusa*, mezi nimi také jednu *ab. helice Hbn.*

Na jiných místech, zejména na svazích vojtěškou porostlých, ulovil jsem mnoho ♂♂ téhož druhu a mohu říci, že v celém širokém okolí Grada u Aquileje Sistiany na italském pobřeží atd. byl *Colias edusa* v červenci a srpnu nejhojnějším motýlem a liší se tamní exempláře značně od našich jednak větším rozpětím křídel, jednak mnohem světlejší a živější barvou.

Chápu proto úplně, že znalci tamních krajin, mezi nimi zejména entomolog Stauder, železniční úředník v Terstu, za-

bývají se spracováním materiálu tamního jako odlišné odrudy a lituji podnes, že jsem nenachytal pěkných těchto motýlů více.

Za vylíčených okolností stala se mi osamělá »La Rotta«, kam ruch mořských lázní hojně navštívených nedosahoval, milým útulkem a zejména utkvěl mi den 7. srpna 1908 v milé paměti, i nazval bych ho slavným dnem píďalkovým.

Neboť chytil jsem u příležitosti jediné vycházky přes to, že lov motýlů nočních byl v okolí Grada provázen velice skrovným výsledkem, mimo četné *Cidaria (Larentia) vitalbata Hübn.*, poletující v křovinách, ještě jeden exemplář *Abraxas pantaria L.*, rovněž z houští mnou vyplašený a jeden krásný exemplář *Phorodesma smaragdaria Fabr.*, který seděl na stéble trávy a patrně právě opustil kuklu.

Tak stal jsem se během dvou hodin šťastným majitelem tří druhů píďalek, které vesměs ve sbírkách mých dotud zastoupeny nebyly.

Daleko lepším místem pro lov motýlů bylo výletní místo zvané Belvedere, kam však bylo možno dospěti jen plavbou po laguně, trvající asi $1^1/_2$ hodiny, ovšem plavbou rozkošnou, zejména při zpáteční cestě před západem slunce, kdy po klidné hladině moře táhl se zlatý pruh uhasínajících paprsků slunce, za obzorem mizícího.

Tato druhá lokalita zdobena byla rozsáhlým hájem starších pinií, vynikajících mohutnými plody. Za tímto piniovým hájem byla velká prohlubeň porostlá rákosem, který od lesa oddělen byl širokou travnatou cestou vroubenou houštím kvetoucích ostružin.

A zde bylo pravé shromáždění různých druhů denních motýlů, zejména viděl jsem za dvě návštěvy mimo *Colias edusa, Pyrameis atalanta, Papilio machaon L.* a různé druhy rodů *Vanessa* a *Argynnis*, zejména hojné *Limenitis camilla L.*, *Satyrus dryas Scop.*, *Epinephele tithonus L.*, *Coenonympha pamphilus L.* se širokým hnědošedým lemováním všech křídel, *Chrysophanus phlaeas L.* a *ab. eleus F.* s nápadně velikými modrými skvrnami na líci spodních křídel, dále *Grammodes bifasciata Staud.*, bohužel již velice sešlé, konečně několik druhů čeledi *Hesperidae.*

Litoval jsem, že mi nebylo dopřáno na požehnané toto místo častěji zavítati a náležitě je prozkoumati.

Na poli poněkud vzdáleném a ladem ležícím chytil jsem celou řadu *Lycaena bellargus Rott.* ♂ a ♀, z nichž ♂♂ liší se svým zbarvením značně jakýmsi světlejším leskem od mých českých exemplářů.

Nápadným bylo mi, že při prudkých větrech na pobřeží panujících téměř všechny mnou chycení denní motýlové byli úplně nepoškození.

Z dalších výletů, které jsem z Grada podnikl, uvádím pouze vyjížďku do Portorose, kde zejména význačným bylo ohromné množství *Macroglossa stellatarum L.*, kterých bylo lze viděti sta a kde chytil jsem v olivových sadech na kmenech několik obrovských ♀♀ *Satyrus Hermione L.*, ovšem již ve stavu pro sbírku nezpůsobilém.

V okolí Grada samém potvrdilo se pravidlo, že druhy rodu *Lycaena* jsou mnohdy velice lokální, neboť jak telicanus, tak bellargus, ano i argus létaly tam výlučně na určitých, nikoli rozsáhlých místech a nikde jinde.

Odjížděl jsem z Grada v plném vědomí, že záliba sběratelská rozhojní značným způsobem zdroj vzpomínek na pobyt mimo domov a že zejména slunný jih bude nás čím dále tím více vábiti do čarovného svého okruhu.

Nový tyrolský Staphylinid Quedius Jurečeki m.

Popisuje **Dr. Fr. G. Rambousek.**

Tento velmi zajímavý a typický nový druh liší se od všech posud známých specií malýma očima *(Ediquus Muls. & Rey)*, dlouhými tykadly, jemně tečkovaným štítkem a krátkými, jemně vráščitými krovkami s hrubšími tečkami.

Celé tělo černé, krovky čokoládově hnědě prosvitavé, hlava, štít a jmenovitě krovky se slabým kovovým leskem. Nohy na kolenech a chodidlech hnědavé, přední nejvíce, někdy skoro celé holeně tmavohnědé.

Hlava oválni, slabě 4hraná, velmi jemně vráščitá, velmi slabě a nezřetelně rozptýleně tečkovaná. Oči skoro 2krát

kratší nežli spánky. Uprostřed hlavy mezi očima malá vtlačenina podélná, mezi ní a očima s každé strany hluboká tečka s chlupem. Vnitřní strany očí se 2 tečkami na krajích očí. Tyto tečky jsou od obou na stranách prohlubeniny čelní tak vzdáleny, jako vtlačenina čelní od těchto teček. Jiná, větší tečka je mezi okem a krkem, blíže krku. Před ní je menší tečka a za ní větší tečka. Kromě toho je na spáncích několik silných teček.

Tykadla značně dlouhá, 1. čl. dlouhý, druhý o třetinu kratší, třetí delší než druhý, čtvrtý o třetinu kratší nežli třetí, následující stále širší, předposlední zdéli šířky, terminální poněkud delší nežli předcházející, elliptičný a na vnitřní straně s vykrojenou špičkou.

Ústroje ústní jako u longicornis.

Štít tak široký jako dlouhý, do předu nepatrně více zúžený, vzadu zaokrouhlený, po stranách jemně olemovaný, v lemu s jemnými tečkami s chloupky. Celý štít jemně, avšak poněkud silněji nežli hlava vrásčitý, s několika tečkami v předních rozích. V přední části štítu uprostřed s každé strany řada tří teček.

Štítek s velmi jemnými tečkami nesoucími chloupky.

Krovky skoro zdélí štítu jemně příčně vrásčité a hruběji podélně, s neurčitým rozptýleným tečkováním. Podél švu rýha s rozptýlenými hrubšími tečkami, které jsou na ramenech a v zadních rozích. Krovky hnědé, kovově lesklé a obrvené, hlavně na zadních okrajích.

Abdomen leskle černé, dosti silně tečkované, tečky protáhlé. Zadní kraje břišních kroužků slaběji tečkované, jmenovitě na středu pátého viditel. segmentu.

Nohy tmavé, kolena i tarsy světlejší. Holeně s dosti silnými ostny. Prvý článek prostředních tarsů delší nežli oba následující, poslední delší nežli oba předcházející. Prvý článek zadních chodidel zdéli tří následujících, poslední zdélí obou předcházejících.

Vel. 10 *mm.*

Pan pluk. lékař Dr. Š t ě p á n J u r e č e k, kterému druh tento připisuji, nalezl jeden exemplář ♂ u F o l g a r i o v již. Tyrolsku proséváním v listí, druhý nalezl na Mt. Cenis.

Resumé.

Quedius Jurečeki m., eine neue Staphyliniden-Art aus Südtirol.

Von Dr. Fr. G. Rambousek.

Diese sehr interessante und typische neue Art unterscheidet sich von allen anderen Arten durch kleine Augen *(subg. Ediquus Muls. & Rey)*, lange Fühler, durch fein punktiertes Schildchen und durch kurze, fein chagrinierte Flügeldecken mit einigen gröberen Punkten.

Körper schwarz, Flügeldecken bräunlich durchschimmernd, Kopf, Halsschild und namentlich die Flügeldecken schwach bronzefärbig. Beine schwarz, Knien u. Tarsen oft bräunlich.

Kopf oval, schwach viereckig, sehr fein chagriniert, sehr schwach u. sehr undeutlich zerstreut punktiert. Augen fast zweimal kürzer als die Schläfen. In der Mitte des Kopfes zwischen den Augen eine seichte Längsfurche, zwischen welcher und den Augen ein Borstenpunkt und zwei anderen gleich entfernten neben den Augen. Der hintere Stirnpunkt ist vom Auge mehr entfernt als von der Einschnürung, und hinter demselben ist ein grösserer, vor demselben ein kleinerer Punkt. Ausserdem befinden sich bei den Augen und auf den Schläfen noch einige borstentragenden Punkte.

Fühler ziemlich lang, das zweite Glied um ein Drittel kürzer als das erste, das dritte länger als das zweite, 4. um ein Drittel kürzer als das dritte, die folgenden immer breiter, das vorletzte so lang als breit, das Endglied oval, an der Spitze ausgerandet.

Der Halsschild so lang als breit, vorne mehr verengt, hinten breiter, fein chagriniert, jederseits mit einer aus 3 Punkten bestehenden Dorsalreihe und mit einigen Punkten vorne und seitlich. Flügeldecken stärker chagriniert als der Halsschild, schwach gerunzelt mit einigen gröberen Punkten in der Nahtrinne und in den Hinterecken. Abdomen schwarz, glatt, mit ziemlich groben länglichen Punkten ziemlich dicht besetzt. Grösse 10 mm.

Herr Regimentsarzt Dr. *Stefan Jureček,* dem ich diese neue Art widme, hat bei Folgario ein ♂ Exemplar gefunden; ein anderes hat er auch auf Mont Cenis gesammelt.

Příspěvek k rozšíření hálek v Chorvatsku.

Podává **Dr. E. Baudyš.**

Pan K. Klenka, vrchní pošt. officiál, a pan Ph. cand. Jan Obenberger sebrali na svých entomologických exkursích v Chorvatsku r. 1913 též hálky, které mi laskavě ku zpracování přenechali, což zde s díkem kvituji. Sběry pana Klenky označuji za sběry zkratkou (K.), p. Obenbergra zkratkou (J. O.)! Acer obtusatum W. et K. jest novým hostitelem pro Pediaspis aceris Först.

Populus pyramidalis Roz.:

Pemphigus bursarius L., ac. pup.: Novi (K.)!
» *populi Cour.,* pl. l.: Novi (K.)!
» *affinis Kalt.,* pl. l.: Novi (K.)!

Salix alba L.:

Perrisia terminalis H. Löw., ac. lod.: Novi (K.)!
Eriophyes salicis Nal., pl. l.: Novi (K.)!
Pontania proxima Lep., pl. l.: Novi (K.)!

Salix purpurea L. var. angustifolia Ker. (S. helix L):

Pontania salicis Christ., pl. l.: Novi (K.), Otočac (J. O.)!

Salix caprea L.:

Perrisia iteobia Kieff., ac. lod.: Skrad (J. O.)!
Pontania spec. (viz Houard: S. 54.)), pl. l., okraj listu na spodní stranu překlopen: Skrad (J. O.)!
Oligotrophus capreae Winn., pl. l.: Skrad (J. O.)!
Pontania pedunculi Hart., pl. l.: Skrad (J. O.)!

Fagus silvatica L.:

Mikiola fagi Hart., pl. l.: Otočac (J. O.)!
Phyllaphis fagi L., pl. l.: Otočac (J. O.)!

Quercus sessiliflora Sm.:

Macrodiplosis volvens Kieff., pl. l.: Otočac (J. O.)!
Andricus testaceipes Hart., pl. l.: Otočac (J. O.)!

S p i r a e a u l m a r i a L.:

Perrisia ulmariae Bremi, pl. l.: Otočac (J. O.)!

P i r u s t o r m i n a l i s DC.:

Eriophyes piri Pag., pl. l.: Otočac (J. O.)!

P r u n u s d o m e s t i c a L.:

Eriophyes padi Nal., pl. l.: Otočac (J. O.)!

P r u n u s s p i n o s a L.:

Eriophyes similis Nal., pl. l.: Otočac (J. O.)!

P i s t a c i a T e r e b i n t h u s L.:

Pemphigus semilunarius Pass., pl. l.: Novi (K.)!

A c e r p s e u d o p l a t a n u s L.:

Eriophyes macrochelus Nal. var. *erinea* Trott., pl. l.: Otočac (J. O.)!

Pediaspis aceris Först., pl. l.: Otočac (J. O.)!

A c e r o b t u s a t u m W. K.:

Pediaspis aceris Först., pl. l.: Otočac (J. O.)!

Eriophyes macrorrhynchus Nal. (Ceratoneon vulgare Bremi), pl. l. (hálky až 4 mm vysoké, pouze jednotlivě po listu rozptýlené): Otočac (J. O.)!

A c e r o p u l i f o l i u m V i l l.:

Pediaspis aceris Först., pl. l.: Otočac (J. O.)!

Eriophyes macrorrhynchus Nal. (Cephaloneon myriadeum Bremi), pl. l.: Otočac (J. O.)!

A c e r c a m p e s t r e L.:

Eriophyes macrorrhynchus Nal. (Cephaloneon myriadeum Bremi), pl. l. (hálky na spodní straně listu, chlupaté): Otočac (J. O.)!

Eriophyes macrochelus Nal. (Cephaloneon solitarium Bremi), pl. l.: Otočac (J. O.)!

Phyllocoptes acericola Nal. (Erineum abnorme Mass.), pl. l.: Otočac (J. O.)!

T i l i a g r a n d i f o l i a E h r h.:

Eriophyes tiliae Pag. var. *liosoma Nal.* (Erineum nervale Kunze), pl. l.: Otočac (J. O.)!

Eriophyes tiliae Pag. var. *liosoma Nal.* (Erineum tiliaceum Pers.), pl. l.: Otočac (J. O.)!

Eriophyes tetratrichus Nal. (Legnon crispum Bremi), pl. l.: Otočac (J. O.)!

T i l i a p a r v i f o l i a E h r b.:

Eriophyes tiliae Pag. var. liosoma Nal. (Erineum tiliaceum Pers.), pl. l.: Otočac (J. O.)!

E r y n g i u m a m e t h y s t i n u m L.:

Lasioptera eryngii Vall.: Otočac (J. O.)!

F r a x i n u s e x c e l s i o r L.:

Psyllopsis fraxini L., pl. l.: Novi (K.)!

V i b u r n u m l a n t a n a L.:

Oligotrophus Solmsii Kieff., pl. l.: Otočac (J. O.)!

R e s u m é:

Der obere Artikel ist ein Beitrag zur Verbreitung der Gallen in Kroatien die die Herren K. K l e n k a, k. k. Postoberoffizial und Ph. Cand. J. O b e n b e r g e r im Jahre 1913 in der Umgebung von Novi, Skrad und Otočac gesammelt haben und dem Autor zur Bearbeitung überliessen. Der A c e r o b t u s a t u m W. K. ist eine neue Wirtpflanze für P e d i a s p i s a c e r i s Förster. An derselben Pflanze ist die Galle der E r i o p h y e s m a c r o r r h y n c h u s N a l. (Ceratoneon vulgare Bremi) wegen ihrer Höhe von 4 mm sehr interessant. Nicht ganz gewöhnlich sich auch die Gallen der E r i o p h y e s m a c r o r r h y n c h u s Nal. (Cephaloneon myriadeum Bremi) auf Acer campestre, die an der unteren Seite des Blattes häufig mit Haaren bedeckt sind.

Oekologické črty o broucích — Koleopterologisch-oekologische Skizzen.

Prof. **J. Roubal** (Příbram).

1. P ř í s p ě v e k k s e z n a m u m e t o e k o n t ů h m y z í c h v h n í z d e c h p t a č í c h. — U Chuděnic na Žďárské louce přelomil kol 20. srpna 1913 vítr starou, úplně kotlavou olši, v níž v nadpoloviční výšce bylo okolo 20 děr ptáky vyklováno a uvnitř množství materiálu hnízdového a spousty

zbytků po hnízdění se více druhů ptačích: kavek, špačků, žlun zelených, strakapúdů.

Zápachem starého vejce v jedné díře přivábeni byli 2 Necrophoři: 1. *sepultor Charp.* a 1 *vespilloides Herbst.* — V materiálu hnízd, ve skulinách hnijících stěn, v kůře olše atd. jsem našel: *Phyllodrepa puberula Bernh.* 1 ex. (z Bosny popsána, od těch dob už z Tyrol, Krajiny, Bavor a Slezska známa): nová pro naši faunu. — *Phyllodrepa ioptera Steph.*, tolikéž 1 ex. — *Xantholinus angustatus Steph.*, též 1 ex. — *Philonthus fuscus Grav.* 1 ex. zcela černý se světlými okončinami a špičkou zadečku a těla malého. — *Atheta nigricornis Thomps.* velmi hojně. — *Microglossa marginalis Grav.*, několik jedinců. — *Hister merdarius Hoffm.* 1 ex. — *Dendrophilus pigmaeus L.* ve více ex.; neschází v hnízdech v dutinách stromů nikdy. — *Plegaderus caesus Hbst.* — *Trox scaber L.* dosti četně. — Dále jsem pozoroval různé *larvy Dipter* a 1 ex. *Acanthias lectularia.*

(Obenerwähnte Coleopteren wurden als Gäste der Vogelnester in einer alten Erle, die in der Brutperiode von Dohlen, Spechten, Staren bewohnt wurde, von mir bei Chuděnice [Böhmen], 23. VIII. 1913 gefunden. — Ein Ex. der Bettwanzen war dabei.)

2. Hlubší vrstvy ornice země bez humusu mají často také svou, chudou ovšem, broučí zvířenu. Vzpomínaje si na náhodné nálezy konal jsem některé v tom směru pokusy, a shledal jsem, že někdy na místech vzdálených lesa, křovin, zahrad, kamenů i vyššího porostu rostlin, »trávy« a t. p., ve vykopané zemi byli brouci. Bývají to nejvíce Carabidi, Staphylinidi. Některé příklady: Bylo kopáno na kraji louky při hloubce 1 m; na nasypané hromadě země se ukázal *Pterostichus vulgaris* a *strenuus.* Jinde *Amary, Philonthus.* Jinde při kopání nalezen *Pterostichus anthracinus, Harpalus.* Ve značné hloubce při kopání v zahradě jsem 29. III. 1911 našel *Bembidion lampros, Quedius mesomelinus* atd. Celkem nutno za to míti, že mnohé elementy terricolní, druhdy i planticolní a stercoricolní (u Pacova jsem VII. 1911 našel 2 *Aphodius varians* velmi hluboko v bahnité půdě luční) vnikají značně hluboko do vrstev ornice a pod ni, jednak asi za žížalami, jed-

nak hledajíce tu úkrytu a že se tak děje i na místech, kde není humusové vrstvy.

(Einige Beispiele, wie gewisse *Carabiden, Staphyliniden* etc. tief in die Erde, manchmal selbst unter die Ackererde, auf humusfreien Orten, eindringen, dorten längere Zeit leben, wahrscheinlich nach den Regenwürmern jagen, manche hier überwintern etc.)

3. Vzhledem k poznámce páně Schilderově v E. B. 1912, 54, že nejdříve v roce pozoroval svižníka *(Cicindela campestris L.)* 15. dubna, zaznamenávám toto:

Cicindela campestris L. se objevuje někdy velmi brzy; tak před 20 lety jsem jich viděl mnoho jedinců u Chuděnic u lesa »Hůrka za Hradčany« pobíhati na ostrůvcích suché trávy, vřesu, kamenech, písku a p., které zbyly po právě roztavším sněhu, jehož okolo však všude dosud hodně leželo, za parného dne 10. února. Mnozí létali. (*Cicindela campestris L.* schon am 10. Februar bei Chuděnice in Böhmen in Menge sich zeigend).

4. Jiného svižníka, *Cicindela v. desertorum Dej.*, jsem pozoroval u Těberdy v sev. Kavkaze, jak za parného dne červnového přilétal na hovězí trus, aby tu číhal na *Philonthy,* larvy a pod.; přilétl-li *Emus hirtus,* neodlétl před ním. *(Cicindela v. desertorum Dej.* jagt nach verschiedenen Mistkäfern, Dipterenlarven etc., indem er den Rindenkoth besucht und da still sitzt und lauert; vor dem *Emus hirtus* fliegt derselbe nicht fort.)

5. Dermestes lardarius L. létá také na pečivo a rozežírá je. (*D. lardarius L.* frisst auch an dem Backwerke.)

6. Byturus tomentosus F. jako imago vyžírá plody malin. (*B. tomentosus F.* ist als Imago den Himbeerenfrüchten schädlich.)

7. Anthaxia 4-punctata L. se často vyvíjí ve smrkových kolech v stromořadích, ve smrkových plotech (plaňkách i kolnách), kamž samičky do štěrbin za teplých letních dnů kladou vajíčka (Pacov). (*Anthaxia 4-punctata L.* legt die Eier in die Ritzen der Fichten-Pfahle und -Planken.)

Úmrtí.

V noci z 28. na 29. červenec zemřel ve Vídni náhle p. JUDr. Frant. Sokolář, dvorní a soudní advokát. Nar. 31. května r. 1851 ve Znorově u Strážnice na Moravě, vystudoval nižší gymnasium ve Strážnici, vyšší v Uherském Hradišti a universitu ve Vídni. Byv dlouhá léta koncipientem v různých advokátních kancelářích dosáhl r. 1907 gradu doktorského a zařídil si samostatnou kancelář advokátní. Již jako studující obíral se horlivě přírodní vědou a pěstoval zvláště botaniku; později všímal si mineralogie a posléze věnoval se studiu hmyzu, zpočátku broukům všech čeledí, ale brzy omezil se na studium Carabů specielně. Jeho sbírka středoevropských druhů obsahuje, jak povrchně byla oceněna, nejméně 15.000 kusů dokonale a se zvláštní pečlivostí praeparovaných.

Nad obyčejného entomophila vynikal zesnulý svou samostatností v názorech a snahou řešiti samostatně různé otázky. Tak známo jest jeho přičinění učiniti pořádek v soustavě rodu Carabus a jeho theorie rass. Rovněž zasluhuje zmínky jeho vědecká pečlivost a váha, kterou kladl na udání naleziště a možnost příští kontroly, čímž se neobyčejně příznivě liší od jiných soukromých pracovníků vědeckých. Od r. 1905 napsal celou řadu pojednání a přispíval též do našeho Časopisu. Členem naším byl od r. 1910. Byl čestným členem spolku »Wiener Coleopterologen Verein«, o nějž si zvláštních získal zásluh.

Drobnosti.

Amphidasis betularia L. Více housenek už dospělých spontauně žijících na stromkovité myrtě v zahradě jsem pozoroval v Příbrami VI. 1910. *Roubal.*

Rojící se mravence (Myrmica Ltr. sp) viděl jsem letos 1913 za krásného odpoledne už 30. března na Placích u Příbramě. *Roubal.*

Myrmecophila acervorum Panz. pozoroval jsem hojně v okolí Kijeva IV. 1912, kde v každé větší kolonii Lasius niger, L. zejména pod kůrami stromů i ve dřevě jich několik bylo. Nový druh Myrmecophila jsem našel u Romanovska, v západním Kavkaze, vysoko v horách mimo mravence v prosívání. *Roubal.*

Aporia crataegi L. v okolí Prahy. Všeobecně jest známo, že pěkný tento motýl, obávaný kdysi škůdce, v mnohých krajinách se stal velmi vzácným. V okolí Prahy i v jiných krajích Čech nebyl dle souhlasných zpráv již asi 25 roků pozorován. Zdá se, že se u nás počíná opět objevovati. Loni koncem května chytil jsem pěkný exemplář ♀ na vrchu Bohdalci u Vršovic, letos v prvých dnech měsíce června přinesli mi žáci do školy 4 exempláře ♀ a 1 ♂, jež byly chyceny v okolí Záběhlic a Hostivaře. V polovici června nebyl bělásek ovocný v Záběhlicích vzácným a bylo možno viděti ho

na různých místech: u Vršovic, u Záběhlic, u Práčů i u Hostivaře. Současně sděluje pan vrchní revident Vopršal, že se vyskytl tento motýl u Říčan. Zajímavým by bylo věděti, zda se i jinde objevil.

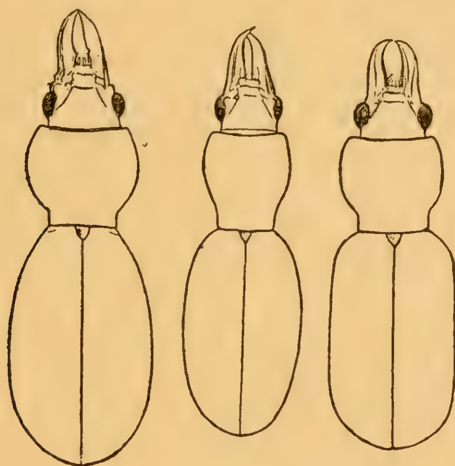
Ant. Fuksa, uč. v Zaběhlicích.

Nova palaearctica.

Napsal Jan Obenberger.

1. Stomis Frankenbergeri *n. sp.*

Kollega MUC. Frankenberger přinesl mi z letošních svých potulek po Chorvatsku též několik brouků. Mezi nimi nalezl jsem nápadný, nový druh rodu Stomis *Clairv.* Druh

1. Stomis rostratus, 2. St. Frankenbergeri, 3. St. pumicatus.

tento pojmenoval jsem k poctě svého milého přítele a trpělivého průvodce po Karpatech i po pustých pláních dalmatských. —

Long. 6·25 mm. Temně hnědý, jako všechny ostatní naše druhy. Tykadla a nohy jsou jasnější. Hlava jest před štítem zaškrcena, úplnou rýhou opatřena, podobná oné druhu St. rostratus *Sturm.* Thorax je nápadně dlouhý a štíhlý; na rozdíl ode všech našich známých druhů není k zadním rohům vypuklý a pak prudce zúžený, nýbrž křivka jeho strany jest

plochá, povlovná. Celý štít jest tedy daleko méně srdčitý než u dvou našich ostatních druhů. Formou štítu se přibližuje spíše k některým exemplářům St. punctatus *Panz.*, ale štít druhu mého jest vždy ještě daleko více protáhlý a rovnoběžnější, než jak tomu je v nejextrémnějším případě u pumicatus. Zadní rohy jsou nenápadně odlišeny. Krovky jsou poměrně úzké, štíhlejší než u dvou dalších druhů a vejčité, klenuté.

Aby rozdíly tohoto druhu ještě patrněji vynikly, přikládám následující krátký přehled tří Stomis, které žijí na Balkáně a v Krasu.

1″ Hlava jest před štítem, za očima úplně, kolem dokola, zřetelně zaškrcena. Krovky jsou klenutější, oválnější.

2″ Velký druh (8 mm). Štít je téměř tak široký jako dlouhý, silně srdčitý; zadní rohy jsou náhle a ostře odsazeny; pobočná čára štítu je tedy velmi vypuklá. Krovky jsou dosti dlouhé, dlouze oválné, ale při tom dosti stlačené. **Stomis rostratus** *Sturm.*

2′ Menší druh (6·25 mm). Štít velmi prodloužený, 1 1/3 kráte delší než široký, jemně zúžený k basi, zadní rohy nejsou nápadně odsazeny. Poboční linie štítu je tedy jen slabě klenutá. Krovky jsou vejčité, užší, zaokrouhlené a při tom klenuté. Postava je štíhlejší. **Stomis Frankenbergeri** *m.*

1′ Hlava je za očima buď jen velmi slabě nebo nezřetelně zaškrcena. Štít je delší o něco než u rostratus, ale mnohem širší než u Frankenbergeri; zadní rohy jsou odsazené (u Frankenbergeri ne). Krovky jsou široké, rovnoběžné, stlačené a plošší než u obou předešlých. 8 mm. **Stomis pumicatus** *Panz.*

2. Anthaxia afghanica *n. sp.*

Long. 5 mm.

Hlava je široká, se stopami po velmi krátkém a jemném bílém opýření. Štít je dvakráte delší než širší, síťkovaný, síťkování je ostré, ač nevysoké, uprostřed v přední polovici méně zřetelné. Ve spodu jsou tyto retikuly slabě granulovány, sem tam s naznačeným chagrinem. Krovky jsou široké, dosti krátké, na konci jednotlivě velmi široce zaokrouhlené. Barva je olivově zelená; na štítu jsou dvě velké temné, dosti neurčité

skvrny. Střed a strany štítu jsou smaragdové. Krovky jsou špinavě olivově hnědé, až měďové, kovově lesklé. Himalaya.

Jediný exemplář v mé sbírce, který jsem koupil před časem od Staudingrovy firmy, byl určen jako »n o t a t i c o l l i s *Chevr.*«, kteréžto jméno neodpovídá však žádnému popisu. Pod jménem n o t a t i c o l l i s *Rey* byla uveřejněna forma, kteráž patří k A n t h. p a r a l e l l a *Lap.* a kteráž nemá s mým druhem pranic společného.

Druhý exemplář tohoto druhu je v něm. Ent. Museu; určil jsem jej provisorně jménem Chevrolatovým, ježto jsem si nebyl tehdy jist, zda jedná se vskutku o nový druh.

Druh tento je pro systematické pojetí rodu Anthaxia velmi důležitý; jest to totiž jeden z oněch přechodních článků, které spojují kratomeroidní Anthaxie (à la c i c h o r i i *Ol.*), na něž Reitler utvořil subgenus H a p l a n t h a x i a, s Anthaxiemi pravými. Celý ten řetěz druhů počíná syrskou m u n d u l a *Ksw.*, čistě kratomeroidní, pak pokračuje: p s i t t a c i n a *Heyden* (Sibíř), P r o t e u s *Saund.* (Japan), d e l e t a *Lap.* (Amer. bor.) atd. a celá skupina amerických druhů; k těmto se připojuje serie našich druhů skupiny 4-p u n c t a t a *L.* (k v i r i d i c o r n i s *Gony*) a v i r i d i s *L.* (obě skupiny čisté Anthaxie *s. str.*) mezi americkými druhy, které mají dosud ráz skoro výhradně kratomeroidní a mezi našimi druhy (T ü r k i, n i t i d u l a) je a f g h a n i c a přechodem. Jest vůbec pozoruhodno, že směrem od západu na východ (od Syrie přes Sibíř, Ameriku do Evropy) ubývalo ve skupině této charakteru kratomeroidního a druhy stávaly se širšími a plošším čili pravými Anthaxiemi. Druh můj je zároveň přechodem k některým indickým druhům, jež dosud málo jsou známy.

3. Anthaxia flammifrons *Sem.*

V mé sbírce nalézají se dvě odlišné variety vzácného a podivuhodného tohoto druhu.

A. Anthaxia flammifrons v. ignea *m.* Válcovitější, delší než typický druh. Barva je na celém povrchu těla táž, ohnivě růžová. Gobi (Takla-Makan. — Hauser). Jeden kus této variety koupil jsem letos od p. Duchoně v Rakovníce, mylně určený za f l a m m i f r o n s typickou.

B. **Anthaxia flammifrons v. kuldjensis** *m.* Štít je temný, téměř černý, jen zadní rohy štítové jsou zlaté. Krovky jsou olivově zelené, temné. Kuldža.

Variety tyto jsou o to zajímavější, že druh typický je pokud barvy se týče, neobyčejně konstantním.

4. **Anthaxia Semiramis** *n. sp.*

Long. 5·5 mm. Ze skupiny A. Minerva *Obenb.*, stupida Mrs. etc.

Jasně měďová; prodloužená, válcovitá. Hlava je plochá, barvy ostatního těla, síťkovaná, velmi krátce, spoře a jemně bíle opýřená. Štít je $1^2/_3$kráte širší než delší, rovnoběžný. Struktura štítová pozůstává ze stejných ocell; tyto jsou nízké, ve spodině chagrinované; centrální zrnko je nezřetelné. Krovky jsou zúžené, při tom ale dosti silně stlačené, zvláště ku konci a na ploše. Konec krovek je odděleně zaokrouhlený, ozubený. Spodek je stejně zbarvený jako svršek, lesklejší. Jediný kus, koupený od Staudingra, v mé sbírce. Mesopotamie: Mosul.

Druh tento je mezi příbuznými druhy velmi význačný svou postavou, stlačenými a přec dlouhými krovkami a chagrinovaným štítem. Je to v jistém smyslu přechod mezi druhy této skupiny k druhům skupiny Starki, Kollari etc.

Résumé.

Nouvelles espèces des Coléoptères palaearctiques.

1. **Stomis Frankenbergeri** *sp. n.*

Mon cher collègue MUC. Frankenberger a trouvé pendant son séjour en Croatie un petit lot de Coléoptères, dans qui se trouvait aussi une nouvelle espèce du genre Stomis *Clairv.* Je me permette dédier cette remarquable espèce à mon cher ami.

Long. 6·25 mm. Brun sombre; les antennes et les pieds plus clairs. La tête est au devant du prothorax fortement étranglée, comme chez le St. rostratus. Le thorax est long, généralement formé semblablement comme chez le St. pumicatus; mais la ligne marginale est beacoup moins convexe, la forme du thorax est moins cordiforme que chez

I. Jak hledáme, usmrcujeme a pro sbírky upravujeme hmyz

napsali **Lad. Duda, H. A. Joukl, Fr. Klapálek, P. A. Kubes, Dr. E. Lokay, Dr. K. Šulc, Dr. J. Uzel, Dr. V. Vávra, A. Vimmer.**

S 28 obr. — Cena 80 h, pro členy 56 h, poštou franko 10 h více.

II. České síťnatky. Tingitidae.

Frant. Mužík. — (5 obrázků v textu). — 60 h, členové 40 h, poštou 5 h více.

III. Kůrovci v Čechách a na Moravě žijící.

Rom. Formánek. — (73 obr.) — K 1·60, členové K 1·08, poštou 10 h více.

IV. Evropští nosatci rodu Dorytomus Stephens.

Rom. Formánek. — (1 obr. a tab.) — 80 h, členové 54 h, poštou 5 h více.

V. Majky (Meloe *L.*) zemí koruny České.

Rom. Formánek. — (9 obr.) — 48 h, členové 32 h, poštou 5 h více.

VI. Klíč k určování českých Bembidiin.

A. Jedlička. — (15 obr. v textu.) — 60 h, členové 40 h, poštou 5 h více.

VII. Evropští nosatci podčeledi Rhynchitinae.

Rom. Formánek. — (s tab. tříbarvou). — K 1·20, člen 80 h, poštou 5 h více.

VIII. Seznam českého hmyzu dvoukřídlého.

Ant. Vimmer. — K 1·20, člen 80 h, poštou 10 h více.

STANOVY ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.

Čl. 3. Každý přítel studia entomologického, ať bydlí v zemích království českého čili nic, může se státi členem Společnosti. **Čl. 6.** Každý činný člen platí předem roční členský příspěvek 8 K, splatný v Praze. Složí-li někdo jednou pro vždy do dvou let 150 K, stává se členem zakládajícím. **Čl. 8.** Každý člen má právo: 1. přednášeti, súčastňovati se rozprav i exkursí vědeckých, podávati referáty, a literární práce k uveřejnění, dostávati časopis Společnosti bezplatně a jiné publikace Společnosti za ustanovenou cenu sníženou, používati knihovny a vědeckých pomůcek.

Dopisy přijímá Prof. Fr. Klapálek, Karlín 263., peníze cís. rada Ferd. Veselý, Kr. Vinohrady, Slezská 33, výpůjčky knih Old. Šustera, Smíchov 553.

ČASOPIS
České Společnosti Entomologické.
Acta Societatis Entomologicae Bohemiae.

ROČNÍK X. **1913.** ČÍSLO 4.

OBSAH:

Pořad schůzí Č. S. E. ve správním roce 1914.

Leden	Únor	Březen	Duben	Květen
27.	24.	24.	21.	26.
Červen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
23.	29.	13. a 27.	10. a 24.	15.

Valná hromada 17. ledna 1915.

Schůze konají se v zasedací síni Zemědělské rady pro král. České. Václavské nám., čís. 54 v I. posch., a počínají přesně o ½8. hod. več. Přátelské schůzky jsou v úterý (vyjma dny schůzí občasných) a v sobotu o 6. h. več. v Akademické kav., Hlávkův pal., Vodičkova ul.

V Praze.

Nákladem České společnosti Entomologické. — Tiskem Dra Ed. Grégra a syna.

r o s t r a t u s. Les élytres n'ont ni la forme parallèle et déprimée du p u m i c a t u s, ni la forme ovale-allongée du r o s t r a t u s; elles sont plus convexes, plus oviformes, moins longues. Les antennes, sont plus sveltes que chez les espèces prochaines. Croatie: Capella: Bela Lasiça.

Elles vivent dans les régions du Karst d'Autriche-Hongrie et du Balcan trois espèces du genre Stomis, dont je donne le tableau synoptique suivant.

1″ La tête est au devant du prothorax fortement étranglée.

2″ Plus grand (8 mm au moins). Le thorax est presque aussi large que long, fortement cordiforme, brusquement atténué vers les angles postérieurs, ceux-ci droits. La ligne latérale du prothorax est ainsi très convexe. Les élytres sont assez longues et déprimés, leur forme est longuement ovoïde. **Stomis rostratus** *Sturm.*

2′ Plus petit (6·25 mm.), plus svelte, plus convexe. Le thorax est très allongé, $1^1/_3$ fois plus long que large, vers la base seulement finement atténué, les angles postérieurs sont seulement peu remarquablement séparés. La ligne latérale du prothorax et ainsi faiblement convexe. Les élytres, sont moins élargis, plus convexes, arrondies, ovoides. **Stomis Frankenbergeri** *m.*

1″ La tête est au devant du prothorax très faiblement or insensiblement étranglée. Le prothorax est plus long que chez r o s t r a t u s, moins que chez F r a n k e n b e r g e r i, moins large que chez le premier, mais comme lui cordiforme vers la base, avec la ligne latérale convexe. Les élytres sont plus parallèles et déprimés que chez les deux espèces précédentes. Long. 8 mm.

Stomis pumicatus *Panz.*

2. Anthaxia afghanica *n. sp.*

Long. 5 mm.

Cette remarquable espèce appartient au groupe de l'Anthaxia mundula etc., mais elle fait déjà une passage entre les Anthaxies cratomeroïdes, mieux dit entre les H a p l a n t h a x i e s *Rtt.* et les Anthaxies proprement dites.

La tête est large, avec des traces d'une pubescence éparse, blanchâtre. Le thorax est deux foix plus large que long, cou-

vert des mailles non ocellées, distinctes, avec des traces d'une granulation ou du chagrin fin. Au milieu de la partie antérieure du prothorax sont ces mailles moins distinctes, plus petites. La plus grande largeur se trouve devant le milieu. Les élytres sont larges, assez plans et courtes, largement émoussés et arrondis au sommet. La couleur est vert olivâtre sombre; les élytres sont un peu plus cuivreux. Le prothorax est orné de deux larges bandes sombres peu distinctes. — Himalaya. Un seul specimen dans ma collection, acquis par Staudinger comme notaticollis *Chevr.*, un nome, qui n'éxiste pas et qui est déjà donné à une forme del l'Anthaxia parallela (f. notaticollis *Rey*).

Un second exemplaire de cette espèce, qui j'ai provisoirement déterminé par le nome de l'espèce problématique du Chevrolat, se trouve dans la collection du Deutsches Entomologisches Museum.

Pour la systématique du genre Anthaxia est cette espèce nouvelle d'une grande importance.

3. Anthaxia flammifrons *Sem.*

Dans ma collection se trouvent deux variétés nouvelles de cette remarquable espèce asiatique, dont placement systématique est encore aujourd'hui très énigmatique.

A. Anthaxia flammifrons var. ignea *m. n.* Cette variété diffère du type par sa couleur et un rouge feu clair, qui couvert tout le corps et par la forme, qui est un peu plus grande et plus cylindrique que chez le type. La couleur uniforme de cette espèce normalement polychlore est très remarquable. Un seul specimen du désert Gobi (Takla-Makan Hauser 1900), acquis par M. Duchoň in Rakovník comme flammifrons vera.

B. Anthaxia flammifrons var. kuldjensis *m. n.* Le thorax est presque noir, seulement les angles postérieurs sont un peu dorés. Les élytres sont d'une teinte vert olivâtre sombre. La tête comme chez l'espèce typique, ainsi que la taille. Kuldja. Un seul exemplaire dans ma collection.

Ces deux variétés sont très remarquables, parce que la coloration d'espèce typique, comme je pouvais constater dans

les matériaux du collection Hauser de Wiener Hofmuseum, est très constante.

4. Anthaxia Semiramis *sp. n.*

Long. 5·5 mm. De la groupe de l'Anthaxia Minerva *Obenb.*, stupida etc. D'un cuivreux clair; allongé, subcylindrique. La tête est plane, de la couleur du corps, reticulée, très éparsement, brièvement et finement blanchement tomentée. Le thorax est $1^2/_3$fois plus large que long, parallèle. La structure est composée des ocelles égales, fines, avec la granule centrale peu distincte. Les ocelles sont peu élevées, avec le fond chagriné. Les élytres sont atténués, assez fortement applanis, surtout sur le dos et vers le sommet; au sommet séparément arrondis et dentelés. Le dessous est de la couleur du dessus, un peu plus brillant.

Cette espèce est remarquable surtout par la forme, par le prothorax chagriné en fond et par le dessus mat.

Un seul sujet dans ma collection, acquis par Staudinger. Mesopotamie: Mosul.

O kukle Lonchaea viridana Mg. (Dipt.) a několik poznámek o kuklách Cyclorrhaph vůbec.

Ant. Vimmer z Král. Vinohrad.

Obdržel jsem z okolí Pirny v Sasku dvě malé kukličky, z nichž se mi podařilo vychovati mušku, Lonchaea viridana *Mg.*

Poněvadž tento druh nebyl posud u nás nalezen, připojuji jeho stručný popis. Značně se podobá o málo většímu druhu Lonchaea laticornis *Mg.* Je však jen 3 mm. dlouhá, barvy kovově modře zelené, nikoli černé; třetí článek tykadlový nemá rozšířený jako laticornis *Mg.* Černohnědé nohy končí žlutými chodidly, jejichž poslední tři články nahoře zhnědly. Čirá křídla jsou protkána žlutými žilkami.

Červenohnědá kukla (obr. 1.), kteráž má tvar válcovitě elliptický, měří 4 mm dél., $1^1/_3$ mm šíř. Čtyři prvé články

tvoří kužel ku předu se úžící, jako při mnohých kuklách z čeledě H e l o m y z i d a e. Na zakulaceném zadním konci sedí zřetelná stigmata posteriorní. Při pohledu zdola a přiměřeném zvětšení objeví se, že je ploška pro stigmata slabě proláklá (obr. 2.). Vzdálenost mezi stigmaty měří více než 2 průměry stigmatu. Na zadním okraji plošky za stigmaty v pravo a v levo sedí po zchitinisované velmi malé papille (obr. 3. p.). Bradavka anální je ellipsovitá s kolmou štěrbinkou uprostřed a tak od stigmat pošinutá, že s nimi tvoří trojúhelník rovnoramenný, jehož vrcholem je štěrbinka řitní.

Terminální diskus (obr. 4. d.), jenž značí vchlípení přední části těla, je chitinovými pruhy zpevněný a na pokraji jako při většině kukel ze skupiny S c h i z o p h o r a laločnatý. Podle těchto laloků oddělí se horní víčko od dolního, při čemž diskus zůstane na straně ventrální. S diskem uvnitř soudku souvisí vždy zbytek vchlípeniny v podobě epidermálního váčku, k němuž se připíná cephalopharyngeální schránka s háčky příústními.

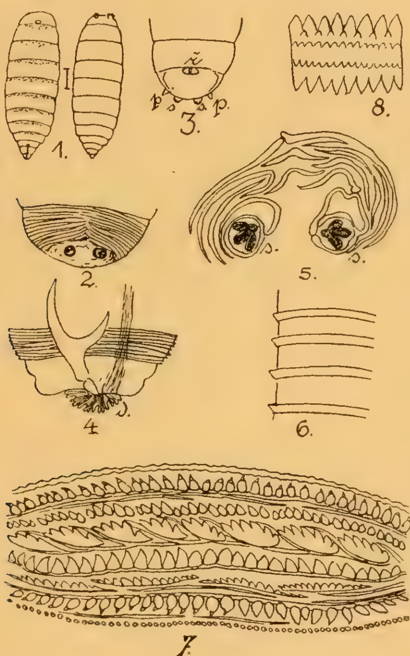
Smrštění pokožky na kukle L o n c h a e a v i r i d a n a *Mg.* v soudek neděje se jen mechanicky, smršťováním, ale také vzrůstem. Před zakuklením přibývá chitinu, jenž se usazuje v dosti pravidelné vrásky, jež vidíme při značném zvětšení, jak se soustředně sestavují okolo stigmat (obr. 5.). Při slabém zvětšení vypadají vrásky jako vláskovité proužečky (obr. 2.), jež činí povrch soudku jemně rýhovaný. Zvětší-li se značně, objeví se jako patrné obroučky z chitinu (obr. 6.), jež vynikají z povrchu kukel. Základ jejich, jak později bude ukázáno, třeba hledati již v epidermis larvím.

Na ventrální straně kroužků rozložila se políčka, jimiž se larva opírala při lezení. Tato políčka, značně jsouc zvětšena, ukazují účinky vzrůstu přímo malebné. Uprostřed políčka sedí řada hrbolků (obr. 7.) jemně ozubených; v předu a v zadu obklopují je řady hrbolků jednoduchých, jež vybíhají v nepatrné háčky. Za těmi následuje pásečck jen zrněný, pak několik pásků vlnitých, až konečně zase řadí se za ně pásky přímohranné. Nejprve se v lalůčky rozdružila epidermis (obr. 8.) zcela blánitá, na lalůčcích jejích vzrostla cuticula velmi ozdobná, zvláště velmi pěkně zrůzněná na políč-

kách pošinovacích. Povážíme-li, že 11 článků těla kuklího měří dohromady 4 mm, posoudíme, jak drobňoučká ozdoba krášlí pošinovací políčka.

Podobnou ozdobu také má na ventrální straně 2 mm dlouhá kukla druhu Phytomyza albiceps z podkopěnek (mín) na Sonchus laevis.

Stloustnutí epidermis na soudečku neděje se vždy vráskami skoro rovnoběžnými, nýbrž také síťovitými. Příkladem je

kukla druhu Trypeta colon *Mg.* Chitin tu vytvořil více méně pravidelné síťky z hruba šestiúhelníkové, kteréž se jeví jinak na dorsální straně a jinak na ventrální straně soudečkovitého puparia. Zúží-li se a přiblíží k sobě síťky, vznikne vráskování sbíhavě splétavé, jaké pozorujeme na pupariích Chlorops taeniopus; na vráskách však sedí mikroskopická zrnéčka. Puparia druhu Phytomyza xylostei jsou zdobena vráskami, jež přecházejíce na stranu ventrální, dělí se v ellipsovité hrbolky. V řady hrbolků rozplynuly se

splétavé vrásky na soudečkách H o m a l o m y i a m a n i c a-t a právě při hranici článků.

Jindy tvoří se kutikula po celé epidermis, rovnoměrně se ukládá i nepatrně differencuje. Poměrně nejtenší kutikulu mají hruškovitá puparia rodu S y r p h u s, za to ale vyskytuje se v nich pigment, jenž jim dodává pestrosti. Soudečkovité kukly S c h i z o p h o r bývají pravidlem jednobarevné, zhusta pak ukryté, kdežto kukly S y r p h ů vynikají poměrnou pestrostí a tím, že ležívají volně na rostlinách. Z drobných kukliček rodů A g r o m y z a i P h y t o m y z a, jejichž larvy míny v listech vyhlodávají, často vyhrnou se cizopasníci, drobné to vosičky, z čeledě C h a l c i d i d a e, kdežto v kuklách rodu S y r p h u s cizopasí ž l a b a t k y, a to z rodu E u c o i l a *Westw.* V larvách Anthomyií a Sarcophag parasitují druhy z rodu F i g i t e s *Latr.* a v Billea pectinata dle udání Tölgova také snad cizopasí nějaké žlabatky.

Při této rozpravě o kuklách budiž mi dovoleno prosloviti několik slov o t e r m i n á l n í m d i s k u (slemenní ploténce) vůbec. Tvar jeho mění se způsobem svlékání larvy; vchlípí-li se kratičký článeček hlavy před svlékáním zcela, vypadá diskus jinak, než ponoří-li se jen větší díl vchlípitelný.

Na kuklách (vlastně pupariu) rodu M i c r o p a l p u s podobá se diskus kroužku vroubkovanému, jenž má uprostřed jedinou nálevkovitou prohlubinku, do níž zapadají vrásky disku. Toť případ, při němž nastalo vchlípení úplné a dokonalé před stuhnutím pokožky.

Nápadné poměry nalézáme při některých kuklách rodu C h r y s o c h l a m y s; na těch totiž bývá v předu místo disku veliký hrbolek vklíněný do štěrbiny v prvém článku na tom místě, kde obyčejně sedí terminální diskus. Dle všech znaků je hrbolek část vychlípitelná, kteráž nebyla při tuhnutí a smršťování larví pokožky zpět zatažena, načež mohutně zchitinisovala v podobu již uvedeného hrbolku. Uvnitř puparia hrbolek pokračuje jako krátký epidermální váček, k němuž se připojuje cephalopharyngeální schránka. Normální diskus na jiných larvách tvoří dvě těsně k sobě přilehlé lištny na temeni zoubkované.

Uvnitř puparia zachovala se dobře vchlípenina v kuklách rodu Chrysotoxum. V pupariu ve stěně vězí hruškovitý váček, k němuž je připojena chitinová opora cephalopharyngeální; vnější část váčku, jež pokožkou proniká, tvoří na ventrální straně nezřetelný diskus.

O rozrušování těla larvího v kuklách svědčí utrhané tracheje. V prvém článku kukel rodu Chrysotoxum zůstaly obě hlavní větve tracheální i přední komissurou, která nepochybně v larvách a pak i v kuklách mušich ze skupiny Aschiza spojuje obě hlavní větve hned za předními stigmaty; kus hlavních větví zůstal v soudkovitě stažené epidermis, takže zbytky jejich dosahují až do 4. kroužku. Podobné poměry panují též v kukle Aricia laeta, v níž lze větve tracheální dobře sledovati od zchitinisovaných předních stigmat až do čtvrtého článku; ale po přední komissuře, jež by je spojovala, není tam ani sledu.

V kuklách Syrphů zůstává při zadních stigmatech tak veliký kus trachejí, že bychom jej v soudcích jiných Cyclorrhaph marně hledali; tak v pupariu Syrphus balteatus měří zbylé tracheální větve skoro třetinu délky jeho.

Obě komissury, jak přední, tak zadní má larva Billea pectinata *Mg.*, ale jen ve druhém larvím stadiu, mně se podařilo zjistiti zadní komissuru v mrtvé mladé larvě nějaké mouchy z Trypetid, jež žila v úboru Matricaria inodora. Úbor s larvou daroval mi p. Dr. Baudyš.

Ač soudečkovité kukly kruhoševých much podobají se sobě skoro jako vejce vejci, přece kmitá nám naděje, že po pilném srovnávání a badání podaří se v budoucnu rozeznávati kukly alespoň dle rodů.

AUSZUG.

1. Unsere Stücke von Lonchaea viridana *Mg.* stammen aus Sachsen. Diese Art hat eine 4 mm lange und $1^1/_3$ mm breite Puppe (F. 1.); das die Hinterstigmen tragende Feldchen ist sehr seicht concav; der gegenseitige Abstand der Stigmen ist grösser als 2 Durchmesser derselben. Die Hinterstigmen bilden mit der Analwarze ein gleicharmiges

Dreieck; rechts und links von den Stigmen ragt je eine sehr kleine Papille (F. 3.) vor.

Das fein querrunzelige Puparium ist walzenförmig, seine vier ersten Segmente bilden einen distal verengten Kegel. Auf der Ventralseite sind sieben sehr zierliche Feldchen (F. 7.), die den Larven zur Bewegung dienten.

2. Die Verdickung der Epidermis von Muscidenpuppen geschieht durch die Einschrumpfung und durch das Wachsen.

3. Beim Dickwerden der Epidermis bilden sich auf den Puppen Netzchen (Fannia — Homalomyia manicata *Mg.*); wenn diese kleiner und dichter werden, so entsteht die Runzelung (Micropalpus haemorhoidalis Fll.).

4. Bei der Verpuppung zieht sich oft die Kopfpartie der Larve nicht vollstandig ein, wie bei einigen Chrysotoxum-Puppen; dann ist der Terminaldiscus der Puppen zu gross.

5. Im Puparium der Syrphiden bleibt die vordere Trachealkomissur gleich hinter den Vorderstigmen. Im Puparium der Musciden möchten wir sie nicht finden.

6. Die Schlupfwespen aus der Familie Chalcididae (Pteromalini) parasitieren gewöhnlich in den kleinen Puppen von Agromyzidae, Phytomyzinae, Cecidomyidae; in den Puppen der Gattung Syrphus aber die Gallwespen aus der Gattung Eucoila *Westw.*

Nové Staphylinidy palaearktické.

Popisuje MUDr. Em. Lokay v Praze.

Conosoma Stöckli n. sp. m. Hlava černá s ústy červenými, velmi jemně a po různu tečkovaná, řídce žlutavě-šedě chloupkovaná. Štít černý neb černohnědý, po stranách a na zadním okraji světleji hnědý, něco málo širší krovek, do zadu nepatrně, do předu značně zúžený, přední jeho rohy ostroúhlé, zadní do zadu trochu protáhlé, pravoúhlé, před rameny zadní okraj štítu chobotnatý. Štít jest hustě velmi jemně tečkován a dosti hustě žlutavě šedě, přilehle pýřitý. Krovky černé neb černohnědé, značně delší štítu, do zadu mírně zúžené, velmi hustě a jemně tečkované, mdle lesklé, žlu-

tavě šedě, husté a přilehlé pýřité. Zadeček černý nebo červenohnědý s červenohnědou obrubou zádi kroužků zadečkových, přilehle žlutavošedě pýřitý, velmi hustě a jemně tečkovaný, po stranách skoro nic, jen na konci trochu obrvený. Nohy, makadla a tykadla žlutohnědé, střední články tykadel černohnědé. Tykadla dlouhá, štíhlá přečnívají dosti značně zadní okraje štítu, jich prostřední články velmi dlouhé, předposlední články zdéli šířky, poslední článek nesouměrně vejčitý. U ♂ šestý břišní kroužek vzadu v úhlu vykrojený, pátý kroužek břišní na zadním okraji s malým vroubkem. Délka 4 až 5 *mm*.

Tato nová Conosoma podobá se pubescens Grav., jest však plošší, méně klenutá, má delší a štíhlejší tykadla, zadní rohy štítu protáhlejší a tudíž trochu ostřejší, krovky delší, plošší a též jemněji tečkované, zadeček po stranách skoro neobrvený a celé tělo hustěji žlutavošedě přilehle pýřité. Též se u nového tohoto druhu nevyskytují červenavé odrůdy, jako často jest tomu u pubescens Grav.

Šest jedinců nápadné této nové Conosomy a sice ♂ i ♀ nalezl jsem v pařezech v červnu 1911 ve Východních Karpatech v pralesích pod Čarnohorou a jmenuji tento druh ku poctě svého přítele, horlivého lepidopterologa pana Augusta Stöckla ve Lvově, v jehož společnosti jsem tento výlet podnikl.

Quedius (Quedionuchus) lugubris n. sp. m. Celý leskle černý, toliko zádě zadečkových kroužků červenavě žluté, chodidla červenavá a částečně i holeně červenohnědé. Hlava vejčitá, trochu širší délky, tak veliká, jako u Qu. cinctus Payk. Zadní čelní bod jest oku mnohem blíže než zadnímu zúžení hlavy, zevně od něho, na zadním okraji oka druhý menší bod. Tykadla štíhlá, jich předposlední články jsou nepatrně širší délky, asi jako u Qu. cinctus Payk. Štít příčný, se strany skoro nestlačený, na vrchu, z předu s obvyklou řadou tří bodů, mimo tuto se dvěma body po straně a třetím bodem při postranním okraji, tak jako u Qu. cinctus Payk. i punctatellus Heer. Krovky něco delší štítu, méně lesklé než u Qu. cinctus Payk. a punctatellus Heer., jich povrch velmi jemně kožitě vrásčitý a při tom jemně mělce a rozptýleně tečkovaný se třemi řadami větších pěti až desíti te-

ček. Zadeček dosti silně a nepříliš řídce tečkován. U ♂ záď šestého břišního kroužku vespod v úhlu vykrojená a vnitřní okraj stehen zadních noh jednoduše chloupkovaný, tedy nikoliv ostnatě obrvený. Délka 8 *mm*. Nový tento Quedionuchus podobá se velikostí spíše Qu. cinctus Payk., jest však štíhlejší a liší se od něho úplně černými a mdlejšími krovkami, též trochu hustším tečkováním zadečku a u ♂ vnitřním okrajem zadních stehen jednoduše chloupkatých. Od Qu. punctatellus Herr. liší se značnější velikostí, štíhlejšími tykadly, úplně černými, mdlejšími krovkami a poněkud méně hustým tečkováním zadečku.

Jediného ♂ nalezl jsem v červnu 1911 pod korou stromů v pralesích pod Čarnohorou na cestě k Zarošlágu ve Východních Karpatech.

Quedius cruentus *Oliv.* var. obscurus n. var. m. Od var. virens Rottbg. liší se úplně černou barvou celého těla, jen kořeny tykadel a holeně jsou hnědé, chodidla červenavá; jinak jest ve všem shodný s Qu. cruentus Oliv.

Jediný exemplář ♀ z Kréty jest v mé sbírce.

Neue palaearktische Staphyniliden.

Beschreibt MUDr. Em. Lokay in Prag.

Conosoma Stöckli n. sp. Kopf schwarz mit rotbraunem Munde, sehr fein und spärlich punktiert und gelblich grau behaart. Halsschild schwarz oder schwarzbraun, an den Seiten und am Hinterrande heller braun, wenig breiter als die Decken, nach rückwärts wenig, nach vorne kräftig verengt, mit spitzwinkeligen Vorderecken und etwas nach rückwärts gezogenen rechtwinkeligen Hinterecken, sein Hinterrand vor den Schultern schwach ausgebuchtet. Halsschild dicht und sehr fein punktiert und ziemlich dicht gelblich grau anliegend behaart. Flügeldecken beträchtlich länger als der Halschild, schwarz oder schwarzbraun, flach gewölbt, nach rückwärts verengt, sehr dicht und fein punktiert, kurz und dicht gelblichgrau anliegend behaart, daher mattglänzend. Abdomen schwarz oder schwarzbraun mit breit rotbraun ge-

säumten Hinterrändern der Segmente, sehr dicht und fein punktiert und anliegend gelblichgrau behaart, an den Seiten fast gar nicht, an der Spitze etwas bewimpert. Beine, Taster und Fühler gelbbraun, die mittleren Fühlerglieder schwarzbraun. Fühler lang und schlank den Hinterrand des Halsschildes ziemlich überragend ihre mittleren Glieder sehr lang, die vorletzten fast so lang als breit, das Endglied gestreckt, assymetrisch eiförmig. Beim ♂ der Hinterrand des sechsten Abdominalsegmentes der Unterseite dreieckig ausgeschnitten, fünftes Segment unten in der Mitte nur sehr wenig eingekerbt.

Die neue Conosoma errinert durch die flache Wölbung des Körpers an littoreum L. sonst ähnelt sie pubescens Grav., hat jedoch viel schlankere Fühler, die Hinterecken des Halsschildes sind mehr nach hinten gezogen, daher etwas schärfer. Flügeldecken sind flacher und länger auch feiner punktiert und der ganze Käfer ist dichter gelblichgrau anliegend behaart. Das Abdomen ist an den Seiten fast unbewimpert. Es fehlen bei dieser Art auch die gelbbraunen Formen die bei pubescens Grav. nicht selten sind.

Sechs Exemplare ♂ und ♀ dieser Art sammelte ich in Stöcken im Juni 1911 in den Urwäldern unter der Czarnohora in den Ost-Karpathen und widme ich diese Art meinem Freunde Herrn August Stöckl, Lepidopterologen in Lemberg, in dessen Gesellschaft ich diesen Ausflug unternommen hatte.

Quedius (Quedionuchus) lugubris n. sp. m. Glänzend schwarz, nur die Hinterränder der Abdominalsegmente rotgelb, Tarsen rötlich, Schienen zum Theil rotbraun. Kopf oval, etwas breiter als lang, so gross, wie bei Qu. cinctus Payk. Der hintere Stirnpunkt steht dem Auge viel näher als der Einschnürung des Kopfes, auswärts von ihm ein zweiter kleiner Punkt am Augenhinterrande. Fühler schlank, ihre vorletzten Glieder nur unbedeutend breiter als lang, etwa so wie bei Qu. cinctus Payk. Halsschild quer, an den Seiten kaum eingedrückt mit der gewöhnlichen Rückenreihe von drei Punkten, an den Seiten mit zwei Punkten und einem dritten Punkte nahe bei dem Seitenrande, ebenso wie bei Qu. cinctus Payk. und punctatellus Heer. Flügeldecken etwas länger als der Halsschild, weniger glänzend als bei cinctus Payk.

und punctatellus Heer. im Grunde sehr fein chagriniert und dabei seicht und weitläufig fein punktiert mit drei Längsreihen von fünf bis zehn grösseren Punkten. Abdomen ziemlich stark und nicht sehr weitläufig punktiert. Beim ♂ das sechste Ventralsegment an der Spitze winkelig ausgerandet, der Innenrad der Hinterschenkel einfach behaart. Long. 8 *mm*. Die neue Quedionuchus-Art ist so gross wie Qu. cinctus Payk, jedoch etwas schlanker, hat ganz schwarze und mattergläänzende Flügeldecken, etwas dichter punktierte Abdominalsegmente und beim ♂ einfach behaarten Innenrand der Hinterschenkel. Von Qu. punctatellus Heer unterscheidet sich die neue Art durch bedeutendere Grösse, schlankere Fühlerglieder, ganz schwarze, mattergläänzende Flügeldecken und nicht ganz so dichte Punktierung des Abdomen.

Ein einziges ♂ fieng ich im Juni 1911 unter Baumrinden in den Urwäldern unter der Czarnohora in den Ost-Karpathen.

Quedius cruentus *Oliv.* var. obscurus n. var. m. Von der var. virens Rottbg. unterscheidet sich die neue Varietät durch die tief schwarze Farbe des ganzen Körpers, so dass nur die Wurzel der Fühler sowie die Schienen braun und die Tarsen rötlich sind. Sonst ist das Tier mit Qu. cruentus *Oliv.* vollkommen identisch.

Einziges Exemplar, ein ♀, aus Kreta stammend befindet sich in meiner Sammlung.

Objev stěnice Cimex dissimilis Horv. v Cechách.

Napsal Dr. G. Horváth.

Pan prof. Roubal sděluje nedávno v tomto časopise (roč. X., str. 122.), že nalezl 23. srpna 1913 u Chudenic v Čechách ve hnízdech ptačích, která byla ve staré olši, vedle všelikých brouků také exemplář »Acanthias lectularia«. Autor patrně jménem tímto chtěl označiti stěnici obecnou (Cimex lectularius *L.*), která výminečně nejen v lidských příbytcích, ale i jinde se vyskytá. Nalezl jsem ji na př. ve větším množství na kostelní věži u netopýrů; Jan Frivaldszky chytil jeden kus na louce.

Poněvadž takový výskyt vždycky jest jen výminečný, zdálo se mi žádoucím stěnici u Chudenic nalezenou podrobněji prozkoumati a druh přesně určiti. P. prof. Roubal byl tak laskav a poslal mi zmíněný kus i přenechal jej Uher. Národ. Museu výměnou za vzácného brouka. Poznal jsem ihned, že to není obyčejná stěnice, nýbrž druh zcela jiný, totiž C i m e x d i s s i m i l i s, mnou v r. 1910 (Ann. Mus. Hung. VIII., p. 361) dle jediného samičího kusu z Uher popsaná. Stěnice v Čechách nalezená jest sameček a jest to druhý posud známý kus.

Na kterém živočichu vlastně tato stinka cizopasí, jest dosud neznámo. Kus v Uhrách objevený nalezen byl na vnější stěně selského stavení. Žil-li kus v Čechách nalezený vskutku na některém z ptáků, kteří ve hnízdě p. prof. Roubalem prohlédnutém hnízdili, nelze nyní s jistotou tvrditi. Možno, že ona olše byla obydlena také netopýry, kteří mohli po případě býti vlastními hostiteli. Ukázal jsem v přednášce konané na IX. mezinár. sjezdu zoologickém v Monaku, že hostiteli stěnic byli původně netopýři, s nichž teprve přešly na jiné teplokrevné živočichy (člověka i ptáky). Přednáška tato vyjde ve zprávách uvedeného sjezdu.

Die Entdeckung der Wanze Cimex dissimilis Horv. in Böhmen.

Von Dr. G. Horváth.

Herr Prof. J. Roubal machte neulich in dieser Zeitschrift (Jhrg. X., p. 122) die Mitteilung, dass er am 23. August 1913 bei Chudenice (Böhmen) in Vogelnestern, welche sich in einer alten Erle befanden, ausser verschiedenen Käfern auch ein Exemplar von »A c a n t h i a s l e c t u l a r i a« gefunden hat. Der Autor hat mit diesem Namen offenbar die gemeine Bettwanze (C i m e x l e c t u l a r i u s *L.*) bezeichnen wollen, welche ausnahmsweise nicht nur in menschlichen Wohnungen, sondern auch anderwärts anzutreffen ist. Ich habe sie z. B. einmal in einem Kirchthurm bei Fledermäusen in grösserer Anzahl gesammelt; Jos. Frivaldszky hat ein Exemplar auf einer Wiese gefangen.

Da jedoch ein solches Vorkommen immer nur eine Ausnahme bildet, so erschien es mir wünschenswert, die bei Chudenice gefundene Wanze näher zu untersuchen und deren Spezies genau zu bestimmen. Herr Prof. Roubal war so freundlich mir das betreffende Exemplar zu übersenden und es in Tausch gegen einen seltenen Käfer für das Ungarische National-Museum in Budapest zu überlassen. Ich erkannte sogleich, dass es nicht die gemeine Bettwanze ist, sondern eine ganz andere Art, nämlich der von mir im Jahre 1910 (Ann. Mus. Hung. VIII., p. 361) nach einem einzigen weiblichen Exemplar aus Ungarn beschriebene Cimex dissimilis. Die in Böhmen gefundene Wanze ist ein Männchen und ist das zweite bisher bekannte Exemplar dieser Spezies.

Auf welchem Thiere eigentlich diese Wanzenart schmarotzt, ist bisher noch unbekannt. Das in Ungarn zuerst entdeckte Exemplar wurde an der Aussenwand eines Bauernhauses gefangen. Ob das in Böhmen gefundene Exemplar wirklich auf irgend einem jener Vögel lebte, welche in der von Prof. Roubal untersuchten Erle nisteten, lässt sich der Zeit nicht mit Bestimmtheit behaupten. Möglicherweise war jene Erle vielleicht auch von Fledermäusen bewohnt, welche in diesem Falle eventuell die eigentlichen Wirththiere sein konnten. Ich habe ja in einem am IX. Internationalen Zoologen-Congress in Monaco gehaltenen Vortrag, der in den Berichten des Congresses erscheinen wird, gezeigt, dass die Wirthsthiere der Cimiciden ursprünglich Fledermäuse waren, von denen sie dann auch auf andere warmblütige Thiere (Menschen und Vögel) übergegangen sind.

Nová řada příspěvků k životu brouků. — Neue Reihe von Beiträgen aus dem Käferleben.

Prof. J. Roubal.

1. Podmínky životní mnohých brouků a ovšem i jiných hmyzů vystupují v některých letech jako příznivé či nikoli ve velkých rozměrech plošného rozprostranění v té oné zoně faunistické, nebo v menším distriktu jejím.

Při sběratelské činnosti vubec, nebo sledujeme-li po řadu let stav fauny určité skupiny hmyzí, vykonáme-li v téže saisoně více výletů (čím do krajin vzdálenějších, tím eventuelní potvrzení frappantnější) na různé strany, studujeme-li velké materiály k determinaci zaslané v nejrozmanitějších krajinách v téže saisoně nasbírané: docházíme často důsledků překvapujících, ano možno u některých druhů s matematickou přesností souditi, že on, v dřívějších létech třeba neznámý, neb jen nanejvýš sporadický a p., letos bude v tolika a tolika procentech materiálů; možno tu i pomýšleti sestaviti tabelární seznamy, ovšem za delší periodu časovou, na př. už za desetiletí.

Nesouvisí ovšem nijak známý fakt, že u mnohých druhů význačných nebo dosud málo známých exponentem »hojného nasbírání« jsou specialisté-sběratelé, specialisté-oekologové, specialisté-systematikové, kteří intensivním jednostranným sbíráním, studováním a p. té které skupiny nebo jen toho onoho rodu, nedím-li jediného jen druhu, upozornili všechny ostatní na způsob života, sbírání jeho atd. Na př. iniciativou *Netolitzkého* naučili se entomologové sbírati Bembidion viridimicans Dan., inustum Duv., ve Slezsku hojně sbíráno a teprve teď jako nové pro provincii tu oznámeno, na př. B. Müllerianum Heyd., lunulatum Fourcr., Milleri Duv., nalezeny nové lokality vzácných jiných; též nutno zmíniti se o universálním dnes sbírání brouků v hnízdech podzemních ssavců; bývalá rarita Quedius longicornis Kr. a řada jiných jsou dnes vlastně hojní a stále engrossisty produkovaní brouci.

Netřeba se ani zmiňovati o moderním směru koleopterologie, o intensivním sbírání a studování slepých Silphidů a Anophthalmů, v jednostrannou manii se zvrhující začasté sport. A mnoho ještě příkladů možno tuto uvésti, o Notorrhina, Hypera libanotidis, Rtt., Athous rufus *Deg.* etc., etc. — O to vše naprosto mně neběží. Příkladem pro tento článek jest na př. toto: v témže roce jsem našel 2. ex. Aleuonota elegantula *Bris.* v témže týdnu u Jinců a Dobříše 1910, jindy, v jiných letech na týchž místech ne. — Liodes silesiaca *Kr.* v téže saisoně 1913 u Pacova v nejširším okolí za příhodných okolností všude a rov-

než na Klatovsku. — Zvláště hojně Lathridius lardarius *Deg.* 1911 v květnu a červnu u Pacova a Příbramě, jindy velmi vzácné, jindy vůbec ne.—V r. 1909 byl hojný druh Liodes Triepkei *Schmidt.* v červenci v jižních Čechách, v Bavorské Falci, Tyrolsku, Haliči, na Litvě. — Velmi hojná byla na vřesu v srpnu 1913 Coccinella hieroglyphica *L.* u Pacova, Hořepníka, Chudenic, Stankova, Horšova Týna. — Liodes badia *Strm.* jsem měl z Čech do 1913 jen 1 ex.; ač dobře Liodesy umím sbírati a skoro všechny středoevropské jsem u nás našel. Na týchž místech, kde dříve jsem ji nikdy v téže době neviděl, sbíral jsem ji 1913 v mnoha exemplářích u Hluboše (pod mechem, už 9./IV.), v Květné u Příbramě 30. V., na Křivoklátsku 1. VI., u Chudenic 29. VII.

Hydnobius punctatus *Strm.* a v. intermedius *Thoms.* byli na př. r. 1909, 1913 velmi hojni ve všech vyšších polohách středních i jižních Čech, jindy po skrovnu nebo převzácně.

Někdy jde o periodu víceletou, t. j. na př. v témže čtyřletí byl na vzdálených různých místech střední Evropy hojněji sbírán Stenus niveus *Faur.*, Schistoglossa viduata *Er.*, někteří vodní brouci, Euplectusi (pokud neplatí hořejší poznámka o sběratelích), mnozí xylophagi atd. Zajímavé potvrzení podávají výkony o nálezech v témže roce publikované v rozmanitých časopisech nebo i v jednom podané více sběrateli. Toto vše týká se zatím jen druhů s jednou nebo více ročními generacemi a nekomplikováno s oněmi, jež prodělávají generaci víceletou.

2. Za abnormálně suchého léta 1911, kdy vše v přírodě bylo tak nesmírně vyprahlo, že v červenci život broučí úplně ustal tam, kde jinde velmi bohatý a pestrý býval, bylo možno na ostrůvcích vlhkosti přistihnouti často veliké množství druhů nejrozmanitějších.

Na dvoře v Pacově, na místě, kde byla hojnost měkkého dříví, pařezů, chrastí, jehličí, nebylo celé týdny po celou dobu denní ani nejobecnějšího ani drobného druhu možno pozorovati, kdežto jindy v letu, na dříví a p. celé zástupy i znamenitých brouků se objevují, ohledal jsem starý borový kus kmene. Pod korou, silnou to borkou, všude sucho a tudíž

zcela bezživotno; na jednom však místě, v ohybu, kde vyrůstala větev, bylo pod korou vlhko a tam se stáhl všechen život: Mycetaea hirta *Marsh.*, Lathridius angusticollis *Gyll.*, Enicmus hirtus *Gyll.*, transversus *Oliv.*, Phloeocharis subtilissima *Mannh.*, Gyrophaena nana *Payk.*, manca *Er.*, Homalota plana *Gyll.*, Thectura cuspidata *Er.*, Phloeopora corticalis *Gr.*, Dinaraea angustula *Gyll.*, Phloeonomus pusillus *Grav.*, Myelophilus piniperda *L.*

3. Příspěvek k oekologii Eccoptogaster rugulosus *Ratzeb.* Na dvoře v Pacově malá třešnička už s mladými plody byla nakažena tímto druhem a celá až k zemi a až po nejtenší haluzky pokryta jeho otvůrky. Všichni jsou po celý den činni, velmi čilí a kopulují se. U některé dírky obsazené číhá malý Bracon, nahlíží ob čas dovnitř, brouček ho však vždy vyžene. I přes hodinu vytrvale čeká a odlétne-li na chvíli, vrátí se zase; když brouček nakladší vajíček opustí otvor, vnikne tam Bracon.

Náš Eccoptogaster běhá neobyčejně rychle, nejrychleji mezi Scolytidy mně známými in natura. Pokud jsem pozoroval 1911 v červenci u Pacova, 1907 u Roudnice a leckdy dříve u Chudenic, infikoval jen stromy (hrušky, švestky, třešně) už odumírající, na př. zmíněná třešnička chřadla, protože poblíž byly 2 veliké hromady písku, jichž tlaku kořeny nevydržely, jiná počala schnouti, když byla příliš pozdě přesazena (za květu) a pak teprve se dostavili kůrovci; jinde zas švestka počala schnouti, protože ji velmi silně ořezali atd.

Za silných, pověstných veder 1911 běhají ♂♂ velmi čile po kůře, zastavují se u otvorů, v nichž pracuje ♀. Dlouho jsem lupou pozoroval, jak často ♂ vsune hlavu do otvoru, kde je ♀ ven hlavou obrácená. — Kopula ovšem se děje známým způsobem. — Na švestkách jsem ho pozoroval vždy jen na větvích, protože tam je slabší a méně rozvráskaná kůra, na tenkých mladých třešničkách napadali celý kmen docela hned od země. To pozoroval už Schmidberger: Beitr. z. Obstbaumzucht u. z. Natgesch. d. den Obstb. schäd. Ins., Linz, 1827—1836, IV., 230.

Brouci vrtají otvůrky celý den i celou noc. Ve dne začínají práci na oné třešničce, která je na prudkém slunci, pouze na místech od něho odvrácených, ve stínu, neboť vyhledávali vždy místa nejméně vyschlá a nejméně vysychající; celkem možno pozorovati po úplně dokončeném jich všech díle, že kůra třešně na straně k jihu jest bez otvůrků, pouze malé místo, kam však dopadal stín kolu, mělo něco otvorů. Samička začínající »vrtati« vykusuje čelistmi malé pilinky, jež se jí přilepují na vnikající části těla, tykadla, čelo, temeno, nohy atd. a jsou rychlými pohyby noh atd. střásány. Asi 3 hodiny trvá, než je dírka tak hluboká, že pojme asi přes polovinu délky broučka.

Poblíž otvůrků, od jednoho k druhému procházejí, trpělivě čekajíce různí lumčíci, Proctotrupidi, Braconi; na zmíněné švestce jich bylo 5 druhů.

Eccoptogaster mali *Bechst.* jest v poměru k rugulosus *Ratz.* velmi vzácný, a to jen na oné švestce, na větvi, kde bylo několik desítek těchto, byl leda 1 mali *Bechst.*

Ostatní, známé, oekologické poznámky neuvádím, možno se jich dočísti v příslušné literatuře.

4. Eccoptogaster laevis *Chap.* dle Trédla (E. B. III., 19.) žije na Ulmus montana, effusa, ausnahmsweise Quercus pedunculata, Tilia parvifolia, Fagus silvatica. Na Žebráku jsem našel několik těchto brouků 11. VI. 1910 na složeném dříví habrovém (Carpinus betulus).

5. Phytobaenus amabilis *Sahlb.* žije na lískách (Corylus avellana), jakož jsem pozoroval v červenci 1909 u Klevaně ve volyňské gubernii v Rusku.

6. Hylophilus nigrinus *Germ.*, jejž jsem několikráte v horách sbíral pod korou pařezů (Šumava, Děčínský Sněžník), našel jsem v červnu 1913 3krát na květenství bodláků v údolí lišnickém u Vltavy.

7. V budníku holubím v Chudenicích VIII. 1911 jsem pozoroval: Xylodromus concinnus *Marsh.*, Phyllodrepa ioptera *Steph.*, Philonthus cephalotes *Grav.*, Leucoparhyphus silphoides *L.*, Atheta divisa *Märk.*, picipennis *Manh.*, Cryptophagus hirtulus *Kr.*, badius *Strm.*, Gnathoncus rotundatus *Kugel.*, 1 Ptinus brunneus *Dft.* ♂. — Za-

jímavé velice jest toto: Několik dní před prohlídkou holubích budníků jsem v okolí samoty, kde se tato pozorování děla, pustil některé synoekenty z hnízda Formica rufa z hor sem k studiu přineseného na svobodu, na př. Xantholinus atratus *Heer.*, Thiasophila angulata *Er.*, Notothecta flavipes *Grav.*; někteří z těch se uchýlili do oněch budníků, do prostředí nejpříbuznějšího jejich vlastnímu.

Entomolog v Luhačovicích.

Napsal stav. rada J. Srdínko (Smíchov.)

(Pokračování se str. 116.)

V Luhačovicích najde sběratel na pastvinách, u cest, na mezích, březích potoků a leckde jinde dosti všelikých křovin, zejména hlohu, dříšťálu, šípku, babyky, trnky, krušiny, řešetláku, brslenu a ptačího zobu, kteréž křoviny přechovávají mnohou — třeba že známou — přes to však vítanou h. (housenku), zejména z čeledi píďalek.

Tak setřese (do deštníku) z posléze jmenovaného keře, nejlépe když kvete a až do opadání okvětí, h. píďalky Lob. viretata *Hb.* Malá h., dokud se živí okvětím ptačího zobu, je ve shodě s ním všecka mlékově bílá, a patří k tomu mimo bystré a cvičené oko sběratelovo ještě dosti trpělivosti vynajíti ji v latě květní, když krmivo za čerstvé vyměňuje. Když pak květ vadne a rudne, nenajdeme více jednotvárně bílých h., ježto při posledním svlékání — opět ve shodě s okvětím — se přeměnily v rzivě neb červeně skvrnité na půdě bílé. Snad bez omylu můžeme i zde spatřovati určitou souvislost mezi zbarvením h. a její výživou i jejím prostředím, jak toho pěkné příklady vidíme zejména u h. některých Tephroclystií.

Jde-li o malé h., nebývá chov provázen kýženým zdarem; pěstitel shledá se s častými mrzáčky. Léta 1911 a 1912 byla bohatá na L. viretata, téměř s každého keře bylo možno nejednu h. setřásti; za to však letos (1913) ani jedinké h. na četných keřích nebylo lze nalézti, — bezpochyby důsledek to nepříznivého počasí loňského, jako se ukázalo také

u více jiných druhů, jimž patrně studené a vlhké léto nešlo k duhu.

V tutéž dobu ukořistí sběratel s ptačího zobu již vyspělé h. Hygro. syringaria *L.* — Boarm. gemmaria *Brehm.* a Brach. sphinx *Hufn.* — z trnky h. Larencia bicolorata *Hufn.*, (kterouž jsme v Čechách jen s olše setřásli), pak vzácnou h. bourovce Trichiura crataegi *L.*

Pěkná kořist jak co do mnohosti jedinců, tak i co do hodnoty druhové kyne sběrateli s osiky, jejíž keříky hojně najde roztroušeny na pokrajích lesů, na širších průhonech a zvlášť v lesních kulturách. V druhé polovině června setřese s nich již vyspělou h. Lob. halterata *Hufn.*, kterou by u nás v středních Čechách asi marně hledal, ana si libuje v pohorských krajinách českého pomezí. Dále ukořistí více méně vyrostlou h. píďalky Epione paralellaria *Schiff.* a Epirranthis pulverata *Thnbg.* (diversata Vill.), u kteréž chov až do zakuklení nepodléhá sice kromobyčejným potížím, avšak přezimování kukel svrchovaně bývá choulostivé, končíc k lítosti pěstitele v častých případech zaschnutím již úplně vyvinutého motýle v časném jaře.

Rovněž s osiky — mimo to i s vrby — setřese sběratel u nás vzácnou, v červenci již vyspělou h. můrky Medopa salicalis *Schiff.* a to druhdy (jako letos 1913) dosti hojně. Jak známo, není odchov do zakuklení těžký, dáváme-li h. větévky s listy heboučkými, nejmladšími a krmíme-li jich více pospolitě a když oddělíme každou zvlášť, jakmile jsme na ní zpozorovali, že k zakuklení spěje, změnivši svoji jasnější zeleň v tmavější, nahnědlou neb narudlou. Pěstiteli zajisté povědomo, že h. při slepování kokonku, tvořeného z oloupané slupky kůry, nemá býti jinou (tolikéž se kuklící) vyrušována a olupována, — neboť jinak ustane naprosto v další práci a jen výjimečně na jiném místě větvičky poznovu se do slepování nového kokonku dává; v častých případech však skomírá. Na jívě, ač tu hojně roste a na prvém místě jako živná rostlina tohoto druhu se uvádí, nikdy jsme nenašli ani jedinké h. Med. salicalis. Odchylně od pravidla, dle něhož kukla přezimuje, vyvinulo se několik motýlů Med. salicalis ještě v létě t. r., ač příčinu tohoto předčasného vývoje v ne-

obvykle chladném létě r. 1913 dojista spatřovati nemůžeme.

Na osice najdeme ještě — ovšem jen vzácně — h. Cymatophora octogesima *Hb.*

Nescházelo na vytrvalé píli, s níž jsme se snažili přijíti na stopu velmi vzácné h. Pygaera timon *Hb.*, jež též na osice a dle údaje na Moravě přichází, — leč marně; stejný nezdar stihl nás pokud se týkal pátrání po h. Sat. pyri *Schiff.*

Z křovin na pokrajích lesů a z mlází v kulturách vyplašíme v létě něžnou, zelenou píďalku Nemoria viridata *L.* a na travnatých, vlhkých místech útlou můrku Rivula sericealis *Sc.*, s kterou se v Čechách setkáme nejspíše v krajině hornaté (Orlické hory).

Povšimnutí sběratelova zasluhuje dále h. píďalky Larentia procellata *F.*, po níž jsme v Čechách marně pátrali, v Luhačovicích však občas dosti hojná bývá na plaménku bílém či barvínku (Clematis vitalba), rostoucím tam divoce na některých místech. Známe tři taková stanoviska, kde sběratel najde statné keře této úponkovité rostliny — totiž na stráni t. zv. »Malé Kamenné« povýše besídky »Svobodovy«, pak na východní hranici prostranství t. zv. vzduchoplavby« a posléze za »Jestřábím« v křoví, jež bují na břehu náhonu, přivádějícím vodu do plovárny. Dojista zajímati nás bude setřesena do deštníku h. Lar. procellata, jak věrně napodobuje — barvou i tvarem — část uschlé a šroubovitě stočené úponky; proto máme deštník pozorně prohlédnouti, než z něho úlomky a drť vysypeme. Rovněž s barvínku na posledně jmenovaném stanovišti setřásli jsme několik h. píďalky Phibala tersata *Hb.*

V patřičný čas najde sběratel na známých mu rostlinách h. Tephroclystií: oblongata, satyrata, pusillata, castigata, lariciata, albipunctata, pulchellata, linariata, scabiosata, trisignata, assimilata, absinthiata, sobrinata, helveticaria, dodoneata, exiquata a nepochybně ještě i více jiných. Posledně jmenovanou (exiquata) najdeme v Čechách nejspíše v krajinách horských, — v Luhačovicích žije po přednosti na trnce, hlohu a krušině a dospívá k zakuklení teprv v měsících září a říjnu. Pěstiteli motýlů je dobře zná-

mo, jak některým druhům h. obzvlášť dobře jde k duhu změna v jídelním lístku i když se týče rostlin, na nichž bychom je na svobodě (v přírodě) marně hledali. To platí též o h. T. exiquata; na vzpomenutém místě za »Jestřabím« roste mezi vrbovím (prutinami) keř krušiny, s něhož jsme po několik roků setřásali h. T. exiquata, na prutinách, kolem stojících, však nikdy ani jedinké nenašli a přece dává tato h. chovaná v zajetí rozhodnou přednost vrbě přede všemi rostlinami, na nichž ji v přírodě nalézáme. Ještě sluší zmíniti se o její příznačné vlastnosti, že je velice svobody milovná, pročež náš houseník dokonale býti má opatřen, aby se »s Vaňkem neporadila«.

Luhačovice mohou se pochlubiti vzácným zástupcem rodu Cerura — furcula *Cl.*, jejíž h. jsme v druhé polovině června téměř vyrostlou setřásli s vrby, kdežto v Čechách jsme ji našli vždy jen na buku.

V předu řečených prutinách vrbových, v cípu mezi náhonem a říčkou Olšavou, najde sběratel v pozdním létě v Čechách jen spoře se vyskytující h. píďalky Lobophora sexalisata *Hb.* — žel, že bývají druhdy často od cizopasníků napadeny, pak že právě provedenou regulací Olšavy větší část těchto prutin za své vzala.

Z různých bylin mařinovitých (Stellatae) setřese sběratel h. Larencií: dotata, cucullata, rivata, galiata, ocellata a krásnou růžovou rubidata; na třezalce (Hypericum) je dosti hojná h. Chloantha polyodon *Cl.*, jakož i přezimující h. Scoria lineata *Sc.* (dealbata *L.*). V mladých doubravách na temeni vrchu »Lužné«, »Malé Kamenné« a i jinde najde sběratel vzácnou h. Metrocampa honoraria *Schiff.* — pak neméně spoře se vyskytující Hoplitis milhauseri *F.*, Drymonia trimacula *Esp.* a chaonia *Hb.*, Spatalia argentina *Schiff.* — K podzimu pak h. Zanclognatha emortualis *Schiff.*

Dosti hojně setřese s dubu h. Sarrothripus revayana *Sc.* (undulana *Hb.*). Tento známý, velice proměnlivý druh najdeme též na jívě. Sluší podotknouti, že kdykoli jsme v Čechách i v Luhačovicích našli tuto h. na jívě (a na počet jich bylo dosti) — vždy se z nich vyvinula jen

ab. degenerana *Hb.*, kdežto z h. z dubu nikdy ani jedinká, takže odtud zdá se odůvodněna býti domněnka, jako by určité krmivo (zde jíva) podstatný mělo vliv na vznik řečené formy aberrativní, aniž bychom však z toho na všeobecnou platnost, t. j. pravidlo uzavírati, se odvažovali. Z jívy setřásli jsme v pozdním létě ještě h. Epione apiciaria *Schiff.*, nápadnou svým tmavým zbarvením, mnohem temnějším, než u téže h. na vrbě žijící zpravidla shledáváme.

Z vzácnějších píďalek rodu Gnophos sluší jmenovati ambiguata *Dup.* — z rodu Boarmia: roboraria *Schiff.* — ribeata *Cl.* (abietaria *Hb.*) — lichenaria *Hufn.* — z mur pak velmi vzácnou Hadena hepatica *Hb.* a z rodu Hepialus fusconebulosa *De Geer.* (velleda *Hb.*), sylvina *L.* i lupulina *L.*

Ještě zbývající pozoruhodnější příslušníky motýlí fauny v Luhačovicích ponecháme si na příště.

Genus Kasserota Dist. (Fulgoridae) et affine genus novum hujus ordinis.

Dr. L. Melichar.

Gen. **Kasserota** *Dist.*

Kasserota *Dist.*, Ann. Mag. Nat. Hist. 7. XVIII., p. 350 (1906), Acarna *Stål*, Trans. Ent. Soc. Lond. ser. 3. I., p. 584 (1863) partim.

Caput cum oculis thorace angustius, ante oculos paullo productum, vertice subquadrato vel paullo longiore, plano, antice leviter rotundato vel obtuse angulato; fronte longa, prope apicem utrimque in angulum distinctum lobata, carinis tribus instructa, lateralibus ad basim arcuatim conjunctis; clypeo medio subtiliter, apice gibboso carinato, lateribus convexis vel indistincte carinatis; rostrum coxas posticas paullo superans; antennae breves, articulo secundo brevissimo, subgloboso; ocelli distincti. Pronotum transversum, antice medio obtuse rotundato-productum, postico truncatum, disco tricarinatum. Scutellum triangulare, tricarinatum. Tegmina vitrea vel subpellucida, elongata, apicem abdominis superantia, apice rotundata, marginibus lateralibus parallelis; corio venis tri-

bus longitundinalibus longe a basi furcatis, ex areola basali emissis, venis in arcu apicali plus minusve dense furcatis, venulis transversis partis apicalis numero variabilibus, irregulariter dispositis. Pedes longiusculi, graciles, tibiis posticis trispinosis.

Acarnae *Stål* simile genus, forma capitis et frontis divergit.

Typus gen.: K. notaticollis *Stål* (Acarna).

1. Kasserota notaticollis *Stål*.

Acarna notaticollis *Stål*, Trans. Ent. Soc. Lond. ser. 3, I., p. 584 (1863).

Acarna subapicalis *Walk.*, Journ. Linn. Soc. Zool. X., p. 101 (1870).

Testaceo-albida, carinis lateralibus frontis, marginibus verticis, lateribusque scutelli rufescente indutis; maculis duabus basalibus vel fascia basali frontis, macula utrinque marginali maculisque parvis mediis thoracis nigris; tegminum apice nebulaque oblonga interiore prope apicem fuscescentibus, macula orbiculari subapicali nigro-fusca.

Vertex subquadratus, apice leviter rotundatus, oculo transverso distincte latior. Frons latitudine maxima nonnihil longior, lateribus supra medium subparallelis, carinis sat distinctis, lateribus basin versus convergentibus, basis haud attingentibus. Tegmina ultra medium sensim levissime ampliata, dein apicem versus leviter angustata, venulis transversis partis apicalis minus numerosis. Femora postica extus fuscovittata.

Long. corporis 10 *mm*, exp. tegm. 31 *mm*.

Insula Batchian.

2. Kasserota conviva *Stål*.

Acarna conviva *Stål*, Trans. Ent. Soc. Lond. ser. 3., I., p. 585 (1863).

Testaceo-albida; clypei lineis tribus longitudinalibus, frontis basi, carinis, macula in angulis lateralibus serieque laterali granulorum parum elevatorum, verticis fascia angusta subapicali intramarginali maculisque duabus posticis, thoracis maculis parvis circiter octo dorsalibus et una in parte deflexa laterali, hujus etiam fascia ad carinam superiorem, scutelli maculis tribus lateralibus in seriem obliquam dispositis,

fasciis abdominis angustis, lamina superiore genitalium nigricantibus; tegminum annulo communi pone clavi apicem nec non apice fuscis, parte apicali fusca, apice dilutiore; marginibus frontis testaceis; tibiis anterioribus leviter infuscatis, basi et medio pallidioribus.

Long. corp. 9 *mm*, exp. tegm. 28 *mm*.

Insula Mysol.

3. Kasserota ustulata *Stål*.

Acarna ustulata *Stål*, Trans. Ent. Soc. Lond. ser. 3., I., p. 585 (1863).

Testaceo-albida; clypei lineis tribus longitudinalibus, frontis seriebus duabus granulorum, verticis maculis quattuor parvis, anterioribus minoribus, thoracis maculis circiter octo dorsalibus et duabus in deflexa parte laterali; scutelli maculis parvis lateralibus tribus, genitalibusque nigricantibus; tegminum apice fusco, pterostigmate testaceo-flavescente; tibiis anterioribus leviter infuscatis, medio pallidioribus.

Praecedenti maxime affinis. Vertex oculo transverso nonnihil angustior, latitudine vix brevior. Frons supra medium sursum sensim leviter angustata. Tegminum ultra medium sensim leviter ampliata, dein apicem versus leviter angustata.

Long. corp. 9 *mm*; exp. tegm. 28 *mm*.

Insula Aru.

4. Kasserota orba *Stål*.

Acarna orba *Stål*, Trans. Ent. Soc. Lond. ser. 3., I., p. 585 (1863).

Testaceo-albida; fascia basali frontis, macula parva media alteraque utrinque marginali thoracis nigris; tegminibus limbo apicali et interiore pone clavum infuscatis, macula subapicali nigro-fusca.

K. notaticollis similis. Vertex latitudine nonnihil logior, oculo transverso vix latior. Frons a medio sursum distincte angustata, latitudine maxima nonnihil longior. Tegmina ultra medium levissime ampliata, dein apicem versus leviter angustata, apice rotundata, venulis transversis partis apicalis minus numerosis. Femora postica extus ante medium infuscata.

Long. 8 *mm*; exp. tegm. 23 *mm*.

Insula Mysol.

5. K a s s e r o t a p u p i l l a t a *Stål.*

Acarna pupillata *Stål* Trans. Ent. Soc. Lond. ser. 3., I., p. 586 (1863).

Pallide sordide sanguinea, pedibus tegminibusque obscurioribus, his apicem versus fusco luridis, fascia pallida ibidem instructis, macula subapicali nigra, ipsa macula minuta albida notata, ante maculam illam nigram linea transversa arcuata fusca ornatis; alis infuscatis, apice obscurioribus.

Caput ante oculos nonnihil prominens, vertice oculo transverso plus duplo latiore, latitudine nonnihil breviore,

Kasserota

apice rotundato; fronte latitudini maximae aequilonga, supra medium sursum levissime angustata, carinis tribus distinctis, lateralibus basin versus convergentibus, basin haud attingentibus. Tegmina apicem versus sensim levissime ampliata, apice rotundata, costa duplicata, spatio angustissimo inter costam et venam infracostalem venulis transversis obsoletis instructo, venulis transversis partis apicalis numerosissimis.

Long. 15 *mm*; exp. tegm. 44 *mm*.

N.G Guiena, Dorey.

6. K a s s e r o t a d o r e y e n s i s *Dist.*

Kasserota doreyensis *Dist.* Ann. Mag. Nat. Hist. 7., XVIII., p. 350 (1906).

Brunneo-ochracea, vertice, facie, clypeo, femoribus, apiceque scutelli pallidius vel obscurius ochraceis; tegminibus pallide ochraceis, venis brunneis, parte tertia apicali ochraceo-brunnea, maculis duabus griseis costalibus et macula simili marginali interiore maculaque subapicali nigra alboocellata instructa; alis apice fuscis; carina mesonoti dupplicata, antice abbreviata, carinis lateralibus curvatis, antice circulariter conjunctis; carinis frontis distinctis, lateralibus maxime curvatis, ad basim arcuatim conjunctis. K. pupillatae similis.

Long. corp. $13^1/_2$ *mm*; exp. tegm. 36 *mm*.

N. Guinea, Dorey.

7. Kasserota albosparsa *n. sp.*

Nigra, tegminibus albocretaceo sparsis, basi fasciaque ultra medium tegminum, puncto anteapicali cretaceo-albis, pectore abdomineque sanguineis, pedibus anticis et mediis nigris, posticis sanguineis, apice tarsisque fuscis.

Long. cum tegm. 17—19 *mm.*

N. Guinea S. E., Paumoma River. (Collectio mea.)

8. Kasserota fasciata *n. sp.*

Fusco-brunnea, vertice longiore quam inter oculos lato, scutello inter carinas vittis nigris quattuor ornato, apice fusco; tegminibus fusco brunneis, basim albido conspersis, fascia transversa lata ultra medium flava, fascia angusta anteapitali in medio vitta alboocellata interrupta ornatis; alis hyalinis, apice fuscis; pectore pedibusque fuscis, abdomine sanguineo.

Long. cum tegm. 12 *mm.*

N. Guinea S. E., Moroka, 1300 *m.* (Collectio mea.)

9. Kasserota vitrea *n. sp.*

Corpore nigro-fusco, vertice quadrangulari, fronte nigra, articulo antennarum basali nigro, apice albo, secundo fulvo, ad basim nigro; tegminibus hyalinis, vitreis, venis flavis, fusco-maculatis, margine costali fusco-maculata, macula transversa marginali anteapicali, parte apicali fusca, vitta majore lineaque transversali ad marginem costalem hyalinis, macula subapicali parva, nigra; alis vitreis, venis nigris; pectore sordide testaceo, abdomine sanguineo, pedibus nigrofuscis.

Long. cum tegm. 16 *mm.*

N. Guinea S. E., Moroka, 1300 *m.* (Coll. mea.)

10. Kasserota antica *n. sp.*

Capite thoraceque nigris, macula nigra temporali anteoculari capitis, tegminibus hyalinis, flavotestaceis, clavo fusco, parte tertia apicali fusca, macula parvula subapicali nigra; venis fuscis, margine costali maculis fuscis 9—10 notatis; apice margineque alarum late fuscis; pectore abdomineque sordide testaceis, pedibus nigris, in clavo saepe macula magna albocretacea ad suturam clavi posita.

Long. cum tegm. 17—18 *mm.*

N. Guinea, Fiume Purari. (Collectio mea.)

11. Kasserota subocellata *n. sp.*

K. ustulatae similis, statura minore, carinis frontis ru-

fescentibus in callo basali nigro conjunctis, corpore ochraceo, tegminibus lividis, apice fuscis, macula subapicali nigra alboocellata ornatis; alis apice fuscescentibus; pedibus brunneo fuscis.

Long. cum tegm. 11 *mm.*

N. Guinea S. E., Moroka 1300 *m.*

12. Kasserota mahua *n. sp.*

K. orbae valde affinis, maculis duabus basalibus frontis, macula triangulari verticis, linea longitudinali centrali, maculis minutis duabus commaformibus discalibus, marginibus scutelli nigris differt.

Long. corp. 8 *mm*; exp. tegm. 23 *mm.*

N. Guinea, Seleo, Berlinhafen. (Biró 1896 legit.)

13. Kasserota bellicosa *n. sp.*

Rufescente ochracea; fronte tricarinata, impicta, vertice ante oculos producto, tricarinato, carinis lateralibus elevatis; tegminibus albomucoreis, apice flavoluridis, fasciis duabus transversis fuscis ornatis, una basali, altera undulata media, macula costali parvula partis apicalis tegm. nigra; alis lacteis apice fuscis; abdomine pedibusque flavoochraceis.

Long. corp. 10 *mm*, cum tegm. 17 *mm*, exp. tegm. 34 *mm.*

N. Guinea (Collectio mea).

Omnia specimina hujus generis mihi cognita hoc modo disposui:

1 (20) Tegminibus macula subapicali ornatis.

2 (19) Macula subapicali tegm. nigra vel alboocellata.

3 (14) Macula subapicali tota fusca vel nigra.

4 (11) Tegminibus vitreis, venulis transversis partis apicalis tegm. minus numerosis.

5 (10) Clavo venulis transversis destituto.

6 (7) Pterostigmate venulis transversis sex vel octo instructo. Maculis duabus basalibus vel fascia frontis, macula utrinque marginali maculisque parvis mediis pronoti nigris; tegminum apice nebulaque oblonga interiore prope apicem fuscescentibus. — Batchian.

notaticollis *Stål*,

7 (6) Pterostigmate nullo.

8 (9) Macula rotundata centrali, altera utrinque marginali pronoti, lineaque longitudinali verticis et scutelli

maculaque basali frontis nigris; tegminibus limbo apicali et interiore pone clavum infuscatis. — Mysol.

9 (8) Macula rotundata centrali, altera utrinque marginali pronoti, macula triangulari verticis, linea longitudinali media maculisque duabus discalibus commaformibus scutelli, maculis duabus basalibus frontis marginibusque scutelli nigris; tegminibus limbo apicali et interiore pone clavum infuscatis. — N. Guinea, Seleo, Berlinhafen. m a h u a *n. sp.*

o r b a *Stål.*

10 (5) Clavo venulis transversis compluribus; tegminibus apice fuscis, maculis hyalinis ornatis, venis corii fuscomaculatis. — N. Guinea, Moroka. v i t r e a *n. sp.*

11 (4) Tegminibus coloratis, pellucidis vel subpellucidis; clavo venulis transversis numerosis instructo.

12 (13) Capite thoraceque nigris; tegminibus flavo testaceis, parte tertia apicali fusca. — N. Guinea, Fiume Purari. a n t i c a *n. sp.*

13 (12) Corpore nigro; tegminibus basim cretaceo-albo-fasciatis, fascia lata flava ultra medium ornatis. — N. Guinea, Moroka. f a s c i a t a *n. sp.*

14 (3) Macula subapicali nigra alboocellata; clavo venulis transversis compluribus instructo.

15 (16) Corpore ochraceo; tegminibus rufoflavescentibus, apice fusco luridis, fascia pallida ibidem instructis. — N. Guinea, Dorey. p u p i l l a t a *Stål.*

16 (15) Corpore ochraceo; tegminibus pallido ochraceis, apice fuscoluridis, fascia destitutis.

17 (18) Carinis frontis rufescentibus, in callo nigro basali conjunctis. N. Guinea, Moroka. s u b o c e l l a t a *n. sp.*

18 (17) Carinis frontis concoloribus, callo basali nullo, parte apicali tegm. ochraceo-brunnea, maculis tribus marginalibus griseis ornata. — N. Guinea, Dorey. d o r e y e n s i s *Dist.*

19 (2) Macula subapicali albocretacea, fascia transversa subbasali et altera ultra medium tegminum albo-cretaceis. N. Guinea, Paumoma Riv. a l b o s p a r s a *n. sp.*

20 (1) Tegminibus macula subapicali destitutis, apice fuscis clavo postice venulis transversis duabus vel una instructis.

21 (24) Lateribus frontis nigro granulatis.

22 (23) Frontis seriebus duabus granulorum, verticis maculis quattuor parvis, anterioribus minoribus, thoracis maculis circiter octo dorsalibus et duabus in parte laterali deflexa, scutelli maculis, parvis lateralibus tribus, genitalibusque nigricantibus. — Aru.
u s t u l a t a *Stål.*

23 (22) Frontis basi, carinis, macula in angulis lateralibus, serieque laterali granulorum parum elevatorum, verticis fascia angusta subapicali intramarginali maculisque duabus posticis, thoracis maculis 8 dorsalibus et una in parte deflexa laterali, scutelli maculis tribus lateralibus laminaque superiore genitalium nigricantibus. — Mysol. c o n v i v a *Stål.*

24 (21) Lateribus frontis haud granulatis; corpore tegminibusque ochraceo-rufescentibus, his albomucoreis, fasciis duabus transversis fuscis ornatis, una basali altera media undulata; macula minuta costali partis apicalis nigra. — N. Guinea. b e l l i c o s a *n. sp.*

Gen. **Oenopia** *n. g.*

K a s s e r o t a e valde affine, carina transversa subverticali, lobis triangularibus frontis retrorsum deflexis, medio transversim carinatis, articulo secundo antennarum longiore,

Oenopia

na, indistincte tricarinata, clypeo carina media destituto, rostro coxas medias attingente; thorace antico late rotundato, tibiis anticis extus dilatatis, femoribus anticis compressis, subtus modice dilatatis tibiisque posticis bispinosis divergit.

Typus gen. O. p r i n c e p s *n. sp.*

1. O e n o p i a p r i n c e p s *n. sp.*

Ochracea vel flavotestacea, vertice longo, quadrangulari, plano, lateribus medioque subtiliter carinatis; fronte pla-

carinis tribus instructo; scutello lato, tricarinato, carina media dupplicata.

Capite thoraceque flavescentibus vel virescentibus, fascia transversa in medio verticis, fascia transversa frontis inter oculos, clypeo toto, maculis tribus pronoti, vittis lateralibus duabus strigaque longitudinali media mesonoti sanguineis; tegminibus pellucidis, hyalinis, nitidis, clavo parteque apicali fusco-brunneis, maculis duabus obliquis marginalibus partis apicalis hyalinis, macula postica transversa fusco-marginata hyalina, macula fusca in medio marginis apicalis; venis flavescentibus; alis hyalinis, fusco-apicatis; pectore abdomineque sordide flavo testaceis, pedibus rufo testaceis, tibiis anticis apice fuscis, tibiis posticis bispinosis.

Long. cum tegm. 11 *mm*.

Insula Key. (Collectio mea.)

Fauna bohemica.

1. Noví brouci pro českou faunu.

Podávají pánové: Heyrovský Leopold, JUSt.; Mařcha Jaroslav, c. a k. nadporučík; Pleticha Josef, c. k. pošt. officiál; MUDr. Em. Lokay, v Praze; MUDr. J. Tyl, c. k. štábní lékař v Písku; Josef Šulc v Sobotce a Jos. Zeman, typograf v Praze.

Tachys fulvicollis *Dej.* Jedince z náplavu Vltavy na Maninách v Praze před několika léty vysel Dr. Lokay. Tento jižní druh nebyl dle Reittera dosud v Německu zjištěn.

Tachys bisulcatus *Nic.* Jedince z trouchu stromového u Vlašimi loni nalezl Dr. Klička. (Lokay.)

Amara nitida *Sturm* v. imbella *Reitt.* V náplavu u Otradovic 9. dubna 1911. (Pleticha.)

Coryphium angusticolle *Steph.* Tento nový rod pro naši faunu objevil v křivoklátských lesích v jednom exempláři pan c. k. vrch. štábní lékař Dr. Pečírka. (Lokay.)

Oligota atomaria *Er.* Dva jedince r. 1913 ve Stromovce u Prahy vysel Dr. Lokay.

Borboropora Kraatzi *Fuss.* Zajímavý tento nový rod pro naši faunu v několika jedincích v dalším okolí Prahy objevil Dr. Lokay.

Atheta (Microdota) puberula *Sharp.* Dva jedince pod Boubínem na podzim prosel Dr. Lokay.

Atheta (Microdota) atomaria *Kr.* Jedince v okolí Prahy nalezl r. 1913 Dr. Lokay.

Atheta subterranea *Rey.* V okolí Prahy v několika jedincích sbíral Dr. Lokay.

Atheta (Datomicra) hodierna *Sharp.* Na Hluboké sbírala pí. Lokayová.

Aleochara laticornis *Kr.* Jedince v okolí Prahy loni nalezl Dr. Lokay.

Saulcyella Schmidti *Maerkel.* Vzácný tento nový rod v několika jedincích v trouchu stromovém v Zdechovicích u Kladrub prosel Maťcha.

Ptilium modestum *Wankow.* Dva jedince ve Stromovce u Prahy sbíral Dr. Lokay.

Trichopteryx Montandoni *Allib.* Ve Stromovce v hnijících látkách prosel Dr. Lokay.

Necrophorus interruptus *Steph.* v. centrimaculatus *Reitt.* Chroustkov v červenci 1912 pod krtčí zdechlinou. (Pleticha.)

Coccinella hieroglyphica a. lineolata *Marsh.*, a. sinuata *Näez.*, a. marginemaculata *Brehm.* a var. arceta *Panz.* Dobřichovice 15. VII. a Jirna 13. VIII. (Zeman.)

Hister ignobilis *Marsh.* V trusu koňském 18. května 1913 na Jílovišti. (Pleticha.)

Cantharis pallida *Goeze* v. ustulata *Kiesw.* U Mariánských lázní sbíral r. 1912 p. Klenka. (Pleticha.)

Rhizophagus puncticollis *Sahlbg.* V trouchu staré třešně tři exempláře v r. 1913 v Košířích. (Maťcha.)

Aphidecta obliterata *L.* a. pallida *Thunbg.* Chroustkov, v červenci 1913 sklepána. (Pleticha.)

Trachys pumila *Klig.* v. scrobiculata *Mars.* Vrané 1. května 1913. (Pleticha.)

Chrysanthia viridis *Schm.* a. cupreomicans *Westh.* Všesulov, Jílové. (Heyrovský.)

Evodinus clathratus *F.* a. brunnipes *Muls.* Pürstling, Dr. Pečírka; král. Sněžník, Kříženecký. (Heyrovský.)

Leptura cerambyciformis *Schrank* a. 10. punctata Oliv. Čelakovice, Řevnice, Nová Huť, Unhošť, Těchonín. (Heyrovský.)

Strangalia maculata *Poda* a. binotata *Muls.* Řevnice jeden exemplář. (Heyrovský.)

Cerambyx Scopolii *Füssl.* a. helveticus *Stierl.* Šárka, učitel Hlinka. (Heyrovský.)

Hylotrupes bajulus *L.* a. lividus *Muls.* Čelakovice, Obora u Plzně. (Heyrovský.)

Rhopalopus hungaricus *Hbst.* Dva exempláře z Králík obdržel Dr. Lokay.

Aromia moschata *L.* v. laevicollis *Reitt.* Chuchle, Řevnice, Bráník. (Heyrovský.)

Plagionotus arcuatus *L.* a. *Reichei, Thoms.* Choltice, Joukl, Lobkovice, Zeman. (Heyrovský.)

Clytanthus speciosus *Schneid.* U Písku jeden exemplář sebral Dr. Tyl. (Heyrovský.)

Phytoecia coerulescens *Scop.* a. obscura *Bais.* Zlíchov, Karlštejn, Nová Huť. (Heyrovský.)

Gastroidea polygoni *L.* a. ruficollis *F.* Vrané n. Vlt., smýkána. (Pleticha.)

Psylliodes hyosciami *L.* v. chalcomera *Illig.* Vrané n. Vlt., 1. června smýkána. (Pleticha.)

Aphthona lutescens *Gyll.* Lobkovice 3. VIII. (Zeman.)

Longitarsus suturellus *Daft.* Davle 25. III. (Zeman.)

Rhinoncus albicinctus *Gyllh.* Smýkán v několika exemplářích při rybníku »U vodáka« v Písku. (Dr. Tyl.)

Coeliodes pallidula *Schulze.* Závisť 26. VI. (Zeman.)

Ceutorrhynchus rhenanus *Schulze* s označením »Rabotín, Čechy«, ve sbírce Dra. Tyla.

Ceutorrhynchus faeculentus *Gyllh.* Smýkán v lese »U lomu« v Písku, v červnu 1911. (Dr. Tyl.)

Ceutorrhynchus inaffectatus *Gyllh.* Ve větším množství v městské zahradě písecké, 1911 a 1912. (Dr. Tyl.)

Ceutorrhynchus coarctatus *Gyllh.* Dva kou-

sky z městské zahrady písecké na jaře 1912. (Dr. Tyl.)

Ceutorrhynchus erysimi *F.* v. cyaneus *Ws.* Jeden kousek smýkán na pasece »U lomu« v Písku v květnu 1911. (Dr. Tyl.)

Ceutorrhynchus consputus *Germ.* Jeden exemplář chytila smýkáním v srpnu v Nových Hradech pí. Lokayová. (Lokay.)

Ceutorrhynchus Javeti *Bris.* Modřany 1. IX. (Zeman.)

Tychius flavicollis *Stejsk.* Vrané n. Vlt. 18. května 1913. (Pleticha.)

Tychius pumilus *Buis.* Zvánovice 12. června 1913. (Pleticha.)

Sibinia signata *Gyll.* a. variata *Gyll.* Jeden kousek smýkán v městské zahradě v Písku. (Dr. Tyl.)

Anthonomus rufus *Gyll.* Lobkovice 8. VI. (Zeman.)

Nanophyes marmoratus *Goezc.* a. ruficollis *Rey.* Dva kousky u Klášterských rybníků v Písku na jaře 1910. (Dr. Tyl.)

Apion corniculatum *Germ.* Jeden kus na kručince v lese »u Honzíčků« v Písku. V lese »Záduší« v Písku sbírán také p. prof. Lukešem 1910. (Dr. Tyl.)

Rhynchites interpunctatus *Stejsk.* Jeden kus s trnky v lese »Amerika« v Písku, v květnu 1912. (Dr. Tyl.)

Rhynchites cavifrons *Gyllh.* Ze Sobotky 26. května 1907 jeden exemplář. (Šulc.)

Drobnosti.

Pracuji o kritickém seznamu *českých Coleopter* a prosím P. T. členy Č. S. E., kdo jest ochoten podávati data o lokalitách, rozšíření, oekologických poměrech atd., atd., v jakékoli formě, v jakémkoli rozsahu — ale výhradně kritická. Každé sdělení i jeho autor bude citováno. Přijatelny jsou i pouhé seznamy určitého okolí — pouze druhy méně pravděpodobně tam možné neb kritické nutno doložiti jménem vědeckého koleopterologa, jenž byl formu určil či viděl. Ve sporných případech je ochoten rozhodovati podepsaný. Prof. *Roubal.*

VĚSTNÍK.

V deváté řádné valné hromadě za rok 1912, dne 19. ledna 1913, zvoleni do výboru opětně: za předsedu p. prof. Fr. Klapálek, za místopředsedu p. šk. rada prof. Hartmann, zapisovateli p. vrch. štáb. lékař dr. Pečírka a univ. assistent dr. Rambousek, pokladníkem p. cís. rada Veselý, knihovníkem p. Old. Šustera a kustodem p. dr. Veselý. Redakční komité i kontrolující komise zůstala nezměněna.

Pan dr. Pečírka upozorňuje, že členové se věnují více výzkumu cizích zemí a nebéřou zřetel na naši vlast. Debaty o tom se súčastňuje p. dr. Lokay, p. účetní Kudlička a j.

Ustavuje se určovací komité (viz zadní obálku t. č.). K reklamním účelům bude se tisknouti o 50 čísel »Časopisu« více. Návrh p. prof. Roubala, aby se vyslal někdo na sjezd entomologický v Kambridži a tam hájil zájmy české vědy, je těžko proveditelný. P. prof. Klapálek jest však stálým členem komitétu.

Přítomno 22 členů a 1 host.

V obč. schůzi dne 28. ledna 1913 přednášel univ. prof. dr. *Babák:* »Ze smyslového života hmyzu.« Po povšechném úvodě o třídění smyslových činností a smyslových ústrojů vylíčil přednášející několika příklady nápadnou úchylnost některých smyslových činností hmyzu naproti smyslovému životu nižších obratlovců a přešel potom k činnostem smyslovým, jež mají obdoby u obratlovců. Zvláště podrobně pojednal o tlakovém (»hmatovém«) smyslu a o smyslech chemických, chuti a čichu (u tohoto naznačil rozmanitost čidel i způsobu »očichávání«, upozornil na přírodní podmínky při čichu atd.), a uvedl na základě vlastních pokusů pravděpodobnost existence čidel (u vodního hmyzu), zařízených ku vnímání kyslíkového obsahu prostředí. Sluch hmyzu je posud problematický, veliká část zkušeností dnešních se dá vyložiti smyslem tlakovým.

Statický smysl hmyzu je posud málo probádán. U zraku se přednášející hlavně zabýval otázkou citlivosti k barvám v souvislosti s otázkou vyhledávání květů dle barev, o čemž jsou však v novější době pochybnosti (Hess). Dále pojednal

o vidění ultrafial. paprsků, rozlišení očí atd. na podkladě nových výzkumů.

Po té debata o vůních příjemných hmyzu a o různých vůních mravenců, které se súčastnili pp. dr. *Lokay* a *O. Šustera*. Také pro vlhko a sucho mají brouci velký smysl. Důležitým smyslem je orientační schopnost některého hmyzu.

Přítomno 20 členů a 2 hosté.

V obč. schůzi dne 24. února 1913 přednášel p. univ. assistent dr. *Rambousek:* »O žlázách hmyzu.« Pojednává zprvu o vzniku žlaz ve stavu embryonálním, pak o jich rozdělení morfologickém: na jednobuněčné a mnohobuněčné. Žlázy slouží k vylučování sekretů určených ponejvíce k ochraně, buď v podobě smrdutých kapalin nebo v podobě zámotků — které jsou také produktem žlaz a slouží k ochraně.

Po všeobecném úvodu pak popisovány jednotlivé struktury žláz u různých zástupců hmyzu.

Pan *Obenberger* demonstruje řadu nových Coleopter, pak materiál z prosevu v Samarkandu a novou Casey-ovu práci o Buprestidech amerických.

P. revident *Vopršal* ukazuje lahvičky k vlhčení hmyzu a 2 abnorm. kokony Saturnia pavonia: jeden kuličkovitý, druhý s východy na obou stranách. Po té předkládá květináče k pěstění kukel.

Pan *O. Šustera* promlouvá o r. Clavelia (Hymen.) z Alžíru. (Viz Časopis, X., č. 1., str. 1.)

Přítomno 23 členů a 1 host.

Za nové členy přijati: p. říšský poslanec J. V. Stejskal, redaktor, p. Jos. Hulata, soukr. úředník a PhC. pp. R. Ketner, M. Komárek, J. Procházka a stud. Cyril ryt. Purkyně.

V obč. schůzi dne 18. března 1913 přednášel p. PhSt. *J. Obenberger:* »O systematice u Coleopter.« Přednášející zmiňuje se nejprve v krátkém úvodu o starších systematicích, kteří svými pracemi dotkli se Coleopter. Po té probírá systém vypracovaný berlín. professorem Kolbem, který v zákl. rysech dochází vždy více a více uznání se strany entomologů.

Přednášející probírá jednotlivé části těla Coleopter a dovozuje platnost tvrzení Kolbeho, která jsou vzata nejen z morfologie, ale i z anatomie. Po zevrubném studiu přeměny jednotlivých orgánů a částí těla Coleopter, jako ventr. článků, hlavy, tykadel, štítu, tarsů, křídel, nervové soustavy i gonád, dochází Kolbe k jednotnému systému broučímu, jejž pak přednášející zevrubně probírá.

Pan *Šustera* dodává o důležitosti studia systému dle vývoje.

Přítomno 19 členů a 2 hosté. Za nového člena přijat pan učitel Fuksa.

V obč. schůzi dne 22. dubna 1913 přednášel p. PhSt. *Komárek* o mušich larvách rodu L i p o n e u r a.

Larva tato byla už v Čechách nalezena od jiných dipterologů. Žije v horských potocích a bystřinách s prudkou vodou, proto mají všecky segmenty uprostřed přissavky, které mají v sobě zdánlivě 6 koncentr. vrstev.

Přissavky srovnává s příss. u Dytisca (vývojově). Na nich jsou zajímavé žlázy, upomínající na žl. Veronské, vedle jiných žláz, jichž význam posud není náležitě vysvětlen. Pohyb larev je jako u housenek, odlučuje se jedna přissavka za druhou. Přissavka se asi přidržuje vzduchoprázdnotou i sekretem. Liponeura se pokládá za relikt glaciální, o čemž by svědčila i rychlá doba vývoje.

Pan *Obenberger* předkládá řadu nových Agrilů a upozorňuje na melanismus u italských Buprestidů. Nový Meliboeus cisseiformis Obenb. upomíná na australské Cisseis. Dále ukazuje 2 nové Sphenoptery, r. Pachyschelus, zajímavý rozšířením; jsou to formy reliktní. Kromě nové aberrace Coccinela 7-punctata demonstruje i sbírku nově popsaných Anthaxií.

Pan *Šustera* se zmiňuje o zbytcích archaistické fauny v Alžíru i o melanismu u Bombus.

Debaty o vlivech na vznik melanismu účastní se pp. dr. Lokay, Obenberger a Frankenberger.

Pan *Kudlička* připomíná, že by se mělo od nás čeliti šetření přírody, zabrániti prodávání větví na trzích. Rozmno-

žování a šetření by se dálo i vysypáváním přehlédnutého prosevu v přírodě a ne do popelu.

Pan M a f c h a chytil 3 exempláře S a u l c y e l l a S c h m i d t i v Čechách.

Přítomno 20 členů a 1 host. Za nového člena přijat pan dvor. rada J. H. Novotný.

V obč. schůzi dne 20. května 1913 přednášel p. *Vopršal*. »O s b í r á n í m o t ý l ů a h o u s e n e k.« Především demonstruje p. přednášející síť svého systému. Nejlepší smrcení je cyankalim. Motýlové se přendavají do lahviček šikmo napíchnutí, v nich vydrží dosti dlouho vláčnými. Dále ukazuje prakticky zařízenou skřínku obsahující všechny potřeby pro výlety. Velké motýle smrtíme injekční stříkačkou, čpavkem. Smrcení octovým éterem je dobré pro samičky, které byvše omámeny, nakladou vajíčka. Malé přástevníky a zygaeny smrtíme nejlépe močkou (nikotinem). Výhodné je chytání na vnadidlo. Důležitým pro sběratele je pěstění housenek, které hledáme velmi různým způsobem. Přednášející ukazuje i prakticky zařízené houseníky skládací. Pěstování v přírodě je velmi dobré. Kukly se přechovávají v květináčích nebo skřínkách.

Přítomno 23 členů a 7 hostí.

V obč. schůzi dne 24. června 1913 přednášel p. *Oldř. Šustera:* »O i n s t i n k t u H y m e n o p t e r.« Duševní a tělesný vývoj je u Hymenopter nejdokonalejší. Život společenský u nich vyvinut nejvýše. Čmeláci u nás tvoří na př. kolonie jednoleté, v tropech víceleté a na severu žijí samotářsky. Především nutno činiti rozdíl mezi rozumem a instinktem. Rozum vzdělávají jiní (př. obratlovci), instinkt dán sám sebou, dědí se. Jeho stálost je obdivuhodna. Život Hymenopter jde stále vytčenou drahou. Zajímavá pozorování konal Fabre (do češt. přeložil prof. Klapálek). Na př. jisté druhy rodu Cerceris žijí pouze o krascích, jiné napadají larvy nosatců, omračují je pouze, aby sloužily za pokrm jejich larvám.

To možná proto, že ganglie těchto larev jsou blízko u sebe. Případy ty jsou celkem vzácné, přednášející jich za dobu 10 let pozoroval pouze asi 30.

K tomu připomíná p. dr. *Pečírka*, že v případech opatřování potravy není to již pud, nýbrž rozum. Případy ty ukazují již na logiku, životní zkušenost, tudíž trošku rozumu.
Přítomno 12 členů a 2 hosté.

V obč. schůzi dne 30. září 1913 přednášel p. prof. *Fr. Klapálek:* »O mateřské péči hmyzu.« Většinou ukládá pouze samička vajíčka na vhodné místo. Příkladem vodní hmyz: jepice, pošvatky, komáři. Vajíčka snášejí buď direktně do vody, nebo na vodní rostliny, jindy přímo na potravu (motýlové, brouci, mouchy a j.). Zajímavo, jak střečkové dovedou vyhledati hostitele. Jepice snášejí vajíčka ve vodě, při čemž často hynou, rovněž motýlice a šídélka. Lumek Agriotypus snáší na dně do larev chvostíků po jednom vajíčku. Pilatky a pilořitky musí pro vajíčka napřed navrtati otvory v dříví a kůře.

Chrysidae snášejí vajíčka do hnizd včel hlinitých. Scolia nalezne hrabáním v zemi larvu Anoxií a do ní snáší vajíčka. Ochranu vajíčkám poskytuje Ocneria dispar a j. Coccidi chrání vajíčka vlastním tělem, zobonosky jim připravují svinuté listy. Hrobaříci musí těžce zahrabávati zdechliny pro svůj plod, podobně činí Geotrupes s výkaly a známý Scarabaeus. Krtonožky a škvoři chrání svoje potomstvo. Bembex připraví pro mládě potravu, mouchu, kterou zahrabe. Po určité době najde opět larvu a donese jí novou potravu. Společenští hmyzi mají nejvýše vyvinutou péči o potomstvo. Markantním příkladem jsou mravenci, včely, čmeláci a vosy. Larvální vývoj hmyzu trvá obyčejně dlouho, imago žije mnohem kratší čas. Starost o udržení druhu vyvíjí nejvyšší instinkty. Ty pocházejí z minulosti, je to dědictví fylogenie.

Pan *Obenberger* demonstruje 32 nových druhů a variet Buprestidů, ponejvíce z materiálu dvor. musea ve Vídni.

Přítomno 26 členů a 4 hosté. Za nového člena přijat pan Heindl.

V občasné schůzi dne 14. října přednášel p. vrchní štáb. lékař Dr. *Jarom. Pečírka* »O glaciální zvířeně«. Direktně na sněhu žijí Collembola, dále pak od sněhu mnoho jiných tvorů, jmenovitě hmyzu. Z brouků zejména Nebria,

mnoho Staphylinidů, Curculionidů a j. Pásma alpinská jsou různá. Botanikové mohli snáze prozkoumati původ glaciální flory. Zledovatění Alp je největší v ledovcích Oetztalských, kde měl p. přednášející příležitost konati vycházky z Braniborského domu po okolí uprostřed ledovců. V době třetihorní bylo u nás tepleji, zledovatění hor bylo menší. A právě z této doby pochází flora i fauna glaciální. Památným zjevem z rostlin je Drias octopetala, typická glac. rostlina, která se vyskytuje v miocenovém slepenci zkamenělá. Po tertieru přišla chladná doba diluviální, kdy byla zničena tropická a subtropická květena. Byly to doby ledové, kdy se měnily tepelné poměry. Mezi 3. a 4. bylo zase poněkud tepleji, ba geologové měřili odhad oněch dob časem. Doba diluvia a ledových dob je odhadována na 1,200.000 let. Led smetl s sebou zvířenu i květenu skandinávskou, která se mohla udržeti jen v horách. Dokladem rostlina: Saxifraga nivalis a Pedicularis sudetica v našich horách. Tesařík Plagitmetus, zavlečený z Ameriky, se úžasně rozšířil, podobně Ondatra. Zbytkem glaciálním je na př. Porrhodites fenestralis, Pycnoglypta lurida. Důležitým je pro faunu glaciální přizpůsobení. Dle německé theorie o bezkřídlosti alpské fauny vítr odnesl poznenáhla křídlaté formy (podobně na Madeiře). Pan přednášející se však domnívá, že křídlaté formy zahynuly na sněhu, byvše tam zlákány světlem a teplem. Pro sběratele jsou nejlepší okraje sněhových polí. O přednášce rozvinuje se debatta zahájená p. Šusterou.

P. *Obenberger* demonstruje nové Buprestidy sbírané † Drem E. Holubem, pak z Chile a několik význačně vzácných Buprestidů: B. Doueli, Yamina sanguinea, Kisanthobia Ariasi i var. Krüperi a j.

Za nového člena přijat p. Kutelwascher.

Na schůzi bylo přítomno 25 členů a 5 hostí.

V občasné schůzi dne 28. října 1913 přednášel p. Ph. St. *Jan Obenberger:* »O systematice rodu Anthaxia«. Rod tento byl ve větším rozsahu zpracováván v letech šedesátých. Novějších prací není. Přednášející rozdělil rod tento na více skupin, a upravil jich systém na zcela novém základě ve větším spise, který chystá se vydati. Subgenera C r a t o m e r u s

a Haplanthaxia, které neposkytují dostatečných znaků, musila býti stažena. Dále probírá zevrubně geografické rozšíření tohoto rodu.

K přednášce podotýká p. Dr. *Pečírka*, že způsob pýřitosti není tak konstantním znakem, co se barvy týče; příkladem je Elater sanquineus a cinnabarinus. Důležitějším bude uložení chloupků v chitinu.

Pan *Obenberger* potvrzuje tyto domněnky, že skutečně je rozdíl v morfologii chloupků.

Pan Dr. *Lokay* k šíření Anthaxií podotýká, že se také podobně šíří i jiné čeledi, na př. ze Staphylinidů Leptolinus nothus.

Pan prof. *Klapálek* pak mluví o nepraktičnosti t. zv. habitu, což je zřejmo na Neoperlách z již. Ameriky.

Po té přednáší ještě p. Ph. C. *Jan Procházka* o berlínských přírodovědeckých ústavech. Především pojednává o berlínském entomolog. Museu, založeném Kraatzem. Kraatz věnoval celé své bohaté sbírky a jmění tomuto museu. Sbírky jsou v Dahlemu. Ředitelem je Schenkling, assistentem Wagner. Sbírky obsahují hl. Coleoptera. Budova jest vhodně umístěná villa, dole je zasedací síň a pracovny, nahoře sbírky. Cizinci jsou vždy vítáni. Dále je biologický ústav berlínský pro studium škůdců. V berlínském »Akvariu« je také umístěno insektarium pro studium škůdcu. Zajímavé jsou zejména úly, sádrová mraveniště, houseníky. Vše jest teprve v počátcích.

Přítomno 19 členů a 1 host. Za nového člena přijat p. prof. Dr. A. *Ondřej*.

V předposlední **občasné schůzi dne 25. listopadu 1913** vzdávají členové povstáním poctu zemřelému Dru *A. Sokolářovi*, známému Carabologovi, a univ. prof. Dru *A. Fričovi*. P. *předseda* oceňuje vědeckou práci † prof. Friče, která zůstane milníkem ve vědecké práci české. On také užíval theorií, ale theorií s podkladem skutečným, na pevné půdě poctivého pozorování. Frič byl především českým pracovníkem, a dnes by se nenalezl nikdo, kdo by dovedl vydati podobné dílo jako »Evropské ptactvo«. Také jeho »Vesmír« vyplnil svoji úlohu v české literatuře. Frič v »Husově fondu« byl pevným

českým člověkem, ba bylo to dost odvážné pro tehdejší dobu věnovati se spolku s jménem Husovým. Odešel bez vyznamenání našich — ač z ciziny jich bylo dost! U něho se každý naučil pracovati jen z lásky k věci, bez ohledu na zisk! Členové súčastnili se v hojném počtu pohřbu i schůze v »Klubu Přírodovědeckém« na uctění Fričovy památky.

Národní rada česká zamýšlí utvořiti národohospodářský sbor, hlavně pro jihových. země.

Pan *O. Šustera* přednáší »O významu vývojových theorií pro systematiku«. Systém má býti odleskem vývoje skupin. Dřívější systém bylo jen třídění podle určitých znaků. dnes se tvoří systémy dle vývoje, ač posud velmi hypotheticky. Dnešní druhy jsou zcela jiné, Linneovy rody jsou dnes čeleděmi. V palaeontologii u obratlovců byla práce dost snadná, v entomologii byla práce mnohem horší. Velmi pěkné práce vydal Osborne, který stanovil řadu zákonů, jež možno applikovati též na hmyz. Určil pro všechno živočišstvo jakési centrum, velké skupiny měly vývojové kontinenty. Na ohraničeném území se přizpůsobují druhy svému okolí. Připouští vývoj i pozvolný i skoky, také korrelaci orgánů. Rod musí býti skupina jednotného původu. Clavelia a Parapompilus loví pavouky rodu Nemesia a tu se utvářila zajímavě hlava a nohy k hrabání. Parallelismus je též u hmyzu ve smyslu pouze vývojovém. Je to rozrůznění článků hrudních (Homoiothoraca a Heterothoraca) — druhé roztřídění je dle proměny. Ve stř. Carbonu byla rozšířena praskupina hmyzu, v permu je už rozdělení dle thoraxu a to je jistější. Důležitou pomůckou je zoogeografie. 2 hl. směry: 1. kontinenty byly od třetihor uspořádány jako dnes, ale Amerika souvisela s Asií, již. Indie s Madagaskarem, 2. směr tvrdí, že v třetihorách byla mapa zcela jiná nežli dnes. Handlirsch percentuálním propočítáním přišel k zcela jiným úvahám. Dle něho v křídě byly rody, v tertieru druhy ustáleny. Menší počet segmentů má vždy východisko z většího počtu segmentů a ne naopak, také rozvitější žilnatina je starší. Také je důležité okřídlení pro vývojový rozvoj.

P. Dr. *Maličký* připomíná, jak se zbytečně tříští staré rody — na př. lyšajové, aniž se béře ohled na hybridaci a stavbu pohl. ústrojů.

P. prof. *Klapálek* odvozuje hmyz difyleticky, *Handlirsch* polyfyleticky. Hlavní rozpor spočívá však v tom, že *Klapálek* odvozuje hmyz blanokřídlý od forem příbuzným dipterám, kdežto *Handlirsch* Hymenoptera odvozuje od Blattaeformia. Gonopody u Homoiothorac scházejí, u Heterothorac vždy jsou vyvinuty; také je nepřípustné rozdělení Orthopter.

Pan Dr. *Lokay* ukazuje zajímavé melanismy u Quediů, což může míti původ v symbiose.

Přítomno 20 členů a 1 host.

Poslední **občasná schůze dne 16. prosince 1913** konána za přítomnosti 19 členů.

Přednášel p. Ph. St. *J. Obenberger* »O jeskynní fauně«. Zajímavo, že jeskynní fauna se všude nevyvinula. Fauna vykazuje mnoho čeledí, z nichž nejlépe se vyvinuli Silphidae. Jeskyně prozkoumal nejlépe Dr. Absolon vedle mnoha jiných sběratelů. Pěkný případ vývojových forem ukazuje rod Leptoderes. Velcí zástupci Anthroherpon, Spelaites a j. se vyvinuli jistě dříve nežli Bathyscia.

Pak se rozvinuje o thematě debatta.

Pan Dr. *Lokay* připomíná, že chudost fauny zavinili hlavně entomologové, poněvadž hmyz má v jeskyních celkem málo nepřátel. Některé formy Cryptophagů se nemění, jako celá řada jiných brouků. Také výška příliš neúčinkuje.

Pan Dr. *Jureček* tvrdí, že také ve stř. Uhrách žijí slepí brouci. O Jeannetově rozdělení dle penisů vyslovuje pochybnosti.

Pan *Šustera* připomíná, že šíření Silphid z urč. centra je t. zv. radiace centrální a že formy se zúženým štítem nejsou nejstarší.

Pan Dr. *Rambousek* shrnuje výroky obou — formy se súženým štítem jsou nejstarší, ale v jeskyních, protože jeskynní fauna se právě vyznačuje zúženými a prodlouženými okončinami a štítem, avšak ve fylogenesi nejsou tyto formy nejstarší — v tom má zase pravdu p. Šustera.

Pan Dr. *Pečírka* vytýká entomologům, že neměří temperaturu a j. důležité podmínky pro jeskynní život.

Pan Dr. *Hillitzer* tvrdí, že voda přinese do jeskyní dost potravy.

Pan prof. *Klapálek* nehledí na rozřešení otázky o vzniku jeskynní fauny jako na nesnadnou věc, je nutno toto rozšíření hledati již v době glaciální, jak to učinil už Dr. Holdhaus.

Pan Dr. *Pečírka* vykládá vznik jeskynních Silphidů tím, že snesou Cholevini značnou zimu a tak se zachovali v jeskyních.

Pan *Obenberger* předložil ještě řadu nových brouku.

Přítomno 19 členů.

ZPRÁVA VÝROČNÍ

za správní rok 1913.

Výbor České Společnosti Entomologické.

Předseda:

Prof. Frant. Klapálek.

Místopředseda:

Škol. rada Rob. Hartmann.

Zapisovatelé:

C. k. vrchní štábní lékař MUDr. Jaromír Pečírka,
Ph.Dr. Frt. Rambousek, assist. čes. univers.

Pokladník:

Cís. rada Ferd. Veselý.

Knihovník:

Oldřich Šustera, účet. úředník zem. výboru.

Kustos:

Ph. Dr. Jindř. Veselý.

SEZNAM ČLENŮ.

A. ČLENOVE ČESTNÍ.

1907 Bolívar, Don Ignacio, ředitel přírodnického musea v Madridě.

1907 Horváth, Dr. Géza, ředitel Magyar Nemzeti Muzeum v Budapešti.

1910 Lobkovic, J. J. Ferdinand princ, z. nejvyšší maršálek Kr. Č. atd.

1910 Melichar MUDr. Leop., c. k. dvorní rada v Brně, Rudolfova tř. *(Homoptera Coleopt.)* (Členem od r. 1904.)

B. ČLENOVÉ ZAKLÁDAJÍCÍ.

1904 Klapálek František, c. k. professor v Karlíně (1907).

1904 Kubes, P. Augustin, provinciál řádu O. O. kapucínů v Kolíně (1907). *(Hym.)*

1904 Šulc MUDr. Karel, báňský lékař v Michálkovicích v Rak. Slezsku. (1910). *(Psyllidae, Coccidae.)*

C. ČLENOVÉ ČINNÍ.

1905 Absolon, PhDr. Karel, docent geografie při české universitě v Praze, kustos musea v Brně. *(Apteryg., fauna jeskynní.)*

1907 Albrecht Hynek, strojvůdce ve Veselí n. Luž. *(Col.)*

1910 Babák Dr. Ed., prof. české univ. v Praze II. Fysiol. ústav. (Fysiol. hmyzu.)

1911 Baudyš Dr. Ed., entomolog při tabák. továrně, Sarajevo, N. Goruša 6. *(Cecidie.)*

1906 Bayer Emil, c. k. prof. v Brně, Šturmova ul. 16. *(Hálky a hmyz duběnčivý.)*

1907 Benešová Heda, chof hoteliera v Praze, Petrohradská ul. *(Lep.)*

1904 Binder Emil, majitel domu v Praze-I., Karlova ul. 88.

1904 B í z e k Rudolf, správce skladů železáren v Komárově *(Col.)*

1904 B l a t t n ý Em., c. k. dvorní rada, Vídeň VI., Hofmühlgasse 22. *(Lep.)*

1910 B o r e k Jan, fotograf, Čes. Třebová. *(Coleopt. Bohem.)*

1905 B r o ž e k Arth., prof. dr. v Praze, na Vyšehradě. *(Theorie variační.)*

1904 B r ý d l Rudolf, c. k. professor v Chrudimi. *(Col.)*

1907 C í f k a Jos., c. a k. setník, Sanok, Halič. *(Lep.)*

1910 Č e r m á k JUDr. Boh., advokát v Hořovicích. *(Lep.)*

1904 Č e r n ý Jos., hostinský ve Vršovicích. *(Lep.)*

1905 D u c h o ň Manuel, odb. učitel v Rakóvníce. *(Col.)*

1913 F i a l a Jos., c. k. vrch. pošt. správce v Kroměříži.

1906 F o r m á n e k Romuald, c. k. vrchní poštovní rada v Brně, Veverská ul. č. 69. *(Col.)*

1909 F r a n k e n b e r g e r Zdeněk, MUSt. v Praze-II., Štěpánská ul. *(Col.)*

1913 F u k s a Antonín, učitel, Záběhlice u Hostivaře.

1905 G r a f Josef, c. k. ředitel účtárny v Praze, Král. Vinohrady, Korunní tř. 105. *(Lep.)*

1907 G ü r t l e r Hugo, c. k. účet. rada v Praze, Mezibranská ul. č. 15. *(Lep.)*

1904 H a r t m a n n Rob., c. k. škol. rada na Smíchově, Jeronýmova ul. 7. *(Lep.)*

1909 H e y r o v s k ý Leop., JUSt., Praha-I., Jilská ul. 2. *(Col., sp. Ceramb.)*

1909 H i l i t z e r, MUDr. Alois, c. k. štábní lékař, Smíchov, Husova 4. *(Col.)*

1907 H o l í k, P. Bedřich, katecheta v Žižkově. *(Col.)*

1906 H o l í k Frant., učitel v Praze-Holešovicích. *(Hym.)*

1913 H o m o l k a Dr. Karel, c. k. rada zem. soudu.

1904 H u d e č e k Lad., řídící učitel v Žeravici u Kokor na Moravě. *(Lep.)*

1908 H u l a Jan B., ing. chemie v Rakovníce.

1913 H u l a t a Jos., soukr. úředník, Pardubice, Bílé předměstí 32.

1913 J a n á č e k Jos., c. k. berní assist. v Místku, Morava.

1906 J a n d a, Dr. Viktor, c. k. professor v Karlíně. *(Anat. Metam.)*

1910 J a v ů r e k, PhDr. Vlad., Praha-II., Wenzigova ul. 11.

1908 J e d l i č k a Arn., ing., Vršovice, Hálkova 520. *(Carabidae,* spec. *Pterostichus.)*

1909 J e l í n e k Ant., řídící učitel, Slapy n. Vlt. *(Lep.)*

1904 J e l í n e k, MUDr. Robert, panský lékař v Dobříši. *(Lep.)*

1912 J e š i n a Rud., odb. učitel, Žižkov, Havlíčkova tř. 42.

1904 J o h n Jan, c. k. ředitel reálky v Táboře. *(Lep.)*

1904 J u r e č e k, MUDr. Štěpán, c. k. pluk. lékař v Turnově. *(Col.)*

1913 K e t t n e r Radim Ph. St., Na hrádku 2, Praha II.

1904 K h e i l Nap. M., ředitel soukr. obch. školy a translator in hispanicis v Praze. (*Lep. Orth.*)

1910 K l e n k a Kar., c. k. vrchní pošt. officiál, Praha 262-I., (*Lep. Col.*)

1905 K l i č k a, MUDr. Ladislav, lékař v Praze-I., Křižovnická ul. č. 87. *(Col.)*

1911 K l i e r, Dr. Čeněk, ředitel městské spořitelny pražské, Praha I.

1913 K o m á r e k Julius Ph St., Smíchov, Jakubská 15. *(Mallophaga).*

1904 K r a n i c h Jan, professor paedagogia a redaktor »Přírody a Školy« v Pol. Ostravě.

1904. K r á t k ý František, ředitel reálky v Praze VI.

1904 K r a u s k o p f Adolf, ředitel měšť. školy v Mladé Boleslavi.

1906 K r u t a Alfred, c. k. berní správce v Bělé p. Bezd. (*Col. Lep.)*

1906 K ř e p e l k a Adolf, cís. rada, přednosta fil. rak.-uher. banky v Praze-II., Bredovská 6.

1904 K u d l i č k a Eduard, účetní na Král. Vinohradech, Rubešova ul. 1. *(Škodný a užitečný hmyz.)*

1910 L a d i s l a v Joža, účetní, Annenské nám. 2., Praha I.

1913 L o k a y o v á Anežka, choť měst. okres. lékaře v Praze. *(Col.)*

1904 L o k a y, MUDR. Emanuel, měst. okresní lékař v Praze II., Na Poříčí 35. *(Col.)*
1906 L u k e š Jos., c. k. škol. rada v Písku. *(Col.)*
1906 M a l i č k ý, JUDr. Josef, advokát v Hořovicích. *(Lep.)*
1911 M a r t í n e k Otokar, učitel ve Ždírci.
1911 M a t c h a Jaroslav, c. a k. nadporučík v. v., Smíchov, Ferdinandovo nábřeží 29. *(Col.)*
1908 M a z u r a Kar., disponent Agrobanky v Brně. *(Col.)*
1907 M o l e k, MUDr. Alois, c. a k. pluk. lékař v Praze, Břevnov. *(Col.)*
1905 M r á z e k, PhDr. Alois, ř. prof. čes. univ. v Praze II., Dřevní ul. 381. *(Biol., Anat. Metam.)*
1904 M u ž í k František, odb. učitel v Kralupech. *(Hemipt.)*
1906 N e j d l, Dr. Viktor, ředitel gymn. Mělník.
1906 N o s e k Ant., c. k. professor na Smíchově, Husova tř. 1109. *(Arachn.)*
1905 N o v á k Bohumil, professor prům. školy v Brně, Kafkova ul. 12.
1913 N o v o t n ý šlecht. Jos., c. k. dvorní rada, Smíchov, Ferdinandovo nábřeží.
1910 O b e n b e r g e r Jan, Ph. St., Praha II., Olivova ul. č. 5. *(Col., sp. Buprest.)*
1910 O s v a l d Jan, phil. stud. Král. Vinohrady, Táborská ul. 60.
1904 P a s t e j ř í k Jan, odb. učitel v Karlíně č. 430. *(Dipt.)*
1908 P a u l Jarosl., prof. vyšší dívčí školy v Praze. *(Lep.)*
1912 P a z o u r e k Andreas, stát. učitel, Vídeň XII./1., Fabrikgasse 12. *(Col.)*
1904 P e č í r k a, MUDr. Jaromír, c. k. vrchní štábní lékař v Praze, Oujezd 602. *(Col.)*
1912 P f l a n z e r Vilém, majitel pivovaru u Šenfloků, Praha II., Václavské nám.
1913 P e j c h a J. V., dipl. agronom, Fabrika Šećera, Čuprija, Srbsko.
1910 P l e t i c h a Jos., c. k. pošt. officiál, Žižkov, Štítného ul. 14. *(Col. Bohemiae.)*
1911 P o h n e r t Dr. Edvard šlechtic, vrchní rada zemsk. soudu, Mezibranská 17. Praha II. *(Col.)*

1909 P o k o r n ý Fr., mag. rada, Praha 335-II. *(Lep.)*
1904 P r e i s Karel, c. k. dvorní rada, professor vys. učení technického na Smíchově, Ferdinandovo nábř. 31. *(Lep.)*
1905 P r i n c Vojt., c. k. škol. rada professor v Praze.
1909 P r o c h á z k a Al. techn. cukrmistr v Klobúkách u Slaného.
P r o c h á z k a Jan Svatopluk, PhC. Praha II. Vávrova č. 6.
1911 P r o k ů p e k Adolf, velkostatkář, předseda Českého odboru Zemědělské rady v Praze.
1904 R á d l, Dr. Em., docent české university, c. k. professor v Praze II.
1904 R a m b o u s e k Dr. Frt., assist. zool. ústavu čes. univ., Praha II., Karlov, 2028. *(Col., sp. Staphyl.)*
1912 R o l a n d Jarosl., pošt. úřed., Král. Vinohrady, Slezská tř. 72a. *(Col., Hem.)*
1904 R o u b a l J., professor v Příbrami. *(Col.)*
1906 R ů ž i č k a Ant., prof., Chrudim, Palackého tř. 76. *(Lep.)*
1905 Ř i v n á č Ant., knihkupec, presid. obch. a živn. komory v Praze.
1904 S e c k ý R u d o l f, účetní revident zemského výboru v Praze II., Fügnerovo nám. 3. *(Lep.)*
1905 S e d l á k o v á, sl. Jarosl. v Polné *(Col.)*
1908 S e e h á k Jindř., c. k. prof., Praha VII. *(Lep.)*
1904 S e k e r a, Dr. Emil, c. k. professor v Praze I.
1904 S e k e r a Jan, ředitel cukrovaru Legnago u Verony, Italia. *(Col.)*
1908 S e n c P. Aug., farář v Hostímě u Mor. Budějovic. *(Col.)*
1907 S m o l k a Al., vlád. rada a ředitel c. k. průmysl. školy v. v. v Praze. Smíchov, Královská tř. 8. *(Col.)*
1910 † S o k o l á ř Dr. Frt., dvorní a soudní advokát, Vídeň III./2, Disslerg. 6. *(Col.)*
1904 S r d í n k o Josef, stav. rada v. v., Smíchov, Ferdinandovo nábř. 27. *(Lep.)*
1912 S v o b o d a Frt., měst. úřed., Smíchov. *(Col., Lep.)*
1913 ze S t e r n e c k ů JUDr. Jakub, c. k. místodržitel. tajemník, Praha III., Říčná 15. *(Lepidopt.)*
1909 Š a n d e r a, JUDr. Čeněk, adv. v Trhových Svinech. *(Hym.)*

1905 Š í p e k Jan, c. k. pošt. oficiál v Příbrami. *(Col. Lep.)*
1904 Š r á m e k August., professor v Nymburce. *(Col.)*
1904 Š t ě r b a Frant., ředitel cukrovaru v Čes. Brodě. *(Col.)*
1907 St r a u b Ant., inženýr v Praze III. *(Lep.)*
1905 Š t r o f Jan, preparator musea král. Českého v Praze.
1906 Š u l c Josef, úředník města Sobotky. *(Col.)*
1906 Š u s t e r a Oldřich, účetní úředník zem. výboru v Praze, Smíchov čp. 553. *(Hymen.)*
1912 T e s a ř Rud., lesní, Stříteř, pp. zámek Rožinka, Mor.
1909 T i l l e, JUDr. Cyrill, c. k. podplukovník auditor ve Vídni VIII., Lenaugasse 7.
1908 T o c a u e r Ad., lesní správce, Lekenik u Záhřeba, Chorvatsko. *(Col.)*
1906 T y k a č Jaroslav, učitel v Plzni. *(Lep.)*
1907 T y l, MUDr. Jindř., c. a k. štábní lékař v Písku. *(Col.)*
1904 U z e l, Dr. Jindřich, prof. čes. vysoké školy technické, přednosta fytopathol. odděl. Výzk. stanice cukrovar. při technice, Smíchov, Na Skalce č. 15. *(Apteryg., Thysanopt., Lep. a škůdci.)*
1912 V a c a Rud., učitel, Mariánské Hory, Mor.
1909 V a n ě k Jan, c. k. poštmistr v Dobrovicích u Ml. Boleslavi. *(Lep.)*
1911 V á v r a Stanislav, architekt, Smíchov, Ferdinandovo nábř. 29. *(Col.)*
1904 V á v r a Dr. Václav, kustos musea král. Českého v Praze, Vysočany. *(Orthopt.)*
1904 V e s e l ý Ferdinand, cís. rada na Král. Vinohradech, Slezská ul. 33. *(Lep.)*
1905 V e s e l ý, PhDr. Jindřich, v Praze III., Velkopřevorské nám. 1. *(Col.)*
1904 V i m m e r Antonín, odb. učitel, inspektor škol na Král. Vinohradech, Palackého tř. 37. *(Dipt.)*
1904 V l a c h Vilém, professor obchodní akademie v Plzni, Karlovarská tř. *(Lep.)*
1905 V o p r š a l Fr., účetní revident zem. výb. v Praze VII., Čechova tř. 224. *(Lep.)*
1904 W e n d l e r Jan, továrník v Praze I., č. 386, na Můstku. *(Col.)*

1907 Zamastil Stanisl., prof. v Domažlicích. *(Hym.)*
1910 Záruba Ant., uměl. zahradnictví, Libeň, »Na Korábě«. *(Col.)*
1904 Zavřel, prof. Dr. Jan, v Hradci Král. *(Dipt.)*
1904 Zelinka Bohdan, c. k. ředitel reálky v Jičíně.
1905 Zeman Josef, typograf, Nusle, Jaromírova 488. *(Lep. Col.)*
1905 Žežula Bedř., mag. úředník v Praze, č. 1014. *(Lep. Col.)*
1912 Zoufal Vladimír, c. k. prof., Prostějov. *(Col.)*

ZPRÁVA JEDNATELSKÁ.

Ve valné hromadě dne 19. ledna 1913 zvoleni byli v čele uvedení členové výboru, a do kontrolní komise pp. řed. J. Graf, mag. rada Frant. Pokorný a rev. Frant. Vopršal. V redakčním komitétu zasedali pp. prof. Frant. Klapálek, MUDr. Em. Lokay, JUDr. Jos. Maličký, Oldř. Šustera a odb. uč. a insp. Ant. Vimmer.

V tomto roce čítala Společnost 4 členy čestné, 3 zakládající a 130 činných. Občasné schůze, jichž celkem bylo 11, navštívilo nejméně 12, nejvíce 36 členů, jakož i mnozí hosté, což svědčí o tom, že zájem o Společnost šíří se i v širších vrstvách intelligence.

Společnost právě dovršila první desítiletí své činnosti pracujíc tiše, avšak neunavně na výzkumu entomologickém a biologickém, snažíc se dosíci všeobecně užitečného a kulturního cíle svého. Největší závadou, která po celou tuto dobu Společnost tížila a především v dalším jejím rozkvětu zdržovala, jest okolnost, že Společnost, jsouc téměř výhradně na ochotu a obětavost svých členů odkázána, nemá doposud vlastního svého útulku, jakého v cizině podobným společnostem poskytují musea a podobné veřejné instituce, pod jejichž střechou by se mohla volně rozvinouti. Pouze slavná Zemědělská Rada pro král. České, uznávajíc vlídně význam a důležitost její, poskytuje ochotně po celou dobu trvání Společnosti příjemný útulek pro občasné schůze ve své zasedací síni, kde konají se odborné přednášky. To však nikterak nedostačuje Společnosti naší, aby svého vytčeného cíle jednou plně mohla dosíci. Bohatá knihovna, která již během prvního desítiletí značně vzrostla, měla by býti přístupnější všem členům, než jak tomu jest nyní v poměrech doposud stísněných. V lepších poměrech stala by se všem vědecky činným členům pomocnicí, mohli by ji pohodlněji v plné míře

využitkovati, a pak by Společnost byla také s to přistoupiti k založení sbírek, hlavně fauny české, které by vzbudily nový zájem nejen mezi členstvem, ale které by přilákaly nové řady tichých, dosud neznámých pracovníků a přátel entomologie vůbec! Pak také by ve větší míře mohla podávati odborné rady a odpovídati prohloubenými zprávami na veškeré, na ni činěné dotazy, spadající v obor její působnosti.

Ačkoli poměry Společnosti jsou skromné, přece rozvíjí ve veškerých mezích své možnosti činnost, která jeví se nejlépe v přednáškách na původním studiu a zkušenostech založených, konaných pravidelně ve zmíněných občasných schůzích, dále ve zprávách o vykonaných studijních a sběratelských cestách členů Společnosti nejen po vlasti naší, ale i daleko za hranicemi a především v obou publikacích Společnosti v »Časopise« a v »Příručkách«; těchto vydáno bylo doposud 8 sešitů.

Po přednáškách rozvinuly se velmi čilé debaty a vyměňovány velmi cenné názory a snášeny bohaté zkušenosti členů, hlavně pokud se týče rozšíření, biologie a systematicky hmyzu. Rovněž demonstrovány pro Čechy nové neb zvláště pozoruhodné druhy hmyzu a přinášeny k nahlédnutí celé skupiny materiálu v tomto roce získaného. Mimo to sdíleny bývaly cenné zkušenosti ve příčině sbírání a praeparace hmyzu. Seznam přednášek, jakož i podniknuté cesty členů v tomto roce uvedeny jsou ve »Věstníku«.

V listopadu m. r. ztratila Společnost pilného činného člena JUDra Frant. Sokoláře, dvor. a soudn. advokáta ve Vídni. Členem Společnosti byl od r. 1910. Hlavním studiem jeho byl rod Carabus, a některé studie z tohoto oboru uloženy jsou v »Časopise«.

Dne 15. listopadu 1913 utrpěly vědy přírodní úmrtím MUDra Antonína Friče, ř. prof. čes. univ., ztrátu nenahraditelnou. Bylť prof. Frič v první řadě českým pracovníkem, ježto po celý život svůj měl stále na zřeteli především výzkum Čech. V témž směru nabádal a vychovával své posluchače, zakládal a pořádal zoologické sbírky Musea král. Českého a proto jméno jeho zůstane vždy od nich nerozlučitelno. V občasné schůzi, konané dne 25. listopadu, po zásluze

o eněna byla ústy předsedovými nehynoucí jeho památka.

Pohřbu jeho, konaného dne 17. listopadu 1913, súčastnilo se předsednictvo a velký počet členů výboru a Společnosti, při čemž prof. Klapálek pronesl slova rozloučení. Rovněž slavného uctění památky Fričovy, pořádaného Přírodovědeckým klubem dne 23. listopadu m. r., súčastnila se Společnost svými delegáty.

I letošní ročník »Časopisu« honosí se opětně bohatým a rozmanitým obsahem; vyšla 4 čísla jako každoročně, s mnoha původními články a illustracemi, kteréž sice jeho vědeckou cenu udržují na patřičné výši, vyžadují však stále většího nákladu. Časopis vyměňuje se nyní se 101 vědeckými společnostmi a redakcemi. Jednotlivé ročníky odebírá 7 ústavů a osobností. Bylo by si zvláště přáti, aby všecky hospodářské, lesnické, rolnické a po případě i střední školy odebíraly »Časopis« jakož i »Příručky« pro své školní knihovny, aby tímto způsobem v dorůstající studující mládeži vzbuzoval se větší zájem pro entomologii.

O finanční zajištění Společnosti a o vydávání »Časopisu« staral se výbor všemožně. Vzhledem k tomu, že Společnost jest odkázána téměř výhradně na členské příspěvky, jest nutno, aby všichni členové včas svým povinnostem, jak bohužel se neděje na velkou újmu »Časopisu«, vyhovovali.

Česká Spořitelna v Praze darovala Společnosti opětně jakožto subvenci na rok 1913 100 K, bohužel méně, nežli na r. 1909 (200 K). Rada král. hlav. města Prahy a Občanská Záložna v Karlíně, uznávajíce rovněž snahy Společnosti, věnovaly opětně po 50 K. Malostranská záložna a nejmenovaný peněžní ústav v Praze darovaly po 10 K. Subvence c. k. min. orby 300 K.

Ku přátelským schůzím scházejí se členové pravidelně po celý rok vždy v úterý a v sobotu k večeru v Akademické kavárně ve Vodičkově ulici. V těchto schůzích vyřizují se též běžné záležitosti Společnosti. Sobotní schůze konají se ve zvláštní místnosti, kde jest i knihovna Společnosti umístěna. V nich vyloženy bývají publikace Společností odebírané aneb výměnou získané. V téže době úřaduje knihovník. Zde obstarává se ochotně určování hmyzu, zde děje se mnohdy velmi čilá výměna materiálu a smlouvají se vycházky. Do těchto přá-

telských schůzí zvláště v sobotu zavítají občas i venkovští členové, a bylo by si jen přáti, aby častěji a v hojném počtu se dostavovali, neboť tak možno nejlépe navazovati přátelské styky mezi členstvem pražským a mimopražským.

Všem váženým dárcům peněžitých podpor, zvláště České Spořitelně, Radě král. hlav. města Prahy, Občanské Záložně v Karlíně a Malostranské Záložně, všem pp. dárcům knih a všem příznivcům a podporovatelům Společnosti vzdává tato na tomto místě veřejné díky.

Rovněž vzdává Společnost díky slavné Radě zemědělské, zvláště p. předsedovi J. J. knížeti Bedř. Schwarzenbergovi a p. tajemníku JUDru Karlu Mandlovi za prokázanou přízeň propůjčováním zasedací síně k občasným schůzím členským po celou dobu trvání Společnosti.

Dále vzdává výbor Společnosti díky předsedovi českého odboru Rady zemědělské, p. Ad. Prokůpkovi, za vzácnou podporu snah Společnosti.

Slavným redakcím časopisů Času, Hlasu Národa, Nár. Listů, Nár. Politiky, Samostatnosti a Unionu, rovněž povinna jest Společnost díky za laskavé uveřejňování zpráv o schůzích Společnosti.

Školní rada *Rob. Hartmann*,
t. č. místopředseda.

Entomologicky činni byli:

Dr. K. Absolon v Hercegovině.

Dr. E. Baudyš, Horažďovice, Sušice, Eisenstein, Poještědí, Vých. Polabí, N. Strašecí, Sarajevo.

Jos. Cífka v Přemyšlu v Haliči.

Zd. Frankenberger v Korutánech, Istrii, Dalmacii a Chorvatsku.

Fuksa, Plaňany a okolí.

Jos. Graf v Lošticích na Moravě.

Rob. Hartmann na Budějovicku.

Leop. Heyrovský v Korutanech, Krajině a Istrii.

Dr. Štěp. Jureček v Již. Tyrolsku a v Istrii.

Nap. M. Kheil v Biskře v Alžíru.

Kar. Klenka, Již. Tyrolsko, Istrie, Korutany a Chorvatsko.

Dr. Lad. Klička ve Vlašimi.

Dr. Čen. Klier, Istrie.
Jul. Komárek, Kavkaz.
Pí. Anežka Lokayová, Novohradsko.
Jar. Mařcha, Přímoří, Chorvatsko, Tatry a Loštice na Moravě.
Dr. Leopold Melichar, Kalocza v Uhrách.
Jan Obenberger, Korutany, Istrie, Chorvatsko, Dalmacie, Bosna, Hercegovina a Černá Hora.
Dr. Jar. Pečírka, Již. Tyroly, Krajina.
Dr. Edv. z Pohnertů, Krajina.
Fr. Pokorný, Starý Tábor a okolí.
Purkyně, Rokycany, Rabštýn.
Dr. Frt. Rambousek, Srbský Bělehrad, Šar Planina a Istrie.
Jan Roubal, Brdy, Pacov, Tábor, Chuděnice a Horšův Týn.
Jan Sekera, Legnago.
Jos. Srdínko, Luhačovice.
Dr. Jak. ze Sternecků, Hammer v Č. a Schluderbach v již. Tyrol.
Jan Svoboda, Bilína, Příbram a širší okolí Prahy.
Ing. Straub, Říčany, Jáchymov.
Jan Šípek, Porýnsko, Kralupy, Podřipsko, Klatovy, Strakonice, Sušice, Dobřany.
Frant. Štěrba, širší okolí Peček.
Jos. Šulc, Sobotka.
Old. Šustera, Rožďalovice.
Jar. Tykač, Rabštýn u Karl. Var.
Dr. Jind. Tyl, Písek.
Stan. Vávra, Dobřichovice.
Ferd. Veselý, širší okolí pražské.
Dr. Jindř. Veselý, Kavkaz.
Vil. Vlach, Plzeň a okolí.
Fr. Vopršal, Křivoklát a okolí.
Vlad. Zoufal, Sisak v Chorvatsku, Čelič v Bosně.

ZPRÁVA POKLADNÍ

A) Konto jmění výdajného.

Má dáti (Příjem)	K	h	Dal (Výdej)	K	h
Přenos z r. 1912.	238	70	Tisk časop. autotypie a zinkografie	1056	88
Příspěvky členů	910	—	Tisk separátů z Časopisu	182	06
Dary: České Spořitelny	100	—	Poštovní výlohy nejv. za rozes. Čas.	32	30
Rady král. hlav. města Prahy	50	—	Abonem. za časopisy a díla vědecká	41	—
Občanské záložny v Karlíně	50	—	Osvětlování, úklid a vytápění zasedací síně k občasným schůzím	45	—
Záložny Malostranské v Praze	10	—	Pojist. knihov. proti pož. za r. 1914	4	14
Nejm. peněž. ústav v Praze	10	—	Rozličné vydání	80	62
Subvence c. k. minist. orby	300	—	Zbývající hotovost	286	20
Úroky pošt. spořit. za r. 1912	4	76			
Za prodaný Časopis	54	74			
	1728	20		1728	20

Hotovost tato nachází se: v pošt. spořitelně 205·39 K
na hotovosti v pokl. . . . . . 80·81 K
286·20 K

Má dáti (Příjem). B) Konto fondu pí A. Uzlové. Dal (Výdej).

Má dáti (Příjem)	K	h	Dal (Výdej)	K	h
Přenos z. r. 1912	521	27	Zbývající hotovost	545	64
Úroky z Karlín. Zál. 1./7.—31./12. 1912	11	07			
„ „ „ 1./1.—30./6. 1913	13	30			
	545	64		545	64

Tato hotovost 545 K 64 h uložena jest v Záložně Karlínské.

Má dáti (Příjem). C) Konto fondu P. Aug. Kubesa. Dal (Výdej).

Má dáti (Příjem)	K	h	Dal (Výdej)	K	h
Přenos z r. 1912	61	26	Zbývající hotovost	65	34
Úrok z Karlínské Zál. do 31./12. 1912	2	51			
„ „ „ „ 30./6. 1913	1	57			
	65	34		65	34

Tato hotovost (65 K 34 h uložena) jest v Záložně Karlínské.

D) Konto fondu tiskového.

Příjem	K	h	Výdej	K	h
Přenos z r. 1912	651	91	Zbývající hotovost	704	29
Úrok Zál. Karlín. 1./7.-31./12. 1912	14	16			
„ „ „ 1./1.-19./2. 1913	4	22			
„ Úř. pen. ústavu 20. 2.-30./6. 1913	12	—			
Nejm. místo věnce sl. M. Klapálkové	20	—			
Dr. Karel Šulc	2	—			
	704	29		704	29

Hotovost tato (704 kor. 29 hal.) uložena jest u Úřed. peněžního ústavu v Brně.

E) Konto Entomol. Příruček.

Má dáti	K	h	Dal	K	h
Přenos z r. 1912	376	03	Tisk příručky VII. (Rhynchitinae)	52	80
Za prodané příručky	43	08	Doplatek za příručku VII.	28	80
Úrok Karl. Zálož. 1./7.-31./12. 1912	5	86	7 vrácených podílů à 5 K	35	—
„ „ „ 1./1.-19./2. 1913	1	76	Zbývající hotovost	314	65
„ Úř. pen. ústavu 20./2.-30./6. 1913	4	52			
	431	25		431	25

Přebytek uložen v Úřednickém peněž. ústavě . K 296·53
Na hotovosti . . . . „ 18·12

K 314·65

F) Účet rozvážný.

Má dáti	K	h	Dal	K	h
1. Na kontě jmění výdajného	1728	20	Tisk časopisu a správní výlohy	1442	—
2. Na kontě fondu pí. A. Uzlové	545	64	Zbývající hotovost výdajná	286	20
3. Na kontě fondu p. P. Aug. Kubesa	65	34	Fond pí. A. Uzlové	545	64
4. Na kontě fondu tiskového	704	29	Fond p. P. Aug. Kubesa	65	34
5. Na kontě fondu Ent. Příruček	431	25	Fond tiskový	704	29
			Tisk a vrácené podíly Ent. Příruč.	116	60
			Fond Ent. Příruček	314	65
	3474	72		3474	72

ZPRÁVA KNIHOVNÍ.

Četné dary autorů a příznivců společnosti a hlavně výměna časopisů s více než 100 přírodovědeckými společnostmi a instilucemi z celého světa rozhojňují knihovnu čes. společnosti entomologické do té míry, že znenáhla stává se neocenitelným podkladem naší vědecké činnosti. Tento rychlý vzrůst skoro o 500 sešitu a děl ročně má však za následek stálý nedostatek místa, jemuž bude odpomoženo toliko vazbou zvláště hledaných časopisů a vyřazením mnohých publikací, jichž obsah netýká se přímo entomologie. Knihovna těšila se i v uplynulém roce vzácné přízni mnohých členu a autorů, začež budiž jim vzdán vřelý dík. Jsou to zejména pánové: kustos K. Absolon, JUSt. Leo Heyrovský, prof. Victor Janda, Charles Janet, prof. F. Klapálek, phil. stud. Jan Obenberger, prof. Jan Roubal, Dr. Fr. Sokolář, Dr. Karel Šulc, Dr. Jindř. Uzel a insp. Ant. Vimmer.

I. Spisy periodické.

A. Výměnou:

Amiens: Société Linnéenne du Nord de France.
120 *Bulletin* Fr. XX.

Angers: Société d' études scientifiques d' Angers.
342 *Bulletin* Nouv. Sér. An. XVI. (1912).

Baltimore: The John Hopkins University.
146 *Circular* 1912 No. 2—10; 1913 No. 1—6.

Barcelona: Club Montanyenc.
653 *Buttleti* A. 1. No. 8—10.

Bautzen: Naturwissenschaft. Gesellschaft Isis.
260 *Bericht* 1910—1912.

Berkeley: College of Agricultural experimental Station University of California.
278 *Bulletin* No. 229—236.

Berlín: Kgl. zoolog. Museum.
149 *Mitteilungen* Bd. VI. Hft. 1. u. 3.
225 *Bericht* 1912.
— 369 *Entomologische Blätter* IX. No. 1—12.
— Deutsches entomolog. National-Museum.
583 *Entomol. Mitteilungen* Bd. II. No. 1—11.
Bern: Schweizerische entomologische Gesellschaft.
237 *Mitteilungen*. Vol. XII., Heft 4.
Braunschweig: Verein für Naturwissenschaft.
258 *Jahresbericht* 1909—1912.
Bremen: Naturwissensch. Verein.
85 *Abhandlungen* Bd. XXI., Hft. 2.
Breslau: Verein f. schlesische Insektenkunde.
217 *Jahresheft*. Hft. 6.
Brisbane: Queensland Museum.
197 *Mémoires*. Vol. I. (1912).
Brünn: Der naturforschende Verein in Brünn.
183 *Ergebn. d. meteorol. Beobacht.* 1907.
Bruxelles: Société entomologique de Belgique.
147 *Annales* T. LVI. No. 12—13, T. LVII. No. 1—10.
261 *Mémoires* No. XXI.
Budapest: Musei Nationalis Hungarici.
67 *Annales historico-naturales* Vol. XI. p. 1.
— 540 *Rovartani Lapok* XIX. 9—12, XX. füz. 1—10.
Catania: Academia Gioenia di scienze naturali.
144 *Bolletino* Série sec., fasc. 24—27.
Firenze: R. Stazione di Entomologia Agraria.
133 »*Redia*« Vol. VIII. fasc. 2, Vol. IX. f. 1.
Frankfurt a. M.: Internat. Entomol. Verein.
68 *Entomol. Zeitschrift.* XXVI. No. 40—52, XXVII. No. 1—39.
Guben: Der internationale Entomologen-Bund.
491 *Internationale Entomologische Zeitschrift.* Jhrg. 7. No. 1—52.
Halifax: Nova Scotian Institute of Science.
288 *Proceedings and Transactions.* Vol. XII. P. 4.
Halle a. Saale: Kaiserl. Leopoldinisch-Carolinische Deutsche Akademie der Naturforscher.

190 *Nova acta* XCVIII. No. 2.
Helsingfors: Societas pro fauna et flora Fennica.
172 *Meddelanden* 1911—1912.
Hermannstadt: Der Siebenbürgische Verein für Naturwissenschaften.
416 *Verhandlungen u. Mitteilungen* Bd. LXII. 1—6.
Igló: Ungar. Karpathenverein.
224 *Jahrbuch* XL. (1913).
Ithaca: Cornell University Entomological laboratory 6 brožur.
365 15 separát.
Kiel: Naturwiss. Verein für Schleswig-Holstein:
372 *Schriften* Bd. XV. H. 2.
La Rochelle: Académie de la Rochelle.
198 *Annales*. 1911. (XIII.).
Lwów: Polsk. towarzystwo przyrodników im. Kopernika.
269 *Kosmos* XXXVII. Zesz. 10—12, XXXVIII. Z. 1—6.
Madrid: Real Academia de Ciencias exactas fisicas y naturales de Madrid.
122 *Revista* XI. Núm. 1—10.
— Real Sociedad Española de Historia Natural.
93 *Boletin* Tomo XIII. Núm. 1—10.
270 *Memorias* Tomo VII. 4—7., IX. 1.
Moskva: Société impériale des naturalistes de Moscou.
249 *Bulletin* Année 1911, No. 4., Année 1912.
Nancy: Société des Sciences.
193 *Bulletin* des séances Sér. III., Tome XII. Fasc. 4. Tome XIII. F. 1—2.
Nantes: Société des sciences naturelles de l'Ouest de la France.
283 *Bulletin* III. Ser., Tom. II. 1—2. (1912).
Napoli: Società di Naturalisti.
272 *Bolletino*. Vol. XXV.
New Brighton: Staten Island Association of Arts and Sciences.
281 *Proceedings* Vol. IV. Part. 1, 2.
281 *Museum Bulletin* No. 57—59.
New Haven: Connecticut Academy of Arts and Sciences.
286 Transactions. Vol. 18., pag. 1—137.

Olomouc: Naturwissensch. Section des Vereines »Botanischer Garten«.
196 *Bericht* III.

Nürnberg: Naturhistor. Gesellschaft.
119 *Abhandlungen.* Bd. XX.
259 *Mitteilungen.* III. No. 2, IV. No. 1, 2.

Padova: Academia Scientifica Veneto-Trentino-Istriana.
182 *Atti* Terza Ser., Anno V. fasc. 1—2.

Parma: Prof. Ant. Porta.
559 *Rivista coleotterologica Italiana.* Anno X. No. 3—7, Anno XI. No. 1—8.

Paskov: Ed. Reitter.
2 *Wiener Ent. Zeitung* XXXII.

Petersburg: Императ. Снт. Петербиргъ-Общество Естество-испытателей.
212 *Section de Zool. et Physiol.* T. XLI., Livr. 4.
212 *Comptes rendus des séances.* T. XLIII. No. 4—8.

— Русск. Энтомологическ. общество
191 *Русское ентомологическое обозрѣніе* (Revue Russe d'Entomologie) T. XII. No. 3, 4. T. XIII. No. 1—2.
211 *Horae societatis entomol. Rossicae.* T. XL. No. 4—6.

Philadelphia: 155 *Entomological News*, Vol. XXIV. No. 1—9.

Pisa: Società Toscana di Scienze Naturali.
153 *Atti* Vol. XXI. No. 3—5, Vol. XXII. No. 1—2.

Prostějov: Klub přírodovědecký.
45 *Věstník*, roč. XV. (1912).

Reims: Société d' étude des Sciences naturelles.
371 *Bulletin* XIX.

Rotterdam: Nederlandsche Entomolog. Vereeniging.
641 *Entomolog. Berichten.* No. 67—72.
642 *Tijdschrift voor Entomologie.* 1912—1913.

Roma: Società zoologica italiana.
248 *Bolletino* Ser. III. Vol. I. fasc. 11—12, Vol. II. f. 1—4.

S t o c k h o l m: K. Svenska Vetenskaps Akadem.
173 *Arkiv för Zoologii* Bd. VII. Heft 4.
169 *Entomologisk Tidskrift.* Arg. 3. Hft. 3—4.
S t u t t g a r t: Internat. Entomolog. Verein.
68 *Entomologische Rundschau,* Jahrg. 30. No. 1—24.
68 *Insectenbörse,* Jahrg. 30, No. 1—50.
U p s a l a: Centralanstalten för Jordbruksförsök.
640 *Meddelanden* No. 72—74.
U r b a n a: State Entomologist. Noxious a. beneficial insects of the State of Illinois.
107 *Report* 1911, 1912.
V o i s i n l i e u: Janet Charles.
739 g) Constitution morphologique de la bouche de l' Insecte. Limoges. 1911.
— h) Le sporophyte et le gamétophyte du Végétal; le soma et le germen de l' Insecte. Limoges. 1912.
— ch) Sur l' origine de la division de l' orthophyte et un sporophyte et un gemétophyte. Limoges. 1913.
— i) Sur l' existence d' un organ chordotonal et d' une vésicule pulsatile anten. chez l' Abeille etc. (Otisk z »Compt. rend. hebd. des Séances de l' Acad. des Sciences. 1911.)
— j) Organes sensitifs de la mandibule de l' Abeille. (Dto 1910.)
— k) Notes extraites des Comptes Rendus des Séances de l' Acad. des Sciences.
W a s h i n g t o n: Unit. St. Nat. Museum.
160 *Proceedings* No. 1932, 1934, 1935, 1938, 1942, 1945, 1947, 1949, 1951, 1953, 1955, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972, 1974, 1977, 1979, 1981, 1982, 1984, 1986, 1987, 1988, 1991, 2000, 2001, 2004, 2006, 2008, 2010, 2015 a 2017.
— Smithsonian Institution.
513 *Miscellaneous Collections* No. 2141 a 2163.
161 *Anual report of the board of regents of the Smiths. Inst. for the year ending 30,* June 1912.
W i e n: Coleopter. Verein:
651 *Coleopt. Rundschau* 1913. Hft. 1—11.

Zagreb: Hrvatsko prirodoslovno društvo.
171 *Glasnik* God. XXIV., 4, God. XXV. sv. 1. a 3.
Zürich: Frl. Marie Rühl.
271 *Societas entomologica.* Jahrg. XVIII. No. 1—24.

B. Koupí:

360. Lipsiae: Zool. Anzeiger, Bibliographia Zoologica. Vol. XXIII. No. 1—3, Vol. XXIV. No. 1—9.
335. Seitz Ad. Dr.: Die Grossschmetterlinge der Erde. Lfg. pal. 104—110, exot. 146—175.
657. Bruxelles: *I. Congrès International d' Entomologie.* Vol. II. (1913).
— Schröder Dr. Christoph: 3. *Zeitschrift für wissenschaftl. Insektenbiologie.* Bd. IX. Hft. 1—10.

II. **Spisy neperiodické.**

(Většinou darované autory).

730. Absolon K.: Nové druhy Arachnidů z jeskyň bosensko-herzeg. a jiné zprávy o arachnofauně balkánské. (Otisk z »Časop. Mor. Musea«, XIII. 1912. Brno).
731. — Ueber eine neue subterrane Collembole *Acherontiella onychiuriformis* n. g. n. sp. aus den Höhlen Algeriens. (Otisk z »Arch. de zool. exper. et géner.« 1913).
732 a) Heyrovský L.: Poznámky k broukům, žijícím u vos. (Otisk z »Čas. čes. spol. ent.« 1911).
— b) — O nálezu jeskynních brouků v opuštěné šachtě. (Dto. 1912).
— c) — Příspěvek k poznání fauny bulharských Oedemerid. (Dto. 1912).
— d) — *Purpuricenus globulicollis* Dej., var. *Grabowskii* u. m. (Otisk z »Coleopt. Rundsch. 1913).
733. Janda Vict.: Fühlerähnliche Heteromorphosen an Stelle von Augen bei *Stylopyga orientalis* u. *Tenebrio molitor.* (Otisk z »Arch. f. Entwicklungsmech. d. Organismen. Leipzig. 1913).

739. Janda Jiř. etc.: Velký illustr. přírodopis všech tří říší. Praha. 1913. Seš. 1—38. Dar p. prof. F. Klapálka.

738. Obenberger Jan: Coleopterorum novitates. (Otisk z »Čas. čes. spol. ent.« 1913).

734-1. Roubal Jan: Noví brouci české fauny. (Otisk ze »Sbor. klubu přírod. v Praze«. 1912.)

— 2. — Zwei neue paläarkt. Coleopteren. (Otisk z »Entom. Mitteil.« Berlin 1913).

— 3. — Drei palaearkt. Nova. (Coleopt. Rundschau, Heft V.).

— 4. — Beschreib. fünf neuer palaearkt. Coleopterenformen. (Dto 1912.)

— 5. — Eine neue Hydnobiusart nebst einiger coleopterolog. Bemerk. (Dto.)

— 6. — Verschiedene koleopt. Notizen. (Dto. 1913.)

— 7. — Zwei neue Anthaxia-Spezies aus der Verwandsch. der *sepulchralis* Fab. (Dto.)

— 8. — *Cryptophagus (Mnionomus) delicatulus* sp. n. m. (Deutsch. Ent. Zeitschr. 1913.)

— 9. — Zwei neue Coleopteren aus dem Kaukasus. (Entom. Blätter 1913.)

— 10. — Kleinere Mitteil.: A. Einige Beiträge zur Lebensweise der Coleopt. (Dto. 1912.)

— 11. — B. Einige Berichtig, und Nachtr. zu der letztersch. coleopt. Literatur. (Dto. 1912.)

— 12. — C. Einige Berichtig. in der entomol. Literatur. (Dto.)

— 13. — Die Verbreitung der *Oxypoda (Baptopoda) depressipennis* Aubé. (Dto. 1913.)

— 14. — Neue Käfer der palaearkt. Fauna. (Wien. Ent. Zeit. 1911.)

735-1. Sokolář Fr.: Die Flügeldecken-Skulptur der Caraben (Deutsche entom. National-Bibliot. 1911.)

— 2. — Die mitteleurop. Blaps. (Entom. Blätter. 1913.)

— 3. — Die Rassen des *Carabus Ullrichi* Germ. (Dto. 1912.)

— 4. — Zur Chronologie der Caraben. (Zeitschr. f. wissensch. Insektenbiol. 1912.)

— 5. — Zweifelhafte Gestalten unter den Caraben Mitteleuropas. (Verhandl. d. k. k. zool.· bot. Gesellsch. Wien. 1912.)

— 6. — Spezialisation in der Coleopterologie. (Coleopt. Rundsch. 1912.)

— 7. — Kommt *Carabus Parreysi* Pall. in Siebenbürgen vor? (Dto.)

— 8. — Entomologische Fundorte. (Dto. 1913.)

— 9. — Coleopterologische Irrungen. (Entom. Zeitschr. Frankfurt a. M. Jahrg. 26. No. 13.)

— 10. — Zur allgem. Verständigung über die Rassen des *Carabus cancellatus* Ill. aus dem Deutschen Reiche. (Entom. Rundsch. 29. Jhrg.)

— 11. — Was ist *Carabus catenulatus* Scop.? (Soc. entom. Jhrg. 27.)

Šulc Karel Dr.: Monographia generis Trioza Foerster. (Otisk z »Sitzungsber. d. k. böhm. Gesellsch. d. Wissensch. in Prag.« Pars III. 1912, IV. 1913.)

736-1. Uzel Jindř. Dr.: Über die Insekten, welche die Blüten der Zucker- und Futterrübe besuchen. (Zeitschr. f. Zuckerindustrie in Böhmen. 1913.)

— 2. — Zdar českému ovoci. (Ovocnické Rozhledy IV.)

— 3. — Zpráva o škůdcích a chorobách řepy cukrové a rostlin střídavě s ní pěstovaných v Čechách r. 1910.

— 4. — O nádorech na kořenech řepy cukrové v Čechách. (Listy Cukrovarnické. 1912.)

737. Vimmer Ant.: Seznam českého hmyzu dvoukřídlého. (Catalogus dipterorum.) (Entomolog. příručky VIII. 1913.)

Oldřich *Šustera*,
knihovník.

I. Jak hledáme, usmrcujeme a pro sbírky upravujeme hmyz

napsali **Lad. Duda, H. A. Joukl, Fr. Klapálek, P. A. Kubes, Dr. E. Lokay, Dr. K. Šulc, Dr. J. Uzel, Dr. V. Vávra, A. Vimmer.**

S 28 obr. — Cena 80 h, pro členy 56 h, poštou franko 10 h více.

II. České síťnatky. Tingitidae.

Frant. Mužík. — (5 obrázků v textu). — 60 h, členové 40 h, poštou 5 h více.

III. Kůrovci v Čechách a na Moravě žijící.

Rom. Formánek. — (73 obr.) — K 1·60, členové K 1·08, poštou 10 h více

---

IV. Evropští nosatci rodu Dorytomus Stephens.

Rom. Formánek. — (1 obr. a tab.) — 80 h, členové 54 h, poštou 5 h více.

V. Majky (Meloe *L.*) zemí koruny České.

Rom. Formánek. — (9 obr.) — 48 h, členové 32 h, poštou 5 h více.

VI. Klíč k určování českých Bembidiin.

A. Jedlička. — (15 obr. v textu.) — 60 h, členové 40 h, poštou 5 h více.

VII. Evropští nosatci podčeledi Rhynchitinae.

Rom. Formánek. — (s tab. tříbarvou). — K 1·20, člen 80 h, poštou 5 h více.

VIII. Seznam českého hmyzu dvoukřídlého.

Ant. Vimmer. — K 1·20, člen 80 h, poštou 10 h více.

STANOVY ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ.

Čl. 3. Každý přítel studia entomologického, ať bydlí v zemích království českého čili nic, může se státi členem Společnosti. Čl. 6. Každý činný člen platí předem roční členský příspěvek 8 K, splatný v Praze. Složí-li někdo jednou pro vždy do dvou let 150 K, stává se členem zakládajícím. Čl. 8. Každý člen má právo: 1. přednášeti, súčastňovati se rozprav i exkursí vědeckých, podávati referáty, a literární práce k uveřejnění, dostávati časopis Společnosti bezplatně a jiné publikace Společnosti za ustanovenou cenu sníženou, používati knihovny a vědeckých pomůcek.

Dopisy přijímá Prof. Fr. Klapálek, Karlín 263., peníze c. k. účet. ředitel Jos. Gráf, Kr. Vinohrady, Korunní 105., výpůjčky knih Old. Šustera, Smíchov 553.

...pis Ceske Spolecnosti Entomologicke
(...Societatis Entomologicae Bohemiae)

1924

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES
3 9088 01061 8197